

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Digitized by Google

dia. 364.

130 = 0.1

Bible. N.T. Italian. 1834.

L TESTAMENT NEUV

DÈ

NOSSEGNOUR GESU-CRIST:

TRADOUT

IN LINGUA PIEMONTEISA.

LONDRA:

DAI TORCHJ DI MOYES, CASTLE STREET, LEICESTER SQUARE.

M.DCCC.XXXIV.

'L TESTAMENT NEUV

A COUNTEN

	Cap.
'L Sant Evangeli secound San Matteo	28
secound San Marc	16
secound San Luca	24
secound San Giouan	21
Att d'i Apostoul	28
Lettera dë San Paul Apostoul ai Rouman	16
Lettera Prima ai Corinti	16
Lettera Secounda ai Corinti	13
Lettera ai Galati	6
Lettera ai Efesini	6
Lettera ai Filippian	4
Lettera ai Coulousseis	4
Lettera Prima ai Tessalonissian	5
Lettera Secounda ai Tessalonissian	3
Lettera Prima a Timoteo	6
Lettera Secounda a Timoteo	4
Lettera a Tito	3
Lettera a Filemone	1
Lettera ai Ebrei	13
Lettera dë San Giacou	5
Lettera Prima dë San Pietrou	5
Lettera Secounda dë San Pietrou	3
Lettera Prima dë San Giouan	5
Lettera Secounda dë San Giouan	1
Lettera Tersa dë San Giouan	1
Lettera dë San Giuda	1
L' Apocalissi dë San Giouan	22

M889693

'L S A N T E V A N G E L I

DÈ

N O S S È G N O U R   G E S U - C R I S T

S E C O U N D

S A N M A T T E O.

C A P . I.

La genealougia (ossia l' ascendenza) e la nascita dë Gesu-Crist.

L LIBER dë la genealougia dë Gesu-Crist, fieul dë David, fieul d'Abraam.

2 Abraam a l ha generà Isaac ; e Isaac a l ha generà Giacob ; e Giacob a l ha generà Giuda e i so fratei ;

3 E Giuda a l ha generà Fares e Zara, da Tamar ; e Fares a l ha generà Esrom ; e Esrom a l ha generà Aram ;

4 E Aram a l ha generà Aminadab ; e Aminadab a l ha generà Naasson ; e Naasson a l ha generà Salmon ;

5 E Salmon a l ha generà Booz, da Rachab ; e Booz a l ha generà Obed, da Ruth ; e Obed a l ha generà Jesse ;

6 E Jesse a l ha generà l'Re David ; e l'Re David a l ha generà Saloumoun, da coula ch'a l era staita founna d'Uria ;

7 E Saloumoun a l ha ge-

nerà Roboam ; e Roboam a l ha generà Abia ; e Abia a l ha generà Asa ;

8 E Asa a l ha generà Giosafat ; e Giosafat a l ha generà Joram ; e Joram a l ha generà Ozia ;

9 E Ozia a l ha generà Gioatam ; e Gioatam a l ha generà Achaz ; e Achaz a l ha generà Ezechia ;

10 E Ezechia a l ha generà Manasse ; e Manasse a l ha generà Amon ; e Amon a l ha generà Giosia ;

11 E Giosia a l ha generà Jakim ; e Jakim a l ha generà Gieconia, e i so fratei, circa ènt 'l temp ch'a soun stait traspourtà a Babilonia.

12 E dop ch'a soun stait trasportà a Babilonia, Gieconia a l ha generà Salatiel ; e Salatiel a l ha generà Zorobabel ;

13 E Zorobabel a l ha generà Abiud ; e Abiud a l ha generà Eliakim ; e Eliakim a l ha generà Azor ;

14 E Azor a l ha generà Sadoc ; e Sadoc a l ha generà Achim ; e Achim a l ha generà Eliud ;

15 E Eliud a l ha generà Eleazar : e Eleazar a l ha generà Mattan ; e Mattan a l ha generà Giacob ;

16 E Giacob a l ha generà Giusep, l'omou dë Maria, da chi a i è nassù-*ie* Gesu, l qual a i diou Crist.

17 Coussi tutte le generasioun, da Abraam fin a David, a soun quatordess generasioun ; e da David fin al temp ch'a soun stait traspourtà a Babilonia, quatordess generasioun ; e dal temp ch'a soun stait traspourtà a Babilonia fin a Crist, quatordess generassioun.

18 Oura la nascita dë Gesu Crist a l è arrivà dë sta manera. Coum Maria, soua mare, a l era staita proumiètua a Giusep, dënans ch'a füssou ensem, a s'è trouvà-sse grossa pér l'ouperassioun dël Spirit Sant.

19 E Giusep, so mari, pérché ch'a l era giust, e ch'a voulia nen lëvé-*ie* la riputassioun, a l'ha voulsù-la mandé via segretament.

20 Ma mentre ch'a pensavou a ste cose, eccou, l'angel dël Sègnour a l è apparsù-*ie* en seugh, e a l ha di-ie : Giusep, fieul dë David, temnen d'arseivi Maria toua soufouna, pérché lon ch'a l è stait councepi ént chila, a l è dal Spirit Sant.

21 E a farà un fieul, e t'i buttéras nom Gesu ; pérché a salvèrà so popoul d'i so péçà.

22 Oura tut lon a l è arrivà, pér ch'a fussa adempi lon chê l Sègnour a l avia parlà pér bouca dël Proufeta, disand :

23 Eccou, la Vergine a sarà grossa, e a farà un fieul, e a i buttéran nom Emmanuel, lon ch'a veul di, Diou coun noui.

24 Giusep dounque essend dësvià da so seugh, a l ha fait counfourma l'Angel dël Sègnour a l avia coumandàie, e a l ha ricevù soua founna.

25 Ma a l'ha nen toucà-la fin a tant ch'a l ha avù fait so fieul prim-genit ; e a l ha buttà-*ie* nom Gesu.

CAP. II.

I Magi arrivou a Gerusalem. Erod. Gesu Crist én Egit.

OURA Gesu essend nassù a Betleem sità dë Giuda, dël temp dël Re Erod, a s'è vëdù-sse arrivé a Gerusalem, dë Magi ch'a véniou dal Levant,

2 Disand : Doua l è-lou l Re d'i Ebreou ch'a l è nassù ? pérché i avouma vëdù soua steila al Levant, e i souma vénù a adouré-lou.

3 'L Re Erod ch'a l ha senti son, a l è rëstà-ne sbaruà, e tut Gerusalem coun chiel.

4 E avend radunà tutti i principai sacrificatour e i Scriba dël popoul, a l ha ciamà-*ie* doua l Crist a dëvia nassi.

5 E a l han di-ie : A Betleem, sità dë Giudea ; pérché parei a l è scrit da un proufeta :

6 E ti, Betleem, terra dë Giuda, tê seus nen la minima fra i cap dë Giuda, pérché da ti a i surtirà l coundoutour ch'â farà pasturé mè popoul d'Israel.

7 Anloura Erod avend ciama à en segret i Savi, a s'è infourmâsse da lour dël temp précis ch'ë la steila a l era apparëssù-ie.

8 E mandand-ie a Betleem, a l ha di-ie : Ande, e ënsourme-ve coum së dev dë coula masëna ; e quand i l'avri trouvâ-lou, semë-lou a savei, pér tant ch'i vadou ëncoura mi, e ch'i l'adorou.

9 E sti-ssi, senti ch'a l han avù l Re, a soun ëndà-ssëne, e eccou, la steila ch'a l'aviou vëdù al Levant a ëndasia dënans a lour, fin ch'a l è vënùa e ch'a s'è fermâsse sù l post doua l'era la masëna.

10 E quand a l han vëdù la steila, a soun arlegrà-ssëne d'una goi moutouben granda.

11 E essend entrâ ént la ca, a l han trouvâ la masëna coun Maria, soua mare, e a l'han adourâ-lou, campand-se en terra ; e dop ch'a l han buttâ fora i so tesor, a l han ufferi-ie dë regai, cioè, d'or, d'incens, e dë mirra.

12 E peui essend divinament averti da un seugn, dë pi nen tourné da Erod, a soun

artirà-sse ént so pais, pér un' autra stra.

13 Oura artirà ch'a soun stait, eccou, l'angel dël Sëgnour a l è apparëssù en seugn a Giusep, e a l ha di-ie : Levë-te, pia la masëna, e soua mare, e scapë-te en Egit, e sta li fin a tant ch'i tê lou dia ; pérché Erod a sërchèrà la masëna pér fé-la meuirি.

14 Giusep dounque essend dësvià, a l ha pià dë neuit la masëna e soua mare, e a s'è artirà-sse en Egit.

15 E a i è stà-ie fin a la mort d'Erod ; pér ch'a fussa verificà lon ch'ë l Sëgnour a l avia parlà da un proufeta, disand : I l heu ciamà mè fieul fora d' Egit.

16 Anloura Erod vëdand ch'i savi a l'aviou minciounâlou, a l è mountà sù le furie, e a l ha mandà a massé tutte le masëna ch'a l'erou a Betleem e en tut so territori, da l'età dë doui anni ënsouta, a tenour dël temp dël qual a s'era esattamente infourmâsse dai savi.

17 Anloura a s'è verificà-sse lon ch'a l avia dit Geremia l proufeta, disand :

18 A s'è senti-sse en Rama un cri, una lamentassioun, dë piour, e un gran gem : Rachel ch'a pioura soue masëna, e ch'a l ha nen voulsù essi counsoulà dë lon ch'a soun pi nen.

19 Ma dop ch' Erod a l è stait mort, eccou, l'angel dël Sëgnour a l è apparëssù en seugn a Giusep, en Egit,

20 E a l ha di-ie : Levé-te, pia 'l bambin e soua mare, e vatë-ne al pais d'Israel, pérché coui ch'a sércavou a l'évé la vita a la maséna a soun mort.

21 Giusep dounque essend-se, dësvià a l ha pia 'l bambin e soua mare, e a s'è vénùssene al pais d'Israel.

22 Ma quand a l ha savù ch' Archelao regnava en Giudea, a la piassa d'Erod so pare, a l ha témù d'andé-ie; e essend divinament avërti en seugn, a s'è artiràsse en Galilea.

23 E essend-ie arrivà, a s'è stabili-sse ént la sità ch'a l avia nom Nazaret; pér ch'a fussa verificà lon ch'a l era stait dit dai proufeta : A sarà ciamà Nazareno.

CAP. III.

Giouan Batista predica en l désert : A batesa Gesu-Crist ènt l' acqua del Giourdan.

OURA ént coul temp là a i è vénù-ie Giouan Batista, predicand ént 'l désert dë Giudea;

2 E disand : Counvërti-ve; pérché 'l regno dël ciel a l è vésin.

3 Pérché coust-ssi a l è coul dë chi a l è stait parlà da Esaia 'l proufeta, disand : La vouss dë coul ch'a cria ént 'l désert a l è : Prounte la stra dël Sëgnour, spiane i so vieui.

4 Oura Giouan a l avia soua vëstimenta dë pel dë gamel, e una sentura dë couram d'ëntourn ai ren, e so mangè a l era dë crave d'i pra e d'amel sarvage.

5 Anloura i abitant dë Gerusalem, e dë tutta la Giudea, e dë tut 'l pais d'ëntourn al Giourdan, a soun vénù da chiel.

6 E a l erou batësà da chiel al Giourdan counfessand i so péçà ;

7 Ma coum a vëdia diversi Farisei e Sadducei ch'a vénioù a so batesim, a l ha di-ie : Rassa dë vipre, chi è-lou ch'a l ha avërti-ve dë schivé la colera a vénì ?

8 Fe dounque d'opere ch' a vadou d'accordi coun'l pentiment.

9 E ste nen a pensé ént voui stess : I avouma Abraam pér pare; pérché i vë diou chë Id-diou a peul fé nassi magara dë ste pere dë maséna a Abraam.

10 Oura l' appia a l è già buttà a la radiss d'i erbou; dë manera chë ogni erbou ch'a fa nen dë boun frut a va a essi taià, e campà ént 'l feu.

11 Pér mi, i vë batesou d' acqua en *segn* dë pentiment; ma coul ch'a ven apress a mi a val pi chë mi, e i soun nen degn dë pourté soue scarpe; coul là a vë bateserà dël Spirit Sant, e dë feu.

12 A l ha so val en man, e a farà soua aira poulida dë pianta, e a èmbarounerà so fourment ént 'l granè; ma a farà brusé la paia al feu ch'a së dëstissa mai pi.

13 Anloura Gesu a l è vénù da la Galilea al Giourdan vers

CAP. IV.

Giouan pér essi batësà da chiel.

14 Ma Giouan a së parava fort èn disand-*ie*: I l heu da manca d'essi batësà da ti, e ti tê venes da mi?

15 E Gesu rëspoundand, a l ha di-*ie*: Lassè-*me* fë pér adess; pérchë coussi a ne counven d'adempi ogni gius-tissia; e anloura a l'ha lassà-lou *fë*.

16 E quand Gesu a l è stait batësà, a l è subit apress surti d'ënt l'acqua, e eccou, l' ciel a s'è duvert, e *Giouan* a l ha vist l' Spirit d' Iddiou caland giù coum una couloumba, e vénand-*ie* acol.

17 E eccou una vouss dël ciel, disand: Coust-ssi a l è mè Fieul ch'i veui tanta ben, e a l è ënt chiel ch 'i soun coumpiasù-me.

CAP. IV.

*Diguiun dë Gesu-Crist. Pietrou e Andrea.
Giacou e Giouan.*

ANLOURA Gesu a l è stait mënà dal Spirit al désert, pér essé-*ie* tentà dal demoni.

2 E quand a l ha avù giunà quaranta dì e quaranta neuit, finalment a l ha avù fam.

3 E l' tentatour avësinand-se, a l ha di-*ie*: Së tê seus 'l Fieul d' Iddiou, dis: Chë ste pere diventou dë pan.

4 Ma Gesu a l ha rispost, e a l ha dit; A l è scrit: L'om a vivrà nen mac dë pan, ma d'ogni parola ch'a seurt da la bouca d'Iddiou.

5 Anloura 'l demoni a l' ha traspourtà-lou ënt la sità santa, e a l' ha buttà-lou ënt la part la pi auta dël tempio;

6 E a l ha di-*ie*: Së tê seus 'l Fieul d' Iddiou, campë-te giù; pérchë a l è scrit: A comandèrà a i so angel dë pourté-te ënt soue man, pér pauva chë to pè a s' énsupa countra queich pere.

7 Gesu a l ha di-*ie*: A l è décò scrit: Të tentéras nen 'l Sëgnour to Diou.

8 E 'l demoni a l' ha traspourtà-lou éncoura sù una autissima mountagna, e a l ha moustrà-*ie* tutti i pais dël mound e soua gloria;

9 E a l ha di-*ie*: I tê darai tutte ste cose, së proustrà en terra, tê m'adores.

10 Ma Gesu a l ha di-*ie*: Va via, Satan; pérchë a l è scrit: T'adoréras l' Sëgnour to Diou, e tê lou sërviras chiel soul.

11 Anloura 'l demoni a l' ha lassà-lou, e eccou, i angel a soun avësinà-sse, e a l'han sërvi-lou.

12 Oura Gesu avend senti di chë Giouan a l era stait buttà en présoun, a s' è artirà-sse en Galilea.

13 E avend lassà Nazaret, a l è éndait a sté a Capernaum, sità maritima, sù le fin dë Zabulon e dë Neftali.

14 Pér ch'a fussa vérificà lon ch'a l era stait dit dal proufeta Esaia, disand:

15 'L pais dë Zabulon, e 'l

S. MATTEO,

pais dë Neftali, vers la stra dël mar, pér dëlà dël Giourdan, la Galilea d'i Gentii;

16 Coul popoul, ch'a l era assëtä ént le tenebre, a l ha védù una gran luce ; e a coui ch'a l erou assëtä ént la regioun e ént l'oumbra dë la mort, la luce a s'è lèvà-sse.

17 Dop anloura Gesu a l ha prinsipià a prediché, e a di: Counvèrti-ve ; pérchê l regno d' Iddiou a l è vésin.

18 E mentre chë Gesu a caminava 'l loung dël mar dë Galilea, a l ha védù doui fratei, cioè ; Simoun, ch' a l è peui stait ciamà Pietrou, e Andrea so fratel, ch'a campavou i so filar ént'l mar ; pérchê a l'erou pëscadour.

19 E a l ha di-ie : Véni-me apress, e i vë farai pëscadour d'omini.

20 E dal moument a l han pousà lì i so filar, e a l'han seguità-lou.

21 E da lì, essend éndait pi anans, a l ha védù doui aiti fratei, Giacou fieul dë Zebedeo, e Giouan so fratel, ént una barca, coun Zebedeo so pare, ch'a coumoudavou i so filar, e a l ha ciamà-ie.

22 E lassand lì dël coup la barca e 'l pare, a soun andà-ie apress a Gesu.

23 E Gesu a èndasia pér tutta la Galilea, insegnand ént soue sinagoghe, predicand l'-evangeli dël regno, e guarinand ogni sort dë maladie e ogni sort d'énfirmità fra 'l popoul.

24 E soua ríputassioun a l è courùa pér tutta la Siria ; e a i presentavou tutti coui ch'a stasiou mal, tourmentà da diverse maladie, i èndemonià, i lunatic, i paralitic ; e a i guarìa.

25 E una gran furfa dë popoul a lou seguitava da la Galilea, da Decapolis, da Gerusalem, da la Giudea, e dal dëlà dël Giourdan.

CAP. V.

Nossègnour predica sù una mountagna.

OURA Gesu védand tut stou popoul, a l è mountà sù 'na mountagna ; e peui essend se assëtä, i so dissepoul a soun avésinà-sse dë chiel ;

2 E quand a l ha avù coumensà a parlé, a i insegnava dë sta manera :

3 Beati soun i pover en spirit; pérchê l regno dël ciel a l è pér lour.

4 Beati soun coui ch'a piourou ; pérchê a saran counsoulà.

5 Beati soun coui ch'a usou d'umanità ; pérchê a arditèran la terra.

6 Beati soun coui ch'a l han fam e sè dë la giustissia ; pérchê a saran soudisfait.

7 Beati soun i misericordious ; pérchê a i sarà fait misericordia.

8 Beati soun coui ch'a soun poulit dë cœur ; pérchê a vëdran Iddiou.

9 Beati soun coui ch'a proucurou la pass : pérchê a saran ciamà sieui d'Iddiou.

10 Beati soun coui ch'a soun perseguità pér la giustissia ; pérché l' regno d'Iddiou a l'è pér lour.

11 I sarì beati quand a l'avran ingiurià-ve e perseguità-ve, e quand, èn causa dë mi, a l'avran dit falsament countra voui ogní sors dë mal.

12 Arlegrave, e saute dë goi ; pérché vostra mercede a l'è granda al ciel ; pérché a l'è décò parei ch'a l han perseguità i proufeta ch'a soun stait prima dë voui.

13 I si la sal dë la terra ; me së la sal ven a perdi so savour, coun cosa è-lou ch'un pourrà salé-la ? A val pi nen aut ch'a essi campà fora e scarpisà dai omuni.

14 I si la luce dël mound ; una sità pousà sù una montagna, a peul nen essi nascoundùa.

15 E a s'avisca nen l' cair pér butté-lou souta una mina, ma sù l' candèle, e a fa cair a tutti coui ch'a soun ént la ca.

16 Èn counseguensa chë vostra luce a lusa dënans a i omuni, pér ch'a védou vostre boune opere, e ch'a glourificou vost Pare ch'a l'è al ciel.

17 Ste nen a crëdi ch'i siou vénù dësé la legge, o i proufeta ; I soun nen vénù pér annullé-je, ma pér coumpi-je.

18 Pérché i vë diou in verità, chë fin chë l' ciel e la terra a siou passà, un soul pount, o un soul caratter dë

lettera a passérà nen, ch'ogni cosa sia faita.

19 Sicchè dounque coul ch'a l' avrà mancà a un dë sti menomi coumandament, e ch'a l' avrà inségnà parei i omuni, a sarà tenu l' pi pécit al regno dël ciel ; ma coul ch'a i avrà fait e inségnà, a sarà tenu grand ént l' regno dël ciel.

20 Pérché i vë diou, së vostra giustissia souvrapassa nen coula d'i Scriba e d'i Farisei, i intrerà nen ént l' regno dël ciel.

21 I avi senti ch'a l' stait dit ai vei : Të masséras nen ; e coul ch'a massérà a sarà meritevoul dël castig dël giudissi.

22 Ma mi i vë diou, chë chiounque së butta èn colera, sensa causa, countra so fratel, a sarà meritevoul dël castig dël giudissi ; e coul ch'a dirà a so fratel, Raca, a sarà degn dël castig dël consei ; e coul ch'a i dirà, mat, a sarà meritevoul dël feu dë l'infern.

23 Së dounque të portes toua oublassioun a l'altar, e chë lì të t'arcordes chë to fratel a l' ha queicosa countra ti ;

24 Lassa li toua oublassioun dënans a l'altar, e va prima a fé la pass coun to fratel, peui tourna e ufferis toua oublassioun.

25 Fa chë të sie prest d'accordi coun toua partia countraria, mentre chë të seus pér stra coun chila, pér paura chë toua partia countraria a tê daga èn man al giudisse, e chë

'l giudisse a tē daga en man dēl sérvent, e chē tē sie buttà en prèsoun.

26 In verità i tē diou, chē tē surtiras nen da ll, fin a tant chē t'abbie pagà l'ultim quatrin.

27 I avi senti ch'a l'è stait dit ai vei : Tē coumettras nen adulteri.

28 Ma mi i vē diou, chē chiounque guarda una dona coun 'l desideri dē godë-la, a l ha già coumes ènt so cœur un adulteri coun chila.

29 Së to eui drit a tē fa brouncié, gavè-lou, e campë-lou via ; pérché a l'è mei ch'un d'i to membri a perissa, chē së tut to corp a fussa campà ènt l'infen.

30 E së toua man dritta a tē fa brouncié, taië-la, e campë-la via ; pérché a l'è mei ch'un d'i to membri a perissa, chē së tut to corp a fussa campà ènt l'infen.

31 A l'è èncoura stait dit : Së queicadun a manda via soua founna, ch'a i daga la lettera dë divorsi.

32 Ma mi i vē diou, chē chiounque avrà ripudià soua founna, s'a l'è nen pér causa d' adulteri, a la fa diventé adultera ; e chiounque së maridèrà coun la founna ripudià, a fa un adulteri.

33 I avi décò senti ch'a l'è stait dit ai vei : Fa-te nen spergiuri, ma tē renderas al Siég-nour lon chē t'avras proumètù coun giurament.

34 Ma mi i vē diou : Giure en manere gnune ; nè pér 'l ciel, pérché a l'è 'l trono d'Idioudiou ;

35 Nè pér la terra, pérché a l'è 'l marcia-pè d'i so pè ; nè pér Gerusalem, pérché a l'è la sità dël gran Re.

36 Tē giureras décò nen pér toua testa ; pérché tē peuples nen fé un cavei bianc o neir.

37 Ma chē vostra parola a sia : Si, si ; no, no ; pérché lon ch'a së dis dë pi a l'è cattiv.

38 I avi senti ch'a l'è stait dit : Eui pér eui, e dent pér dent.

39 Ma mi i vē diou : Arzisti nen al mal ; ma së queicadun a tē da sù la massëla dritta, présente-ie décò l'autra.

40 E së queicadun a veul litighé contra ti, e lèvé-te to vèsti, lassé-ie èncoura 'l mantel.

41 E së queicadun a veul oubblighé-te a èndé ènsem a chiel doui mia, va-ne quat.

42 Da a coul ch'a tē ciama, e stravié-te nen da coul ch'a veul èmprumudé da ti.

43 I avi senti ch'a l'è stait dit : Tē vourras ben a to prossim, e mal a to nemis.

44 Ma mi i vē diou : Bës-ogna voulei ben a vostri nemis, e benedi coui ch'a vē maledissou ; fa dë ben e coui ch'a vē veulou mal, e preghe pér coui ch'a vē maltrattou, e vē moulestiou.

45 Pér ch'i sie i fieui dë vost Pare ch'a l'è al ciel ;

CAP. VI.

pérché a fa lèvé so soul sù i gram, e sù la brava gent, e a manda soua pieuva sù i giust, e sù i ingiust.

46 Pérché s'i veuli *mac* ben a coui ch'a vë veulou ben, che mercede è-lou ch'i n'avri ? fin a coui dël peage lou fan-ne nen décò ?

47 E s'i si grassious mac énvers a vosti fratei, cosa fe-ve dë pi *chë i aiti* ? Fin a coui dël peage lou fan-ne nen décò ?

48 Bésogna essi perfet, coum vost Pare ch'a l è al ciel a l è perfet.

CAP. VI.

Continuassoun dë la Predica dë Gesu-Crist.

PIE guarda dë nen fé vostra limozna dënans a i omni, pér essé-ne guardà ; sédènd i n'arsévrì nen la mercede da vost Pare ch'a l è al ciel.

2 Quand dounque té faras toua limozna, fa nen souné la troumba dënans a ti, coum a fan i ipocrita ént le sinagoghe, e ént le countrà, pér essé-ne ounourà da i omni ; én verità i vë diou, ch'a risseivou soua mercede.

3 Ma quand té fas toua limozna, chë toua man sénistra asappia nen lon ch'a fa la drittia;

4 Pér chë toua limozna a sia én segret; e to Pare ch'a ved lon ch'a së fa én segret, a t'arcoumpensérà publicament.

5 E quand té preghéras, fa chë té sies nen coum i ipocrita ; pérché a i pias dë preghé bel e drit ént le sinagoghe e

ài cantoun dë le countrà, pér essi vist da i omni ; in verità i vë diou, ch'a risseivou soua mercede.

6 Ma ti, quand té preghes, intra ént toua stansa, e avend sarà la porta, prega to Pare, ch'a l è ént coul *post* segret ; e to Pare ch'a té ved ént coul *post* segret, a t'arcoumpensérà publicament.

7 Oura quand i preghe, use nen dë ripetissioun ch'a soun inutil, coum a fan i pagan ; pérché a së figurou d'essiesaudi én parland moutouben.

8 Sicchè dounque semie-ie nen ; pérché vost Pare a sa dë cosa i avi da bésogn, dënans ch'i i lou ciame.

9 Voui dounque, pregue coussi : Nost Pare chë té seus al ciel, to nom a sia sanctificà.

10 To regno a vena, toua voulountà a sia faita sù la terra coum al ciel.

11 Da-ne éncheui nost pan coutidian.

12 E pér doune-ne i nostri debit, coum noui pér douneuma a coui ch'a l han ouffendù-ne.

13 E lassé-ne nen toumbé én tentassioun ; ma liberé-ne d'ogni mal. Pérché a l è a ti ch'a aparten 'l regno, e la pou-tensa, e la gloria pér sempre. Amen.

14 Pérché së voui i pér doune ai omni i so mancament, vost Pare ch'a l è al ciel, a vë pér doune à décò i *vostri mancam-*ent.

15 Ma së voui i pér doune

S. MATTEO,

nen ai omini i so mancament,
vost Pare a vë perdounerà décò
nen i vostri mancament.

16 E quand i giunèrl, pie
nen un'aria malinconica, coum
a fan i ipocrita ; pérché a së
rendou dësfigurà ; pér chë le
gent a vëdou ch'a fan digiun ;
in verità i vë diou, ch'a arsei-
vou soua mercede.

17 Ma ti, quand të fas di-
giun, ouns toua testa, e lavë-te
'l moustas ;

18 Pér ch'a s'accorzou nen
i omini chë të giune, ma to
Pare ch'a l è présent ént *to*
leug segret ; e to Pare ch'a të
ved én *to* leug segret, a t'ar-
coumpenserà én public.

19 Ébaroune-ve nen dé
tesor sù la terra, ch'i verm e
'l rusou a counsumou, e ch'i
lader a pertusou e robou.

20 Ma ébaroune-ve dé
tesor ént 'l ciel, doua i verm e
'l rusou a counsumou niente, e
doua i lader nè a pertusou nè
a robou.

21 Pérchë doua a l è vost
tesor, là décò sarà vost cœur.

22 L'eui a l è la luce dël
corp ; së dounque to eui a l è
poulit, tut to corp a sarà illu-
minà.

23 Ma së to eui a l è mal
dispost, tut to corp a sarà tene-
brouss ; së dounque la luce
ch'a l è ént ti a l è mac tene-
bre, quant saran-ne grande le
tenebre *stesse* !

24 Gnum a peul servi doui
padroun ; pérchë, o a vourrà
mal a un, e a vourrà ben a

l'aut ; o a s'affessiounerà a un,
e dépresièrà l'aut ; i peuli nen
servi Diou e Mammoun.

25 Sicchè i vë diou : Crus-
sie-ve nen pér vostra vita, dë
lon ch'i avrì da mangé, o da
beivi ; nè pér vost corp dë cosa
i sarì vësti ; la vita è-la nen dë
pi chë 'l nutriment, e l' corp pi
chë la vëstimenta ?

26 Guarde i ousei dël ciel ;
pérché nè a sémenou, nè a mës-
sounou, nè a fan dë baroun ént
i granè, e però vost Pare ch'a
l è al ciel a i gouerna ; è-lou
ch'i vali pa moutouben dë pi
chë lour ?

27 E chi è-lou coul tra dë
voui ch'a forsa crussi, a peussa
giounté un mes rass a soua
taia ?

28 E pérchë se-ve én crussi
dë la vëstimenta ? émpare
coum a cressou i liri d'i camp ;
nè a travaiou, nè a filou ;

29 Però i vë diou, chë fin a
Saloumoun, ént tutta soua
gloria, a l è nen stait vësti
coum un dë lour.

30 Së dounque Iddiou a
creuv parei i camp d'un'erba
ch'a sta èncheui, e chë douman
a l è campà ént 'l fourn, vë
vëstirà-lou nen preferibilment,
o gent dë poca fede ?

31 Sicchè crussie-ve nen,
disand : Cosa avroum-ne da
mangé o da beivi ? o dë cosa
saroumë-ne vësti ?

32 Pérchë i pagan a sercou
tutte ste cose ; ma vost Pare
ch'a l è al ciel a sa ch'i avi da
bësogn dë tutte ste cose.

CAP. VII.

33 Ma sérche primament 'l regno d'Iddiou e soua gius-tissia, e tutte ste cose a vë saran daite sù 'l patt.

34 Crussie-ve dounque nen dël landouman; pérché 'l lan-douman a l avrà cura dë lon ch'a i touca, basta a ogni dì soua pena.

CAP. VII.

Gesu-Crist a prouibis dë giudicé mal 'l prossim. La parabola dë l'om ch'a fabrica soua ca sù 'l roc.

GIUDICHE nen, pér nen essi giudicà.

2 Pérché dë l'istess giudissi ch'i farà d'i autri, i sarà giudicà voui; e dë l'istessa mësura ch'i mësurerà i autri, a vë më-surèran reciprocament.

3 E pérché gardes-tu la busca ch'a l è ént l'eui dë to fratel, e té t'accorze nen chë ti té l has un traou ént l'eui?

4 O coum è-lou chë té die a to fratel: Pérmët-me ch'i té gavou coula busca d'ént l'eui; e eccou, chë té l has un traou ént 'l tò?

5 Ipocrita, coumensa a lëvé 'l traou d'ént to eui, e apress dë lon té vëdras coum té l'avras da fé pér lëvé la busca d'ént l'eui dë to fratel.

6 Da nen le cose sante ai can, e campe nen vostre perle dënans ai porc, pér paura ch'a i scarpisou, e chë arvoultand-se, a vë buttou a toc.

7 Ciame, e a vë sarà dait; sérche, e i treuvèrl; tabusse, e a vë deurviran.

8 Pérché chiounque a cia-

ma, a ricev; e chiounque serca, a treuva; e a deurviran a coul ch'a tabussa.

9 Ma qual è-lou coul om fra voui autri ch'a da una pera a so fieul, s'a i ciama dë pan?

10 E s'a i ciama un pess, a i darà-lou una serp?

11 Së dounque voui autri, ch'i si cattiv, i savi benissim dë-ie dë boune cose a voste maséna, pense èn poc quantou pi vost Pare ch'a l è al ciel, a darà dë ben a coui ch'a i n'a ciamou?

12 Èn counseguensa tutte le cose ch'i veuli ch'i omni a vë fassou, fe-ie décd a lour l'istess; pérché a l è la legge e i proufeta.

13 Entre pér la porta streita; pérché a l è la porta larga e la stra grossa ch'a menou a la pérdissoiun, e a i n'a i è mou-touben ch'a introu da cousta.

14 Pérché la porta e la stra ch'a menou a la vita a soun streite; e a i n'a i è pochi ch'a i treuvou.

15 Oura pie-ve guarda d'i proufeta faus, ch'a venou da voui coun 'l vësti da moutoun, ma chë pér drinta a soun dë lu ravas.

16 I counossèrl quai a soun dai so frut. A së cheuilou d'ua sù le spine, o dë fig sù i card?

17 Coussi ogni boun erbou a fa dë bouna fruta; ma 'l cat-tiv erbou a fa dë fruta grama.

18 L'erbou boun a peul nen

fé dë fruta grama, nè l'erbou gram dë fruta bouna.

19 Tut erbou ch'a fa nen dë bouna fruta a së taia, et a së campa ént 'l feu.

20 I i counossérì dounque a i so frut.

21 Tutti coui ch'a më diou : Nossëgnour ! Nossëgnour ! a intrérän nen ént 'l regno d' Iddiou, ma coul ch'a fa la voulountà dë më Pare ch'a l è ént 'l ciel.

22 Diversi a më diran ént coui dì lì : Nossëgnour ! Nos-sëgnour ! l'oumë-ne nen proufetisà a to nom ? e l'oumë-ne pa scassà i demoni a nom tò ? e l'oumë-ne pa fait tanti miracoul a nom tò ?

23 Ma mi i direu anloura tut franc : I l heu mai arcounoussù-ve ; artire-ve da mi, voui autri ch'i vë de a l'iniquità.

24 Chi së sia ch'a sent ste parole ch'i diou, e ch'a i butta én pratica, i lou paragounéreu a l'om prudent ch'a l ha fabricà soua ca sù la rocca ;

25 E quand la pieuva a l è toumbà, e ch'i tourent a soun vénù, e ch'i vent a l han souffia, e ch'a l han dait countra sta ca, a l è nen toumbà, pérché ch'a l era foundà sù la rocca.

26 Ma chi së sia ch'a senta ste parole ch'i diou, e ch'a i butta nen én pratica, a smierà a l'om sensa sërvel, ch'a l ha fabricà soua ca sù la sabbia ;

27 E quand chë la pieuva

a l è toumbà, e ch'i tourent a soun vénù, e ch'i vent a l han souffia, e ch'a l han dait countra sta ca, a l è rubatà giù, e soua ruina a l è staita granda.

28 Oura a l è arrivà chë quand Gesu a l ha avù terminà stou discours, le troupe a soun staite stupie dë soua doutrina ;

29 Pérché ch'a i moustrava couum avend d'autourità, e nen parei d'i Scriba.

CAP. VIII.

Gesu-Crist a guaris un leprous, e l'servitour d'un capitani, e la madona dë Pietrou. I Gergesenian.

E QUAND ch'a l è stait calà giù dë la mountagna, dë gran troupe dë gent a soun buttà-ssie apress.

2 E eccou, un leprous ch' arriva e ch'a s'è éngénouïà-ssie al dënans, disand-ie : Sëgnour, së tè veules, tè peules rend-me poulit.

3 E Gesu spourzand la man, a l'ha toucà-lou, disand : I lou veui, sia poulit ; e dël coupoula lepra a l è staita guaria.

4 Apress dë lon Gesu a l ha di-ie : Pië-te guarda dë di-lou a nêssun ; ma va, fa-te vëdi al sacrificatour, e uffris 'l doun chë Mose a l ha coumandà, afin chë lon a i serva dë testimouniansa.

5 E quand Gesu a l è stait éntrà ént Capernaum, un capitani a i ven a l'incontr', pregand-lou,

6 E disand : Sëgnour, mè

CAP. VIII.

sérvitour a l è paralitic ént mia ca, e a patis moutouben.

7 Gesu a i dis: I andreu e i lou guarireu.

8 Ma'l capitani a i rispound: Ségnour, i soun nen degn chë tè vene sout a mè cuvert; ma dis mac la parola, e mè sérvitour a sarà guarì.

9 Pérché mi istess, ch'i soun un om *constitui* sout a la pou-tensa *d'un aut*, i heu sout a mi dë gent dë guerra, e i diou a un: Va, e a va; e a un aut: Ven, e a ven; e a mè sérvitour: Fa lon, e a lou fa.

10 Gesu avend senti lon, a së n'a stupia, e a l ha dit a coui ch'a i véniou apress: Èn ve-rità, i vë lou diou ch'i heu nen trouvà, anche èn Israel, una fede coussi granda.

11 Ma i vë diou chë diversi a venéran d'ourient e dal po-nent, e ch'a saran a taula ént 'l regnod d'Iddiou, coun Abraam, Isaac, e Giacob.

12 E i fieui dël regno a sa-ran campà ént le tenebre dë fora, doua ch'a i sarà dë piour e dë rabbia.

13 Anloura Gesu a i dis al capitani: Va, e ch'a tè sia fait secound chë tè l'has crêdù. E a l'istess oura so sérvitour a s'è trouvà-sse guarì.

14 Peui Gesu essend vénù ént la ca dë Pietrou, a ved la madona dë *Pietrou* ch'a l'era ént 'l let, e ch'a l avia la frev.

15 E avend ie toucà la man, la frev a s'è èndà-ssëne; peui

chila a s'è lèvà-sse, e a l ha sérvi-ie.

16 E la seira essend vénùa, a l han presentà ie diversi émpoussessà dal demoni, e chiel coun soua parola a l ha scassà d'ént lour i spirit *malign*, e a l ha guarì tutti coui ch'a stasiou nen ben.

17 Dë manera ch'a s'è verifi-cà-sse lon ch'a l avia dit 'l proufeta Esaia, èn disand: A l ha pià nosti langour, e a l ha pourtà neste maladie.

18 Oura Gesu vëdand-se éntourn dë gran troupe dë gent, a l ha coumandà dë passé a l'autra riva.

19 E un Scriba approussi-mand-se, a i dis: Mè padroun, i andreu apress a ti dapërtut doua chë t'andras.

20 E Gesu a i dis: Le voulp a l han dë tane, e i ousei dël ciel a l han dë ni, ma 'l Fieul dë l'om a l ha nen doua a peus-sa arpousé soua testa.

21 Peui un'aut d'i so dissepoul a i dis: Ségnour, pér-mët-me d'andé prima a sou-téré mè pare.

22 E Gesu a i dis: Ven-me apress, e lassa i mort a sou-téré i so mort.

23 E quand a l è stait éntrà ént la barca, i so dissepoul a i andasiou apress.

24 E eccou, a s'è lèvà-sse sù 'l mar una tempesta tantou grossa, chë la barca a l era cuverta da le ounde; e Gesu a durmia.

25 E i so dissepoul a soun

vénù e a l'han désvià-lou, disand-ie : Ségnour, salvé-ne, i andouma a peri.

26 E chiel a i dis : Pérché eve paura, gent dë poca fede ? Anloura essend-se aussà, a l ha parlà coun forsa ai vent e al mar, e a sè fâ-sse una gran calma.

27 E coui ch'a l'erou lì a së stupiou, e a disiou : Chi è-lou coust-ssi chë fin ai vent e al mar a i ubbidissou ?

28 E quand a l'è stait passà da l'autra part, ènt 'l pais d'i Gergesenian, doui èmpoussessà dal demoni essend surti da le tounbe, a i venou al incountr', e a l'erou coussi pericolous chë néssun a poudia passé pér coula stra lì.

29 E eccou, ch'a së buttou a crié, disand : Cosa i è-lou èntra noui e ti, Gesu Fieul d'Iddiou, seus-tu vénù-ne a tourmenté ènsi-ssi dénans dël temp ?

30 A i era pa vaire lountan da lour un troup d'anmai ch'a pasturavou.

31 E i demoni a lou prega-vou, disand : Së té ne campe fora, pérnièt-ne ch'i së n'a vadou ènt coul troup d'anmai.

32 E chiel a i dis : Ande ; e lour essend surti, a së n'a van ènt 'l troup d'anmai ; e eccou, tut 'l troup d'anmai a s'è precipità-sse ènt 'l mar, e a soun tutti mort ènt l'acqua.

33 E coui ch'a i guernavou a soun scapà ; e essend vénù ènt la sità, a l han countà tutte

ste cose, e lon ch'a l era arrivà ai èmpoussessà dël demoni.

34 E eccou, tutta la sità a l è andaita a l'incountr' dë Gesu ; e avend-lou védù, a l'han pregâ-lou d'artiré-sse da so pais.

CAP. IX.

Gesu-Crist a guaris diverse maladio. A ar-sussita una fia morta.

A NLOURA essend èntrà ènt la barca, a l ha tournà passé 'l mar, e a l è vénù ènt soua sità.

2 E eccou, a l han présentà ie un paralitic cougià ènt un let. E Gesu védand la fede dë sti-ssi, a i dis al paralitic : Pia boun courage, mè fieul ! i to pécà a té soun pérdonà.

3 E eccou, queicadun d'i Scriba a disiou ènt lour : Coust-ssi a béstemia.

4 Ma Gesu counéssand 'l so pensè, a i dis : Pérché pense-ve mal ènt vosti cœur ?

5 E di-me èn po, è-lou pi facil dë di : I to pécà a té soun pérdonà ? o dë di : Aussé-te, e marcia ?

6 Oura pér ch'i sappie chë 'l Fieul dë l'om a l ha 'l pouter sù la terra dë pérdoné i pécà, a i dis anloura al paralitic : Aussé-te, caria to let e vat-ne a toua ca.

7 E a s'è lèvâ-sse, e a l è èndait a soua ca.

8 E le troupe dë gent avend védù loll, a l erou bel e stupie, e a dasiou gloria a Diou d'avei councedù una poutensa simil ai omuni.

9 Peui Gesu andasand pi anans, a l ha védù un om ch'a së ciamava Matte, assëtä al leug dël peage, e a i dis : Ven-me apress ; e chiel a s'è aussà-sse e a l è éndà-ie apress.

10 E mentre chë Gesu a l era a taula ént la ca dë *Matte*, eccou, diversi dë coui dël peage, e dë gent grama, ch'a l erou vénù lì, a soun buttà-sse a taula coun Gesu e i so dissepoul.

11 I Farisei védand lolì, a l han di-ie ai so dissepoul : Coum è-lou chë vost padroun a mangia coun coui dël peage e dë grame gent ?

12 Ma Gesu, avend senti lon, a i dis : A l è pa coui ch'a stan ben ch'a l han da bësogn dël medic, ma a l è coui ch'a stan mal.

13 Ma ènde, e èmpare lon ch'a veulou di ste parole : I veui la misericordia e nen 'l sacrificissi ; pérché i soun nen vénù pér ciamé al pentiment i giust, ma i pecatour.

14 Anloura i dissepoul dë Giouan a soun vénù da chiel, e a l han di-ie : Pér cos'è-lou chë noui autri e i Farisei i giunoumou souvent, e i to dissepoul a giunou nen ?

15 E Gesu a i ha rispost : Le gent dë la stansa dë l'spouss peulë-ne essi ciagrin mentre l'spouss a l è coun lour ? ma a venéran coui dì chë l'spouss a i sarà lèvà, e a l è anloura ch'a giunéran.

16 E dëcò a i è nêssun ch'a

butla un tacoun dë pann neuv a un vësti frust ; pérché lon ch'a së butta pér tacouné, a scianca 'l vësti, e 'l pertus a së slarga.

17 A së butta pa dëcò dë vin neuv ént dë vass frust ; sëdëñò i vass a saoutou, e 'l vin a së versa, e i vass a soun pérdu ; ma a së butta 'l vin neuv ént dë vass neuv, e a së counservou tut i doui.

18 Mentre a i disia ste cose, eccou ch'a i arriva un sëgnour, ch'a s'è èngénouïà-ssie al dë-nans, disand-ie : Mia fia a l è già morta, ma ven, e posa toua man sù chila, e a vivrà.

19 E Gesu essend-se aussà, a l è éndà-ie apress coun i so dissepoul.

20 E eccou, una founna ch'a patia da doudess anni una perdita dë sang, a i ven da darè, e a i touca 'l bord dë soua vestimenta.

21 Pérché a disia ént chila : S'i peus mac touché soua vëstimenta, i sareu guaria.

22 E Gesu essend-se voultà, e guardand-la, a i dis : Pia boun courage, mia fia ! toua fede a l ha salvà-te ; e ént coul moument la founna a l è guaria.

23 Quand dounque Gesu a l è arrivà a la ca dë coul sëgnour, e ch'a l ha védù i soun-adour, e un troup dë gent ch'a fasiou un gran rumour,

24 A l ha di-ie : Artire-ve, chë la fia a l è nen morta, ma a deurm ; e a lou minciounavou.

25 Sicché dop d'avei fait seurti *tut coul troupe*, a l è entrà, a l ha pià la man dë la giouvénotta, e chila a sè aussà-sse.

26 E la neuva a s'è sbar-dà-sséne pér tut coul pais.

27 E én mentre chë Gesu a passava un po pi lountan, doui borgnou a soun buttàssie apress, criand e disand : Fieul dë David, abbia coum-passioun dë noui.

28 E quand ch'a l è arrivà ént la ca, coui borgnou a soun approussimà-ssie, e chiel a l ha di-ie : Crèdi-ve ch'i peussa fé *lon ch'i më ciamà*? Lour a l han rispoundù-ie : Si, vera-ment, Sègnour.

29 Anloura a l ha toucà-ie i eui, disand : Ch'a vë sia fait secound vostra fede.

30 E i so eui a së soun du-vert; e Gesu minacciand-ie a l ha prouibi-ie, disand : Pie-ve guarda chë néssun a lou sap-pia.

31 Ma lour essend-sëne an-dait, a l han fait couri soua nomina pér tut coul pais.

32 E coum a surtiou, eccou, a i presentou un om mut, e empoussessà dal demoni.

33 E quand chë 'l demoni a l è stait scassà fora, 'l mut a s'è buttià-sse a parlé; e le gent a së stupiou, disand : Mai a s'è vëdù-sse dë cose parie en Is-rael.

34 Ma i Farisei a disiou : A scassa i demoni coun 'l princi d'i demoni.

35 Oura Gesu a së n'anda-sia ént tutte le sità e ént le terre, dasand d'insegnament ént soue sinagoghe, e predi-cand 'l vangeli dël regno, e guarìand tutte sors dë maladie, e tutte sors dë mangagne ént 'l popoul.

36 E vëdand i troupe dë gent, a l han fâ-ie coumpassioun, pérchë ch'a l erou tutti spa-tarà e vagabound coum tante fee sensa bérge.

37 E a l ha di-ie ai so dis-sepoul : Sicur la mëssoun a l è grossa, ma a i è pochi ma-nouai.

38 Preghe dounque 'l Sègnour dë la mëssoun, ch'a manda dë manouai a soua mëssoun.

CAP. X.

I doudess Apostoul ciamà.

ANLOURA Gesu avend ciamà a l so doudess dissepoul, a l ha dà-ie la poutensa su i spirit dë l'infèrn pér scassé-ie fora dë coui ch'a l erou empoussessà, e pér guarì tutte sors dë maladie, e tutte sors dë mangagne.

2 E cousti a soun i nom d'i doudess apostoul : 'L prim a l è Simoun, ch'a i diou Pietrou, e Andrea so fratel, Giacou, fieul dë Zebedeo, e Giouan so fratel ;

3 Flip e Bértroume; Toumà, e Matte, coul dël peage; Giacou, fieul d'Alfeou, e Lebbeou, pér stranom Taddeou;

4 Simoun dë Cana, e Giuda

CAP. X.

Iscariot, coul istess ch'a l'ha
peui tradi-lou.

5 Gesu a l ha mandà coui
doudess, e a l ha coumandà-ie,
disand : Ènde nen dai pagan,
e intre nen ènt nèssuna sità d'i
Samaritan ;

6 Ma pitost ènde da le pe-
core pèrdùe dë la ca d'Israel.

7 E quand i sarì parti, pre-
diche, disand : 'L regno d'Id-
diou a s'approssima.

8 Guarì i malavi, fe poulit
i leprous, arsussite i mort,
scasse i demoni d'ènt i empous-
sessà ; i l'avi ricevù-lou gratis,
de-lou gratis.

9 Fe gnune prouvisioun nè
d'or nè d'argent, nè dë moun-
eda ènt voste senture.

10 Nè dë sac pér 'l viage,
nè dë doue veste, nè dë scarpe,
nè dë bastoun ; pèrché 'l la-
vourant a merita soua cibaria.

11 E ènt qualunque sità o
pais ch'i vade, ènfourme-ve
chi ch'a l è degn d'allougé-ve ;
e ste coun chiel fin ch'i parte
da ll.

12 E quand i intrerà ènt
queich ca, salute-la.

13 E sè coula ca a n'è
degna, chë vosta pass a vena
sù chila ; ma sè a n'è nen
degna, chë vosta pass a tourna
da voui.

14 Ma quand queicadun a
vè ricevrà nen, e a scouterà
nen voste parole, soupate,
mentre ch'i parte da coula ca
o da coula sità, la pouver d'i
vosti pè.

15 I vè diou èn verità, chë

coui dël pais dë Sodoma e dë
Gomorra a saran trattà coun
pi poc rigour al dì dël giudissi
chè coula sità.

16 Eccou, i vè mandou
coum tanti agnei èn mes a i
lu ; garde dounque d'essi
prudent coum dë serp, e in-
nocent coum dë couloumbe.

17 E pie-ve guarda d'i
omini ; pèrché a vè daran ènt
le man d'i councisteuri, e a
vè daran la frusta ènt soue
sinagoghe.

18 E i sarì mënà dënans a
i gouvernatur e anche dënans
a i re, pèrché dë mi, pér dé-ie
testimouniansa dë mi e décò
a le nassioun.

19 Ma quand a vè piéran,
butte-ve nen èn pena dë lon
ch'i avrà da di, nè dël coum
ch'i parlèrl, pèrché ènt coul
moument istess a vè sarà dait
lon ch'i avrà da di.

20 Pèrché a l è nen voui
ch'i parle, ma a l è l'Spirit
dë vost Pare ch'a parla ènt
voui.

21 Oura 'l fratel a darà so
fratel a la mort, e'l pare soua
masëna ; e le masëna a i daran
èncountra ai so pare e a soue
mare, e a i faran meuri.

22 E i sarì oudià da tutti
pér causa dë mè nom ; ma
chiounque a tenerà boun fin a
la fin, a sarà salv.

23 Oura quand i sarì mou-
lestà ènt una sità, scape ènt
un'auta ; chë èn verità i vè lou
diou, ch'i avrà nen fini dë per-
courri tutte le sità d'Israel,

chë 'l Fieul dë l'om a sia vénù.

24 'L dissepoul a l è nen al désoura dël magister, nè 'l sér-vitour al désoura dë so padroun.

25 A basta al dissepoul d'essi parei dë so magister, e al sér-vitour parei dë so padroun ; s'a l han ciamà 'l pare dë famia Beelzebul, quantou pi *a ciameiran-ne parei* i so doumestic ?

26 Coussi témì-ie nen. A i è niente dë strëmà ch'a vena nen al désouvert, nè niente dë segret ch'a vena pa a essi counoussù.

27 Lon ch'i vë diou ènt l'scur, di-lou al cair; e lon ch'i vë diou ènt l'ouria, prediche-lou sù i cuvert dë le ca.

28 E témì nen coui ch'a massou 'l corp, e ch'a peulou nen massé l'anima ; ma pitost témì coul ch'a peul perdi e l'anima e 'l corp *campand-ie* ènt l'infèrn.

29 A së vend-lou nen doue passëre pér un sold ? e pura a i n'a i è pa una dë lour ch'a casca en terra, sensa *la voulountà dë* vost Pare.

30 E fin a i cavei dë vosta testa a soun tutti countà.

31 Dounque témì dë nen ; i vali dë pi chë diverse passëre.

32 Chiounque adounque ch'a më counfessèrà dénans ai omini, i lou counfessereu décò dénans a mè Pare, ch'a l è ènt 'l ciel.

33 Ma chi së sia ch'a m'arneghèrà dénans ai omini, i lou

arneghèreu décò dénans a mè Pare, ch'a l è ènt 'l ciel.

34 Crèdi nen ch'i sia vénù a pourté la pass sù la terra ; i soun nen vénù-ie a pourté la pass, ma la spa.

35 Pérché i soun vénù a butté en divisioun 'l fieul countra 'l pare, e la fia countra soua mare, e la nora countra soua madona.

36 E fin a i doumestic d'un om a saran i so nemis.

37 Coul ch'a i è pi car so pare e soua mare chë ne mi, a l è nen degn dë mi ; e coul ch'a i è pi car so fieul o soua fia chë ne mi, a l è nen degn dë mi.

38 E chi së sia ch'a pia nen soua crouss, e ch'a ven nen a-press a mi, a l è nen degn dë mi.

39 Coul ch'a l'avrà coun-sérvà soua vita, al la pérdrà ; ma coul ch'a l'avrà pers soua vita pér amour dë mi, al la tournèrà trouvé.

40 Coul ch'a vë ricev, a më ricev ; e coul ch'a më ricev, a ricev coul ch'a l ha mandà-me.

41 Coul ch'a ricev un prou-feta en qualità dë proufeta, a ricevrà la mercede d'un proufeta ; e coul ch'a ricev un giust en qualité dë giust, a ricevrà la ricompensa d'un giust.

42 E chiounque a l avrà dait da beivi mac un bicer d'acqua frësca a un dë cousti pëcit en qualità dë dissepoul, i vë diou en verità, ch'a pérdrà nen soua ricompensa.

CAP. XI.

CAP. XI.

Risposta dë Gesu-Crist ai dissepoul dë Giouan Batista. Rimproveri a le sità dë Corasin, Betzaida, Capernaum.

Ea l è arrivà chë quand Gesu a l ha avù fini dë dé sti insegnament a i so doudess dissepoul, a l è partis-ne da coul post, pér èndé a insegné e prediché ént soue sità.

2 Oura Giouan, chë d'ënt soua présoun a l avia senti parlé dë le opere dë Gesu-Crist, a l ha mandà-ie doui d'i so dissepoul pér di-ie :

3 Seus-tu coul ch'a dévia vëni, o s'i dévouma aspété-ne un aut?

4 E Gesu rispoundand, a l ha di-ie : Ande, e fe vosta rassassioun a Giouan dë lon ch'i avi vëdù e senti.

5 I borgnou a vëdou, i sop a caminou, i leprous a soun nëtià, i ciorgn a sentou, i mort a arsussitou, e'l Vangeli a l è predicà ai pover.

6 Ma beato coul ch'a pièrè nen ént mi moutiv dë scandoul.

7 E coum a së n'andasiou, Gesu a s'è buttà-sse a di dë Giouan a la furfa : Cosa se-ve èndait a vëdi ént 'l désert ? Una cana soupata dal vent ?

8 Ma èncoura, cosa se-ve èndait a vëdi ? Un om vësti stupendament ben ? eccou, coui ch'a soun vësti parei, a soun ént i palas reai.

9 Ma pura, cosa se-ve èndait a vëdi ? Un proufeta ? si, ch'i vë diou, e pi chë proufeta.

10 Pérché coust-ssi a l è coul dël qual a l è scrit : Ecrou, i spedissoù dënans a ti mè espress, l qual a té prountèrà la stra dënans a ti.

11 In verità i ve diou, chë fra coui ch'a soun nassù da dona, a i è stà-iène néssun maggiour dë Giouan Batista ; ma 'l pi pëcít ént 'l regno d' Iddiou, a l è maggiour dë chiel.

12 Ma dal temp dë Giouan Batista fin al dì d'encheui, 'l regno dël ciel a l è sfoursà, e i viourent a lou piou dë forsa.

13 Pérché tutti i proufeta e la legge a l han proufetisà fin a Giouan.

14 E s'i veuli capi-la, a l è coul Elia ch'a dévia vëni.

15 Chi ha d'ourie pér senti, ch'a senta.

16 Ma a chi avrai-ne da paragouné sta generassioun ? A sémia a i fieui ch'a stan assëtà en piassa, e ch'a criou a i so camérada,

17 E a i diou : I avouma sounà, e voui i avi nen ballà ; i avouma cantà dë cansoun da fé piouré, e voui i avi nen piourà.

18 Pérché Giouan a l è vénù ch'a l era nè un mangioun nè un bibitour ; e a diou : A l é èmpoussessà dal demoni.

19 A l è peui vénù 'l Fieul dë l'om ch'a mangia e beiv, e a diou : Eccou un mangioun e un bibitour, amis dë coui dël peage e dë la gent dë cattiva

S. MATTEO,

vita; ma la sapiensa a l è staita giustificà dai so fieui.

20 Anloura a s'è buttà-sse a arproucié a le sità, doua a l avia fait moutouben dë miracoul, ch'a s'erou nen penti-sse,

21 Guai a ti, Corasin! guai a ti, Betsaida! pérché s'i miracoul ch'a soun operà-sse ën mes dë voui, a füssou arrivà ént Tir o Sidoun, a i è gran temp ch'a sariou penti-sse, curvantse d'un sac e dë sénér.

22 In counseguensa i vë diou, chë ént 'l gran dì dël giudissi, Tir e Sidoun a saran trattà coun minour rigour chë voui.

23 E ti, Capernaum, chë té seus staita aussà fin al ciel, té saras campà giù fin al infern; pérché s'i miracoul ch'a soun operà-sse ën mes dë ti, a füssou fâ-sse ën Sodoma, a sussistèria èncoura al dì d'encheui.

24 In counseguensa i vë diou, chë 'l pais dë Sodoma a sarà trattà coun men dë rigour chë ti, al dì dël giudissi.

25 Anloura Gesu piand la parola, a dis: I té ringrassiou, o Padre! Sëgnour dël ciel e dë la terra, dë lon chë t'has nascost ste cose ai savi e ai dot, e chë té l has fâ-ie savei a le maséna.

26 A l è coussi, o Padre! pérché coussi a l ha piasù-te.

27 Ogni cosa a m'è staita daita da mè Pare; ma nëssun a counos 'l Fieul, sëdèndò 'l Pare; e nëssun a counos 'l Pare, sëdèndò 'l Fieul, e coul a

chi'l Fieul a l avrà ben voulsù fé-ie sta rivelassiuon.

28 Véni da mi, voui tutti ch'i si stanc e carià; e i vë rendereu sërvissi.

29 Butte-ve sù 'l col mè gioug, e émprendi da mi, ch'i soun doux e umil dë cœur; e i treuvèrl ripos a vostre anime.

30 Pérché 'l mè gioug a l è facil, e mè fas leger.

CAP. XII.

Dél Sabbath. Miracoul dë Gesu-Crist. Dél pèca contre l'Spirit Sant.

ENT coul temp là Gesu a andasia un dì dë Sabbath ën mes d'un camp dë gran; e i so dissepoul ch'a l aviou fam, a soun buttà-sse a gavé dë spi, e a mangé-ie.

2 E i Farisei ch'a l han ouservà-lou, a l han di-ie: Eccou, i to dissepoul a fan una cosa ch'a l è prouibi dë fé al dì dël sabbat.

3 Ma chiel a l ha di-ie: Eve nen lësù lon ch'a l ha fait David un dì ch'a l avia fam, chiel e soue gent?

4 Coum a l è entrà ént la ca d'Iddiou, e a l ha mangià i pan dë proupousissiou, ch'a l era nen permes nè a chiel nè ai sò dë mangé, ma mac ai sacrificateur?

5 O eve nen lësù ént la legge, ch'i dì dë sabbat, i sacrificateur, ént 'l tempio, a roumpou 'l sabbat, sensa essi couplevoul pér lon?

6 Oura i vë diou, ch'a i è sì un ch'a l è aut pi grand chë 'l tempio.

CAP. XII.

7 Ma s'i saveisse lon ch'a veul di : I veui la misericordia, e nen l' sacrifissi, i avrie nen coundanà d'innoucent.

8 Pérché l' Fieul dë l'om a l' è padroun fin a dël Sabbat.

9 E parti ch'a l' è stait da li, a l' è èndait ènt soua sinagoga.

10 E eccou, a i era li un om ch'a l' avia una man séca, e pér avei moutiv d'accusé-lou a l' han ciamà-ie, disand : E-lou permes dë rendi la sanità un dì dë Sabbat ?

11 Ma chiel, a i ha rispost : Chi sarà-lou coul dë voui aiti chè s'a l' ha una fea ch'a vena a toumbé ènt un foss un dì dë Sabbat, a lassa dë pié-la e dë gavé-la fora ?

12 Oura quantou pi valé-lou un om pi ch' una fea ! sicchè dounque a l' è permes dë fé dë ben un dì dë Sabbat.

13 Anloura a dis a coul om : Sporz toua man ; e a l' ha spourzùi-la, e a l' è diventà sana al par dë l'autra.

14 Oura i Farisei essend surti, a téniou counsei countra chiel coum a fariou pér perdé-lou.

15 E Gesuch'asën'accorzia, a s'è artirà-sse da li e moutouben dë gent a l' han seguità-lou, e a l' ha guarì-ie tutti.

16 E a l' ha prouibi-ie coun dë minaccie dë fé-lou counossi ;

17 Pér ch'a fussa vérificà lon ch'a l' era stait dit dal proufeta Esaiä, disand :

18 Eccou mè servitour ch'i

heu elett, e ch'i veui tantou ben, a l' è sù chiel ch'a s'è coumpiasù-sse mia anima ; i buttèreu sù chiel mè Spirit, e a announsièrà la giustissia a le nassioun.

19 A contendèrà nen, a crièrà nen, neppur a së sentirà nen soua vouss ènt le piasse.

20 A sfrisèrà nen la cana ch'a l' è già scrussia, e a dés-tissèrà nen l' cair ch'a fuma èncoura, fin a tant ch'a fassa trionfé la giustissia.

21 E a so nom tutti a spereràn.

22 Anloura a l' han presentà-ie un èndemonià, borgnou e mut, e a l'ha guarì-lou ; èn manera tal chè coul ch'a l' era stait borgnou e mut a parlava e a vèdia.

23 E tutta la furfa a l' è stàne stupia, e a disia : Coust-ssi, sariè-lou nen forsi l' fieul dë David ?

24 Ma i Farisei sentend lon, a disiou : Coust-ssi s'a scassa i demoni a lou fa pér opera dë Beelzebul, prinsi d'i demoni.

25 Péraut, Gesu counéssand i so sentimént, a l' ha di-ie : Qualounque regno douv'a i è la division a sussistèrà nen ; e qualounque sità, o famia, ch'a l' è divisa a sussistèrà nen.

26 E së Satan a scassa Satan, a l' è èn discordia coun chiel istess ; coum è-lou dounque chè so regno a pourrà sussisti ?

27 E së mi i scassou i de-

moni pér l'opera dë Beelzebul, pér opera dë chi è-lou chë vostri fieui a i scassou? in counseguensa a saran lour i vostri giudissi.

28 S'a l'incontrari, i scassou i demoni pér l'opera dël Spirit d'Iddiou, a l è sicur chë l'regno d'Iddiou a l è vénù da voui.

29 Coum è-lou ch'un a peul intré ént la ca d'un om rou-bust, e roubé 'l fat-sò, së prima a stacca nen l'om rou-bust? e anloura a piérà lon ch'a i è ént la ca.

30 Chi ch'a l è nen coun mi, a l è countra mi; e chi ch'a émbarouna nen coun mi, a sbarda.

31 In counseguensa i vë diou, chë qualunque péca e qualunque bëstemia sarà pér-dounà ai omini; ma la bëstemia countra l'Spirit Sant a sarà nen pér-dounà.

32 E së queicadun a l ha parlà mal countra 'l Fieul dë l'om, a i sarà pér-dounà; ma chionque avrà parlà mal countra l'Spirit Sant, a i sarà gnun pér-doun nè ént coust se-coul, nè ént 'l secoul a vénì.

33 O fe l'erbau boun, e so frut sarà boun; o fe l'erbau cattiv, e so frut sarà cattiv; pérché da so frut a së counos la pianta.

34 Rassa dë vipre, coum è-lou ch'i pourrie parlé ben, postou ch'i si cattiv? pérché dë l'abboundansa dël cœur la bouca parla.

35 L'ounest om a gava dë boune cose dal boun tesor dë so cœur; e l'om gram a gava dë cattive cose dal cattiv tesor dë so cœur.

36 Oura i vë diou chë dë tutte le parole vane ch'a diran i omini, a l avran da rendi-ne count al dì dël giudissi.

37 Sicchè da toue parole tê saras giustificà, e da toue pa-role tê saras coundanà.

38 Anloura certi un d'i scriba e d'i Farisei a l han di-ie: Padroun, noui aiti i avriou goi dë vëdë-te fé dë miracoul.

39 Ma a i ha rispost: Sta nassioun grama e adultera a ciama un miracoul, ma nëssun aut miracoul a i sarà coundedù sëdëndocouldë Giona'l proufeta.

40 Pérché coum Giona a l è stait tre dì e tre neuit ént 'l corp d'una balena, coussi 'l Fieul dë l'om a sarà tre dì e tre neuit ént 'l sen dë la terra.

41 I Ninivita a së soulevérä al dì dël giudissi countra sta nassioun, e a la coundanérä, pérché a soun arpenti-sse a la predication dë Giona; e eccou, sì a i è aut chë Giona.

42 La regina dël mesdì a së soulevèrà al dì dël giudissi countra sta nassioun, e a la coundanérä, pérché a l è vénùa da la fin dël mound pér senti la saviëssa dë Saloumoun, e eccou, sì a i è aut chë Salou-moun.

43 Oura quand un spirit impur a l è sorti d'un om, a së n'a va pér dë pais suit, sér-

CAP. XIII.

cand ripos, ma a n'a treuva nen.

44 Anloura a dis : I tourné-reu a ca da doua i soun surti ; e tournà ch'a l è stait, al la treuva dësbarassà, ramassà, e bel e prounta.

45 E peui a së n'a va, a pia ènsem a chiel sett aitri spirit pi cattiv èncoura chè chiel, i quai essend-ie èntrà a s'i stabilissou ; coussi la fin dë coul om a l è pes chè prima ; a n'a sarà l'istess dë sta nas-sioune perversa.

46 Mentre ch'a parlava èncoura a la furfa, eccou, soua mare e i so fratei a l erou fora ch'a procuravou dë parlé-ie.

47 E queicadun a i dis : Eccou, toua mare e i to fratei ch'a soun là dëfora, a vour-riou parlé-te.

48 Ma chiel a l ha rispost a coul ch'a i avia dit lon : Chi è-la mia mare, e chi soun-ne i mè fratei ?

49 E spourzand soua man sù i so dissepoul a l ha dit : Eccou mia mare e i mè fratei.

50 Pérché chiounque farà lon ch'a coumanda mè Pare ch'a l è ènt 'l ciel, coul lì a l è mè fratel, e mia sourela, e mia mare.

CAP. XIII.

'L paragoun dë coul ch'a sùmena, e dël gieuil, la grana dë sénèvra, i crëssant, e diverse autre.

ENT coul dì lì Gesu essend surti dë la ca, a s'è assé-tà-sse davësin al mar.

2 E dë gran troupe a soun

ëmbarounà-sse d'ëntourn dë chiel ; pér causa dë lon a l è mountà èpt una nav, e a s'è assétà-sse, e tutta sta furfa a stasia sù la riva.

3 E a i parlava dë diverse cose èmpiegand dë paragoun, ènd isand : Eccou, un om a l è surti per séméné.

4 E mentre ch'a séménava, una part dë la sémens a l è toumbà al loung dë la stra, i ousei a soun vénù, e a l'han mangià-la tutta.

5 E un'autra part a l è toumbà ènt un teren giairin, douv' a i era poca terra, e subit 'l breui a l è surti, pér moutiv chè la grana èndasia nen anans.

6 E 'l soul essend-se lèvà, 'l breui a l è brusatà ; e pérché ch'a l avia nen dë radiss, a l è rëstà sec.

7 E un'autra part a l è toumbà èn mes dë le rounze ; le rounze èn crëssant a l'han fà-la meuirì.

8 E un'autra part a l è toumbà ènt una bouna terra, e a l ha fruttà ; una grana a l ha pourtà-ne sent ; un'autra, sëssanta ; et un'autra, tranta.

9 Chi ha d'ourie pér senti, ch'a senta.

10 Anloura i so dissepoul a soun avësinà-sse dë chiel, e a l han di-ie : Pérché i parlës-tu parei pér paragoun ?

11 A l ha rispost, e a l ha di-ie : A l è pérché ch'a l è councedù-ve a voui dë cou-nossi i segret dël regno dël

ciel, e a lour aiti a l è nen councedù-ie.

12 Pérché a coul ch'a l ha, a i sarà dait éncoura dë pi ; ma coul ch'a l ha panen, fin al poc ch'a l ha, a i sarà lèvà.

13 A l è pér coul moutiv lì ch'i parlou a lour pér paragoun, dë manera ch'en védand a védou nen, e ch'en sentand a capissou nen.

14 *E coussi* s'adempis ént lour la proufessia d'Esaia, ch'a dis : Èn sentand i capisserì nen ; e èn védand i védri, e i v'accorzerì nen.

15 Pérché 'l cœur dë stou popoul a l è éngrassà, e a l han senti coun d'ourie dure, e a l han sarà i eui ; dë paura ch'a védou d'i eui, e ch'a sentou dë le ourie, ch'a capissou dë cœur, ch'a së couvertissou e ch'i venou mi a guari-ie.

16 Ma beati soun i vostri eui, pérché a sciairou ; e vostre ourie soun décò *beate*, pérché a sentou.

17 Pérché in verità i vë diou chë diversi proufeta e pi d'un giust a l han desiderà dë vëdi le cose ch'i vëde, e a l han nen védù-ie ; e dë senti le cose ch'i senti, e a l han nen senti-ie.

18 Voui dounque, scoute *lon ch'a veul di'* l paragoun dë coul ch'a séména.

19 Quand un om a scouta la parola dël regno, e ch'a la capis nen, 'l malign a ven, e a porta via lon ch'a l era séménà ént so cœur ; e a l è coul ch'a

l ha ricevù la sémens al loung dë la stra.

20 E coul ch'a l ha ricevù la sémens ént un teren gairin, a l è coul ch'a scouta la parola, e ch'a la rësseiv subit coun piasi.

21 Ma coum a l ha gnuna radiss ént se stess, a ten nen boun ; e dal moument ch'a i arriva o affissioun o persecusioun pér moutiv dë la parola, e l è subit scandalisà.

22 E coul ch'a l ha ricevù la sémens èn mes dë le rounze, a l è coul ch'a scouta la parola d'Iddiou ; ma i crussi pér le cose dë stou mound, e la faussetà dë le richesse a stenzou la parola, e a frutta nen.

23 Ma coul ch'a l ha ricevù la sémens ént una bouna terra, a l è coul ch'a scouta la parola, e ch'a la capis ; una grana a n'a porta sent, un'autra sëssanta, un'autra tranta.

24 A i ha décò proupost un'autr' paragoun, disand : 'L regno d'Iddiou a sémia a un om ch'a l ha séménà dë bouna sémens ént so camp.

25 Ma mentre chë soue gent a durmiou, so nemis a l è vénù a l ha séménà dë gieuil èn mes dël fourment, e peui a s'è scapà-sse.

26 È quand la sémens a l ha avù brouià, e ch'a l è staita granà, anloura 'l gieuil a s'è décò védù-sse.

27 E i sërvitour dël pare dë famia a soun vénù da chiel, e a l han di-ie : Sëgnour, has-tu

CAP. XIII.

pa séménà dë bouna sémens
ént to camp ? coum va-lou
dounque ch'a i è dë gieuil ?

28 Ma a l ha di-ie : A l è 'l
nemis ch'a l ha fait lon. E i
sérvitour a l han di-ie : Sé tê
veules i andouma a sarbié-lou,
e i cuiouma 'l gieuil ?

29 E a l ha di-ie : No ;
pérché a së peul ch'ën cuinand
'l gieuil, i gave 'l fourment
ënsem.

30 Lasse-ie crëssi tutti doui
ënsem, fin a la mëssoun ; e
al temp dë la mëssoun i direu
ai mëssoune : Lëve 'l gieuil
prima, e lie-lou ën fass pér
brusé-lou ; ma ëmbaroune 'l
gran ént mè granè.

31 A i ha proupost un'autr'
paragoun, ën disand : 'L regno
dël ciel a sémia a una grana
dë sénëvra ch' un om a l ha
pià e séménà ént so camp.

32 E ben ch'a sia pécita
fra le pécite sémens ; quand
a l'ba crëssù, a l è pi auta chë
i aitre piante, e a diventa fin a
un erbou ; dë manera ch'i ousei
dël ciel a i venou a fé i so ni-
sù i branc.

33 A l ha di-ie un'autr' pa-
ragoun : 'L regno dël ciel a
sémia al crëssant ch'una foum-
na a pia, e ch'a butta sout a
tre mesure dë farina, fin a tant
ch'a sia tutta lèvà.

34 Gesu a l ha dit tutte ste
cose a la surfa coun dë pa-
ragoun ; e a i parlava nen divers.

35 Pér ch'a fussa adempi
lon ch'a l avia dit 'l proufeta,
disand : I deurvireu mia bouca

pér di dë paragoun ; i dëscrü-
vêreu dë cose ch'a soun staite
nasoundùe fin dal prinsipi
dël mound.

36 Anloura Gesu, avend li-
censià la furfa, a s'è èndà-ssëne
a ca, e i so dissepoul a soun
vénù da chiel, e a l han di-ie :
Spieghé-ne 'l paragoun dël
gieuil dël camp.

37 E a l ha rispoundù-ie, e
a l ha dit : Coul ch'a sémena
la bouna sémens, a l è 'l Fieul
dë l'om ;

38 E'l camp, a l è 'l mound ;
la bouna sémens, a l è i fieui
dël regno ; e 'l gieuil, a l è i
fieui dël malign ;

39 E'l nemis ch'a l'ha së-
ménà-la, a l è 'l demoni ; la
mëssoun, a l è la fin dël mound ;
e i manouai, a soun i angel.

40 Sicchè, coum a së butta
a part 'l gieuil, e ch'a së fa
brusé, a n'a sarà l'istess a la
fin dë stou mound.

41 'L Fieul dë l'om a man-
dérà i so angel, ch'a levéran da
so regno tutti i scandoul, e
coui ch'a fan lon ch'a l è in-
giust ;

42 E a i campéran ént la
fournasa avisca ; doua a i sarà
dë piour e dë rabbia.

43 Anloura i giust a luséran
coum 'l soul ént 'l regno dë so
Pare. Chi ch'a l ha d'ourie
pér senti, ch'a senta.

44 'L regno dël ciel a sémia
ëncoura a un tesor strëmà ént
un camp, 'l qual un om avend-
lou trouvà, a l'ha strëmà-lou ;
e peui dë la goi ch'a n'ha, a

së n'a va, a vend tut 'l fat-sò,
e a coumpa coul camp.

45 'L regno dël ciel a sémia
ëncoura a un marcant ch'a
va sërcand dë boune perle;

46 E avend-ne trouvà una
dë grand pressi, a s'è èndà-
ssène, a l ha vendù tut 'l fat-
sò, e a l'ha coumprà-la.

47 'L regno dël ciel a sémia
ëncoura a un filar campà èn
mar, e ogni sors dë roba a s'i
arciampa;

48 'L qual essend pien, i
pêscadour a lou gavou fora sù
la riva, peui assétà ch'a soun
ëntourn, a button da banda ènt
i so vass lon ch'a l è boun, e a
campou via lon ch'a val panen.

49 A n'a sarà l'istess a la fin
dël mound. I angel a venérän
e a separérän i gram d'i giust;

50 E a i campéran ènt la
fournasa dë feu ; là a i sarà dë
piour e dë rabbia.

51 Gesu a i dis : Eve capi
tutte ste cose ? E a l han
di-ie : Si, Sëgnour.

52 E a i dis : A l è pér lon
ch'e ogni scriba ch'a l è ben
instrut pér 'l regno dël ciel, a
sémia a un pare dë famia ch'a
gava fora da so tesor dë roba
neuva, e dë roba veia.

53 E quand Gesu a l ha
avù fini sti paragoun, a l è èn-
dait via da lì.

54 E essend vénù ènt so
pais, a i insegnava ènt soua
sinagoga, dë manera ch'a n'
erou stupi, e a disiou : Coum
va-lou ch'e coust om-sì a l ha
sta sciensa e ste virtù ?

55 Coust-ssi è-lou nen 'l
feul dël mes-da-bosc ? Soua
mare ha-la pa nom Maria ? e
isofratei *han-nepa nom Giacou*,
Giose, Simoun, e Giuda ?

56 E soue sourele soun-ne
forsi nen fra noui ? Da doua
ven-ne a st'om-sítutte ste cose ?

57 Dë manera ch'a n'erou
scandalisà. Ma Gesu a i dis :
Un proufeta s'a l è nen oun-
ourà, a l è mac ènt so pais, e
ènt soua famia.

58 Dë manera ch'e postou
ch'a fasiou nen cas dë chiel, a
l ha fait pochi miracoul fra
lour.

CAP. XIV.

Mort dë Giouan Batista. Miracoul dë Gesu-Crist.

ENT coul temp là Erod 'l
Tetrarca a l ha senti parlé
dë l'arnomina dë Gesu ;

2 E a dis a i so sërvitour :
A l è Giouan Batista ; ch'a l
è arsussità d'i mort ; a l è pér
lon ch'e la virtù dë fé dë mira-
coul a opera ènt chiel.

3 Pérché Erod a l avia fait
arésté Giouan, e a l'avia fâ-lou
stacché e butté èn prèsoun, pér
coumpiasi a Erodia, founna dë
Flip so fratel.

4 Pérché Giouan a i disia :
A t'è nen permes d'avei-la pér
founna.

5 E a l avria ben voulsù fé-
lou meuiri ; ma a témia 'l po-
poul, pér moutiv ch'a së ténia
Giouan pér proufeta.

6 Oura 'l dì dë la festa d'
Erod, ch'a toumbaya sù 'l dì

CAP. XIV.

dë soua nascita, la fia d'Erodia a l ha ballà dënans a l'adunansa, e a l ha piasù a Erod.

7 E a i ha proumess coun giurament dë dé-ie tut lon ch'a i ciämëria.

8 Chila dounque, soulecità prima da soua mare, a l ha dit al re : Da-me sì ènt un piat la testa dë Giouan Batista.

9 E 'l re a n'è stait nec ; ma pérchë dël giurament e dë coui ch'a l erou a taula ènsem a chiel, a l ha dait ourdin ch'a i la deissou.

10 E a l ha mandà a taié la testa a Giouan èn présoun.

11 E a l han pourtà soua testa ènt un piat, a l'han dà-la a la fia ch'a l'ha présentà-la a soua mare.

12 E peui i so dissepoul a soun vénù, a l han pourtà via so corp e a l'han soutrà-lou ; peui a soun vénù a counté-lou a Gesu.

13 E Gesu avend senti lon, a s'è artirà-sse da lì ènt una nav, vers un post désert, pér essé-ie daspart ; e 'l popoul avend-lou savù a l è surti da le sità *d'ëntourn*, e a l'ha seguità-lou a pè.

14 E Gesu èn surtand a l ha védù stou gran mound, a l ha avù-ne coumpassioun, e a l ha guari i so malavi.

15 E coum a l era già tard, i so dissepoul a soun vénù da chiel, e a l han di-ie : Coust post a l è désert, e l'oura a l è già passà ; de-ie coungè a sta furfa pér ch'a sè n'a vadou

tutti a le bourgià, e ch'a coumprou dë roba da mangé.

16 Ma Gesu a i dis : a i è nen da manca ch'a sè n'a vadou ; de-ie da mangé voui aiti.

17 E a i han rispost : I avouma sì mac sinq pan e doui pess.

18 E a i dis : Pourte-m'ie sì.

19 E dop ch'a l ha avù fait assétè sta gent sù l'erba, a l ha pià i sinq pan e i doui pess, e guardand 'l ciel, a l ha pregà *Iddiou* ; e peui avend rout i pan, a l ha dà-ie a i so dissepoul, e i dissepoul a la gent.

20 E tutti a l han mangià-ne, e a l han avù-ne prou ; e a s'è pourtà-ssëne via doucess pien cavagn dë toc dë pan ch'a soun stait d'avans.

21 Oura coula gent ch'a l avia mangià a fasia circa sinq mil om, sensa counté le done e le masëna.

22 Subit apress, Gesu a l ha oubligà i so dissepoul dë mounté sù la nav, e dë passé prima dë chiel a l'autra riva, mentre ch'a licensièria 'l popoul.

23 E quand a l'ha avù-lou licensià, a l è mountà sù 'na mountagna pér essi soul pér preghé, e la seira essend vénùa, a l era lì soul.

24 Ènt coul mentre la nav a l era già al largou sù'l mar, e battùa da le ounde ; pér moutiv ch' l vent a l era countrari.

25 E sù la quarta vigilia dë la neuit, Gesu a l è vénù da lour, marciand sù 'l mar.

26 E i so dissepoul vëdand-lou caminé sù 'l mar, a soun sbarua-ssène, e a disiou : A l è un fantasm ; e dë la paura ch'a l aviou a soun buttà-sse a crié.

27 Ma dël coup Gesu a l ha parlà-ie, e a l ha di-ie : Ste chiet ; i soun mi, abbie nen paura.

28 E Pietrou rispoundand, a i dis : Sègnour ! s'a l è ti, coumanda ch'i vadou da ti caminand sù le ounde.

29 E Gesu a i dis : Ven. E Pietrou calà giù da la nav, a s'è buttà-sse a caminé sù l'acqua pér èndé da Gesu.

30 Ma coum 'l vent a l era fort, a s'è spaventà-sse; e coum a sfoungava già, a s'è buttà-sse a crié, disand : Sègnour ! salvé-me.

31 E subit Gesu a l ha spourzù-ie la man, e a l'ha pià-lou, disand : Om dë poca fede, pérchë has-tu dubità.

32 E quand a soun stait mountà ènt la nav, 'l vent a l ha cessà.

33 Anloura coui ch'a l'erou ènt la nav, a soun vénù e a l'han adourà-lou, disand : Pér sicur té seus 'l Fieul d'Iddiou.

34 E peui passà ch'a soun stait dèlà *dél mar*, a soun vénù ènt 'l pais dë Genesaret.

35 E quand la gent dë stou pais a l'ha avù-lou arcounoussù, a l'han fà-lou *a savei* dapertut a l'intourn ; e a i presentavou tutti coui ch'a stasiou mal.

36 E a lou pregavou dë *pèrmèti* mac ch'a toucheissou

'l bord dë soua vëstimenta ; e tutti coui ch'a l'han toucà-la a soun stait guarì.

CAP. XV.

Questioun d'i Farisetoun Gesu-Crist. La Cananea.

A NLOURA certi Scriba e Farisei a soun vénù da Gerusalem a Gesu, e a l han di-ie :

2 Pér cos'è-lou ch'i to dissepoul a trasgredissou la tradissioun d'i antic ! Pérchë a së lavou nen le man dënans dë mangé.

3 Ma a l ha rispost, e a l ha di-ie : E voui, pérchë trasgredi-ve l'coumandament d'Iddiou coun vostra tradissioun ?

4 Pérchë Iddiou a l ha coumandà, disand : Ounoura to pare e toua mare. E, a l ha èncoura dit : Chiounque a dirà dë mal dë so pare o dë soua mare, ch'a meuira.

5 Ma voui aiti i die : Chiounque a l avrà dit a so pare o a soua mare : Qualounque oblassioun ch'a *sarà faita* da mi a *Iddiou*, a l è pér to vantage ;

6 E èncoura ch'a ounoura nen so pare o soua mare, a l è *nen couplevoul*; coussi i avi annulà 'l coumandament d'Iddiou coun vostra tradissioun.

7 Ipocrita, Esai a l ha ben proufetisà dë voui, disand :

8 Stou popoul a s'avésina da mi coun la bouca, e a m'ounoura coun i laver ; ma so cœur a l è ben lountan da mi.

9 Ma décò a l è un ounour a nulla, postou ch'a insegnou

CAP. XV.

dë doctrine, ch'a soun mac dë coumandament d'omini.

10 E peui a l ha ciamà 'l popoul, e a l ha di-ie : Scoute e fe dë manera dë capi lon ch'i vë diou :

11 A l è nen lon ch'a intra ènt la bouca ch'a sporca l'om ; ma lon ch'a seurt da la bouca, a l è lon ch'a sporca l'om.

12 Sù lon i dissepoul a soun avësinà-sse da chiel, e a l han di-ie : Seus-tu nen accourzùte ch'i Farisei a soun stait scandalisà quand à l han senti to dëscours ?

13 E a l ha rispost, e a l ha dit : Qualounque pianta ch'a l è nen staita piantà da mè Pare ch'a l è al ciel, a sarà gavà fin da la radiss.

14 Lasse-ie sté, a soun borgnou ch'a menou d'aitri borgnou ; s'un borgnou a mena un aut borgnou, a toumbou tutti doui ènt 'l foss.

15 Anloura Pietrou piand la parola, a l ha di-ie : Spieghé-ne stou paragoun.

16 E Gesu a i dis : E voui aiti, eve décò si poc spirit ?

17 Eve èncoura nen capi chë tut lon ch'a intra ën bouca a cala ènt l'stomi, e peui a l è campà al segret ?

18 Ma le cose ch'a seurtou da la bouca a venou dal cœur, e coule cose lì a sporcou l'om.

19 Pérché dal cœur a seurtou icattiv sentiment, i omicida, i adulteri, le fornicassioun, i robalissi, le fausse testassioun, le maldicense.

20 Coule a soun le cose ch'a sporca l'om ; ma dë mangé sensa lavé le man, a sporca nen l'om.

21 Anloura Gesu a l è parti da lì, e a s'e artirà-sse da le bande dë Tir e dë Sidoun.

22 E eccou una dona Cananea ch'a l era vënùa da coula part là, a s'e buttà-sse a crié fort, disand : Sëgnour ! fieul dë David, i ciamou pietà pér mi ! mia fia a l è miserabilment tourmentà da un demoni.

23 Ma chiel a l ha gnanca dà-ie risposta ; e i so dissepoul ch'a s'erou avësinà-sse a lou pregavou, disand : Mandë-la via, pérché a crie apress a noui.

24 E a l ha rispoundù e a l ha dit : I soun mac mandà ën favour dë le pecore sperse dë la ca d'Israel.

25 Ma chila a l è vënùa, e a l'ha adourà-lou, disand : Sëgnour ! agiutë-me.

26 E a l ha rispoundù-ie, e a l ha dit : A counven nen dë pié 'l pan dë le masëna, e dë campé-lou ai cagnet.

27 Ma chila a i dis : A l è vera, Sëgnour, però i cagnet a mangiou le frise ch'a toumbou da la taula d'i padroun.

28 Anloura Gesu rispoundand, a l ha di-ie : O foumna ! toua fede a l è granda ; ch'a tê sia fait a tenour dë lon ch'a tê ten tant a cœur ; e dël coup soua fia a l è staita guaria.

29 E Gesu partand da lì a l è vënù davësin al mar dë Galilea ;

e peui a l è mountà sù una mountagna, e a s'è assëtâ-sse là.

30 E diversi troup dë gent a soun vénù da chiel, avend ënsem a lour dë sop, dë borg-nou, dë mut, dë stroupià d'i bras e diversi aitri, ch'a l han tutti buttà ai pè dë Gesu, e a l ha guarì-ie.

31 Dë manera chë sta furfa a së stupia dë vëdi i mut ch'a parlavou, i stroupià arsani, i sop ch'a caminavou, e i borg-nou ch'a i sciairavou; e a dasia gloria al Diou d'Israel.

32 Anloura Gesu a l ha ciamà i so dissepoul, e a l ha di-ie: I heu coumpassioun dë sta gran quantità dë gent, pér-ché a i è già tre dì ch'a l han nen chittà-me, e a l han panen da mangé, e i veui nen licensié ie giun, i témou chë le forse a i mancou pér stra.

33 E i so dissepoul a l han di-ie: Coum sari-lou poussibil ènt coust désert d'avei abbastansa dë pan pér gouérné tanta gent.

34 E Gesu a i dis: Quant pan l eve? E a i han rispost: Sett, e queich poc dë pëciti pess.

35 Anloura a l ha dait ourdin a la furfa d'assëté-sse en terra.

36 A l ha pià i sett pan e i pess, a l ha buttà-ie a toc dop ch'a l ha avù pregà Iddiou, a l ha dà-ie a i so dissepoul, e sti-ssi al popoul.

37 E a l han tutti mangià-ne, e a l han avù-ne abbastansa; e èncoura d'avans pér

ëmpisett cavagne d'i toc dë pan ch'a l han peui pourtà via.

38 E coui ch'a l aviou mangià a l erou quat mil om, sensa counté le done e le masëna.

39 E dop chë *Gesu* a l ha avù licensià tutte ste gent, a l è mountà sù una nav, e a l è vénù sù le fin dë Magdala.

CAP. XVI.

Dëscours dë Gesu-Crist ooun i Farisei e i Saducei; a preven dëcò chë fra poa a lou fan meuri.

A NLOURA i Farisei e i Saducei a soun vénù da chiel, e pér butté-lou a le preuve, a l'han arcedù-lou dë fé-ie vëdi queich miracoul dë 'l ciel.

2 Ma a l ha rispoundù, e a l ha di-ie: A la seira, i die: *A farà* bel temp, pérchë 'l ciel a l è rouss.

3 E a la matin, i die: *A i sarà* èncheuitempoural, pérchë 'l ciel a l è rouss e scur. Ipotrita, i savi *benissim* giudiché dël temp, e i peuli nen *giudiché* d'i segn dë le stagioun.

4 La nassioun cattiva e adultera a cour appress a un miracoul; ma a i n'a sarà nen councedù d'aiti fora coul dël proufeta Giona; e peui a l ha lassà-ie, e a l è èndait via.

5 E quand i so dissepoul a soun arrivà sù l'autra riva, a s'erou dësmentià-sse dë pié dë pan.

6 E Gesu a i dis: Fe ament, e pie-ve guarda dël crëssant d'i Farisei e d'i Saducei.

7 Oura a pensavou ènt lour

CAP. XVI.

istess, e a disiou : A l è pér moutiv ch'i avouma nen pià dë pan.

8 E Gesu ch'a counoussia lon ch'a pensavou, a i dis : Gent dë poca fede, cosa pense-ve ëntra voui, dë lon ch'i avi nen pià dë pan ?

9 E-lou poussibil ch'i capisse ëncoura nen, e ch'i v'arcorde nen d'i sinq pan d'i sinq mil om, e quante cavagne i l avi rabastà-ne ?

10 Nè d'i sett pan d'i quat mil om, e quante courbelle i l avi rabastà-ne ?

11 A l è miracoul ch'i capisse nen ch'a l è nen pér regard al pan, ch'i l hai di-ve dë pié-ve guarda dël crëssant d'i Farisei e d'i Sadducei.

12 Anloura a l han capi ch'a l era nen dël crëssant dël pan ch'a l avia di-ie dë pié-sse guarda ; ma dë la doutrina d'i Farisei e d'i Sadducei.

13 E Gesu venand sù le fin dë Cesarea dë Filippo, a l ha interrougà i so dissepoul, disand : Chi è-lou ch'a diou ch'i soun, mi, l Fieul dë l'om ?

14 E a i han rispost : Chi dis, chë tè seus Giouan Batista ; chi dis, Elia ; e i aiti, Geremia, o l'un d'i proufeta.

15 E a i dis : E voui, cosa veuli di ch'i soun mi ?

16 Simoun Pietrou a l ha rispost, e a l ha dit : Të seus l'Crist, l Fieul dël Diou vivent.

17 E Gesu a l ha rispondù, e a l ha dit : Beato ti, Simoun, fieul dë Giona ; pérché a l è nè la carn nè 'l sang ch'a l ha

fâ-te counossi lon, ma mè Pare ch'a l è al ciel.

18 E i tè diou décò, chë tè seus Pietrou, e sù sta pera i fabrichëreu mia ciesa ; e le forse dë l'infern a pourran nen di-la countra chila.

19 E i tè dareu le ciav dël regno dël ciel ; e ogni cosa chë t'avras ligà sù la terra, a sarà ligà ént'l ciel ; e lon chë t'avras désligà sù la terra, a sarà désligà ént'l ciel.

20 Anloura a l ha prouibi assoulutament i so dissepoul dë di-ie a nësson ch'a fussa Gesu l Crist.

21 Già da coul temp Gesu a s'è buttà-sse a prevëni i so dissepoul, chë bësougnava ch'a èndeissa a Gerusalem, e ch'a l avria moutouben da pati pér part d'i ansian, e d'i principai sacrificatour e d'i scriba ; ch'a lou fariou meuiri, e ch'a arsus-sitëria sù i tre dì.

22 Ma Pietrou a l'ha pià-lou da banda, e peui a s'è buttà-sse a fé-ie d'arpresentas-sioun, disand : Sëgnour, strabië-te ; tut lon a t'arrivèrà nen.

23 Ma chiel a s'è voultà-sse, e a l ha di-ie a Pietrou : Ènfora da mi, Satan, tè mè scandalise ; pérché tè capisse nen le cose ch'a soun d'Iddiou, ma coule ch'a soun d'i omni.

24 Anloura Gesu a dis a i so dissepoul : Së queicadun a veul vénî-me apress, ch'a rinounzia a se istess, ch'a së caria ados la crouss, e ch'a mè seguita.

25 Pérché chionque a vourrà salvé soua vita, al la

pérdrà ; ma chiounque, pér l'amour dë mi, a pérdrà soua vita, al la treuvèrà.

26 Ma che proufit fari-lou coul om ch'a guadagnëria tut 'l mound, s'a fa la perdita dë soua anima ? o cosa darà-lou l'om en cambi dë soua anima ?

27 Pérchë 'l Fieul dë l'om a dev vénî circoundà da la gloria dë so Pare coun i so angel, e anloura a rendèrà a ognidun a tenour dë soue opere.

28 In verità i vê diou, ch'a i è certi-un ch'a soun si present, ch'a meuriran nen, fin a tant ch'a l'abbiou vêdù 'l Fieul dë l'om vénî ènt so regno.

CAP. XVII.

Trafigurassion dë Gesu-Crist.

E SESS dì apress, Gesu a l' ha pià Pietrou, Giacou, e Giouan so fratel, e a l' ha mënà-ie da part sù 'na mountagna auta.

2 E a l' è stait trasfigurà en présensa dë lour; e so moustas a lusia coum 'l soul; e soué vëstimente a soun rëstà bianche coum la luce.

3 E eccou, a l' han vêdù Mose e Elia ch'a dëscouriou ènsem a chiel.

4 Anloura Pietrou piand la parola, a l' ha dit a Gesu : Sëgnour, a ne va ben ch'i stagou ènsi-ssi, së tê veules, foumë-ie tre tende : Una pér ti, una pér Mose, e una pér Elia.

5 E mentre ch'a parlava èncoura, eccou una nuvoula ch'a lusia a i ha cuvert dë soua oumbra; e peui una

vouuss ch'a vénia da la nuvoula, disand : Coust-ssi a l' è mè Fieul ch'i amou tant, a l' è ènt chiel ch'i soun coumpiasù-me ; scoute-lou.

6 I dissepoul senti ch'a l' han avù lon, a soun cascà 'l moustas en terra, e a soun rëstà bel e spaventà.

7 Ma Gesu avësinand-se a l' ha toucà-ie, disand : Lëve-ve, e tëmi nen.

8 E lour aussand i eui, a l' han pinen vêdù nêssun, sëdènò Gesu soul.

9 E mentre ch'a calavou da la mountagna, Gesu a l' ha coumandà-ie, disand : Parle a nêssun dë la visioun, fin a tant chë 'l Fieul dë l'om a sia arsus-sità d'i mort.

10 E i so dissepoul a l' han, interrougà-ie, disand : Pér cos' è-lou ch'i scriba a disiou, chë bësogna ch'Elia a vena prima ?

11 E Gesu rispoundand, a l' ha dit : A l' è vera ch'Elia a venérà prima, e ch'a ristabilirà ogni cosa.

12 Ma i vê diou ch'Elia a l' è già vénù, e a l'han nen counoussù-lou; ma a l' han fâ-ie tut lon ch'a l' han voul-sù : Coussi 'l Fieul dël l'om a dev dëcò pati en causa dë lour.

13 Anloura i dissepoul a l' han capi ch'a l' era dë Giouan Batista ch'a l' avia parlà-ie.

14 E quand a soun stait vénù davësin a la furfa, un om a s'è fâ-sse anans, e a s'è buttà-sse en gënouïoun dënans a Gesu,

CAP. XVIII.

15 E a l ha di-ie : Ség-nour ! pér carità, ven a l'agiut dë mè fieul, a l è lunatic, e miserabilment afflit; pérché a toumba souvens ént 'l feu, e souvens ént l'acqua.

16 E i l'heu présentà-lou a i to dissepoul, ma a l'han nen poudù-lou guari.

17 E Gesu rëspoundand, a dis : O rassa incredul e per-versa, fin a quand è-lou ch'i sarai coun voui ? fin a quand è-lou ch'i avreu da suppourté-ve ? Mëne-mélou sì.

18 E Gesu a l ha censurà fortement 'l demoni, 'l qual a l è surti da coula masëna, e dël coup stou fioulin a l è stait guari.

19 Anloura i dissepoul a soun vénù en particoular da Gesu, e a l han di-ie : Pér qual causa è-lou ch'i avouma nen poudù-lou campé fora ?

20 E Gesu a i ha rispost : A l è pérché ch'i veuli nen crèdi ; pérché i vë diou in verità, chë s'i aveisse dë fede, pér manera dë parlé, gros mac coum una grana dë sémens dë sénèvra, i dirie a sta moun-tagna : Fa-te en là, e a së tramudëria, e a i saria panen d'impoussibil pér voui.

21 Ma sta sors dë demoni, pér sé-ie seurti, bësognä preghé e giuné.

22 E coum a së trouvavou en Galilea, Gesu a i dis : A arrivèrà chë 'l Fieul dë l'om a sarà tradi e dait en man d'i omini ;

23 E ch'a lou faran meui-ri ; ma sù i tre dì a arsussitèrà. E i so dissepoul a soun rësta-ne ben ciagrin.

24 E quand a soun stait arrivà à Capernaum, coui ch'a réssëviou 'l tribut a soun in-dirissà-sse a Pietrou, e a l han di-ie : Vost padroun paghë-lou nen l'impost ?

25 A l ha rispost : Si. E quand a l è stait entrà ént la ca, Gesu a l'ha prevénù-lou, disand : Cosa n'a dis-tu, Simoun ? I re dë la terra, da chi è-lou ch'a piou o taia o impost ? E-lou da soue ma-sëna, o dai fourëste ?

26 Pietrou a dis : Dai fou-reste. Gesu a i ha rispost : Sicchè i sieui a n'a soun esent.

27 Ma pér chë ste gent-si a n'a siou nen scandalisà, vatène al mar, campa to amoun e pia 'l prim pess ch'a mountèrà ; e duvert chë t'i avras la goula, t'i treuvéras una pécita moun-eda ; pië-la, e da-la a coui dël peage e pér mi e pér ti.

CAP. XVIII.

L'umiltà. Parabola o paragoun dël bërgo e dël debitor.

A L'ISTESS'OURA i dissepoul a soun vénù da Gesu, e a l han ciamà-ie, disand : Chi è-lou, 'l pi grand ént 'l regno dël ciel ?

2 E Gesu a l ha ciamà 'na masëna, a l'ha buttà-la en mes dë lour, e a l ha di-ie :

3 In verità i vë diou, chë s'i cambie nen, e chë s'i divente

nen coum dë masëna, i intrerì
nen ènt 'l regno dël ciel.

4 In counseguensa chionque diventèrà umil, tal e qual coum a l è sta masëna sì, coul lì a l è 'l pi grand ènt 'l regno dël ciel.

5 E chionque ricev una paria masëna a mè nom, a mè ricev.

6 Ma chionque scandalisa una dë ste masëna ch'a crêdou ènt mi, a saria mei pér chiel ch'a i staccheissou una pera da mulin al col, e ch'a lou campeissou ènt 'l mar.

7 Guai al mound pér mouativ d'i scandoul; pérché a së peul nen a manc ch'a i arriva dë scandoul; però, guai a coul om ch'a l è causa dël scandoul.

8 Së toua man ossia to pè a tè fa brouncié, taië-ie, e campë-ie via; pérché a l è mei chè t'intres sop o stroupià d'un bras ènt la vita, chè d'avei doui pè o doue man, e essi campà ènt 'l feu ch'a së dëstissa nen.

9 E së to eui a tè fa brouncié, gavë-lou, e campë-lou via; pérché a l è mei chè t'intres ènt la vita mac coun un eui, chè d'avei-ne doui, e essi campà ènt l'infern.

10 Pie-ve guarda dë fé dë dëspresie a qualounque dë ste masëna; pérché i vë diou ch' ènt 'l ciel i so angel a guardou sempre la ciera dë mè Pare ch'a l è ènt 'l ciel.

11 Pérché 'l Fieul dë l'om

a l è vënù pér salvé lon ch'a l era pers.

12 Cosa n'a di-ve? S'un om a l ha sent fee, e s'una dë lour a ven a stravié-sse, lassé-lou nen le nouranta e neuv, pér èndé sù le mountagne a sérché coula ch'a s'è straviàsse?

13 E s'a ven a trouvé-la, in verità i vë diou, ch'a n'ha pi dë goi, chè dë le nouranta e neuv ch'a soun nen pérduisse.

14 Coussì la voulountà dë vost Pare ch'a l è al ciel a l è nen ch'un soul dë sti fioulin a perissa.

15 Së to fratel a l ha ouffendù-te; va, e treuvie da di da quatr'eui; s'a tè scouta, t'has guadagnà to fratel.

16 Ma s'a tè scouta nen, pia èncoura ènsem a ti un o doui aiti; pér ch'ènt la bouca dë doui o tre testimoni ogni parola a staga.

17 S'a veul peui nen gnanca scouté-ie, dis-lou a la ciesa; e s'a veul nen scouté fin a la ciesa, ten-lou pér un pagan e pér un poc-vaia

18 In verità i vë diou, chè tut lon ch'i avrì ligà sù la terra, a sarà ligà ènt 'l ciel; e tut lon ch'i avrì dësligà sù la terra, a sarà dësligà ènt 'l ciel.

19 I vë diou décò, chè së doui dë voui aiti a s'accordou sù la terra, qualounque cosa ch'a ciaméran a i sarà dait da mè Pare ch'a l è al ciel.

20 Pérché là douv' a soun

CAP. XIX.

doui o tre radunà a mè nom, i soun mi dëcò ènsem a lour.

21 Anloura Pietrou avësi-nand - se, a l ha ciamà - ie : Sëgnour, vaire volte, sè mè fratel. a m'ouffend, è-lou ch'i soun oubligà dë përdouné-lou ? *Sard-lou* fin a sett volte ?

22 Gesu a i ha rispost : I tè diou nen fin a sett volte, ma fin a sett volte sëttanta volte.

23 In counseguensa 'l regno dël ciel a sëmia a un re, ch'a l ha voulusù regoulé i count coun i so sërvitour.

24 **E** quand a l ha avù principià a counté, a l han presentà - iène un ch'a i dëvia dess mila talent.

25 **E** pér causa ch'a l avia nen dë che paghé, so sëgnour a l ha dait ourdin ch'a fussa vendù, chiel, soua foumna e soue masëna, e tut lon ch'a l avia, e chë dë sta manera 'l debit a fussa pagà.

26 Ma stou sërvitour èn-génouïà *dénans a chiel* a lou pregava a man giounte, disand : Sëgnour ! pér carità, usa dë passiensa èncoura èn poc, e i saldereu 'l tut.

27 Anloura 'l padroun dë stou sërvitour, toucà dë coum-passioun, a l'ha lassà - lou èndé, e a l ha grassià - ie 'l debit.

28 Ma stou sërvitour es-send surti, a l ha èncoutrà un d'i so camérada dë sërvissi ch'a i dëvia sent dène ; e a l'ha èmpugnà - lou, dë manera tal ch'a lou strangoulava, disand -

ie : Paghë - me lon chë tè mè deve.

29 Ma so coumpagn dë sërvissi campand - se èn gënouïoun, a lou pregava, disand : *Pér carità èncoura* un poc dë passiensa, e i tè paghëreu tut lon ch'i tè devou.

30 Ma a l'ha nen voulusù - lou *scouté*, a l è èndà - ssène, e a l'ha fâ - lou butté èn prësoun, fin a tant chë'l debit a l è stait saldà.

31 Oura i aitri so coumpagn dë sërvissi vëdand lon ch'a l era arrivà, a l ha rincrëssù - ie, a soun èndait e a l han countà al padroun tut 'l fatto.

32 Anloura so padroun a l'ha fâ - lou vëni, e a l'ha di - ie : Gram sërvitour chë tè seus, i l heu grassià - te tut stou debit pérchë chë tè l has ciamà - me pér carità ;

33 Dëvis-tu nen dëcò avei pietà dë to coumpagn dë sërvissi, coum i aviou avù pietà dë ti ?

34 E so padroun èn colera, a l'ha dà - lou èn man ai sërvient, fin a tant ch'a l ha avù pagà tut lon ch'a i dëvia.

35 Coussi a vë farà mè Pare ch'a l è al ciel, s'i përdoune nen dë bon cœur ognidun a so fratel i so mancament.

CAP. XIX.

Doutrina dë Gesu - Crist sù l'divorsi e le richesse.

EA L È arrivà chë quand Gesu a l'ha avù fini sti déscours, a l è parti da Galilea, e a l è vënù sù le fin dë la Giudea, pér dëlà dël Giourdan.

2 E una gran' furfa a lou seguitava, e lì, a l ha guari *i so malavi*.

3 Anloura dë farisei a soun vénù da chiel pér butté-lou a le preuve, e a l han di-ie : Elou permes a un om dë mandé via soua founna pér qualunque causa ch'a sia ?

4 E a l ha rispondù, e a l ha di-ie : Eve nen lésù chë coul ch'a l ha fà-ie dal prinsipi, a l ha fait un om e una founna ?

5 E ch'a l ha dit : Pér coul moutiv l'om a lassèrà so pare e soua mare, e a së butterrà ènsem a soua founna, e i doui a saran una carn soula.

6 In counseguensa a soun pinen doui, ma una carn soula. Sicchè dounque lon ch'Iddiou a l ha uni, bësogna nen chë l'om a lou separa.

7 A l han di-ie : Pérchë dounque Mose ha-lou coumandà dë dé la lettera dë divorci, e dë mandé via soua founna ?

8 A i ha rispost : A l è pér moutiv ch'i avi 'l cœur dur, chë Mose a l ha dà-ve licenza dë mandé via vostre founne ; ma da prima le cose a èndasiou nen coussi.

9 E mi, i vëdiou, chë chiounque ripudièrà soua founna, s'a l è nen pér moutiv d'adulteri, e ch'a së maridèrà coun un'autra, a fa un adulteri ; e chë coul ch'a sarà maridà-sse coun coula ch'a l è licensià, a fa un adulteri.

10 I so dissepoul a l han di-ie : S'a l è parei dë l'om riguard

a soua founna, a counven nen dë maridé-sse.

11 Ma a i ha rispost : Tutti a n'a soun nen capace, ma *soulament* coui ai quai a l è dait.

12 Pérchë a i è d'eunuc ch'a soun tai dë nascita ; e a n'a i è ch'a soun stait coumoudà parei da i omuni ; e a i è d'eunuc ch'a soun fâ-sse lou issess eunuc pér 'l regno dël ciel. Chë coul ch'a peul éntendi lon, lou capissa.

13 Anloura a l han presentà-ie dë masëna pér ch'a i benedieissa e ch'a pregheissa *pér lou* ; ma i dissepoul a i trouvavou da di.

14 E Gesu a i dis : Lasse véri da mi le masëna, e impedi-ie nen ; pérchë 'l regno dël ciel a l è pér coui ch'a i sémiou.

15 E avend-ie fait l'impousisioù dë le man, a l è parti da lì.

16 E eccou, queicadun avësinand-se, a l ha di-ie : Bou padroun, qual bin è-lou ch'i heu da sé pér avei la vita eterna ?

17 A i ha rispost : Pérchë më ciamës-tu boun ? A i è mac Iddiou ch'a sia boun : Sé tê veules intré ént la vita, pratica i coumandament.

18 A i dis : Quai ? E Gesu a i ha rispost : Tê masséras nen. Tê faras nen adulteri. Tê robéras nen. Tê rendéras nen testimouniansa faussa.

19 Ounoura to pare e toua mare ; e tê vourras ben a to prossim coum a ti isless.

CAP. XX.

20 'L giouvou a i dis : I heu praticà tutte ste *cose* da pëcinctà ; Cosa më manchë-lou èncoura ?

21 Gesu a i dis : Së të veules essi perfet, va, vend tut lon chë t'has, e da-*lou* ai pover, e t'avras un tesor ènt 'l ciel ; e peui ven, e seguitè-me.

22 Ma quand stou giouvou a l ha senti ste parole, a s'è èndà-ssène via *ben* malinconic, pér moutiv ch'a l avia dë gran beni.

23 Anloura Gesu a dis a i so dissepoul : In verità i vë diou, ch'un rich a intrerà difficultement ènt 'l regno dël ciel.

24 I vë lou diou èncoura, a l è pi facil ch'un gamel a passa pér 'l pertus d'un 'agucia, chë n'è pa ch'un rich a intra ènt 'l regno d'Iddiou.

25 I so dissepoul senti ch'a l han avù *ste cose* a soun stu-pi-ssène moutouben, e a l han dit : Chi peul dounque essi salvà ?

26 E Gesu guardand-*ie*, a i dis : Riguard a i omni, a l è impoussibil ; ma riguard a Id-diou, tut a l è poussibil.

27 Anloura Pietrou piand la parola, a l ha di-*ie* : Ec-cou, a avouma lassà tut, e i souma èndà-te apress ; cosa sarà-lou dounque dë noui ?

28 E Gesu a i dis : In verità i vë diou, chë voui aiti ch'i lavi seguità-me, ènt la rigen-erassioun, quand 'l Fieul dë l'om a sarà assétà sù 'l trono dë soua gloria, voui aiti dëcò i sarì

assétà sù doudess troni giudi-cand le doudess tribù d'Israël.

29 E chiounque a l avrà lassù o ca, o fratei, o sourele, o pare, o mare, o founna, o masëna, o terre pér causa dë mè nom, a n'a ricevèrà sent volte tant, e a arditèrà la vita eterna.

30 Ma diversi *ch'a soun* i prim, a saran i ultim ; e i ultim *a saran* i prim.

CAP. XX.

'L paragoun dël pare dë famia. La mare d'i fleus dë Zebedeo. Gesu-Crist a guaris doui borgnou.

PËRCHÉ 'l regno dël ciel a sémia a un pare dë famia, ch'a l è surti a la pounta dël dì pér assicuré-sse dë manouai pér travaié a soua vigna.

2 E quand a l ha avù pate-già coun i manouai a un dëne al dì, a l ha mandà-*ie* a soua vigna.

3 E sù le tre oure, essend surti, a l ha vëdù-ne d'aiti ch'a l erou èn piassa dë bada ;

4 E a i dis : Andevë-ne dëcò a mia vigna, e i vë dareu lon ch'a l è dë rasoun.

5 E a soun èndà-*ie*. E peui a l è tourna seurti sù le sess e sù le neuv oure, e a l ha fâ-ne altretant.

6 E essend surti, sù le oundess oure, a l ha trouvâ-ne d'aiti ch'a fasiou panen, e a l ha di-*ie* : Pérché ste-ve si tut 'l dì dë bada ?

7 E a i han rispost : A l è pérché chë nëssun a l ha arcedù-ne. E a i dis : Andevë-ne

dècò a mia vigna, e i ricevèri lon ch'a sarà dë rasoun.

8 E la seira essend vénùa, 'l padroun dë la vigna a l ha dit a so fatour : Ciama i manouai, e paghe-ie *so* salari, a prinsipié da i ultim fin ai prim.

9 Anloura coui ch'a l erou stait assigurà sù le oundess oure, essend vénù, a l han ricevù ognidun un déne.

10 Oura quand i prim a soun vénù a s'aspétavou a ricevi dë pi ; ma a l han décò avù ognidun un déne.

11 E ricevù ch'a l han avù lou, a mourmouravou countra 'l pare dë famia,

12 Disand : I ultim a l han mac travaià un'oura, e t'i has trattà-ie al par dë noui, ch'i avouma pourtà tut 'l fas dël dì e 'l calour.

13 E a l ha rispost a un dë lour, e a l ha di-ie : *Mè* car, i tê fas nêssun tort, has-tu nen fait pat coun mi a un déne ?

14 Pia lon ch'a l è tò, e vaté-ne ; ma s'i veui dé a coust ultim tant coum a ti,

15 E-lou ch'a m'è nen permes dë fé lon ch'i veui dël fait-mè ? To eui è-lou malign dë *lon* ch'i soun boun ?

16 Coussi i ultim a saran i prim, e i prim a saran i ultim ; pérché a i n'a i è moutouben dë ciamà, ma pochi elett.

17 E Gesu mountand a Gerusalem, a l ha pià da banda sù la stra i so doudess dissepoul, e a l ha di-ie :

18 Eccou, i mountouma a

Gerusalem, e 'l Fieul dë l'om a sarà dait en man ai principai sacrificatour e ai scriba, e a lou coundanèran a mort.

19 A lou daran en man ai gentii (*ossia pagan*) pér sbërfiésséne, frusté-*lou*, e butté-*lou* sù la crouss ; ma sù i tre dì a arsussitèrà.

20 Anloura la mare d'i fieui dë Zebedeo a l è vénùa da chiel coun i so fieui, campand-se en gënouïoun, e ciamand una grassia.

21 E a i dis : Cosa veus-tu ? Chila a i dis : Da ourdin chë i mè doui fieui ch'a soun sì, a siou assëtâ, un a toua man dritta, l'aut a toua sénistra ènt to regno.

22 E Gesu a l ha rispost, e a l ha dit : I savi nen lon ch'i ciame ; è-lou ch'i peuli beivi la sana ch'i devou beivi mi, e essi batësà dël batesim dël qual i devou mi essi batësà ? a i han rispost : I *lou* poudouma.

23 E a i dis : A l è vera ch'i beivèr mia sana, e ch'i sarì batësà dël batesim dël qual i sareu batësà ; ma d'essi assëtâ a mia dritta o a mia sénistra, a touca nen a mi a councedë-*lou*, ma a sarà dait a coui ai quai stou favour a l è riservà da mè Pare.

24 I dess *aitri dissepoul* ch'a l han senti *lon*, a n'a soun stait nec countra i doui fratei.

25 Ma Gesu a l ha ciamà-ie, e a l ha di-ie : I savi ch'i prinsi dë le nassioun a i trattou da patroun, e ch'i grandi a usou d'autourità sù lour.

CAP. XXI.

26 Ma a andarà nen coussi tra dë voui ; ansi, chiounque a vourrà essi grand tra dë voui, ch'a sia vost sérvitour ;

27 E chiounque a vourrà essi 'l prim tra dë voui, ch'a sia vost sérvitour ;

28 L'istess couum 'l Fieul dë l'om a l è nen vénù pér essi sérvi, ma pér servi, e pér dé soua vita in riscat pér diversi.

29 E couum a partiou da Gerico, una gran furfa a i andasia apress.

30 E eccou, doui borgnou ch'a l erou assétâ al loung dë la stra, avend senti chè Gesu a passava, a soun buttâ-sse a crié, disand : Ségnoûr, fieul dë David ! usa dë carità énvers a noui !

31 E la furfa a i trouvava da di, pér ch'a steissou chiet ; ma a criavou éncoura pi fort : Ségnoûr, fieul dë David ! usa dë carità énvers a noui !

32 E Gesu a s'è fermâ-sse, a l ha ciamâ-ie, e a l ha dit : Cosa veuli ch'i vê fassou ?

33 A l han di-ie : Ségnoûr, ch'i nostri eui a siou duvert.

34 E Gesu toucâ dë couum passioun, a l ha toucâ-ie i eui, e dël coup i so eui a l han tournâ sciaré, e a l han seguitâ-lou.

CAP. XXI.

Intrada dë Gesu-Crist ént Gerusalem. Virtù dë la fede. La parabola d'un om ch'a l ha doné fieul.

OURA quand a soun stait davësin a Gerusalem, e ch'a soun arrivâ a Betsage a

la coulina d'i Olivè, Gesu anloura a l ha mandâ doui disse-poul,

2 Disand-ie : Ande a sta bourgiâ ch'a l è dirimpet a voui, e subit i treuvèrì una soma stacâ, e *so* asnet éensem a chila ; dëstache-ie e mène-mie.

3 E së queicadun a vë dis queicosa, i dirì chè 'l Ségnoûr a n'ha da manca ; e subit a i lasséran andé.

4 Oura tut lon a s'è fâ-sse pér ch'a fussa adempi lon ch'a l era stait dit dal proufeta, disand :

5 Die parei a la fia dë Sioun : Eccou, to re a ven da ti, boun couum 'l pan, e mountâ sù 'na soma e sù l'asnet d'una soma.

6 I dissepoul dounque a soun andait, e a l han fait counfourma Gesu a l avia coumandâ-ie.

7 E a l han ménâ la soma e l'asnet, a l han buttâ-ie dë vëstimente ados, e a l han fâ-lou assété énsima.

8 Anloura un moundas a s'è buttâ-sse a stendi dë vëstimente pér la stra, e d'aitri a taiavou dë frasche d'i erbou, e a i sbardavou pér la stra.

9 E le gent ch'a éndasiou dénans, e coule ch'a seguivou, a criavou, disand : Hosanna, al fieul dë David ! benedett a sia coul ch'a ven al nom dël Ségnoûr ! Hosanna ént le *regioun dël ciel* !

10 E quand a l è stait éntrâ

ënt Gerusalem, tutta la sità a l è staita ën bis-bii, disand : Chi è-lou coust-ssi ?

11 E la surfa a disia : A l è Gesu 'l proufeta, dë Nazaret ën Galilea.

12 E Gesu à l è ëntrà ënt 'l tempio d'Iddiou, e a l ha scassà-ne fora tutti coui ch'a vendiou e ch'a coumpravou ënt 'l tempio ; e a l ha campà giù i taulin d'i cambista ch'a baratavou la mouneda, e i banc dë coui ch'a vendiou dë couloumb ;

13 E a i dis : A l è scrit : Mia ca a sarà ciamà una ca dë preghiera, ma voui i l avi fâ-ne una caverna dë lader.

14 Anloura dë borgnou e dë sop a soun vénù da chiel al tempio, e a l ha guarie.

15 Ma quand i cap d'i sacrificatour e d'i scriba a l han védù le cose stupende ch'a l avi faite, e le masëna ch'a criavou ënt 'l tempio, disand : Hosanna al sieul dë David ! a l han avù-ne la rabbia.

16 E a l han di-ie : Sentës-tu lon ch'a diou sti-ssi ? E Gesu a i dis : Si ; Ma è-lou ch'i avi mai let *ste parole* : T'has coumpi toua lode da la bouca dë le masëna, e d'i bambin ch'a pupou.

17 E peui a l ha lassà-ie, e a l è surti da la sità pér èndéssene a Betania, doua a l ha peui passà la neuit.

18 Oura la matin, mentre ch'a tournavo a la sità, a s'è senti-sse appétit.

19 E vëdand un fiè *ch'a l era* al loung dë la stra, a s'è avésinà-ssène, ma a l ha trouvàie mac dë feuie ; e a l ha di-ie : Chë mai pi a tê vena dë frut ; e dël coup 'l fiè a l è rëstà sec.

20 E i dissepoul ch'a l'han ousservà - *lou* a soun stà-ne stupi, disand : Coum è-lou chë stou fiè a l è diventà sec ënt un moument ?

21 E Gesu rëspoundand, a i dis : In verità i vë diou, chë s'i avi la fede, e s'i dubite nen, i poudrì sé aut chë *lon ch'a l è stait fait* al fiè, ma èncoura s'i die a sta mountagna : Chitta to post, e campë-te ënt 'l mar, loll a së farà.

22 E qualounque cosa ch'i ciame ën pregand *Iddiou*, s'i crède, i l'arsëvrì.

23 E peui quand a l è stait arrivà al tempio, i principai sacrificatour e i ansian dël popoul a soun vénù da chiel, mentre ch'a insegnava, e a l han di-ie : Da qual autourità fas-tu ste *cose* ; e chi è-lou ch'a l ha dà-te cousta autourità ?

24 Gesu rëspoundand, a i dis : I vë ciamëreu décò una cosa, e s'i mé la die, i vë direu décò da qual' autourità i fas ste *cose*.

25 'L batesim dë Giouan, da doua erë-lou ? dal ciel, o da i omuni ? E a countendiou tra dë lour, disand : S'i diouma : Dal ciel, a ne dirà : Pérché dounque l'eve nen crëdù-lou ?

26 E s'i diouma : D'i omuni, i avouma da tëmi 'l popoul ;

pérché tutti a tenou Giouan pér un proufeta.

27 Anloura a l han rispost a Gesu, disand : I savouma nen. E a i dis : I vë direu déçò nen da qual autourità i fas ste cose.

28 Ma cosa n'a di-ve ? Un om a l avia doui fieui, e venand dal prim, a i dis : *Mè* fieul, vatë-në, e travaia èncheui a mia vigna.

29 'L fieul rëspoundand, a i dis : I veui nen *andé-ie*; ma apress, a s'è penti-sse e a l è èndà-ie.

30 E peui a l è vënù da l'aut, e a l ha di-ie l'istess; e coustssi a l ha rispost, e dit : I *vad*, Sëgnour; ma a l è nen èndà-ie.

31 'L qual d'i doui è-lou ch'a l ha fait la voulountà dël pare ? A i han rispost : 'L prim. E Gesu a i dis : In verità i vë diou, chë coui dël peage e le done dë cattiva vita a soun prima dë voui ènt 'l regno d'Iddiou.

32 Pérché Giouan a l è vënù da voui pér la stra dë la giustissia, e i l'avi nen crëdù-lou; ma coui dël peage e le done dë cattiva vita a l'han crëdù-lou; e voui, èn vëdand *lon*, i vë si nen penti-ve apress pér c èdë-lou.

33 Scoute un autr' paragoun : A i era un pare dë famia ch'a l ha piantà una vigna, a l ha fâ-ie intourn una bussounà, e a l ha fâ-ie un torc, a l ha *dëçò* fabricà una tour; e peui a l'ha affittà-la a dë vignoulant, e chiel a s'è èndà-ssëne fora pais.

41

34 E la stagioun d'i frut essend vësina, a l ha mandà i so sërvitour ai vignoulant, pér arseivi-ne i frut.

35 Ma i vignoulant a l han pià i so sërvitour, a l han frustà-ne un, massà-ne un aut, e lapidà-ne un aut a roucassà.

36 A l ha tournà mandé d'aitri sërvitour èn pi gran quantità ch'i prim, e a l han fâ-ne l'istess.

37 Finalment, a l ha mandà da lour *propri* so fieul, disand : A l avran dë rispet pér mè fieul.

38 Ma quand i vignoulant a l han vëdù 'l fieul, a soun di-sse tra dë lour : Coust-ssi a l è l'erede, vëni, massoumë-lou e ciapouma l'eredità.

39 A l han dounque pià-lou, a l'han campà-lou fora dë la vigna, e a l'han massà-lou.

40 Sicchè quand 'l sëgnour dë la vigna a sarà vënù, cosa farà-lou a sti vignoulant ?

41 A l han di-ie : A i farà meuiri miserabilment *coum* dë birbe, e a. fiterà *soua* vigna a d'aitri vignoulant, ch'a i rendëran count d'i frut ènt la stagioun.

42 E Gesu a i dis : Eve mai let ènt le scripture : La pera ch'a l han campà via coui ch'a fabricavou, a l è diventà la prima pera cantounal ; sò-ssi a l è stait fait dal Sëgnour, e a l è una *cosa* stupenda dënans a nosti eui.

43 Èn counseguensa i vë diou, chë 'l regno d'Iddiou a vë sarà lëvà, e a sarà dait a una nassioun ch'a lou farà frutté.

44 E coul ch'a toumbérà sù sta pera a n'a sarà fracassà ; e a sgnichérà coul sù 'l qual a caschérà.

45 E quand i cap d'i sacrificatour e i farisei a l han avù senti sti paragoun, a l han counoussù ch'a parlava dë leur.

46 E a sércavou a émpadroinssé dë chiel, ma a témou 'l popoul, pér moutiv ch'a lou ténia pér un proufeta.

CAP. XXII.

La parabola dë le nosse. I Erodian. E : Sadducean.

ANLOURA Gesu piand tourna la parola, a i ha proupost sti paragoun, disand :

2 'L regno dël ciel a sémia a un re ch'a l ha maridà so fieul.

3 E a l ha mandà i so sérvitour pér ciamé coui ch'a l erou stait arcedù a le nosse ; ma a l han nen voulslù-ie vénii.

4 A l ha mandà tourna d'aitri sérvitour, disand : Di-ie a coui ch'a l erou arcedù : Ec-cou, mè disnè a l è prount ; i mè tor e mie bestie grasse a soun massà, tut a l è prount ; vénii a nosse.

5 Ma lour, sensa émbarasse-séne, a soun éndait via, chi a soua cassina, chi a so negossi.

6 E i aitri a l han pià i so sérvitour, a l han strapassà-ie, e a l han massà-ie.

7 Quand 'l re a l ha avù senti lon, a l è mountà sù le furie, e avend-ie mandà soue troupe, a l ha fait meuiri sti assassin, e brusà soua sità.

8 E peui a dis a i so sérvitour : Eh bin ! le nosse a soun prounte, ma coui ch'a i erou arcedù a n'erou nen degn.

9 Ande dounque a le vie-fourche dë le stra, e quanta gent ch'i treuvèrì, énvite-ie a nosse.

10 Anloura i so sérvitour a soun andait ént le stra, e a l han arciampà tutti coui ch'a l han trouvà, boun e gram, dë manera chë 'l post dë le nosse a l è stait pien dë gent ch'a l erou a taula.

11 E 'l re essend éntrà pér vèdi coui ch'a l erou a taula, a l ha vèdù un om ch'a l era nen vèsti da festa.

12 E a l ha di-ie : Brav om, coum seus-tu éntrà sì, sensa essi vèsti da festa ? e a l è rëstà mut.

13 Anloura 'l re a dis a i so sérvitour : Lie-lou pè e man, pourte-lou via, e campe-lou ént le tenebre dë fora ; là a i sarà dë piour e dë rabbia.

14 Pérché a i n'a i è mou-touben dë ciamà, ma pochi d'elett.

15 Anloura i farisei a soun éndà-sséne e a soun counsultà-sse pér poudei-lou pësché én parole ;

16 E a l han mandà-ie i so dissepoul éensem a d'Erodian, disand : Padroun, i savouma chë tè seus sincer, chë t'in-segnes la stra d'Iddiou in ve-rità, e chë tè gardes néssun én faccia ; pérché le apparense d'i om a tè fan panen.

CAP. XXII.

17 Dis-ne dounque cosa n'a
dis-tu dë sò-ssi : E-lou per-
mes dë paghé l'impost a Ce-
sare, o no ?

18 E Gesu ch'a counoussia
soua malissia, a i dis : Ipocrita,
pérché mé tente-ve ?

19 Moustre-me la mouneda
dë l'impost ; e a l han pre-
sentà-ie un dëne.

20 E a l ha di-je : Dë chi
è-la coula figura, e lon ch'a i è
scrit a l'intourn.

21 A i han rispost : Dë Ce-
sare. Anloura a i dis : Rendi
dounque a Cesare le cose ch'a
soun dë Cesare ; e a Iddiou,
le cose ch'a soun d'Iddiou.

22 E avend senti lon, a soun
stupi-ssëne, e lassand-lou, a
soun èndait via.

23 L'istess dì i sadducean,
ch'a disou ch'a i è nëssune
risurressioun, a soun vënù da
chiel, e a l han ciamà-ie,

24 Disand : Padroun, Mose
a l ha dit : Së queicadun a
ven a meuiri sensa masëna,
chè so fratel a pia soua foun-
na, e a darà dë masëna a so
fratel.

25 Oura a i era fra noui
sett fratei, 'l pi vei a s'è ma-
ridà-sse, e peui a l è mort, e
coum a l avia nëssune ma-
sëna, a l ha lassà soua founna
a so fratel.

26 L'istess a l è arrivà-ne al
secound, e peui al ters, fin al
settim.

27 E apress a lour la foun-
na décò a l è morta.

28 A la risurressioun adoun-

que, dë qual d'i sett è-lou ch'a
sarà founna ? pérché tutti a
l'han avù-la.

29 Ma Gesu rëspoundand,
a i dis : I v'ëngane, pérché ch'i
counosse nen le Scriture, nè
la poutensa d'Iddiou.

30 Pérché a la risurre-
sioun nè a së pia nè a së da
dë founne in matrimoni, ma
un è coum i angel d'Iddiou
ént 'l ciel.

31 E riguard a la risurre-
sioun d'i mort, eve nen let lon
ch'Iddiou a l ha di-ve, disand :

32 I soun 'l Diou d'Abraam,
e 'l Diou d'Isac, e 'l Diou dë
Giacob ; sicchè Iddiou a l è
nen 'l Diou d'i mort, ma d'i
viv.

33 'L popoul ch'a l ha senti
lon, a s'è maravià-sse dë soua
doutrina.

34 E quand i farisei a l
han senti ch'a l avia sarà la
bouca ai sadducean, a soun
radunà-sse ént un cert post.

35 E un dë lour ch'a l era
doutour dë la legge, a i ha
proupost pér butté-lou a la
preuve, disand :

36 Padroun, qual è-lou 'l
pi grand coumandament dë la
legge ?

37 Gesu a i dis : Të vourras
ben al Sëgnour to Diou dë
tut to cœur, dë tutta toua ani-
ma, e dë tut to sentiment ;

38 Coust-ssi a l è 'l prim e
'l grand coumandament.

39 E 'l secound parei a coul
là, a l è : Të vourras ben a to
prossim coum a ti istess.

40 Da sti doui coumanda-
ment dipendou tutta la legge
e i proufeta.

41 E coum i farisei a s'erou
radunà-sse, Gesu a i ha prou-
post,

42 Disand : Cosa n'a di-ve
dèl Crist ? dë chi è-lou fieul ?
A i han rispost : Dë David.

43 E a i dis : Coum è-lou
dounque chë David *parland*
pér l'Spirit, a lou ciama *so*
Ségnour ? disand :

44 'L Ségnour a l ha dit a
mè Ségnour : Asseté-te a mia
dritta, fin a tant ch'i abbiou
buttà i to nemis pér essi 'l
marcia-pè d'i to pè.

45 Së dounque David lou
ciama *so* Ségnour, coum è-lou
so fieul ?

46 E nëssun a i poudia
rispoundi una soula parola, nè
gnun a l ha pi nen èncalà in-
terroughé-lou da coul dì là.

CAP. XXIII.

I Scriba ipocrita.

A NLOURA Gesu a l ha parlà
al popoul, e a i so dis-
sepoul,

2 Disand : I scriba e i fa-
risei a soun assëtä ént la
catedra dë Mose.

3 Tutte le cose dounque
ch'a vë diran d'ousservé, ous-
serve-*ie*, e fe-*ie*, ma nen le
soue opere ; pérché ch'a diou,
e a praticou nen.

4 Pérché a liou ènsem dë
fass grev e insupportabil e a i
buttoou ados ai omuni ; ma a
veulou nen bougé-*ie* coun 'l dil.

5 E a fan tutte soue opere
pér essi guardà da i omuni ;
pérché a portou dë filatteri
(cioè dë bindëi) pi larg *chë i aiti*,
e dë frange pi lounghe a soue
vêstimente.

6 E a i pias le prime piasse
ént i festin, e i prim cadregoun
ént le sinagoghe ;

7 E le riverense sù i marcà,
e d'essi ciamà da i omuni : Nost
Padroun, nost Padroun.

8 Ma voui, lasse-ve nen
ciamé : Nost padroun ; pérché
Crist soul a l è vost doutour ;
voui peui i si tutti fratei.

9 E ciame nëssun sù la
terra vost pare ; pérché un soul
a l è vost Pare, a l è coul ch'a
l è al ciel.

10 E lasse-ve nen ciamé
doutour ; pérché Crist soul a
l è vost doutour.

11 Ma chë coul ch'a l è 'l
pi grand fra voui, a sia vost
séravitour.

12 Pérché chiounque a veul
campé-sse sù, a sarà campà
giù ; e chiounque a së ten
bass, a sarà aussà.

13 Ma guai a voui aiti, scri-
ba e farisei ipocrita, ch'i sare 'l
regno dël ciel a i omuni ; pérché
gnanca voui istess i intre nen,
e coun lon i yeuli nen përmëti
chë d'aitri a i introu.

14 Guai a voui, scriba e
farisei ipocrita ; pérché i butte
én maloura le ca dë le vidoue,
fin coun pretest dë fédë lounghe
ourassioun, pér coul moutiv
i n'arsëvèrl una pi grand coun-
danassioun.

15 Guai a voui, scriba e farisei ipocrita ; pérché i couri e pér mar e pér terra pér fé un proselita, e dop ch'a l'è diventà-lou, i lou rende fieul dë la gehenna doue volte pi chë voui.

16 Guai a voui, coundoutour borgnou, ch'i die : Chiounque a l'avrà giurà coun 'l nom dël tempio, a l'è niente ; ma chi avrà giurà coun 'l nom dë l'or dël tempio, a l'è oubligà.

17 Fol e borgnou ! pérché qual è-lou 'l pi grand, o l'or, o 'l tempio ch'a fa chë l'or a l'è sant ?

18 E chiounque, secound lon ch'i die, avrà giurà coun 'l nom dë l'altar, a l'è niente ; ma chi avrà giurà coun 'l nom dë lon ch'a l'è uffert sù l'altar, a l'è ligà.

19 Fol e borgnou ! pérché qual è-lou 'l pi grand, o lon ch'a l'è uffert, o l'altar ch'a fa santa l'ufferta.

20 Coul dounque ch'a giura coun 'l nom dë l'altar, a giura coun 'l nom dë l'altar, e dë tutte le cose ch'a i soun ènsima.

21 E chiounque a giura coun 'l nom dël tempio, a giura coun 'l nom dël tempio, e dë coul ch'a i sta.

22 E chiounque a giura coun 'l nom dël ciel, a giura coun 'l nom dël trono d'Iddiou, e dë coul ch'a i è assétâ.

23 Guai a voui aiti, scriba e farisei ipocrita ; pérché i paghe la decima dë la menta,

dë l'anet, e dël cumin ; e i lasse sté le cose dë maggiour impourtansa dë la legge, cioè : La giustissia, la misericordia, e la fedeltà ; bësougnava fé ste cose sì, e nen tralassé coule là.

24 Coudoutour borgnou, difficultous pér 'l mouschin, e ch'i travoundi 'l gamel.

25 Guai a voui aiti, scriba e farisei ipocrita ; pérché i nètie 'l défora dë la sana e dël piat ; ma pér drinta a l'è pien dë roubalissi e dë malfaite.

26 Fariseo borgnou, nètia prima pér drinta la sana e 'l piat, pér chë 'l défora a sia décò net.

27 Guai a voui aiti, scriba e farisei ipocrita ; pérché i sémie a le toumbe sbianchie, ch'a paréssou belle pér défora, ma ch'a soun pér drinta piene d'os dë mort e d'ogni sors dë pourcarie.

28 Coussi i sémie giust pér fora a i omni ; ma pér drinta i si pien d'ipoucrisia e d'in-giustissia.

29 Guai a voui aiti, scriba e farisei ipocrita ; pérché i drisse dë mounument in ou-nour d'i proufeta, e i ripare le toumbe d'i giust.

30 E i die : S'i aveissou vivù dël temp dë nostri pare, i avriou nen countribù coum lour a fé meuiri i proufeta.

31 Coussi i fe testassioun countra dë voui, ch'i si i fieui dë coui ch'a l han fait meuiri i proufeta ;

32 E i furnisse dë coumpi la mësura d'i vostri pare.

33 Serpent, rassa dë vipre ! coum è-lou mai ch'i schivèrì 'l supplissi dë la gehenna ?

34 Pérché eccou, i vë mandou dë proufeta, e dë savi, e dë scriba ; i n'a massëri, i n'a buttèri sù la crouss, i n'a farì passé pér le vèrghe ènt vostre sinagoghe, e i : pérseguitèrì dë sità en sità ;

35 Pér ch'a vena ados a voui tut 'l sang giust ch'a 1 è stait spars sù la terra, dop 'l sang d'Abel 'l giust, fin al sang dë Zacaria, fieul dë Barachia, ch'i avi massà tra 'l tempio e l'altar.

36 In verità i vë diou, chë tutte ste cose a venéran ados a sta generassioun.

37 Gerusalem, Gerusalem, ch'i tê masse i proufeta, e ch'i tê lapida a roucassà coui ch'a tê soun mandà, quante volte i heu voulsù raduné toue masëna, coum la ciuss a raduna i so poulastrin sout a soue ale ? e i l'avi nen voulsù-lou.

38 Eccou, vostra ca fra poc a diventèrà déserta.

39 Pérché i vë diou, chë d'our in là i më vëdrì pi nen, fin a tant ch'i die : Benedett a sia coul ch'a ven a nom dël Sëgnour.

CAP. XXIV.

Minaocis countra Gerusalem e countra tutta la Giudea. 'L dì dël Giudissi.

E MENTRE chë Gesu a surtia e së n'andasia dal tempio,

i so dissepoul a soun avësinàsse da chiel pér fé-ie ousservé le fabrice dël tempio.

2 E Gesu a i dis : Vèdi-ve tutte ste cose ? in verità i v'assicurou, ch'a i sarà gnanca lassà sì pera sù pera ch'a sia nen campà giù.

3 E essend-se assëtà sù la coulina d'i Olivè, i so dissepoul a soun vénù da biel en particoular, e a l han di-ie : Dis-ne en poc quand ste cose arrivéran, e qual sarà 'l segn dë toua vénùa, e dë la fin dël mound ?

4 E Gesu rëspoundand, a i dis : Pie guarda chë nësson a v'ingana.

5 Pérché diversi a venéran a mè nom, disand : I soun mi 'l Crist ; e a n'a inganéran pi d'un.

6 E i sentirì dë guerre e dë vouss dë guerre ; ma pie guarda dë nen essi-ne sbaruà : Pérché a bësogna chë tutte ste cose arrivou ; ma a sarà èncoura nen la fin.

7 Pérché una nassioun a së levèrà countra un'autra nassioun, e un regno countra un aut regno ; e a i sarà dë famine, e dë pest, e dë terremot en diversi pais.

8 Ma tutte ste cose a saran mac un prinsipi dë doulour.

9 Anloura avë counsègnéran pér essi afflitt, e a vë masséran : e i sarì in odio a tutte le nassioun, pér causa dë mè nom.

10 E anloura diversi a saran scandalisà, e a së tradiran l'un

CAP. XXIV.

l'aut, e a së vorran mal l'un l'aut.

11 E a së levéran diversi faus proufeta, ch'a n'a inganéran pi d'un.

12 E pér moutiv chë l'ingiustissa a sarà multiplicà, la carità dë diversi a sarà arfrei-dà.

13 Ma chi avrà ténù boun fin a la fin, coul lì a sarà salv.

14 E coust evangeli dël regno a sarà predicà en tutta la terra abitabil, pér servi dë testimouniansa a tutte le nassioù; e anloura la fin a venièrà.

15 Oura quand i védri l'abouminassioun ch'a farà véri la disoulassioun, dë laqual a l ha parlà 'l proufeta Daniel, essi stabilia ént 'l leug sant; (chë coul ch'a les coul proufeta a i fassa ament.)

16 Anloura chë coui ch'a saran in Giudea, a së scapou sù le mountagne.

17 E chë coul ch'a sarà énsima dë la ca, a cala nen giù pér pourté via cosa së sia da soua ca.

18 E chë coul ch'a l è ai camp, a tourna nen en dare pér pourté via soue vêstimente.

19 Ma guai a le *done* gravide, e a coule ch'a l avran dë massena a la pupa ént coui dì lì.

20 Oura preghe chë vost temp dë scapé via a arriva nen d'invern, nè un dì dë sabbat.

21 Pérché anloura a i sarà una grandissima afflissioun, tal chë mai a i è stà-iène dë paria dal prinsipi dël mound fin

adess, neppur a i n'a sarà d'our in là.

22 E së coui dì lì a füssou nen stait abrevià, nèssun a saria stait salvà; ma pér causa d'i elett, coui dì lì a saran abrevià.

23 Anloura së queicadun a vë dis: Eccou, 'l Crist a l è sì, o a l è là, crèdi-lou nen.

24 Pérché a së levéran dë faus crist e dë faus proufeta, ch'a faran dë cose stupende e dë miracoul, dë manera a ingané fin ai elett, s'a fussa poussibil.

25 Eccou, i l hai prevénù-ve.

26 S'a vë diou: Eccou, a l è al désert, seurti nen; eccou, a l è ént 'l post 'l pi strémà dë la ca, crèdi-lou nen.

27 Pérché coum l'sludi a seurt dal levant, e a së fa vëdi fin al pounent, a n'a sarà l'is-tess dë la vénùa dël Fieul dë l'om.

28 Pérché doua sarà 'l corp mort, là a së radunéran le aquile.

29 Oura subit apress l'afflissioun dë coui dì lì, 'l soul a diventèrà scur, e la luna a darà nen soua luce, e le steile a caschéran dal ciel, e le pou-tense dël ciel a saran comosse.

30 Eanloura 'l segn dël Fieul dë l'om a pares peui ént 'l ciel. Anloura déçò tutte le tribù dë la terra a së lamentéran dasand-se dë bot sù l'stomi, e a vëdran 'l Fieul dë l'om venand sù le nuvoule dël ciel, coun una gran' poutensa e una gran' gloria.

31 E a manderà i so angel, i quai coun un grand soun dë troumba a radunèran i so elett, da i quat vent, da una dë l'estremità dël ciel a l'autra estremità.

32 Oura senti stou paragoun tirà dal fiè : Quand i so branc a soun già ën sava, e ch'a poussa dë feuie, i counosse chë l'istà a l è davësin.

33 Dë l'istessa manera quand i vëdrì tutte ste cose, i avrà da savei chë 'l Fieul dë l'om a l è davësin, e ch'a l è a la porta.

34 In verità i vë diou, chë sta generassioun a passérà nen, chë tutte ste cose a siou arrivà.

35 'L ciel e la terra a passéran ; ma mie parole a passéran nen.

36 Oura in quant a coul dì ll, e a coul'oura, a i è nèsson ch'a *lou* sappia ; gnuanca i angel dël ciel, ma mè Pare soul.

37 Ma coum a l era dël temp dë Noe, a n'a sarà l'istess quand 'l Fieul dë l'om a venérà.

38 Pérché coum a i temp prima dël diluvi *i omni* a mangiavou e bëviou, a së maridavou, e dasiou ën matrimoni, fin al dì chë Noe a l è entrà ént l'arca ;

39 E a l han nen counoussù chë 'l diluvi *a venèria*, fin a tant ch'a l è vénù, e a l ha tutti pourtà-ie via ; a n'a sarà l'istess dë la vénùa dël Fieul dë l'om.

40 Anloura doui *om* a saran ént un camp ; un a sarà pià, e l'aut lassà.

41 Doue *done* a meuléran al mulin ; una a sarà pià, e l'autra lassà.

42 Vigile dounque ; pérché i savi nen a che oura Nossègnour a dev véri.

43 I avi da savei, chë s'un pare dë famia a saveissa a che oura *dë la neuit* 'l lader a dev véri, a vigilèria, e a lassèria nen fouré soua ca.

44 Èn conseguensa voui décò tèni-ve prount ; pérché 'l Fieul dë l'om a venérà a l'oura ch'i pensèri nen.

45 Qual è-lou dounque 'l sèrvitour fedel e prudent, chë so padroun a l ha stabili sù tutti i aitri, pér dé-ie la cibaria a temp *douvù* ?

46 Beato è coul sèrvitour chë so padroun a so arriv a treuvèrà coumpourtand-se dë sta manera.

47 In verità i vë diou, ch'a lou stabilirà sù tutti i so beni.

48 Ma s'a *l* è un cattiv sèrvitour, *ch'a* dia dë s'pér chiel ; Mè padroun a tarda d'arrivé ;

49 E ch'a së butta a dé-ie a i so coumpagn dë sèrvissi, e a mangé e beivi coun i èmbriac ;

50 'L padroun dë coul sèrvitour a venérà 'l dì ch'a lou speta nen, e a l'oura ch'a sa nen ;

51 E a lou buttèrà da banda, e a i darà piassa fra i ipocrita ; là a i sarà dë piour e dë rabbia.

CAP. XXV.

CAP. XXV.

La parabola dë le vergini. Dël giudici universal.

ANLOURA l' regno d'i ciei a smièrà a dess vergini le-quai, avend pià soue lucerne, a soun èndassé-ne al incountr' dël sposss.

2 Oura a i n'a i era sinq savie, e sinq matte.

3 Le matte, ën piand soue lucerne, a l aviou nen pià d'euli coun lour.

4 Ma le savie a l aviou pià d'euli ènt i so vass coun soue lucerne.

5 E coum l'spouss a tardava dë vëni, a l han avù tutti seugn, e a soun èndurmisse.

6 Oura a mesa neuit a s'è fâsse un cri, *disand*: Eccou, l'spouss a ven, seurti-ie al dënnans.

7 Anloura tutte coule vergini a soun aussâ-sse, e a l han prountà soue lucerne.

8 E le matte a l han dit a le savie: De-ne dë vost euli, pérché noste lucerne a së dëstissou.

9 Ma le savie a l han rispoundù, *disand*: *No*, pér paura ch'i n'abbiou nen abbastansa pér noui e pér voui; ma pitost ènde da coui ch'a n'a vendou, e coumpre-ne pér voui aite istesse.

10 Oura mentre ch'a èndasiou a coumpré-ne, l'spouss a l è vënù; e coule ch'a l erou prounte a soun èntrà ènsem a chiel ènt la sala dë le nosse, peui la porta a l è staita sarà.

11 Dop dë lon i aite vergini a soun dëcò vënùe, e a l han dit: Sëgnour, Sëgnour, deurvène!

12 Machiel al ha rispoundù-
ie, e a l ha dit: In verità i vë
diou ch'i vë counossou nen.

13 Vigile dounque; pérché
i seve nè l dì nè l'oura chë l
Fieul dë l'om a venèrà.

14 Pérché a n'è dë chiel coum
d'un om chë èndasandsé-ne
fora a l ha ciamà i so sërvitour,
e a l ha counfidà-ie i so beni.

15 E a l ha dà-ie a un sinq
talent, e a l'aut doui, e a un aut
un; a ognidun secound soua
pourtà; e subit dop a l è parti.

16 Oura coul ch'a l avia
ricevù i sinq talent, a l è èndà-
ssëne, e a l ha negoussià-ie,
e a l ha guadagnà aiti sinq
talent.

17 Pér l'istess coul ch'a l
avia ricevù i doui talent, a l
ha dëcò guadagnà-ne aiti doui.

18 Ma coul ch'a l avia rice-
vù-ne mac un, a l è èndà-ssëne,
e a l ha ficà-lou sout terra, e
a l ha strëmà i dëne dë so pa-
droun.

19 Oura un pes dop, 'l pa-
droun dë coui sërvitour a l è
vënù, e a l ha fait i count coun
lour aiti.

20 Anloura coul ch'a l avia
ricevù i sinq talent, a l è vënù,
e a l ha presentà sinq aiti ta-
lent, ën *disand*: Sëgnour, tè l
has counfidà-me sinq talent;
eccou, i heu guadagnà-ne aiti
sinq dë souvra-pi.

21 E so sëgnour a l ha di-ie :

A va benissim, boun e fidou sérvitour; tē seus stait fidou ént poche cose, i tē stabilireu sù moutouben; *ven*, *a pié part* ai piasi dë to sègnour.

22 Dop a i è vénù-ie coul ch'a l avia ricevù i doui talent, e a l ha dit: Sègnour, tē l has counfidà-me doui talent; eccou, i heu guadagnà-ne aiti doui dë souvra-pi.

23 E so sègnour a l ha di-ie: *A va* benissim, boun e fidou sérvitour; tē seus stait fidou ént poche cose, i tē stabilireu sù moutouben; éntra ént i piasi dë to sègnour.

24 Ma coul ch'a l avia mac ricevù un talent a l è vénù, e a l ha dit: Sègnour, i saviou chë tē seus un om dur, chë tē mëssoune doua chë tē l has nen séménà, e chë t'ëmbaroune doua chë tē l has nen spantià.

25 Pérché dë lon ént la téma *dë perdi to talent*, i soun èndà-lou a strémé ént laterra; eccou, si tē l has lò ch'a t'aparten.

26 Esosègnour rispoundand, a l ha di-ie: Cattiv e vil sérvitour, tē savie ch'i messounavou doua ch'i heu nen séménà, e ch'i ëmbarounavou d'oua ch'i heu nen spantià.

27 A bësougnava dounque chë t'aveisse dait i mè dëne ai banchè, e a mè ritourn i avriou ricevù-ie coun l'interessi.

28 Lëve-ie dounque l'talent, e de-lou a coul ch'a l ha i dess talent.

29 Pérché a ognidun ch'a l ha, a i sarà dait, e a n'avrà èn-

coura dë pi; ma a coul ch'a l ha niente, fin a lon ch'a l ha, a i sarà lëvà.

30 Campe dounque l sérvitour inutilént le tenebre dë fora; lì a i sarà dë piour e dë rabbia.

31 Oura quand chë l Fieul dë l'om a venerà ènvirounà dë soua gloria, e accoumpagnà dë tutti i angel sant, anloura a sé seterà sù l trono dë soua gloria.

32 E tutte le nassioun a saran radunà dënans a chiel; e a dividèrà i un da i aiti, coum l bërge a divid le fee d'ensem ai bouc.

33 E a buttèrà le fee a soua dritta, e i bouc a soua sénistra.

34 Anloura l re a dirà a coui *ch'a saran* a soua dritta: Véni voui aiti benedet da mè Pare, éntre ént l'eredità dël regno ch'a l è stà-ve preparà fin da la foundassioun dël mound.

35 Pérché i heu avù fam, e i eve dà-me da mangé; i heu avù sè, e i eve dà-me da beivi; i erou fourëste, e i m'eve acolt;

36 I erou dëspouïà, e i eve vësti-me; i erou malavi, e i eve visità-me; i erou èn prësoun, e i si vénù da mi.

37 Anloura i giust a réspoudéran: Sègnour, quand l è-lou ch'i l avouma vëdù-te avei fam, e ch'i l ouma dà-te da mangé; oppura avei sè, e ch'i l ouma dà-te da beivi?

38 E quand l è-lou ch'i l ouma vëdù-te fourëste, e ch'i t'avouma acolt; o dëspouïà, e ch'i l ouma vësti-te?

C A P. XXVI.

39 Oppura quand l è-louch'i louma védù-te malavi, o èn prè-soun, e ch'i souma vénù da ti ?

40 E 'l re rispoundand, a i dirà : In verità i vë diou, ch'èn tant ch'i eve fait coule cose a un dë coui pi pécit d'i mè fra-tei, i l'eve fâ-lou a mi stess.

41 Anloura a dirà dëcò a coui *ch'a saran a soua sénistra* : Maledett, artire-ve da mi, e ènde al feu eterno, ch'a l è prount al diaou e ai so angel.

42 Pérché i heu avù fam, e i eve nen dà-me da mangé ; i heu avù sè, e i eve nen dà-me da beivi ;

43 I erou fourëste, e i m'eve nen acolt ; *i erou dëspouia*, e i eve nen vesti-me ; *i soun stait malavi* e èn présoun, e i eve nen visità-me.

44 Anloura coui lì dëcò a i rispoundéran, disand : Sègnour, quand l è-lou ch'i avouma védù-te avei fam, o avei sè, o essi fourëste, o dëspouia, o malavi, o èn présoun, e ch'i louma nen soucourù-te ?

45 Anloura a i rispoundérà, èn disand : In verità i vë diou, chë pérché ch'l eve nen fait *coule cose* a un dë coust-ssi pi pécit, i eve dëcò nen fâmë-lou.

46 E sti-ssi a sè n'andaran a le pene eterne ; ma i giust a èndaran a godì la vita eterna.

C A P. XXVI.

Gesù-Crist a l è giudicà coum coulpewoul dë mort. Arnegà tre volte da Pietrou.

E A l è arrivà chë quand Gesù al hafini tutti coui discours, a l ha dit ai so dissepoul :

2 I savi chë la *festa dë* pasqua a l è da-ssi a doui dì ; e 'l Fieul dë l'om a va essi aban-dounà pér essi buttà sù la crousse.

3 Anloura i principai sacri-ficatour, e i Scriba, e i ansian dël popoul, a soun radunà-sse ént la sala dël gran sacrificatour, ch'a sè ciamava Caifo :

4 E a l han ténù consei ènsem pér ciapé Gesu coun furbaria, a fin dë fê-lou meuri.

5 Ma a disiou : *Ch'a sia* nen durant la festa, pér paura ch'a sè fassa queich somosse fra 'l popoul.

6 E coum Gesu a l era a Betania, ént la ca dë Simoun 'l leprous ;

7 A i è vénù-ie da chiel una dona ch'a l avia un vass d'alabastr *pien* d'un pérfum dë gran pressi, e ch'a l'ha vërsà-lou sù soua testa, quand ch'a l era a taula.

8 Ma i so dissepoul védand *lolà*, a soun rëstà-ne indegnà, e a l han dit : A cosa servë-la coula perdita ?

9 Pérché coul pérfum a poudia vendë-se moutouben, e dësse ai pover.

10 Ma Gesu counoussand lon, a l ha di-ie : Pérché de-ve dë dëspiasi a sta dona ? mentre ch'a l ha fait una bouna assiou a mè riguard.

11 Pérché i avrà sempre dë pover coun voui aiti, ma i m'avrà nen sempre.

12 E dë lon ch'a l ha span-tià coul pérfum sù mè corp, a

l'ha fà-lou pér l'apparato dé mia sepultura.

13 In verita i vë diou, chë ënt tutti i post dël mound doua chë st'evangeli a sarà predica, lon ch'a l ha fait a së countèrà décò en memoria soua.

14 Anloura un d'i doudess, pér nom Giuda Iscariot, a l è ëndà-ssëne dai principai sacrificatour,

15 E a l ha di-ie : Cosa veuli dé-me, e i vë lou dag ënt le man ? E lour a l han countà-ie tranta pessed'argent.

16 E da coul moument a sércava un'oucasioun pér feilou pié.

17 Oura 'l prim dì d'i pan sensa lëvà, i dissepoul a soun vénù da Gesu, disand-ie : Doua veus-tu ch'i té prountou da mangé la pasqua ?

18 E a l ha rispondù : Ënde a la sità da un tal e, diie : 'L padroun a dis : Mè temp a l è vësin ; i fareu la pasqua da ti ensem ai mè dissepoul.

19 E i dissepoul a l han fait coum Gesu a l avia commandà-ie, e a l han prountà la pasqua.

20 Oura quand la seira a l è vénùa, a s'è buttà-sse a taula coun i doudess.

21 E mentre ch'a mangiavou, a l ha di-ie : In verità i vë diou, chë un dë voui aiti a mè tradirà.

22 E a soun rëstà-ne tutti nec, e ogridun dë lour a l ha coumensà a di-ie : Sëgnour, è-lou mi ?

23 Ma chiel a i ha rispost, e a l ha dit : Coul ch'a l ha buttà soua man al piat pér bagné ensem a mi, a l è coul ch'a mè tradirà.

24 Oura 'l Fieul dë l'om a së n'a va, secound ch'a l è scrit dë chiel ; ma maleur a coul om dal qual 'l Fieul dë l'om a l è tradi ; a saria stait boun pér coul om énsill dë nen essi nassù.

25 E Giuda, ch'a lou tradia, rispoundand a l'ha dit : Padrourn, è-lou mi ? Gesu a l ha di-ie : Të l'has di-lou.

26 E coum a mangiavou, Gesu a l ha pià 'l pan, e dòp d'avei benedet Iddiou, a la roumpù-lou, e a l'ha dà-lou a i so dissepoul, e a l ha di-ie : Pie, mange ; sò-ssi a l è mè corp.

27 Peui avend pià la coupa, e benedet Iddiou, a l ha dàï-la, disand-ie : Bëvi-ne Tutti.

28 Pérchë sò-ssi a l è mè sang, 'l sang dël Testament Neuv, ch'a l è vërsà pér di-vërsi en remissiou d'i pëca.

29 Oura i vë diou, chë da st'oura i beivëreu nen dë coust frut dë vigna, fin al dì ch'i lou beivëreu neuv ensem a voui aiti ént 'l regno dë mè Pare.

30 E quand ch'a l han avù cantà 'l cantico, a soun ëndà-ssëne a la mountagna d'i Olivè.

31 Anloura Gesu a l ha di-ie : I sarì tutti sta neuit scandalisà pérchë dë mi ; pérchë a l è scrit ; I dareu acol dët

CAP. XXVI.

bërgé, e le pecore dël troup a saran disperse.

32 Ma dop ch'i sareu arsusità, i èndareu dénans dé voui aiti en Galilea.

33 E Pietrou piand la parola, a l ha di-ie : Quand ben tutti a sariou scandalisà perché dë ti, i lou sareu mai.

34 Gesu a l ha di-ie : In verità i vë diou, ch'ent sta neuit istessa, prima chë l gal a l abbia cantà, tè m'arneg-héras tre volte.

35 Pietrou a l ha di-ie : Anche i déveissou meuiricoun ti, i t'arneghëreu nen ; e tutti i dissepoul a l han dit l'istess.

36 Anloura Gesu a l è vénù-ssène ènsem a lour ent un post ch'a sé ciama Gethsemane ; e a l ha di-ie a i so dissepoul : Assête-ve ènsissi fin ch'i abbiou pregà ent 'l leug doua ch'i vad.

37 E a l ha pià coun chiel Pietrou e i doui fieui dë Zebedeo, e a l ha coumensà a essi malinconic, e ent una gran angoussia.

38 Anloura a l ha di-ie : Mia anima a l è da tutte part pià da una gran tristessa fin a la mort ; ste sì, e vigile ènsem a mi.

39 Peui èndasandsë-ne un po pi anans, a s'è proustrà-sse la faccia en terra, pregand, e disand : Mè Padre, s'a l è poussibil, fa chë sta coup a passa lountan da mi ; però nen coum i lou veui mi, ma coum tè lou veules, ti.

40 Peui a l è vénù dai so dissepoul, e a l ha trouvà-ie durmand, e a l ha dit a Pietrou : E-lou poussibil ch'i abbie nen poudù vié un'oura coun mi ?

41 Vigile, e pregue ch'i intre nen en tentassioun ; perché l'spirit a l è prount, ma la carn a l è debil.

42 A s'è tournà-ssène èndé pér la secounda volta, e a l ha pregà, disand : Mè Padre, s'a l è nen poussibil chë sta coup a passa lountan da mi, sensa ch'i la beivou ; sia faita toua voulountà.

43 Dop a l è tournà vénì, e a l ha èncoura trouvà-ie èndurmi ; perché i so eui a l erou agravà.

44 E avend-ie lassà, a l è tourna endait via, e a l ha pregà pér la terza volta, disand le stesse parole.

45 Anloura a l è vénù dai so dissepoul, e a l ha di-ie : Durmi d'ouranans, e arpouse-ve ; eccou, l'oura a l è vésina, e 'l Fieul dë l'om a va essi dait èn man ai cattiv.

46 Ausse-ve, èndouma ; ec-cou, coul ch'a më tradis a s'avésina.

47 E coum a parlava èncoura ; eccou, Giuda, un d'i doudess, a l è vénù, e ènsem a chiel un gran troup, coun dë spa e dë bastoun, *mandà* pér part d'i principai sacrificatour, e d'i ansian dël popoul.

48 Oura coul ch'a lou tradia a l avia dà-ie un segnal, di-

S. MATTEO,

sand : Coul ch'i basëreu a l è chiel, pie-lou.

49 E tost avësinand-se dë Gesu, a l ha di-ie : Padroun, i vë salutou, e a l'ha basà-lou.

50 E Gesu a l ha di-ie : *Mè* amis, pér che moutiv seus-tu sì ? Anloura essend-se avësinà, a l han buttà la man acol dë Gesu, e a l'han pià-lou.

51 E eccou, un dë coui *ch'a l erou* ëensem a Gesu, pourtand la man sù la spa, a l'ha tirà-la e a l ha dài-ne un coup al sërvitour dël gran sacrificatour, e a l ha pourtà-ie via l'ouria.

52 Anloura Gesu a l ha di-ie : Tourné butté toua spa a so post; pérché tutti coui ch'a l avran pià la spa, a periran pér la spa.

53 Crédës-tu ch'i peussa nen adess preghé mè Padre, ch'a mè daria subit pi dë doudess legioun d'angel ?

54 Ma coum sarië-ne coumpié le Scriture : Chë bësogna chë lolì a arriva coussi.

55 Ènt coul istess mouement Gesu a l ha di-ie a le troupe : I si surti coun dë spa e dë bastoun, coum apress a un brigant, pér pié-me ; i erou tutti i dì assétà en mes a voui aiti, insegnand ènt l tempio, e i eve nen pià-me.

56 Ma tut sò-ssi a l è arrivà, afin chë le Scriture d'i proufeta a siou coumpie. Anloura tutti i dissepoul a l'han abandounà-lou, e a soun scapà.

57 E coui ch'a l aviou pià

Gesu a l'han mënà-lou da Caifo, gran sacrificatour, dal qual i Scriba e i ansian a l erou raduna.

58 E Pietrou a i seguitava da lountan fin a la court dël gran sacrificatour, e essend entrà drinta, a l è assétà-sse ëensem ai uffissiai pér vëdi la fin.

59 Oura i principai sacrificatour, e i ansian, e tut 'l consei, a sërcavou dë testimounianse fausse countra Gesu, pér fé-lou meuiri.

60 Ma a n'a trouvavou nen ; e bin chë diversi testimoni faus a füssou vénù, a n'han pa trouvà-ne nëssun *adatà*; ma a la fin doui testimoni faus a soun avësinà-sse,

61 Ch'a l han dit : Coussi a l ha dit : I peus distrui 'l tempio d'Iddiou, e tourné-lou fabriché ènt tre dl.

62 Anloura 'l gran sacrificatour a s'è aussà-sse, e a l ha di-ie : Rëspoundës-tu niente ? Cos'è-lou chë sta gent a depounou countra ti ?

63 Ma Gesu a l è stait chiet. E 'l gran sacrificatour piand la parola, a l ha di-ie : I t'intimou, a nom dël Diou vivent, dë di-ne së té seus 'l Crist, 'l Fieul d'Iddiou ?

64 Gesu a l ha di-ie : Të l'has di-lou ; dë pi, i vë diou, chë d'ouranans i vëdrì 'l Fieul dë l'om assétà a la dritta dë la poutensa d'*Iddiou*, e venand sù le nuvoule dël ciel.

65 Anloura 'l gran sacrificatour

CAP. XXVII.

catour a l ha sciancà soue vëstimente, ën disand : A l ha bëstëmia ; cosa l oum-ne pi a fé dë testimoni ? Eccou, i eve senti adess soua bëstëmia ; Cosa a vë semië-lou ?

66 A l han rispoundù : A l è degn dë la mort.

67 Anloura a l ha scracià-ie ënt 'l moustas ; e i un a i dasiou dë sgiap, e i aiti a i dasiou coun dë vërghe ;

68 Disand-ie : Crist, proufetisa chi ch'a l è coul ch'a t'ha dà-te.

69 Oura Pietrou a l era assëtä fora, ënt la court, e una serva a s'è avësinà-ssie, e a l ha di-ie : Ti, té l ere dëcò ëensem a Gesu 'l Galilean.

70 Ma a l ha negà-lou dë-nans a tutti, disand : I seu nen lon chë té die.

71 E coum a l era surti ënt 'l vestiboul, un'autra *serva* a l'ha vëdù-lou, e a l ha dit a coui ch'a l *erou* énsill : Coussi dëcò a l era ëensem a Gesu 'l Nazareo.

72 E a l'ha ancoura negà-lou coun giurament, *disand* : I counossou nen coul om.

73 E un poc apress, coui ch'a së trouvavou énsill a soun avësinà-ssie, e a l han dit a Pietrou : Sicuramente ti té seus dëcò dë coula gent ; pérché to lingue a té fa counossi.

74 Anloura a l ha coumensà a fé d'imprecassioun, e a giuré, *disand* : I counossou nen coul om ; e subit 'l gal a l ha cantà.

75 E Pietrou a s'è arcourdà-

sse dë la parola dë Gesu, ch'a l avia di-ie : Prima chë 'l gal a l abbia cantà, té m'arneghëras tre volte ; e essend surti fora, a l ha piourà amarament.

CAP. XXVII.

*Gesu-Crist a l è oruciòà tra doui lador.
Tenebre. Gesu a spira.*

PEUI quand la matin a l è vënùa, tutti i principai sacrificatour e i ansian dël popoul a l han ténù counsei countra Gesu pér fé-lou meuri.

2 E avend-lou stacà, a l'han mënà-lou via e a l' han dà-lou ënt le man dë Pilat, *ch'a l era* 'l gouvernatour.

3 Anloura Giuda, ch'a l'avia tradi-lou, vëdand ch'a l era coundanà, a s'è penti-sse, e a l ha tournà-ie pourté le tranta pesse d'argent ai principai sacrificatour e ai ansian,

4 Disand-ie : I heu pëcà coun tradi 'l sang innoucent ; ma lour a l han di-ie : Cosa n'importë-lou ? T'i penseras ti.

5 E dop d'avei campà le pesse d'argent ënt 'l tempio, a s'è artirà-sse, e essend éndait via, a s'è strangoulà-sse.

6 Ma i principai sacrificatour avend pià le pesse d'argent, a l han dit : A l è nen permes dë butté-ie ënt 'l tesor ; pérché a l è un pressi dë sang.

7 E dop d'avei counsultà tra dë lour, a l han coumprà-ne 'l camp d'un tupinè, pér la sepultura d'i fourèste.

8 A l è pérché dë lon chë coul camp a l è stait ciamaà,

S. MATTEO.

fin al dì d' èncheui : 'L camp dèl sang.

9 Anloura a l ha avù so effet lon ch'a l avia announsià Geremia 'l proufeta, disand : E a l han pià tranta pesse d' argent, 'l pressi dë coul ch'a l è stait presià, 'l qual coui tra i fieui d' Israel a l han presià ;

10 E a l han dà-ië pér coumpré 'l camp d'un tupinè, secound lon ch'a l avia coumandà-me 'l Sègnour.

11 Oura Gesu a l è stait presentà dénans al gouvernatour, e 'l gouvernatour a l' ha interrougà-lou, disand : Seus-tu 'l re d'i Ebreou ? Gesu a l ha rispoundù-ie : Të lou die.

12 E essend accusà dai principai sacrificatour e dai ansian, a rispoundia niente.

13 Anloura Pilat a l ha di-ie : Sentès-tu nen quante testimounianse ch'a portou countra ti ?

14 Ma a l ha nen rispoundù-ie una parola sù cosa sè sia ; dë manera chè 'l gouvernatour a sè n'a stupia estremament.

15 Oura 'l gouvernatour a l avia pér coustuma dë liberé al popoul 'l dì dë la festa, un présoune, qualounque a fussa ch'a ciameissou.

16 E a i era anloura un famous présoune, ch'a sè ciamaava Barabba.

17 Dounque quand a soun stait radunà, Pilat a l ha di-ie : Qual è-lou ch'i veuli ch'i vë

rilassou ? Barabba ; o Gesu, ch'a i diou Crist ?

18 Pérché a savia benissim ch'a l aviou pià-lou pér invidia.

19 E mentre ch'a l era assétà sù 'l cadregou giudicial, soua founna a l ha mandà-ie di : Mescè-te nen ènt l' affe dë coul giust ; pérché i heu pati, èncheui, moutouben riguard a chiel èn sougnand.

20 E i principai sacrificatour e i ansian a l han persuas 'l poupopulas dë ciame Barabba, e dë fé peri Gesu.

21 E 'l gouvernatour piand la parola, a l ha di-ie : Qual d'i doui veuli ch'i vë rilassou ? A l han dit : Barabba.

22 Pilat a l ha di-ie : Cosa farai-ne dounque dë Gesu, ch'a i diou Crist ? Tutti a l han di-ie : Ch'a sia buttà sù la crouss !

23 E 'l gouvernatour a l ha di-ie : Ma che mal ha-lou fait ? E a l han crià èncoura pi fort, disand : Ch'a sia buttà sù la crouss !

24 Anloura Pilat vëdand ch'a guadagnava niente, ma chè 'l tumult a aumentava, a l ha pià d' acqua, e a s'è lavà-sse le man dénans al popoul, disand : I soun innocent dël sang dël giust ; i i pensèrl voui aiti.

25 E tut 'l popoul rispondand, a l ha dit : Chè so sang a sia sù noui e sù neste mäsena.

26 Anloura a l ha rilassà-ie

CAP. XXVII.

Barabba ; e dop d' avei fait fouaté Gesu, a l' ha dài-lou pér essi crucificà.

27 E i souldà dël gouvernateur a l han ménà Gesu al pretorio, e a l han radunà dé-nans a chiel tutta la squadra.

28 E dop d' avei-lou dé-spouia, a l han buttà-ie acol un mantel dë scarlata.

29 E avend fait una courouna dë spine intrecià, a l' han buttà-la sù la testa, coun una baghëta ént soua man dritta ; peui éngénouandé-se dënans a chiel, a lou burlavou én disand : I vë salutouma, re d'i Ebreou !

30 E dop d' avei-ie scracià éncountra, a l han pià la baghëta, e a i n'a dasiou dë bot sù la testa.

31 E dop d' avei-lou burlà, a l han lèvà-ie 'l mantel, e a l' han vësti-lou coun soue vëstimente, e a l' han ménà-lou via pér crucifiché-lou.

32 E coum a surtiou, a l han trouvà un Cirenian, pér nom Simoun, 'l qual a l' han oubligà-lou dë pourté la crouss dë Gesu.

33 E essend arrivà al post ch'a së ciamava Golgota, ch'a veul di, 'l post dël Test ;

34 A l han dà-ie da beivi d'asil mëscià coun d'afel ; ma quand ch'a l ha avù-ne tastà, a l ha nen voulsù-ne beivi.

35 E dop d'avei-lou crucificà, a soun dividù-sse soue vëstimente, tirand-ie a la sorte, afin ch'a fussa coumpì lon ch'a

l era stait dit da un proufeta : A soun dividù-sse tra dë leur mie vëstimente, e a l han tirà a sorte mia vesta.

36 Peui essend-se assëtä, a lou custoudiou énsill.

37 A l han décò buttà-ie un cartel désoura dë la testa, doua la causa dë soua coundannassioun a l era marcà ént ste parole : Coust-ssi a l è Gesu, 'l Re d'i Ebreou.

38 E doui brigant a soun stait crucificà coun chiel, un a soua dritta ; e l' aut. a soua sénistra.

39 E coui ch'a passavou da li, a i disiou d'improuverie, soupatand la testa,

40 E disand : Ti chë të distrue 'l tempio, e chë të tourne fabriché-lou ént tre dì, salvé-te ti istess ; së të seus 'l Fieul d'Iddiou, cala giù da la crouss.

41 Medesimament i principai sacrificatour coun i Scriba e i ansian, burland-se, a disiou :

42 A l ha salvà i aiti, a peul nen salvé-sse chiel istess ; s'a l è 'l re d'Israel, ch'a cala giù adess da la crouss, e i crëdërouma ént chiel.

43 A së fida én Diou, *ma së Diou* a i veul ben, ch'a lou libera adess ; pérchë, a l ha dit : I soun 'l Fieul d'Iddiou.

44 I brigant décò ch'a l erou crucificà énsem a chiel, a i rimprouveravou l' istessa cosa.

45 Oura da sess oure a i è

stà-ie dë tenebre sù tut 'l pais,
fin a neuv oure.

46 E circa le neuv oure,
Gesu a l ha crià a auta vouss,
ën disand : Eli, Eli, lamma
sabachthani ? Ch'a veul di :
Mio Dio, mio Dio ! pérché l'
has-tu abbandounà-me ?

47 E queicadun dë coui
ch'a l erou lì present, avend
senti lon, a disiou : A ciama
Elia.

48 E subit un dë lour a l è
courù, e a l ha pià una spounga,
e avend-la émpia d'asil, a l' ha
buttà-la ën punta d'una cana,
e a l ha dái-ne da beivi.

49 Ma i aiti a disiou : Lassa,
vëdouma së Elia a venèrà a sal-
vé-lou.

50 Anloura Gesu avend ën-
coura crià a auta vouss, a l è
spirà.

51 E eccou, 'l vel dël tem-
pio a l è sciancà-sse ën doui
part, da aut ën bass ; e la
terra a l ha tramoulà, e le pere
a soun sciapà-sse.

52 E i sepulcri a soun durvi-
sse, e diversi corp d'i sant,
ch'a l erou mort, a soun arsus-
sitâ.

53 E essend surti dai sepul-
cri, dop soua risuressioun, a
soun éntrà ént la sità santa, e
a soun moustrà-sse a diversi.

54 Oura 'l sentène, e coui
ch'a coustoudiou Gesu ëensem
a chiel, avend vëdù 'l terremot,
e tut lon ch'a vënia dë sucedi,
a l han avù una gran paura, e
a l han dit : Sicurament coust-
a l era 'l Fieul d'Iddiou.

55 A i era dëcò ënsilù di-
verse done ch'a guardavou da
lountan, e ch'a l aviou seguità
Gesu da la Galilea, sërvand-
lou.

56 Fra lequai a i era Maria
Madèlena, e Maria, mare dë
Giacou e dë Giose ; e la mare
d'i sieui dë Zebedeo.

57 E la seira essend vënùa,
un om rich d'Arimatea, pér
nom Giusep, chë ansi a l era
stait dissepolu dë Gesu,

58 A l è vënù da Pilat, e a
l ha ciamà 'l corp dë Gesu, e
ënt l' istess temp Pilat a l ha
coumandà chë 'l corp a fissa
ristitui.

59 Coussi Giusep a l ha pià
'l corp, e a l' ha énvéluppà-
lou coun un linseul poulit ;

60 E a l' ha buttà-lou ént
so sepulcro neuv, ch'a l avia
taià ént 'l roc ; e dop d'avei
rubatà una gran pera al intra-
da dël sepulcro, a l è éndait
via.

61 E lì a i era Maria Ma-
dèlena e l' auta Maria, assëtâ
vis-a-vi dël sepulcro.

62 Oura 'l dì dop, ch'a l è
la preparassioun dël sabbat, i
principai sacrificatour e i Fa-
risei a soun radunà-sse da
Pilat.

63 E a l han di-ie : Ség-
nour, i së ricourdouma chë
coul sedutour a disia, quand
ch'a l era éncoura viv : Ént tre
dì i arussitäreue.

64 Coumanda dounque chë
'l sepulcro a sia custodi si-
curament fin al ters dì ; pér

CAP. XXVIII.

paura ch'i so dissepoul a venou dë neuit, e ch'a lou robou, e ch'a diou al popoul : A l è arsussità d'i mort; pérché st'ultima impoustura a saria pes chë la prima.

65 Ma Pilat a l ha di-ie : I avi la guardia ; ande, e assicure-lou coum i veuli.

66 Dounque a soun éndasséne, e a l han assicurà l sepulcro, sigiland la pera, e buttand-ie dë guardia.

CAP. XXVIII.

Risurrezion dë Grou-Crist.

OURA la seira dël sabbat, al di ch'a dévia lusi pér l prim dë la sémana, Maria Mадélena, e l'auta Maria a soun vénue a vëdi l sepulcro.

2 E eccou, a s'è fâ-sse un gran terremot ; pérché l'angel dë Nosségnour a l è calà giù dal ciel, e a l è vénù, e a l ha rubatà la pera *da cant* a l' intrada *dël sepulcro*, e a s'è assétâ-sse énsima.

3 E so moustas a l era parei dël sludi, e soua vëstimenta bianca coum la fiocca.

4 E le guardie a soun piâsse tanta paura, ch'a soun rëstà coum morte.

5 Ma l'angel piand la parola, a l ha dit a le done : *Pér voi aite, pie-ve nen paura*; pérché i seu ch'i serche Gesu, ch'a l è stait crucificà.

6 A l è nen sì, pérché a l è arsussità, coum a l avia dit ;

véni, e garde 'l post doua chë 'l Sëgnour a l era cougià.

7 E éndevë-ne prest, e die a i so dissepoul, ch'a l è arsussità d'i mort. Eccou, a së n'a va dënans a voui én Galilea, i lou vëdrì énsila, eccou, i heu divë-lou.

8 Anloura a soun sortie prest dal sepulcro coun timour e coun gran countentëssa, e a soun courùe a announsié-lou ai so dissepoul.

9 Ma coum a éndasiou pér announsié-lou ai so dissepoul, eccou, Gesu a s'è présentasse dënans a lour aite, e a l ha di-ie : I vë salutou. E a soun avésinà-sse, e a l han basà-ie i pè, e a l' han adourà-lou.

10 Anloura Gesu a l ha di-ie : Tëmi nen ; énde, e die a i mè fratei d'ëndé én Galilea, e ch'a mè vëdran énsila.

11 Oura quand ch'a soun staite partie, eccou, queicadun dë la guardia a soun vénù ént la sità, e a l han rifert ai principai sacrificatour tutte le cose ch'a l erou arrivà.

12 Sù lon *i sacrificatour* a soun radunà-sse coun i ansian, e dop d'avei counsultà, a l han dait una grossa souma dë dëne ai souldà,

13 Disand-ie : Di *coussi* : I so dissepoul a soun vénù dë neuit, e a l' han roubà-lou mentre ch'i durmiou.

14 E së 'l gouvernatour a ven ch'a n'a senta parlé, i lou persuadérouma, e i vë buttérouma fora dë pena.

S. MATTEO.

15 Coussi lour avend pià i
dëne, a l han fait coum a l
aviou moustrà-ie; e coula vouss
a s'è sbardà-sse fra i Ebreou,
fin al dì d'encheui.

16 Ma i oundess dissepoul
a soun èndà-sséne en Galilea,
sù la mountagna doua chè
Gesu a l avia coumandà-ie *dë*
pourté-sse.

17 E quand ch'a l' han
vëdù-lou, a l' han adourà-lou;
ma queicadun a l han dubità.

18 E Gesu avësinand-se a l
ha parlà-ie, èn disand : Tutta
poutensa a m'è daita ènt 'l ciel
e sù la terra.

19 Ènde dounque, e insegn-
ne tutte le nassioun, batësand-
ie a nom dël Padre, e dël
Fieul, e dël Spirit Sant,

20 E insegnand-ie d'ousser-
vé tut lon ch'i heu coumandà-
ve. E eccou, i soun sempre
coun voui aiti fin a la fin dël
mound. Amen.

'L S A N T E V A N G E L I

DÉ

N O S S È G N O U R   G E S U - C R I S T

SECOUND

S A N   M A R C.

CAP. I.

*Gesu-Crist batësà e tentà, a predica e a ciama
Pietrou e Andrea, Giacou e Giovan. A
guaris dë gent empoussetà dal demoni, e
un leprous.*

L PRINCIPI dë l' evangeli dë
Gesu-Crist, Fieul d'Id-
diou ;

2 Secound ch'a l è scrit ènt
i proufeta : Eccou, i mandou
'l mè inviato dënans a toua
faccia, 'l qual a tê prountèrà
la stra.

3 La vouss dë coul ch'ha
crià ènt 'l désert *a l è* : Pre-
pare la stra dë Nosségnour,
spiane i so vieui.

4 Giouan a batësava ènt 'l
désert, e a predicava 'l bate-
sim dël pentiment, pér *outéni*
la remissiou d'i péca.

5 E tut 'l pais dë la Giudea,
e i abitant dë Gerusalem an-
dasiou da chiel, e a l erou
tutti batësà da chiel ènt 'l fium
dël Giourdan, counfessand i so
péca.

6 Giouan a l era vësti dë
pei dë gamel, e *a l avia* una

sentura dë couram èntourn a i
so ren, e a mangiava dë crave
d'i pra e d'amel sarvage.

7 E a predicava, disand : A
i n'a ven un dop dë mi, ch'a l
è pi poutent che mi, a 'l qual
i soun nen degn dë désgroupé,
chinandë-me giù, la staca dë
le scarpe.

8 Pér mi, i l' heu batësà
d'acqua ; ma chiel a vë bate-
serà dël Spirit Sant.

9 E giusta ènt coul temp
Gesu a l è arrivà da Nazaret
sitâ dë Galilea, e a l ha ricevù
'l batesim da Giouan al Giour-
dan.

10 E ènt 'l mentre ch'a
surtia d'ènt l'acqua, *Giouan*
a ved 'l ciel a sciapé-sse, e l'
Spirit Sant a calé sù chiel
coum una couloumba.

11 E a i era una vouss dël
ciel, *ch'a disia* : Tê seus mè
fieul tantou amà, i heu buttà
ènt ti tutta mia affessioun.

12 E tost l'spirit a lou pouss-
sa *a èndé* ènt un désert.

13 E a l è stait al désert quaranta dì, essend tentà da Satan ; e a l era coun le bestie sarrage, e i angel a lou servio.

14 E dop chë Giouan a l è stait buttà en présoun, Gesu a l è vénù en Galilea, predicand l'evangeli dël regno d'Iddiou.

15 E disand : 'L temp a l è coumpi, e l regno d'Iddiou a l è vésin ; coundéverti-ve, e crèdi all' Evangelì.

16 E ènt mentre ch'a caminava vésin al mar dë Galilea, a l ha védù Simoun e Andrea so fratel, ch'a campavou *i so filar* ènt l mar, pérché a l erou pèscadour.

17 E Gesu a i dis : Véni me apress, e i vë farai pèscadour d'omini.

18 E avend subit lassà *i so filar*, a i soun andà-ie apress.

19 Peui passand da lì un po pi anans, a l ha védù Giacou, *fieul* dë Zebedeo, e Giouan so fratel, ch'a tacounavou *i so filar* ènt l barchet.

20 E subit a i ha ciama-ie, e lour lassand so pare Zebedeo, ènt l barchet, coun i ouvrie, a i van apress.

21 Peui a soun èntrà ènt Capernaüm, e subit dop, al *dì d'el Sabbat*, essend èntrà ènt la sinagoga, a insegnava.

22 E a sè stupiou dë soua doutrina ; pérché ch'a i insegnava coum a l aveissa avù au-toritatà, e nen parei d'i Scriba.

23 Oura a s'è trouvà-sse un om ènt la sinagoga ch'a l avia

un spirit danà, ch'a s'è buttà-sse a crié,

24 Disand : Ha ! Cosa i è-lou èntra ti e noui, Gesu Nazareno ? seus-tu vénù pér nostra distrussioun ? i seu chi tè seus, *të seus* 'l sant d'Iddiou.

25 Ma Gesu a l ha parlà-ie fortement, e a l ha di-ie : Tasse, e seurt d'ènt coul om.

26 Alloural'spirit danà tourmentandë-lou, e criand a tutte forse, a l è surti d'ènt coul *om*.

27 E tutti a l erou stupi, dë manera ch'a sè ciamavou tra dë lour, e a disiou : Cos'è-lou son ? Che doutrina neuva è-la cousta ? A coumanda coun autourità, fin ai spirit danà, e a i ubbidissou.

28 E soua riputassioun a s'è spantià-sse dël coup ènt tut l pais d'i countourn dë la Galilea.

29 E subit apress, essend surti dë la sinagoga, a soun èndait coun Giacou e Giouan ènt la ca dë Simoun e d'Andrea.

30 E la madona dë Simoun a l era ènt l let, malavia coun la frev ; e subit a i han parlà-ie dë chila.

31 E essend-se avésinà, a l' ha lèvà-la, piand-la pér la man ; e la frev a l è passà-ie dël coup ; e a s'è buttà-sse a servi-ie.

32 Oura la seira essend arrivà, ènt l moument chë 'l soul a andasia souta, a i han pourtà-ie tutti i malavi, e i èndiaoulà.

CAP. II.

33 E tutta la sità a l era riunia dënans a la porta.

34 E a l ha guari moutouben dë malavi *ch'a l aviou* dë maladie diverse, e a l ha scassà moulti demoni fora *d'i èmpoussessà*, e a l ha nen permes chë i demoni a dieissou chë a lou counosseissou.

35 Peui, a la matin, mentre ch'a l era èncoura neuit scur, essend-se lèvà, a l è surti, e a l è andait ènt un leug désert, e lì a pregava.

36 E Simoun, e coui *ch'a l erou* coun chiel, a l' han seguità-lou.

37 E avend-lou trouvà, a l han di-ie : Tutti a té sercou.

38 E chiel a l ha di-ie : Andouma a le bourgià vésine, afin ch'i predica décò ènsila : pérché i soun vénù pér lon.

39 Dounque a predicava ènt soue sinagoghe pér tutta la Galilea, e a scassava i demoni fora *d'i èmpoussessà*.

40 E un leprous a l è vénù da chiel, pregand-lou e buttand-se a gënouïoun dënans a chiel, e disand-ie : Sè té veule té peule rend-me poulit.

41 E Gesu, pien dë coum passioun, a l ha stendù la man, e a l'ha toucà-lou, disandie : I lou veui, sia poulit.

42 E mentre ch'a l ha dit *lon*, la lepra a s'è rétirà-sse da coul *om*, e a l è restà poulit.

43 Peui ayend-lou minaccià, a l' ha mandà-lou via subit subit.

44 E a l ha di-ie : Pië-te

guarda dë parlé dë son a nésson ; ma va, e moustrë-te al sacrificatour, e presenta pér toua purificassioun *le cose* chë Mose a l ha coumandà, pér *ch'a i servou dë* testimouniansa.

45 Ma chiel, essend parti, a l ha coumensà subit a publiché moutouben *dë cose*, e a counté a tutti lon ch'a l era arrivà-ie ; dë manera chë *Gesu* a poudia pi nen èntré apertament ènt la sità, ma a së ténia fora, ènt dë leug désert, e da tutte part a véniou da chiel.

CAP. II.

Gesu-Crist a guaris un paralitic, a ciama i peccator al pentiment. Dël diguin, e dël Sabbat.

QUEICH dì dop a l è tournà a Capernaüm ; e a s'è senti-sse a di ch'a l era ènt la ca.

2 E subit a s'è radunà-sse moutouben *dë gent*, dë manera ch'a poudiou gnanca sté ènt le spassi vésin a la porta, e a i announsiava la parola.

3 E *dountre* a soun vénù da chiel, pourtant un paralitic ch'a l era soustenie da quatr' *personue*.

4 Ma pérché ch'a poudiou pa avésiné-sse da chiel pérché dë la furfa, a descheurvou 'l cuvert *dël leug* dount a l era, e avend-lou fourà, a calou giù 'l pécit let dount 'l paralitic a l era cougià.

5 E Gesu védend soua fede, a dis al paralitic : *Mè fieul, i to pécà a té soun pérdounà.*

6 E queich Scriba ch'a l^e erou lì assétà ; a rasounavou tra dë lour dë *sta manera*.

7 Pér cos'è-lou chë coustssi a prounounzia coussi dë bëstëmie ? Chi è-lou ch'a peul përdouné i pëcà, salvo Iddiou soul ?

8 E Gesu avend subit counoussù pér so spirit ch'a rasounavou coussi tra dë lour, a i dis : Pérchë fe-ve ste rasounament ént i vost cœur ?

9 Di-me ën poc, cos'è-lou ch'a l è pi facil, o dë di al paralitic : I to pëcà a tê soun përdounà ; o dë di-ie : Levëte, e caria to pëcit let, e marcia ?

10 Ma pér ch'i sappie chë 'l Fieul dë l'om a l ha 'l pouter sù la terra dë përdouné i pëcà, a i dis al paralitic :

11 I tê diou : Aussé-te, e caria to pëcit let, e vat-ne a toua ca.

12 E a s'è lèvà-sse subit, e avend carià so pëcit let, a l è surti ën présensa dë tutti ; dë manera ch'a l erou tutti stupi, e a dasiou gloria a Diou, dissand : I ouma mai vëdù una cosa paria.

13 E *Gesu* a l è ëncoura surti vers 'l mar, e tut 'l poupl a vënia coun chiel, e a i èndoutrinava.

14 E ën passand a ved Levi, fieul d' Alfeo, assétà ént 'l leug dël peage, e a i dis : Seguit-me, e *Levi* a s'è aussà, e a l'ha seguità-lou.

15 A i ven ch'en mentre

chë *Gesu* a l era a taula ént la ca dë *Levi*, moutoubin dë coui dël peage e dë gent dë cattiva vita a së butou a taula coun *Gesu* e i so dissepoul ; pérchë lì a i era moutoubin dë gent ch'a l'aviou seguità-lou..

16 Ma i Scriba e i Farisei vëdand ch'a mangiava ëensem a coui dël peage, e a le gent dë cattiva vita, a disiou a i so dissepoul : Pér cos'è-lou ch'a mangia e beiv ëensem a coui dël peage, e a le gent dë cattiva vita ?

17 E Gesu avend senti *lolli*, a i dis : Coui ch'a stan ben a l han nen da bësogn dël medic, ma a l è coui ch'a stan mal ; i soun nen vënù ciamé al pentiment i giust, ma i pecatour.

18 Oura i dissepoul dë *Giouan* e coui d'i Farisei a giunavou ; e a soun vënù *da Gesu*, e a l han di-ie : Pér cos'è-lou ch'i dissepoul dë *Giouan* e coui d'i Farisei a giunou, e i to dissepoul a giunou pa ?

19 E *Gesu* a i ha rispost : I amis dël spouss peul-ne giuné mentre chë l'spouss a l è coun lour ? Mentre ch'a l han l' spouss coun lour, a peulou pa giuné.

20 Ma a venéran i dì chë l'spouss a sarà lèvà, e alloura a giunéran ént coui dì ll.

21 Décò nëssun a cus una pessa dë pann neuv a un vesti frust ; sëdénò la pessa dë pann neuv a porta via dë vei, e l' pertus resta pi grand.

22 E nëssun a butta dë vin

CAP. III.

neuv ënt dë boutai vei; sëdë-nò 'l vin neuv a roump i boutai, e 'l vin a së spantia, e i boutai a së perdou; ma 'l vin neuv a dev butté-sse ënt dë boutai neuv.

23 E a l è arrivà ch'en mentre ch'a passava pér dë gran un dì dë sabbat, i so dissepoul caminand a soun buttà-sse a gavé dë spi.

24 E i farisei a l han di-ie: Guarda, pérchê fan-ne lon ch'a l è nen permes i dì dël sabbat?

25 Ma chiel a i dis: Eve mai lësù lon ch'a l ha fait David quand a l era ënt 'l bësogn, e ch'a l avia fam, chiel e coui ch'a l erou ënsem a chiel.

26 Coum a l è ëträ ënt la ca d'Iddiou, ënt l temp d'Abiatar, prim sacrificatour, e a l ha mangià i pan dë proupoussioù, ch'a l era mac permes ai sacrificatour dë mangéne; e a l'ha fin a dà-iene a coui ch'a l erou coun chiel.

27 Peui a l ha di-ie: 'L Sabbat a l è fait pér l'om, e nen l'om pér 'l Sabbat.

28 Dë manera chë 'l Fieul dë l'om a l è padroun anche dël Sabbat.

CAP. III.

Gesu-Crist ourdina doudess d'i so dissepoul pér prediché e guarì; E a arrounos mac coui ch'a fan la voulouerà d'Iddiou pér i sò.

E PEUI a l è tournà ëtré ënt la sinagoga, e lì a i era un om ch'a l avia un man séca.

2 E a lou ousservavou, pér vëdi s'a lou guariria 'l dì dël sabbat, pér dé-ie l'accusa.

3 E *Gesu* a i ha di-ie a l'om ch'a l avia la man séca: Aus-së-te, e *butté-te* lì en mes.

4 E peui a i dis *a tutti*: E-lou permes dë fé dël bin i dì dël sabbat, o dë fé dël mal? dë salvé una persouna, o dë massé-la? Ma lour a tasiou.

5 Anloura guardand-ie da tutte part coun indignassioun, e essend ënt l'istess temp afflit dë la durëssa dë so cœur, a i dis a coul om: Dëstend toua man; e chiel a l'ha dëstendù-la, e soua man a l è rësta sana parei dë l'autra.

6 Alloura i farisei essend surti, a soun counsultà-sse ëncontrá dë chiel coun i Erodian, coum *a fariou* pér perdë-lou.

7 Ma Gesu a s'è andà-ssëne coun i so dissepoul vers'l mar; e una gran turba a l è andà-ie apress da Galilea, e da la Giudea, e da Gerusalem, e d'Idumea, e da dëlà dël Giourdan.

8 E coui d'i countourn dë Tir e dë Sidoun, avend senti le gran cose ch'a fasia, a soun vënù da chiel en gran numer.

9 E a l ha di-ie a i so dissepoul, ch'un pécit barchet a bougieissa nen *da lì pér servilou*, pér causa dë le gent, pér ch'a lou presseissou pa.

10 Pérchê ch'a l avia guanine moutouben, dë manera chë tutti coui ch'a l erou afflit da

queich flagel, a së campavou ados pér touché-lou.

11 E i spirit èndiaoulà, quand al lou védioù, a sumiliavou dënans a chiel, e a criavou, dissand : Të seus 'l Fieul d'Iddiou.

12 Ma a i prouibia, coun dë gran minaccie, dë fé-lou counossi.

13 E peui a l è mountà sù una mountagna, e a l ha ciamà coui ch'a voulia, e a soun èndait da chiel.

14 E a l ha ourdinà-ne doucess pér sté coun chiel, e pér mandé-ie prediché.

15 E pér ch'a l aveissou la poutensa dë guari i malavi, e dë scassé i demoni fora d'i èmpoussessà.

16 E si a i è i nom dë coui doudess : Simoun ch'a l ha dàe 'l nom dë Pietrou ;

17 E Giacou, fieul dë Zebedeo, e Giouan fratel dë Giacou, ai quai a l ha dàe 'l nom dë Boanerges, ch'a veul di : fieul dël troun ;

18 E Andrea, e Flip, e Bértroume, e Matte, e Touma, e Giacou fieul d'Alfeo, e Taddeou, e Simoun 'l Cananian.

19 E Giuda Iscariota, che a la fin a l'ha tradi-lou.

20 E peui a soun vénù ènt la ca, e a s'e èmbarounà-ssie èncoura tanta gent, ch'a poudiou gnanca pié so past.

21 E quand i so parent a l han senti lon, a soun surti pér pié-lou ; pérché a disiou ch'a l avia pers l'uso dë rasoun.

22 E i Scriba, ch'a l erou vénù giù da Gerusalem, a disiou : A l ha Beelzebul, e a scassa i demoni coun 'l prinsi d'i demoni.

23 Ma Gesu avend-ie ciamà, a i dis coun dë paragoun : Couum è-lou chë Satan a peul butté fora Satan ?

24 Disfatti se un regno a l è divis countra chiel istess, coul regno lì a peul nen susisti.

25 E se una ca a l è divisà countra chila istessa, coula ca lì a peul nen sussisti.

26 Së dounque Satan a së drissa countra chiel istess, e ch'a sia divis, a peul nen souteni-sse, ma a tend vers soua fin.

27 Nëssun a peul èntre ènt la ca d'un om fort, a pié 'l fait-sò, së prima a staca nen l'om fort ; ma anloura a pièrè tut ènt ca.

28 In verità i vë diou, chë ogni specie dë pëcà a saran përdounà ai fieui d'i omini, e décò tutte sors dë bëstëmie coun le quai a l avran bëstëmià ;

29 Ma chiounque a l avrà bëstëmià countra 'l Spirit Sant, a l avrà mai nëssun përdoun ; ma a sarà soutoumes a una coundanassioun eterna.

30 E sò-ssi a l era pérché ch'a disiou : A l è èmpousessà da un spirit èndiaoulà.

31 Ènt coul fra temp i so fratei e soua mare a soun arrivà, e tenand-se fora, a

CAP. IV.

l'han mandà-lou ciamé; e la gent a l era assétà éntourn a chiel.

32 E a l han di-ie: Si a i è toua mare e i to fratei li dë-fora, ch'a tè ciamou.

33 Ma a i rispound, dis-sand: Chi è-la mia mare, e chi soun-ne i mè fratei?

34 E dop d'avei guardà da tutte part coui ch'a l erou assétà d'entourn a chiel, a dis: Eccou mia mare e i mè fratei.

35 Pérché chiounque a farà la voulountà d'Iddiou, coul li a l è mè fratel, e mia sourela, e mia mare.

CAP. IV.

La parabola dë Geru-Crist dë ouï ch'a séména, dë la sémens, e dë la grana dë sénèvra: a së butta èn mar, e a apasia la tempesta.

PEUI a s'è tournà-sse butté a insegné vësin al mar, e a s'embarounava dë gran gent d'entourn a chiel, dë manera ch'a l è mountà ént un barchet, e essend-se assétà ént l barchet sù l mar, tut l popoul a l è restà sù la riva dël mar.

2 E a i moustrava moutou-bin dë cose coun dë paragoun, e a i disia ént soue istrus-sioun :

3 Scoute, eccou, un om dë campagna a l è surti pér séméné.

4 E a l è arrivà chë sémé-nand, una part dë la sémens a l è toumbà al loung dë la stra, e a i è vénù-ie i ousei dël ciel, e a l han mangià-la tutta.

5 Un'autra part a l è toum-

bà ént dë leug gajirin, doua ch'a i era nen vaire dë terra, e a l è nassùa subit, pérché ch'a entrava nen én creuss ént la terra.

6 Ma quand a i è surti-ie l soul, a l è restà brusà; e si-coum a l avia panen dë radis, a l è restà séca.

7 Un'autra part a l è toum-bà èn mes a dë spine, e le spine a soun cressùe, e a l han stensù-la, e a l ha rendù nès-sun frut.

8 E un'autra part a l è toumbà ént una terra bouna, e a l ha dait so frut, mountand e crëssand; dë tal manera ch'un gran a l ha pourtà-ne tran-ta, un autr'sessanta, e un autr'sent.

9 E a l ha di-ie: Coul ch'a l ha d'ourie pér senti, ch'a éntenda!

10 E quand a l è stait èn particolar, coui ch'a l erou d'entourn a chiel, coun i dou-dess, a l han interrougà-lou riguard a coula parabola.

11 E chiel a l ha di-ie: A voui aitri a v'è permes dë counossi l segret dël regno d'Iddiou; ma a coui ch'a soun fora, tutte le cose a së trattou coun dë parabole.

12 Afin chë vëdand a vëdou, e ch'a sciairou nen; e chë sentand a sentou, e ch'a capissou nen; pér paura ch'a së counvërtissou, e ch'i so pëcà a i siou përdounà.

13 Peui a l ha di-ie: E-lou ch'i capisse nen cousta para-

bola? e coum è-lou dounque ch'i capirè tutte le parbole?

14 Coul ch'a sëmena, a l è coul ch'a sëmena la parola.

15 E *eccou*, coui ch'a rësseivou la sëmens al loung dë la stra, *a l è coui ch'a i sëmenou drinta la parola*; ma dop ch'a l'han senti-la, Satan a ven immediat, e a porta via la parola séménà ènt i so cœur.

16 Pér l'istess, coui ch'a rësseivou la sëmens ènt dë leug ch'a i è dë pere, a soun coui chë avend senti la parola, a la rësseivou tost coun piasi.

17 Ma a l han gnune radis ènt lour istess, e a soun mac pér un temp, dë manera chë l'afflissioune la persecussioun essend arrivà, pérchë dë la parola, a soun subit scandalisà.

18 E coui ch'a rësseivou la sëmens èn mes a le spine, a soun coui ch'a sentou la parola.

19 Ma i crussi dë ste mound, e l' ingann dë le richesse, e le cupidità d'i aitre cose, essend èntrà ènt *i so spirit*, a stensou la parola, e a resta sensa frut.

20 Ma coui ch'a l han rës-sëvù la sëmens ènt una bouna terra, a soun coui ch'a sentou la parola, e ch'a *la rësseivou*, e ch'a portou dë frut; un tratta, e l' autr' sëssanta, e l' autr' sent.

21 Ma a disia décò: A së porté-lou 'l cclair pér butté-lou souta 'na mina, o souta un let? l è-lou nen pér butté-lou sù 'l candèle?

22 Pérchë a i è niente dë

segret ch'a së sappia nen, e a i è niente dë strëmà ch'a vena nen al désouvert.

23 Së queicadun a l ha d'-ourie pér senti, ch'a èntenda.

24 A l ha èncoura di-ie: Pie varda a lon ch'i senti; dë l'istessa mesura ch'i misurërl, a vë misurëran décò; ma a voui aitri ch'i èntende, a vë sarà giountà.

25 Pérchë a coul ch'a l ha, a i sarà dait; e a coul ch'a l ha niente, anche lon ch'a l ha a i lou levèran.

26 A disia décò: 'L regno d'Iddiou a l è coume se un om, dop d' avei campà dë sëmens ènt terra, a durmeissa, e a së lèveissa dë neuit e dë dì.

27 E chë la sëmens a ger-mougleissa e a crësseissa, sensa ch'a sappia 'l coum.

28 Pérchë la terra a proudu da chila istessa prima l'erba, e peui le spi, e peui 'l fourment ènt le spi.

29 E quand 'l gran a l è madur, un i butta subit la mansoira, pérchë chë la mës-soun a l è prounta.

30 A disia èncoura: A cosa coumparsiasiounéroum-ne'l regno d' Iddiou, o pure coun che paragoun poudroum-ne rapre-senté-lou?

31 A l è dë son, coume dël gran dë sénèvra, 'l qual, quand a së sëmena ènt terra, a l è propi la pi pécita dë tutte le sëmens ch'a së campou ènt terra.

32 Ma dop ch'a l è séménà,

CAP. V.

a leva, e a ven pi grand chë tutte i *autre* piante, e a butta fora dë gran branc, talmente ch'i ousei dël ciel a peulou fé i so ni souta soua oumbra.

33 Coussi, coun diversi paragoun dë coula sors, a i announsiava la parola *d'Iddiou*, seound ch'a poudiou intendë-la.

34 E a i parlava nen sensa paragoun ; ma ën particoular a spiegava tut a i so dissepoul.

35 Oura ènt l'istess dì, es-send vénùa la seira, a l ha di-ie : Passouma dë là dë l'acqua.

36 E lassand la turba, a soun mënassë-lou *ensem a lour*, chiel essënd già ènt l'barchet ; e a i era décò d'aire pécite barchet *ensem a chiel*.

37 E a s'è lèvà-sse un turubi dë vent coussi fort, chë le ounde a së campavou ènt l'barchet, dë manera ch'a coumensava già a émpi-sse.

38 Ma chiel a l era a la poupa, ch'a durmia s'un cusin ; e a l han dësvià-lou, e a l han di-ie : Padroun, a tê n'a falou niente ch'i vadou a peri ?

39 Ma chiel, essend dësvià, a l ha crià-ie al vent, e a l ha dit al mar : Tas-te, sta ferm ; e l vent a l ha cessà, e tut l'è stait chiet.

40 Peui a l ha di-ie : Pérché eve tanta paura ? Coum è-lou ch'i eve niente dë fede ?

41 E lour a soun senti-sse una gran tëma, e a së disiou un a l'autr': Ma chi è-lou coust-ssi, chë fin al vent e l mar a i ubbidissou ?

CAP. V.

Gesu-Crist a libera un empousseeà, e a arussita la sia dë Giairo.

E a soun arrivà dëlà dël mar ènt l pais d'i Gadarenian.

2 E tost ch'a l è surti d'ënt l barchet, un om ch'a l avia un spirit éndiaoulà, *a seurt* d'ënt le sepulture, e a i ven a l'inconstr'.

3 Coul om a stasia ènt le sepulture, e nëssun a poudia tëni-lou stacà, gnanca coun dë cadene ;

4 Pérché souvens, quand a l'aviou groupà-lou coun dë fer e dë cadene, a l avia rout le cadene, e buttà l fer a toc, e gnu a poudia douminé-lou.

5 E a l era sempre dë dì e dë neuit ènt le mountagne, e ènt le sepulture, criand, e dasand-se dë bot coun dë pere.

6 Ma subit ch'a ved Gesu da lountan, a cour da chiel e a si campa ën gënouioun al dënans.

7 E criand a tutta forsa, a dis : Cosa i è-lou tra dë noui, Gesu, fieul dël soummo Diou ? I tê scoungiurou, pér part d'Iddiou dë nen tourmenté-me.

8 Perché *Gesu* a i disia : Seurt d'ënt coul om, spirit éndiaoulà.

9 Anloura a l ha ciamà-ie : Coum è-lou chë tê tê ciame ? E a rispound, e a dis : Mè nom a l è Legioun, pérché ch'i souma diversi.

10 E a lou scoungiurava, ch'a i mandeissa nen fora d'ënt coul pais.

11 E a i era lì vësin a le mountagne un gran troup d'animai ën pastura.

12 E tutti coui demoni a lou pregavou, disand: Mandène ënt i animai, pér ch'i introu ënt lour; e subit Gesu a l'ha përmëtùi-lou.

13 Anloura coui spirit ëndiaoulà essend surti, a soun entrà ënt i animai; e l' troup, ch'a l era dë doui mila circa, a s'è campà-sse da aut ën bas ënt 'l mar, e a soun stenzù ënt 'l mar.

14 E coui ch'a l erou ën pastura d'i animai a soun scapà-sse, e a l han pourtà-ne la neuva ënt la sità e ënt i pais.

15 E coui dë la sità a soun surti pér vëdi lon ch'a l era arrivà, e a soun vënù da Gesu; e a l han vëdù l'endemounià, coul ch'a l avia la legioun, assëtà e vësti, e ënt so boun sens; e a soun stait pià da la paura.

16 E coui ch'a l aviou vëdù 'l miracoul, a l'han countà-ie lon ch'a l era arrivà-ie al ëndemonià, e a i animai.

17 Anloura a soun buttà-sse a preghé-lou ch'a s'artireissa d'ënt coul pais.

18 E quand a l è stait ëntrà ënt 'l barchet, coul ch'a l era stait ëndemounià, a l'ha pregà-lou dë përmëti ch'a fussa ëensem a chiel.

19 Ma Gesu a l'ha nen përmëtùi-lou, e a l ha di-ie: Vatë-ne a toua ca, dai tò, e counti-ie le gran cose chë 'l

Sëgnour a l ha fà-te, e coum a l ha avù coumpassioun dë ti.

20 Dounque a s'è ëndàssène, e a s'è buttà-sse a publiché ënt Decapoli le gran cose chë Gesu a l avia fà-ie, e tutti a së stupiou.

21 E quand Gesu a l è tourna stait passà a l' autra riva ënt 'l barchet, a s'è ëmbarounà-sse dë gran turbe dë gent vësin a chiel, e a l era vësin al mar.

22 E eccou, un d'i principai dë la sinagoga, pér nom Gairo, a ven da chiel, e vëdand-lou, a së campa a i so pè.

23 E a lou pregava coun ardour, disand: Mia pëcifia a l è sù 'l pounto dë mort; i tè pregou dë vëni, e d'impou-ni-ie le man pér ch'a sia guaria, e ch'a viva.

24 Dounque Gesu a s'è ëndà-ssène coun chiel, e dë gran troup dë gent a i ëndasiou apress, e a lou saravou tut d'ëntourn.

25 E una dona ch'a l avia una perdità dë sang da dou-deß anni,

26 E ch'a l avia pati mou-toubin ënt le man dë diversi medic, e ch'a l avia spendù tut 'l fait-sò, sensa fé gnun proufit, ma pitost pegiourand,

27 Avend senti parlé dë Gesu, a l è vënùa ënt la foulà pér darè, e a l ha toucà soua vëstimenta.

28 Pérché a disia: Basta ch'i touca mac soua vëstimenta, i sareu guaria.

CAP. VI.

29 E ènt coul moument la perdita dë sang a s'è fermàsse ; e a s'è senti-sse ènt so corp ch'a l era guaria dë so flagel.

30 E subit Gesu, avend arcounéssù ènt chiel istess la virtù ch'a l era surtia da chiel, a s'è virà-sse vers la gent, disand : Chi è-lou ch'a l ha toucà mia vëstimenta ?

31 E i so dissepoul a l han di-ie : Të vëde chë la turba a tê sara tut d'ëntourn, e tê die : Chi è-lou ch'a l ha toucà-me ?

32 Ma a guardava tut d'ën-tourn pér vëdi coula ch'a l avia fait lon.

33 Alloura la founna, piena dë paura e tutta tramouland, savend lò ch'a s'era fâ-sse ènt soua persouna, a ven e a se campa a i so pè, e a diciara tutta la verità.

34 E a i dis : Mia fia, toua fede a l ha salvà-te ; vatë-ne èn pass, e sia guaria dël to flagel.

35 Mentre ch'a parlava èn-coura, a i è vénù-ie dë gent dalla ca dël principal dë la sinagoga, ch'a l han di-ie : Toua fia a l è morta, pérchë i das-tu èncoura dë pena al Padroun ?

36 Ma Gesu, avend tost senti lon ch'a disiou, a i dis al principal dë la sinagoga : Tem niente ; cred mac.

37 E a l ha përmétù-ie a nêssun d'ëndé-ie apress, sëdènò a Pietrou, e a Giacou, e a Giouan 'l fratel dë Giacou.

38 E peui a l è èndait ènt la ca dël principal dë la sinagoga, e a ved 'l tumult, cioè, coui ch'a piouravou e ch'a sgarioru.

39 E essend èntrà drinta, a l ha di-ie : Pérchë ch'i fe tut ste tapage, e pérchë ch'i pioure ? la pécita fia a l è pa morta, ma a deurm.

40 E a së burlavou dë chiel. Ma *Gesu* avend-ie fait surti tutti, a pia 'l pare e la mare dë la pécita fia, e coui ch'a l erou coun chiel, e a intra là doua ch'a i era la pécita fia cougià.

41 E piand la masëna pér man, a i dis : Talitha cumi, che, essend spiegà, a veul di : Pécita fia, i té diou, aussé-te.

42 E subit la pécita fia a s'è aussa-sse, e a l ha caminà ; pérchë a l avia doudess anni ; e lour a soun stait tut märavià.

43 E a l ha coumandà-ie espressament chë nêssun a lou saveissa ; e peui a l ha dit ch'a i deissou da mangé.

CAP. VI.

Gesu-Crist dëspesià a Nazaret, manda i so dissepoul èn Giudea ; a lou piou pér Gian-batista arreusità ; a oamina su'l mar.

Dop a l è parti da lì, e a l è vénù ènt so pais ; e i so dissepoul a l han seguità-lou.

2 E l dì dël sabbat essend vénù, a s'è buttà-sse a insegné ènt la sinagoga ; e diversi dë coui ch'a lou sentiou, a l erou stupi, e a disiou : Da doua i

vene ste cose a coust-ssi ? e qual è-la sta saviëssa ch'a l han dà-ie, e chë fin a dë prou-digi parei a së fassou da soue man ?

3 Coust-ssi l è-lou nen mes da bosc, fieul dë Maria, fratel dë Giacou, e dë Giose, e dë Giudeou, e dë Simoun ? e soue sourele soun-ne pa sì ensem a noui aitri ? E a l erou scan-dalisà pérché dë lon.

4 Ma Gesu a l ha di-ie : Un proufeta a l è sensa ounour mac ént so pais, e en mes a i so parent, e coui dë soua famia.

5 E lì a l ha poudù fé gnun miracoul, fora ch'a l ha guari dountre malavi, impounend-ie le man.

6 E a së stupia dë soua incredulità, e a girava le bourgià d'i countourn, insegnand.

7 Anloura a l ha ciamà i doudess, e a l ha coumensà a mandé-ie doui a doui, e a l ha dà-ie la poutensa sù i spirit èndiaoulà.

8 E a l ha coumandà-ie dë pié niente pér sé stra, mac un bastoun, e dë nen pourté nè sac, nè pan, nè dëne ént soua sentura ;

9 Ma dë caussé-sse dë scarpe, e dë nen pourté doue veste.

10 A l ha décò di-ie : Da përtut doua ch'i intrerì ént una ca, ste-ie fin ch'i parti da lì.

11 E tutti coui ch'a vë ricevèran nen, e ch'a vë scou-

téran nen, quand ch'i parti da lì, soupate la pouver d'i vostí pè, pér essi una testimouniansa countra dë lour. In ve-rità i vë diou, chë coui dë Sodoma e dë Gomora a saran trattà coun pi poc rigour al dì dël giudissi, chë ne coula sità énsili.

12 Essend adounque parti, a së soun buttà-sse a prediché ch'a s'armandeissou.

13 E a l han scassà diversi demoni d'ent i empoussessà, e a l han ount diversi malavi, e a l han guarie.

14 Oura l re Eroda a l ha senti-ne a parlé, pérché l nom dë Gesu a l era diventà mou-toubin celebre, e a l ha dit : A l è Giouan, ch'a batésava, e ch'a l è arsussità d'i mort ; a l è pérché dë lon chë la virtù dë fé d'i miracoul a agis pouten-tement ént chiel.

15 I aitri a disiou : A l è Elia ; e i aitri a disiou : A l è un proufeta, o l'istess coum un d'i proufeta.

16 Coussi quand Erod a l ha savù lò, a l ha dit : A l è Giouan ch'i heu fâ-ie taié la testa, a l è arsussità d'i mort.

17 Pérché Erod a l avia mandà pié Giouan, e a l'avia fâ-lou groupé ént una présoun, pérché d'Erodia, founna dë Flip, so fratel, pérché ch'a l' avia spousà-la.

18 Pérché Giouan a disia a Erod : A t'è nen permes dë pié la founna dë to fratel.

19 A l è pérché dë lon chë

CAP. VI.

Erodia a l era ën colera countra dë chiel, e a voulia fé-lou meuiri ; ma a poudia nen.

20 Pérché Erod a témia Giouan, savend ch'a l era un om giust e sant, e a l avia dë rispet pér ch'el ; e quand ch'a l'avia senti-lou, a fasia diverse cose chë Giouan a l avia dit dë fé, pérché ch'a lou scoutava voulounte.

21 Ma un dì, essend vénù l'oucasioun, ch' Erod a fasia la festa dël dì dë soua nascita ai grandi, e ai capitani, e ai principai dë la Galilea,

22 La fia d'Erodia a l è entrà, e a l ha ballà ; e avendie piasù a Erod, e a coui ch'a l erou a taula coun chiel, l're a l ha di-ie a la giouvénota : Ciamë-me lò chë té veules, e i té lou dareu.

23 E a l ha giurà-ie, disand : Tut lon chë té më ciaméras, i té lou dareu, fin a la métà d'i mè stat.

24 E chila, essend surtia, a l ha di-ie a soua mare : Cos' è-lou ch'i ciamérai ? E soua mare a l ha di-ie : La testa dë Giouan Batista.

25 E peui, essend subit tournà coun premura dal re, a l ha fâ-ie soua dimanda, disand : I vourria chë té më deisse adess adess la testa dë Giouan Batista ént un piat.

26 E l're a l è stâ-ne mouuben nec ; ma a l ha nen voulusù-ie risudé pérché dël giurament, e dë coui ch'a l erou a taula coun chiel.

27 E a l ha mandà immédiatement un dë soua guardia, e a l' ha coumandà-ie dë pourté la testa dë Giouan ; la guardia a l è éndaita, e a l ha taià la testa dë Giouan ént la pérzoun.

28 E a l'ha pourtâ-la ént un piat, e a l'ha dà-la a la giouvénota, e la giouvénota a l'ha dà-la a soua mare.

29 E i dissepoul dë Giouan avend-lou savù, a soun vénù e a l han pourtâ via so corp, e a l'han buttâ-lou ént un sepulcro.

30 E i apostoul a soun radunà-sse d'entourn a Gesu, e a l han countâ-ie tut lon ch'a l aviou fait e insegnâ.

31 E a l ha di-ie : Véni én fora, ént un leug scartâ, e arpouse-ve én poc ; pérché a i era moutoubin dë gent ch'a éndasiou e véniou : dë manera ch'a l aviou gnanca temp dë mangé.

32 Dounque a soun éndassene ént un barchet, ént un leug artirâ, pér sté-ie én particoular.

33 Ma l' popoul a l ha védù ch'a sé n'andasiou, e diversi avend-lou arcounéssù, a soun courù-ie a pè da tutte le sità, e a soun arrivâ-ie dënans dë lour, e a soun radunà-sse d'entourn a chiel.

34 E Gesu essend surti, a l ha védù dë gran troup dë gent, e a s'è senti-sse meuvi dë la coumpassioun pér lour atri, pérché ch'a l erou simil a dë

pecore sensa pastour; e a s'è buttà-sse a inségné ie moutoubin dë cose.

35 E sicoum a l'era già tard, i so dissepoul a soun avésinàsse dë chiel, disand: Coust leug a l è désert, e a l è già tard.

36 Da-ie so counge, pér ch'a së n'a vadou ènt i pais e ènt le bourgià d'i countourn, e ch'a coumprou dë pan pér lour; pérché a l han niente da mangé.

37 E a l ha rispoundù-ie, e a l ha dit: De-ie voui istess da mangé. E lour a l han di-ie: Andaroum-ne coumpré pér douzent dëne dë pan, pér dé-ie da mangé.

38 E chiel a l ha di-ie: Quanti pan l eve? ande e garde. E quand a l'han savùlou, a l han dit: Sinq, e doui pess.

39 Anloura a l ha coumandà-ie dë fé-ie assëté tutti pér troupe, sù l'erba vèrda.

40 E a soun assëtä-sse pér troupe, i un dë sent, e i altri dë sinquanta persoune.

41 E quand ch'a l ha avù pià i sinq pan e i doui pess, guardand vers 'l ciel, a l ha dait gloria a *Diou*, e a l ha rout i pan, e peui a l ha dà-ie ai so dissepoul, pér ch'a i butteissou dënans a lour, e a l ha dividù èntra tutti i doui pess.

42 E a l'han mangià-ne tutti, e a soun nurissé ben.

43 E a s'è pourtà-sse via doudess cavagne piene d'i toc dë pan, e queich avans d'i pess.

44 E coui ch'a l aviou man-
già d'i pan a l erou èncirca
sinq mila om.

45 E subit dop, a l ha oub-
ligà i so dissepoul dë mounté
sù 'l barchet, e d'ëndé dënans
dë chiel, dëlà dël *mar*, vers Bet-
saida, èn tant ch'a coungedèria
i troupe.

46 E quand a l ha avù-ie
coungedià, a l è andassë-ne sù
la mountagna pér preghé.

47 E la seira essend vénùa,
l' barchet a l era èn mes dël
mar, e chiel soul a l era èn
terra.

48 E a l ha védù ch'a l
aviou moutoubin dë pena a fë
ëndé 'l barchet, pérché chë 'l
vent a i era countrari; e èncirca
la quarta vigilia dë la
neuit, a l è andait vers dë lour
caminand sù 'l mar, e a voulia
passé-ie dënans.

49 Ma quand ch'a l'han
védù-lou caminand sù 'l mar,
a l han crëdù ch'a fussa un'
fantasma; e a soun buttà-sse
a crié.

50 Pérché a l'han védù-lou
tutti; e a soun sbaruà-sse, ma
chiel a l ha subit parlà-ie, e a
l ha di-ie: Tranquilise-ve, i
soun mi; pie-ve nen paura.

51 E a l è mountà coun
lour ènt 'l barchet, e 'l vent a
l ha cessà; laqual cosa a l ha
aumentà moutoubin so stupour
e soua amirassioun.

52 Pérché a l aviou nen
fait bin rifless al *miracoul d'i*
pan; pér causa ch'i so cœur a
l era stupid.

CAP. VII.

53 E quand ch'a soun stait passà dëlà dël mar, a soun arrivà ènt la regiouen dé Genazret, doua ch'a soun calà.

54 E dop ch'a soun stait surti d'ènt 'l barchet, coui dël leug a l'han arcounéssù-lou subit.

55 E a soun buttà-sse a couri da tutte part ènt 'l pais d'i countourn, e a i pourtavou da ogni banda i malavi ènt dë péciti let, doua ch'a sentiou a di chë chiel a i era.

56 E dapërtut doua ch'a l era èntrà ènt i bourg, o ènt le sità, o ènt i paisot, a buttvavou i malavi ènt i marcà, e a lou pregavou dë përmëti al manc ch'a poudeissou touché 'l bord dë soua vesta; e tutti coui ch'a lou toucavou a l erou guari.

CAP. VII.

Geru-Crist a ouudana i farisei d'ipouorisia counsercand sous tradissioun in vece de la parola d'Iddiou.

ANLOURA i farisei, e queich scriba ch'a l erou vénù da Gerusalem, a soun radunàsse vésin a chiel.

2 E avend védù chë queicadun d'i so dissepoul a piavou so past coun dë man sporche, cioè, sensa essi lavà, a l han fâ-iene dë rimproveri.

3 (Pérché i farisei e tutti i Ebrou a mangiou nen sensa lavé-sse souvens le man, arténand le tradissioun d'i antic.

4 E quand ch'a tournou dal marcà, a mangiou nen prima dë lavé-sse. A i è di-

verse autre ousservanse dë le qual a soun carià-sse, coum a saria dë lavé le coupe, i tupin, i vass d'aram, e i let).

5 Coun lon i farisei e i scriba a l'han interrougà-lou, disand : Pér cos'è-lou ch'i to dissepoul a së regoulou nen secound la tradissioun d'i antic, ma ch'i piou i so past sensa lavé-sse le man ?

6 E chiel a i ha rispost, e a l ha di-ie : Certament Esaia a l ha ben proufetisà dë voui aitri, ipocrita, coum a l è scrit : Coul popoul a m'ounoura d'i laver, ma so cœur a l è ben lountan da mi.

7 Ma a m'ounoura èn van, insegnand dë doctrine *ch'a soun nen aut mac dë coumandament d'omini.*

8 Pérché lassand 'l coumandament d'Iddiou, i artene la tradissioun d'i omni, *ch'a l è*, dë lavé i tupin, e le coupe, e i fe tante autre cose simil.

9 A l ha décò di-ie : I annule ben 'l coumandament d' Iddiou, pér gouerné vosta tradissioun.

10 Pérché Mose a l ha dit : Ounoura to pare e toua mare ; e : Chë coûl ch'a maledirà so pare o soua mare, a meuira dë mort.

11 Ma voui aitri i die : Quand queicadun a l avrà dit a so pare o a soua mare : Tut lon ch'i poudria dé-ve assistive, a l è Corban, *ch'a veul di un doun counsacrà a Diou.*

12 I përmëte pi nen ch'a

fassa queicosa pér so pare e pér soua mare.

13 E coussi i rende nulla la parola d'Iddiou coun vosta tradiissioun ch'i eve stabilia ; e i fe encoura diverse cose simil.

14 Peui avend ciamà tutti i troupe, a l ha di-ie : Scouteme tutti voui 'aitri, e èntendi ben.

15 A i è niente dë lon ch'a l è fora dë l'om, che èntrand drinta ènt chiel a peussa spourché-lou, ma le cose ch'a seurtou da chiel, a soun coule ch'a sporcou l'om.

16 Së queicadun a l ha d'ourie pér senti, ch'a intenda.

17 Peui, quand a l è stait ènträ ènt la ca, *essend-se artirà d'ensem ai troupe dë le gent, i so dissepoul a l'han interrougà-lou pér raport a coul paragoun.*

18 E a l ha di-ie : E voui aiti, se-ve décò sensa intelligensa ? Capi-ve nen chë tut lon ch'a intra da fora ènt l'om a peul nen spourché-lou ?

19 Pérché ch'a intra nen ènt so cœur, ma ch'a va ènt la pansa, e a toumba ènt i leug segret, purificand coussi tutti i aliment.

20 Ma lò ch'a seurt da l'om, disi-lou, a l è lon ch'a sporca l'om.

21 Pérché a l è da drinta, *ch'a veul di dal cœur d'i omuni, ch'a seurtou i cattiv pensè, i adulteri, le fourniciassioun, i omicidi,*

22 I roubarissi, i mesi cattiv dë pié 'l ben dël prossim, le malignità, la frode, l'impu-dicità, l'eui ènvidious, la mal-dicensa, la superbia, la foulia.

23 Tutti coui vissi a venou da drinta, e a soun coule cose ch'a sporcou l'om.

24 Gesu essend in seguit parti da lì, a s'è èndà-ssëne sù le frontiere dë Tir e dë Sidoun ; e essend ènträ ènt una ca, a voulia nen chë nêssun a lou saviessa ; ma a l ha nen poudù sté strémà.

25 Pérché ch'una foumna ch'a l avia soua fia èmpous-sessà d'un spirit èndiaoulà, avend senti parlé dë chiel, a l è vénù-lou trouvé, e a s'è campà-sse ai so pè ;

26 (Coula foumna a l era greca, sirofenissiana dë nasioun) e al l'ha pregà-lou dë scassé 'l demoni fora d'ènt soua fia.

27 Ma Gesu a l ha di-ie : Lassa prima chë le masëna a n'abbiou prou ; pérché a l è nen giust dë pié 'l pan dë le masëna, pér campé-lou ai cagnoulin.

28 E chila a l ha rëspoundùie : A l è vera Sëgnour ! però i cagnoulin a mangiou souta la taula le frise chë le masëna a lassa toumbi.

29 Chiel a l ha di-ie : Pérché dë coula parola, vat-ne : 'l demoni a l è surti d'ènt toua fia.

30 E a so ritourn ènt soua ca, a l ha trouvà chë 'l demoni a l era propi surti d'ènt soua

CAP. VIII.

fia, e ch'a l era cougià ènsima dë so let.

31 *Gesu* avend chittà le frountiere dë Tir e dë Sidoun, a l è tournà vësin al mar dë Galilea, traversand 'l pais dë Decapoli.

32 A l han mënà-ie un om ciorgn ch'a l avia la lingua èmbarassà, e a l'ha pregà-lou d'impouni-ie le man.

33 Avend-lou tirà da la furfa, a l ha buttà-ie i dii ènt le ourie, e avend pià dë saliva, a l ha toucà-ie la lenga.

34 Dop d'avei aussà i eui al ciel, e fait un soupir, a l ha dit: Heffata, ch'a veul di, deurvë-te.

35 E subit i ourie dë coul om a soun durvi-sse, soua lenga a s'è déslià-sse, e a parlava sensa nëssune pene.

36 E *Gesu* a l ha prouibi-ie dë di-lou a chi së sia; ma pi a i lou prouibia, pi a lou publicavou.

37 E tut maravià a disiou: Tut lon ch'a fa, a fa stupi, a fa senti i ciorgn, e parlé i mut.

CAP. VIII.

Gesu-Crist a nuris miraculosamente quat mil'om; e a avërtis i so dissepoul dë piësse guarda dël lëva d'i farisei, e dël lëva d'Eroda.

ENT coui dì lì, sicoum a i era lì una gran turba dë gent, e ch'a l aviou niente da mangé, Gesu a l ha ciamà i so dissepoul, e a l ha di-ie:

2 I më sentou pien dë coum-passioun pér coula turba dë gent; pérchë a i è già tre dì

ch'a bougiou nen d'ensem a mi, e a l han niente da mangé.

3 E s'i mandou via a giun a soue ca, a i piëra dë svaniement pér stra, pérchë a i n'a i è queicadun ch'a venou da lountan.

4 E i so dissepoul a l han rispoundù-ie: Coum mai së poudran-ne gouerné dë pan, sì, ènt stou désert?

5 E chiel a l ha ciamà-ie: Quanti pan l eve? E lour a l han di-ie: Sett.

6 Anloura a l ha coumandà a i troup d'assëté-sse èn terra, e a l ha pià i sett pan; e dop d'avei dait gloria a *Diou*, a l ha roumpù-ie, e a l ha dà-ie ai so dissepoul pér butté-ie al dënans d'i troup; e lour a i han buttà-ie.

7 A l aviou dëcò bagatela dë péciti pess; e dop d'avei dait gloria a *Diou*, a l ha coumandà ch'a i butteissou dëcò dënans a la gent.

8 E a l han mangià-ne, e a soun stait gouernà; e a soun pourtà-sse via sett cavagne dël rest d'i toc dë pan.

9 (E coui ch'a l aviou mangià a l erou encirca quat mila), ed op dëlon a l ha coungedià-ie.

10 E subit apress a l è mountà ènt un barchet coun i so dissepoul, e a l è èndait ènt i quarte dë Dalmanuta.

11 E a i è vénù-ie ènsil dë farisei a dësputé coun chiel, e che, pér prouvé-lou, a l han ciamà-ie queich miracoul dël ciel.

12 Anloura *Gesu*, suspirand

proufoundament ént so spirit, a l ha dit : Pérché sta gennassioun a ciame-la un miracoul ? In verità i vë diou, ch'a i n'a sarà counces néssun.

13 E lassand-ie, a l è tourna mounté ént 'l barchet, e a l è passà a l'autra riva.

14 Ma a l aviou dësmentià dë pié dë pan, e a n'aviou mac un ént 'l barchet.

15 E a l ha coumandà-ie, disand : Guarde, pie-ve vard'a dël léva d'i farisei, e dël léva d'Eroda.

16 E a dëscouriou tra dë lour, disand : A l è pérché ch'i ouma nen dë pan.

17 E Gesu, counéssand lon, a l ha di-ie : Pérché ènde-ve dëscourand riguard al nen avei dë pan ? veuli ancoura nen rifleti, e capi-ve nen ? eve ancoura 'l cœur stupid ?

18 Da già ch'i eve i eui, sciairé-ve nen ? avend i ourie, senti-ve nen ? e l eve nen dë memoria ?

19 E quand ch'i hai distribui i sing pan ai sing mil'om, vaire ch'i eve cui dë cavagne piene d'i toc ch'a i è rëstà-ie ? A l han di-ie : Doudess.

20 E quand ch'i hai distribui i sing pan ai quat mil'om, vaire ch'i eve cui dë cavagne piene d'i toc ch'a i era davans ? A l han di-ie : Sett.

21 E chiel a i ha di-ie : Coum è-lou ch'i eve nen d'intelligensa ?

22 Peui a l è vénù a Bet-saida, e a l han présentà-ie un

borgnou, pregand-lou ch'a lou toucheissa ;

23 Anloura a l ha pià 'l borgnou pér man, e a l'ha mènà-lou fora dë la bourgià, e avend buttà dë saliva sù i so eui, e poussà le man sù chiel, a l ha ciama-ie, s'a vëdia quei cosa.

24 E coul om avend guardà, a l ha dit : I vëdou d'i omni ch'a marciou, e ch'a më sémiou tanti erbou.

25 Gesu a l ha tournà-ie butté le man sù i eui, e a l ha coumandà-ie dë guardé ; e a l è stait guarì, e a i vëdia tutti bin clair da lountan.

26 Peui a l'ha mandà-lou via a soua ca, disand-ie : Intra nen ént la bourgià, e disi-lou a néssun dë la bourgià.

27 E Gesu e i so dissepoul essend parti da lì, *a soun vénù* a le bourgià dë Cesarea dë Filippi, e a l ha interrougà i so dissepoul pér stra, disand : Chi è-lou ch'i omni a diou chë mi i soun ?

28 Lour a l han rispoundù : *I un a diou chë té seus Gian-batista* ; i aiti : Elia ; e i aiti, un d'i proufeta.

29 Anloura a l ha di-ie : E voui aiti, chi è-lou ch'i die ch'i soun ? Pietrou rispoundand, a l ha di-ie : Té seus 'l Crist.

30 E a l ha prouibi-ie coun minaccie dë di lon dë chiel a néssun.

31 E a l ha coumensà a insegné-ie, ch'a bësougnava chë 'l Fieul dë l'om a suffreissa

CAP. IX.

moutouben, e ch'a fussa arnegà dai ansian, e dai principai sacrificatour, e dai scriba ; e ch'a i deissou la mort, e ch'a arsussiteissa tre dì apress.

32 E a ténia coui discours apertament ; e sù lon Pietrou a l'ha pià-lou *en particoular*, e a s'è buttà-sse a trouvé-ie da di :

33 Ma chiel, voultant-se e guardand i so dissepoul, a l ha crià-ie a Pietrou, disand-ie : Endarè da mi, Satan, pérché té capisse nen le cose ch'a soun d'Iddiou, ma coule ch'a soun d'i omni.

34 Peui avend ciamà i troupe dè le gent e i so dissepoul, a l ha di-ie : Chiounque a veul vèni apress a mi, ch'a rinounzia a chiel istess, e ch'a caria soua crouss, e ch'a më seguita.

35 Pérché chiounque a voudrà salvé soua vita, al la pérdrà ; ma chiounque pérdrà soua vita pér amour dë mi e dë l'evangeli, coul lì al la salvèrâ.

36 Everament cosa a i prouftérië-lou a un om dë guadagné tut l'mound, s'a fa la perdisioun dë soua anima ?

37 Oppure cosa darà-lou l'om en cambi dë soua anima ?

38 Pérché chiounque a l'avrà avù ounta dë mi e dë mie parole en mes a sta nassion adultera e peccatris, l' Fieul dë l'om a l'avrà dëcò ounta dë chiel, quand ch'a sarà vénù ënvirounà dë la gloria dë so Pare coun i angel sant.

CAP. IX.

Gesu-Crist trasfigurà, a predis soua mort, soua risuressioun e so regno ; a dioicara la vénù d'Elia ; a esorta i so dissepoul a l'umilità dë le maséna.

A i disia dëcò : In verità i vè diou, chë fra coui ch'a soun sì present, a i n'a i è queicadun ch'a meuriran nen fin ch'a l' abbiou vèdù 'l regno d'Iddiou a vèni coun soua poussansa

2 E sess dì dop, Gesu a l ha pià coun chiel Pietrou e Giacou, e Giouan, e a l ha mënà-ie da banda sù d'una mountagna auta, e a l è stait trasfigurà dënans a lour.

3 E soue vëstimente a soun rëstà lusend e candi coum dë fiocca, chë nèsson fouloun dë la terra a l'avria poudù-ie sbianchi parei.

4 E ènt l'istess temp a i è coumparù-ie Elia e Mose, ch'a parlavou coun Gesu.

5 Anloura Pietrou piand la parola, a l ha dit a Gesu : Mè Padroun a va benissim ch'i stagou sì ; foun-ie dounque tre tabernacoul, un pér ti, un pér Mose, e un pér Elia.

6 Ma a savia nen lon ch'a së dieissa, pérché ch'a l'erou spanventà.

7 E a i è vénù-ie una nuvoula ch'a l ha curvi-ie dë soua oumbra ; e a l è surti-ie da la nuvoula una vousse ch'a disia : Coust-ssi a l è mè car Fieul, scoute-lou.

8 E tost avend guardà da tutte part, a l han pa pi vèdù

nëssun, salvo Gesu soufënsen a lour.

9 E mentre ch'a calavou giù dë la mountagna, a l ha coumandà-ie espressament dë counté a nëssun lon ch'a l aviou vëdù, fin chë l Fieul dë l'om a fissa arsussità d'i mort.

10 E coula parola a l è rëstà-ie, e a së ciamavou tra dë lour, cosa l era arsussité d'i mort.

11 Peui a l'han interrougà lou, disand: Pér cos'è-lou ch'i scriba a diou ch'a bësogna ch' Elia a vena prima ?

12 A l ha rëspoundù, e a l ha di-ie : A l è vera, Elia es-send vënù prima, a dev rëstabili tutte le cose, e coum a l è scrit dël Fieul dë l'om, a bë-sogna ch'a seuffra moutouben, e ch'a sia carigà dë dëspresi.

13 Ma i vë diou chë anche Elia a l è vënù, e ch'a i han fâ-ie tut lon ch'a l han voulsù, coum a l è scrit dë chiel.

14 Peui essend tournà vers i dissepoul, a l ha vëdù d'en-tourn a lour un gran troup dë gent, e dë scriba ch'a dëspuvatou coun lour.

15 E subit chë coul troup a l'ha vëdù-lou, a soun stait tut stupi, e a soun courù a saluté-lou.

16 E a l ha interrougà i scriba, disand : Dë cosa l è lou ch'i dëspute coun lour ?

17 E queicadun dël troup piand la parola, a l ha dit : Padroun, i t'heu mënà-te mè fieul, ch'a l ha un spirit mut,

18 'L qual a lou agita crudelment dapërtut doua al lou pia, e a scuma, e a grëzina d'i dent, e a resta sec; e i heu pregà i to dissepoul dë scassé coul demoni, ma a l han nen poudù.

19 Anloura *Gesu* rëspound-and, a l ha dit : O generasioun incredul ! fin a quand sarai-ne coun voui ? fin a quand avrai-ne da suppourté-ve ? menemé-lou sì.

20 E a l'han mënài-lou ; e quand a l'ha vëdù-lou, l'spirit a s'è agitá-sse dël coupoun vioulensa, dë manera chë *la masëna* a l è toumbà ën terra, e a së voultava dëssà e dëlà scumand.

21 E *Gesu* a l ha ciamà-ie al pare dë la masëna : Quantou temp a i è-lou chë sò-ssi a l è arrivà-ie ? e a l ha dit : Fin da pëcinità.

22 E tante volte a l'ha campà-lou ènt 'l feu e ènt l'acqua pér fé-ne fin ; ma së t'i peuli queicosa, assist-ne, e abbia coumpassioun dë noui.

23 Anloura *Gesu* a l ha di-ie : Së tè peule crëdë-lou, tut a l è poussibil a coui ch'a crëdou.

24 E tost 'l pare dë la masëna criand e piourand, a l ha dit : I crëdou, Ségnour ! agiut-me ènt mia incredulità.

25 E quand *Gesu* a l ha vist chë l popoul a s'ëmbarou-nava i un acol d'i aitri, a l ha censurà fortement l'spirit èndiaoulà, disand-ie : Spirit mut

CAP. IX.

e ciorgn, i fë coumandou, mi, seurt d'ent coula masëna, e intrie pi nen.

26 E l' *demoni* a l' è surti criand, e fasand pati moutouben coula masëna, ch'a l' è rëstà coum morta, talmente chë diversi a disiou: A l' è morta.

27 Ma Gesu avend-la pià pér man, a l'ha aussà-la; e a s'è lèvà-sse.

28 Peui *Gesu* essend éentrà ent la ca, i so dissepoul a l' han ciamà-ie en particouler: Pérché oum-ne nen poudù-lou scassé?

29 E a l' ha rispoundù-ie: Coula specie dë *demoni* a peul nen seurti, salvo pér la preghiera e pér 'l giùn.

30 E essend parti da lì, a l' han travèrsà la Galilea; ma a l' ha nen voulusù chë néssun a lou saveissa.

31 E a insegnava i so dissepoul, e a i disia: 'L Fieul dë l'om a va essi abbandounà ent le man d'i omni, e a lou faran meuiri; ma dop ch'a l' avran dà-ie la mort, a arsussitèrà 'l ters dì.

32 Ma lour a capiou nen coul discours, e a tëmiou d'interroughé-lou.

33 Dop coule cose a l' è vénù a Capernaum; e quand a l' è stait arrivà a la ca, a l' ha ciamà-ie: Sù cos'è-lou ch'i désputave per stra, tra dë voui?

34 E a soun stait chiet; pérché a l' aviou désputà èensem pér stra, chi ch'a l' era 'l pi grand dë lour aitri.

35 E dop d'essi-se assétà,

a l' ha ciamà i doudess, e a l' ha di-ie: Sé queicadun a veul essi 'l prim, a sarà l'ultim dë tutti, e l' servitor dë tutti.

36 E avend pià una pécità masëna, a l' ha buttà-la en mes a lour aiti, e dop d'avei-la pià ent i so bras, a l' ha di-ie a lour:

37 Chiounque a arsévrà una pécita masëna parei en mè nom, a mè rësseiv, mi; e chiounque a mè rësseiv, a l' è pa mi ch'a rësseiv, ma a rësseiv coul ch'a m'ha mandà-me.

38 Anloura Giouan a l' ha pià la parola, e a l' ha dit: Mè Padroun, i avouma védù queicadun ch'a scassava i demoni en to nom, e chë però a ne ven nen apress; e i l' avouma èmpedi-lou, pérché ch'a ne ven nen apress.

39 Ma Gesu a l' ha di-ie: Èmpedi-lou nen; pérché a i è néssun ch'a fassa un miracoul en mè nom, ch'a peussa subit parlé mal dë mi.

40 Pérché chi ch'a l' è nen countra dë noui, a l' è pér noui.

41 E chiounque a vë darà da beivi un bicer d'acqua a nom mè, pérché ch'i si a Crist, in verità i vë diou, ch'a pérdrà nen soua ricoumpensa.

42 Ma chiounque a darà scandoul a un dë coui pécit ch'a crëdou en mi, a saria mei pér chiel ch'a i butteissou una pera da mulin al col, e ch'a lou campeissou ent 'l mar.

43 E së toua man a të fa

brouncié, taië-la; a l è mei chë tê vade a la vita coun un bras dë manc, chë ne d'avei doue man, e èndé a la gehenna, al feu ch'a së dëstissa nen ;

44 Lì doua chë 'l verm a meuir nen, e chë 'l feu a së dëstissa nen.

45 E së to pè tê fa brouncié, taië-lou ; a l è mei chë tê vade sop a la vita chë ne d'avei doui pè, e essi campà ènt la gehenna, al feu ch'a së dëstissa nen ;

46 Lì doua chë 'l verm a meuir nen, e chë 'l feu a së dëstissa nen.

47 E së to eui a tê fa brouncié, gavè-lou ; a l è mei chë t'intre ènt 'l regno d'Iddiou coun un eui soul, chë ne d'avei doui eui, e essi campà ènt la gehenna dël feu ;

48 Lì doua chë 'l verm a meuir nen, e chë 'l feu a së dëstissa nen.

49 Pérchë ognidun a sarà salà dë feu ; e ogni oubllassioun a sarà salà dë sal.

50 La sal a l è una cosa bouna ; ma së la sal a resta insipid, coun cosa mai rendi-ie so savour ?

51 A bësogna ch'i abbie dë sal ènt voui, e sté èn pass tra dë voui.

CAP. X.

Doutrina dë Gesu-Crist sù 'l divorzi ; sù 'l salut dë le masëna ; sù 'l rich difficilment salv ; dë soua passion, e dë l'ambission d'i so. Finalment a guaris l'borgnou Bartimeo.

PEUÍ essend parti da li, a l è vénù sù i counfin dë la Giudea, al dëlà dël Giourdan ;

e i troup dë gent essend-se tourna radunà entourn a chiel, a i insegnava coum a l era solit.

2 Anloura i farisei a soun vénù da chiel, e pér prouvé-lou a l han ciamà-ie : È-lou permes dë ripudié soua founna ?

3 Chiel a l ha rëspoundù, e a l ha dit : Cos'è-lou chë Mose a l ha coumandà-ve ?

4 Lour a l han dit : Mose a l ha përmëtù dë scrivi la lettra dë divorzi, e dë ripudié coussi soua founna.

5 E Gesu rëspoundand, a l ha di-ie : A l ha dà-ve coul coumandament pérchë dë la durëssa dë vost cœur.

6 Ma al prinsipi dë la creasioun, Iddiou a l ha fait un om e una founna.

7 A l è 'l moutiv pér 'l qual l'om a lassèrà so pare e soua mare, e a së tenèrà a soua founna.

8 E i doui a faran un corp soul ; e coussi, a soun pi nen doui, ma un corp soul.

9 In counseguensa l'om a dev nen separé lon chë Iddiou a l ha uni.

10 Peui i so dissepoul a l han èncoura interrougà-lou anche sù lon ènt la ca.

11 E a l ha di-ie : Chiounque a lassèrà soua founna, e a së maridèrà coun un'autra, a coumet un'adulteri countra chila.

12 Dë l'istessa manera së la founna a lassa so om, e a së marida a un autr', a coumet un adulteri.

CAP. X.

13 E a l han presentà-ie dë pécite masëna, pér ch'a i toucheissa; ma i dissepoul a i criavou a coui ch'a i presenta-vou;

14 E Gesu védand lolli, a l è rëstà indegnà, e a l ha di-ie: Lasse véri da mi le pécite masëna e impedi-ie nen; pérché 'l regno d'Iddiou a aparten a coui ch'a i sémiou.

15 In verità i vë diou, chë chiounque a arsëvrà nen 'l regno d'Iddiou parei d'una pécita masëna, a i éntrerà nen.

16 Sicchè dop d'avei-ie pià ént i so bras, a l ha dà-ie soua benedissiou, buttand-ie le man ados.

17 E mentre ch'a surtia pér butté-sse pér stra, un om a l è vénù en courand, e a s'è campà-sse en gënouïoun dënnans a chiel, e a l ha fâ-ie sta domanda: Mè Padroun, tantou boun, cosa farai-ne pér eredité la vita eterna?

18 E Gesu a l ha rëspoundù-ie: Pérché a më ciames-tu boun? a i è néssun ch'a sia boun a la riserva d'Iddiou.

19 Tësas i coumandament: Coumet nen adulteri. Massa nen. Roba nen. Dis néssuna faussità. Fa tort a néssun. Ounoura to pare e toua mare.

20 Chiel a l ha rispost, e a l ha di-ie: Mè Padroun, i heu ousservà tutte coule cose dal temp dë mia giouventù.

21 E Gesu avend-ie campà l'eui acol, a l ha piasù-ie, e a l ha di-ie: A tê manca una

cosa; va, e vend tut lon chë tê l has, e dai-lou ai pover, e tê l avras un tesor al ciel; peui ven, e seguitë-me, avend carià la crouss.

22 Ma a l è rëstà nec dë coula parola, e a l è andassë-ne tut malinconic, pérché ch'a l avia dë gran beni.

23 Anloura Gesu avend guardà d'ëntourn, a l ha dit a i so dissepoul: Coum a sarà mai difficil chë coui ch'a l han dë richesse a introu ént 'l regno d'Iddiou!

24 E i so dissepoul a soun stupi-sse dë coule parole; ma Gesu, piand encoura la parola, a l ha di-ie: Mei fieui, ch'a l è difficil a coui ch'a së counfidou ént le richesse, d'ëtré ént 'l regno d'Iddiou!

25 A l è pi facil ch'un gamel a passa pér 'l përtus d'un agucia, ch'al lou sia ch'un rich a intra ént 'l regno d'Iddiou.

26 E a së stupiou éncoura dë pi, disand tra dë lour: E chi è-lou ch'a peul essi salv?

27 Ma Gesu avend-ie guardà, a l ha di-ie: Lolli a l è impoussibil pér quant a i omini, ma nen pér quant a Diou; pérché tut a l è poussibil a Diou.

28 Anloura Pietrou a s'è buttà-sse a di-ie: Eccou noui i avouma chittà tut, e i l'ouma seguità-te.

29 E Gesu rispoundand, a l ha dit: In verità i vë diou, ch'a i è néssun ch'a l abbia lassà o ca, o fratei, o sourele,

o pare, o mare, o foumna, o masëna, o camp pér amour dë mi, e dë l'evangeli,

30 Ch'a n'a arseiva nen adess ént coust temp sì sent volte tant, ca, e fratei, e sourele, e mare, e masëna, e camp, coun dë persecussioun ; e, ént 'l secoul a vëni, la vita eterна.

31 Ma diversi ch'a soun i prim, a saran i ultim ; e i ultim a saran i prim.

32 E a l erou pér stra, mountand a Gerusalem, e Gesu a andasia dënans a lour ; e a l erou spaventà, e a l aviou paura seguitand-lou ; pérchë Gesu, avend ancoura pià i doudess da banda, a s'era buttà-sse a diciaré-ie le cose ch'a déviou arrivé-ie ;

33 Eccou, i mountouma a Gerusalem ; e l Fieul dë l'om a sarà dait én man ai principai sacrificatour, e a i Scriba ; e a lou coundanéran a mort, e a lou daran én man ai gentii ;

34 Ch'a sé minciounéran dë chiel, e ch'a i daran dël fouet, ch'a i sciupéran éncountra, peui al lou faran meuiri ; ma a arsussiterà 'l ters dì.

35 Anloura Giacou e Giouan, fieui dë Zebedeo, a soun vénù da chiel, disand-ie : Padroun, i vourriou chë té feisse pér noui lon ch'i té ciämérouma.

36 E chiel a l ha di-ie : Cosa veuli ch'i fassa pér voui aiti ?

37 E a l ha di-ie : Councedëne ch'ent toua gloria i siou assëtä, un a toua dritten, e l'aut a toua sénistra.

38 E Gesu a l ha di-ie : I seve nen lon ch'i ciame ; èlou ch'i peule beivi la coupa chë mi i devou beivi, e essi batësà dël batesim ch'i devou essi batësà ?

39 Lour a l han rëspoundùie : I lou poudouma. E Gesu a l ha di-ie : A l è vera ch'i beivér la coupa ch'i devou beivi, e ch'i sari batësà dël batesim ch'i sareu batësà ;

40 Ma d'essi assëtä a mia dritten e a mia sénistra, a stanen a mi a councedë-lou ; ma lollì a sarà dait a coui pér i quai a l è préparà.

41 I dess aiti avend senti lon, a soun stait irrità countra Giacou e Giouan.

42 E Gesu avend-ie ciama, a l ha di-ie : I seve chë coui ch'a dominou sù le nassioun a i fan da padroun, e chë i grand ch'a i è tra dë lour a usou d'autourità sù lour.

43 Ma a sarà nen parei tra dë voui aiti ; ma chiounque a vourrà essi 'l pi grand tra dë voui, a sarà vost sërvitour.

44 E chiounque tra dë voui a vourrà essi 'l prim, a sarà 'l sërvitour dë tutti.

45 Pérchë anche l Fieul dë l'om a l è nen vénù pér essi sërvì, ma pér sërvì, e pér dé soua vita én riscat pér tanti.

46 Peui a soun arrivà a Gericò ; e coum a partia da Gericò coun i so dissepoul e un gran troup dë gent, un borgnou, pér nom Bartimeo, fieul dë Timeo, a l'era assëtä

CAP. XI.

sù la stra, e a ciamava la limozna.

47 E avend senti ch'a l era Gesu 'l Nazareo, a s'è buttàsse a crié e a di : Gesu sieul dé David, abbia coumpassiooun dé mi !

48 E diversi a i trouvavou da di, pér ch'a taseissa ; ma a criava encoura pi fort : Fieul dé David, abbia coumpassiooun dé mi !

49 E Gesu essend-se férnà, a l ha dit, ch'a lou ciameissou ; dounque a l'han ciamà-lou, disand-ie : Pia courage, ausséte ; a té ciama.

50 E campand giù so mantel, a s'è aussà-sse, e a l è vénù da Gesu ;

51 E Gesu piand la parola, a l ha di-ie : Cosa veus-tu ch'i té fassou ? E 'l borgnou a l ha di-ie : Mè Padroun, ch'i tour nou aquisté la vista.

52 E Gesu a l ha di-ie : Va, toua fede l'ha salvà-te.

53 E sù 'l coup a l ha tournà aquisté la vista, e a l è èndà-ie apress a Gesu pér la stra.

CAP. XI.

Gesu-Crist a fa soua entrada ènt Gerusalem ; a maledis un fie ; a soassa d'ènt 'l tempio i venditor e i compratour. La feda a peul trasporté dë mountagne. 'L pèrdoun dë le ingiurie. Bateam dë Giovan.

E coum a s'approussimavou dë Gerusalem, essend vésin dë Betfage, e dë Betania, vers 'l mount d'i ulivè, a l ha mandà doui d'i so dissepoul,

2 E a l ha di-ie : Èndevë-ne a coula bourgià ch'a l è vis-a-vi

dé voui ; e ènt l'entré-ie, i treuvèrì un asnet stacà, sù 'l qual nèssun om a s'è mai assétà-ssie ; dëstache-lou, e mène-lou si.

3 E sè queicadun a vè dis : Pérché fe-ve lolì ? Die chè 'l Sègnour a n'ha da bësogn ; e subit a lou mandérà ènsissi.

4 Dounque a soun parti, e a l han trouvà l'asnet ch'a l era stacà dëfora, vësin a la porta, èn mes a doui stra, e a l'han dëstacà-lou.

5 E queicadun dë coui ch'a l erou ènsili, a l han di-ie : Pérché ch'idëstache coulasnet ?

6 E lour a i han rispoundù-ie coum a l'avia coumandà Gesu, e a l han lassà-ie fé.

7 Dounque a l han mënà l'asnet a Gesu, e a l han buttà soue vëstimente dë lour ènsima dë l'asnet, e chiel a s'è assétà-ssie ados.

8 E diversi a stendiou soue vëstimente sù la stra, e d'airti a taiavou dë branc dai erbou, e a i spantiavou pér la stra.

9 E coui ch'a èndasiou dënnans, e coui ch'a véniou apress, a criavou, disand : Hosanna ! Benedett sia coul ch'a ven al nom dël Sègnour !

10 Benedett sia 'l regno dë David nost pare, ch'a ven al nom dël Sègnour ; hosanna ènt i leug i pi aut !

11 Gesu a l è èntrà coussi ènt Gerusalem, e al tempio ; e dop d'avei guardà da tutte part, coum a l era già tard, a l è surti coun i doudess, pér èndé a Betania.

12 E lì apress, tournand da Betania, a lì ha avù fam.

13 E vèdand da lountan un fie ch'a lì avia dë feuie, a l'è èndait a vèdi s'a l'avria trouvàie queicosa; ma essend-ie vénù, a lì ha trouvàie nen aut chè dë feuie, pérché a lì era nen la stagioun dë le fie.

14 E Gesu piand la parola, a lì ha dit al fie: Chè mai pi gnum a mangia dë frut da ti. E i so dissepoul a l'han sentinelou.

15 Dounque a soun vénù a Gerusalem; e quand Gesu a l'è stait èntrà ènt l' tempio, a s'è buttàsse a scassé fora coui ch'a vendiou e coui ch'a coum-pravou ènt l' tempio, e a lì ha stravacà le taule d'i cambista, e le cadreghe dë coui ch'a vendiou dë coulombot.

16 E a pèrmëtia nen chè nèssun a pourteissa gnum vass pér l' tempio.

17 E a i insegnava, dis-and-ie : E-lou nen scrit : Mia ca a sè ciamèrà una ca dë preg-hiera pér tutte le nassioun? ma voui i eve fà-ne una ca-verna dë lader.

18 E i Scriba e i principai sacrificatour avend senti lon, a sèrcavou coum a fariou pér perdë-lou; pérché a lou tém-iou, en causa chè tut l' popoul a lì avia d'imirassioun pér soua doutrina.

19 E la seira essend vénùa a l'è surti da la sità.

20 E la matin, mentre ch'a passavou vësin al fie, a lì han

vèdù ch'a lì era rëstà sec fin a la radis.

21 E Pietrou essend-se ar-courdà dë lon ch'a s'era passàsse, a lì ha dit a Gesu: Padroun, eccou, l' fie chè tè lì has male-det, a l'è tut sec.

22 E Gesu rispoundand, a lì ha di-ie: Crèdi èn Diou.

23 Pérché in verità i vë diou, chè chiounque ch'a i dirà a coula mountagna : Chitta toua piassa, e campë-te ènt l' mar, e ch'a lì avrà gnum dubi ènt so cœur, ma ch'a crèderà chè lò ch'a dis a sè farà, tut lon ch'a lì avrà dit a i sarà fait.

24 A l'è pérché dë lon ch'i vë diou: Tut lon ch'i ciamèrl èn pregand, crèdi ch'i lou ar-sèvèrl, e a vë sarà fait.

25 Ma quand ch'i vë pre-sentèrl pér sé vosta preghiera, s'i l' eve queicosa countra quei-cadun, pérdonne-ie, pér chè vost Pare ch'a l'è ènt l' ciel, a vë pérdonna dëcò vosti manca-ment.

26 Ma s'i pérdonne nen, vost Pare ch'a l'è ènt l' ciel, a vë pérdonèrà pa dëcò vosti mancament.

27 A soun ancoura tournà a Gerusalem; e mentre ch'a caminava ènt l' tempio, i prin-cipai sacrificatour, e i scriba, e i ansian a soun vénù da chiel,

28 E a lì han di-ie: Coun che autourità fas-tu ste cose, e chi è-lou coul ch'a lì ha dà-te st'autourità, pér sé le cose chè tè fas?

29 E Gesu réspondand, a

CAP. XII.

1 Ha di-ie : I v'interroughéreu décò d'una cosa, e de-me risposta ; peui i vë dirai pér che autourità ch'i fas ste cose.

30 'L batesim dë Giouan erë-lou dël ciel, o d'i omni ? rëspoundi-me.

31 E a rasounavou tra dé lour, disand : Së i diouma : Dël ciel, chiel a ne dirà : Pérchë dounque ch'i eve nen crëdù-lou ?

32 E së i diouma : D'i omni, i ouma da tëmi 'l popoul ; pérchë tutti a crëdiou chë Giouan a l era stait un proufeta ver.

33 Anloura, pér risposta, a l han di-ie a Gesu : I savoumanen ; e Gesu rëspoundand, a l ha di-ie : I vë dirai pa décò pér che autourità i fas ste cose.

CAP. XII.

La parabola d'i vignoulant ; la pera arbutta da cou ch'a fabriou ; 'l tributo douvrà a Cesare ; interrougassion d'i Sadducean relativamente à la résurrection ; 'l qual è 'l pi gran commandant ; David a l ha arconcessù 'l Messia pér so Ségnour ; le vidoù ch'a butta douz pécite mounede a la bussoula dë le limosne.

P EUI a s'è buttà-sse a di-ie coun una parabola : Queic-adum a l ha piantà una vigna, e a l'ha énviounà-la d'una bus-sounà, e a l ha fâ-ie una tampa pér un torc, e a l ha fabricà-ie una tour ; peui a l ha fittà-la a dë vignoulant, e a l è éndà-ssène fora.

2 Arrivà la stagioun dë l'ua, a l ha mandà un sërvitour ai vignoulant, pér arseivi da lour dël frut dë la vigna.

3 Ma lour a l'han pià-lou, a l han dà-ie dë bot, e a l'han mandà-lou via a veuid.

4 A l ha mandà-ie éncoura un aut sërvitour ; e lour cam pand-ie dë pere, a l'han fiacà-ie la testa, e a l'han mandà-lou via, dop d'avei-lou trattà vërgougnousament.

5 A l ha mandà-ne éncoura un aut, chë lour a l han massà ; e diversi aitri, chë i un a l han dà-ie, e i aitri a l han massà-ie.

6 Ma avend éncoura un fieul, so predilet, a l'ha décò mandài-lou pér l'ultim, disand : A rispetéran mè fieul.

7 Ma coui vignoulant a l han dit tra dé lour : Coust-ssi a l è l'erède : Véni, massoumélou, e l'eredità a l è nosta.

8 Dounque avend-lou pià, a l'han massà-lou, e a l'han campà-lou fora dë la vigna.

9 Cosa farà-lou dounque 'l Ségnour dë la vigna ? a venérà, e a farà peri i vignoulant, e a darà la vigna a d'i aiti.

10 E l'eve nen lësù coula scritura : La pera ch'a l han arbutta coui ch'a fabricavou, a l è rëstà la pera principal dë l'angoul ?

11 Sò-ssi a l è stait fait dal Ségnour, e a l è una cosa mara-viousta dënans a nosti eui.

12 Anloura a l han tirà a pié-lou, ma a l han avù paura dël popoul ; pérchë a soun accourzù-sse ch'a l avia dit coul paragoun countra dë lour ; e pérchë dë lon, a l'han lassà-lou, e a soun éndà-ssène.

13 Ma a l han mandà-ie queicadun d'i farisei e d'i Erodian, pér ciapé-lou ént i so discours;

14 I quai essend vénù, a l han di-ie : Padroun, i savouma ché tē seus sincer, e ché tē garde niessun én faccia ; pérchê t'bas niessun riguard a l'apparensa d'i omuni, ma t'insègne la stra d'Iddiou secound la verità : E-lou permes dë paghé l'tribut a Cesare, o nen ? lou paghéroum-ne, o lou paghéroum-ne nen ?

15 Ma *Gesu* counéssand soua ipoucrisia, a l ha di-ie : Pérché veuli tenté-me ? Pourte-me un dëne, ch'i lou vëda.

16 E a l han presentâlou. Anloura a l ha di-ie : Dë chi è-la sta figura, e sta inscrisiooun ? A l han rispoundù-ie : Dë Cesare.

17 E Gesu rëspoundand a l ha di-ie : De-ie a Cesare le cose ch'a soun dë Cesare, e a Diou coule ch'a soun dë Diou ; e a soun rëstâ-ne stupi.

18 Anloura i sadducean, ch'a diou ch'a i è niessune risurressioun, a soun vénù da chiel, e a l'han interrougâ-lou, disand :

19 Padroun, Mose a l ha lassâ-ne pér scrit : Ché së 'l fratel dë queicadun a l è mort, e ch'a l ha lassâ soua founna, e ch'a l ha lassâ niessune masëna, so fratel a pia soua founna, e ch'a daga dë prole a so fratel.

20 Oura a i era sett fratei,

d'i quai 'l pi vei a l ha pià una founna, e essend mort a l ha lassâ niessune masëna.

21 E 'l secound a l'ha pià-la, e a l è mort, e chiel a l ha décò lassâ niessune masëna ; e 'l ters pér l'istess.

22 I sett adounque a l'han pià-la e a l han lassâ niessune masëna ; la founna a l è décò morta l'ultima dë tutti.

23 Dounque a la risurressioun, quand ch'a saran arsus-sità, dë qual fra lour aitri sarà-la founna ? pérchê i sett a l'han avù-la pér founna.

24 E Gesu rëspoundand, a l ha di-ie : 'L moutiv pér 'l qual i si ént l'errour, a l è ch'i counossi nen le scripture, nè 'l pouter d'Iddiou.

25 Pérchê, quand ch'a saran arsus-sità d'i mort, a piéran niessune founne, e a i daran niessune founne én matrimoni ; ma a saran parei d'angel ch'a soun ént 'l ciel.

26 E én quant ai mort, *pér fê-ve vëdi* ch'a arsussitou, eve nen lësù ént 'l liber dë Mose, coum a l è ch'Iddiou a l ha parlâ-ie ént 'l bussoun, disand : I soun 'l Diou d'Abraam, 'l Diou d'Isaac, e 'l Diou dë Giacob ?

27 A l è nen 'l Diou d'i mort, ma 'l Diou d'i vivent. I si dounque ént un gran errour.

28 E un d'i scriba, ch'a l avia senti-ie a désputé, vëdand ch'a l avia rëspoundù-ie ben, a s'è avëssinà-sse dë chiel, e a l ha ciamâ-ie, qual a l era 'l

CAP. XII.

prim dë tutti i coumandament?

29 E Gesu a l ha rispoun-dù-ie : 'L prim dë tutti i cou-mandament a l è: Scouta, Israel, 'l Sègnour nost Diou, a l è 'l soul Sègnour ;

30 E t'améras 'l Sègnour to Diou dë tut to cœur, dë tutta toua anima, dë tut to pensè, e dë tutta toua forsa. Coul lì a l è 'l prim coumandament.

31 E 'l secound, ch'a l è simil al prim, a l è coust-ssi : T'améras to prossim coum ti stess. A i è nésson autr' coum-andament pi grand chë coui lì.

32 E 'l scriba a l ha di-ie : Padroun, t'has dit benissim, secound la verità, ch'a i è un Diou soul, e ch'a i n'a i è pa nésson aiti chë chiel ;

33 E chë d'amé-lou dë tut so cœur, dë tutta soua intelli-gensa, dë tutta soua anima, e dë tutta soua forsa, e d'amé so prossim coum se stess, a l è pi chë tutti i olocausti e i sacri-fissi.

34 E Gesu védand chë *coul scriba* a l avia rispost coun prudensa, a l ha di-ie : Të seus nen lountan dal regno d'Iddiou. E nésson a éncal-ava pi interroughé-lou.

35 E coum Gesu a insegnava ént 'l tempio, a l ha pià la parola, e a l ha dit : Coum è-lou ch'i Scriba a diou chë 'l Crist a l è 'l fieul dë David ?

36 Pérché David chiel istess a l ha dit pér 'l Spirit Sant : 'L Sègnour a l ha dit a mè

Sègnour : Seté-te a mia dritta, fin ch'i abbiou buttà i to ini-mis pér 'l marcia-pè d'i to pè.

37 Dounque da già chë Da-vid chiel istess a lou ciama so Sègnour, coum è-lou ch'a l è so fieul ? E dë gran troup dë gent a piavou piassi a senti-lou.

38 A i disia décò insegnandie : Pie-ve guarda d'i Scriba, ch'a piou piassi dë spasségé coun dë veste lounghe, e *ch'a i pias* le inchinade ént i marcà,

39 E le prime cadreghe ént le sinagoghe, e i prim post ént i festin ;

40 Ch'a divorou dë pianta le ca dë le vidoue, anche souta 'l pretest dë fé d'ourassioun lounghe. A n'a arsévérana una coundanassioun pi granda.

41 E Gesu, essend astà vis-a-vi dë la boussoula dë le li-mozne, a ténia d'ament coum 'l popoul a buttava dë dëne ént la bussoula.

42 E diversi rich a butta-vou moutouben ; e a i è vénù-ie una povra vidoua, ch'a l ha buttà-ie doue pécite mounede, ch'a fan la quarta part d'un sold.

43 E Gesu avend ciamat i so dissepoul, a l ha di-ie : In verità i vë diou, chë coula povra vidoua a l ha buttà dë pi a la bussoula ch'i aiti ch'a l han buttà-ie.

44 Pérché tutti a l han buttà-ie dë so avans ; ma cousta-ssi a l ha buttà-ie dë soua miseria tut lon ch'a l avia, tutta soua sussistensa.

CAP. XIII.

Predissionoun d'i Gesu-Crist dë la ruina dël tempio; d'i sedoutour, guerre, persecussion; dë la predicationoun dë l'Evangeli en tut 'l mound, dë la disoulassioune, e dë l'ultim di.

E coum a s'artirava dal tempio, un d'i so dissepoul a l ha di-ie : Padroun, guarda che pere, e che fabrice.

2 E Gesu rëspoundand, a l ha di-ie : Védës-tu coule gran fabrice ? A i resterà nen pera sù pera ch'a sia nen campà giù.

3 E quand ch'a l è stait astà al mount d'i Olivè, vis-avi dël tempio, Pietrou e Giacou, Giouan e Andrea a l han interrougà-lou en particoular,

4 *Disand* : Dis-ne quand coule cose a arrivéran, e che segn ch'a i sarà quand tutte coule cose a dévran vénî a compiment ?

5 E Gesu rëspoundandi-ie, a s'è buttâ-sse a di-ie : Pie vardâ chë néssun a vë sedua.

6 Pérché diversi a venéran a mè nom, disand : A l è mi ch'i soun 'l Crist, e a n'a seduran diversi.

7 Oura quand ch'i sentirà dë guerre, e dë rumour dë guerre, counturbe-ve nen, pérché a bësogna chë coule cose a arrivou ; ma a sarà éncoura nen la fin.

8 Difatti una nassioun a së levèrà countra un' autra nassioun, e un regno countra un autr' regno ; e a i sarà dë tremot en po si en po lì, e dë famine e dë tourbid ; coule

cose a saran mac i prim doulour.

9 Ma pie guarda a voui aiti istess, pérché a vë daran en man ai concisteuri, e a le sinagoghe ; a vë daran dë fouata, e i sari presentà dënans ai gouvernatour e dënans ai re, en causa dë mi, pér essi-ie en testimouniansa.

10 Ma prima bësogna chë l'Evangeli a sia predicà ént tutte le nassioun.

11 E quand ch'a vë menéran pér dë-ve en man dë couill, coumense nen a essi en pena dë lon ch'i avrà da di, e medite nen énsima dë lon ; ma tut lon ch'a vë sarà dait dë di ént coul moument lì, di-lou, pérché a l è nen voui aiti ch'i parle, ma l'Spirit Sant.

12 Oura l'fratel a darà la mort a so fratel, e l'pare a la maséna ; e le maséna a së levéran éncountra i so pare e mare, e a i faran meuirি.

13 E i sarà oudià da tutti en causa dë mè nom ; ma coul ch'a l avrà dë coustansa fin a la fin, coul lì a sarà salv.

14 Oura quand ch'i vëdrà l'abouminassioun ch'a causa la disoulassioune ch'a l è staita predeta dë Daniel l'proufeta, stabilia doua ch'a dev nen essi, (chë coul ch'a les a i fassa attensioun,) anloura, chë coui ch'a saran ént la Giudea a së scapou ént le mountagne.

15 E chë coul ch'a sarà énsima dë la ca, a cala nen ént la ca, e ch'a i intra nen pér

CAP. XIII.

pourté via cosa së sia dë soua ca.

16 E chë coul ch'a sarà ai camp, a tourna nen éndarè pér pourté via soua vëstimenta.

17 Ma maleur a coule ch'a saran gravide, e a coule ch'a daran la pupa ént coul dì lì.

18 Ma preghe *Iddiou* ch'i abbie nen da scapé d'invern.

19 Pérché ént coui dì lì a i sarà un'afflissioun tal, ch'a i n'a i è nen stài-ne dë parei da dop 'l prinsipi dë la creassioun dë le cose ch'Iddiou a l ha créa, fin adess, e a i n'a sarà mai pi néssune ch'a i sia ugual.

20 E së 'l Sëgnour a l aveissa nen abbrevià coui dì lì, a i saria néssun dë salv; ma a l ha abbrevià coui dì lì, pérché d'i elett ch'a l ha elett.

21 E anloura së queicadun a vë dis : Eccou, 'l Crist a l è sì, oppure, *al è là*, crèdi-lou nen;

22 Pérché a i darà fora dë Crist faus e dë proufeta faus, ch'a faran dë proudigie dë miracoul, pér sedui fin ai elett, s'a fussa poussibil.

23 Ma pievë-ne guarda ; eccou, i vë l'hai predet tut.

24 Oura ént coui dì lì, dop coula afflissioun, 'l soul a saràouscuri, e la luna a darà nen soua luce.

25 E le steile dël ciel a caschérân, e le virtù ch'a soun lassù a saran scosse.

26 E a vëdran alloura 'l Fieul dë l'om ch'a venérà sù le nuvoule, coun una gran pou-tensa e una gran gloria.

27 E anloura a mandérà i so angel ; a radunérà i so elett, d'i quat vent, dalla sima dë la terra, fin énsima dël ciel.

28 Oura émpare sta similitudine pià dal fie : Quand so ram a l è en sava, e ch'a poussa dë feuie, i counossi chë l'istà a l è vësin.

29 Coussi, quand ch'i vëdrà chë coule cose a arrivéran, ar-courde-ve ch'a l è vësin, e a la porta.

30 In verità i vë diou, chë sta generassioun a passerà nen chë tutte coule cose a siou arrivà.

31 'L ciel e la terra a passéran, ma mie parole a passéran nen.

32 Ma en quant a coul dì e a coula oura, néssun al lou sa, gnanca i angel ch'a soun ént 'l ciel, nè gnanca 'l Fieul, ma 'l Pare.

33 Fe attensioun, vigile e preghe ; pérché i seve nen quand chë coul temp a arrivérà,

34 A l è coum së un om a éndeissa fora, e lassand soua ca, a deissa d'impieg ai so sér-vitour, e a ognidun soua faita, e ch'a coumandeissa al pourtie dë vigilé.

35 Vigile dounque ; pérché i seve nen quand 'l Sëgnour dë la ca a venérà, la seira, o a mesaneuit, o a l'oura chë 'l gal a canta, o a la matin ;

36 Per paura chë arrivand tut ént una volta, a vë treuva éndurmi.

37 Oura le cose ch'i vë diou,
i diou a tutti : Vigile.

CAP. XIV.

Gesu-Crist ouent da una fourmna ; a coumenda e a fa la pasqua coun l'uaristia ; a predüs ai so dissepoul ch'al lou abbandounérion, e a së artira ént l' giardin dë Getsemani ; peui a l è pià, ménâ en giustissia, e arnegâ da Pietrou.

OURA la festa dë pasqua e dë pan sensa lëva a l era doui dì dop; e i principai sacrificatour e i Scriba a sércavou coum a poudriou émpadrouni-sse dë Gesu pér furbaria, e fé-lou meuiri.

2 Ma a disiou: Nen durant la festa, pér paura ch'a së fassa dë tumult fra 'l popoul.

3 E coum a l era a Betania, ént la ca dë Simoun 'l leprous, e ch'a l era a taula, a i è vénùie énsill una ch'a l avia un vass d'alabastr, pien dë përfum dë nard pur, e dë gran pressi; e a l ha rout 'l vass, e spantià 'l përfum sù la testa dë Gesu.

4 E a i'n a i è stài-ne queicadun ch'a soun stà-ne indegnà, e a disiou: A cosa servë-lou dë përdi coul përfum?

5 Pérché a poudia vend-se pi dë trésent dëne e dé-sse ai pover. E coussi a n'a mourmouravou countra dë chila.

6 Ma Gesu a l ha dit: Lasse-la; pérché i fe-ve dëspiasi? A l ha fait una bouna assioun énvers dë mi.

7 Pérché i avrà sempre dë pover coun voui aiti, e i poudrà fé-ie dël ben tutte le volte ch'i vourrà; ma mi, i m'avrà nen sempre.

8 A l ha fait lon ch'a l era ént so pouter; a l ha anticipà d'ounsi mè corp pér mia sepultura.

9 In verità i vë diou, ch'ënt qualounque leug dël mound ch' a sarà predicà st'evangeli, sò-ssi décò ch'a l ha fait a se tournerà di en memoria dë chila.

10 Anloura Giuda Iscariota, un d'i doudess, a s'è éndàsséne vers i principai sacrificatour pér dei-lou ént soue man;

11 Sti-ssi avend-lou senti a soun ralegrà-sséne, e a l han proumetù-ie dë dé-ie dë dëne; e a sércava coum a l avria dàilou coumoudament.

12 Oura 'l prim dì d'i pan sensa lëva, ch'a së sacrificava l'agnel dë pasqua, i sodissepoul a l han di-ie: Doua veus-tu ch'ivadou a prounté-te a mangé l'agnel dë pasqua?

13 E a l ha mandà doui d'i so dissepoul, e a l ha di-ie: Ende ént la sità, e un om a vë venérà éncountra, pourtant un vass d'acqua; ende-ie apress.

14 E ént qualounque leug ch'a intra, die al padroun dë la ca: 'L padroun a dis: Doua l è-lou l'allog doua ch'i mangéreu l'agnel dë pasqua coun i mè dissepoul?

15 E chiel a vë moustrerà una gran stansa ournà e prounta; prounte-ne énsill l'agnel dë pasqua.

16 I so dissepoul adounque a soun éndà-sséne, e essend arrivà ént la sità, a l han trouvà tut, coum a l avia di-

CAP. XIV.

ie, e a l han prountà *l'agnel* dë pasqua.

17 E ènvers la seira *Gesu* a l è vénù chiel istess coun i doudess.

18 E coum a l erou a taula, e ch'a mangiavou, *Gesu* a l ha di-ie : In verità i vè diou, chè un dë voui aiti, ch'a mangia ènsem a mi, a më tradirà.

19 E a l han coumensà a attristé-sse ; e a l han di-ie un apress a l'aut : L è-lou mi ? E l'aut : L è-lou mi ?

20 Ma a l ha rëspoundù-ie, e a l ha di-ie : A l è un d'i doudess ch'a bagna coun mi ènt 'l piat.

21 Sicurament, 'l Fieul dë l'om a së n'a va, secound ch'a l è scrit dë chiel ; ma maleur a l'om da chi 'l Fieul dë l'om a l è tradi ; a saria stait bou pér coul om ènsilì dë nen essi nassù.

22 E coum a mangiavou, *Gesu* a l ha pià 'l pan, e dop d'avei dait gloria a Diou, a l'ha roumpù-lou, e a l ha dài-lou, e a l ha di-ie : Pie, mange, sòssi a l è mè corp.

23 Peui avend pià la coupa, a l ha rendù grassia, e a l ha dài-la ; e a l han bëvù-ne tutti.

24 E a l ha di-ie : Sò-ssi a l è mè sang, 'l sang dël testament neuv, ch'a l è vërsà pér diversi.

25 In verità i vè diou, ch'i beivëreu pi nen dël frut dë la vigna fin al dì ch'i lou beivëreu neuv ènt 'l regno d'Iddiou.

26 E quand a l han avù

cantà 'l cantico, a soun èndà-sséne a la mountagna d'i Ulivè.

27 E *Gesu* a l ha di-ie : I sari tutti sta neuit scandalisà ènt mi, pérchê a l è scrit : I dareu giù al bérge, e le pecore a saran tutte spatarà.

28 Ma dop ch'i sareu arsusità, i andareu dënans a voui aiti èn Galilea.

29 E *Pietrou* a l ha di-ie : Quand bin tutti a sariou scandalisà, pér mi, i lou sareu nen.

30 E *Gesu* a l ha di-ie : In verità i té diou, ch'encheui, propi dë sta neuit, prima chè 'l gal a l abbia cantà doue volte, té më arneghèras tre volte.

31 Ma *Pietrou* a disia an-coura pi fortement : Quand bin a bësougneissa ch'i meuira coun ti, i té arneghèreu nen ; e tutti a l han di-ie l'istess.

32 Peui a soun vénù ènt un leug pér nom Getsemani ; e a l ha di-ie ai so dissepoul : Aste-ve ènsissi fin ch'i abbiou pregà.

33 E a l ha pià coun chiel *Pietrou*, e *Giacou*, e *Giouan*, e a l ha coumensà a spaventé-sse e a agité-sse moutouben.

34 E a l ha di-ie : Mia anima a l è piena d'afan fin ch'i meuira, ste sì e vigile.

35 Peui a l è èndait èn po pi èn là, e a s'è campà-sse èn terra, e a pregava, chè s'a fussa poussibil, l'oura a passeissa lountan da chiel.

36 E a disia : Abba, Pare, té peule tut ; trasporta sta coupa lountan da mi : però, nen lon ch'i veui, ma lò chè té veule ti.

37 Peui a l è tournà, e a l ha trouvà-ie èndurmi ; e a l ha di-ie a Pietrou : Simoun, deurmës-tu ? Has-tunen poudù vié un'oura ?

38 Vigile, e preghe ch'i intre nen èn tentassoun ; pérchë, èn quant al spirit, a l è prount, ma la carn a l è debil.

39 E a s'è tournà-ssne èndé, e a l ha pregà, disand le stesse parole.

40 Peui essend tournà véri, a l ha èncoura trouvà-ie èndurmi, pérchë a l aviou i eui grev ; e a saviou nen cosa ris-poundi-ie.

41 A l è vénù pér la terza volta, e a l ha di-ie : Deurmi pura d'or' èn là, e arpouse-ve ; a basta, l'oura a l è vénùa ; eccou, l'Fieul dë l'om a va essidait ènt le man d'i cattiv.

42 Ausse-ve, èndouma ; ecou, coul ch'a mè tradis a s'av-ësina.

43 E subit, mentre ch'a parlava ancoura, Giuda, un d'i doudess, a l è vénù, e coun chiel dë gran troupa coun dë spa e dë bastoun, pér part d'i principai sacrificatour, e d'i Scriba, e d'i ansian.

44 Oura coul ch'a lou tradia a l avia dait un segnal tra dë lour, disand : Coul ch'i basé-reu, a l è chiel ; ciape-lou, e mène-lou via coun cautela.

45 Quand dounque a l è vénù a s'è avësinà-sse subit dë chiel, e a l ha di-ie : Mè padroun, mè padroun, e al l'ha basà-lou.

46 Anloura a l han buttà-ie le man acol a Gesu, e a l'han pià-lou.

47 E un dë coui ch'a l erou lì present a l ha tirà soua spa, e a l ha dà-ie al sërvitour dël gran sacrificatour, e a l ha pourtà-ie via l'ouria.

48 Anloura Gesu a l ha pià la parola, e a l ha di-ie : Seve surti coum a fussa apress a un brigant, coun dë spa e dë bastoun, pér pié-me.

49 I erou tutti i dì èn mes a voui aiti insegnand ènt 'l tempio, e i eve nen pià-me ; ma tut sd-ssi a l è arrivà, pér chë le scripture a siou coumplié.

50 Anloura tutti a l' han abbandounà-lou, e a soun scapà-sse.

51 E un certou giouvénot a i èndasia apress, ènvéluppà ènt un linseul sù 'l corp patanù ; e queich giouvou a l' han pià-lou.

52 Ma lassand so linseul, a s'è scapà-sse da lour tut patanù.

53 E a l han mënà Gesu al gran sacrificatour, e lì a soun radunà-sse tutti i principai sacrificatour, i ansian, e i Scriba.

54 E Pietrou a lou seguítava da lountan fin ènt la court dël gran sacrificatour ; e a l era astà ènsem ai sërvitour, e a së scaudava vësin al feu.

55 Oura i principai sacrificatour e tut 'l councisteuri a sërcavou queich testimounianse èncountra Gesu pér fë-lou meuiri ; ma a n'a trouvavou nen.

CAP. XIV.

56 Pérché diversi a disiou dë fausse testimounianse éncontra chiel; ma le testimounianse a bastavou nen.

57 Anloura queicadun a soun aussà-sse, e a l han pourtà dë testimounianse fausse éncontra chiel, disand:

58 I avouma senti ch'a disia: I campereu giù st' tempio ch'a l è fait coun la man; e ént tre dì i n'a tournereu fabriché un aut, ch'a sarà nen fait coun la man.

59 Ma coun tut lon coule testimounianse a bastavounen.

60 Anloura 'l gran sacrificatour, aussand-se en mes, a l ha interrougà Gesu, disand: Rëspounds-tu niente? Cos' è lou chë sti-ssi a diciarou éncontra ti?

61 Ma a l è stait chiet, e a l ha rëspoundù niente. 'L gran sacrificatour a l' ha ancoura interrougà-lou, e a l ha di-ie: Seus-tu 'l Crist, 'l Fieul dël Benedet?

62 E Gesu a l ha di-ie: I lou soun; e vëdrì 'l Fieul dë l'om astà a la dritta dë la poutensa *d'Iddiou*, e venand sù le nuvoule dël ciel.

63 Anloura 'l gran sacrificatour a l ha sciancà soue vëstimente, e a l ha dit: Cosa l oum-ne pi a sé dë testimoni?

64 I eve senti la bëstëmia: cosa vë smiè-lou? Anloura tutti a l han coundanà-lou coume degn dë mort.

65 E queicadun a soun buttà-sse a scraci-ie éncontra,

e a curvi-ie 'l moustas, e a déie dë sgiaf; e a i disiou: Proufetisa, e i sërgent a i dasiou dë patele coun soue vërghe.

66 Oura mentre chë Pietrou a l era giù ént la court, a i è vënù-ie una dë le serve dël gran sacrificatour.

67 E quand ch'a l ha vëdù Pietrou ch'a së scaudava, al l'ha guardà-lou en faccia, e a l ha di-ie: E ti, tè l ere éensem a Gesu 'l Nazareo.

68 Ma chiel a l'ha negà-lou, disand: I lou counossou nen, e i seu nen lon chë tè die; peui a l è surti fora, al vestiboul, e 'l gal a l ha cantà.

69 E la serva avend-lou guardà tourna, a s'è buttà-sse a di a coui ch'a l erou lì present: Coust-ssi a l è dë coule gent énsili.

70 Ma al l'ha negà-lou una secounda volta. E encoura en poc apress, coui ch'a l erou lì present a l han dit a Pietrou: Sicurament ti tè seus dë coule gent énsili, pérché tè seus Galilean, e to linguage a si rapporta.

71 Anloura a s'è buttà-sse a maledi chiel istess e a giuré, disand: I counossou nen coul om ch'i die.

72 E 'l gal a l ha cantà pér la secounda volta; e Pietrou a s'è ricourdà-sse dë coula parola ch'a l avia di-ie Gesu: Prima chë 'l gal a l abbia cantà doue volte, tè më arneghèras tre volte. E essend surti, a l ha piourà.

CAP. XV.

*Accusatioun, coundana, passioune, mort e
sepulcra de Gesu-Crist.*

ESUBIT a la matin, i principai sacrificatour, coun i ansian e i Scriba, e tut l'counisteuri, avend ténù consei, a l han fait groupé Gesu, e a l'han ménà-lou via, e a l'han dà-lou ént le man dë Pilat.

2 E Pilat a l'ha interrougà-lou, disand : Seus-tu 'l re d'i Ebreou ? **E** Gesu rispondand, a l ha di-ie : Té lou die.

3 Oura i principai sacrificatour a lou accusava dë diverse cose ; ma a l ha pa rispost niente.

4 E Pilat a l'ha encoura interrougà-lou, disand : Réspondest-tu niente ? Guarda quante cose ch'a depounou countra dë ti.

5 Ma Gesu a l ha gnanca rispost niente ; dë manera chë Pilat a së stupia.

6 Oura a la festa a i libera-ava un présoune, qualouunque a ciameissou.

7 E a i n'a i era un pér nom Barabba, ch'a l era pré-soune coun i so coumplici pér una sedissioun, ént laqual a l aviou coumétù un oumicidi.

8 E l popoul criand a gran forsa, a s'è buttà-sse a ciamé a *Pilat ch'a feissa* coum a l avia sempre fait.

9 Ma Pilat a l ha rispondù-ie, disand : Veuli ch'i vê li-berou 'l re d'i Ebreou ?

10 (Pérché a savia benissim ch'i principai sacrificatour a

l'aviou dài-lou ént soue man pér énvidia).

11 Ma i principai sacrificatour a l han eccità 'l popoul ch'a ciameissa chë pitost a libereissa Barabba.

12 E Pilat réspondand, a l ha ancour di-ie : Cosa veuli dounque ch'i fassou dë coul ch'i ciame 'l re d'i Ebreou ?

13 E a soun tournà-sse butté a crié : Buttë-lou sù la crouss.

14 Anloura Pilat a l ha di-ie : Ma che mal ha-lou fait ? E lour a l han crià encoura pi fort : Buttë-lou sù la crouss.

15 Pilat adounque voulant countenté 'l popoul, a l ha liberà-ie Barabba, e dop d'avei fait frusté Gesu, a l'ha dài-lou ént soue man pér essi buttà sù la crouss.

16 Anloura i souldà a l'han ménà-lou ént la court, ch'a l è 'l pretori ; e tutta la brigada essend-se radunà énsil,

17 A l'han vësti-lou d'una vesta dë pourpoura, e avend fait una courouna dë spine éntërsà una ént l'auta, a l'han buttài-la sù la testa ;

18 Peui a l han coumensà a saluté-lou, *disand-ie* : I té salutouma, re d'i Ebreou ;

19 E a i dasiou sù la testa coun una baghëta, e a i sciupavou éncountra ; e buttand-se a gënouioun, a s'umiliavou dénans a chiel.

20 E dop d'essé-sse minciounà *coussi* dë chiel, a l han lèvà-ie la vesta dë pourpoura,

a l han buttà-ie soue vëstimente, e a l' han mënà-lou fora pér butté-lou sù la crouss.

21 E a l han oubligà un certou *om*, pér *nom* Simoun, Cirenian, pare d'Alessandro e dë Rufus, ch'a passava *da lì*, tournand dai camp, dë pourté soua crouss.

22 E a l'han mënà-lou ènt 'l leug *ch'a së ciama* Golgota, ch'a veul di, 'l leug dël Craino.

23 E a l han dà-ie a beivi dë vin misturà coun dë mirra ; ma a l'ha nen pià-lou.

24 E quand a l'han avù-lou buttà sù la crouss, a soun dividù-sse soue vëstimente, ti-rand a la sorte, pér savei lon chë ognidun a i n'a touchëria.

25 Oura a l era tre oure quand a l'han buttà-lou sù la crouss.

26 E l' cartel ch'a coun-tënia l' moutiv dë soua coun-dana a l era : 'L Re d'i Ebrouù.

27 A l han décò buttà sù la crouss ènsem a chiel doui brigant, un a soua dritta, e l'aut a soua sénistra.

28 E coussi a s'è coumpi-sse la scritura ch'a dis : E a l'han buttà-lou al rang d'i malfatour.

29 E coui ch'a passavou lì vësin a i disiou d'ingiurie, sou-crouland la testa, e disand : E ti, chë té campe giù 'l tem-pio, e chë té tourne tiré-lou sù en tre dì,

30 Salvë-te ti istess, e cala giù dë la crouss.

31 I principai sacrificatour burland - se décò ènsem ai Scriba, a disiou tra dë lour : A l ha salvà i aiti ; e a peul nen salvé-sse chiel istess.

32 Chë l Crist, l' re d'Israel a cala giù adess dë la crouss, pér ch'i lou vëdou e ch'i crë-dou ! Anche coui ch'a l erou crucificà coun chiel, a lou ultragiavou.

33 Ma quand a l è stait sess oure, a i è stà-ie dë tene-bre sù tut 'l pais fin a neuv oure.

34 E a neuv oure Gesu a l ha crià a auta vouss, disand : Eloi, Eloi, lamma sabach-thani ? ch'a veul di ; Mio Diou ! mio Diou ! pérchél has-tu ab-bandounà-me ?

35 E queicadun dë coui ch'a l erou lì present avend-lou senti, a l han dit : Eccou, a ciama Elia.

36 E queicadun a l è courù, a l ha èmpì una spounga d'asil e avend-la buttà ènsima d'una baghëta, a l ha dài-ne da beivi, disand : Lasse, vëdouma së Elia a venérà pér lëvé-lou da la crouss.

37 E Gesu avend fait un gran cri, a l è spirà.

38 E l' vel dël tempio a s'è sciancà-sse èn doui, da aut èn bas.

39 E l' santène ch'a l era vis-a-vi dë chiel, vëdand ch'a l era spirà criand coussi, a l ha dit : Sicurament coul om a l era Fieul d'Iddiou.

40 E a i era décò ènsill dë

foumne ch'a guardavou da lountan, fra lequai a i era Maria Madélena, e Maria mare dë Giacou 'l minour, e dë Giose, e Saloume,

41 Ch'a l'aviou seguità-lou, e a l'aviou sërvì-lou quand ch'a l'era ën Galilea; *a i era* dëcò ënsilì diverse aite done ch'a l'erou mountà coun chiel a Gerusalem.

42 E la seira essend già vénùa, pérché ch'a l'era la preparassioun ch'a l'è dënans dël sabbat;

43 Giusep d'Arimateo, counsiè ounourevoul, ch'a spëtava dëcò 'l regno d'Iddiou; avend pià courage, a l'è vénù da Pilat, e a l'ha ciamà-ie 'l corp dë Gesu.

44 E Pilat a l'è rëstà stupi ch'a fussa già mort; e avend ciamà 'l santène, a l'ha ciamà-ie s'a l'era un pes ch'a l'era mort.

45 E avend-lou senti dal santène, a l'ha dà-ie 'l corp a Giusep.

46 E Giusep avend coumprà un linseul, a l'ha calà-lou giù da la crouss, e a l'ha ënvë-luppà-lou coun 'l linseul, e a l'ha buttà-lou ént un sepulcro ch'a l'era taià ént 'l roc; peui a l'ha fait rubaté una pera sù l'intrada dël sepulcro.

47 E Maria Madélena, e Maria mare dë Giose, a guardavou doua a lou buttavou.

CAP. XVI.

La risurressioun, l'apparissioun e l'assensioun dë Gesu-Crist.

OURA 'l dì dël Sabbat a l'era passà, e Maria Madélena, e Maria mare dë Giacou, e Saloume a l'han coumprà d'aromatì, pér vëni-lou ëmbalsamé.

2 E a la matin bin da boun oura, 'l prim dì dë la sémama, a soun arrivà al sepulcro, 'l soul essend lëvà.

3 E a disiou tra dë lour: Chi è-lou ch'a ne farà rubaté la pera dë l'intrada dël sepulcro?

4 E avend guardà, a l'han vëdù chë la pera a l'era lëvà; pérché a l'era moutouben granda.

5 Peui essend éntrà ént 'l sepulcro, a l'han vëdù un giouvou assëtà a banda dritta, coun una vesta bianca, e a soun sbaruà-sse.

6 Ma chiel a l'ha di-ie: Sbarue-ve nen; i serche Gesu 'l Nazarian ch'a l'è stait buttà sù la crouss; a l'è arsussità, a l'è nen sì; eccou 'l leug doua a l'aviou buttà-lou.

7 Ma énde, e die ai so dissepoul, e a Pietrou, ch'a së n'a va dënans a voui aiti ën Galilea; i lou vëdrì ënsilì, coum a l'ha divë-lou.

8 A soun partis-ne subit e a soun scapà-sse dal sepulcro; pérché 'l tramoulas e l'spavent a l'avia pià-ie, e a l'han padit niente a nésson, pérché ch'a l'aviou paura.

9 Oura Gesu essend arsus-

CAP. XVI.

sità la matin dël prim dì dë la sémana, a l è comparù-ie en prim leug a Maria Madélena, dë laqual a l avia scassà sett demoni.

10 E a s'è ëndà-ssëne, e a l'ha announsià-lou a coui ch'a l'erou stait ënsem a chiel, ch'a l'erou ënt 'l deul, e ch'a piouravou.

11 Ma quand a l han senti di ch'a l era viv, e ch'a l'avia vëdù-lou, a l'han nen crëdù-la.

12 Dop dë lon, a s'è moustrà-sse souta un'auta fourma a doui tra dë lour, ch'a l'erou pér stra pér ëndé ai camp.

13 E cousti-ssi essend tourna a l'han announsià-lou ai aiti; ma a l'han pa décò crëdù-ie.

14 Finalment, a s'è moustrà-sse ai oundess, ch'al' erou assëtä ënsem, e a l'ha rimprouverà-ie soua incredulità e soua durëssa dë cœur, pérchë ch'a l'aviou nen crëdù coui ch'a l'aviou vëdù-lou arsussità.

15 E a l'ha di-ie : Ande pér tut 'l mound, e prediche l'e-vangeli a tutta creatura.

16 Coul ch'a l'avrà crëdù, e ch'a sarà stait batesà, a sarà salv ; ma coul ch'a l'avrà nen crëdù, a sarà coundanà.

17 E cousti a saran i miracoul ch'a accoumpagnéran coui ch'a l'avran crëdù : A scasséran i demoni en mè nom ; a parléran dë lingage neuv ;

18 A piéranc le serp *coun la man* ; e quand a l'avran bëvù una cosa mourtal, a i farà nëssun mal ; a i empounéran le man ai malavi, e a saran guaris.

19 Oura 'l Sëgnour, dop d'avei-ie parla dë *coul la manera*, a l è stait elevà sù al ciel, e a s'è assëtä-sse a la drittad'Iddiou.

20 E lour essend parti a l'han predica dapertut ; e 'l Sëgnour a i agiutava, e a confirmava la parola coun i prou-digi ch'a i accoumpagnavou.

'L SANT EVANGELI

DÈ

NOSSËGNOUR GESU-CRIST

SECOUND

SAN LUCA.

CAP. I.

Apparissiou dë l'angel a Zacaria; l'An-nounsià e l'cantico dë Maria; nascita dë Giovan, e proufessia dë Zacaria.

PËR moutiv chë diversi a soun fâ-sse un douver dë butté pér ourdin una narrassoun dë le cose ch'a soun staite pienament certificà fra noui;

2 Coum a l han fâ-nie counossi coui ch'a l han védù-
ie lour istess dal prinsipi, e ch'a soun stait i minist dë la parola.

3 A l ha déçò sémià-me a propozit, dop d'avei esaminà esattament ogni cosa dal princi-
pi a la fin, eccelementissim Teofilo, dë scrivë-tène pér ourdin;

4 Pér chë tê sappies la ve-
rità dë le cose chë t'has sentie.

5 Dal temp d'Erod, re dë Giudea, a i era un cert sacri-
ficatour ch'a l avia nom Za-
caria, dël rang d'Abia; e soua
founna dë le fie d'Aaron, e so
nom a l era Elisabet.

100

6 E a l erou tutti doui giust dënans a Iddiou, caminand ént *tutti* i coumandament e ént tut lon ch'a prescriv l'Ségnour, sensa rimproveri.

7 E a l aviou nêssune ma-
séna, pér moutiv ch'Elisabet a n'era incapace, e ch'a l erou tutti doui moutouben d'età.

8 Oura a l è arrivà chë mentre chë Zacaria a esercitava la sacrificatura én pré-
sensa dël Ségnour, a so tour;

9 Secound l'solit d'esercité la sacrificatura, la sorte a l è toumbà-ie a chiel dë fé l'ou-
blassioun dël përfum, e d'intré ént l tempio dël Ségnour.

10 E tut 'l popoul a l era fora ch'a pregava, a l'oura ch'a sé fa brusé l përfum.

11 E l'angel dël Ségnour a s'è fâ-sse vèdi a chiel, ténand-
se a banda dritta dë l'altar dël përfum.

12 E Zacaria a l è rëstà counturbà quand a l'ha védù-
lou, e a l è stà-ne intimori.

CAP. I.

13 Ma l'angel a i dis : Zacaria, tem nen ; pérché toua preghiera a l è esaudia, e Elisabet toua founna a farà un fieul, e t'i butteras nom Giouan.

14 E tè n'avras una gran countentéssa, e diversi a s'arlegreran dë soua nascita.

15 Pér moutiv ch'a sarà grand en présensa dël Sëgnour, e a beiverà nè vin nè acqua vita ; e a sarà pien dël Spirit Sant fin dal sen dë soua mare.

16 E a n'a counvèrtirà diversi d'i fieui d'Israel al Sëgnour so Diou.

17 Pérché a èndarà dënans a chiel animà dal spirit e da la virtù d'Elia, pér ch'a fassa cambié i cœur d'i pare ént le maséna, e i rivoulta a la prudensa d'i giust, pér prounté al Sëgnour un popoul ben dispost.

18 Anloura Zacaria a dis a l'angel : Coum è-lou ch'i cou-nossereu lon ? pérché i soun vei, e mia founna veia.

19 E l'angel rëspoundand, a i dis : I soun Gabriel ch'i stag dënans a Iddiou, e ch'i soun stait mandà pér parlé-te, e pér dé-te ste boune neuve.

20 Eccou però, tè saras sensa parlé, ansi, tè pourras pi nen parlé fin al dì chë ste cose a arrivéran ; pér moutiv chë t'has nen crëdù a mie parole lequai a saran verificà al temp douvù.

21 Oura l'popoul a spétava

Zacaria, e a sé stupia dë lon ch'a tardava tant ént l tempio.

22 Ma quand a l è stait surti, a poudia nen parlé-ie, e a l han counoussù ch'a l avia vëdù queich visioun ént l tempio ; pér moutiv ch'a i lou dasia da intendi coun segn ; e a l è restà mut.

23 E a l è arrivà, chë quand i dì dë so sërvissi a soun stait terminà, a s'è tournà-ssëne a soua ca.

24 E dop coui dì lì, Elisabet soua founna a l è diventà graviga, e a s'è strémà-sse circa sinq meis, disand :

25 Pér sicur, l Sëgnour a l ha usà-ne coussi vers a mi al temp ch'a l ha guardà-me pér lëvé-me dal scorso fra i omini.

26 Oura sù i sess meis, l'angel Gabriel a l è stait mandà da Iddiou ént una sità dë Galilea, ciamà Nazaret,

27 Da una vergine ch'a dëvia sposé un om ch'a sé ciamava Giusep, l qual a l era dë la famia dë David ; e l nom dë la vergine a l era Maria.

28 E l' angel essend éntrà ént l post doua chila a l era, a i dis : I tè salutou ricevuta in grassia ; l Sëgnour a l è coun ti ; tè seus benedetta fra le done.

29 E quand chila a l'ha vëdù-lou, a l'è staita counturbà, pér moutiv dë ste parole ; e a pensava cosa voulieissa di sta salutassioun.

30 E l' angel a i dis : Maria, tem nen ; pér moutiv chë t'has

trouvà grassia ën présensa d'Iddiou.

31 E eccou, tè diventéras graviga, e tè faras un fieul, e t'i daras nom GESU.

32 A sarà grand, e a sarà ciamà 'l Fieul dël Souvrان, e 'l Sëgnour Iddiou a i darà 'l trono dë David so pare.

33 E a regnèrà sù la ca dë Giacob eternament, e so regno a l avrà mai pi fin.

34 Anloura Maria a dis a l'angel : Coum è-lou chë lolì a arrivèrà, postou ch'i counossou néssun om ?

35 E l'angel rëspoundand, a i dis : L'Spirit Sant a vénérà ént ti, e la virtù dël Souvrان a tè farà ombra ; pér coul moutiv lon ch'a nassèrà da ti Sant, a sarà ciamà 'l Fieul d'Iddiou.

36 E eccou, Elisabet, toua cusina, a l è dëcò diventà graviga d'un fieul, veia coum a l è ; e a l è adess sess meis ch'a l è graviga coula ch'a ciamavou incapace.

37 Pérché a i è niente d'impoussibil a Iddiou.

38 E Maria a dis : I soun la serva dël Sëgnour ; ch'a më sia fait secound toua parola ! e l'angel a s'è artirà-sse da chila.

39 Oura ént coul temp là Maria a s'è lëvà-sse, e a s'è èndà-ssëne coun premura al pais dë le mountagne ént una sità dë Giuda.

40 E a l è éntrà ént la ca dë Zacaria, e a l ha salutà Elisabet.

41 E a l è arrivà chë dal moument ch'Elisabet a l ha avù senti la salutassioun dë Maria, la masëna a l ha arsautà ént so sen, e Elisabet a l è staita émpia dël Spirit Sant.

42 E a s'è buttà-sse a di-ie a auta vouss : Tè seus benedetta fra le done, e benedet 'l frut dë to sen.

43 E da doua më ven-lou, chë la mare dë Mè Sëgnour a vena da mi ?

44 Pérché eccou, dal moument chë la vouss dë toua salutassioun a l è arrivà a mie ourie, la masëna a l è arsautà dë goi ént mè sen.

45 Oura beata è coula ch'a l ha crëdù ; pér moutiv chë le cose ch'a i soun staite dite dal Sëgnour, a saran vérificà.

46 Anloura Maria a dis : Mia anima a diciara Grand 'l Sëgnour.

47 E mè spirit a s'è arlegrà-sse ën Diou, 'l qual a l è mè Salvatour.

48 Pér moutiv ch'a l ha guardà 'l stat umil dë soua serva ; eccou, pér sicur a l'avëni tutti i secoûl a më ci-mèran beata.

49 Pérché 'l Potente a l ha fâ-me dë gran cose, e so nom a l è sant.

50 E soua misericordia a l è dë generassioun ën generassioun ën favour dë coui ch'a lou témou.

51 A l ha ouperà fortement dë so bras ; a l ha fait ch'i prouget ch'i superbi a four-

mavou ént i so cœur, a soun
ëndait a nulla.

52 A l ha campà giù i pou-
tent da i so troni, e a l ha
elevà sù i pécit.

53 A l ha émpì dë beni coui
ch'a l aviou fam ; e i rich, a l
ha mandà-ie via a veuit.

54 A l ha pià sout a la soua
proutessioun Israel, so sérvi-
tour, pér ricourdé-sse dë soua
misericordia ;

55 (Secound ch'a l ha par-
lè-ne a nostri pare ; a Abraam
e a soua prole) pér sempre.

56 E Maria a l è staita coun
chila circa tre meis, e peui a
s'è tournà-ssëne a soua ca.

57 Oura l termin d'Elisa-
bet pér parturi a l è arrivà ; e
a l ha fait un fieul.

58 E i so vësin e i so pa-
rent, avend senti chë l Sëgnour,
a l avia dimoustrà soua
misericordia vers a chila,
a së n'arlegravou éensem a
chila.

59 E a l è arrivà chë sù i
eut dì a soun vénù pér circoun-
cidi la masëna, e a i dasiou
nom Zacaria, dal nom dë so
pare.

60 Ma soua mare a l ha pià
la parola, e a l ha dit : No,
ma a sarà ciamà Giouan.

61 E a l han di-ie : A i è
nëssun ént toua parentela ch'a
l abbia coul nom lì.

62 Anloura a l han fait
segn a so pare, ch'a diciareissa
coum a voulia ch'a fussa cia-
mà.

63 E a l ha ciamà dë carta,

e a l ha scrivù-ie : Giouan a l
è so nom ; e tutti a n'a soun
stait stupi.

64 E dal coup soua bouca
a l è staita duverta, e soua
lenga *dëslid*, dë manera ch'a
parlava ringrassiant Iddiou.

65 E tutti i so vësin a soun
stà-ne intimori ; e dë tutte ste
cose la vouss a n'è courùa ént
tut 'l pais dë le mountagne dë
Giudea.

66 E tutti coui ch'a l han
senti-ie, a l han buttà-ie ént 'l
cœur, disand : Cosa n'a sarà-
lou dë coula masëna ? E la
man dël Sëgnour a l era coun
chiel.

67 Anloura Zacaria so pare
a l è stait pien dël Spirit Sant,
e a l ha proufetisà, disand :

68 Benedett a sia l Sëgnour,
'l Diou d'Israel, dë lon
ch'a l ha visità e liberà so po-
poul ;

69 E dë lon ch'a l ha fâ-ne
seurti un Salvatour poutent
ént la ca dë David, so sérvi-
tour,

70 Secound lon ch'a l avia
dit da la bouca d'i sant prou-
feta, ch'a soun stait da tutti i
temp :

71 Ch'i sariou salvà d'i nos-
tri inimis, e dë la man dë tutti
coui ch'a ne veulou mal ;

72 Pér fé preuva dë soua
misericordia vers a nostri
pare, e pér ricourdé-sse dë
soua santa alleansa ;

73 'L giurament ch'a l ha
fait a Abraam nost pare :

74 Ch'a n'accourdëria, chë

liberà dë la man dë nostri
inimis, i lou serviriou sensa
timour.

75 In santità e in giustissia
ën soua présensa, ogni dì dë
nostra vita.

76 E ti, pécita maséna, té
saras ciamà 'l proufeta dël
Souvran; pérché t'andéras al
dénans dë Nosségnour pér
prounté-ie la stra;

77 E pér dé la counous-
sensa dël salut a so popoul,
ënt la remissiou d'i so péca;

78 Pér la gran bountà d'
Iddiou, en virtù dë laqual 'l
Levant d'en sù a l ha visità-
ne;

79 Pér lusi a coui ch'a soun
assëtä ënt le tenebre e ënt l'
oumbra dë la mort, pér guidé
i nostri pas ënt la stra dë la
councilia.

80 E 'l fioulin a crëssia, e
a diventava fort en spirit; e a
l è stait ënt i désert fin al dì
ch'a dëvia essi dimoustrà a
Israel.

CAP. II.

*Nascita dë Gesu-Crist a Betleem; e soua
presentiassoun al tempio dë Gerusalem, lon
ch'a n'a dis Simeoun; Gesu a l è pourtà
a Nazaret.*

ENT coul temp lì a l è arrivà
E ch'un ourdin a l è stait
publicà pér part dë Cesare
Augusto, chë tutti a füssou
registrà.

2 E sta prima counsegna a
l è staita faita quand Cirenio
a l era gouvernatur dë Siria.

3 Coussi, tutti a andasiou
pér essi counsegna, ognidun
ënt so pais.

4 E Giusep a l è décò
mountà da Galilea en Giudea;
da la sità dë Nazaret ënt la
sità dë David, ciamà Bet-
leem, pér moutiv ch'a l era
dë la ca e dë la famia dë
David;

5 Pér essi counsegna coun
Maria, coun laqual a l era
spouss, e laqual a l era gra-
vida.

6 E a l è arrivà, chë mentre
ch'a l erou là, so termin pér
parturi a l è vénù.

7 E a l ha buttà al mound
so fieul prim-genit, e a l'ha
fassà-lou, e a l'ha buttà-lou
ënt una grëpia, pér causa ch'a
i era nessun allog pér lour ënt
l'ouberge.

8 Oura a i era dë coule
part là dë bërgé ch'a pastura-
vou ënt i camp, e a gouer-
navou i so troupe ënt la neutit.

9 E eccou, l'angel dël Sëgnour
a l è vénù da lour, e la
luce dël Sëgnour a l ha lusi-
ie d'ëntourn, e a n'a soun stait
grandement intimori.

10 Ma l'angel a l ha di-ie:
Tëmi nen, pérché, garde sì,
i vë dag la neuva d'una cosa
ch'a sarà un gran moutiv d'al-
legressa pér tut 'l popoul.

11 A l è chë éncheui ënt la
sità dë David a l è nassù-ve 'l
Salvatour, 'l qual a l è 'l Crist,
Nosségnour.

12 E garde sì 'l segn al
qual i l'arcounossèrl; a l è
ch'a treuvèrl 'l bambin fassà, e
cougià ënt una grëpia.

13 E dal coup éensem a

l'angel a i è stà ie una legioun
dë l'armada dël ciel laudand
Iddiou, e disand :

14 Gloria sia a Diou ènt i
leug i pi aut ! chë la pass a
sia sù la terra e la bouña vou-
lountà ènt i omni !

15 E a l è arrivà chë dop
ch'i angel a soun èndà-ssène
d'ensem a lour al ciel, i bérge
a soun di-sse tra lour : Andouma dounque fin a Betleem,
e vèdouma sta cosa ch'a l è
arrivà, e chë 'l Sègnour a n'ha
dëscuverta.

16 A soun dounque èndait
coun gran premura, e a l han
trouvà Maria e Giusep, e 'l
bambin cougià ènt una gré-
pia.

17 E quand a l' han avù-lou
vèdù, a soun buttà-sse a counté
lon ch'a i era stait dit dë coul
bambin.

18 E tutti coui ch'a l'han
senti-lou, a soun stait stupi dë
le cose ch'a disiou i bérge.

19 E Maria a ousservava
coun cura tutte ste cose, e a i
pensava ènt so spirit.

20 E peui i bérge a së n'a
soun tournà, glourificand e
laudand Iddiou dë tutte ste
cose ch'a l aviou sentie e vè-
dùe, secound ch'a i n'a i era
stait parlà.

21 E quand i eut dì a soun
stait passà pér fé la circouncri-
sioun a la masëna, anloura a l
han dà ie 'l nom dë Gesu, tal
e qual ch'a l' avia di-lou l'
angel prima ch'a fussa coun-
cepi ènt 'l sen.

22 E quand i dì dë la puri-
fication a soun stait passà
secound la legge dë Mose, a
l'han pourtò-lou a Gerusalem,
pér présenté-lou al Sègnour ;

23 (Counfourma lon ch'a l
è scrit ènt la legge dël Sèg-
nour : Chë ogni masc prim-
genit a sarà counsacrà al Sèg-
nour ;)

24 E pér fé l'oublassioun
précisrita da la legge dël Sèg-
nour ; un paira dë tourture,
o doui coulombot.

25 Oura eccou, a i era a
Gerusalem un om ch'a së cia-
mava Simeoun, e coul om a l
era giust e a témia Diou, e a
spètava la counsoulassioun d'
Israel, e l'Spirit Sant a l era
ènt chiel.

26 E a l era stait avërti di-
vinament dal Spirit Sant, chë
dénans dë meuiri a vèdria pri-
ma 'l Crist dël Sègnour.

27 Chiel dounque poussà
dal Spirit, a l è vénù al tem-
pio ; e coum 'l pare e la mare
a i pourtavou 'l bambin Gesu,
pér fé ie secound l'uso dë la
legge ;

28 A l'ha pià-lou ènt i so
bras, e a l ha benedet Iddiou,
e a l ha dit :

29 Sègnour, pér adess tè
lasses andé èn pass to sèrvit-
tour secound toua parola.

30 Pérchë i mè eui a l han
vèdù to salut,

31 'L qual t'has preparà
pér chë tutti i popoul a lou
vèdou,

32 La luce pér illuminé le

nassioun, e pér essi la gloria dë to popoul Israel.

33 E Giusep e soua mare a së stupiou dë le cose ch'a së disiou dë chiel.

34 E Simeoun a l ha bennedi-ie, e a l ha dit a Maria soua mare : Guarda, coust-ssi a l è buttà pér essi un'ouca-sioun a diversi d'Israel dë casché e dë rilevé-sse, e pér essi un segn al qual a së farà oupousissioun.

35 (Ansi, una spa a fourerà toua anima propria) pér ch'i sentiment dë diversi cœur a siou dëscuvert.

36 A i era décò Anna la proufetessa, fia dë Fanuel dë la tribù d'Aser, laqual a l era già d'un temp, e laqual a l avia vivù coun so mari sett anni dop soua virginità;

37 E, vidoua da outanta anni incirca, a bougiava nen dal tempio, sërvand coun diguin e coun preghiere, neuit e dì.

38 Chila dounque, essend vénùa ént l'istess moument, a laudava décò l Ségnour, e a parlava dë chiel a tutti coui ch'a spétavou d'essi liberà a Gerusalem.

39 E quand a l han avù coumpi tut lon ch'a l è comandà da la legge dël Ségnour, a soun tournà-sséne én Galilea, a Nazaret so pais.

40 E l bambin a crëssia, e a diventava fort én spirit, pien dë sapiensa ; e la grassia d' Iddiou a l era sù chiel.

41 Oura so pare e soua mare a andasiou tutti i anni a Gerusalem a la festa dë pasqua.

42 E quand a l'ha avù dou-deß anni, lour a soun mountà a Gerusalem secound 'l solit dë la festa ;

43 E coum a së n'a tournavou, i dì essend coumpi, l fieul Gesu a l è rëstà ént Gerusalem ; e Giusep e soua mare a soun nen accourzù-sséne.

44 Ma pensand ch'a fussa ént le troupe d'i viagiatour, a l han caminà tut un dì ; e peui a l'han sercà-lou fra i so parent e coui dë soua counous-sensa.

45 E coum a l'han nen trouvà-lou, a soun tournà-sséne a Gerusalem, sërcand-lou.

46 Oura a l è arrivà chë tre dì apress a l'han trouvà-lou ént l tempio, assëtâ fra i dou-tour, scoutand-ie, e interrou-gandi-ie.

47 E tutti coui ch'a lou sentiou, a l erou stupi dë soua sapiensa e dë soue ris-poste.

48 E quand a l' han vëdù-lou, a soun stà-ne souvrapres, e soua mare a l ha di-ie : Mè car, pérchë l has tu fâ-ne coussi ; guarda, to pare e mi, i tê sërcavou essend én gran crussi ?

49 E a l ha di-ie : Pérchë sérche-me ? Seve nen chë bë-sogna ch'i siou ai affè dë mè Pare ?

CAP. III.

50 Ma a l han nen capi lon ch'a i disia.

51 Anloura a l è calà counlour, e a l è vénù a Nazaret ; e a i era soutoumes, e soua mare a counservava tutte ste parole ént so cœur.

52 E Gesu a s'avansava én sapiensa, e én statura, e én grassia vers Iddiou e vers i omuni.

CAP. III.

Gian Batista predicand e batésand ; A batesa Gesu-Crist. Genealogia dé ouest ultim.

OURA sù i quindess anni dël regno dë Tiberio Cesare, quand Ponsio Pilat a l era gouvernatour dë la Giudea, e ch'Erod a l era tetrarca én Galilea, e so fratel Flip, tetrarca ént 'l pais d'Iturea e dë Traconita, e Lisania, tetrarca én Abilena ;

2 Anna e Caifa essend grand sacrificatour, la parola d'Iddiou a l è staita diretta a Giouan, feul dë Zacaria, al désert.

3 E a l è vénù ént tut 'l pais dë le part dël Giourdan, predicand 'l batesim dël pentiment, pér la remissioun d'i péca ;

4 Coum a l è scrit al liber dë le parole d'Esaias 'l proufeta, disand : La vouss dë coul ch'a cria ént 'l désert, a l è : Prepare la stra dë Nossègnour, spiane i so vieui.

5 Ogni vallada a sarà coumpia, e ogni mountagna e ogni coulina a sarà abassà, e le cose storte a saran drissà, e le stra disugual a saran spianà.

6 E ogni carn a vèdrà 'l salut d'Iddiou.

7 A disia dounque a la furfa dë coui ch'a vèniou pér essi batésà da chiel : Rassa dë vipre, chi l ha avèrti-ve dë sfugi la colera a vèni ?

8 Fe dë fruti ch'a counvenou al pentiment, e butte-ve nen a di tra voui aiti : I avouma Abraam pér pare ; pérch' i vèdiou, ch' Iddiou a peul fé nassi, fin da ste pere, dë masëna a Abraam.

9 L'appia a l è già buttà a la radis d'i erbou ; ogni erbou dounque ch'a porta nen dë bouna fruta, a va essi taià e campà al feu.

10 Anloura le turbe a l han ciama-ie, disand : Cosa faroumè-ne dounque ?

11 E a l ha rispost, e a l ha di-ie : Chë coul ch'a l ha doui vèsti a n'a daga un a coul ch'a n'ha niéssun ; e chë coul ch'a l ha dë che mangé a n'a fassa altretant.

12 A i è décò vénù-ie da chiel dë coui dël peage pér essi batésà, i quai a l han di-ie : Padroun, cosa faroumè-ne ?

13 E a l ha di-ie : Pretendiniente dë pi dë lon ch'a l è coumandà-ve.

14 Le gent dë guerra a l han décò ciama-ie, disand : E noui, cosa faroumè-ne ? A l ha di-ie : Fe nè tort nè frauda a niéssun, ma countente-ve dë vostre paghe.

15 E coum 'l popoul a l era

sù l'aspettativa, e ch'a rasounava së a le volte mai Giouan a saria nen 'l Crist,

16 Giouan a l ha pià la parola, e a l ha dit a tutti : Mi instant, i vë batësou d'acqua ; ma a i n'a ven un pi poutent chë mi, dël qual i soun gnanca degn dë dëslié le liasse dë le scarpe ; coul là a vë bateserà dë l'Spirit Sant e dë feu.

17 A l ha so val en man, e a rendèrà poulida affait soua aira, e a èmbarounèrà 'l fourment ènt so granè : ma la paia a la farà brusé al feu ch'a së dëstissa nen.

18 E en fasand diverse aitre esourtassioun, a predicava l' Evangeli al popoul.

19 Ma Erod 'l tetrarca rimprouverà da chiel sù 'l proposit d'Erodias, founna dë Flip so fratel, e pér causa dë tutti i mai ch'a l avia fait,

20 A l ha èncoura buttà ensem a tutti i aitri coul dë butté Giouan en présoun.

21 Oura a l è arrivà chë coum tut 'l popoul a l era batësà, Gesu décdò essend batësà, e pregand, 'l ciel a s'è duvert.

22 E l'Spirit Sant a l è calà sù chiel sout a una fourma courpoural, coum coula d'una couloumba ; e a i è stà ie una vouss da 'l ciel, laqual a l ha di ie : Të seus mè Fieul carissim ; i soun coumpiasù-me ènt ti.

23 E Gesu a toucava ai tant' anni, fieul (secound ch'a

së crëdia) dë Giusep, *fieul* d' Elia :

24 Dë Matthat, dë Levi, dë Melchi, dë Janna, dë Giusep,

25 Dë Mattatia, d'Amos, dë Nahum, d'Eli, dë Nagge,

26 Dë Matth, dë Mattatia, dë Semei, dë Giusep, dë Giuda,

27 Dë Gioanna, dë Rhesa, dë Zorobabel, dë Salatiel, dë Neri,

28 Dë Melchi, d'Addi, dë Cosam, d'Elmodam, d'Er,

29 Dë Giose, d'Eliezer, dë Jorim, dë Matthat, dë Levi,

30 Dë Simeoun, dë Giuda, dë Giusep, dë Gionan, d'Elia-kim,

31 Dë Melca, dë Mainan, dë Mattata, dë Nathan, dë David,

32 Dë Jesse, d'Obed, dë Booz, dë Salmon, dë Naasson,

33 D'Aminadab, d'Aram, d'Esrom, dë Fares, dë Giuda,

34 Dë Giacob, d'Isaac, d' Abraam, dë Tara, dë Nachor,

35 Dë Sarug, dë Ragau, dë Faleg, d'Eber, dë Sala,

36 Dë Cainan, d'Arfaxad, dë Sem, dë Noe, dë Lamech,

37 Dë Mattusala, d'Enoc, dë Jared, dë Maalaleel, dë Cainan,

38 D'Enos, dë Seth, d'Adam, *fieul* d'Iddiou.

CAP. IV.

Gesu-Crist tentà dal demoni, a guaris en Capernaum diversi malati.

OURA Gesu, essend pien dë l'Spirit Sant, a l ha lassà le rive dël Giourdan, e poussà

da la virtù dë l'Spirit a l è vénù al désert.

2 E a l è stait tentà dal demoni quaranta dì, e a l ha mangià niente affait durant coui dì ll; ma apress ch'a l è stait passà, a s'è senti-sse fam.

3 E l'demoni a l ha di-ie : Së tè seus 'l Fieul d'Iddiou, dis-ie a coula pera ch'a d'venta dë pan.

4 E Gesu a i ha rispost, disand : A l è scrit : Chë l'om a vivrà nen mac dë pan, ma d'ogni parola d'Iddiou.

5 Anloura l'demoni a l ha ménà-lou sù un' auta mounagna, e a l ha moustrà-ie, ént un moument dë temp, tutti i regni dël mound.

6 E l'demoni a l ha di-ie : I tè dareu tutta sta poutensa e soua gloria ; pérché a m'è staita daita, e i la dag a chi i veui.

7 Së tè véules dounque éngénouié-te dénans a mi, tut a sarà tò.

8 Ma Gesu rispondand, a l ha di-ie : Endarè dë mi, Satan, pérché a l è scrit, T'adoreràs 'l Ségnour to Diou, e tè lou serviras chiel soul.

9 A l'ha décò ménà-lou a Gerusalem, e a l'ha buttà-lou sù la balustrada dël tempio, e a l ha di-ie : Së tè seus 'l Fieul d'Iddiou, campë-te giù da sì.

10 Pérché a l è scrit ch'a darà ourdin ai so angel dë counsérvé-te ;

11 E ch'a tè pourtéran ént

soue man, dë paura chë té t'ensiupe to pè encountra queich pere.

12 Ma Gesu rëspoundand, a l ha di-ie : A l è stait dit : Té tentéras nen 'l Ségnour to Diou.

13 E terminà ch'a l è staita tutta la tentassioun, l'demoni a l'ha lassà-lou sté pér un temp.

14 E Gesu a l è tournà én Galilea pér la virtù dë l'Spirit, e soua arnomina a s'è spantiàsse pér tut 'l pais d'entourn.

15 Pérché a insegnava ént le sinagoghe, e a l era ounou-rà da tutti.

16 E a l è vénù a Nazaret, doua a l era stait nurri, e a l è éntrà ént la sinagoga 'l dì dë sabbat, secound so solit ; e peui a s'è lèvà-sse pér lesi.

17 E a l han dà-ie 'l liber dël proufeta Esaia ; e duvert ch'a l ha avù 'l liber, a l ha trouvà 'l passage doua a l è scrit :

18 L'Spirit dël Ségnour a l è sù mi, pér moutiv ch'a l ha ounzù-me ; a l ha mandà-me evangelisé ai pover, pér guari coui ch'a l han 'l cœur ciagrin ;

19 Pér publiché ai présouné ch'a soun liberà, e ai borgnou ch'a tourou sciairé ; pér butté én libërtà coui ch'a soun oupres, e pér publiché l'ann gradevoul dël Ségnour.

20 E peui piegà ch'a l ha avù 'l liber, a l'ha restitù-lou al minist, e a s'è assëtâ-sse ; e i

eui dë tutti coui ch'a l'erou
dë la sinagoga a i erou ados.

21 Anloura a s'è buttà-sse
a di-ie : Bel e èncheui coula
scritura a l'è verificà, e voui
i lou senti.

22 E tutti a i fasiou testas-
sioun, e a së stupiou dë le
parole dë grassia ch'a surtiou
da soua bouca ; e a disiou :
Coust-ssi è-lou nen 'l fieul dë
Giusep ?

23 E chiel a l'ha di-ie : I
më dirè pér sicur coul prou-
verbi : Medic, guarissé-te da
ti ; e fa sì, ènt to pais, tutte
le cose ch'i avouma senti di
chë t'has faite a Capernaum.

24 Ma a l'ha di-ie : In ve-
rità i vë diou chë nëssun prou-
feta a l'è ricevù ènt so pais.

25 In verità i vë diou, ch'a
i era diverse vidoue in Israel,
dal temp d'Elia, quand l'ciel
a l'è stait sarà tre anni e sess
meis ; dë manera ch'a i'è stà-
ie una gran famina pér tut l'
pais.

26 E però, Elia a l'è nen
stait mandà da gniune dë lour ;
ma mac da una founna vidoua
ènt Sarepta dë Sidoun.

27 A i era dëcò diversi
leprous in Israel dal temp
d'Elisea l' proufeta ; però,
gnanca un dë lour a l'è stait
guari ; ma mac Naaman, l'
qual a l'era Sirian.

28 E a soun stait tutti in-
fiammà dë colera ènt la sina-
goga, entend ste cose.

29 E essend-se lëvà, a l'han
buttà-lou fora dë la sità, e a

l'han mënà-lou fin èn broua
dë la mountagna sù laqual a l'
è fabricà soua sità, pér campé-
lou giù.

30 Ma chiel a l'è passà èn
mes dë lour, e a s'è èndà-
ssëne.

31 E a l'è calà a Caper-
naum, sità dë Galilea, e lì, a i
insegnava i dì dë Sabbat.

32 E a së stupiou dë soua
doutriua ; pér causa chë soua
parola a l'era coun autourità.

33 Oura a i era ènt la sina-
goga un om ch'a l'era èm-
poussessà da un demoni im-
pur, l' qual a s'è buttà-sse a
crié a auta vousse,

34 Disand : Oimè ! cosa i
è-lou fra noui e ti, Gesu Nazar-
reno ? Seus-tu vénù pér fé-ne
perdi ? I seu chi té seus, l'
Sant d'Iddiou.

35 E Gesu a l'ha censurà-
lou fortement, disand-ie : Sta
chiet, e seurt da st'om. E l'
demoni, dop d'avei campà
coun dispet coul om al bel e
mes, a l'è surti dë chiel sensa
fë-ie nëssun mal.

36 E a soun tutti stait stupi-
e a parlavou tra lour, e a di-
sioi : Che parola è-la sta-ssi,
ch'a coumanda coun autourità
e coun poutensa ai spirit im-
pur, e a seurtou.

37 E soua arnomina a l'è
courùa dapërtut dë coule part
là.

38 E quand Gesu a l'è
aussà-sse dë la sinagoga, a l'è
ëentrà ènt la ca dë Simoun ; e la
madona dë Simoun a l'avia

una grossa frev, e a l'han pregà-lou pér chila.

39 E essend-se chinà sù chila, a l ha coumandà a la frev, e la frev a l'ha lassà-la; e dal coup a s'è lèvà sse, e a l ha sèrvi-ie.

40 E coum 'l soul a tra-mountava, tutti coui ch'a l aviou dë malavi dë varie maliadie a l han mënà-ie da chiel; e pousand le man un a un sù lour, a i guaria.

41 I demoni dëcò a surtiou fora da diversi, criand, e dis-sand : Tè seus 'l Crist, 'l Fieul d'Iddiou ; ma a i censurava fortement, e a i përmëtia nen dë di ch'a saveissou ch'a fussa 'l Crist.

42 E dì ch'a l è stait, a l è parti, e a l è èndait ènt un post désert ; e le turbe a lou sèrcavou, e essend vénue da chiel, a lou téniou, pér nen ch'a èndeissa via.

43 Ma chiel a l ha di-ie : I soun d'oubligà d'evangelisé dëcò a i autre sità 'l regno d'Iddiou ; pér moutiv ch'i soun mandà pér lon.

44 E a predicava ènt le sinagoghe dë la Galilea.

CAP. V.

Crist a ciama Pietrou ; a giustifica soua coundouta e coula d'i sò countra i Farisei.

OURA a l è arrivà, coum la furfa a s'i campava ados pér senti la parola d'Iddiou, ch'a sè ténia sù la riva dël lac dë Genesaret.

2 E vëdand doue nav ch'a l

erou sù la spounda dël lac, e da lequai i pëscadour a l erou calà e a lavavou i so filar, a l è mountà ènt una dë coule nav, laqual a l era dë Simoun.

3 E a l'ha pregà-lou dë mëné-la un po lountan da terra; e peui essend-se assëtâ, a insegnava le furse da la nav.

4 E quand a l ha avù cessà dë parlé, a dis a Simoun : Mena in piena acqua, e lasse èndé vostri filar pér pësché.

5 E Simoun rispondand, a l ha di-ie : Padroun, i avouma travaià tutta la neuit, e i avouma pià niente ; però, sù toua parola i lassereu andé 'l filar.

6 Fait ch'a l'ha avù-lou, a l han pëscà una tal quantità dë pess, ch'i filar a së sciancavou.

7 E a l han fait segn a i so camérada, i quai a l erou ènt l'autra nav, dë vénî-ie a l'agicut ; e essend vénù, a l han èmpì le doue nav, dë manera tal ch'a proufoundavou.

8 E quand Simoun Pietrou a l ha védù lon, a s'è campàsse èn gënhouioun dënans a Gesu, disand-ie : Sëgnour, fate lountan da mi ; pérchê ch'i soun un om pecatour ;

9 Pér moutiv chè 'l timour a s'era impadrouni-sse, sia dë chiel, sia dë tutti coui ch'a i erou ènsem, pér causa dë la pësca d'i pess ch'a véniou dal moument dë fé ; sia dëcò dë Giacou e dë Giouan fieui dë

Zebedeo, i quai a l' erou coumpagn dë Simoun.

10 Anloura Gesu a dis a Simoun : Tem nen ; d'our'in là tê saras un pêscadour d'omini viv.

11 E quand a l' han avù ménâ le nav a terra, a l' han lassà tut, e a l' han seguitâ-lou.

12 Oura a l' è arrivâ chë coum a l' era ènt una dë le sitâ, eccou, un om pien dë lepra védand Gesu, a s'i è campâ-sse al dënans, la faccia ën terra, e a l' ha pregâ-lou, disand : Sëgnour, së tê veules, tê peules rendë-me poulit.

13 E Gesu a l' ha spourzù la man, e a l' ha toucâ-lou, èn disand : I lou veui, sia poulit; e dal coup la lepra a l' ha lassâ-lou.

14 E a l' ha coumandâ-ie dë di-lou a néssun ; ma va, i halou di-ie, fa-te vëdi al sacrificatour, e presenta pér toua purificassioun lon chë Mose a l' ha prescrit, pér sërvi-ie dë testimouniansa.

15 E soua arnomina a së spantiava dë pi èn pi, talment chë dë gran furfe a s'ëmbarounavou pér senti-lou, e pér essi guarie dë soue maladie da chiel.

16 Ma chiel a së ténia da banda ènt i désert, e a pre-gava.

17 Oura a l' è arrivâ, un dì ch'a insegnava, chë dë Farisei e dë doutour dë la legge, i quai a l' erou vënù da tutti i paisot dë la Galilea, e da la Giudea,

e da Gerusalem, a l' erou lì assétâ ; e la poutensa dël Sëgnour a l' era lì pér ouperé dë guarigioun.

18 E eccou dë' gent ch'a pourtavou ènt un let un om 'l qual a l' era paralitic ; e a proucuravou dë pourté-lou ènt la ca, e dë butté-lou denans a chiel.

19 Ma trouvand nen dë qual part a poudriou fé-lou intré pér causa dë la furfa, a soun mountâ sù la ca, e a l' han calâ-lou giù pér i coup, ènsem al pécit let, al bel e mes, dënans a Gesu ;

20 'L qual védand soua fede, a dis al paralitic : Om, i to pécâ a tê soun pérdonnâ.

21 Anloura i Scriba e i Farisei a soun buttâ-sse a dëscouri fra lour aiti, disand : Chi è-lou coust-ssi ch'a dis dë bëstemie ; Chi peul pérdonné i pécâ, sëdènd Diou soul ?

22 Ma Gesu counoussand i so sentiment, a l' ha pià la parola, e a l' ha di-ie : Pérché dëscouri-ve parei fra voui aiti ?

23 'L qual è-lou pi facil, o dë di : I to pécâ a tê soun pérdonnâ, o dë di : Levë-te, e camina ?

24 Oura pér ch'i sappie chë 'l Fieul dë l'om a l' ha l'autourità sù la terra dë pérdonné i pécâ, a dis al paralitic : I tê diou, levë-te, carié-te to pécit let, e vatë-ne a toua ca.

25 E dal coup essend-se lëvâ èn présensa dë lour, a s'è buttâ-sse ados 'l let doua a l

CAP. VI.

éra cougià, e a l è èndà-ssëne a soua ca, glamourificand Iddiou.

26 E tutti a soun stait stupi, e a glamourificavou Iddiou ; e es-send intimori, a disiou : Pér sicur, i avouma védù èncheui dë cose chë mai a déviou as-pété-sse.

27 Dop dë lon a l è surti, e a l ha védù un dë le dugane ch'a l avia nom Levi, assétâ al leug dël peage, e a l ha di-ie : Ven-me apress.

28 'L qual lassand tut, a s'è lèvà-sse, e a l'ha seguità-lou.

29 E Levi a l ha fait un gran festin ènt soua ca, doua a i era una grossa adunansa dë coui dë la dugana, e d'autre gent ch'a l erou ènsem a lour ataulà.

30 E i Scriba dë coul pais là e i Farisei a sussuravou contra i dissepoul, disand : Pér qual moutiv è-lou ch'i mange e ch'i beivì ènsem a coui dë la dugana e a dë grama gent ?

31 Ma Gesu piand la parola, a i dis : Couich'a soun èn sanità a l han nen da manca dë medic, ma ben si coui ch'a stan mal.

32 I soun nen vénù a ciamé i giust al pentiment, ma ben si i pecatour.

33 A l han di-ie décò : Pér qual moutiv è-lou ch'i dissepoul dë Giouan a san souvens dë digiun e dë preghiere ; e l'istess a n'a fancouï d'i Farisei ; ma i tò a mangiou e a beivou.

34 E a l ha di-ie : E-lou

ch'i peuli fé-ie fé digiun ai amis dë l'spouss, mentre chë l'spouss a l è ènsem a lour ?

35 Ma i temp a venéran chë l'spouss a i sarà lèvà ; anloura a faran digiun ènt coui dì lì.

36 E peui a i ha proupost stou paragoun : Néssun a butta un tacoun dë vesti neuv a una vëstimenta veia ; sédènò 'l neuv a strassa ; e 'l tacoun neuv a së riferis nen a lon ch'a l è vei.

37 Dë l'istessa manera, néssun a butta 'l vin neuv ènt dë vass vei ; sédènò 'l vin neuv a farà sauté i vass, e andarà èn maloura, e i vass a saran pers.

38 Ma 'l vin neuv a devessi buttà ènt dë vass neuv ; e coussi tutti doui a së conservou.

39 E a i è néssun dë coui ch'a beivou dë vei, ch'a veulia subit dë neuv ; pérché a dis : 'L vei a val mei.

CAP. VI.

Gesu-Crist a giustifica i so dissepoul gavand dë spi un dì dë Sabbat. A nomina doudées apostoul, e a da varie istrussioun.

OURA a l è arrivà, 'l sabbat secound - prim, ch'a passava a travers i gran, e i so dissepoul a gavavou dë spi, e a i sfrisavou ènt le man, e a n'a mangiavou.

2 E queicadun d'i Farisei a l han di-ie : Pérché fe-ve una cosa ch'a l è nen permes dë fé 'l Sabbat ?

3 E Gesu piand la parola, a l ha di-ie : Eve nen lësù lon

ch'a l ha fait David quand a l ha avù fam, chiel e coui ch'a i erou ènsem ;

4 Dë qual manera a l è entrà ènt la ca d'Iddiou, e a l ha pià i pan dë proupousissiou, e a l ha mangià-ne, e a l ha dà-ne décò a coui ch'a i erou ènsem ; ben ch'a sia mac permes ai sacrificatour soul dë mangé-ne ?

5 E peui a l ha di-ie : 'L Fieul dë l'om a l è Sègnour fin dël Sabbat.

6 A l è décò arrivà, un aut sabbat, ch'a l è entrà ènt la sinagoga, e ch'a insegnava ; e a i era lì un om ch'a l avia la man drittä séca.

7 Oura i Scriba e i Farisei a ousservavou s'a lou guariria 'l Sabbat, pér pié-ne oucasiooun d'accusé-lou.

8 Ma chiel a counoussia i so sentiment ; e a dis a l'om ch'a l avia la man séca : Levête, e ten-te drit èn mes. E chiel lèvand-se, a s'e ténù-sse drit.

9 E peui Gesu a l ha di-ie a lour : I vë ciaméreu una cosa : E-lou permes dë fé dë bin i dì dë Sabbat, o dë fé dë mal ? dë salvé una persouna, o dë lassé-la meuiri ?

10 E quand a l ha avù-ie guardà tutti al èntourn, a dis a coul om : Sporz toua man ; lon ch'a l ha fait, e soua man a l è diventà sana coum l'autra.

11 E a soun stà-ne in furia, e a téniou consei tra lour sù lon ch'a poudriou fé a Gesu.

12 Oura ènt coui dì lì, a l è arrivà ch'a l è andait sù una mountagna pér preghé, e ch'a l ha passà la neuit èntrega a preghé Diou.

13 E dì ch'a l è stait, a l ha ciamà i so dissepoul, e a n'ha elett doudess, i quai a l ha décò nouminà apostoul :

14 Simoun, al qual a l ha décò dait 'l nom dë Pietrou ; e Andrea so fratel, Giacou e Giouan, Flip e Bërtroume ;

15 Matteo e Toumà, Giacou d'Alfea, e Simoun ch'a i diou Zelota ;

16 Giuda *fratel* dë Giacou, e Giuda Iscariot, 'l qual a l è stait décò traditour.

17 E peui, caland ènsem a lour, a s'e fermà-sse ènt una pianura coun la squadra d'i so dissepoul, e una gran furfa dë popoul dë tutta la Giudea, e dë Gerusalem, e dë le part maritim dë Tir e dë Sidoun, ch'a l erou vénù pér senti-lou, e pér essi guari dë soue maladie.

18 E coui décò ch'a l erou tourmentà da spirit impur ; e a soun stait guari.

19 E tutta la furfa a proucurava dë touché-lou ; pér moutiv ch'a i surtia da chiel una virtù laqual a i guaria tutti.

20 Anloura voultant i eui vers a i so dissepoul, a i disia : I si beati, voui, pover ; pér moutiv chë 'l regno d'Iddiou a l è pér voui aiti.

21 I si beati, voui aiti chë adess i avi fam ; pérchë i sarì

gouernà fin ch'i n'abbie prou.
I si beati, voui aiti chi pioure
adess ; pérché i sari ènt la goi.

22 I sari beati quand i
omini a vë vourran mal, e ch'a
vë buttéran fora, e ch'a v'in-
giuriéran, e neghèran vost nom
coum essend gram, pér causa
dél Fieul dë l'om.

23 Arlegrave ènt coul dì lì,
e saute dë goi ; pérché, garde,
la vostra mercede a l è granda
al ciel ; e i so pare dë lour a
n'a fasiou altretant ai proufeta.

24 Ma guai a voui aiti, rich ;
pérché i avi vostra counsou-
lassioun.

25 Guai a voui aiti chi si
pien ; pérché i avrà fam. Guai
a voui aiti chi rie adess ; pérché
i vë lamentèrl e i piourèrl.

26 Guai a voui quand tutti
i omuni a diran dë bin dë voui ;
pérché i so pare a n'a fasiou
altretant ai faus proufeta.

27 Ma a vouichi më scoute,
i vë diou : Voule-ie bin ai
vostri nemis ; fe dë bin a coui
ch'a vë veulou mal.

28 De dë benedissioun a
coui ch'a vë maledissou, e
preghe pér coui ch'a vë fan
tort.

29 E a coul ch'a tê da sù
una massëla, sporz-ie décdò
l'autra ; e së queicadun a tê
leva to mantel, impedissé-lou
nen dë pié décdò l'courpet.

30 E a tut om cl'a tê ciama,
da-ie ; e a coul ch'a tê leva lon
ch'a l è tò, ripeté-lou pi nen.

31 E coum i veuli ch'i omuni

a vë fassou, fe-ie a lour décdò
l'istess.

32 Ma s'i veuli *mac* bin a
coui ch'a vë veulou bin, qual
gra è-lou ch'a vë n'avran ?
pérché la grama gent a veul bin
décdò a coui ch'a i veulou bin.

33 E s'i fe dë bin *mac* a
coui ch'a l han fâ-ve dë bin,
qual gra è-lou ch'a vë n'avran ?
pérché la grama gent a n'a fa
décdò l'istess.

34 E s'i prête *mac* a *coui*
da chi i counte d'arseivi, qual
gra è-lou ch'a vë n'avran ?
pérché la grama gent a prêsta
décdò a la grama gent, pér ch'a
n'a ricevou la paria.

35 Ma voui, voule-ie bin ai
vostri nemis, e fe dë bin e
prête sensa speré-ne niente, e
vostra mercede a sarà granda,
e i sari i sieui dél Souvran ;
pérché a fa dë bin fin ai ingrat
e ai gram.

36 Use dounque dë misericordia,
coum vost Pare a usa
dë misericordia.

37 E giudiche nen, e i sari
nen giudicà ; coundane nen, e
i sari nen coundanà ; fe quitans,
e a vë sarà fait quitansa.

38 De, e a ve sarà dait ; e
a vë daran ènt l sen bouna
mësura, coun la coumoulura
fin ch'a versa, pérché dë la
mësura ch'i mësurèrl, i sari
mësurà décdò voui.

39 A i proupounia décdò un
paragoun : E-lou poussibil
ch'un borgnou a peussa mënè
un borgnou ? E-lou ch'a cas-
chëran nen tutti doui ènt l foss?

40 'L dissepoul a l è nen pi chë 'l so padroun ; ma ognì dissepoul, counfourma së dev, a diventèrà coum so padroun.

41 E pérché guardes-tu la borda ch'a l è ént l'eui dë to fratel, e tê t'accorzes nen chë t'has ti un trav ént l'eui ?

42 O coum peus-tu di a to fratel ? Fratel, pérmet ch'i levou la borda ch'a l è ént to eui, ti, chë tê vèdes nen un trav ch'a l è ént to eui. Ipotrita, leva prima l trav da to eui, e peui apress tê vèdras coum tê levèras la borda ch'a l è ént l'eui dë to fratel.

43 Certament, un erbou a l è nen boun, ch'a porta cattiva fruta ; nè un erbou a l è nen cattiv, ch'a porta dë bouna fruta.

44 E ognì erbou a së counos da so frut ; infatti, i fig a së cheuiou nen sù i bossou, e a së vendumia nen le ue sù i busson.

45 L'ounest om a tira dë boune cose dal boun tesor dë so cœur ; e l'om gram a tira dë cattive cose dal cattiv tesor dë so cœur ; pérché ch'a l è dë l'abboundansa dël cœur chë la bouca a parla.

46 Ma pér qual moutiv è-lou ch'i më ciame Sègnour, Sègnour, e i fe nen lon ch'i diou ?

47 I vad a moustré-ve a chi sémia coul ch'a ven da mi, e l' qual, sentend mie parole, a i butta én pratica.

48 A sémia a un om 'l qual, fabricand una ca, a l ha sappà

anans, e a l ha fait la foundamenta sù la rocca, dë manera ch' essend arrivà un inoundasioun d'acque, l'furoun a l ha ben dait countra sta ca ; ma a l'ha nen smouvù-la, pérché ch'a l era foundà sù la rocca.

49 Ma al countrari coul ch'a l ha senti mie parole, e ch'a l ha nen buttà-ie én pratica, a sémia a un om 'l qual a l ha fabricà soua ca sù la terra, sensa fé-ie dë foundamenta ; l'furoun a l ha dà-ie éncountra, e dal coup a l è vénùa giù, e la ruina dë coula ca a l è staita granda.

CAP. VII.

Gesu-Crist a guaris l'sérvitour d'un capitani, e a arrussiata l'fœul d'una vidoua ; a fa testassiorun dë chiel istess, e dë Gianbatista. A assolvu una dona peccatrice.

E QUAND a l ha avù terminà tut coul dëscours én präsensa dël popoul 'l qual lou scou-tava, a l è entrà én Capernaum.

2 Oura l'sérvitour d'un cert capitani, al qual a l era carissim, a l era malavi, e vësin dë meuiri.

3 E quand a l ha avù senti parlé dë Gesu, a l ha mandà-ie queicadun d'i ansian d'i Eb-reou, pér preghé-lou dë vénì a guari so sérvitour.

4 E essend vénù da Gesu, a l'han pregà-lou coun istansa, disand-ie ch'a l era degn ch'a i fussa accourdà lon.

5 Pér moutiv ch'a stima nostra nassioun, e a l ha fà-ne fabriché una sinagoga.

6 Gesu dounque a l è éndait éensem a lour ; e coum a l era

CAP. VII.

già a poca lountanansa dë la ca, 'l capitani a l ha mandà-ie al incountr' i so amis, pér di- ie : Sègnour, pië-te nen tanta pena, pérchë i soun nen degn chë t'intres ént mia ca ;

7 Pér coul moutiv déco i soun nen crëdù-me degn d'an- dé mi istess da ti ; ma dis una parola, e mè sèrvitour a sarà guari.

8 Pérchë mi istess i soun un om coustitui sout a un aut, e i heu sout a mi dë gent dë guerra ; e i diou a un : Va, e a va ; e a un aut : Ven, e a ven ; e a mè sèrvitour : Fa lon, e a lou fa.

9 Senti chë Gesu a l ha avù lon, a l è stà-ne maravià ; e voultant-se, a dis a la troupa ch'a i era apress : I vë diou, ch'i heu nen trouvà tanta fede, fin én Israel.

10 E quand coui ch'a l erou stait mandà, a soun stait dë ritourn a la ca, a l han trouvà 'l sèrvitour ch'a l era stait malavi ch'a stasia ben.

11 E l dì apress a l è arrivà chë Gesu andasia a una sità ciama Nain, e diversi d'i so dissepoul e una gran furfa a andasiou énsem a chiel.

12 E coum a s'avésinava da la porta dë la sità, eccou, a së pourtava fora un mort, fieul unic dë soua mare laqual a l era vidoua ; e una gran furfa dë la sità a l era coun chila.

13 E quand 'l Sègnour a l'ha vëdù-la, a l è stait pià da

la coumpassioun pér chila ; e a l ha di-ie : Pioura nen.

14 Peui essend-se avésinà, a l ha toucà la cassia ; e coui ch'a la pourtavou a soun fermà-sse, e a dis : Giouvénnot, i té diou, levë-te.

15 E l mort a s'è lèvà-sse drit, e a s'è buttà-sse a parlé ; e a l'ha rendù-lou a soua mare.

16 E a soun tutti stait inti- mori, e a glamourificavou Iddiou, disand : Certament un gran proufeta a s'è lèvà-sse fra noui ; e pér sicur Diou a l ha visità so popoul.

17 E la vouss a s'è spantià- ssène ént tutta la Giudea, e ént tut 'l pais d'ëntourn.

18 E tutte ste cose essend staite rappourtà a Giouan da i so dissepoul,

19 Giouan a l ha ciama doui d'i so dissepoul, e a l ha mandà-ie da Gesu, pér-di-ie : Seus- tu coul ch'a dévia vëni, o s'i avouma da spété-ne un aut ?

20 E essend vënù da chiel, a l han di-ie : Giouan Batista a l ha mandà-ne da ti, pér di-te : Seus-tu coul ch'a dévia vëni, o s'i avouma da spété-ne un aut ?

21 Oura ént l'istess temp a l ha guari diverse përsoune dë maladie e dë flagei, e dë malign spirit ; e a l ha dait la vista a diversi borgnou.

22 E peui Gesu a i ha ris- post, e a l ha di-ie : Ande, e counte a Giouan lon ch'i avi vëdù e senti, ch'i borgnou a

tournou a sciairé; ch'i sop a caminou; ch'i leprous a soun nètià; ch'i ciorgn a sentou; ch'i mort a arsussitou; e chë l'evangeli a l è predicà ai pover.

23 Ma beato è chiounque a sarà nen stait scandalisà pér causa dë mi.

24 E peui quand i espress dë Giouan a soun stait parti, a s'è buttà-sse a di dë Giouan a le troupe: Cosa se-ve andait a vëdi al désert? Una cana soupata dal vent?

25 Ma cosa se-ve andait a vëdi? Un om ben vësti? Guarde, a l è ént i palas d'i re ch'a së treuvou coui ch'a soun vësti coun magnificensa, e ch'a vivou ént le delissie.

26 Ma cosa se-ve andait a vëdi? Un proufeta? Si, i vë diou, e pi ch'un proufeta.

27 A l è dë chiel ch'a l è scrit: Eccou, i mandou mè express dënans a toua faccia, e a preparerà toua stra dënans a ti.

28 Pérché i vë diou chë fra coui ch'a soun nassù da dona, a i è nésson proufeta pi grand chë Giouan Batista; e però 'l pi pécit ént 'l regno d' Iddiou a l è pi grand chë chiel.

29 È tut 'l popoul ch'a sentia lon, e coui dël peage ch'a l erou stait batèsà dël batesim dë Giouan, a l han giustificà Diou.

30 Ma i Farisei e i doutour dë la legge, i quai a l erou nen stait batèsà da chiel, a l han

rendù a so risguard l'intensioun dë Diou inutil.

31 Anloura Nossègnour a dis: A chi è-lou ch'i peus paragouné i omni dë sta generasioun, e a cosa è-lou ch'a sëmiou?

32 A sëmiou a le masëna ch'a soun assëtà al marcà, e ch'a criou i un a i aiti, e ch'a diou: I avouma sounà dël flaut, e i avi nen ballà; i v'avouma cantà d 'arie, da fé piouré, e i avi nen piourà.

33 Pérché Gianbatista a l è vénù mangiand panen dë pan, e buvand panen dë vin; e voui i die: A l ha un demoni.

34 'L Fieul dë l'om a l è vénù mangiand e buvand; e voui i die: Eccou un mangiatour e un bëvitour, un amis dë coui dël peage e dë la grament.

35 Ma la sapiensa a l è staita giustificà da tutti i so fieui.

36 Oura un d'i farisei a l'ha arcedù-lou dë mangé a souaca; e a l è éntrà ént la ca dë coul fariseo, e a s'è buttà-sse a taula.

37 E eccou, a i era ént la sità una founna dë cattiva vita, laqual, avend savù ch'a l era a taula ént la ca dël fariseo, a l ha pourtà un vass d'alabastr pien d'un euli dë boun oudour.

38 E ténand-se pér darè ai so pè, e piourand, a s'è buttà-sse a bagné-ie dë soue lagrime, e a i suava coun i so cavei, e

CAP. VIII.

a i basava i pè, e a i ounzia dë coul euli dë boun oudour.

39 Ma l' fariseo ch'a l' avia arcedù-lou, vèdand lon, a s'è pensà-sse : Së coust-ssi a fissa proufeta, certament a savria chi e qual a l' è sta dona ch'a lou touca, pérché a l' dë cattiva vita.

40 E Gesu piand la parola, a i dis : Simoun, i heu queicosa da di-te; e a l' ha di-ie : Padroun, dis-lou.

41 Un creditour a l' avia doui debitour; un a i dévia sinq sent dëne, e l' aut sin-quanta.

42 E coum a l' aviou nen dë che paghé, a l' ha fà-ie qui-tansa a tutti doui. Dis en po, 'l qual dë lour a i vourrà 'l pi dë bin.

43 E Simoun rispoundand, a l' ha di-ie : I pensou ch'a l' è coul al qual a l' ha fait 'l pi quitansa ; e Gesu a i dis : Ben dit.

44 Anloura voultant-se vers a la foumna, a dis a Simoun : Vèdës-tu sta dona ? I soun entrà ent toua ca, e tè l' has nen dà-me d' acqua pér lavé-me i pè ; ma chila a l' ha bag-nà i mè pè dë soue lagrime, e a l' ha suà-ie coun i so cavei.

45 Tè l' has nen dà-me un basin ; ma chila, dop ch'i soun entrà, a l' ha nen tralassà dë basé-me i pè.

46 T'has nen ounzù mia testa d'euli ; ma chila a l' ha ounzù i mè pè d'un euli dë boun ou-dour.

47 Pér coul moutiv i tè diou, ch'i so pécà, i quai a soun grand, a i soun pérdonà ; pérché a l' ha amà moutouben ; e coul al qual a së pérdonna dë manc, a ama dë manc.

48 E peui a dis a la dona : I to pécà a tè soun pérdonà.

49 E coui ch'a l' erou en-sem a chiel a taula a soun buttà-sse a di fra lour : Chi è-lou coust-ssi, 'l qual assolv fin ai pécà.

50 Ma a dis a la foumna : Toua fede a l' ha salvà-te ; Vatè-ne en pass.

CAP. VIII.

La Parabola dë coul ch'a sëmena, &c. Gesu a calma un tempoural, e a assusvita la fia dë Giatro.

OURA a l' è arrivà dop dë lon ch'a andasia dë sità en sità, e dë pais en pais, predi-cand e publicand 'l regno d'Id-diou ; e i doudess a l' erou en-sem a chiel.

2 E queich done dëcò ch'a l' avia liberà da dë spirit mal-lign, e da dë maladie ; Maria, ch'a së ciamava Madélena, da laqual a l' erou surti sett de-moni.

3 E Gioanna foumna dë Chuzas, 'l qual a l' era 'l fa-tour d'Erod ; e Susanna, e diverse aitre lequai a l' agiu-tavou d'i so ben.

4 E coum una gran furfa a së radunava, e chë diversi a andasiou da chiel da tutte le sità, a l' ha di-ie sta parabola :

5 Un om a l' è surti pér së-

méné soua sémens : e en sémens, una part a lè toumbà al loung dè la stra, e a lè staita trépignà, e i ousei dël ciel a l'han mangià-la tutta.

6 E un'autra part a lè toumbà ènt un teren gairin ; e brouià ch'a l ha avù, a lè sècà, pér moutiv ch'a l avia panen d'umid.

7 E un'autra part a lè toumbà ènt le spine ; e le spine a l han crèssù ènsem a chila, e a l'han fà-la meuri.

8 E un'autra part a lè toumbà ènt una bouna terra ; e quand a lè staita en spi, a l ha rendù dè frut sent volte tant. Èn disand ste cose, a criava : Chi ha d'ourie pér senti, ch'a senta.

9 E i so dissepoul a l'han interrougà-lou, pér savei lon ch'a voulia di sta parabola.

10 E a l ha rispost : A vè dait a voui dè counossi i se-gret dël regno d'Iddiou ; ma a i aiti mac en parbole, pér chè en vèdand a vèdou nen, e chè en sentand a capissou nen.

11 Guarde sì la parabola : La sémens, a lè la parola d'Iddiou.

12 E coui ch'a l han ricevù la sémens al loung dè la stra, a lè coui ch'a scoutou la parola, ma inseguìt a ven l' demoni, l' qual a i leva la parola da i so cœur, dè paura chè en crèdand a siou salvà.

13 E coui ch'a l han ricevù la sémens ènt un teren

ch'a i è dè pere, a lè coui i quai, avend senti la parola, a l'han ricevù-la coun piassi ; ma a l han panen dè radis ; a crèdou pér un temp ; ma al temp dè la tentassioun, a sè ritirou.

14 E lon ch'a lè toumbà fra le spine, a lè coui i quai avend senti la parola, e essend-sène andait, a soun stent da i crussi, da le richesse, e da i piassi dè sta vita ; e a portou panen dè fruta ch'a sia madura.

15 Ma lon ch'a lè toumbà ènt una bouna terra, a lè coui i quai, avend senti la parola, a sè la tenou ènt un cœur ounest e boun, e a porta dè frut coun passiensa.

16 Nesson, dop ch'a l ha aviscà 'l cair, al lou creuv d'un vass, nè gnanca a lou butta nen sout a un let ; ma a lou butta sù 'l candèle, pér chè coui ch'a introu a vèdou 'l cair.

17 Pér moutiv ch'a i è gnu segret ch'a nè sia déscouvert, e pér strémà ch'a sia una cosa, a ven a essi counoussùa, e al cair.

18 Guarde dounque coum i scoute ; pérché a coul ch'a l ha, a i sarà dait : ma a coul ch'a l ha panen, fin a lon ch'a sè pensa d'avei, a i sarà lèvà.

19 Anloura soua mare e i so fratei a soun vènù da chiel ; ma a poudiou nen abbordé-lou pér causa dè la furfa.

20 E a l'han rappourtài-lou, disand : Toua mare e i to fra-

CAP. VIII.

tei a soun là fora, ch'a deside-
rou dë vëdë-te.

21 Ma a l ha rispost, e a l
ha di-ie : Mia mare e i mè
fratei a soun coui ch'a scoutou
la parola d'Iddiou, e ch'a la
buttou èn pratica.

22 Oura a l è arrivà ch'un
dì a l è mountà ènt una nav
ensem ai so dissepoul ; e a l
ha di-ie : Passouma a l'autra
riva dël lac ; e a soun
parti.

23 E coum a navigavou, a
s'è èndurmi-sse ; e coum un
vent fortissim a s'è lèvà-sse sù
l lac, la nav a s'è èmpis-sse d'
acqua, e a l erou èn gran pe-
ricoul.

24 Anloura a soun vénù da
chiel, e a l han dësvià-lou, di-
sand : Padroun ! padroun ! i
souma pers. Ma chiel, es-
send-se lèvà, a l ha parlà da
padroun al vent e a le acque ;
e a soun apasia-sse, e la calma
a l è tournà vénì.

25 Anloura a l ha di-ie :
Douv'è-la vostra fede ? E
lour aiti, pien dë timour e
d'imirassioù, a disiou tra
lour : Ma chi è-lou coust-ssi,
ch'a coumanda fin ai vent e a
l'acqua, e a i ubbidissou ?

26 Peui a navigavou vers
l pais d'i Gadarenian, l qual
a l è vis-a-vi dë la Galilea.

27 E quand a l è stait calà
a terra, a i è vénù-ie a l'in-
countr un om dë coula sità
là, l qual già da un temp a l
era èmpousessà dai demoni, e
a l era nen cuvert dë vësti-

mente, e a stasia nen ènt le
ca, ma ènt i sepulcri.

28 E avend vëdù Gesu, a
s'è buttà-sse a crié, e a s'è
campà-sse èn terra dënans a
chiel, disand a auta vouss :
Cosa i è-lou fra mi e ti, Gesu,
Fieul dël Diou Souvrän ? I té
pregou, tourmenté-me nen.

29 Pérché a coumandava al
spirit impur dë seurti fora da
coul om, pérché ch'a s'era
èmpousessa dë chiel già da un
pes : e ben chë coul om a
fussa ligà dë cadene e ténù ai
fer, a roumpia i so legam, e a
l era pourta via dal demoni
ènt i désert.

30 E Gesu a l ha ciamà-ie :
Coun has-tu nom ? e a l ha
di-ie : Legioun ; pérché di-
versi demoni a l erou èntrà ènt
chiel.

31 Ma a lou pregavou ch'a
i deissa nen ourdin d'ëndé ènt
l'inférn.

32 Oura a i era lì un gros
troup d'anmai ch'a pasturavou
sù la mountagna, e a lou pre-
gavou ch'a i deissa licensa d'
intré ènt cousti crin ; e a l'ha
dài-la.

33 E i demoni, surtand da
coul om, a soun èntrà ènt i
crin ; e l troup a s'è campà-
sse da aut in bas ènt l lac, e
a l è stait stent.

34 E quand coui ch'a i erou
ën pastura a l han vëdù lon
ch'a l era arrivà, a soun
scapà-sse, e a soun andait a
counté-lou ènt la sità e ènt le
campagne.

35 E le gent a surtiou pér vëdi lon ch'a l era arrivà, e a soun vénù da Gesu ; e a l han trouvà l'om dal qual i demoni a l erou surti, assétâ ai pè dë Gesu, vësti, e sù so boun giudissi ; e a l han avù paura.

36 E coui ch'a l aviou vëdù lon, a l han countà-ie couum l'ëndemonià a l era stait liberà.

37 Anloura tutta sta furfa, vénùa da diversi leug vësin d'i Gadarenian, a l'han pregà-lou dë ritiré-sse da lì ; pér moutiv ch'a l erou fortement intimori : A l è dounque tournà mounté ént la nav, e a s'è tournàssène.

38 E l'om dal quali demoni a l erou surti, a lou pregava d'essi ènsem a chiel ; ma Gesu a l'ha mandà-lou via, disand-ie :

39 Tourna a toua ca, e conta le gran cose ch'Iddiou a l ha fà-te. A l è dounque èndait publicand pér tutta la sità tutte le cose chë Gesu a l avia fà-ie.

40 E quand Gesu a l è stait dë ritourn, la furfa a l'ha ricevù-lou coun piasi ; pérchê tutti a lou spétavou.

41 E eccou, un om ciamà Gairo, l' qual a l era l principal dë la sinagoga, a l è vénù, e campand-se ai pè dë Gesu, a l'ha pregà-lou dë vénì a soua ca.

42 Pér moutiv ch'a l avia una fia unica, dë l'età dë doucess anni incirca, laqual a l era pér meuiri ; e couum a andasia, la furfa a lou pressava.

43 E una foumna laqual già da doucess anni a l avia una perdita dë sang, e ch'a l avia spendù tut l' fat-sò ént i medic, sensa ch'a l aveissa poudù essi guaria da néssun ;

44 Avésinand-se da chiel pér darè, a l ha toucà 'l bord dë soua vëstimenta ; e dal coup la perdita dë sang a s'è fermà-sse.

45 E Gesu a dis : Chi è-lou ch'a l ha toucà-me ? e couum tutti a negavou ch'a fussa lour, Pietrou a i dis, e coui décò ch'a i erou ènsem : Padroun, la furfa a té sara tut d'ëntourn e a té scarpisa, e té dies : Chi è-lou ch'a l ha toucà-me ?

46 Ma Gesu a dis : Queicadun a l ha toucà-me ; pérchê i soun accourzù-me ch'una virtù a l è surtia da mi.

47 Anloura la foumna vëdand chë lolì a l era nen stà-ie strémà, a l è vénùa tutta tramoulant, e campand-se ai sopè, a l ha diciarà-ie èn présensa dë tut l' popoul pér qual moutiv a l'avia toucà-lou, e couum a l era staita guaria dal moument.

48 E chiel a l ha di-ie : Fia, fa-te animo, toua fede a l ha guari-te : Vatë-ne èn pass.

49 E couum a parlava ancoura, queicadun a l è vénù da la ca dël principal dë la sinagoga, e a l ha di-ie : Toua fia a l è morta ; da pi nen incomoud al Padroun.

CAP. IX.

50 Ma Gesu avend senti lon, a l ha rispost al pare dë la fia, disand : Tem nen ; fa mac chë t'abbie fede, e a sarà guaria.

51 E quand a l è stait arrivà a la ca, a l ha mac lassà intré Pietrou, e Giacou e Giouan, coun l pare e la mare dë la fia.

52 Oura tutti a la piour avou, e dë doulour a së dasiou dë bot sù l'stomi ; ma a l ha di-ie : Pioure nen, a l è nen morta, ma a deurm.

53 E a riou dë chiel, pérché a saviou bin ch'a l era morta.

54 Ma chiel, avend ie tutti buttà fora, e avend pià la man dë la fia, a l ha crià, disand : Fia, levë-te.

55 E so spirit a l è tournà vëni, e chila a s'è lèvà-sse subit ; e chiel a l ha dait ourdin ch'a i deissou da mangé.

56 E l pare e la mare dë la fia a soun stà-ne maravià ; ma a l ha coumandà-ie dë di a nëssun lon ch'a l era stait fait.

CAP. IX.

*Mission d'i Apostoul. La Trasfiguras-
stion. Gesu a veul ch'i sò a i vadou apress
sensa guardé en dard.*

PEUI avend radunà i so dou-
dess dissepoul, a l ha dà-ie
poutensa e autourità sù tutti i
demoni, e dë guarì i malavi.

2 E a l ha mandà-ie a pre-
diché l regno d'Iddiou, e a
guari i malavi.

3 E a l ha di-ie : Pourte

niente pér l viage, nè bastoun,
nè sac, nè pan, nè dëne ; E
abbie nen doue veste pr'un.

4 E in qualonque ca ch'i
intre, ste-ie fin a tant ch'i
parte da lì.

5 E pér tut doua a vë ri-
cevèran nen, partand da coula-
sità lì, soupate la pouver d'i
vostri pè, en testimouniansa
countra dë lour.

6 Lour aitri dounque essend
parti, a andasiou dë pais en
pais, evangelisand, e guar-
and dapértut.

7 Oura Erod 'l tetrarca a
l ha senti parlé dë tutte le
cose chë Gesu a fasia ; e a
savia nen cosa pensé dë lon
chë queicadun a disiou, chë
Giouan a l era arsussità d'i
mort.

8 E certi un, ch'Elia a l
era compars ; e d'aitri, ch'un
d'i proufeta d'i temp antic a l
era arsussità.

9 E Erod a l ha dit : I heu
fait taié la testa a Giouan.
Chi è-lou dounque coust-ssi
dë chi i sentou di dë cose
parie ? E a proucurava dë
vëdë-lou.

10 E peui i apostoul essend
dë ritourn a l han countà-ie
tutte le cose ch'a l aviou faite.
E Gesu a l ha mënà-ie via en-
sem a chiel, e a s'è ritirà-sse
da banda ént un leug désert,
davésin dë la sità ciamà Bet-
saida.

11 E le troupe avend savù
lon, a soun andà-ie apress ;
e a l ha ricevù-ie, e a i par-

lava dël regno d'Iddiou, e a
guardia coui ch'a l'aviou da
manca d'essi guarì.

12 Oura couum a së fasia
già tard, i doudess a soun
vénù, e a l han di-ie : Manda
via sta surfa, pér ch'a së n'a
vadou ènt le bourgià e ènt i
paisot d'entourn, pér ritiré-ssie,
e trouvé da mangé; pérché i
souma sì ènt un post désert.

13 Ma chiel a l ha di-ie :
De-ie voui aiti da mangé. E
a l han dit : I avouma nen dë
pi dë sinq pan e dë doui pess;
sëdènò ch'i vadou noui a couum-
pré dë roba pér tut stou popoul;

14 Pérché a l erou circa
sinq mil'om. E chiel a dis
ai so dissepoul : Fe-ie rangé
pér coumpagnie dë sinquanta
l'una.

15 E coussi a l han fait, e
a l han fâ-ie rangé tutti.

16 Peui a l ha pià i sinq
pan e i doui pess, e guardand
vers l'ciel, a l ha benedi-ie,
e buttà-ie a toc; e a l ha
distribùi-ie ai so dissepoul,
pér ch'a i butteissou dënans a
coula surfa.

17 E tutti a l han mangià-
ne, e a l han avù-ne abbas-
tansa, e a s'è pourtà-ssène via
doudess cavagne piene d'i toc
dë pan ch'a l erou stait d'avans.

18 Oura a l è arrivà chë
couum a l era ènt un leug da
part pér preghé, e ch'i dis-
sepoul a l erou éensem a chiel, a
l ha interrougà-ie, disand : Chi
è-lou chë le troupe a disou
ch'i soun mi ?

19 A i han rispost : Giouan
Batista; d'aitri, Elia; e d'ai-
tri, ch'un d'i proufeta dël temp
passà a l è arsussità.

20 A i dis anloura : E voui
aiti, chi è-lou ch'i die ch'i soun
mi ? E Pietrou rëspoundand, a
i dis : Të seus 'l Crist d'Iddiou.

21 Ma usand dë minaccie,
a l ha coumandà-ie dë di-lou
a nêssun.

22 E a l ha di-ie : Bësogna
chë 'l Fieul dë l'om a patissa
moutouben, e ch'a sia rifudà
dai ansian, e dai principai
sacrificatour, e da i Scriba, e
ch'a lou fassou meuirি, e ch'a
arsussita sù i tre dì.

23 E peui a disia a tutti :
Së queicadun a veul véri-me
apress, - ch'a rinounzia a se
stess; ch'ogni dì a së butta
ados soua crouss, e ch'a më
seguita.

24 Pérché chionque a vour-
rà salvé soua vita, al la pérdrà;
ma chionque a pérdrà soua
vita pér amour dë mi, al la
salvèrà.

25 E a cosa servë-lou a un om
dë guadagné tut 'l mound, s'a
sé dësfa, e së perd chiel istess?

26 Pérché chionque a l
avrà avù ounta dë mi e dë mie
parole, 'l Fieul dë l'om a l
avrà ounta dë chiel, quand a
venérà ènt soua gloria, e dël
Pare e d'i sant angel.

27 E i vë diou in verità chë
fra coui ch'a soun sì present,
a i n'a i è ch'a meuiréran nen
fin a tant ch'a l abbiou vëdù 'l
regno d'Iddiou.

CAP. IX.

28 E circa eut dì apress ste parole, a l è arrivà, ch'a l ha pià ènsem a chiel Pietrou, e Giouan, e Giacou, e ch'a l è mountà sù una mountagna pér preghé.

29 E mentre ch'a pregava, la fourma dë soua ciera a l è diventà tut'autra, e soua vëstimenta a l è rëstà bianca, dë manera ch'a lusia coum un sludi.

30 E eccou, doui përsounage, cioè Mose e Elia, a parlavou ènsem a chiel.

31 E a soun coumpars cirroundà dë gloria, e a parlavou dë soua mort, laqual a dévia pati a Gerusalem.

32 Oura Pietrou e coui ch'a i erou ènsem, a l erou accablà da la seugn ; e dësvià ch'a soun stait, a l han vëdù soua gloria, e i doui përsounage ch'a i erou ènsem.

33 E a l è arrivà, mentre chë sti përsounage a së separavou da chiel, chë Pietrou a dis a Gesu : Padroun, i stouma benissim si ; founé-ie dounque tre tende, una pér ti, una pér Mose, e una pér Elia ; a savia gnanca lon ch'a disia.

34 E mentre ch'a disia ste cose, a i è vénù-ie una nuvoula laqual a i ha cuvert dë soua oumbra ; e coum a intravou ènt la nuvoula, a l han avù paura.

35 E una vouss a l è vénùa da la nuvoula, disand : Coussi a l è mè Fieul dilett : scoute-lou.

36 E mentre ch'a së fasia

coula vouss, Gesu a s'è trouvàsse soul. E a soun tutti stait chiet, e a l han dit a nëssun, ènt coul temp là, niente dë lon ch'a l aviou vëdù.

37 Oura l dì apress a l è arrivà, chë lour essend calà da la mountagna, una gran troupa a l è vénù-ie a l'incontr'.

38 E eccou, un om dë la troupa, a s'è buttà-sse a crié, disand : Padroun, i tè pregou, guarda un po mè fieul, pérchë i heu mac coul lì.

39 E eccou, un spirit a lou ciapa, subit a lou fa crié, e a lou soupata coun vioulensa, fasand-ie fé scuma, e coun pena a lou lassa sté, dop ch'a l'ha avù-lou ravioulà.

40 Oura i heu ben pregà i to dissepoul dë scassé-lou fora, ma a l han nen poudù.

41 E Gesu réspoundand, a dis : O generassioun incredula e perversa, fin a quand è-lou ch'i sareu ènsem a voui, e ch'i avreu da suppourté-ve ? Menëme sì to fieul.

42 E mentre ch'a s'avësinaua, 'l demoni a l'ha soupatà-lou coun vioulensa coum s'a l'aveissa voulsù-lou scianché a toc ; ma Gesu a l ha censurà l'spirit impur, e a l ha guari 'l fioulin, e a l'ha rendù-lou a so pare.

43 E tutti a soun stait stupi dë la magnifica virtù d'Iddiou. E coum tutti a së stupiou dë tut lon ch'a fasia, a l ha dit ai so dissepoul.

44 Voui aiti, scoute bin sti
dëscours, pérché a arrivèrà chë
'l Fieul dë l'om a sarà dait
ënt le man d'i omuni.

45 Ma a l han nen capi sta
parola, e a i era talment scura,
ch'a la capiou nen ; e a témou
d'interroughé - lou riguard a
coula parola.

46 Peui a soun buttà-sse
a countendi, pér savei 'l qual
dë lour a l era 'l pi grand.

47 Ma Gesu védand 'l sen-
timent d'i so cœur, a l ha pià
una maséna, e a l'ha buttà-la
davésin a chiel ;

48 E peui a l ha di-ie : Chi-
ounque a ricevrà sta maséna a
mè nom, a mè ricev ; e chi-
ounque mè ricevrà, a ricev
coul ch'a l ha mandà - me ;
pérché coul ch'a l è 'l pi pécit
fra tutti voui aiti, a l è coul
ch'a sarà grand.

49 E Giouan piand la pa-
rola, a dis : Padroun, i avouma
védù queicadun ch'a scassava
i demoni a to nom, e i l' avou-
ma impedi-lou pér causa ch'a
té seguita nen coun noui.

50 Ma Gesu a i dis : Im-
pedi-lou nen ; péréhé coul ch'a
l è nen countra noui, a l è pér
noui.

51 Oura a l è arrivà quand
i temp dë soua elevassioun a
sé coumpiou, ch'a s'è fâ-sse
animo d'andé a Gerusalem.

52 E a l ha mandà dénans
a chiel d'espress, i quai essend
parti, a soun éntrà ënt un pais
d'i Samaritan, pér préparé-ie
d'allog.

53 Ma a l'han nen ricevù-
lou, pérché ch'a sémiava ch'a
andeissa a Gerusalem.

54 E quand Giacou e Gi-
ouan, i so dissepoul, a l han
védù lon, a l han dit : Sëgnour,
veus-tu ch'i diouma coum a l
ha fait Elia, chë 'l feu a cala
giù dal ciel, e a i brusa.

55 Ma Gesu voultant-se a
l ha censurà-ie, disand-ie : I
savi nen dë qual spirit i si.

56 Pérché 'l Fieul dë l'om
a l è nen vénù pér fé perdi le
anime d'i omuni, ma pér salvé-
ie. Coussi a soun èndà-ssène
a un aut pais.

57 E a l è arrivà mentre ch'a
lerou pér stra, ch'un cert om a i
dis : I té seguitereu, Sëgnour,
dapertut doua t'anderas.

58 Ma Gesu a i ha rispost :
Le voulp a l han dë tane, e i
ousei dël ciel a l han dë ni ;
ma 'l Fieul dë l'om a l ha
gnanca doua ripousé soua
testa.

59 Peui a dis a un aut :
Seguité-me ; e coust-ssi a dis :
Lassé-me, prima, andé a sepeli
mè pare.

60 E Gesu a l ha di-ie :
Lassa i mort a sepeli i so mort ;
ma ti, va, e predica 'l regno
d'Iddiou.

61 Un aut èncoura a i dis :
Sëgnour, i té seguitereu, ma
lassé-me, prima, licensié-me
da coui dë mia ca.

62 Ma Gesu a i ha rispost :
Chiounque a da man a la së-
loira, e a guarda èn darè, a l è
nen boun pér 'l regno d'Iddiou.

CAP. X.

CAP. X.

*Genu-Crist a manda dènans i sëttant e doui a
prediché e guari ; arlegrà in spirit a loda 'l
Para. A insegnà a un doutour dë la legge
chi sia 'l prossim.*

OURA apress a ste cose,
Nossègnour a l ha èncoura stabili-ne sëttanta aitri,
e a l ha mandà-ie da doui a doui prima dë chiel, in tutte
le sità e tutti i pais doua a dëvia andé chiel.

2 E a i disia : La mëssoun a l è granda ; ma a i è pochi manouai ; pregue dounque 'l Sègnour dë la mëssoun, ch'a poussa dë manouai ènt soua mëssoun.

3 Ande, eccou, i vë man-dou coum tanti agnei ën mes ai lu.

4 Pourte nè boursa, nè sac, nè scarpe, e salute nëssun pér la stra.

5 E ën qualounque ca ch'i intre, coumense a di : La pass a sia a sta ca !

6 S'a i è là queicadun ch'a sia degn dë pass, vostra pass a riposerà sù chiel ; sëdènò, a tournèrà a voui.

7 E ste ènt coula ca, mangiad e bëvand dë lon ch'a vë sarà presentà ; pérché 'l manoual a l è degn dë soua paga. Passe nen da ca ën ca.

8 E ën qualounque sità ch'i intre, e ch'a vë risseivou ; mange dë lon ch'a vë sara presentà.

9 E i malavi ch'a i saran, guari-ie, e di-ie : 'L regno d'Iddiou a l è davësin dë voui.

10 Ma ën qualounque sità

ch'i intre, s'a vë risseivou nen, seurti ènt soue countrà, e di parei :

11 I soupatouma countra voui aiti la pouver dë vostra sità, laqual pouver a s'è tacàsse a noui ; però, i avi da savei chë 'l regno d'Iddiou à v'è davësin.

12 E i vë diou, ch'ènt coul dì là coui dë Sodoma a saran trattà coun minour rigour chë coula sità lì.

13 Guai a ti Corazin, guai a ti Betsaida ! pérché s'i miracoul ch'a soun fâ-sse ën mes dë voui a fussou fâ-sse ènt Tir e ènt Sidoun, a i è un pes ch'a sariou penti-sse, cuverte d'un sac, e assëtà sù la sëner.

14 Pér coul moutiv Tir e Sidoun a saran trattà coun minour rigour chë voui al dì dël giudissi.

15 E ti Capernaum, ti chë tê seus staita elevà fin al ciel, tê saras abassà fin ènt l'infèrn.

16 Coul ch'a vë scounta, a më scounta ; e coul ch'a vë rigetta, a më rigetta mi ; e coul ch'a më rigetta, a rigetta coul ch'a l ha mandà-me.

17 Oura i sëttanta a soun tournà-ssëne allegrament, ën disand : Sègnour, a to nom, fin ai demoni a soun sout a noui.

18 E chiel a l ha di-ie : I erou a guardé Satan cascand giù dal ciel coum un sludi.

19 Eccou, i vë dag la facoultà dë marcié ados a le

serp e ai scourpiooun, e ados a ogni forsa dël nemis ; e niente a sarà capace dë fé-ve dë mal.

20 Però arlegrave nen dë lon ch'i spirit a soun sout a voui, ma pitost arlegrave dë lon ch'i vostri nom a soun scrit ént 'l ciel.

21 Ént coul moument appount Gesu a s'è arlegrà-sse én spirit, e a dis : I tè laudou, o Pare, Sègnour dël ciel e dë la terra, dë lon chë t'has nascost ste cose ai savi e ai dot, e chë tè l has moustrà-ie a le maséna. A l è coussi, o Pare, pérché ch'a l è coussi ch'a l ha piassù-te.

22 Ogni cosa a m'è staita daita én man da mè Pare ; e néssun a counos chi sia 'l Fieul, sédèndò 'l Pare ; nè chi sia 'l Pare, sédèndò 'l Fieul, e coul a chi 'l Fieul a l avrà ben voulusù-lou moustré.

23 Peui voultant-se vers ai so dissepoul, a l ha di-ie én particoular : Beati a soun i eui ch'a védou lon ch'i vède voui aiti.

24 Pérché i vè diou, chë diversi proufeta e diversi re a l han desiderà dë vèdi le cose ch'i vède voui aiti, e a l han nen vèdù-ie, e dë senti le cose ch'i senti voui aiti, e a l han nen senti-ie.

25 Anloura eccou, un doutour dë la legge a s'è lèvà-sse pér butté-lou a le preuve, e a i dis : Padroun, cos'è-lou ch'i devou sé pér avei la vita eterna ?

26 E chiel a l ha di-ie : Cos'è-lou ch'a l è scrit ént la legge ? cosa i lesës-tu ?

27 E a l ha rispost, e dit : T'améras 'l Sègnour to Diou dë tut to cœur, e dë tutta toua anima, e dë tut to poussibil, e dë tutta toua *facoultd* dë pensè ; e to prossim coum ti istess.

28 E a l ha di-ie : T'has rispost benissim ; fa lon e té vivras.

29 Ma chiel voulant giustifiché-sse, a dis a Gesu : E chi è-lou mè prossim ?

30 E Gesu rispondand, a i dis : Un om a calava da Gerusalem a Gerico, e a l è toumbà ént le man d'i lader, i quai a l'han spui-lou, e dop ch'a l'han avù-lou feri dë diversi coup, a soun éndà-ssène, lassand-lou mes mort.

31 Appount e a caso, un sacrificatour a calava pér l'istessa stra, e quand a l'ha vèdù-lou, a s'è stravià-sse.

32 Un Levita dëcò essend arrivà ént coul post, e vèdand st'om-sì, a l ha fâ-ne l'istess, passand da l'autra banda.

33 Ma un Samaritan fasand soua stra, a l è vénù da chiel, e vèdand-lou, a l è stait touçà dë coumpassioun ;

34 E avésinand-se, a l ha bindà -ie soue piaghe, e a l ha versà -ie d'euli e dë vin ; peui a l'ha buttà-lou sù soua propria mountura, e a l'ha ménà-lou ént l'ouberge, e a l ha avù-ne cura.

35 E all indouman ën partand, a l ha tirà fora doui dëne, e a l ha dà-ie a l'ostou, ën disand-ie : Abbia cura dë chiel ; e tut lon chë tè spen-dëras dë pi, i tè lou rendereu a mè ritourn.

36 'L qual dounque dë stitre tè sëmië-lou essi stait 'l prossim dë coul ch'a l era toumbà ént le man d'i lader ?

37 A l ha rispost : A l è coul ch'a l ha usà dë misericordia vers a chiel. Gesu dounque a i dis : Va, e ti décdò fa-ne altretant.

38 E a l è arrivà mentre ch'a së n'andasiou, ch'a l è entrà ént un paisot ; e una soumna, ch'a l avia nom Martra, a l'ha ricevù-lou ént souaca.

39 E a l avia una sourela ciamà Maria, laqual ténand-se assëtä ai pè dë Gesu, a scoutava soua parola.

40 Ma Martra laqual a l era ën faccende ; a l è vénùa da Gesu, e a l ha di-ie : Sëgnour, tè fa-lou nen pena chë mia sourela a mè lassa servi tutta soula ; dis-ie dounque ch'a mè daga un po d'agiat.

41 E Gesu rëspoundand, a i dis : Martra, Martra, tè tè das dë crussi e dë tribulassioun pér moutouben dë cose ;

42 Ma una cosa a l è necessaria ; e Maria a l ha elett la bouna part, laqual a i sarà nen lëvà.

Gesu-Crist a moustra ai sò a preghé. Dël bouneur d'i fedeti, e dël malour d'i oattiv im-pur ën drinta.

Ea l è arrivà, mentre ch'a l era ën preghiera ént un cert leug, chë dop d'avei cessà, un d'i so dissepoul a l ha di-ie : Sëgnour, moustrë-ne a preghé, coum Giouan a l ha décdò moustrà-ie ai so dissepoul.

2 E chiel a l ha di-ie : Quand ch'i preghëri, di coussi : Nost Pare chè tè seus ai cei, to nom a sia santificà. To regno a vena. Toua voulountà a sia faita sù la terra coum al ciel.

3 Da-ne ogni dì nost pan coutidian.

4 E pérdonë-ne i nosti pëcà ; pérché ch'i pérdonouma décdò i debit a tutti coui ch'a ne devou. E induë-ne nen ën tentassioun ; ma liberëne dal mal.

5 Peui a l ha di-ie : Chi sarà-lou coul tra dë voui, 'l qual avend un amis ch'a vada da chiel vers la mesa neutit, e ch'a i dia : *Mè amis prëstë-me tre pan ;*

6 Pérché a l è vénù-me un amis ën passand, e i heu nen da esibi-ie.

7 E chë coul ch'a l è drinta a rispounda, e ch'a dia : Së-chë-me nen ; pérché mia porta a l è già sarà, e mie pëcîte ma-séna a soun coun mi ént 'l let ; i peus nen lëvé-me pér detëne.

8 I vë diou, chë bin ch'a së leva nen pér dei-ne, pérché

ch'a l è so amis, pura a së levèrà en causa ch'a lou séca, e a i n'a darà tant ch'a n'avrà da bésogn.

9 Coussi i vë diou : Ciame, e a vë sarà dait ; sérche, e i treuvèri, tabusse e a vë sarà duvert.

10 Pérché chiounque a ciama, a risseiv ; e chiounque a serca, a treuva ; e a i sarà duvert a coul ch'a tabussa.

11 Chë s'una masëna a ciama dë pan a queicadun dë voui aiti ch'a sia so pare, a i darà-lou una pera ? oppura s'a ciama un pess, a i darà-lou, en vece dël pess, una serp ?

12 Oppura s'a ciama un euv, a i darà-lou un scourpioun ?

13 Dounque së voui aiti, ch'i si gram, i seve benissim dé-ie dë boune cose a voste masëna, quant pi vost Pare celest darà-lou l'Spirit Sant a coui ch'a i lou ciamou ?

14 Anloura a l ha scassà un demoni, ch'a l era mut ; e a l è arrivà chë quand 'l demoni a l è stait surti, 'l mut a l ha parlà ; e i troup dë le gent a së n'a stupiou.

15 E queicadun dë lour a l han dit : A l è pér Beelzebul, princi d'i demoni, ch'a scassa i demoni.

16 Ma i aiti, pér prouvé-lou, a i ciamavou un miracoul dël ciel.

17 Ma chiel, counéssand i so pensè, a l ha di-ie : Tut regno divis countra se stess a sarà ridout ént un désert ; e

tutta ca *divisa*, a toumba én ruina.

18 Chë së Satan a l è décò divis countra chiel istess, coum è-lou ch'a sussistèrà 'l so regno ? pérché i die ch'i scassou i demoni pér Beelzebul.

19 Chë s'i scassou i demoni pér Beelzebul, i vosti fieui pér chi è-lou ch'a i scassou ? A l è pérché dë lon ch'a saran lour istess i vosti giudisse.

20 Ma s'i scassou i demoni pér 'l dil d'Iddiou, sicurament 'l regno d'Iddiou a l è vénù da voui.

21 Quand un om fort e ben armà a custoudis soua ca, soua roba a l è sicura.

22 Ma s'a i n'a ven un aut pi fort chë chiel, ch'a lou guadagna, a i leva tutte soue arme a lequai a së fidava, e a fa la division dë soue speuie.

23 Coul ch'a l è nen coun mi, a l è countra dë mi ; e coul ch'a émbarouna nen coun mi, a sbarda.

24 Quand un spirit éndiaoulà a l è surti d'ënt un om, a va pér dë leug sec, sercand dë ripos : e trouvandë-ne nen, a dis : I tournereu ént mia ca, da doua i soun surti.

25 E essend-ie vénù, a la treuva ramassà e ournà.

26 Anloura a së n'a va, e a pia coun chiel sett aiti spirit pi malign chë chiel, e a introu e a stan lì, dë manera chë l'ultima coundissioun dë coul om énsili a l è pes chë la prima.

27 Oura a l è arrivà mentre

CAP. XI.

ch'a disia ste cose, ch'una dona
en mes ai troup dë gent a l ha
aussà la vouss, e a l ha di-ie :
Fourtunà coula pansa ch'a l ha
pourtà-te, e coule pupe chë té
l has pupà.

28 E chiel a l ha dit : Ma
pitost fourtunà coui ch'a scou-
tu la parola d'Iddiou, e ch'a
lou counservou.

29 E sicoum le gent a s'ëm-
barounavou, a s'è buttà-sse a
di : Sta generassioun a l è
grama ; a ciama un miracoul,
ma a i sarà councedù nésson
aut miracoul, chë 'l miracoul
dë Giona 'l proufeta.

30 Pérché coum Giona a l
è stait una marca a coui dë
Niniva, coussi 'l Fieul dë l'om
a n'a sarà una a cousta gene-
rassioun.

31 La regina dël mesdi a
së levèrà al *dì dël* giudissi coun
i omni dë sta generassioun,
e a la coundanéran ; pérché
cha l è vénùa da la sima dë la
terra pér senti la saviëssa dë
Saloumoun ; e eccou, énsi-ssi
a i è dë pi chë Saloumoun.

32 Le gent dë Niniva a së
levéran al *dì dël* giudissi coun
sta generassioun, e a la coun-
danéran ; pérché ch'a soun
penti-sse a la predicassioun dë
Giona ; e eccou, énsi-ssi a i è
dë pi chë Giona.

33 Oura nésson ch'a visca
una lucerna, a la butta ént un
leug strémà, o souta una mina,
ma sù un candéle, afin chë coui
ch'a introu a védou 'l ciair.

34 La luce dël corp a l è

l'eui ; së dounque tò eui a l è
poulit, tut 'l to corp a sarà
décò al ciair ; ma s'a l è cattiv,
to corp a sarà décò al scur.

35 Proucura dounque chë
la luce ch'a l è ént ti a sia nen
dë le tenebre.

36 Së dounque tut to corp
a l è al ciair, nen avend nës-
suna part tenebrousa, a sarà al
ciair dapërtut, coum quand la
lucerna a té fa ciair coun soua
luce.

37 E mentre ch'a parlava,
un fariseo a l'ha pregà-lou dë
disné coun chiel ; e Gesu a l
è éntrà-ie, e a s'è buttà-sse a
taula.

38 Ma 'l fariseo a s'è stupi-
sse dë vëdi ch'a s'era nen lavà-
sse prima dë disnè.

39 Ma Nosségnour a l ha
di-ie : Voui aiti Farisei i nétie
'l fora dë la coupa e dël piat ;
ma 'l drinta dë voui a l è pien
dë roubalissi e dë malignità.

40 Gent sensa sërvel ! Coul
ch a l ha fait 'l fora, ha-lou pa
décò fait 'l drinta ?

41 Ma pitost fe limozna dë
lon ch'i l avi, e eccou, tut a
sara poulit da voui.

42 Ma maleur a voui, fa-
risei, pérché i paghe la desma
dë la menta, e dë la ruta, e dë
tutte sort d'erbage, e i dësmen-
tie 'l giudissi e l'amour d'Id-
diou : a bësougnava fé couste
cose sì, e nen tralassé coule li.

43 Maleur a voui, farisei,
ch'a vë piasou le prime piassie
ént le sinagoghe, e le riverense
ént i marcà.

44 Maleur a voui aiti, scriba e farisei, ipocrita; pérché i si parei d'i sepulcri ch'a së védou nen, dë manera chë i omni ch'a i passou énsima a lou sanguanca.

45 Anloura queicadun d'i doutour dë la legge a l ha pià la parola, e a l ha di-ie : Padroun, disand coule cose tê ne die décò d'ingiurie.

46 E *Gesu* a l ha di-ie : Maleur décò a voui aiti, doutour dë la legge ; pérché i carie i omni dë fas ch'a peu-lou nen pourté ; ma voui istess i touche nen coui fas coun un d'i vosti dii.

47 Maleur a voui ; pérché i fabrice i sepulcri d'i proufeta, ch'i vosti pare a l han massà.

48 Sicurament, i de a cou-nossi ch'i counsent a le assioune d'i vosti pare ; pérché lour a l han massà-ie, e voui aiti i fabrice i so sepulcri.

49 A l è pérché dë lon chë la sapiensa d'Iddiou a l ha dit : I, i mandereu dë proufeta e d' apostoul, e a n'a masséran, e a n'a scasséran.

50 Afin chë l sang dë tutti i proufeta ch'a l è stait vërsà fin da la foundassioun dël mound, a sia tourna ciama a cousta nassioun.

51 Dal sang d'Abel fin al sang dë Zacaria, ch'a l è stait massà éntra l'altar e l tempio ; si, i vë diou ch'a sarà tourna ciama a sta nassioun.

52 Maleur a voui, doutour

dë la legge ; pérché avend pourtà via la ciav dë la sciensa, voui aiti istess i si nen éntrà, e i eve empredi coui ch'a éntravou.

53 E mentre ch'a i disia coule cose, i Scriba e i Farisei a soun buttà-sse a pressé-lou coun pi dë forsa, e a gavé-ie da la bouca moutoubin dë cose ;

54 E a i tendiou d'insidi, proucurand dë cheuii fraudou-lousament queicosa da soua bouca, pér avei moutiv d'accusé-lou.

CAP. XII.

Gesu-Crist a esorta i sò dë plé-sse guarda dë l'ipouorisia, de l'avarissia, &c. ; e dë vigilé a soua cariga aspettand' l'Padroun ; dë bin disserni la stagion, e d'essi prount a la ricouonillassion.

PERÒ i troup essend-se ém-barounà pér miliaia, dë manera ch'a së searchignavou i un coun i aiti, a s'è buttà-sse a di ai so dissepoul : Souvra tut pie-ve guarda dël lëva d'i Farisei, ch'a l è l'ipou-crisia.

2 Pérché a i è niente dë strëmà, ch'a debia nen essi svelà ; nè niente dë coussi segret, ch'a debia nen essi counessù.

3 A l è pérché dë lon chë le cose ch'i avi dite ént le tenebre a së sentiran al cair ; e dë lon ch'i avi parlà ént l'ouria ént le stanse, a së predicherà énsima dë la ca.

4 E i vë diou, a voui aiti, i mè amis : Témi nen coui ch'a

CAP. XII.

massou 'l corp, e chë dop dë lon a poudriou fé niente dë pi.

5 Ma i vë moustrëreu chi ch'i deve tëmi ; tëmi coul ch'a l ha la poutensa, dop ch'a l ha massà, dë mandé ént la gehenna ; si, ch'i vë lou diou, tëmi coul lì.

6 A së da-lou nen sinq passarot pér doue pécite mounede? E pura un ch'a l è un dë lour a l è nen dësmentià dënans a Diou.

7 Anche tutti i cavei dë vosta testa a soun countà ; dounque tëmi nen ; i vale dë pi chë diversi passarot.

8 Oura i vë diou, chë chionque a më counfessèrà dënans ai omini, 'l Fieul dë l'om a lou counfessèrà décò dënans ai angel d'Iddiou.

9 Ma chionque a m'arnegherà dënans ai omini, a sarà arnegà dënans ai angel d'Iddiou.

10 E chionque a parlèrà countra 'l Fieul dë l'om, a i sarà pér dounà ; ma coul ch'a l avrà bëstëmià countra l'Spirit Sant, a sarà nen pér dounà.

11 E quand a vë menérän a le sinagoghe, e dai magistrat, e da le poutense, butteve nen èn pena dël coum o dël che ch'i avrì da rëspoundi, o dë lon ch'i avrì da di.

12 Pérchë l'Spirit Sant a vë moustrerà bel e ént coul moument énsili, lon chë bësognèrà di.

13 E queicadun dël troup a

l ha di-ie : Padroun, dis-ie a mè fratel ch'a divida l'eredità.

14 Ma chiel a i ha rispost ; O om ! chi è-lou ch'a l ha stabili-me sù voui aiti pér essi vost giudisse, e pér fé voste division.

15 Peui a l ha di-ie : Guarde, e fe-ve énfora da l'avarissia, pérchë bin chë i beni a abboundou pér queicadun, però coui beni a i dan nen la vita.

16 E a l ha di-ie sta parabola : I camp d'un om rich a l aviou dait un prodout abboundant ;

17 E a pensava da chiel, disand : Cosa hai-ne da fé ; pérchë i heu nëssun post da raduné i mè racolt ?

18 Peui a l ha dit : Eccou, lon ch'i fareu ; i campéreu giù i mè granè, e i n'a fabrichéreu dë pi grand, e i radunéreu lì drinta tutti i mè redit e i mè racolt.

19 Peui i direu a mia anima : Mia anima, té l has mou-touben dë redit émbarounà pér una partia d'anni ; arposé-te, mangia, beiv, e fa bouna vita.

20 Ma Iddiou a l ha di-ie : Mat chë té seus ! bel e sta neuit a té sarà ciamà toua anima ; e le cose chë té l has prountà dë chi saran-ne ?

21 A l è coussi pér coul ch'a fa dë gran baroun dë roba pér se stess, e ch'a l è nen rich in Diou.

22 Anloura a l ha di-ie a i so dissepoul : Pérchë dë lon i vë diou : Pie-ve nëssun crussi

pér vosta vita, dë lon ch'i man-gèrl; nè pér vost corp, dë lon ch'i sari vèsti.

23 La vita a l è pi chë 'l nutriment, e 'l corp a l è pi chë la vèstimenta.

24 Fe attensioun ai corv; nè a sëmenou, nè a mëssounou, a l han nèssun sèle nè granè; e pura Diou a i nuris: vaire vali-ve dë pi ch'i ousei?

25 E chi è-lou coul dë voui aiti chë coun 'l so crussi a peussa giounté un 'ounsa a soua statura?

26 Së adounque i peuli gnanca lon ch'a l è moutouben pëcit, pérchë vë pie-ve pena dë la resta?

27 Tëni d' ament couum a cressou i liri; nè a travaiou, nè a filou: e pura i vë diou chë gnanca Saloumoun, ènt tutta soua gloria, a l era nen vèsti couum un dë lour.

28 E së Iddiou a vest coussi l'erba ch'a l è èncheui ai camp, e chë douman a së butta ènt 'l fourn, quantou pi a vë vèstirà-lou, o gent dë poca fede?

29 Dounque tèni nen dit: Cos' è-lou ch'i mangérouma, e cos' è-lou ch'i beivérouma? E ste nen èn dubi.

30 Pérchë le gent dë coust mound a soun d'ëntourn a sérché tutte coule cose; ma vost Pare a sa ch'i eve bësogn dë coule cose.

31 Ma pitost sérche 'l regno d' Iddiou, e tutte coule cose a vë saran daite sù 'l pat.

32 Tem nen, pëcit troupe;

pérchë Iddiou a s'è coumpiasùsse dë dé-ve 'l regno.

33 Vendi lon ch'i l eve, e fe-ve limozna: fe-ve dë bourse ch'a së frustou nen, e un tesor ènt 'l ciel, ch'a vena mai a manc, doua chë 'l lader a s'avésina nen, e doua la camoula a guasta niente;

34 Pérchë doua ch'a l è vost tesor, lì décò a i sarà vost cœur.

35 Tëni-ve la sentura d'ëntourn ai ren, e voste lucerne avische.

36 E fe parei d'i sérvitour ch'a spetou 'l padroun quand a tournèrà da le nosse, afinchè quand ch'a venèrà, e ch'a tabussèrà, a i deurvou subit.

37 Fourtunà coui sérvitour chë 'l padroun a treuvèrà vigiland, quand ch'a arrivèrà. In verità, i vë diou ch'a së butterà la sentura, e ch'a i farà butté a taula, e avésinand-se a i sérvirà.

38 E s'a arriva sù la secounda, o sù la terza vià, e ch'a treuva parei *vigiland*, fourtunà coui sérvitour ènsili.

39 Oura bësogna ch'i sappie sò-ssi, chè sé 'l pare dë famia a saveissa a che oura 'l lader a dev vëni, a vigilèria, e a lassèria nen fouré soua ca.

40 Voui aiti dounque tèni-ve décò prount; pérchë 'l Fieul dë l' om a vénèrà a l' oura ch'i pensèrl nen.

41 E Pietrou a l ha di-ie: Sëgnour, dis-tu sta parabola pér noui, o décò pér tutti?

42 E 'l Sègnour a la dit : Chi è-lou adounque 'l dispensatour fedel e prudent, ché 'l padroun a l avrà stabili sù tutta la squadra d'i so sèrvitour, pér dé-ie l' ourdinari ént so temp ?

43 Fourtunà coul sèrvitour ènsili ché so padroun a treuvérà fasand coussi, quand ch'a venérà.

44 In verità i vë diou, ch'al lou stabilirà sù tut lon ch'al ha.

45 Ma së coul sèrvitour li a dis ént so cœur : Mè padroun a tarda un pes dë vëni, e ch'a së butta a dé-ie ai sèrvitour e a le sèrvente, e a mangé, e a beivi, e a énciouché-sse ;

46 L padroun dë coul sèrvitour a venérà 'l dì ch'a lou speta nen, e a l'oura ch'a sa nen, e a lou buttérà da banda, e a lou buttérà coun i infedei.

47 E l sèrvitour ch'a l ha counéssù la voulountà dë so padroun, e ch'a l è nen ténusse prount, e ch'a l'ha nen fait secound soua voulountà, a i sarà dait moutouben dë patele.

48 Ma coul ch'a l'ha nen counéssù-la, e ch'a l ha fait dë cose degne dë castig, a i sarà dait pi pochi patele ; pérché a ognidun ch'a i sarà dait moutoubin, a i sarà tourna ciama moutoubin ; e a coul ch'a i sarà stait counfidà moutoubin, a i sarà tourna ciama dë pi.

49 I soun vénù butté l feu sù la terra ; e cos'è-lou ch'i veui, s'a l è già avisc ?

50 Ma i devou essi batèsà

d'un batesim ; e quantou mai soun-ne coumpres fin ch'a sia coumpi ?

51 Pense-ve ch'i siou vénù butté la pass sù la terra ? No, ch'i vë diou ; ma pitost la divisoun.

52 Pérché d'ouranans a saran sinq ént una ca, divis tre countradouï, edoui countra tre.

53 L pare a sarà divis countra 'l fieul, e 'l fieul countra 'l pare ; la mare countra la fia, e la fia countra la mare ; la madona countra soua nora, e la nora countra soua madona.

54 Peui a disia ai troup dë gent : Quand ch'i vëde una nuvoula ch'a së leva da pouinent, i die subit : La pieuva a ven ; e coussi a arriva.

55 E quand ch'i vëde a soufflé 'l vent dël mesdì, i die ch'a farà caud ; e lolì a arriva.

56 Ipocrita, i seve benissim distingui le apparense dël ciel e dë la terra ; e coum è-lou ch'i distingue nen sta stagion ?

57 E pérché counossé-ve décò nen da voui aiti istess lou ch'a l è giust ?

58 Oura, quand té vas dal magistrat coun toua part countraria, proucura pér stra dë libereté-ne ; pér paura ch'a té tira dénans al giudisse, e ché 'l giudisse a té daga én man dël sèrvient, e ché 'l sèrvient a té butta én présoun.

59 I té diou ché té surtiras nen da lì fin ché t'abbie restituï l'ultim quatrin.

CAP. XIII.

Gesu-Crist a esorta ai pentiment a l' oucasoun d'i Galilei massacrà, e del fiè taïà; a paragouna 'l regno d' Idiòu al gran e al lèva. Dù la porta stretta.

ENNT l'istess temp queicadun ch'a së trouvavou lì present, a l han countà-ie *lon ch'a l era arrivà* riguard ai Galilei, d'i quai Pilat a l avia mëscia à l sang coun i so sacrifissi.

2 E Gesu rëspoundand, a l ha di-ie : Crëdi-ve chë coui Galilei a fussou pi pecatour chë tutti i Galilei, pérché ch'a l han pati dë cose parie.

3 No, ch'i vë diou ; ma s'i vë pente nen, i èndarì tutti a peri dë l'istessa manera.

4 Oppura è-lou ch'i crëde chë coui disdeut, ch'a i è toumbà-ie acol la tour dë Siloe, e ch'a l ha massà-ie, a fussou pi couppevoul chë ne tutti i abitant dë Gerusalem ?

5 No, ch'i vë diou ; ma s'i vë pente nen, i èndarì tutti a peri dë l'istessa manera.

6 A disia décò sta parabola : A i era un ch'a l avia un fiè piantà ènt soua vigna, e a l è vénù a sérchë-ie dë frut ; ma a l ha nen trouvài-ne.

7 E a l ha dit al vignoulant : Eccou, a i è tre anni ch'i venou sérchë dë frut a const fiè, e i n'a treuvou pa ; Taië-lou, pérché tenë-lou inutilment un post ènt la terra ?

8 E l vignoulant rëspoundand, a l ha di-ie : Sëgnour, lassë-lou èncoura pér st'ann, fin ch'i l'abbiou dëscaussà-lou,

e ch'i abbiou buttà-ie dë drugia.

9 E s'a fa dë frut, të lou lasseras, sëdënò, dop, të lou tairas.

10 Oura sicoum a insegnava èut soue sinagoghe undì dë sabbat ;

11 Eccou, ch'a i era ènsili una foumna ch'a l era èmpoussessà d'un demoni ch'a la rendia malavia da disdeut anni ; e a l era èndrënà, e a poudia nen aussé-sse.

12 E quand Gesu a l'ha vëdù-la, a l'ha ciamà-la, e a l ha di-ie : Foumna, të seus liberaò da toua maladia.

13 E a l ha pousà-ie le man ados ; e ènt coul moument a s'è tournà-sse drissé, e a dasia gloria a Diou.

14 Ma l padroun dë la sinagoga, indegnà dë lon chë Gesu a l avia guarì 'l dì dël sabbat, piand la parola, a l ha dit a l'adunansa : A i è sess dì chë bësogna travaié ; vëni dounque coui dì lì, e feve guarì, ma nen 'l dì dël sabbat.

15 E l Sëgnour a l ha rëspoundù-ie, e a l ha dit : Ipotcrita, ciaschedun dë voui aiti d'estachë-lou nen da la grëpia so beu o so asou 'l dì dël sabbat, e a i menë-lou a beivi ?

16 E bësougnavë-lou nen un dì dë sabbat dëslié dë sta staca cousta-ssi ch'a l è fia d'Abraam, laqual Satan a l avia lià disdeut anni fa ?

17 Mentre ch'a disia coule cose, tutti i so aversari a l

CAP. XIII.

erou counfus ; ma tutti i troup
dë le gent a së rallegravou dë
tutte le cose glouriouse ch'a
ouperava.

18 E a disia décò : A cosa
'l regno d'Iddiou è-lou simil, e
a cosa avrai-ne da paragouné-
lou ?

19 A sémia a la grana dë
sémens dë sénèvra ch'un om
a l ha pià, e ch'a l ha buttà
ënt so giardin, laqual a l ha
crêssù, e a l è diventà un er-
bou grand, dë tal manera ch'i
ousei dël ciel a fasiou i so ni-
ënt i so branc.

20 A l ha ëncoura dit : A
cosa avrai-ne da paragouné
'l regno d'Iddiou ?

21 A sémia al lëva ch'una
dona a l ha pià, e ch'a l ha
buttà ën mes a tre mësure dë
farina, fin ch'a l è staita tutta
lëvà.

22 Dop dë lon a së n'anda-
sia pér le sità e pér le bourgià,
insegnand, e ténand la stra dë
Gerusalem.

23 E queicadun a l ha di-
ie : Sëgnour, i è-lou mac poca
gent dë salv ?

24 E chiel a l ha di-ie : Fe
forsa pér intré da la porta
streita ; pérché i vë diou chë
diversi a proucurérän d'intré,
e a poudran nen.

25 E dop chë 'l pare dë
famia a sarà aussà-sse, e ch'a
l avrà sarà la porta, e chë
voui aiti, essend fora, i vë
butterrì a tabussé a la porta,
disand : Sëgnour ! Sëgnour !
deurvë-ne ; e chë chiel, da-

sand-ve risposta, a vë dirà :
I seu nen dë doua ch'i si :

26 Anloura i vë butterrì a
di : I l ouma mangià e bëvù
ënt toua présensa, e të l has
insegnà ënt neste countrà.

27 Ma chiel a dirà : I vë
diou ch'i seu nen dë doua ch'i
si ; artire-ve da mi, tutti voui
aiti ch'i fe 'l mëste d'iniquità.

28 Lì a i sarà dë piour e dë
rabbia ; quand ch'i vëdrì Abram-
am, Isaac e Giacob, e tutti i
proufeta ënt 'l regno d'Iddiou,
c ch'i sari campà fora.

29 A i n'a venèrà décò d'
Orient, e d'Ocident, e dal
Setentrioun, e dal Mesdì, ch'a
saran a taula ënt 'l regno d'Iddiou.

30 E garde sì, coui ch'a
soun i ultim a saran i prim, e
coui ch'a soun i prim a saran
i ultim.

31 E ënt coul istess dì
queich farisei a soun vënù da
chiel, e a l han di-ie : Artirè-
te e vatë-ne via da sì ; pérché
Erod a veul massé-te.

32 E chiel a l ha réspoun-
dù-ie : Ënde, e di-ie a coula
voulp : Eccou, i scassou i de-
moni, e i finissou ëncheui e
douman dë fé dë guarigioun,
e 'l ters dì i piou fin.

33 A l è pérché dë lon ch'a
bësogna ch'i caminou ëncheui
e douman, e 'l dì dop ; pérché
a peul nen ëndé ch'un prou-
feta a meuira fora dë Geru-
salem.

34 Gerusalem, Gerusalem,
ch'a massa i proufeta, e ch'a

lapida coui ch'a tē soun mandà; quante volte hai-ne voulsù raduné toue masëna, coum la cious *a raduna* i so pëcít souta soue ale, e i eve nen voulsù!

35 Eccou, vostra ca a va rësté déserta: e i vë diou in verità, ch'i më vëdrì nen fin ch'a arrivèrà ch'i die: Sia benedet coul ch'a ven a nom dël Ségnour.

CAP. XIV.

Gesu-Crist a guaris un idropio 'l dì dël Sabat. La parabola dë la gran sina.

A L è décò arrivà chë *Gesu* essend éntrà un dì dë sabbat ént la ca d'un d'i principai farisei pér pié so past, a lou guardavou.

2 E eccou, a i era lì un om idropic dënans a chiel.

3 E *Gesu* piand la parola, a l ha parlà ai doutour dë la legge e a i Farisei, dissand: E-lou permes dë guari 'l dì dël sabbat?

4 E lour a l han pa dit niente. Anloura avend pià 'l *malavi* a l'ha guari-lou, e a l'ha mandà-lou via.

5 E peui éndirissand-se a lour, a l ha di-ie: Chi è-lou coul dë voui aiti chë, avend un asou o un beu, 'l qual a vena a toumbé ént un pouss, a lou gava nen subit 'l dì dël sabbat?

6 E a saviou nen cosa rés-poundi a coule cose.

7 A l ha décò proupounùie a i counvità una similitudine, ousservand coum a sér-

cavou le prime piassè a taula, e a i disia:

8 Quand tē saras énvitâ da queicadun a nosse, buttë-te nen a taula a la prima piassa, pér paura ch'a arriva ch'un aut pi ounourevoul chëti a sia décò énvitâ:

9 E chë coul ch'a l avrà énvitâ-ve a vena, e ch'a tē dia: Da-ie to post a coust-ssi; e chë anloura tē principei coun vërgogna a butté-te a l'ultima piassa.

10 Ma quand tē saras énvitâ, va, e buttë-te a l'ultim post, afinche quand coul ch'a l ha énvitâ-ve a venèrà, a tē dia: Mè amis, mounta pi énsù; e anloura lolì a tē farà ounour dënans a tutti coui ch'a saran a taula coun ti.

11 Pérché chiounque a s'eleva, a sarà abassà; e chiounque s'abassa, a sarà elevà.

12 A disia décò a coul ch'a l'avia énvitâ-lou: Quand tē fas un dissè o una sina, énvita nen i to amis, nè i to fratei, nè i to parent, nè i to vësin rich; pér paura ch'a t'invitou a so tourn, e ch'a tē rendou 'l pan.

13 Ma quand tē faras un fëstin, énvita i pover, i impotent, i sop e i borgnou;

14 E tē saras ben fourtunà ch'a l han nen da restitui-te, pérché lolì a tē sarà restitui a la risurressioun d'i giust.

15 E un dë coui ch'a l erou a taula avend senti coule parole, a l ha di-ie: Fourtanà

CAP. XIV.

coul ch'a mangèrà dë pan ènt
'l regno d'Iddiou.

16 E *Gesu* a l ha dit : Un
om a l avia fait una gran sina,
e a l avia ènvitâ moutoubin dë
gent.

17 E a l'oura dë la sina a l
ha mandà so sërvitour pér di-
ie a i counvitâ : Véni, pérché
tut a l è prount.

18 Ma tutti d'accordi a l
ban coumensà a scusé-sse. 'L
prim a l ha di-ie ; I heu coum-
prà un ereditâ, e a bësogna
pér forsa ch'i partou pér èndé-
la vëdi ; i tê pregou, ten-me
pér scusâ.

19 Un aut a l ha dit : I heu
coumprà sinq coubie dë beu,
e i vad a prouvé-ie ; i tê pre-
gou, ten-me pér scusâ.

20 E un aut a l ha dit : I
heu spousâ una foumna, a l è
pérché dë lon ch'i peus nen
èndé-ie.

21 Dë manera chë 'l sërvitour
a s'è tournâ-ssëne, e a l
ha riferi coule cose a so pa-
droun. Anloura 'l pare dë
famia, tut èn colera, a l ha dit
a so sërvitour : Vatë-ne subit
ënt le piasse, e ènt le countrà
dë la sitâ, e mena sì i pover,
e i impoutent, e i sop, e i
borgnou.

22 Peui 'l sërvitour a l ha
dit : Padroun, a s'è fâ-sse lon
chë tê l has coumandâ, e a i è
èncoura dë post.

23 E l padroun a l ha di-
ie al sërvitour : Va ènt le stra
e giù dë le bussouna, e coui
chë tê treuvëras, oblige-ie dë

véni drinta, pér chë mia ca a
sia piena.

24 Pérché i vë diou chë
nëssun dë coui omni ch'a l
erou stait ènvitâ a tastëran
nen dë mia sina.

25 Oura dë gran troupe dë
gent a i èndasiou ènsem ; e
chiel voultant-se, a l ha di-
ie :

26 Së queicadun a ven da
mi, e ch'a odia nen so pare, e
soua mare, e soua foumna, e
soue masëna, e i so fratei, e
soue sourele, e fin a soua pro-
pria vita, a peul nen essi mè
dissepoul.

27 E chiounque a porta nen
soua crouss, e a mè ven nen
apress, a peul nen essi mè dis-
sepoul.

28 Ma chi è-lou coul dë
voui aiti chë, vouland fabriché
una tour, a coumensa nen a
assété-sse, e ch'a calcoula nen
la speisa pér vëdi s'a l ha
abbastansa pér terminé-la ?

29 Pér paura chë dop d'avei
fait la foundamenta, e nen
avend-la poudù terminé, tutti
coui ch'a lou vëdran a së but-
tou a minciouné-lou,

30 Disand : Coul om a l
ha coumensà a fabriché, e a l
ha nen poudù terminé,

31 Oppura, chi è-lou coul
re ch'a part pér dé battaia a
un aut re, chë prima dë tut, a
s'assetta nen e a consulta nen
s'a poudrà coun dess mila
omni èndé al incountr' dë coul
ch'a i ven èncountra coun vint
mila.

32 Sédénò, a i manda un embassadour, mentre ch'a l è encoura lountan, e a ciama la pass.

33 Coussi dounque ognidun dë voui aiti ch'a arnounsia nen a tut lon ch'a l ha, a peul nen essi mè dissepoul.

34 La sal a l è bouna, ma së la sal a resta insipida, coun cos'è-lou ch'un i renderà so savour?

35 A l è pi nen bouna nè pér la terra, nè pér la drugia, ma a së campa fora. Coul ch'a l ha d'ourie pér scouté, ch'a scouta.

CAP. XV.

Gesu-Crist a giustifica soua coundouta riguard ai peccatour. La parabola dë le fee, dë la drachma, e dël sieul prodig.

OURA tutti coui dël peage e le gent dë cattiva vita a s'avésinavou da chiel pér senti-lou.

2 Ma i Farisei e i Scriba a mourmouravou, disand: Coussi a rësseiv le gent dë cattiva vita, e a mangia éensem a lour.

3 Ma chiel a l ha prouounù-ie sta parabola, disand:

4 Chi è-lou coul om tra dë voui aiti chë avend sent fee, s'a n'a perd una, a lassa nen le nourant e neuv al désert, e ch'a vada nen apress a coula ch'a l è pérdua, fin ch'a l' abbia trouvà-la;

5 E chë avend-la trouvà, a së la pia nen én spalla tut allegher;

6 E essend tournà ént soua ca, a ciama nen i so amis, e i

so vësin, e ch'a dia nen : Rallegre-ve coun mi; pérchê i heu trouvà mia fea ch'a l era pérdua.

7 I vë diou, ch'a i sarà l'istess dë goi ént l ciel pér un soul peccatour ch'a vena a penti-sse, pi chë pér nourant e neuv giust, ch'a l han nen da bësogn dë pentiment.

8 Oppura chi è-la coula dona chë avend dess drachma, s'a perd una drachma, a visca nen la candeila, e ch'a ramassa nen la ca, e ch'a la serca nen coun diligensa, fin ch'a l'abbia trouvà-la;

9 E chë, dop d'avei-la trouvà, a ciama nen soue amie, e soue vësine, disand-ie : Rallegre-ve coun mi ; pérchê i heu trouvà la drachma ch'i aviou pers ?

10 Coussi i vë diou, ch'a i è dë goi dënans ai angel d'Iddiou pér un soul peccatour ch'a ven a penti-sse.

11 A l ha décd di-ie : Un om a l avia doui sieui ;

12 E l pi giouvou a l ha fâ-ie a so pare : Mè pare, da-me la part dël patrimoni ch'a l è mia : e chiel a l ha dividù-ie i so beni.

13 E pochi dì dop, quand l' sieul pi giouvou a l ha avù rabastà tut, a s'è éndà-ssëne fora ént un pais lountan ; e lì a l ha counsumà so ben vivand ént la dësbaucia.

14 E dop ch'a l ha avù spendù tut, a i è arrivà-ie una gran carestia ént coul pais ; e a l ha coumensà a essi ént la miseria.

15 Anloura a s'è ëndà-ssëne via, e a s'è buttà-sse al sérvissi d'un d'i abitant dël pais, ch'a l'ha mandà-lou ént soue terre en pastura d'i animai.

16 E a l avria voulusù-sse lëvé la fam coun le péleuie ch'i animai a mangiavou ; ma nëssun a i n'a dasia.

17 Oura essend tournà ént se stess, a l ha dit : Quant mercenari i è-lou ént la ca dë mè pare, ch'a l han dë pan in abboudansa, e mi i meuirou dë fam ?

18 I m'aussëreu, e i ëndareu da mè pare, e i direu : Mè pare, i heu pëcà countra 'l ciel e dënans a ti ;

19 E i soun pi nen degn d'essi ciamà to fieul ; tratè-me parei d'un d'i to mercenari.

20 Dounque a s'è aussà-sse, e a l è vénù da so pare ; e coum a l era ëncoura lountan, so pare a l'ha vëdù-lou, e a l è stait pià da la coumpassioun, e courand da chiel, a s'è campà-ssie al col, e a l'ha basà-lou.

21 Ma 'l fieul a l ha di-ie : Mè pare, i heu pëcà countra 'l ciel e dënans a ti ; e i soun pi nen degn d'essi ciamà to fieul.

22 E 'l pare a l ha dit a i so sérvitour : Pourte la pi bella vesta, e buttei-la ados ; butte-ie un anel al dil, e dë scarpe ai pè.

23 E mène-me 'l vitel gras, e masse-lou, e mangioumè-lou pér fé boumbansa.

24 Pérché mè fieul ch'a l è si

a l era mort, ma a l è arsussità ; a l era përdù, ma a l è tourna trouvà. E a l han coumensà a fé boumbansa. "

25 Oura so fieul prim-genit a l era ai camp ; e coum a tournava e ch'a l era vësin dë la ca, a l ha senti canté e ballé. ,

26 E avend ciamà un d'i so sérvitour, a l ha ciamà-ie cosa ch'a l era.

27 E *coul sérvitour* a l ha di-ie : To fratel a l è vénù, e to pare a l ha massà 'l vitel gras, pérché ch'a l'ha tournà-lou avei san e dispost.

28 Ma chiel a s'è buttà-sse en colera, e a voulia nen intré ; e so pare essend surti a lou pregava *dë vëni drinta*.

29 Ma chiel a l ha rispost, e a l ha di-ie a so pare : Ec-cou, a i è tanti anni ch'i tè servou, e mai i soun ëndait countra to coumandament ; e però tè l has mai dà-me un cravot pér fé boumbansa coun i mè amis.

30 Ma quand coust-ssi, to fieul, ch'a l ha mangià 'l fattò coun dë done dë cattiva vita, a l è vénù, tè l has massà-ie 'l vitel gras.

31 E 'l pare a l ha di-ie : Mè fieul, tè seus sempre coun mi, e tut 'l fat-mè a l è tò.

32 Ourabësougnava fé boumbansa, e rallegré-sse, pérché chë coust-ssi, to fratel, a l era mort, e a l è arsussità ; a l era përdù, e a l è tourna trouvà.

CAP. XVI.

Gesu-Crist a insegnà coun le parabole dë l'econoù ingiust; d'i sérvitour d'Iddiou e dë Mammoun; dël rich e dë Lasaro.

A DISIA dëcò ai so disse-poul: A i era un om rich ch'a l avia un economo, l qual a l è stait accusà dënans a chiel coume scialaquatour dël so ben.

2 Sù lon, avend-lou ciamà, a l ha di-ie: Cos'è-lou ch'i sentou di dë ti? Rend count dë toua ammistrassioun; pérché tē l avras pi nen la facoultà d'amministré i mè beni.

3 Anloura l'econoù a l ha dit tra chiel: Cosa farai-ne, da già chë mè padroun a mè leva l'ammistrassioun? I peus nen mené la sapa, e i heuounta dë ciamé la limozna.

4 I seu lon ch'i heu da fé, pér chë queicadun a m'arseivou ent soue ca, quand a mè sia levà l'ammistrassioun.

5 Anloura a l ha ciamà ci-aschedun d'i debitour dë so padroun, e a l ha dit al prim: Vaire devës-tu a mè padroun?

6 Coust-ssi a l ha dit: Sent mësure d'euli. E a l ha di-ie: Pia to oblig, e marchë-ne mac sinquanta.

7 Peui a l ha dit a un aut: E ti, vaire devës-tu? E a l ha dit: Sent mësure dë fourment. E a l ha di-ie: Pia to oblig, e marchë-ne mac outanta.

8 E l padroun a l ha fâie d'i elogi al economo infedel dë lon ch'a l avia agi coun

prudensa. Coussì i fieui dë coust secoul a soun pi prudent ènt soua generassioun, chë ne i fieui dë la luce.

9 E mi dëcò i vë diou: Feve d'amis coun le richesse inique, afin chë quand i venërl a manché, i v'arseivou ènt i tabernacoul eterni.

10 Coul ch'a l è fido ènt pochissime cose, a l è dëcò fido ènt le gran cose; e coul ch'a l è ingiust ènt pochissime cose, a l è dëcò ingiust ènt le gran cose.

11 Sé dounque i si nen stait fidi ènt le richesse inique, chi è-lou ch'a vë darà coun fiducia, le vere *richesse*?

12 E së ènt lon ch'a l è d'i aiti i si nen stait fidi, chi è-lou ch'a vë darà lon ch'a l è vost?

13 Nëssun sérvitour a peul servi doui padroun; pérché o ch'a n'avrà un an ira, e ch'a i vourrà bin al aut; o ch'a buttérà amour a un, e a dëspres-ièr à l'aut: I peuli nen servi Iddiou e le richesse.

14 Oura anche i Farisei, ch'a l erou avar, a sentiou tutte ste cose, e a lou mincioounavou.

15 E chiel a l ha di-ie: I vë giustifiche voui istess dënans ai omini; ma Iddiou a counos vosti cœur; pérché dë lon le cose grande dënans ai omini, a soun abouminevoul dënans a Diou.

16 La legge e i proufeta a l han durà fin a Giouan; da coul temp lì l regno d'Iddiou

CAP. XVII.

a l è evangelisà, e ciaschedun a lou forsa.

17 Oura a l è pi facil chë 'l ciel e la terra a passou, chë ne un soul pount dë la legge a casca.

18 Chiounque a ripudia soua soumna, e së marida a un'autra, a coumet adulteri ; e chiounque a pia coula ch'a l è staita ripudià da so omou, a coumet adulteri.

19 Oura a i era un om rich ch'a së vestia dë pourpoura e dë lin fin, e chë tutti i dì a së trattava splendifidament.

20 A i era dëcò un pover, pér nom Lazaro, cougià a la porta dël rich, e tut cuvert dë piaghe.

21 E ch'a l avria voulsùsse gouerné coun le frise dë pan ch'a toumbavou da la taula dël rich ; e fin ai can a vëniou, e a i bërllicavou le piaghe.

22 E a l è arrivà chë l pover a l è mort, e a l è stait pourtà dai angel en sen d'Abraam ; l rich a l è dëcò mort, e a l è stait soutèrà.

23 E essend al infern, e aussand i cui, mentre ch'a l era ént i tourment, a l ha vëdù da lountan Abraam e Lazaro ént so sen.

24 E buttand-se a crié, a l ha dit : Pare Abraam, abbia coumpassioun dë mi, e manda Lazaro, ch'a bagna la punta dël so dil ént l'acqua, e ch'a vena a rinfresché-me la lingua ; pérchë i soun ouribilment tourmentà ént sta fiamma.

143

25 E Abraam a l ha rispost : Mè fieul, accordë-të chë tè l has ricevù i to beni ént toua vita, e chë Lazaro a l ha avùie i so mai ; ma adess chiel a l è counsoulà, e ti tè seus ouribilment tourmentà.

26 E oultre dë tut lolì, a i è un gran abisso éntra noui aiti e voui aiti ; dë manera chë coui ch'a veulou passé da si là coun voui aiti a peulou nen ; nè da là passé énsi-ssi.

27 E a l ha dit : I tè pregou dounque, o padre, dë mandelou a ca dë mè pare ;

28 Pérchë i heu sinq fratei, pér ch'a i renda testimouniansa dël stat doua ch'i soun ; pér paura ch'a venou dëcò lour ént coust leug dë tourment.

29 Abraam a l ha rispondùie : A l han Mose e i proufeta ; ch'a i scoutou.

30 Ma a l ha dit : No, padre Abraam, ma së queicadun d'i mort a va da lour, a s'arpentiran.

31 E Abraam a l ha di-ie : S'a scoutou nen Mose e i proufeta, a saran dëcò nen persuas, anche a i arsussiteissa queicadun d'i mort.

CAP. XVII.

Gesù-Crist a parla a i so dissepoul dël pér-doun, e dë l'efficacia dë la fede ; d'i servitor inutil ; dë la vénia dël regno d'Iddiou, e dël dì dël Fieul dë l'om.

OURA a l ha dit a i so dissepoul : A l è nen fatibil ch'a i arriva nen dë scandoul ; mà maleur a coul ch'a i da.

2 A saria mei pér chiel ch'a

i butteissou una pera da mulin
d'ëntourn al col, e ch'a lou
campeissou ènt 'l mar, chë dë
scandalisé un soul dë sti pëcit.

3 Ste atent sù voui istess.
Së dounque to fratel a l ha
pëcà countra dë ti, treuvë-ie
da di; e s'a së pent, përdounie.

4 E së sett volte dël dì a l ha
pëcà countra dë ti, e chë sett
volte al dì a tourna da ti, di-
sand: I më pentou; t'i për-
dounéras.

5 Anloura i apostoul a l han
dit al Sëgnour: Aumentë-ne
la fede.

6 E 'l Sëgnour a l ha dit:
S'i aveisse dë fede gros tant
coum una grana dë sémens dë
sénëvra, i poudrie dié a coul
mourè: Désradis-te, e va-te
pianté ènt 'l mar; e a ubbi-
diria a vost coumand.

7 Ma chi è-lou coul dë voui
aiti chë avend un sërvitour
ch'a laboureissa, o ch'a fussa
ën pastura dël bëstiam, e chë
vëdand-lou tourné dai camp, a
i dia subit: Ven ènsà, e butté-
te a taula;

8 E chë pitost a i dia nen:
Prountë-me da sina, buttié-te
in ourdin, e servë-me fin ch'i
abbiou mangià e bëvù; e dop
dë lon të mangéras e të bei-
veras?

9 Ma përché dë lon i ha-
lou d'oubligassioun a coul
sërvitour pér avei fait lon ch'a
l'avia coumandà-ie? I crëdou
chë dë no.

10 Voui aiti décò l'istess,

quand ch'i avri fait tutte le
cose ch'a vë soun coumandà,
di pura: I souma dë sërvitour
inutil; përché chë lon ch'i
ouma fait, i erou obligà dë fé-
lou.

11 E a l è arrivà ch'ënda-
sand a Gerusalem, a passava
ën mes a la Samaria, e a la
Galilea.

12 E coum a èntrava ènt
una bourgià, dess omni lep-
rous a l'han èncountrà-lou, e a
soun fermà-sse da lountan:

13 E aussand la vouss, a l
han di-ie: Gesu, padroun, abbia
coumpassioun dë noui.

14 E tost ch'a l ha vëdù-ie,
a l ha di-ie: ènde, fe-ve vëdi
dai sacrificatour. E a l è ar-
rivà chë èndasand-ssëne via a
soun rëstà poulit.

15 E un dë lour aiti vëdand
ch'a l era guarì, a s'è tournà-
ssëne dasand gloria a Diou a
auta vouss,

16 E a s'è campà-sse la
faccia en terra ai pè dë Gesu,
ènt 'l rendi-ie grassia. E coust-
ssi a l era un Samaritan.

17 Anloura Gesu piand la
parola, a l ha dit: I dess
soun-ne pa stait fait poulit? e
i neuv doua soun-ne?

18 A i è stà-ie mac stou
fourëste ch'a sia tournà pér dé
gloria a Diou.

19 Anloura a l ha di-ie:
Aussë-te; vatë-ne, toua fede
a l'ha salvà-te.

20 Oura essend interrougà
dai Farisei, quand ch'a venëria
'l regno d'Iddiou; a l ha ris-

CAP. XVIII.

poundù, e a l ha di-ie: 'L regno d'Iddiou a venèrà nen coun apparato.

21 E a së dirà nen: Eccou, a l è sì; oppura, eccou, a l è lì; pérché védè-ve, 'l regno d'Iddiou a l è èndrinta dë voui aiti.

22 A l ha décò die ai so dissepoul: A venèran coui dì ch'i l avrà veuia dë vèdi una dë le giournà dël Fieul dë l'om, ma i la vèdrì nen.

23 E a vè diran: Eccou, a l è sì; oppura, eccou, a l è lì; *ma* ènde-ie nen, e seguite-ie nen.

24 Pérché tal l' sludi a brilia da una dë le part da souta 'l ciel, e a tourna lusi a l'auta ch'a l è souta 'l ciel, tal a sarà décò 'l Fieul dë l'om ènt so dì.

25 Ma bësogna prima ch'a seuffra moutoubin, e ch'a sia arbuttà da sta nassioun.

26 E coum a l è arrivà ai dì dë Noe, a arrivèrà l'istess ai dì dël Fieul dë l'om.

27 A së mangiava, e a së bëvia; a së piava, e a së dasia dë founne èn mariage fin al dì chë Noe a l è entrà ènt l'arca: e l' diluvi a l è vénù, ch'a l ha fà-ie peri tutti.

28 A l è décò arrivà l'istess ai dì dë Lot; a së mangiava, a së bëvia, a së coumprava, a së vendia, a së piantava, a së fabricava;

29 Ma l dì chë Lot a l è surti da Sodoma, a i è vénù-ie giù una pieuva dë feu e dë sourfou dal ciel, ch'a l ha fà-ie peri tutti.

30 A n'a sarà l'istess al dì chë 'l Fieul dë l'om a së farà counossi.

31 Ènt coul dì lì, chë coul ch'a sarà sù la ca, e ch'a l avrà so meinage ènt la ca, a cala nen giù pér pourté-lou via; e chë coul ch'a sarà ai camp a tourna décò nen pér lon ch'a l è rëstà èndarè.

32 Arcourde-ve dë la founna dë Lot.

33 Chiounque a serchërà dë salvé soua vita, al la pérdrà; e chiounque la pérdrà, a i darà una neuva vita.

34 I vè diou, ch'ënt coula neuit doui *omini* a saran ènt l'istess let; un a sarà pià, e l'aut lassà.

35 A i sarà doue *done* ch'a saran a meuli èensem; una a sarà pià, e l'aut lassà.

36 Doui *omini* a saran ai camp; un a sarà pià, e l'aut lassà.

37 E lour rispoundand, a l han dit: Doua *sarà-lou*, Ség-nour? E chiel a l ha di-ie: Doua së sia ch'a i sarà 'l corp mort, lì décò së radunèran le aquile.

CAP. XVIII.

La parabola dël giudisse iniquo. Gesu-Crist a esortà a l'umilità; a èmbrossa le masëna; a mounta a Gerusalem ètant ch'a predìe soua passion.

A l ha décò proupounù-ie una parabola, pér fé vèdi chë bësogna sempre preghé e nen stanché-sse;

2 Disand: A i era ènt una sità un giudisse ch'a l avia

nen 'l timour d'Iddiou, e ch'a rispettava nêssun.

3 E ént l'istessa sità a i era una vidoua ch'a èndasia souvens a trouvé-lou, e a di-ie : Fa-me giustissia dë mia part countraria.

4 Durant un pes a l ha voulusù-ne fé nen. Ma dop dë lon a l ha dit éntra chiel : Quantounque i abbiou' nen 'l timour d'Iddiou, e ch'i rispettou nêssun,

5 Tutun pérché chë cousta vidoua a më da dë fastidi, i fareu giustissia, pér paura ch'a vena sempre a roumpë-me la testa.

6 E 'l Sègnour a l ha dit : Scoute lon ch'a dis 'l giudisse inquo.

7 E Diou vendichèrà-lou nen i so elett ch'a lou pregou dì e neuit, quantounque a tarda d'irrité-sse pér amour dë lour aiti.

8 I vë diou chë prest a i vendichèrà. Ma quand 'l Fieul dë l'om a venèrà, *crëdë-ve* ch'a treuva dë fedé sù la térra ?

9 A l ha décò di-ie sta parabola a certi un ch'a së fidavou ént lour istess d'essi giust, e ch'a guardavou i aiti coum niente.

10 Doui omini a soun mountà al tempio pér preghé ; un fariseo, e l'aut dël peage.

11 'L fariseo, ténand-se da banda, a pregava éntra chiel dë sta manera : O Diou ! i té ringrassiou dë lon ch'i soun nen parei d'i aiti omini, ch'a

soun rapitour, ingiust, adulteri, nè gnanca parei dë coul lì dël peage.

12 I digiunou doue volte la sémâna, e i dag la decima dë tut lon ch'i heu.

13 Ma coul dël peage tén-and-se lountan, a èncalava gnanca aussà i eui vers 'l ciel, ma a së dasia dë bot sù l' stomi, disand : O Diou ! pérdonne me, a mi ch'i soun pecatour.

14 I vë diou, chë coust-ssi a l è tournà-sséne a soua ca giustificà, pitost chë l'aut ; pérché chionque s'eleva a sarà abassà, e chionque s'abassa a sarà elevà.

15 E queicadun a l han décò présentà-ie dë pécite masëna, pér ch'a i toucheissa, e i dissepoul avend vëdù lon, a criavou *a coui ch'a i presentavou*.

16 Ma Gesu avend-ie fait vëni da chiel, a l ha dit : Lasse vëni da mi le pécite masëna, e empredi-ie nen ; pérché 'l regno d'Iddiou a l è pér coui ch'a i smiou.

17 In verità i vë diou, chë chionque a arseivèrà nen parei d'una masëna 'l regno d'Iddiou, a poudrà nen éntré ie.

18 E un sègnour a l'ha interrougà-lou, disand : Padroun, ti chë té seus boun, cosa farai-ne pér avei la vita eterna ?

19 Gesu a l ha di-ie : Pérché më ciames-tu boun ? A i è nêssun boun mac un soul, ch'a l è Iddiou.

CAP. XVIII.

20 Té sas i coumandament:
Té coumètras nen adulteri.
Té masséras nen. Té robéras
nen. Té saras nen testimoni
faus. Ounoura to pare e toua
mare.

21 E chiel a l ha di-ie: I
heu ousservà tutte coule cose
fin da mia giouventù.

22 E quand Gesu a l ha
sentù lon, a l ha di-ie: A té
manca èncoura una cosa;
vend tut lon chë té l has, e
da-lou ai pover, e t'avras un
tesor al ciel; dop dë lon ven,
e seguité-me.

23 Ma chiel, avend senti
ste cose, a l è rëstà moutou-
bin nec, pérché ch'a l era es-
tremament rich.

24 E Gesu vëdand ch'a l
era rëstà moutouben nec, a l
ha dit: Ch'a l è mai difficil
chë coui ch'a l han dë beni a
introu ènt 'l regno d'Iddiou!

25 Sicurament a l è pi facil
chë un gamel a passa pér 'l
përtus d'una agucia, chë ne
un rich a intra ènt 'l regno
d'Iddiou.

26 E coui ch'a sentiou lon,
a l han dit: E dounque chi
è-lou ch'a peul essi salv?

27 E chiel a l ha di-ie: Le
cose ch'a soun impoussibil ai
omini a soun poussibil a
Diou.

28 E Pietrou a l ha dit:
Eccou, noui i ouma chittà tut,
e i ouma seguità-te.

29 E chiel a l ha di-ie: In
verità i vë diou, ch'a i n'a i è
pa un ch'a l abbia chittà soua

ca, o i so parent, o i so fratei,
o soua founna, o soue masëna,
pér amour dël regno d'Iddiou,

30 Ch'a arseiva nen mou-
toubin dë pi ènt coust temp
sì, e ènt 'l secoul a vëni la vita
eterna.

31 Peui Gesu a l ha pià
da banda i doudess, e a l ha
di-ie: Eccou, i mountouma a
Gerusalem, e tutte le cose
ch'a soun scritte dai proufeta
riguard al Fieul dë l'om, a
saran coumpie.

32 Pérché a sarà dait èn
man ai gentii, a sarà burlà e
ingiurià, e a i scracéran ènt 'l
moustas.

33 E dop d'avei-lou frustà,
a lou faran meuiri; ma a ar-
sussitèrà 'l ters dì.

34 Ma a capiou niente dë
tut lon; e coul discours a l
era tantou scur pér leur aiti,
ch'a capiou nen lon ch'a i
disia.

35 Oura a l è arrivà ch'en
mentre ch'a s'avésinava da
Gerico, a i era un borgnou as-
sétà vësin a la stra, ch'a ciamava
la limozna.

36 E sentand la foulà, a l
ha ciamà cosa l'era.

37 E a l han di-ie chë Gesu
'l Nazarian a passava.

38 Anloura a s'è buttà-sse
a crié, disand: Gesu, Fieul dë
David, abbia coumpassioun dë
mi!

39 E coui ch'a èndasiou
dénans, a i trouvavou da di,
pér ch'a steissa chiet; ma chiel
a criava èncoura pi fort: Fieul

dë David, abbia coumpassiouen
dë mi !

40 E Gesu essend-se fèrmà,
a l ha comandà ch'a i lou
mèneissou ; e quand ch'a l è
stait vësin, a l'ha interrougà-
lou,

41 Disand : Cosa veus-tu
ch'i tè fassou ? Chiel a l ha
rispost : Sègnour, ch'i tournou
acquisté la vista.

42 E Gesu a l ha di-ie :
Tourna acquisté la vista ; toua
fede a l ha salvà-te.

43 E sù l moument a l ha
tournà acquisté la vista, e a
ëndasia apress a Gesu, dasand
gloria a Diou. E tut l popoul
vèdand loll, a n'a dasia lode a
Diou.

CAP. XIX.

*Gesu-Crist a ciama Zaccheo; a fa soua in-
trada ènt Gerusalem, dë la qual a pioura la
ruina prossima, e a purga 'l tempio.*

44 E Gesu essend èntrà ènt
Gerico, a èndasia pér la
sitâ.

2 E eccou, un om ch'a së
ciamava Zaccheo, ch'a l era
principal dë coui dël peage, e
ch'a l era rich,

3 A sërcava dë vëdi qual
ch'a l era Gesu ; ma a poudia
nen èn causa dë la foulâ, pérché
ch'a l era pécit.

4 E pérché dë lon a s'è
buttà-sse a couri dënans, e a
l è mountà sù un sicomorou
pér vëdè-lou ; pérché ch'a dë-
via passé da lì.

5 E quand Gesu a l è ar-
rivà ènt coul post ènsill, guar-
dand ènsù, a l'ha vëdù-lou, e

a l ha di-ie : Zaccheo, cala
giù subit ; pérché a bësogna
ch'i më fèrmou èncheui ènt
toua ca.

6 E a l è calà giù subit, e a
l'ha arsèvù-lou coun gran goi.

7 E tutti vèdand loll a
mourmouravou, disand, ch'a
l era èntrà da un om dë cat-
tiva vita pér lougé-ie.

8 E Zaccheo presentand-se
lì, a l ha dit al Sègnour : Ec-
cou, Sègnour, i dag la métâ
dë mè ben ai pover ; e s'i heu
fait tort a queicadun ènt quei-
cosa, i n'a tournou dé quat
volte tant.

9 E Gesu a l ha di-ie :
Èncheui l salut a l è èntrà ènt
cousta ca ; pérché coust-ssi a
l è décò fieul d'Abraam.

10 Pérché l Fieul dë l'om
a l è vénù a sërché e a salvé
lon ch'a l era pers.

11 E coum a sentiou ste
cose, Gesu a l ha seguità so
dëscours, e a l ha proupounù
una parabola, pérché ch'a l
era vësin a Gerusalem, e ch'a
pensavou ch'è sù l moument
l regno d'Iddiou a deveissa
manifesté-sse.

12 Dounque a l ha dit :
Un om nobil a l è èndà-ssëne
ènt un pais lountan, pér pié
pousses d'un regno, ma coun
la vista dë tourné.

13 E avend ciamà dess d'i
so sërvitour, a l ha dà-ie dess
marc d'argent, e a l ha di-ie :
Fe-ie valé fin ch'i venou.

14 Oura i so sittadin al lou
oudiavou ; e pérché dë lon a

CAP. XIX.

1 han mandà-ie apress una diputassioun, pér di-ie : I voulouma nen chë coust-ssi a regna sù noui.

15 Dounque a l è arrivà, dop ch'a l è stait tournà e ch'a s'è buttà-sse al pousses dël regno, ch'a l ha coumandà ch'a i ciameissou coui sérvitour ai quai a l avia counfidà so dène, pér savé vaire chë ciaschedun a l aveissa guadagnà coun soua industria.

16 Anloura 'l prim a l è vénù, disand : Ségnoûr, to marc a l ha proudout dess aiti marc.

17 E chiel a l ha di-ie : A va bin, boun sérvitour; pérchë chë té seus stait fido ént poche cose, abbia poutensa sù dess sità.

18 E un aut a l è vénù, disand : Ségnoûr, to marc a n'ha proudout sinq aiti.

19 E a l ha décò dit a coust-ssi : E ti, sia stabili sù sinq sità.

20 E un aut a l è vénù, disand : Ségnoûr, eccou to marc ch'i heu ténù énvéluppà ént un toc dë teila;

21 Pérchë i heu témù-te, essend chë té seus un om sever; té pie lon chë t'has nen buttà, e té mëssoune lon chë t'has nen séménà.

22 E chiel a l ha di-ie : Cattiv sérvitour, i té giudichë-reu pér toua parola istessa ; té savie ch'i soun un om sever, piand lon ch'i heu nen buttà,

e mëssounand lon ch'i heu nen séménà :

23 Pérchë dounque has-tu nen buttà mè dène a la banca, e a mè ritourn i l'avriou artirà-lou coun l'interessi.

24 Anloura a l ha dit a coui ch'a l erou lì present : Leve-ie 'l marc e de-lou a coul ch'a l ha i dess.

25 E lour a l han di-ie : Ségnoûr, a l ha dess marc.

26 Coussi i vë diou, ch'a ognidun ch'a l avrà, a i sarà dait ; e a coul ch'a l ha niente, anche lon ch'a l ha a i sara lèvà.

27 Dël rest, mëne sì coui inimis ch'a l han nen voulsù ch'i regneissou sù lour, e masse-ie dënans a mi.

28 E dop d'avei dit coule cose, a èndasia dënans *a lour*, mountand à Gerusalem.

29 E a l è arrivà coum a s'avësinava da Betfage e da Betania vers la mountagna ch'a së ciama d'i Olivè, ch'a l ha mandà doui d'i so disse-poul,

30 Disand-ie : Ènde a la bourgià ch'a l è vis-a-vi dé voui ; e essend-ie éntrà, i treuvèrì un asnet stacà, sù 'l qual mai nëssun om a l è mountà ; dëstache-lou, e ménemë-lou sì.

31 Chë së queicadun a vë ciama pérchë ch'i lou dëstache, i avrà da di-ie coussi : A l è pérchë chë 'l Ségnoûr a n'ha da bësogn.

32 E coui ch'a l erou mandà

a soun èndà-ssëne, e a l han trouvà l'asnet coum a l avia di-ie.

33 E coum a dëstacavou l'asnet, i padroun a l han di-ie : Pérché dëstache-ve coul asnet ?

34 Lour a l han rispost : 'L Sëgnour a n'ha da bësogn.

35 Dounque a l'han mënàlou a Gesu, e a l han campà soue vëstimente ènsima dël asnet ; peui a l han buttà-ie Gesu acol.

36 Mentre ch'a caminava, a dëstendiou soue vëstimente pér la stra.

37 E quand ch'a l è stait vësin dë la calà dë la moun-tagna d'i Ulivè, tutta la foulà d'i dissepoul ralegrandë-se, a s'è buttà-sse a rendi grassia a Diou a auta vouss, pér tutti i miracoul ch'a l aviou vëdù ;

38 Disand : Benedett sia l're ch'a ven a nom dël Sëgnour ; chë la pass a sia ènt l'ciel, e la gloria ènt i leug elevà.

39 E queicadun d'i farisei dë la troupa a l han di-ie : Padroun, treuvë-ie da di ai to dissepoul.

40 E Gesu rispondand, a l ha di-ie : I vë diou chë stissi a steissou chiet, fin a le pere a criériou.

41 E quand ch'a l è stait vësin, vëdand la sità, a l ha piourà sù chila, disand :

42 O ! së t'aveisse décò ti counoussù, al men ènt cousta giournà toua, le cose ch'a ap-

partenou a toua pass ! Ma adess a soun strëma dënans a i to eui.

43 Pérché i dì a venëran sù ti, ch'i to inimis a té cir-coundéran dë trincee ; a té sareran, e a té strenzéran da tutte part ;

44 E a té spianëran, ti e i to fieui ch'a soun drinta dë ti, e a lasséran nen ènt ti pera sù pera, pérché chë té l has nen counoussù l temp dë toua visitassioun.

45 Peui essend èntrà ènt l tempio, a l ha coumensà a scassé fora coui ch'a vendiou e ch'a coumpravou là drinta ;

46 Disand-ie : Mia ca a l è la ca dë la preghiera ; ma voui aiti i eve fà-ne una caverne da lader.

47 E tutti i dì a insegnava ènt l tempio ; e i principai sacrificatour, e i Scriba, e i principai dël popoul, a sér-cavou dë sé-lou meuiri.

48 Ma a trouvavou niente èncountra dë chiel ; pérché tut l popoul a lou scoutava coun tutta attensioun.

CAP. XX.

Gesu-Crist a rispond ai Soriba. Le parabolë d'i vignoullant, e dë la pera arbuità. 'L tributo douvù a Cesare. A iestrus i Sadducei dë la riurression, e dël Messia, Fieul e Sëgnour dë David.

E A l è arrivà un dë coui dì ènsili, mentre ch'a insegnava l popoul ènt l tempio, e ch'a evangelisava, chë i principai sacrificatour e i Scriba a soun èntrà èensem ai ansian.

2 E a l ha parlà-ie, disand : Dis-ne coun che autourità tē fas ste cose, oppura chi ch'a l è coul ch'a t'ha dà-te cousta autourità ?

3 E Gesu rispoundand, a l ha di-ie : I v'interroughéreu décò sù un articoul, e de-me risposta :

4 'L batesim dë Giouan ere-lou dël ciel, o d'i omni ?

5 Oura a désputavou tra dë lour, disand : S'i diouma : Dël ciel, chiel a dirà : Pérché dounque l'eve nen crèdù-lou ?

6 È s'i diouma : D'i omni, tut 'l popoul a ne lapidèrà ; pérché a soun persuas chë Giouan a l era un proufeta.

7 Èn vista dë lon a l han rispost : Ch'a saviou nen dë doua a l era.

8 E Gesu a l ha di-ie : I vë dirai pa décò coun che autourità i fas ste cose.

9 Anloura a s'è buttà-sse a di al popoul sta parabola : Un om a l ha piantà una vigna, e a l ha fità-la a dë vignoulant, e a l è stait un pes fora.

10 E ènt la stagion dë la frnta, a l ha mandà un sérvitour dai vignoulant, pér ch'a i deissou dël frut dë la vigna, ma i vignoulant dop d'avei-lou savatà, a l'han mandà-lou via sensa.

11 A l ha mandà-ie tourna un aut sérvitour ; ma a l'han décò savatà-lou, e dop d'avei-lou tratà indegnament, a l'han mandà-lou via sensa.

12 A l ha tournà-ne mandé

un ters ; ma a l'han décò feri-lou, e a l'han campà-lou fora.

13 Anloura l sègnour dë la vigna a l ha dit : Cos'hai-ne da fé ? I mandereu mè fieul, 'l predilet, a peul essi chë quand ch'a lou védou, a lou rispettéran.

14 Ma tost ch'i vignoulant a l'han védù-lou, a l han rasounà tra dë lour, disand : Coust-ssi a l è l'erede ; vénî, massoumë-lou, pér chë l'eredità a sia nosta.

15 E a l'han campà-lou fora dë la vigna, e a l'han massà-lou. Cosa avrà-lou dounque a fé-ie 'l padroun dë la vigna ?

16 A venérà, a farà peri coui vignoulant énsil, e a darà la vigna a d'aiti. E lour avend senti son, a l han dit : Dio ci liberi !

17 Anloura a l ha guardà-ie, e a l ha dit : Cosa dounque veul-lou di lon ch'a l è scrit : La pera ch'a l han arbuttà coui ch'a fabricou, a l è diventà la pera meistra dël angoul.

18 Chiounque a caschérà sù sta pera, a sarà buttà a toc ; e a sgnichérà coul sù 'l qual chila a caschérà.

19 E i principai sacrificatour e i Scriba a l han sérçà bel e ènt coul moument dë butté-ie le man ados, pérché a l aviou benissim counoussù ch'a l avia dit coula parabola countra dë lour, ma a l han avù paura dël popoul.

20 E ousservand - lou, a l han mandà dë gent ch'a l erou d'accordi, e ch'a fasiou count d'essi dë gent da ben, pér pié-lou in parola, e pér dé-lou a la douminassioù e a la poutensa dël gouverna-tour ;

21 Cousti-ssi a l'han inter-rougà-lou, disand : Padroun, i savouma chë tê parle, e chë t' inseigne d'una manera coun-fourm'a la giustissia, e chë tê garde nen a l'apprena dë le pérsoune, ma chë t'inseigne 'l vouler d'Iddiou in verità.

22 N'è-lou permes dë paghé 'l tributo a Cesare, o no ?

23 Ma chiel, essend-se ac-courzù dë soua astussia, a l ha di-ie : Pérché veuli tenté-me ?

24 Fe-me vëdi un dëne; dë chi è-lou ch'a l ha l'imagine e l'iscrissioun ? Lour a i han rispost : Dë Cesare.

25 E chiel a l ha di-ie : Rendi dounque a Cesare le cose ch'a soun a Cesare ; e a Diou le cose ch'a soun a Diou.

26 Coussi a l han nen poudù trouvé-ie da di ènt soua risposta én présensa dël po-poul ; ma tut stupi dë soua risposta, a soun stait chiet.

27 Alloura queicadun d'i Sadducei, ch'a negou dë pianta la risurressioun, a soun avë-sinà-sse, e a l'han interrougà-lou,

28 Disand : Padroun, Mose a l ha lassà-ne pér scrit, chë së 'l fratel dë queicadun a l è mort avend una founna, e

ch'a sia mort sensa masëna, so fratel a pia soua founna, e ch'a daga dë masëna a so fratel.

29 Oura a i è stà-ie sett fratei, d'i quai 'l pi vei a l ha pià una founna, e a l è mort sensa masëna.

30 E 'l seound a l'ha pià-la, e a l è mort dëcò sensa masëna

31 Peui 'l ters a l'ha pià-la, e coussi tutti i sett ; e a soun mort sensa lassé gnune ma-sëna.

32 E dop tutti lour la foun-na a l è dëcò morta.

33 Dë qual dë lour aiti sarà-la dounque founna ènt la ri-surressioun ? Mentre i sett a l'han avù-la pér founna.

34 E Gesu rispoundand, a l ha di-ie : I fieui dë coust se-coul a piou e a soun pià én matrimoni.

35 Ma coui ch'a saran fait degn d'outëni coul secoul énsili e la risurressioun d'i mort, a piéran nen, nè a saran pià én matrimoni.

36 Pérché a poudran papi meuir, da già ch'a saran simil ai angel, e ch'a saran fieui d'Iddiou, essend fieui dë la risurressioun.

37 Oura ch'i mort a arsus-itou, Mose istess a l'ha fà-lou vëdi vësin al bussoun, quand ch'a ciama 'l Sëgnour 'l Diou d'Abraam, e 'l Diou d'Isaac, e 'l Diou dë Giacob.

38 Oura a l è nen 'l Diou d'i mort, ma d'i viv ; pérché tutti a vivou ènt chiel.

CAP. XXI.

39 E queicadun d'i scriba, piand la parola, a l han dit : Padroun té l bas dit benissim.

40 E a l han pi nen èncalà interroughé-lou dë niente.

41 Ma chiel a l ha di-ie : Coum è-lou ch'a së dis chë 'l Crist a l è Fieul dë David ?

42 Pérché David, chiel istess, a dis ént 'l liber d'i salm : 'L Sëgnour a l ha dit a mè Sëgnour : Assetë-te a mia drittä,

43 Fin ch'i abbiou buttà i to inimis pér 'l marcia-pè d'i to pè.

44 *Da già* dounque chë David a lou ciama *so Sëgnour*, coum è-lou ch'a l è so fieul ?

45 E coum tut 'l popoul a scoutava, a l ha dit ai so dissepoul :

46 Pie-ve guarda d'i scriba, ch'a së godou a èndé a spass coun dë veste lunghe, e ch'a i pias le inchinade ént i marçà, e le prime catedre ént le sinagoghe, e i prim post ént i festin ;

47 E ch'a divorou dë pianta le ca dë le vidoue, anche souta 'l pretest dë fé dë lunghe ou-rassioun ; pérché a n'a rësseivéran una coundanassioun pi granda.

CAP. XXI.

Gesu-Crist a appressia l'oufferta dë la vidoua ; a predis la persecussioun d'i sò, e la disoulassioun dë Gerusalem.

E coum Gesu a guardava a l ha vëdù dë rich ch'a buttavou soua limozna ént la bussoula.

2 A l ha dëcò vëdù una povra vidoua ch'a i buttavou doue pécite pesse *dë mouneda*.

3 E a l ha dit : Certament, i vë diou chë coula povra vidoua a l ha buttà dë pi chë ne tutti *i aiti*.

4 Pérché tutti cousti-ssi a l han buttà dë so superfluo a le oufferte d'Iddiou ; ma cousta-ssi a l ha buttà-ie dë soua miseria tut lon ch'a l avia pér viyi.

5 E coum queicadun, parland dël tempio, a disia ch'a l era ournà dë belle pere, e dë regai, a l ha dit :

6 È-lou lon ch'i garde ? A venéran i dì ch'a i sarà lassà nen pera sù pera ch'a sia nen campà giù.

7 E lour a l'han interrougà-lou, disand : Padroun, quand l è-lou adounque chë ste cose a l han da arrivé ? E che marca a i sarà-lou quand coule cose a l avran da arrivé ?

8 E chiel a l ha dit, Pie-ve guarda dë nen essi sedout ; pérché diversi a venéran a mè nom, disand : A l è mi *chi soun l Crist* ; e anche 'l temp a s'avësina ; dounque ènde-ie nen apress.

9 E quand ch'i sentèrl dë guerre e dë sedissioun, sbaruve nen, pérché a bësogna chë coule cose a arrivou prima, ma la fin a sarà nen coussi prest.

10 Anloura a l ha di-ie : Una nassioun a së levèrà coun-

tra un'autra nassioun, e un regno countra un autr'regno.

11 E a i sarà dë gran terremot da pér tut, e dë pest, e dë carëstie, e dë terour, e dë gran segn dël ciel.

12 Ma prima dë tutte coule cose, a vë buttieran le man ados, e a vë perseguitéran, dasand-ve ën man a le sinagoghe, e buttand-ve ën présoun; e a vë menéran dénanç ai re e i gouvernatour, pér causa dë mè nom.

13 E lolì a vë sërvirà dë testimouniansa.

14 Butte-ve dounque ënt l' cœur dë nen pensé dénanç a lon ch'i avri da rispoundi;

15 Pérché i vë dareu una bouca e una saviëssa a laqual tutti coui ch'a vë soun countrari a poudran nen countradi, nè resisti.

16 I sarì dëcò abbandounà da vosti pare e da voste mare, e da vosti fratei, e da vosti parent, e da vosti amis; e a n'a faran meuiri diversi tra dë voui.

17 E sarì in odio a tutti pér causa dë mè nom.

18 Ma un cavei dë vosta testa a sarà nen përdù.

19 Countëni voste anime coun la passiensa.

20 E quand ch'i vëdrì Gerusalem essi anvirounà d'armade, arcourde - ve anloura chë soua disoulassioun a l è vësina.

21 Anloura, chë coui ch'a soun ën Giudea a scapou sù

le mountagne ; e chë coui ch'a soun ënt Gerusalem a s'artirou ; e chë coui ch'a soun ai camp, a i vadou nen drinta.

22 Pérché coui dì lì a soun coui dë la vendetta, afin chë tutte le cose ch'a soun scritte a siou coumpie.

23 Oura maleur a coule ch'a saran gravide, e a coule ch'a daran la pupa ënt coui dì lì; pérché a i sarà una gran calamità sù l' pais, e una gran colera countra ste popoul.

24 E a toumbéran souta l tai dë la spa, e a saran ménâ prèsoune ënt tutte le nassioun ; e Gerusalem a sarà calpestà dai gentii, fin chë i temp d'i gentii a siou coumpi.

25 E a i sarà dë segn ënt l soul e ënt la luna, e ënt le steile, e un tal affan dë le nassioun, chë un savrà nen cosa diventé sù la terra, l mar sussurrand e le ounde ;

26 Dë manera chë i omni a saran quasi pér rendi l'anima da la paura, e da l'aspettativa dë le cose ch'a sucedéran pér tutta la terra ; pérché le virtù dël ciel a saran scosse.

27 E alloura a së vëdrà l Fieul dë l'om venand sù una nuvoula coun poutensa e gran gloria.

28 Oura quand coule cose a coumensemérant a arrivé, garde ënsù, e ausse voste teste, pérché vosta liberassioun a s'avësina.

29 E a l ha proupounù-ie

CAP. XXII.

coust paragoun : Guarde 'l fie, e tutti i *aiti* erbou.

30 Quand a coumensou a poussé, i counossi da voui istess, en guardand, chë l'istà a l è già vésin.

31 Voui aiti déçò pér l'istess, quand ch'i védri arrivé coule cose, accourde-ve chë l regno d'Iddiou a l è vésin.

32 In verità i vë diou, chë sta generassioun a passerà nen chë tutte ste cose a siou nen arrivà.

33 'L ciel e la terra a passérän ; ma mie parole a passérän nen.

34 Dounque pie-ve guarda a voui istess, pér paura ch'i vosti cœur a restou agravà da la galuparia e dal èmbria-chesse, o dai crussi dë la vita ; e chë coul dì lì a vë ciapa tut ént una volta.

35 Pérchë a ciapèrè parei d'una rete tutti coui ch'a abitou sù la terra ént tutta soua superficie.

36 Vigile dounque, pregand in tutti i temp, pér ch'i sie fait degn dë schivié tutte coule cose ch'a devou arrivé ; e pér ch'i peusse sussisti dënans al Fieul dë l'om.

37 Oura a insegnava dë dì ént 'l tempio ; e a surtia e a stasia la neuit ént la mountagna ch'a së ciama d'i Ulivè.

38 E fin da l'alba, tut 'l popoul a vénia da chiel al tempio pér senti-lou.

CAP. XXII.

Coumplot dë Giuda contra Gesu-Crist. La Pasqua, l'Uoaristica. Gesu-Crist a l è pià e ménâ al pountejos ; a l è arnégâ da Pietrou.

O URA la festa d'i pan sensa lëva, ch'a së ciama pasqua, a s'avésinava.

2 E i principai sacrificatour e i Scriba a sércavou coum a poudriou fé-lou meuiri ; pérchë a témou l'popoul.

3 Ma Satan a l è éntrà ént Giuda, pér stronom Iscariot, ch'a l era ént 'l numer d'i doudess ;

4 'L qual a s'è èndà-ssëne, e a l ha parlà ai principai sacrificatour e ai capitani ; dë che manera ch'a l avria da dei-lou ént le man.

5 E a soun rëstà-ne cointent, e a l han counvénù dë dé-ie dë dène.

6 E a l'ha proumétùi-lou ; e a sércava 'l temp a propozit pér dei-lou ént le man sensa sussur.

7 Oura 'l dì d'i pan sensa lëva, al qual a bësougnava sacrificié l'agnel dë pasqua, a l è arrivà.

8 E Gesu a l ha mandà Pietrou e Giouan, disand-ie : Ande, e prounte-ne l'agnel dë pasqua, pér ch'i lou mangiou.

9 E lour a l han di-ie. Doua veus-tu ch'i lou prountou ?

10 E chiel a l ha di-ie : Eccou, quand ch'i sarì éntrà ént la sità, i éncouentrerà un om pourtant un vass d'acqua ;

seguite-lou ènt la ca doua ch'a intrerà.

11 E die al padroun dë ca : 'L padroun a tê manda di, dou'è-lou l'allog doua ch'i mangëreu *l'agnel* dë pasqua coun i mè dissepoul ?

12 E a vë moustrerà una gran stansa auta, adournà ; prounte ènsill *l'agnel dë pasqua*.

13 Essendsè-ne dounque èndait, a l han trouvà tut coum a l avia di-ie ; e a l han prountà *l'agnel dë pasqua*

14 E quand l'oura a l è vénùa, a s'è buttà-sse a taula, e i doudess apostoul ènsem a chiel.

15 E a l ha di-ie : I heu desiderà moutouben dë mangé coust *agnel* dë pasqua ènsem a voui aiti prima ch'i patissa.

16 Pérché i vë diou, ch'i n'a mangëreu pi nen, fin ch'a sia coumpi ènt 'l regno d'Iddiou.

17 E avend pià la coupa, a l ha rendù grassia, e a l ha dit : Pie-la, e distribui-la tra dë voui.

18 Pérché i vë diou ch'i beivëreu pi nen dël frut dë la vigna, fin chë 'l regno d'Iddiou a sia vénù.

19 Peui piand 'l pan, e avend rendù grassia, a l'ha roumpù-lou, e a l'ha dài-lou, disand : Sò-ssi a l è mè corp, ch'a l è dait pér voui ; fe sò-ssi èn memoria dë mi.

20 Dë l'istessa manera a l ha dëcò dà-ie la coupa dop dë la sina, disand : Sta coupa a l è

'l neuv testament ènt mè sang ch'a l è spantia pér voui aiti.

21 Però eccou, la man dë coul ch'a mè tradis a l è coun mi a taula.

22 E certament, 'l Fieul dë l'om a së n'a va, secound lon ch'a l è determinà ; tuttavia maleur a coul om da chi ch'a l è tradi.

23 Anloura a soun buttà-sse a ciamé-sse tra dë lour, chi ch'a saria coul dë lour aiti al qual a i arrivëria dë coumèti coul'assioun.

24 A l è dëcò insourt una countestassioun tra dë lour, pér savei 'l qual tra dë lour a saria stimà 'l pi grand.

25 Ma chiel a l ha di-ie : I re dë le nassioun a i trattou da padroun ; e coui ch'a l han d'autourità sù lour a soun ciamà benefatour.

26 Ma la cosa pér voui aiti a sarà nen paria ; al countrari, ch'ë 'l pi grand tra dë voui a sia parei dël pi pëcit ; e coul ch'a l ha 'l gouvern parei dë coul ch'a serv.

27 Difatti qual è-lou 'l pi grand, coul ch'a l è a taula, oppura coul ch'a serv ? E-lou nen coul ch'a l è a taula ? Oura i soun èn mes a voui aiti parei dë coul ch'a serv.

28 Oura i si coui ch'i avi ténù boun coun mi ènt mie tentassioun.

29 A l è pérché dë lon ch'i vë counfidou 'l regno coum mè pare a l'ha counfidàmë-lou ;

30 Pér ch'i mange e ch'i

CAP. XXII.

beive a mia taula ënt mè regno ; e ch'i sie assëtà sù dë tronou giudicand le doudess tribù d'Israel.

31 'L Sëgnour a l ha décò dit: Simoun, Simoun, eccou, Satan a l ha ciamà premurousament dë crivélé-ve parei dël gran;

32 Ma i heu pregà pér ti chë toua fede a vena nen a manc ; ti dounque, quand té saras un dì counvërti, counforta i to fratei.

33 E Pietrou a l ha di-ie : Sëgnour, i soun bel e prount d'ëndé ènsem a ti, sia èn présoun, sia a la mort.

34 Ma Gesu a l ha di-ie : Pietrou, i té diou chë 'l gal a cantèrà nen èncheui, chë prima té neghe nen tre volte d'avei-me counoussù.

35 Peui a l ha di-ie : Quand ch'i heu mandà-ve sensa bourse, sensa sac, e sensa scarpe, eve mancà dë quei-cosa ? Lour a l han rispost : Dë niente.

36 E chiel a l ha di-ie : Ma adess chë coul ch'a l ha una boursa al la pia, e pér l'istess coul ch'a l ha un sac ; e chë coul ch'a l ha néssune spa a venda soua vesta e ch'a coumpра una spa.

37 Pérché i vë diou, chë bësogna décò chë sò-ssi ch'a l è writ, a sia coumpi ënt mi : E a l è stait buttà al rang d'i malfatour. Pérché certament le cose ch'a *soun staite predette* dë mi, a van a essi coumpie.

38 E a l han dit: Sëgnour, eccou doue spa. E a l ha di-ie : A basta.

39 Peui a l è parti, e a l è èndà-ssëne, secound so solit, al mount d'i Ulivè ; e i so dissepoul a l'han seguità-lou.

40 E quand ch'a l è stait arrivà ënt coul post ènsill, a l ha di-ie : Preghe ch'i èntre nen èn tentassioun.

41 Peui essend-se alloun-tanà da lour d'un tir dë pera, e essend-se èngénouìà, a pre-gava,

42 Disand : Padre, së të vouleisse traspourté sta coupa lountan da mi ! tuttavia chë mia voulountà a sia nen faita, ma la toua.

43 E un angel a i è coumparù-ie dal ciel, counfourtand-lou.

44 E chiel essend èn an-gounia, a pregava pi forte-ment, e so sudour a l è rëstà coum dë grum dë sang ch'a scouriou èn terra.

45 Peui essend-se aussà da soua ourassioun, a l è tournà dai so dissepoul, ch'a l ha trouvà èndurmi dall'affan ;

46 E a l ha di-ie : Pérché durmi-ve ? Ausse-ve, e preghe ch'i èntre nen èn tentassioun.

47 E mentre ch'a parlava èncoura, eccou una troupa ; e coul ch'a l avia nom Giuda, un d'i doudess, a l è vénù dé-nans a lour, e a s'è avësinà-sse da Gesu pér basé-lou.

48 E Gesu a l ha di-ie :

Giuda, tradisses-tu 'l Fieul dë l'om coun un basin ?

49 Anloura coui ch'a l'erou éntourn a chiel, védand lon ch'a èndasia arrivé, a l han di- ie : Sègnour, oum-ne da dé coun la spa ?

50 E un dë lour a l ha dà- ie al sérvitour dël gran sacrificatour, e a l ha pourtâ- ie via l'ouria dritta.

51 Ma Gesu, piand la parola, a l ha dit : Lasse-ie *fé* fin a sì. E avend- ie toucà l'ouria, a l'ha guarì-lou.

52 Peui Gesu a l ha dit ai principai sacrificatour, e ai capitani dël tempio, e ai ansian ch'a l'erou vénù countra chiel : Se-ve vénù coum a fussa apress a un brigant, coun dë spa e dë bastoun ?

53 Bin ch'i siou stait tutti i dì coun voui aiti al tempio, i eve nen buttà- me la man ados ; ma cousta a l è vostr'oura, e la poutensa dë le tenebre.

54 Essend- se dounque èm- padrouni dë chiel, a l'han ménà-lou via, e a l'han fà-lou éntré ént la ca dël gran sacrificatour ; e Pietrou a seguitava da lountan.

55 Oura coule gent avend viscà dë feu èn mes a la court, e essend- se assétà ènsem, Pietrou a s'è décò assétà-sse tra dë lour.

56 E una serva védand-lou assétà vésin al feu, e guard- and-lou fis, a l ha dit : Coust- ssi décò a l era ènsem a chiel.

57 Ma a l'ha negà-lou, di-

sand : Foumna, i lou counos- sou nen.

58 E un poc apress, un aut védand-lou, a l ha dit : Të seus décò dë coule gent lì. Ma Pietrou a l ha dit : O om ! I n'a soun nen.

59 E circa l'spassi d'un'oura dop, queicadun aut a affirmava, e a *disia* : Sicuramente coust- ssi décò a l era ènsem a chiel ; pérché a l è Galilean.

60 E Pietrou a l ha dit : O om ! I seu nen lon chë té die. E ént coul moument, mentre ch'a parlava èncoura, 'l gal a l ha cantà.

61 E 'l Sègnour voultaud- se, a l ha guardà Pietrou ; e Pietrou a l è arcourdà-sse dë la parola dël Sègnour, ch'a l avia di- ie : Prima chë 'l gal a canta, tém'arneghéras tre volte.

62 Anloura Pietrou essend surti fora, a l ha piourà amara- ment.

63 Oura coui ch'a ténisiou Gesu a lou minciounavou, e a i dasiou.

64 E avend- ie bindà i cui, a i dasiou dë bot sù 'l moustas, e a l'interrougavou, disand : Èndëvina, chi ch'a l ha dà- te ?

65 E a disiou diverse aite cose countra chiel, oultriagian- lou dë parole.

66 E quand ch'a l è stait dì, i ansian dël popoul, e i prineipai sacrificatour e i Scriba, a soun radunà-sse, e a l'han ménà-lou ént 'l conseil,

67 E a l han di- ie : Së té seus 'l Crist, dis-lou. E a l

CAP. XXIII.

ha rispost: S'i vë lou diou, i lou crèdèrl nen.

68 Ché së mi déçò i v'interrougou, i më rispoundèrl nen, e i më lassèrl nen èndé.

69 D'ouranans 'l Fieul dë l'om a sarà assétà a la dritta dë la poutensa d'Iddiou.

70 Alloura tutti a l han dit: Dounque seus-tu 'l Fieul d'Iddiou? E a l ha di-ie: I lou die voui aiti istess ch'i lou soun.

71 E a l han dit: Cosa l oum-ne pi da bësogn dë testimouniansa? Da già ch'i ouma senti-lou noui aiti istess da soua bouca.

CAP. XXIII.

Gesu-Crist mënà da Pilat e da Erod; couronàda; crucifìca; mort e soutèra.

PEUÍ a soun aussà-sse tutti e a l'han mënà-lou a Pilat.

2 E a soun buttà-sse a accusé-lou, disand: I ouma trouvà st'om soulecitand la nassioun a la ribelioun e prouibiand dë dé 'l tributo a Cesare, e disand ch'a l è Crist, 'l Re.

3 E Pilat a l'ha interrougà-lou, disand: Seus-tu 'l re d'i Ebrou? E *Gesu* rispoundand, a l ha di-ie: Të lou die.

4 Anloura Pilat a l ha dit ai principai sacrificatour e a la troupa dël popoul: I treuvou nessun delit ènt coust om.

5 Ma a insistiou èncoura dë pi, disand: A eccita 'l

popoul, insegnand pér tutta la Giudea, e avend coumensà da la Galilea fin a sì.

6 Oura quand Pilat a l ha senti parlé dë la Galilea, a l ha ciamà së coul om a l era Galilean.

7 E avend savù ch'a l era dë la giurisdissioun d'Erod, a l'ha tournà-lou mandé da Erod, che, ènt coui dì lì, a l era déçò a Gerusalem.

8 E quand Erod a l ha vëdù Gesu, a l è rëstà-ne moutouben countent, pérché a i era un pes ch'a desiderava dë vëd-lou, a moutiv dë tante cose ch'a sentia di dë chiel, e a sperava ch'a i vëdria fë queich miracoul.

9 A l'ha dounque interrougà-lou coun vari discours; ma *Gesu* a l ha pa rispoundù-ie niente.

10 E i principai sacrificatour e i Scriba a soun coumpars, accusand-lou coun gran veemensa.

11 Ma Erod coun souà gent avend-lou déspresià, e minciounà, dop d'avei-lou vësti d'una vëstimenta bianca, a l'ha tournà-lou mandé a Pilat.

12 E ènt coul istess dì Pilat e Erod a soun diventà amis tra dë lour; mentre prima dë lon a l erou inimis.

13 Anloura Pilat avend ciamà i principai sacrificatour, e i gouvernator, e 'l popoul, a l ha di ie:

14 I eve presentà-me coust om coum eccitand 'l popoul, e

eccou, avend-lou fait rispoun-di dënans a voui aiti, i heu trouvà ènt coust om nëssun d'i delit d'i quai i lou accuse.

15 Nè gnanca Erod ; pér-ché i heu tournà-ve mandé da chiel ; e eccou, niente a l è stà-ie fait *ch'a marca ch'a sia* degn dë la mort.

16 Dounque quand ch'i avreu fa-lou fouaté, i lou lasséreu èndé.

17 Oura bësougnava ch'a i lasséissa èndé queicadun 'l dì dë la festa.

18 E tutti i troup a soun buttà-sse a crié ènsem, disand : Leva coul lì, e lassé-ne èndé Barabba,

19 'L qual a l era stait buttà èn présoun pér queich sedis-siou faita ènt la sità, coun oumicidi.

20 Pilat dounque a l ha encoura parlà-ie, vouland lassé èndé Gesu.

21 Ma lour a criavou, disand : Buttë-lou sù la crouss, buttë-lou sù la crouss.

22 E chiel a l ha di-ie pér la tersa volta : Ma che mal ba-lou fait coust om ? I treuvou niente ènt chiel ch'a sia degn dë la mort ; dounque avend-lou fait fouaté, i lou lasséreu èndé.

23 Ma lour a insistiou coun dë gran sgari, ciamand ch'a fussa buttà èn crouss ; e i so schiamas e coui d'i principai sacrificatour a së rinfoursavou.

24 Anloura Pilat a l ha prounounsià ch'a fussa fait lon ch'a ciamavou.

25 E a l ha lassà-ie èndé coul ch'a l era stait buttà èn présoun pér sedissiou e pér oumicidi, e ch'a ciamavou ; e a l ha abbandounà Gesu a soua voulountà.

26 E mentre ch'a lou mënavou via, a l han pià un certou Simoun, Cirenian, ch'a vénia dai camp, e a l han carià-ie la crouss pér pourté-la apress a Gesu.

27 Oura a l era seguità da una gran furfa dë popoul e dë foulme, ch'a së dasiou dë bot sù l'stomi, e ch'a lou piou-ravou.

28 Ma Gesu voultant - se vers lour aite, a l ha di-ie : Fie dë Gerusalem, pioure nen sù mi ; ma pioure sù voui istesse, e sù voste masëna.

29 Pérché eccou, i dì a vénérän ch'a së dirà : Fourtunà le sterile, e coule ch'a l han avù nëssune masëna, e le pupe ch'a l han nen dait 'l lait.

30 Anloura a së buttieran a di a le mountagne : Caschene ados ; e a le couline : Curvi-ne.

31 Pérché s'a fan coule cose al bosc verd, cosa sarà-lou fait al bosc sec ?

32 Doui aiti dëcò *ch'a l erou* dë malfatour a soun stait mënà pér fé-ie meuirì ènsem a chiel.

33 E quand ch'a soun stait

CAP. XXIII.

al leug ch'a i diou 'l Test, a l'han crucificà-lou ënsili, e i malfatour décò, un a soua dritta, e l'aut a soua sénistra.

34 Ma Gesu a disia : Padre, pérdonn-ie, pérché a san nen lon ch'a fan. Dop a l han décò fait le part dë soue vëstimente, e a l han tirà-ie a la sorte.

35 E l popoul a së ténisia li guardand ; e i gouvernator a lou minciounavou décò éensem a lour, disand : A l ha salvà i aiti ; ch'a së salva chiel istess, s'a l è 'l Crist, l'elett d'Iddiou.

36 I soulard décò a lou minciounavou, avësinand-se, e presentand-ie d'asil,

37 E disand : Së tè seus 'l re d'i Ebrou, salvé-te ti istess.

38 Oura a i era désoura dë chiel un cartel én lettres greche, e roumane, e ebraiche, ént ste parole : Coust-ssi a l è 'l re d'i Ebrou.

39 E un d'i malfatour ch'a l erou pendù, a lou oultragiava, disand : Së tè seus 'l Crist, salvé-te ti istess, e noui aiti décò.

40 Ma l'aut piand la parola a lou censurava fortement, disand : Al men témës-tu nen Iddiou, da già chë tè seus ént l' istessa coundanassioun ?

41 E in quant a noui, i souma sì coun giusta rasoun ; pérché i ricevouma dë cose degne dë nosti delit, ma coust-

ssi a l ha fait niente ch'a déveissa nen fé-sse.

42 Peui a l ha dit a Gesu : Sëgnour ! arcordë - te dë mi quand té venéras ént to regno.

43 E Gesu a l ha di-ie : In verità i té diou, chë éncheuit té saras énsem a mi én paradis.

44 Oura a l era circa sess oure, e a s'è fâ-sse dë tenebre pér tut 'l pais fin a neuv oure.

45 E l soul a s'è ouscurisse, e l vel dël tempio a s'è sciancà-sse pér mes.

46 E Gesu criand a auta vouss, a l ha dit : Padre, i rémettou mè spirit ént toue man ! E avend dit lon a l è spirà.

47 Oura 'l sentène vëdand lon ch'a l era arrivà, a l ha dait gloria a Diou, disand : Sicurament, st'om a l era giust.

48 E tutte le troupe ch'a l erou radunà-sse a coul spetacoul, vëdand le cose ch'a l erou arrivà, a së n'a tournavou dasand-se dë bot sù l' stomi.

49 E tutti coui dë soua conoussensa, e le done ch'a l' aviou seguità-lou da la Galilea, a së ténisiou lountan, guardand coule cose.

50 E eccou un përsounage pér nom Giusep, counsiè, om dë ben, e giust,

51 Ch'a l avia nen counsentì a soua risoulussioun, nè a soua assioun, 'l qual a l era

d'Arimatea, sità d'i Ebreou, e ch'a spétava décò 'l regno d' Iddiou.

52 Essend vénù da Pilat, a l ha ciamà-ie 'l corp dë Gesu.

53 E avend-lou calà giù dë la crouss, a l'ha énvéluppà-lou ént un linseul, e a l'ha buttà-lou ént un sepulcro taià ént 'l roc, doua ché néssun a l era éncoura stait buttà.

54 Oura a l era 'l dì dë la préparassioun, e 'l dì dël sabbat a èndasia a prinsipié.

55 E le done ch'a l erou vénùè da la Galilea ènsem a Gesu, essend èndaite apress a Giusep, a l han guardà 'l sepulcro, e coum a l era buttà 'l corp dë Gesu lì èndrinta.

56 Peui essend tournà-ssène via, a l han prountà dë droghe aromatiche, e dë përfum; e 'l dì dël sabbat a soun arpoussà-sse secound 'l coumandament.

CAP. XXIV.

Risurressioun ; Apparissioun ; e Assensioun, dë Gesu-Crist.

MA 'l prim dì dë la sémana, mentre ch'a l era éncoura ben da boun'oura, lour aite a soun vénùè al sepulcro, e queicadun aite ènsem à lour, pourtant i aromati ch'a l aviou prountà.

2 E a l han trouvà la pera rubatà da vësin al sepulcro.

3 E essend éntrà, a l han nen trouvà 'l corp dë Nossëgnour Gesu.

4 E a l è arrivà ché mentre ch'a l erou ént una gran perplexità riguard a lon, eccou, doui përsounage a i soun coumparù-ie al dënans coun dë vëstimente tutte cuverte dë luce.

5 E coum a l erou tutte sbaruà, e ch'a bassavou giù la testa, coui lì a l han di-ie : Pérché sérche-ve én mes ai mort coul ch'a l è viv ?

6 A l è nen sì, ma a l è arsussità ; arcourde-ve coum a l ha parlà-ve quand a l era éncoura èn Galilea,

7 Disand : ché bësougnava ché 'l Fieul dë l'om a fussa dait èn man ai pecatour, e ch'a fussa crucificà, e ch'a arsussiteissa 'l ters dì.

8 E a soun arcourdà-sse dë coule parole.

9 Peui essend tournà via dal sepulcro, a l han anounsià-ie tutte coule cose ai oundess *dissepoul*, e a tutti i aiti.

10 Oura a l è Maria Madélena, e Giouana, e Maria mare dë Giacou, e i aite ch'a l erou ènsem a lour, ch'a l han dit coule cose ai apostoul.

11 Ma le parole dë ste done a i sémiavou dë seugn, e a l han nen crëdù-ie.

12 Però Pietrou essend-se aussà, a l è courù al sepulcro, e essend-se chinà giù pér guardé, a l ha mac vëdù i linseui buttà da banda ; peui a l è parti, amirand lon ch'a l era arrivà.

CAP. XXIV.

13 Oura eccou, doui dë lour a l'eroù coul dì lì pér stra, pér èndé a una bourgià, ch'a së ciamaava Emmaus, ch'a l'era lountan da Gerusalem, circa sessanta stade.

14 E a rasounavou tra dë lour dë tutte coule cose ch'a l'eroù arrivà.

15 E a l'è arrivà chë mentre ch'a parlavou e ch'a cunferiou ènsem, Gesu istess, es-send-se avësinà, a s'è buttà-sse a caminé coun lour.

16 Ma i so eui dë lour aiti a l'eroù rëténù, dë manera ch'a lou arcounoussiou nen.

17 E chiel a l'ha di-ie : Quai soun-ne sti dëscours ch'i tene tra voui aiti en caminand, e pérchë se-ve tut malin-conic ?

18 E un dë lour, ch'a l'avia nom Cleopas, a l'ha rispoundù, e a l'ha di-ie : Seus-tu soul fourëste ènt Gerusalem, chë té sappie nen le cose ch'a soun arrivà sti dì sì?

19 E chiel a l'ha di-ie : Quale ? A l'han rëspoundù : A l'è riguard a Gesu l'Nazareo, ch'a l'era un proufeta, poutent in opere e in parole dënans a Diou, e dënans a tut 'l popoul ;

20 E couum i principai sacrificatour e i nosti gouernatour a l'han dà-lou pér essi coundanà a la mort, e a l'han crucificà-lou.

21 Oura i speravou ch'a saria chiel ch'a liberëria Israel ? ma coun tut lon, a l'è èncheui

'l ters dì chë coule cose a soun arrivà.

22 Però queich founne dë le neste a l'han stupi-ne mou-touben, pérchë a soun èndaite la matin da boun'oura al sepulcro ;

23 E avend pi nen trouvà so corp, a soun tournà-ssëne, disand : Ch'a l'aviou fin a vëdù un'apparissioun d'angel, ch'a disiou, ch'a l'è vivent.

24 E queicadun d'i nosti a soun èndait al sepulcro, e a l'han trouvà couum le founne a l'aviou dit ; ma in quant a chiel, a l'han nen vëdù-lou.

25 Anloura a l'ha di-ie : O gent priv dë sens, e tardiv dë cœur a crëdi tutte le cose ch'i proufeta a l'han prounoussià !

26 A bësougnavë-lou nen chë l'Crist a patieissa coule cose, e ch'a èntreissa ènt soua gloria ?

27 Peui coumensand da Mose, e *continuand* coun tutti i proufeta, a spiegava ènt tutte le scripture le cose ch'a lou riguardavou.

28 E quand ch'a soun stait vësin a la bourgià doua ch'a èndasiou, a fasia count d'èndé pi lountan.

29 Ma a l'han foursà-lou, disand-ie : Sta coun noui ; pérchë la seira a s'approssima, e l'dì a coumensa a bassé. Chiel dounque a l'è èntrà pér sté ènsem a lour.

30 E a l'è arrivà chë mentre

ch'a l era a taula coun lour, a l ha pià 'l pan, e a l'ha benedilou ; e avend-lou rout, a l'ha distribui-lou.

31 Anloura i so eui dë lour a soun durvi-sse, dë manera ch'a l'han arcounoussù - lou ; ma chiel a l è scoumparù da dënans a lour.

32 E a l han dit tra dë lour aiti : Nost cœur a brusavë-lou nen ènt noui, quand ch'a ne parlava pér la stra, e ch'a ne spiegava le scripture ?

33 E aussand - se ènt coul moument, a soun tournà a Gerusalem, doua ch'a l han trouvà i oundess radunà, e coui ch'a l erou ènsem a lour,

34 Ch'a disiou : 'L Sègnour a l è verament arsussità, e a l è coumparù - ie a Simoun.

35 E cousti-ssi décò a l han countà le cose ch'a l erou arrivà - ie pér stra, e coum a l era stait arcounoussù da lour ènt 'l roumpi 'l pan.

36 E coum a ténisiou coui discours, Gesu a s'è présentà - sse chiel istess èn mes a lour, e a l ha di - ie : Chè la pass a sia coun voui !

37 Ma lour, tut sburdi e spaventà, a crèdiou dë vèdi un spirit.

38 E a l ha di - ie : Pérché vè sburdi - ve ? E pérché a i mountè - lou dë pensè ènt vostí cœur ?

39 Guarde mie man e i mè pè ; si, i soun mi istess : touche - me, e counsidere - me

ben ; pérché un spirit a l ha nè carn nè os, coum i vède ch'i heu.

40 E disand lon, a i moustrava soue man e i so pè.

41 Ma coum pér la goi a crèdiou èncoura nen, e ch'a sè stupiou, a l ha di - ie : Eve sì queicosa da mangé ?

42 E a l han présentà - ie un toc dë pess rusti, e d'amel.

43 E avend-lou pià, a l ha mangià dënans a lour aiti.

44 Peui a l ha di - ie : Cousti a soun i déscourses ch'i vè ténisia quand ch'i erou èncoura coun voui aiti ; chè bësougnava chè tutte le cose ch'a soun scritte dë mi ènt la legge dë Mose, e ènt i proufeta, e ènt i salm, a füssou coumpie.

45 Anloura a l ha durvi - ie l' spirit pér èntendi le scripture.

46 E a l ha di - ie : A l è scrit coussi, e coussi a bësougnava chè 'l Crist a patieissa, e ch'a arsussiteissa 'l ters dl ;

47 E ch'a sè predicheissa a so nom 'l pentiment e la remissiou d'i péca ; fra tutte le nassioun, coumensand da Gerusalem.

48 E i si testimoni dë coule cose ; e eccou, i vad a mandé sù voui la proumessà dë mè Pare.

49 Voui aiti dounque ste ènt la sità dë Gerusalem, fin ch'i sie investi dë la virtù d'ënsù.

50 Dop dë lon a l ha ménàie fora fin èn Betania, e aus-

CAP. XXIV.

sand soue man ënsù, a l ha
benedi-ie.

51 E a l è arrivà ch'ënt
'l benedi-ie, a s'è separà-sse
da lour, e a l è stait elevà al
ciel.

52 E lour avend-lou adou-

rà, a soun tournà-ssëne a
Gerusalem coun una gran
countentëssa.

53 E a l erou sempre ënt
'l tempio, mandand dë lodi
e dë benedissioun a Iddiou.
Amen.

'L SANT EVANGELI

DE

NOSSËGNOUR GESU-CRIST

SECOUND

SAN GIOUAN.

CAP. I.

*Gesu-Crist, la Parola d'Iddiou, faita carn,
moustrà da Giouan ; Andrea e Simoun,
Filip e Natanael, a i van apress.*

Sù'l prinsipi a l era la Parola,
e la Parola a l era coun
Iddiou ; e sta parola a l era
Diou.

2 A l era sù 'l prinsipi coun
Diou.

3 Ogni cosa a l è staita
faita da chila, e sensa chila
niente dë lon ch'a l è stait fait
a l è stait fait.

4 Ènt chila a l era la vita,
e la vita a l era la luce d'i
omini.

5 E la luce a lus ènt le
tenebre, ma le tenebre a l'han
nen arcounoussù-la.

6 A i è stà-ie un om ch'a
sé ciamava Giouan, ch'a l è
stait mandà da Iddiou.

7 A l è vénù pér rendi tes-
timouniansa, pér rendi, i tour-
nou di, testimouniansa a la
Luce, pér chè tutti a crêdeis-
sou sù soua parola.

8 A l era nen chiel la Luce,
ma a l era mandà pér rendi
testimouniansa a la Luce.

9 Sta Luce a l era la vera,
coula ch'a illumina ogni om
ch'a ven al mound.

10 Chila a l era al mound,
e 'l mound a l è stait fait da
chila ; ma 'l mound a l' ha nen
counoussù-la.

11 A l è vœu a soua ca ; e
i sò a l'han nen ricevù-lou.

12 Ma a tutti coui ch'a l'
han ricevù-lou, a l ha dà-ie 'l
drit d'essi fait fieui d'Iddiou ;
cioè, a coui ch'a crêdou a so
nom ;

13 I quai a soun nen nassù
dë sang, nè dë la voulountà dë
la carn, nè dë la voulountà dë
l'om ; ma a soun nassù da
Iddiou.

14 E la Parola a l è staita
faita carn, a l ha fait soua
abitassioun en mes dë noui, e i
avouma ben amirà soua gloria,
laqual a l è staita una gloria
coum la gloria dël Fieul unic

dël Pare, piena dë grassia e dë verità.

15 *Sicchè* Giouan a l ha rendù testimouniansa dë chiel, e a l ha crià, disand : A l è coul dël qual i disia : Coul ch'a ven apress a mi a m'è prefert; pérché a l era dënans a mi.

16 E i avouma tutti ricevù da soua piena abboundansa, e grassia pér grassia.

17 Pérché la legge a l è staita daita da Mose; la grassia e la verità a l è vénùa da Gesu-Crist.

18 Gnum a l ha mai védù Iddiou ; 'l Fieul unic 'l qual a l è ént 'l sen dël Pare, a l è coul ch'a l'ha moustrà-nélou.

19 E a l è sì la testimouniansa dë Giouan, quand i Ebrou a l han mandà da Gerusalem dë sacrificatour e dë levita pér ciamé-ie : Ti, chi seus-tu?

20 Pérché a l'ha counfessà-lou, e a l'ha nen negà-lou ; i tournou di-lou, a l'ha counfessà-lou, *disand* : A l è nen mi ch'i soun 'l Crist.

21 Sù lon a l han ciamà-ie : Chi seus-tu dounque ? Seus-tu Elia ? E a dis : I lou sounnen. Seus-tu 'l proufeta ? E a l ha rispost : No.

22 A l han dounque di-ie : Chi seus-tu ? pérché i avouma da fé risposta a coui ch'a l han mandà-ne ; cosa dis-tu dë ti istess ?

23 A l ha rispost : I soun la vouss dë coul ch'a cria ént 'l

désert : Spiane la stra dël Ség-nour, coum a l'ha di-lou Esaia 'l proufeta.

24 Oura coui ch'a l erou stait mandà *da chiel* a l erou d'i Farisei.

25 A l han éncoura ciamàie, e a l han di-ie : Pérché dounque batesës-tu, sé tê seus nè 'l Crist, nè Elia, nè 'l proufeta ?

26 Giouan a i ha rispost, e a l ha di-ie : Pér mi, i batesou d'acqua; ma a i n'a i è un én mes dë voui, 'l qual i counosse nen.

27 A l è coul ch'a ven apress a mi, ch'a m'è prefert, e dël qual i soun nen degn dë déslie la staca dë la scarpa.

28 Ste cose a soun arrivà a Betabara, al dë là dël Giourdan, doua Giouan a batësava.

29 All indouman Giouan a l ha védù Gesu ch'a vénia da chiel, e a dis : Eccou l' Agnel d'Iddiou ! ch'a leva 'l péca dël mound.

30 A l è coul appount dël qual i disia : Apress a mi a i n'a ven un ch'a m'è perfert; pérché a l era dënans a mi.

31 E pér mi, i lou counossia nen ; ma pér ch'a sia cou-noussù da Israel, i soun vénù pér coul moutiv a batësé d' acqua.

32 Giouan a l ha dëcò rendù testimouniansa, disand : I heu védù l'Spirit ch'a calava dal ciel coum una coulumba, e ch'a s'è fermà-sse ados a chiel.

33 E pér mi, i lou counossia
nen ; ma coul ch'a l ha man-
dà-me a batésé d'acqua, a l
avia di-me : Coul sù 'l qual
tē vèdras calé l'Spirit, e pousé-
ssie ados, a l è coul ch'a bate-
sa dë l 'Spirit Sant.

34 E i l'heu vèdù-lou, e i heu
rendu testimouniansa ch'a l è
chiel ch'a l è 'l Fieul d'Iddiou.

35 All indouman encoura
Giouan a s'è fermà-sse, e *ensem
a chiel* doui d'i so dissepoul ;

36 E guardand Gesu ch'a
caminava, a dis: Eccou l'Agnel
d'Iddiou.

37 E i doui dissepoul senti
ch'a l han avù ste parole, a
soun èndait apress a Gesu.

38 E Gesu a s'è voultà-sse
e vèdand ch'a lou seguitavou,
a i dis : Cosa sérche-ve ? A i
han rispost: Rabbi, lon ch'a
veul di, Padroun, doua stas-
tu ?

39 A i dis : Véni, e garde.
A soun èndait, e a l han vèdù
doua a stasia, e a soun stait
énsem a chiel coul dì li ;
pérché a l era circa dess
oure.

40 Oura Andrea, fratel dë
Simoun Pietrou, a l era un
d'i doui ch'a l aviou senti-ne
parlé da Giouan, e ch'a l erou
èndà-ie apress.

41 Coust-ssi a l ha peui
trouvà 'l prim Simoun so frate,
e a l ha di-ie : I avouma
trouvà 'l Messia ; cioè 'l Crist.

42 E a l'ha ménà-lou da
Gesu ; e Gesu avend - lou
guardà, a i dis : Të seus

Simoun, fieul dë Giona, tē
saras ciamà Cefas ; cioè, Pie-
troc.

43 All indouman Gesu a l
ha voulù èndé en Galilea, e a
l ha trouvà Flip, al qual a l ha
dit : Ven-me apress.

44 Oura Flip a l era dë
Betsaida, la sità da doua ch'a
l erou Andrea e Pietrou.

45 Flip décò a l ha trouvà
Natanael, e a i dis : I avouma
trouvà Gesu, ch'a l è dë Nazar-
ret, fieul dë Giusep, coul dël
qual Mose a l ha scrit ént la
legge, e *dël qual* i proufeta
décò *a l han scrit*.

46 E Natanael a i dis : E-
lou poussibil ch'a i seurta
queicosa dë boun da Nazaret ?
Flip a i dis : Ven e guarda.

47 Subit chë Gesu a l ha
vèdù Natanael, ch'a vénia da
chiel, a l ha dit sù so count:
Eccou verament un Israelita
sù 'l qual a i è panen da di.

48 Natanael a i dis : Coum è-
lou chë tê më counosse ? Gesu
a l ha rispost, e a l ha di-ie :
Prima chë Flip a l aveissa
ciamà-te, quand t'eres sout al
fiè, i tê vèdiou.

49 Natanael a l ha rispost,
e a l ha di-ie : Padroun, tē
seus 'l Fieul d'Iddiou ; tē seus
'l Re d'Israel.

50 Gesu a l ha rispost, e a
l ha di-ie : Pérché ch'i l hai
di-te ch'i tê vèdiou sout al fiè, tê
crèdes ; tê vèdras aut chë lon.

51 A i dis décò : In verità,
in verità, i vè diou : D'oura
én là i vèdrì 'l ciel duvert, e i

CAP. II.

angel d'Iddiou ch'a mountéran
e caléran sù l' Fieul dé l'om.

CAP. II.

*Genu-Crist, a le nosse dë Cana, a cambia l'
acqua ën vin; a scassa dal tempio ouvi ch'a
fariou dë negozi drenta, e a oumenra a
parlé dë soua Risurreccions.*

OURA tre dì apress, a së
fasia dë nosse a Cana dë
Galilea, e la mare dë Gesu a
i era.

2 E Gesu décò a l è stait
arcedù a nosse, coun i so dis-
sepoul.

3 E a l è arrivà chë l vin a
mancava ; la mare dë Gesu a
i dis : A l han panen dë vin.

4 Ma Gesu a i ha rispost :
Foumna, cosa i è-lou fra noui
doui ? Mia oura a l è éncoura
nen vénùa.

5 Soua mare a dis a i sërvitour : Fe tut lon ch'a vë dirà.

6 Oura a i era lì sess vass
dë pera, ch'a sërviou pér la
purificassioun d'i Ebreou, og-
nidun dë sti vass a ténia doui
o tre brinde.

7 E Gesu a i dis : Empi d'
acqua sti vass. E a l han
ëmpি-ie fin al col.

8 E peui a i dis : Verse-ne
adess, e pourte-ne al mes dë
casa. E a l han pourtai-ne.

9 Quand l mes dë casa a l
ha avù tastà l'acqua ch'a l era
diventà vin (a savia nen da
doua a vénia lon, ma i sërvitour
ch'a l aviou buttà l'acqua,
a lou saviou benissim), a s'è
éndirissà-sse a l'spouss,

10 E a l ha di-ie : Tut om a
serv l boun vin prima, e peui

'l mësan apress ch'a l han ben
bëvù ; ma ti, t'has riservà 'l
boun vin fin adess.

11 Gesu a l ha fait coul
prim miracoul a Cana dë Ga-
lilea, e a l ha fait vëdi soua
gloria, e i so dissepoul a l han
préstà-ie fede.

12 Dop dë lon a l è calà a
Capernaum éensem a soua mare,
i so fratei, e i so dissepoul ; ma
a soun stà-ie poc.

13 Pérché la pasqua d'i
Ebreou a l era prossim ; in
conseguensa Gesu a l è
mountà a Gerusalem.

14 E a l ha trouvà ént 'l
tempio dë gent ch'a vendiou
dë beu, e dë fee, e dë cou-
loumb ; e i cambista ch'a i
erou assétà.

15 E a l ha fait un fouet
coun dë courdin, e a l ha
scassà-ie fora dal tempio, coun
le fee e i beu ; e a l ha campà
én terra la dëne d'i cambista,
e a l ha stravacà i taulin.

16 E a dis a coui ch'a ven-
diou dë couloumb : Lëve ste
cose da sì, e fe nen dë la ca
dë mè Pare un post dë marçà.

17 Anloura i so dissepoul a
soun arcourdà-sse ch'a l era
scrit : 'L zelo dë toua ca a l
ha rusià-me.

18 Ma i Ebreou, piand la
parola, a l han di-ie : Che
miracoul ne moustrës-tu, pér
butté-te a fé ste cose ?

19 Gesu a i ha rispost :
Campe giù coul tempio, e fra
tre dì i lou tourou butté sù.

20 E i Ebreou a l han dit :

A soun stait quarant' e sess anni a fabriché stou tempio, e ti, tē veules tourna butté-lou sù fra tre dì!

21 Ma a parlava dël tempio dë so corp.

22 In counseguensa, quand a l è stait arsussità d'i mort, i so dissepoul a soun arcourdàsse ch'a l avia di-ie lon, e a l han crèdù a la scritura, e a la parola chë Gesu a l avia dita.

23 E mentre ch'a l era a Gerusalem 'l dì dë la festa dë pasqua, diversi a l han prëstà fede a so nom, amirand i miracoul ch'a fasia.

24 Ma Gesu a së fidava nen a lour, pérché ch'a i counossia tutti;

25 E ch'a l avia nen da manca chë gnum a i rendeissa testimouniansa dë *gnun* om; pérché chiel istess a savia lon ch'a l era ént l'om.

CAP. III.

Counversation dë Gesu-Crist coun Nicodemo; Giouan Batista a i rend testimouniansa.

QURA a i era un om d'i Farisei ch'a së ciamava Nicodemo, e ch'a l era un d'i cap d'i Ebreou.

2 St'om a l è vénù dë neutit da Gesu, e l ha di-ie: Padroun, i savouma chë tē seus un doutour vénù da Iddiou; pérché ch'a i è nêssun ch'a peussa fé i miracoul chë tē fas, s'Iddiou a l è nen éensem a chiel.

3 Gesu a i ha rispost, e a l ha di-ie: In verità, in verità i tē diou: Së queicadun a tourna nen nassi, a peul nen vëdi 'l regno d'Iddiou.

4 Nicodemo a i dis : Coum è-lou ch'un om a peul nassi quand a l è vei? Peulé-lou intré tourna ént 'l sen dë soua mare, e nassi una secounda volta?

5 Gesu a i ha rispost: In verità, in verità i tē diou: Së queicadun a l è nen nassù d'acqua e dë Spirit, a peul nen intré ént 'l regno d'Iddiou.

6 Lon ch'a l è nassù da la carn a l è carn ; e lon ch'a l è nassù da l'Spirit a l è spirit.

7 Stupissé-te nen dë lon ch'i l heu di - te: Bésogna essi nassù dë neuv.

8 L vent a souffia doua a veul, e tē n'a sentes 'l soun; ma tē sas nen da doua a vena, nè doua a vada: A n'è l'istess dë tut om ch'a l è nassù da l'Spirit.

9 Nicodemo a l ha rispost, e a l ha di-ie : Coum è-lou chë ste cose a peulou fé-sse.

10 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie : Té seus doutour d'Israel, e tē counosseste nen ste cose !

11 In verità, in verità i tē diou : Chë lon ch'i savouma, i lou diouma ; e lon ch'i avouma vëdù, i lou attestouma ; ma i ricevi nen nosta testimouniansa.

12 S'i l hai di-ve ste cose ch'a soun dë stou mound, e i

CAP. III.

le crëdi nen, coum è-lou peui ch'i le crëdéri s'i vë parlou dé cose dël ciel ?

13 Pérché nêssun a l è mountà al ciel sëdènò coul ch'a l è calà dal ciel ; *cioè*, 'l Fieul dë l'om ch'a l è al ciel.

14 Oura coum Mose a l ha aussà 'l serpent al désert, coussi bësogna chë 'l Fieul dë l'om a sia lèvà sù ;

15 Pér chë chiounque a i prësta fede a perissa nen, ma ch'a l abbia la vita eterna.

16 Pérché Iddiou a l ha voul-sù tantou ben al mound, ch'a l ha dait so Fieul unic pér chë chiounque a i prësta fede a perissa nen, ma ch'a l abbia la vita eterna.

17 Pérché Iddiou a l ha nen mandà so Fieul al mound pér coundané 'l mound, ma pér chë 'l mound a sia salvà da chiel.

18 Coul ch'a i prësta fede a sarà nen coundanà ; ma coul ch'a i prësta nen fede a l è già coundanà, pérché ch'a l ha nen prëstà fede al nom dël Fieul unic d'Iddiou.

19 Oura a l è sì 'l moutiv dë la coundanassioù, chë la luce a l è vénùa al mound, e ch'a i omni a i è stà-ie pi car le tenebre chë la luce, pérché soue opere a l erou cattive.

20 Pérché chiounque a së dësda a dë cose cattive, a pia in odio la luce, e a ven nen a la luce, pér tëma chë soue opere a siou censurà.

21 Ma coul chë la luce a i pias, a ven a la luce, pér chë soue opere a siou al dëscuvert, pér moutiv ch'a soun faite counfourma Iddiou.

22 Dop ste cose Gesu a l è vénù coun i so dissepoul al pais dë Giudea ; e a stasia li coun lour, e a batësava.

23 Oura Giouan a batësava décò a Enon, davësin a Salim, pérché ch'a i era li moutouben d'acqua ; e la gent a i vëniou, e a i erou batësa.

24 Pérché Giouan a l era encoura nen stait buttà en prësoun.

25 Oura a l è nassù-ie una questioun tra i dissepoul de Giouan e i Ebrou, riguard a la purificassioun.

26 E a soun vénùda Giouan, e a l han di-ie : Padroun, coul ch'a l era ènsem a ti al dëlè dël Giourdan, e al qual t'has rendù testimouniansa, eccou, a batesa, e tutti a venou da chiel.

27 Giouan a l ha rispost, e a dis : L'om a peul ricevi niente, s'a i è nen dait dal ciel.

28 Voui istess i më si testimenti ch'i heu dit : A l è nen mi ch'i soun 'l Crist, ma i soun mandà dënans a chiel.

29 Coul ch'a l ha la spousa a l è l'spouss : ma l'amis dë l'spouss ch'a i sta ènsem, e ch'a lou sent, a l è tut arlegrà da la vouss dë l'spouss ; in conseguensa sta goi ch'i heu a l è èntrega.

30 Bésogna ch'a crëssa, e chë mi i diminuissou.

31 Coul ch'a l è vénù da désoura a l è superiour a tutti ; coul ch'a l è vénù da la terra, a l è dë la terra, e a parla *coum vénù* da la terra ; coul ch'a l è vénù dal ciel, a l è superiour a tutti :

32 E lon ch'a l ha vëdù e senti, a n'a fa testimouniansa : ma nëssun a risseiv soua testimouniansa.

33 Coul ch'a l ha ricevù soua testimouniansa a l ha sigillà ch'Iddiou à l è veritabil.

34 Pérché *coul* ch'Iddiou a l ha mandà a publica le parole d'Iddiou ; pérché Iddiou a i da nen l'Spirit pér mësura.

35 'L Pare a veul bin al Fieul, e a l ha dà-ie ogni cosa ën man.

36 Chi cred al Fieul a l ha la vita eterna ; ma chi ubbidis nen al Fieul, a vëdrà nen la vita ; ma la colera d'Iddiou a i sta ados.

CAP. IV.

Gesu-Crist a désourz ènem a'na Samaritana ; diversi a lou orëdou ; e fin a un sëgnour, dël qual a guaris 'l fieul.

OURA quand Nossëgnour a l ha savù ch'i Farisei a l' aviou senti di ch'a fasia e batësava pi dë dissepoul chë Giouan ;

2 (Però Gesu a batësava nen chiel istess, ma a l era i so dissepoul),

3 A l ha lassà la Giudea, e a l è tournà ën Galilea.

4 Oura bësougnava ch'à passeissa a travers dë la Samaria.

5 Sicchè dounque a l è vénù ènt una sità dë Samaria, ch'a i disiou Sichar, laqual a l è davësin dël poussess chë Giacob a l avia dait a Giusep so fieul.

6 Oura a i era lì una fountana dë Giacob ; e Gesu strac dël viage, a së ténia lì assëtâ sù la fountana : a l era circa sess oure.

7 E una dona Samaritana a l è vénùa pér pié d'acqua, e Gesu a i dis : Da-me da beivi.

8 Pérché i so dissepoul a l erou andait a la sità pér coumpré dë roba.

9 Ma sta dona Samaritana a i dis : Coum è-lou chë ti, chë té seus Ebreou, té më ciames da beivi, a mi ch'i soun una dona Samaritana ? pérché i Ebreou a trattou nen coun i Samaritan.

10 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie : Së té saveisse 'l doun d'Iddiou, e chi ch'a l è coul ch'a té dis : Da-me da beivi, t'avries ciamà-iène, e a t'avria dà-te d'acqua viva.

11 La dona a i dis : Ség-nour, t'has panen pér pié d'acqua, e 'l pouss a l è proufound ; da doua has-tu dounque st'acqua viva ?

12 Seus-tu pi grand chë Giacob nost pare, ch'a l ha dà-ne 'l pouss, e chiel istess a l ha bëvù-ne, e soue masëna, e so bestiam ?

CAP. IV.

13 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie : Chiounque beiv dë st'acqua a l avrà èncoura sè ;

14 Ma coul ch'a beivèra dë l'acqua chë mi i dareu, a l avrà mai pi sè ; ma l'acqua chë mi i dareu a diventèra ènt chiel una fountana d'acqua ch'a scourrà fin ènt la vita eterna.

15 La dona a i dis : Sëgnour, da-me dë st'acqua, pér ch'i abbiou pi nen sè, e ch'i venou pi nen sì a pié *d'acqua*.

16 Gesu a i dis : Va, e ciama to mari, e tourna sì.

17 La dona a l ha rispost e a l ha di-ie : I heu nëssun mari. Gesu a i dis : T'has dit benissim ; i heu nëssun mari.

18 Pérché té l has avù-ne sinq, e coul chë t'has adess a l è nen to mari ; ènt lon t'has dit la verità.

19 La dona a l ha di-ie : Sëgnour, i vëdou chë té seus un proufeta.

20 I nostri pare a l han adourà sù sta mountagna, e voui aiti i die ch'a Gerusalem a l è 'l leug doua ch'a bësogna adouré.

21 Gesu a l ha di-ie : Fouonna, crëdë-me chë l'oura a ven ch'i adorèri pi nen 'l Pare, nè sù sta mountagna, nè a Gerusalem.

22 I adore lon ch'i counosse nen : i adourouma lon ch'i counossouma ; pérché la salute a ven da i Ebreou.

23 Ma l'oura ven, e a i è adess, ch'i veri adouratour a

adorëran 'l Pare in spirit e in verità ; infatti 'l Pare a n'a ciama dë tai ch'a lou adorou.

24 Iddiou a l è spirit, e bësogna chë coui ch'a lou adorou, a lou adorou èn spirit e èn verità.

25 La dona a i ha rispost : I seu chë 'l Messia, cioè 'l Crist, a dev vëni ; sicchè quand a sarà vënù a ne farà savei ogni cosa.

26 Gesu a i dis : I lou soun mi ch'i parlou coun ti.

27 Ènt coul mentre i so disse-poul a soun arrivà, e a së stupiou dë lon ch'a parlava coun una dona ; però nëssun a l ha di-ie : Cosa ciamës-tu ? o pérché parlës-tu coun chila ?

28 La dona dounque a l ha lassà lì so doui, e a s'è èndà-ssëne a la sità, e a l ha dit ai abitant :

29 Vëni, vëdi un om ch'a l ha di-me tutti i fait-mè ; coust om-sì sarì-lou forsi nen 'l Crist ?

30 A soun dounque surti da la sità, e a soun vënù da chiel.

31 Ènt coul mentre i disse-poul a lou pregavou, disand : Padroun, mangia.

32 Ma a i dis : I heu da mangé d'una roba ch'i savi nen.

33 Sù lon i disse-poul a disiou tra lour : Queicadun i avrì-lou forsi pourtà-ie da mangé ?

34 Gesu a i dis : mè cibo a l è ch'i fassou la voulountà

dë coul ch'a l ha mandà-me, e ch'i adempissou soua opera.

35 E-lou ch'i die nen ch'a i è éncoura quat meis, e peui ch'a ven 'l temp dë taié gran ? Eccou, i vë diou : Ausse i eui e garde le campagne ; pérché a soun già bianc da mëssouné.

36 Oura coul ch'a mëssouna a riceiv 'l salari, e a émbarouna 'l frut in vita eterna ; pérché coul ch'a sëmena e coul ch'a mëssouna a s'arlegrou énsem.

37 Oura lon ch'a së dis al solit, chë un sëmena e l'aut mëssouna, a l è vera ént st'ou-casioun.

38 *Ch'i* l hai mandà-ve a mëssouné, ént lon ch'i avi nen travaià ; d'aitri a l han travaià e voui i si éntrà ént so travai.

39 Oura diversi d'i Samari-tan dë coula sità lì a l han prëstà-ie fede, pér moutiv dë la parola dë la dona ch'a l avia rendù coula testimouniansa : A l ha di-me tutti i fait-mè.

40 Sicchè quand i Samari-tan a soun arrivà da chiel, a l'han pregà-lou dë sté-ënsem a lour ; e a l è stait là doui dì.

41 E moutouben pi dë gent a l han crëdù a soua parola :

42 E a disiou a la foumna : A l è pi nen pér moutiv dë toua parola ch'i crëdouma ; pérché noui istess i l'avouma senti-lou, e i savouma chë coust-ssi a l è verament 'l Crist 'l Salvatour dël mound.

43 Oura doui dì apress a l è parti da lì, e a l è éndait en Galilea.

44 Pérché Gesu a l avia diciarà ch'un proufeta a l è nen ounourà ént so pais.

45 E quand a l è arrivà en Galilea, i Galilean a l'han ricèvù-lou, pér moutiv ch'a l aviou vëdù tutte le cose ch'a l avia faite a Gerusalem 'l dì dë la festa ; pérché lour décò a i erou éndait a la festa.

46 Gesu dounque a l è éncoura vénù a Cana dë Galilea, doua a l avia cambià l'acqua en vin. E a i era a Capernaum un sëgnour dë la court, 'l fieul dël qual a l era malavi ;

47 'L qual avend senti chë Gesu a l era vénù da Giudea en Galilea, a l è éndait da chiel, e a l'ha pregà-lou dë calé pér guarì so fieul ; pérché a l era pér meuiri.

48 Ma Gesu a i dis : S'i vëdi nen dë cose stupende e dë miracoul, i crëdi nen.

49 E stou sëgnour dë la court a i dis : Sëgnour, *dë grassia* cala prima chë mè fieul a meuira.

50 Gesu a i dis : Va, to fieul a viv. St'om a l ha crëdù sù la parola chë Gesu a l avia di-ie, e a s'è éndà-ssëne.

51 E mentre chë già a calava, i so sërvitour a soun vénùie al dënans, a pourté-ie dë neuve, disand : To fieul a viv.

52 E a l ha ciamà-ie a che oura (*so fieul*) a s'era trouvà-sse mei ; e a l han di-ie : Ier, sù le sett oure, la frev a l'ha chittà-lou.

CAP. V.

53 'L pare dounque a l ha counoussù ch'a l'era *appount* a coul oura chë Gesu a l'avia di-ie : To fieul a viv. E a l ha crëdù, chiel e tutta soua ca.

54 Gesu a l ha éncoura fait coul secound miracoul, quand a l è stait vénù da Giudea ën Galilea.

CAP. V.

Gesu-Crist a guaris un paralític un ñì dë Sabat, e së difend rù lon e rù soua persona contra i Ebrou.

DOP ste cose a i era una festa d'i Ebrou, e Gesu a l è mountà a Gerusalem.

2 Bësogna savei ch'a i è a Gerusalem sù 'l marcà d'i moutoun un recipient d'acqua, ch'a së ciama ën lingua Ebraica Betesda, avend sinq porti ;

3 Ènt i quai a l erou cougià moutouben dë malavi, dë borgnou, dë sop, e dë gent ch'a l aviou i membri sec, spëtand 'l mouvement dë l'acqua.

4 Pérché un angel a calava a un'ora daita ènt 'l recipient, e a trëboulava l'acqua ; e anloura 'l prim ch'a i calava dop chë l'acqua a n'era staita trëboulà, a l era guarì *dël coup* qualounque maladia ch'a l aveissa.

5 Oura a i era lì un om malavi da trant e eut anni.

6 E Gesu ch'a l'ha vëdù-lou cougià pér terra, e ch'a savia chë st'om a l era già stait lì un pes, a l ha di-ie ; Veus-tu essi guarì ?

7 'L malavi a i dis : Sëgnour,

i heu nëssun ch'a mië campa ènt 'l recipient quand l'acqua a l è trëboulà ; e mentre ch'i veui andé-ie, un aut a i cala prima dë mi.

8 Gesu a i dis : Levë-te, carië-te ados to let, e camina.

9 E dël coup l'om a l è stait guarì, a s'è carià-sse so let, e a caminava. E a l era *un ñì dë sabbat*.

10 I Ebrou dounque a l han dit a coul ch'a l era stait guarì : A l è sabbat èncheui, a t'è nen permes dë carié to let.

11 A i ha rispost : Coul ch'a l ha guarì-me a l ha di-me : Carië-te to let, e camina.

12 Anloura a l han ciamà-ie : Chi è-lou coul ch'a l ha di-te : Caria to let, e camina ?

13 Ma coul ch'a l era stait guarì a savia nen chi fussa ; pérché Gesu a s'era schivà-sse d'en mes dë la furfa ch'a l era lì.

14 Dop peui Gesu a l'ha trouvà-lou ènt 'l tempio, e a l ha di-ie : Eccou, té seus stait guarì ; d'our'in là péca pi nen, dë paura ch'a t'arriva éncoura pes

15 St'om a l è èndà-ssëne, e a l ha dit ai Ebrou ch'a l era Gesu ch'a l'avia guarì-lou.

16 Pér coul moutiv i Ebrou a courriou apress a Gesu, e a sërcavou a fé-lou meuir, pér-ché ch'a l'avia fait ste cose un ñì dë sabbat.

17 Ma Gesu a i ha rispost : Mè Pare a travaia fin adess, e i travaiou décò.

18 E en causa dë lon i Ebreou a proucuravou encoura pi dë fé-lou meuiri, pérché ch'a s'era nen countentà-sse dë roumpi 'l sabbat, ma décò pérché ch'a disia ch'Iddiou a l'era propi so Pare, fasand-se parei ugual a Iddiou.

19 Ma Gesu a l'ha rispost, e a l'ha di-ie: In verità, in verità i vë diou, chë 'l Fieul a peul fé niente da se istess, së-dénò ch'a lou vëda fé al Pare; pérché qualunque cosa chë 'l Pare a fassa, 'l Fieul décò a fa l'istess.

20 Pérché 'l Pare a ama 'l Fieul, e a i moustra tut lon ch'a fa; e a i moustrerà d'opere pi grande chë ste-ssi, pér ch'i n'a sie ènt l'amirasioun.

21 Pérché coum 'l Pare arsussita i mort e a i fa arvivi, dë l'istessa manera 'l Fieul décò a fa arvivi chi a veul.

22 Pérché 'l Pare a giudica néssun, ma a l'ha dait tut da giudiché al Fieul;

23 Pérché chë tutti a portou rispet al Fieul, coum a portou rispet al Pare; coul ch'a porta nen rispet al Fieul, a porta nen rispet al Pare ch'a l'ha mandà-lou.

24 In verità, in verità i vë diou, chë coul ch'a sent mia parola, e ch'a cred a coul ch'a l'ha mandà-me, a l'ha la vita eterna, e a sarà nen espost a la coundanassioun; ma a l'è passà da la mort a la vita.

25 In verità, in verità i vë

diou, chë l'oura a ven, ansi a l'è già *vënùa*, ch'i mort a sentiran la vouss dël Fieul d'Iddiou, e coui ch'a l'avran senti-la a vivran.

26 Pérché coum 'l Pare a l'ha la vita in se istess, coussi a l'ha dait al Fieul d'avei la vita in se istess.

27 E a l'ha dà-ie la facoul-tà dë giudiché, pérché ch'a l'è 'l Fieul dë l'om.

28 Bésogna nen stupi-ve dë lon; pérché l'oura a vénérà ènt laqual tutti coui ch'a soun ènt le toumbe a sentiran soua vouss.

29 E a seurtiran; cioè, coui ch'a l'avran fait ben in risurressioun dë vita; e coui ch'a l'avran fait mal, in risurressioun dë coundanassioun.

30 I peus fé niente da mi istess; i giudicou counfourma lon ch'i sentou, e lon ch'i diciarou a l'è giust; pérché i sercou nen mia voulountà, ma la voulountà dël Pare ch'a l'ha mandà-me.

31 S'i rendou testimouniansa dë mi istess, mia testimouniansa a l'è nen degna dë fede.

32 A l'è un aut ch'a rend testimouniansa dë mi, e i seu chë la testimouniansa ch'a rend dë mi a l'è degna dë fede.

33 I avi mandà da Giouan, e a l'ha rendù testimouniansa a la verità.

34 Oura i sercou nen la testimouniansa d'i omni; ma i diou ste cose pér ch'i sie salvà.

CAP. VI.

35 Al era una lampada ardent ch'a lusia ; e i avi voulsù arlegré-ve pér poc temp a so cair.

36 Ma mi i heu una testimouniansa aut pi granda chë coula dë Giouan ; pérché le opere chë mè Pare a l ha dàme da fé, ste opere stesse ch'i fas, a fan testassioun dë mi coumqualment mè Pare a l ha mandà-me.

37 E'l Pare ch'a l ha mandà-me, a l ha chiel istess rendù testimouniansa dë mi ; i avi mai senti soua vouss, e i avi mai vëdù soua ciera.

38 E i avi nen soua parola ch'a staga ènt voui ; postou ch'i crëdi nen coul ch'a l ha mandà.

39 Infourme-ve coun cura dë le scripture ; pérché i stime pér so meso avei la vita eterna, e a soun lour ch'a rendou testimouniansa dë mi.

40 Ma i veuli nen vëni da mi pér avei la vita.

41 I tirou nen mia gloria da i omuni.

42 Ma i counossou ben ch'i avi nen l'amour d'Iddiou ènt voui.

43 I soun vënù al nom dë mè Pare, e voui i m'arseivi nen ; s'un aut peui a ven a so nom soul, i l'arseivri.

44 Coum è-lou ch'i peuli crëdi, postou ch'i serche la gloria l'un da l'aut, e ch'i serche nen la gloria ch'a ven da Iddiou soul ?

45 Figure-ve nen ch'i ab-

bia da accusé-ve ènvers a mè Pare ; Mose, sù l qual i fe capital, a l è coul ch'a v'accusèrà.

46 Pérché s'i crëdeisse Mose, i mè crëdërie décò mi ; postou ch'a l ha scrit dë mi.

47 Ma s'i crëdi nen a i so scrit, coum è-lou ch'i crëdëri a mie parole.

CAP. VI.

Gesu-Crist a gouerna sing mil'om ooun sing pan ; a camina sù l'acqua, e a discourenz al popoul al riguard dël ver pan d'el oiei.

Dop ste cose Gesu a l è èn-dait al dèl dèl mar dë Galilea, cioè 'l mar dë Tiberiada.

2 E dë granda gent i andasiou apress, pér moutiv ch'a vëdiou i miracoul ch'a fasia èn favour d'i malavi.

3 Ma Gesu a l è mountà sù una elevassioun, e a së i è assëtä-sse coun i so dissepoul.

4 Oura 'l dì dë Pasqua, ch'a l era la festa d'i Ebreou, a l era davësin.

5 Gesu dounque a l ha lè-và i eui, e vëdand sta granda gent ch'a vënia da chiel, a dis a Flip : Dou'è-lou ch'i coumprerouma dë pan, pér chë ste gent-sì a l abbiou da mangé.

6 Oura a disia lon pér butté-lou a le preuve ; pérché a savia benissim lon ch'a l avia da fé.

7 Flip a i ha rispost : *I aveissou bin* pér douzent dëne dë pan, a i n'a saria nen abbas-

tansa, pér dei-ne mac una frisa a pr'un.

8 E un d'i so dissepoul *cioè* Andrea, fratel dë Simoun Pie-trou, a i dis :

9 A i è sì un fieul ch'a l ha sinq pan d'eurdi e doui pess ; ma cosa è-lou lon pér tanta gent ?

10 Anloura Gesu a dis : Fe assété le gent (a i era ént coul post moutouben d'erba) ; le gent dounque a soun assétâsse, circa sinq mila.

11 E Gesu a l ha pià i pan ; a l ha benedi-ie, a l ha distri-bù-ie ai dissepoul, e i dissepoul a coui ch'a l erou assétâ, e a l ha fâ-ne l'istess d'i pess, tant ch'a n'a vouliou.

12 E dop ch'a l han avù prou mangià, a dis a i so dissepoul : Rabaste i toc ch'a soun d'avans, pér chë niente a vada ën maloura.

13 A l han dounque rabas-tâ-ie, e a l han émpî-ne dou-dess courbelle dë toc d'i sinq pan d'eurdi, ch'a l erou avansâ a coui ch'a l aviou mangià-ne.

14 Oura ste gent védand l'miracoul chë Gesu a l avia fait, a disiou : Coust-ssi a l è verament l' proufeta ch'a dëvia vëni al mound.

15 Ma Gesu avend cou-noussù ch'a dëviou vëni pér pié-lou e fé-lou re, a s'è artirâsse èncoura bel e soul sù la moun-tagna.

16 E quand la seira a l è stait vënùa, i so dissepoul a soun calà al mar.

17 E essend mountâ ént la nav, a soun passà dël mar dë le part dë Capernaum ; e a l era già neuit, chë Gesu a l era pancoura vënù da lour.

18 E l mar a s'è gounfiâsse d'un grand vent ch'a souffrava.

19 Ma dop ch'a l han avù dait d'i rem circa vint e sinq o trenta stade, a l han vëdù Gesu caminand sù l mar, e avésinand-se dë la nav ; e a soun réstâ bel e sbaruà.

20 Ma chiel a l ha di-ie : A l è mi, tëmi nen.

21 A l'han ricevù-lou dounque coun piasi ént la nav, e subit apress la nav a l ha abbourdâ doua a èndasiou.

22 All indouman le gent ch'a l erou stait da l'autra part dël mar, a l han vëdù ch'a i era lì nêssune autre nav fora coula soula ént laquel i so dissepoul a l erou entrâ, e chë Gesu a l era nen entrâ ént la nav ènsem a i so dissepoul, ma ch'i so dissepoul a l erou parti soui ;

23 E d'autre nav a l erou vë-nue da Tiberiada davësin al post doua a l aviou mangià l' pan, dop chë Nossëgnour a l'ha avù-lou bendet.

24 Ste gent dounque ch'a vëdiou chë Gesu a l era nen lì, nè i so dissepoul, a soun mountâ décò sù coule nav, e a soun vënù a Capernaum, sercand Gesu.

25 E avend-lou trouvâ pér dël mar, a l han di-ie :

CAP. VI.

Padroun, da quand seus-tu arrivà sì?

26 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie: In verità, in verità i vë diou: I më serche, nen pérché ch'i avi vëdù d'i miracoul, ma pér moutiv ch'i avi mangià dë pan, e ch'i si stait gouernà abbastansa.

27 Travaie, nen pér avei 'l cibo ch'a peris, ma pér avei coul ch'a sta fin ént la vita eterna, 'l qual 'l Fieul dë l'om a vë darà; pérché 'l Pare, cioè Iddiou, a l'ha approuvà-lou dë so sigil.

28 Dounque a l han di-ie: Cos'è-lou ch'i avouma da fë pér fé le opere d'Iddiou?

29 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie: A l è sì l'opera d'Iddiou, ch'i abbie da crëdi coul ch'a l ha mandà.

30 Anloura a l han di-ie: Che miracoul fas-tu dounque, pér chë vëdand-lou noui i abbiou da crëdë-te? Che opera fas-tu?

31 I nostri pare a l han mangià la manna al désert; counfourma lon ch'a l è scrit: A l ha dà-ie da mangé 'l pan dël ciel.

32 Ma Gesu a i dis: In verità, in verità i vë diou: Mose a l ha nen dà-ve 'l pan dël ciel; ma mè Pare a vë da 'l ver pan dël ciel;

33 Pérché 'l pan d'Iddiou, a l è coul ch'a l è vënù giù dal ciel, e ch'a da la vita al mound.

34 Dounque a l han di-ie:

Ségnour, da-ne sempre coul pan lì.

35 E Gesu a l ha di-ie: I soun mi 'l pan dë vita. Coul ch'a ven da mi a l avrà pi nen fam; e coul ch'a më prësta fede a l avrà mai pi sè.

36 Ma i l hai di-ve ch'i l avi vëdù-me, e però i crëdi nen.

37 Tut lon chë mè Pare a mè da a venerà da mi, e i buttëreu nen fora coul ch'a venerà da mi.

38 Pérché i soun calà giù dal ciel nen pér fé a mè meut, ma pér fé la voulountà dë coul ch'a l ha mandà-me.

39 E a l è sì la voulountà dël Pare ch'a l ha mandà-me, ch'i perdou niente dë tut lon ch'a l ha dà-me, ma ch'i l'arsus-sitou al ultim dì.

40 E a l è sì tourna la voulountà dë coul ch'a l ha mandà-me, chë chionque a counos 'l Fieul, e i prësta fede, a l abbia la vita eterna; in conseguensa i l'arsussitëreu al ultim dì.

41 Oura i Ebreou a fasiou dë sussur countra chiel dë lon ch'a l avia dit: I soun 'l pan vënù giù dal ciel.

42 Pérché a disiou: E-lou nen sì Gesu 'l fieul dë Giusep, dël qual i counossouma 'l pare e la mare? Coum è-lou dounque ch'a dis coust-ssi: I soun calà giù dal ciel?

43 Gesu dounque a l ha rispost, e a l ha di-ie: Fe nen dë sussur tra voui aiti.

44 Nëssun a peul vëni da mi, së 'l Pare, ch'a l'ha mandà-me, a lou tira nen ; e mi i l'arsussitëreu al ultim dì.

45 A l è scrit ènt i proufeta : 'A saran tutti insegnà da Iddiou. Chiounque dounque a l ha scoutà 'l Pare, e al è stait infourmà *dë soue intenzioun*, a ven da mi ;

'46 A l è nen chè nëssun a l abbia vëdù 'l Pare, sëdènò coul ch'a l è da Iddiou ; coul lì a l ha vëdù 'l Pare.

47 In verità, in verità i vë diou : Chi më présta fede a l ha la vita eterna.

48 I soun 'l pan dë vita.

49 I vostri pare a l han mangià la manna al désert, e a soun mort.

50 A l è sì 'l pan ch'a l è calà giù dal ciel, pér chè së queicadun a n'a mangia, a meuira nen.

51 I soun 'l pan ch'a da la vita e ch'a l è calà giù dal ciel, së queicadun a mangia dë stou pan, a vivrà eternament ; e 'l pan ch'i dareu, a l è mia carn, laqual i dareu pér la vita dël mound.

52 I Ebreou dounque a countendiou tra lour, e a disiou : Coum è-lou chè coussi peul dé-ne soua carn da mangé ?

53 E Gesu a i dis : In verità, in verità i vë diou, chè s'i mange nen la carn dël Fieul dë l'om, e s'i beivi nen so sang, i avrà nen la vita ènt voui.

54 Coul ch'a mangia mia carn, e ch'a beiv mè sang, a l ha la vita eterna ; e i l'arsussitëreu al ultim dì.

55 Pérché mia carn a l è verament cibo, e mè sang a l è verament da bevanda.

56 Coul ch'a mangia mia carn e ch'a beiv mè sang, a sta ènt mi, e mi ènt chiel.

57 Coum 'l Pare ch'a l è vivent a l ha mandà-me, e ch'i soun viv da 'l Pare, coussi coul ch'a mè mangèrà, a vivrà décò da mi.

58 A l è sì 'l pan ch'a l è calà giù dal ciel, nen coum i vostri pare a l han mangià la manna, e a soun mort ; coul ch'a mangèrà stou pan a vivrà eternament.

59 A l ha dit ste cose ènt la sinagoga, mentre ch'a insegnava a Capernaum.

60 E diversi d'i so dissepolu ch'a l'han senti-lou, a disiou : Sta parola a l è dura ; chi peul senti-la ?

61 Ma Gesu savend ènt chiel istess ch'i so dissepolu a sussuravou dë lon, a i dis : E-lou chè lon a vë scandalisa ?

62 *Cosa sarà-lou* dounque s'i vëde 'l Fieul dë l'om mounté doua a l era prima ?

63 A l è l'spirit ch'a da la vita ; la carn a serv dë niente : Le parole ch'i vë diou, a soun spirit e vita.

64 Ma a i n'a i è *diversi* tra voui ch'a crêdou nen : pérché Gesu a savia dal prinsipi chi sariou coui ch'a crêdériou nen,

CAP. VII.

e chi saria coul ch'a lou tra-diria.

65 A i dis dounque : A l' é pér lon ch'i l'hai di-ve ché nés-sun a peul vénî da mi, s'a i è nen dait da mè Pare.

66 Da st'oura li diversi d'i so dissepoul a l'han chittà-lou, e a èndasiou pi nen ènsem a chiel.

67 E Gesu a dis ai doudess : E voui aiti, veuli nen dëcò andé-vène via.

68 Ma Simoun Pietrou a i ha rispost : Sègnour ! da chi è-lou ch'i avouma d'andé ? a l'è ti ché t'has le parole dë la vita eterna ;

69 E i avouma crëdù, e i avouma counoussù ché tê seus 'l Crist, 'l Fieul d'Iddiou vi-vent.

70 Gesu a i ha rispost : E-lou ch'i v'hai nen elett voui aitri doudess ? e però un dë voui a l'è un demoni.

71 Oura a disia lon dë Giuda Iscariot, sieul dë Simoun ; pér-ché a l'era coul ch'a dévia arrivé-ie dë tradi-lou, quand bin ch'a fussa un d'i doudess.

CAP. VII.

Gesu-Crist a va a Gerusalom in segret apres a i so fratei ; aountend coun i Ebreou riguard a soua personna e soua doutrina.

DOP ste cose Gesu a stasia èn Galilea ; pérché ch'a voulia nen sté èn Giudea, pér-moutiv ch'i Ebreou a sèrcavou dë fé-lou meuiri.

2 Oura la festa d'i Ebreou,

ch'a së ciama dë le tende, a l'era davësin.

3 E i so fratei a l'han di-ie : Part da si, e va-tëne èn Giudea, pér ch'i to dissepoul a amirou dëcò le opere ché tê fas.

4 Pérché quand un veul andé-ie franc, un fa niente èn segret ; së tê fas ste cose si, fa-te vëdi ti istess al mound.

5 Pérché fin a i so fratei a i prëstavou nen fede.

6 E Gesu a i dis : Mè temp a l'è èncoura nen vénù, ma vost temp a l'è sempre li.

7 'L mound a peul nen voulei-ve mal, ma a m'ha an ira ; pérché ch'i rendou testimouniansa countra dë chiel ché soue opere a soun cattive.

8 Mounte voui aiti a coula festa ; pér mi i veui èncoura nen andé-ie, pér moutiv ché mè temp a l'è èncoura nen coumpi.

9 E avend-ie dit coule cose, a s'è èncoura fermà-sse èn Galilea.

10 Ma coum i so fratei a soun mountà, anloura a l'è dëcò mountà a la festa, nen publicament, ma coum in segret.

11 Oura a la festa, i Ebreou a lou sèrcavou e a disiou : Douè-lou ?

12 E a l'era un gran sus-sur sù so count fra 'l popoul. Chi disia : A l'è un galant om ; chi disia : No, ma a ingana 'l popoul.

13 Però nëssun a parlava franc sù so count pér causa

dël timour *ch'a l aviou d'i Ebreou.*

14 E coum la festa a l era già mesa passà, Gesu a l è mountà al tempio, e a insegnava.

15 E i Ebreou a së n'a stu-piou, disand : Coum è-lou chë st'om-sì a sa le scripture, postou ch'a l ha nen ëmpren-dù-ie ?

16 Gesu a i ha rispost, e a l ha di-ie. Mia doutrina a ven-nen da mi, ma a l è dë coul ch'a l ha mandà-me.

17 Së queicadun a veul fé soua voulountà, a counossérà dë la doutrina ; cioè, s'a l è d'Iddiou, o s'i parlou da mi istess.

18 Coul ch'a parla dë se istess, a serca soua gloria pro-pria ; ma coul ch'a serca la gloria dë coul ch'a l'ha man-dà-lou, a dis la verità, e a i è néssuna ingiustissia ènt chiel.

19 Mose l ha-lou nen dà-ve la legge ? e però néssun dë voui aiti a ousserva la legge ? Pérché proucure-ve dë fé-me meuiiri ?

20 'L popoul a l ha rispost : T'has un demoni ; chi è-lou ch'a proucura dë fé-te meuiiri ?

21 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie : I heu fait una opera ; e voui aiti, i n'a si tutti stupi.

22 *E voui aiti*, pér moutiv chë Mose a l ha dà-ve la cir-cuncisioun, laqual però a l è nen da Mose, ma da i pare, i fe la circuncisioun a un om un dì dë sabbat.

23 Së dounque l'om a ricev

la circuncisioun un dì dë sabbat, pér chë la legge dë Mose a sia nen tralassà, se-ve nec countra mi dë lon ch'i heu guari dë pianta un om un dì dë sabbat ?

24 Giudiche nen sù le ap-parense, ma giudiche coun-fourma lon ch'a l è giust.

25 Anloura queicadun dë coui dë Gerusalem a disiou : E-lou nen coul ch'a l proucu-ravou dë fé meuiiri.

26 E però, eccou, a parla liberament, e a i diou niente : E-lou ch'i gouvernatour a l avriou counoussù pér sicur chë coust-ssi a l è verament 'l Crist ?

27 Oura i savouma bin da doua a l è coust-ssi ; ma quand 'l Crist a venerà, néssun a savrà da doua a sia.

28 Gesu dounque a pre-di-cava pian e fort ènt l tem-pio, e a insegnava disand : I më cunosse, e i savi da doua i soun ; i soun nen vénù da mi istess, ma coul ch'a l ha man-dà-me a l è veritabil, e voui i lou cunosse nen.

29 Ma mi i lou cunossou ; pérché i soun surti da chiel, e a l è chiel ch'a l ha mandà-me.

30 Anloura a proucuravou dë ciapé-lou ; ma néssun a l ha buttà-ie le man ados, pér moutiv chë soua oura a l era èncoura nen vénùa.

31 E diversi dël popoul a l han préstà-ie fede, e a disiou : Quand 'l Crist a sarà vénù, farà-lou pi dë miracoul chë lon ch'a n'ha fà coust-ssi ?

CAP. VII.

32 I Farisei a l han senti chë 'l popoul a mourmourava ste cose dë chiel ; e i farisei, coun i cap d'i sacrificatour, a l han mandà dë sbiri pér pié-lou.

33 E Gesu a i dis : I soun ëncoura pér poc temp ëensem a voui, e peui i më n'a vad da coul ch'a l ha mandà-me.

34 I më serchërl, ma i më treuvérì *nén* ; e là doua i sareu, i peuli nen vëni-ie.

35 I Ebrou dounque a l han dit tra lour : Dou'è-lou ch'a dev andé ch'i lou trouvërouma nen ? devë-lou andé da coui ch'a soun sbardà fra i Grec, e insegné i Grec ?

36 Qual è-lou stou dëscours ch'a l ha ténù : I më serchërl ma i më treuvérì *nén* ; là doua i sareu, i peuli nen vëni-ie ?

37 E ént l'ultim e gran dì dë la festa, Gesu a s'è trouvàsse là, predicand fort, e disand : Së queicadun a l ha sè, ch'a vena da mi e ch'a beiva.

38 Coul ch'a më présta fede, counfourma lon ch'a dis la scritura, dë fium d'acqua viva a couléran da soua pansa.

39 Oura a disia lon dë l' Spirit ch'a dëviou risseivi coui ch'a i préstavou fede ; pérché l'Spirit Sant a l era ëncoura nen *dait*, pér moutiv chë Gesu a l era ëncoura nen glourificà.

40 Diversi dounque dël popoul senti ch'a l han avù stou dëscours, a disiou : Coust-ssi a l è vèrament l Proufeta.

41 I aitri a disiou : Coust-ssi a l è l Crist. E d'aitri a

disiou : Ma 'l Crist venerà-lou da Galilea ?

42 La scritura dis-la nen, chë 'l Crist a venerà dë la sémens dë David, e da la bourgià dë Betleem, doua stasia David ?

43 A i è dounque stà-ie dë division tra 'l popoul pér causa dë chiel.

44 E certi un dë lour a voulion ciapé-lou ; ma nëssun a l ha buttà-ie le man ados.

45 Coussi i sbiri a soun tournaà-ssène da i cap d'i sacrificatour e d'i farisei, i quai a l han di-ie : Pérché l'eve nen mënà-lou ?

46 I sbiri a l han rispost : Mai om a l ha parlà coum st'om.

47 Ma i farisei a i han rispost : E voui, vë sari-ve forsi nen lassà-ve décò guadagné ?

48 Gnun d'i gouvernator o d'i farisei i ha-lou forsi prés-tà-ie fede ?

49 Ma sta plebaia, ch'a sa nen lon ch'a sia dë la legge, a fa ourour.

50 Nicodemo (coul ch'a l era vénù da Gesu, dë neuit, e ch'a l era un dë lour), a l ha di-ie :

51 E-lou chë nostra legge a giudica un om prima d'avei-lou senti, e d'avei counoussù lon ch'a l ha fait ?

52 A l han rispost, e a l han di-ie : Seus-tu nen décò dë la Galilea ? Infournié-te, e té vëdras chë nëssun proufeta a l è mai vénù da Galilea.

53 E ognidun a s'è artirà-sse a soua ca.

CAP. VIII.

Gesu-Crist a libera o assolv la founna adultera.

E GESU a s'è èndà-ssène al mount d'i Ulivè.

2 E a la pounata dël dì a l è èncoura vénù al tempio, e tut l popoul a l è andait da chiel, e essend-se assëtä, *Gesu* a insegnava.

3 E i Scriba e i Farisei a l han mënà-ie una dona pià su 'l fatto in adulteri ; e avend-la buttà èn mes dë lour,

4 A l han di-ie : Padroun, sta dona, a l è staita pià su 'l fatto in adulteri,

5 Oura Mose, ènt soua legge, a l ha coumandà-ne chëste tale a siou lapidà ; ti però, cosa n'a dis-tu ?

6 Oura a disiou lon përtenté-lou, e për avei oucasioun d'accusé-lou. Ma Gesu a s'è chinà-sse, e coun 'l dil a scrivia èn terra.

7 Però, coum lour aiti a seguitavou a interroughé-lou, a s'è aussà-sse, e a l ha di-ie : Coul dë voui ch'a l è sensa pëcà, ch'a tira 'l prim la pera countra chila.

8 E peui a s'è tournà-sse chiné, e a scrivia èn terra.

9 Oura quand a l han avù senti lon, coundanà da soua counsciensa, a soun èndà-ssène un apress a l'aut prinsipiand da i pi vei fin ai ultim ; dë manëra chë Gesu a l è rëstà

soul, e la dona, ch'a stasia èn bel e mes.

10 Anloura Gesu essend aussà, e vëdand nëssun aite chë la dona, a l ha di-ie : Founna, doua soun-ne coui ch'a t'accusavou ? I è-lou nëssun ch'a t'abbia coundanà-te ?

11 E chila a i dis : Nëssun Sëgnour. E Gesu a l ha di-ie : Gnanca mi i veui nen coundané-te, vatë-ne, e guarda dëpi nen pëché.

12 E Gesu a l ha èncoura parlà-ie, disand : I soun la luce dël mound ; chiounque më ven apress a caminèrà nen ènt le tenebre, ma a l avrà la luce dë la vita.

13 Anloura i farisei a l han di-ie : Të rendes testimouniansa dë ti istess ; sicchè toua testimouniansa a l è nen degna dë fede.

14 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie : Bin ch'i rendou testimouniansa dë mi istess, mia testimouniansa a l è degna dë fede ; përché i seu da doua i venou, e doua i vad ; ma voui aiti i savi nen da doua i venou, nè doua i vad.

15 Voui i giudiche secound la carn ; mi, i giudicou nëssun.

16 E buttouma èncoura ch'i giudicou, mia manera dë giudiché a l è degna dë fede ; përché i soun nen soul, ma i souma mi, e 'l Pare ch'a l ha mandà-me.

17 E fin ènt vostra legge a l è scrit, chë la testimouniansa dë doui om a val,

CAP. VIII.

18 I soun mi a rendi testimouniansa dë mi istess, e 'l Pare, ch'a l ha mandà-me a fadécò testassioun dë mi.

19 Anloura a l han di-ie : Doua l è-lou to Pare ? Gesu a l ha rispost : Voui i counosse nè mi, nè mè Pare. S'i mè counosseisse, i counossérie dé-cò mè Pare.

20 Gesu a l ha dit ste parole ént la tésoraria, mentre ch'a insegnava ént 'l tempio ; e nèssun a l' ha arréstà-lou, perché soua oura a l era éncoura nen vénùa.

21 Gesu a l ha éncoura di-ie : I mè n'a vad, e voui aiti i mè serchérì, e i murirì ént vostpéca ; doua i vad, i peuli nen vénî.

22 Sù lon i Ebrou a disiou : Së darà-lou forsi chiel 'l coup dë la mort, postou ch'a dis : Doua i vad mi, voui aiti i peuli nen vénî-ie ?

23 E chiel a i disia : I si dë giù da sì, *ma* mi i soun dë là sù ; voui aiti i si dë coust mound, *ma* mi i soun nen dë coust mound.

24 I l hai di-ve però, ch'i murirì ént vostri péca ; perché s'i veuli nen crèdi ch'i soun coul ch'i soun, i murirì ént vostri péca.

25 Sù lon a l han di-ie : Chi seus-tu ti ? Gesu a l ha di-ie : 'L prinsipi mi ch'i vë parlou.

26 I heu moutouben dë cose da di dë voui e da coundané ént voui ; ma coul ch'a l ha mandà-me a l è sincer, e le

cose ch'i beu sentie da chiel, i le diou al mound.

27 Ma a soun nen accourzùsse ch'a i parlava dël Pare.

28 Gesu dounque a l ha di-ie : Quand i avrà elevà 'l Fieul dë l'om, i counossérì anloura ch'i soun *coul ch'Iddiou a l ha mandà*, e ch'i fas niente dës' pér mi ; ma ch'i diou coule cose coum mé Pare a l ha insegnà-me.

29 Pérché coul ch'a l ha mandà-me a l è coun mi ; 'l Pare a l ha nen lassà-me soul, pér moutiv ch'i fas sempre le cose ch'a i fan piasi.

30 Mentre ch'a disia ste cose, diversi *a soun stait persuas* e a l'han crèdù-lou.

31 E Gesu a disia ai Ebrou ch'a l'aviou crèdù-lou : I sarà verament i mè dissepoul, s'i seguite ént i mè insegnament.

32 I counossérì la verità, e la verità a v'affranchirà.

33 A i han rispost : I disendouma d'Abraam, e mai i souma stait sérvitour dë nèssun ; coum è-lou chë té die : I sarà affranchi ?

34 Gesu a i ha rispost : In verità, in verità i vë diou : Chi-ounque a fa 'l péca, a l è sérvitour dël péca.

35 Oura 'l sérvitour a stanen sempre ént la ca, *ma* 'l fieul a i sta sempre.

36 Së 'l Fieul dounque v'affranchis, i sarà verament liber.

37 I seu ch'i si discendent d'Abraam ; ma però i prou-

cure dë fé-me meuiri, pér moutiv ch'i vë diou la verità, i veuli nen scoute-mé.

38 I vë diou lon ch'i heu vëdù da mè Pare; e voui décò i fe le cose ch'i avi vëdùe da vost pare.

39 In risposta a l han di-ie : Nost pare a l è Abraam. Gesu a l ha di-ie : S'i fusse fieui d'Abraam, i farie le opere d'Abraam.

40 Ma adess i proucure dë fé-me meuiri, mi ch'i soun un om ch'i l hai di-ve la verità, laqual i heu sentia da Iddiou : Abraam a l ha nen fait lon.

41 I fe le opere dë vost pare. E a l han di-ie : I souma nen d'una cattiva nascita, o dë grama gent ; i avouma un Pare 'l qual a l è Iddiou.

42 Ma Gesu a l ha di-ie : S'Iddiou a fussa vost Pare, pér sicur i mëvourrie ben, pér moutiv ch'i soun surti da Iddiou, e ch'i venou *da chiel*; pérché i soun nen vënù dës pér mi, ma a l è chiel ch'a l ha mandà-me.

43 Pér qual moutiv veuli nen senti lon ch'i vë diou ? A l è pérché ch'i peuli nen suffri mie parole.

44 'L pare dal qual i si surti a l è 'l demoni, e i veuli fé lon ch'a pias a vost pare. Dal prinsipi a l è stait uccisour, e a l ha nen seguità la verità, pérché la verità a i pias nen. Ogni volta ch'a dis la busia, a parla dë so foundou, pérché a l è busiard, e 'l pare dë la busia.

45 Ma mi, pér moutiv ch'i vë diou la verità, i veuli nen scoute-mé.

46 Chi è-lou coul dë voui aiti ch'a sarà boun a prouvéme ch'i pécou ? E s'i diou la verità, pér cos'è-lou ch'i mè veuli nen crèdi ?

47 Coul ch'a l è d'Iddiou a sent le parole d'Iddiou ; ma voui aiti i le intende nen, pér moutiv ch'i si nen d'Iddiou.

48 Anloura i Ebrou a l han rispost, e a l han di-ie : I oumè-ne pa rasou dë di chë tè seus un Samaritan, e chë t'has un demoni ?

49 Gesu a l ha rispondù : I heu nen un demoni ; ma i ounourou mè Pare, e voui i mè lou perde.

50 Oura i courou nen apress a mia gloria propria ; a i è Un ch'a n'a pia cura, e ch'a n'a giudica.

51 In verità, in verità i vë diou, chë së queicadun a ousserva mia parola, a murirà nen.

52 I Ebrou dounque a l han di-ie : Pér adess i counossouma chë t'has un demoni ; Abraam a l è mort, e décò i proufeta, e ti té dies : Së queicadun a ousserva mia parola, a murirà pi nen.

53 Seus - tu forsi pi chë nost pare Abraam, 'l qual a l è mort ? I proufeta décò a soun mort : Chi prétendes-tu d'essi ti ?

54 Gesu a i ha rispost : S'i mè glourificou mi istess, mia

CAP. IX.

gloria a val un niente; coul ch'a më glourifica a l è mè Pare, coul dël qual i die ch'a l è vost Diou

55 Ma però i l'avi nen counoussù-lou, mi si ch'i lou counossou; e s'i dieissou ch'i lou counossou nen, i sariou busiard coum voui aiti: ma i lou counossou, e i ousservou soua parola.

56 Abraam vost pare a l ha stantà dë vëdi coust mè dì; a l'ha vëdù-lou, e a s'è arlegràssène

57 Sù lon i Ebreou a l han di-ie: T'has éncoura nen sinquant 'anni, e t'has vëdù Abraam?

58 E Gesu a l ha di-ie: In verità, in verità i vë diou, dë dénans ch'Abraam a fussa, i soun mi.

59 Anloura a l han dait man a dë pere pér campé-ie éncountra; ma Gesu a s'è strémà-sse e a l è surti dal tempio, passand al bel e mes dë lour; e coussi a l è éndàssène.

CAP. IX.

Gesu Crist a guaris un borgnou dë nascita un di dë Sabbat, e coul borgnou buttà fora da i Farissi, a së fa Crëstian.

E MENTRE chë Gesu a passava, a l ha vëdù un om borgnou dë nascita.

2 E i so dissepoul a l han ciama-ie, disand: Padroun, chi l ha péçà, coust om-sì, o so pare, o soua mare, pér essi nassù coussi borgnou?

3 Gesu a l ha rispost:

Chiel a l ha nen péçà, gnanca so pare, nè soua mare; ma a l è pér chë le opere d'Iddiou a së vëdou ént chiel.

4 Bésogna ch'i fassou le opere dë coul ch'a l ha mandà-me, mentre ch'a l è dì. Neuit ch'a l è, nèssun a peul pi nen travaié.

5 Mentre ch'i soun al mound, i soun la luce dël mound.

6 Avend dit coule parole, a l ha sciupà én terra, e a l ha fait dë maouta coun soua saliva, e a l ha buttà dë sta maouta sù i eui dël borgnou,

7 E a l ha di-ie: Va, e lavë-te al bacias dë Siloë (lon ch'a veul di un espress); a i è dounque andà-ie, a s'è lavàsse, e a s'è tournà-ssène ch'a i sciairava.

8 Ma i vësin, e coui ch'a l'aviou vëdù-lou dénans borgnou, a disiou: E-lou nen coul ch'a stasia assétà, e ch'a ciama va la limozna?

9 Chi disia: A l è coul; chi disia: A i sëmia; ma chiel, a disia: A l è bin mi.

10 In counseguensa a l han di-ie: Coum mai è-lou éndait chë i to eui a sciairou?

11 Chiel a l ha rispost, e a l ha dit: Coul om ch'a së ciama Gesu a l ha fait dë maouta, e a l'ha buttà-la sù i mè eui, e a l ha di-me: Va al bacias dë Siloë, e peui lavë-te. I soun éndà-ie, i soun lavà-me, e apress i heu sciairà-ie.

12 Anloura a l han di-ie :
Dou-è-lou coul om ? Chiel a
dis : I seu nen.

13 A l han ménà dai Farisei
coul chë dënans a l era stait
borgnou.

14 Oura a l era un dì dé
sabbat, *coul dì* chë Gesu a l
avia fait dé maouta, e ch'a l
avia duvert i eui dël borgnou.

15 Pér coul moutiv i farisei
a l han encoura ciamà-ie, dé
qual manera a l avia ricuperà
la vista ; e a l ha di-ie : A l ha
buttà dé maouta sù i mè eui, e
mi, i soun lavà-me, e i sciairou.

16 Sù lon, queicadun d'i
farisei a soun buttà-sse a di :
Coul om a l è pa mandà da
Iddiou postou ch'a ousserva
nen 'l Sabbath; ma d'aitri a
disiou : E-lou mai poussibil
ch'un om gram a fassa dé tai
miracoul ? E a i era dé divi
sion tra lour.

17 Pér coul moutiv a l han
tournà di al borgnou : E ti,
cosa n'a dis-tu dé coul ch'a
t'ha duvert i eui ? Chiel a l ha
rispost : A l è un proufeta.

18 I Ebreou però a l han
nen voul'sù crëdi ch'a fussa
stait borgnou e ch'a l aveissa
ricuperà la vista, fin a tant
ch'a l han avù ciamà 'l pare e
la mare dé coul ch'a l avia
tournà ricuperé la vista.

19 E a l han interrougà-ie,
disand : E-lou sì vost fieul 'l
qual i die ch'a l è nassù borg
nou ? Coum va-lou dounque
ch'adess a vëda clair ?

20 So pare e soua mare a i

han rispost, e a l han dit : I
savouma ch'a l è sì nost fieul,
e ch'a l è nassù borgnou.

21 Ma coum a vada ch'adess
a sciaira, o ch'i sia ch'a i abbia
duvert i eui, i lou savouma
nen ; a l è già d'età, ciame-ie
a chiel, a parlèrà dé lon ch'a
lou riguarda.

22 I so parent a l han dit
ste cose, pér moutiv ch'a l
aviou paura d'i Ebreou ; pér
ché i Ebreou a l aviou già
decis, chë së quiecadun a lou
arcounossia pér essi 'l Crist, a
lou buttavou fora dé la sina
goga.

23 A l è pér lon ch'i so pa
rent a l han dit dé chiel : A l
è già d'età, ciame-ie a chiel.

24 A l han dounque tournà
ciamé coul ch'a l era stait
borgnou, e a l han di-ie : Da
gloria a Iddiou ; i savouma chë
coul om a l è gram.

25 E chiel a l ha di-ie : S'a
sia gram i lou seu nen ; tut
lon ch'i seu a l è, ch'i erou
borgnou, e ch'adess i sciairou.

26 A l han dounque di-ie
encoura : Cosa l ha-lou fà-te ?
Coum è-lou ch'a t'ha duvert i
eui ?

27 A i ha rispost : I l 'heu
già divë-lou, e i l'avi nen senti
lou ; pérché veuli tourné-lou
senti ? Veuli forsi voui aiti décò
diventé i so dissepoul ?

28 Anloura a l'han strapas
sà-lou, e a l han di-ie : Sta, ti
so dissepoul ; pér noui i souma
dissepoul dé Mose.

29 I savouma ch'Iddiou a l

CAP. X.

ha parlà a Mose ; ma coust om-sì, i savouma nen da doua a sia.

30 Chiel a l ha rispost, e a l ha di-ie : A l è sì appount la maravia, chë voui aiti i sappie nen da doua a sia ; e però a l ha duvert i mè eui.

31 Oura i savouma ch'Iddiou a esaudis nen i gram ; ma së queicadun a l è l servitour d'Iddiou, e ch'a fa soua voulountà, *Iddiou a l'esaudis*.

32 Dop chë 'l mound a l è mound, gnum a l ha mai senti di chë queicadun a l abbia duvert i eui a un borgnou dë nascita.

33 Së coust om a fussa nen d'Iddiou, a poudria fé niente.

34 A l han rispost, e a l han di-ie : Të seus vénù al mound cuvert dë pécà, e té veules fé 'l magister ! E a l han buttà-lou fora.

35 Gesu a l ha senti di ch'a l'aviou buttà-lou fora ; e avend-lou éncountrà, a l ha di-ie : Crèdès-tu al Fieul d'Iddiou ?

36 E a i ha rispost, e dit : Chi è-lou, Ségnour, pér ch'i lou crèdou ?

37 Gesu a l ha di-ie : Të l'has védù-lou, e a l è coul ch'a parla coun ti.

38 Anloura a l ha dit : Ségnour i crèdou ; e a l'ha adourà-lou.

39 E Gesu a l ha dit : I soun vénù ént stou mound pér fé giustissia, dë manera chë coui ch'a i védou nen, a i sci-

airou ; e coui ch'a i sciairou, a diventou borgnou.

40 E queicadun d'i farisei ch'a l erou éensem a chiel a l' han senti-lou, e a l han di-ie : Soumë-ne forsi déçò dë borgnou, noui ?

41 Gesu a l ha di-ie : S'i fusse borgnou, i sarie nen couppevoul ; ma i die, ansi, ch'i sciaire, a l è pér coul moutiv chë vest pécà-a sta.

CAP. X.

Gesu-Crist soul boun bërgé, e Fieul d'Iddiou.

IN verità, in verità i vë diou, I coul ch'a intra nen ént la bërgéria pér la porta, ma ch'a i intra da un 'autra part, a l è un lader e un assassin.

2 Ma coul ch'a i va drinta pér la porta, a l è l bërgé dë le fee.

3 'L pourtiè a i deurv, e le fee a sentou soua vouss, e chiel a ciama ogniduna pér so nom soue fee, e a i mena fora.

4 E quand a l ha largà soue fee, a camina dënans a lour, e le fee a i van apress, pér moutiv ch'a counossou soua vouss.

5 Ma a andéran nen apress a un fourëste ; ansi, a lou sca-péran, pér moutiv ch'a counossou nen la vouss d'i fourëste.

6 Gesu a i ha proupost coust paragoun ; ma lour a l han nen capi lon ch'a i disia.

7 Gesu dounque a l ha tour-nà-ie di : In verità, in verità i vë diou, ch'i soun la porta dë le fee.

8 Quanti ch'a soun vénù prima dë mi, a soun tanti lader e assassin ; ma le fee a l han nen scoutà-ie.

9 I soun la porta ; chi passerà da mi, a sarà salv, a intrerà, a surtirà, e a treuvèrà dë pastura.

10 'L lader a ven mac pér roubé, a massé, a fé strage ; i soun vénù pér ch'a l abbiou la vita, e ansi, coun abboundansa.

11 I soun 'l boun bérge ; 'l boun bérge a da soua vita pér soue fee.

12 Ma 'l mercenari, e coul ch'a l è nen bérge, dë chi le fee soun nen soue, a ved vénì 'l lu, a lassa lì le fee, e a scapa ; e 'l lu a porta via le fee e a i sbarda.

13 Coussi l mercenari a scapa, pér moutiv ch'a l è manoual, e cosa i n'a fa-lou dë le fee ?

14 I soun 'l boun bérge, i counossou coule ch'a soun mie, e le mie a më counossou.

15 Coum 'l Pare a më counos mi, mi décò i counossou 'l Pare, e i dag mia vita pér mie fee.

16 I n'heu d' aitre fee ch'a soun nen dë sta bérgeria ; e bësogna décò ch'i më buttou a raduné-ie, e a sentiran mia vouss, e a i sarà un soul troup, un soul bérge.

17 Pér coul moutiv 'l Pare a më veul ben ; pérché ch'i buttou mia vita, pér tourné-la peui a pié.

18 Nëssun a më la leva, ma i la buttou da mi istess ; e

i soun padroun dë butté-la, e i soun padroun dë tourné-la pié ; a l è lon ch'a l ha coumandà-me mè Pare.

19 Pér causa dë stou dés-cours dë Gesu a i è encoura stà-ie dë divisioun fra i Ebreou.

20 Sicchè diversi dë lour a disiou : A l ha 'l demoni, a l è mat ; pérché lou scoute-ve ?

21 D'aitri a disiou : Dés-couri coum chiel, a l è nen demoniaco ; è-lou ché 'l demoni a peul deurvi i eui d'i borgnou ?

22 Oura a së fasia a Gerusalem la *festa dë la* sacra dël tempio, e a l era d'invern.

23 E Gesu a spassagiava pér 'l tempio, sout al porti dë Salamoun.

24 E i Ebreou a soun émbarounà-sse d'ëntourn, e a i disiou : Tenéras-tu encoura un pes i nostri spirit èn souspeis ? Së tê seus Crist, dis-lou francament.

25 Gesu a i ha rispost : I l'heu già divë-lou, e i veuli nen crëdë-lou ; le opere ch'i fas al nom dë mè Pare, ste opere a parlou èn mè favour

26 Ma voui i crëdi nen, pér moutiv ch'i si nen dë mie fee, coum i l heu divë-lou.

27 Mie fee a scoutou mia vouss, e mi i le counossou, e a më venou apress.

28 E mi i proucurou a lour la vita eterna, e mai a periran ; e nëssun a sarà boun a gavémie d'ënt le man.

29 'L Pare ch'a l è pi chë gnun, a l ha dà-mie, e nëssun

CAP. XI.

a peul gavé-ie d'ent le man dé mè Pare.

30 Mi e l' Pare i souma un.

31 Anloura i Ebreou a l han dait man a le pere pér lapidé-lou.

32 Gesu a i dis : Il hai fave vëdi diverse boune opere pér part dé mè Pare ; pér qual è-lou dounque dé ste opere ch'i veuli lapidé-me ?

33 I Ebreou a l han rispost, disand-ie : A l è nen pér una boun'opera ch'i voulouma massé-te, ma pér toua bëstemia, pérchê tè seus un om, e tè tè fas Diou.

34 Gesu a i ha rispost : Elou nen script ént vostra legge, i heu dit : I si dé diou ?

35 Së chila *dounque* a da l nom dé diou a coui ai quai Iddiou a l ha parlà ; e la scriptura a peul nen manché ;

36 È-lou ch'i die ch'i bëstemiou, mi chë l' Pare a l ha sanctificà, e ch'a l ha mandà al mound, pérchê ch'i heu dit : I soun l' Fieul d'Iddiou ?

37 S'i fas nen le opere dé mè Pare, crëdi-me nen.

38 Ma s'i le fas, e ch'i veui- ie nen crëdë-me, prëste fede a le opere ; ch'a vë-faran coun- ossi e crëdi chë l' Pare a l è ént mi, e mi ént chiel.

39 Pér coul moutiv a prou- curavou dé ciapé-lou ; ma a s'è scapà-sse da soue man.

40 E a l è tournà andé dé- là dël Giourdan, ént coul post doua Giouan a l avia prinsipià a batësé, e li, a s'è fermà-sse.

41 E diversi a andasiou da chiel, e disiou : In quant à Giouan, a l ha fait néssun miracoul ; ma tutte le cose chë Giouan a l ha dit dé coust om-sì, a l era vera.

42 E diversi a l'han crëdù- lou.

CAP. XI.

Mort e risurressioun dë Lazaro fratel dë Maria e dë Martra ; l'cousci d'i Ebreou a së raduna a coula oucasioù.

O URA a i era un cert om malavi, pér nom Lazaro, ch'a l era dë Betania, la bourgià dë Maria e dë Martra soua sourela, l' qual a l era malavi.

2 E Maria a l era coula ch'a l avia ounzù d'un unguent Nossëgnour, e a l avia suà-ie i pè coun i so cavei ; e a l era so fratel ch'a l era malavi.

3 Soue sourele a l han dounque mandà da chiel, pér di-ie : Eccou, Sëgnour, coul chë t'i veules ben, a l è malavi.

4 E Gesu avend senti lon, a dis : Sta maladia a l è nen pér fé-lou meuri, ma a l è pér la gloria d'Iddiou, e pér chë l' Fieul d'Iddiou a sia glourificà.

5 Oura Gesu a voulia ben a Martra e a Maria soua sourela, e a Lazaro.

6 E dop ch'a l ha avù senti chë *coust om-sì* a l era malavi, a s'è encoura fermà-sse doui dì ént l'istess post.

7 E apress dé lon a dis a i so dissepoul : Tournouma a andé in Giudea.

8 I dissepoul a l han di-ie : Padroun, i Ebreou a s'ercavou, pochi dì fa, a lapidé-te, e tē veules tourné là ?

9 Gesu a l ha rispost : I è lou nen doudess oure al dì ? quand un om a camina dé dì, a s'ënsupa nen, pér moutiv ch'a ved la luce dé coust mound.

10 Ma së queicadun a camina dé neuit, a s'ënsupa ; pér moutiv ch'a i sciaira nen.

11 A l ha dit ste cose, e peui, a l ha di-ie : Nostr'a-mis Lazaro a deurm, ma i vad a dësvié-lou dé so seugn.

12 E i so dissepoul a l han di-ie : S'a deurm, Sëgnour, a sarà guarì.

13 Oura Gesu a l avia dit lon dé soua mort, e lour aiti a pensavou ch'a l aveissa par-là dël deurmi d'un ch'a l ha seugn.

14 Gesu a l ha di-ie dounque apertament : Lazaro a l è mort.

15 E i heu piasi pér causa dë voui dë nen essi stait là, pér ch'i abbie la fede ; ma andouma da chiel.

16 Anloura Toumà, ch'a i diou décò Didimo, a dis a i aiti dissepoul : Andouma décò noui, pér ch'i meuirou décò noui coun chiel.

17 Gesu essend-ie dounque arrivà, a l ha trouvà chë Lazaro, a l era già da quat dì al sepulcro.

18 Oura Bétania a l era lountan quindess stadi da Gerusalem.

19 E diversi Ebreou a l erou vénù da Martra e Maria pér counsoulé-ie riguard al fratel.

20 Martra però subit ch'a l ha avù senti chë Gesu a vénia, a l è andà-ie a l'incontra ; ma Maria a stasia a ca.

21 Martra *dounque* a dis a Gesu : Së tê fusses stait sì, Sëgnour, mè fratel a saria nen mort.

22 Ma i seu ch'ëncoura adess qualounque sia la cosa chë té ciäméras a Iddiou, Id-diou a té la councedèrà.

23 Gesu a l ha di-ie : To fratel a tournèrà vivi.

24 Martra a i ha rispost : I seu ch'a arsussitèrà a la risurressioun, al ultim dì.

25 Gesu a i dis : I soun la risurressioun e la vita ; chi fa capital dé mi, bin ch'a sia mort, a vivrà.

26 E chiounque viv, e fa capital dé mi, a murirà nen pér sempre ; crèdès-tu lon ?

27 Chila a i ha rispost : Si, Sëgnour, i soun persuasa chë té seus 'l Crist, 'l Fieul d'Id-diou, coul ch'a dëvia véri al mound.

28 E quand a l ha avù dit lon, a l è èndà-ssène, e a l è andaita in segret a ciämé Maria soua sourela, disand-ie : 'L Padroun a l è sì, e a té ciama.

29 Subit ch'a l ha avù senti lon, *Maria* a s'è lèvà-sse coun premura, e a l è andaita da chiel.

30 Oura Gesu a l era èn-

coura nen èntrà ènt 'l bourg ; ma a s'era trattenù-sse ènt l' istess post doua Martra a l'avia èncoutrà-lou.

31 Anloura i Ebreou ch'a s'erou fermà-sse a soua ca coun Maria, e ch'a la counsoulavou, quand a l han vèdù ch'a s'era lèvà-sse tantou prest, e ch'a l era surtia, a soun andàie apress, e a disiou : A va, sicur, a la fossa pér piouré.

32 Ma subit chë Maria a l è staita arrivà doua ch'a l era Gesu, avend-lou vèdù, a s'è campà-ssie ai so pè, disandie : Sëgnour, së tè fusses stait sì, mè fratel a saria nen mort.

33 Quand Gesu a l ha vèdù la piouré, e i Ebreou décò ch'a l erou vénù ènsili coun chilla, a s'è senti-sse counturbé en spirit, e a l è coumouvùsse.

34 E peui a l ha dit : Doua l'eve buttà-lou ? A i han rispost : Sëgnour, ven, e guarda.

35 Gesu a s'è buttà-sse a piouré.

36 Sù lon i Ebreou a disiou : Guarde quanta ben a i voulia.

37 Ma d'aitri a soun buttà-sse a di : E-lou chë coust om ch'a l ha poudù deurvi i eui al borgnou, poudiè-lou décò nen fé chë coust om a mureissa nen ?

38 Anloura Gesu ch'a l era èncoura tut commoss, a s'è avèsinà-sse dë la fossa (ch'a l era una sors dë grota, sù

laqual a l aviou buttà una pera).

39 Gesu a i dis : Lëve la losa. Martra, sourela dël mort, a dis a *Gesu* : Sëgnour, a spussa già ; pérché a i è quat dì.

40 Gesu a i ha rispost : Elou ch'i l heu nen di-te chë së t'has la fede tè vèdras la gloria d'Iddiou ?

41 A l han dounque lèvà la losa ch'a curvia 'l mort ; e peui Gesu guardand sù al ciel, a dis : Pare, i tè ringrassiou dë lon chë tè l has esaudi-me.

42 Oura i lou savia bin prou chë tè m'esaudisses sempre ; ma i l'heu di-lou pér causa dël popoul ch'a *më* sta d'entourn, pér ch'a crèdou chë tè l has mandà-me.

43 E avend dit coule cose, a l ha crià a auta vouss : Lazaro, ven fora.

44 E subit 'l mort a l è sorti, le man e i pè fassà : e l moustas cuvert d'un sudari. E Gesu a i dis : Dësfasse-lou, e lassé-lou andé.

45 Pérché dë lon moutouben d'i Ebreou ch'a l erou vénù da Maria, e ch'a l aviou vèdù lon chë Gesu a l avia fait, a l han prëstà-ie fede.

46 Ma queicadun dë lour a soun andait dai farisei, e a l han countà-ie le cose chë Gesu a l avia faite.

47 Anloura i principai sacrificatour e i farisei a l han radunà l'counsei, e a disiou : Cosa fousmë-ne ? pérché coust

om a fa moutouben dë miracoul.

48 S'i lou lassouma fé, tutti a lou crëdëran, e i Rouman a venérän, e a faran fin dë nost pais e dë la nassioun.

49 Ma un dë lour ch'a l avia nom Caifa, e ch'a l era coul ann lì'l gran sacrificatour, a i dis : I n'a savi dë nen.

50 I fe nen rifless ch'a ne tourna a count a noui qu'un om a meuira pér 'l popoul, e chë tutta la nassioun a perissa nen.

51 Oura lon, a l ha nen dilou da chiel ; ma essend gran sacrificatour dë coul ann lì, a l ha proufetisà chë Gesu a dévia meuiri pér la nassioun.

52 E nen mac pér la nassioun ; ma décò pér raduné i fieui d'Iddiou, ch'a l erou dispers.

53 Da coul dì lì a l han pensà a fé-lou meuiri.

54 Gesu dounque a fasia pi nen counvërsassioun in public fra i Ebreou ; ma a s'è èndà-ssène ènt un pais vësin al désert, ènt una sità ch'a së ciamava Efraim, e lì a i stasia ènsem a i so dissepoul.

55 Oura la pasqua d'i Ebreou a l era davësin, e diversi dë coul pais a soun èndait a Gerusalem prima dë pasqua, pér purifiché-sse.

56 E a sërcavou Gesu, e a disiou fra lour ènt 'l tempio : Chi sa cosa sia ch'a l è nen vénù a la festa ?

57 Oura i principai sacrificatour e i farisei a l aviou dait

ourdin chë së queicadun a savia doua fessa *Gesu*, a n'a deissa avis a lour, pér moutiv ch'a vouliou ciapé-lou.

CAP. XII.

Gesu-Crist a sina e oa dë Lazaro arsussità, a l è ounzù da Maria ; e a fa soua intrada a Gorusalem.

Gesu dounque, sessdì dënans pasqua, a l è vénù a Be-tania, doua chë Lazaro a l era stait mort, e ch'a l avia arsussità d'i mort.

2 E lì a l han dà-ie da sina, a Martra a sërvia a taula, e Lazaro a l era un dë coui ch'a l erou a taula ènsem a chiel.

3 Anloura Maria a l ha pià una lira d'unguent odorifero dë gran pressi, a n'ha ounzù i pè dë Gesu, e a l ha suà-ie coun i so propri cavei ; e la ca a l è rëstà përfumà dë l'oudour de l'unguent.

4 Anloura Giuda Iscariot, fieul dë Simoun, un d'i disse-poul dë *Gesu*, e coul a chi a dévia arrivé dë tradi-lou, a l ha di-ie :

5 Pérchë coul përfum è-lou nen stait vendù trësent dëne, e *sta mouneda* daita ai pover ?

6 Oura a disia lon, nen ch'a vouleissa pié cura d'i pover ; ma pér moutiv ch'a l era lader, e ch'a ténia la boursa, e ch'a pourtava lon ch'a s'i buttava.

7 Ma Gesu a l ha di-ie : Lassë-la, a l ha ténù coul përfum èn riserva pér 'l dì dë mia sepultura.

8 Pérchë i avrà sempre dë

CAP. XII.

pover ènsem a voui ; ma i m'avri nen sempre.

9 E dë gran troupe d'Ebreou ch'a l han savù ch'a l era ll, a i soun vénù-ie, nen mac pér causa dë Gesu ; ma décò pér vëdi Lazaro, ch'a l avia arsus-sità d'i mort.

10 Pér coul moutiv i principai sacrificatour a l han ri-solt dë fé meuiri décò Lazaro.

11 Pérchê diversi d'i Ebreou a andasiou pi nen da lour pér causa dë chiel, e a préstavou fede a Gesu.

12 All indouman, una gran surfa dë popoul, ch'a l era vénùa a la festa, coum a l ha senti di chë Gesu a vénia a Gerusalem,

13 A l han pià dë frasche dë palme, e peui a andasiou dënans a chiel, e a criavou : Osanna ! Benedett a sia 'l re d'Israel, 'l qual a ven al nom dël Sëgnour.

14 E coum Gesu a l ha trouvà un asnet, a s'è assétasse ados, a tenour dë lon ch'a l è scrit :

15 Tem nen, fia dë Sioun : Eccou, to re ch'a ven, assétà sù l'asnet d'una soma.

16 Oura i so dissepoul a l han nen capi subit ste cose ; quand però Gesu a l è stait glourificà, anloura a soun arcourdà-sse chë ste cose a l erou scritte sù so count, e ch'a i aviou faite a so risguard.

17 E la furfa ch'a stasia ènsem a chiel, a fasia testasioun ch'a l avia ciamà Lazaro

fora dë la fossa, e ch'a l'avia arsussità-lou d'i mort.

18 Pér coul moutiv décò 'l popoul a l è andà-ie al dënans ; pérchê a l aviou senti ch'a l'avia fait coul miracoul.

19 Sù lon i Farisei a soun buttà-sse a di fra lour : Védi-ve nen ch'i fe un bel niente ? eccou, 'l mound a i va apress.

20 Oura a i era certi Grec fra coui ch'a l erou mountà pér adouré *Diou* a la festa.

21 I quai a soun vénù da Flip, ch'a l era dë Betsaida dë Galilea, e a l'han arcedù-lou, disand : Sëgnour, i desiderou-ma dë vëdi Gesu.

22 Flip a l è vénù, e a l'ha di-lou a Andrea, e Andrea e Flip a l'han di-lou a Gesu.

23 E Gesu a i ha rispost, disand : L'oura a l è vénù chë 'l Fieul dë l'om a dev essi glourificà.

24 In verità, in verità i vë diou : Së la grana dë fourment a toumba èn terra a meuir nen, e a resta soula ; ma s'a meuir, a porta moutouben dë frut.

25 Coul ch'a ama soua vita, al la pérdrà ; e coul ch'a fa poc cas dë soua vita ént stou mound, al la counservèrà, fin ént la vita eterna.

26 Së queicadun a më serv, ch'a vena apress a mi ; e là doua i sareu, a sarà décò coul ch'a më serv ; e chiounque më serv, më pare a i farà ounour.

27 Pér adess l'anima mia a l è counturbà ; e cos'è-lou ch'i heu da di ? O Pare ! liberé-me dë st'oura ; ma a l è appount pér st'oura ch'i soun vénù.

28 Pare, da gloria a tonom. Anloura una vouss a l è vénùa dal ciel, *disand* : E i l'heu glamourificà-lou, e i lou glamourifichéreu éncoura.

29 E la furfa ch'a l era lì, e ch'a l avia senti *sta vouss*, a disia ch'a s'era fâ-sse un trou ; d'autri *perd* a disiou : Un angel a l ha parlà-ie.

30 Gesu a l ha pià la parola, e a l ha dit : Sta vouss a l è nen vénùa pér mi, ma pér voui.

31 Adess 'l giudissi dë stou mound a l è vénù ; adess 'l princi dë stou mound a sarà campà fora.

32 Mi, peui, quand i sareu lèvà da la terra, i tiréreu a mi tutti i omini.

33 Oura a disia lon pér déda intendi dë qual mort a dé-via meuri.

34 La furfa a i ha rispost : I ouma senti da la legge, chë 'l Crist a sta pér sempre. Coum va-lou dounque chë té dies chë bésogna chë 'l Fieul dë l'om a sia lèvà ? Chi è-lou coul Fieul dë l'om ?

35 Anloura Gesu a i dis : La luce a sta éncoura éensem a voui pér un poc ; camine mentre ch'i avi la luce, dë paura ch'i sie souvrapreis da la neuit ; pérchê coul ch'a cami-

na dë neuit, a sa nen doua a vada.

36 Mentre ch'i avi la luce, butte-la a proufit, pér ch'i sie fieui dë la luce. Gesu a l ha dit ste cose, e peui a s'è éndasséne, e a s'è strémà-sse dë dé-nans a lour.

37 E bin ch'a l aveissa fait tanti miracoul ën présensa dë lour, a l han nen voulsù préstie fede.

38 Dë manera chë sta parola, ch'a l è staita dita dal proufeta Esaia a s'è vérificasse ; Ségnour, chi è-lou ch'a l ha crëdù a nostra parola, e a chi è-lou chë 'l bras dël Ségnour a l è stait déscouvert ?

39 A l è pér lon ch'a pou-diou nen crëdi, pér causa ch' Esaia a dis éncoura :

40 A l ha émbourgnà-ie i eui, e a l ha fâ-ie diventé dur 'l cœur, pér ch'a i sciairou nen d'i so eui, e ch'a intendou nen dal cœur, e ch'a siou nen coun-vërti, e ch'i abbiou nen da guari-ie.

41 Esaia a l ha dit ste cose quand a l ha vëdù soua gloria, e ch'a l ha parlà dë chiel.

42 Diversi però, fin d'i principai a l han prüstà-ie fede, ma a lou counfessavou nen pér causa d'i farisei, e ch'a témou d'essi buttà fora dë la sinagoga.

43 Pér moutiv ch'a i è stà-ie pi car la gloria d'i omni, chë la gloria d'Iddiou.

44 Oura Gesu a l ha crià, e

CAP. XIII.

a l ha dit : Coul ch'a cred ént mi, a cred nen *mac* ént mi, ma ént coul ch'a l ha mandà-me.

45 E coul ch'a më guarda, a guarda coul ch'a l ha mandà-me.

46 I soun vénù al mound pér essi-*ne* la luce, pér chë chionque a cred ént mi a resta nen ént le tenebre.

47 E së queicadun a sent mie parole, e a i cred nen, i lou giudicou nen ; pérchë i soun nen vénù pér giudiché 'l mound, ma pér salvé 'l mound.

48 Coul ch'a më rigetta, e ricev nen mie parole, a l ha chi lou giudica ; la parola ch'i heu predicà, a sarà coula ch'a lou giudichèrà al ultim dl.

49 Pérchë i heu nen parlà da mi istess : ma 'l Pare ch'a l ha mandà-me, a m'ha prescrit lon ch'i heu da di, e dë cosa i devou parlé.

50 E i seu chë so coumandament a l è la vita eterna ; le cose dounque ch'i diou, i le diou, coum a soun stà-me dite da mà Pare.

CAP. XIII.

Gesu-Crist a lava i pè d'i Apostoli e a i evora a essi umil ; a predis la treason d'i Giuda, e chë Pietrou l'arneghèrà.

OURA prima dë la festa dë pasqua, coum Gesu a savia chë soua oura a l era vénùa pér passé dë stou mound al Pare, dë l'istessa manera ch'a l avia voulsù ben ai sò,

ch'a l erou al mound, a l ha voulsù-*ie* ben fin a la fin.

2 E dop la sina, 'l demoni avend già buttà al cœur dë Giuda Iscariot, *fieul* dë Simoun, dë tradi-lou.

3 E Gesu savend chë 'l Pare a l avia dà-*ie* én man ogni cosa, e ch'a l era vénù da Iddiou, e së n'andasia a Diou,

4 A s'è lèvà-sse da sina, a s'è dëspuii-sse dë soua vesta, e avend pià una serviéta, a s'è buttà-ssèla a la sentura ;

5 E peui a l ha vërsà d'acqua ént un bassin, e a s'è buttà-sse a lavé i pè d'i so dissepoul, e a sué-*ie* coun la serviéta ch'a l avia a la sentura.

6 Anloura a l è vénù a Simoun Pietrou ; ma Pietrou a l ha di-*ie* : Sëgnour, më lavëstu i pè ?

7 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-*ie* : Të capisses nen adess lon ch'i fas ; ma të lou savras peui.

8 Pietrou a i dis : Mai të më lavëras i pè. Gesu a i ha rispost : S'i të lavou nen, t'avras gnune part coun mi.

9 Simoun Pietrou a i dis : Sëgnour, no mac i mè pè, ma dëcò le man e la testa.

10 Gesu a i dis : Coul ch'a l è lavà, a l ha gnanca da bësogn ch'un i lava i pè, e anloura a l è poulit ; e voui aiti i si poulit, ma nen tutti.

11 Pérchë a savia chi era coul ch'a lou tradiria ; a l è

pér lon ch'a l ha dit : I si nen tutti poulit.

12 Dop dounque ch'a l ha avù lavà i pè dë lour, a s'è tournà-sse butté soua vesta ; e essend-se tourna butté a taula, à i dis : Eve capi lon ch'i heu fait a vost risguard ?

13 I më ciame, Padroun e Sëgnour ; e i avi rasoun, pér-ché i lou soun.

14 Së dounque mi, ch'i soun 'l Sëgnour e 'l Padroun, i heu lavà vostri pè, i deve décò lavé i pè i un d'i aiti.

15 Pérché i l hai dà-ve un esempi, afinche coum i heu fave, i fasce l'istess.

16 In verità, in verità i vë diou : Chë 'l sërvitour a l è nen pi chë so padroun, nè l'ëmbassadour pi chë coul ch'a l'ha mandà-lou.

17 S'i savi ste cose, i sibeati mediante ch'i le butte ën pratica.

18 I parlou nen dë tutti voui : i seu quai i heu buttà da banda ; ma bësogna chë sta scritura a sia verificà : Coul ch'a mangia 'l pan ëensem a mi, a l ha lëvà 'l pè countra mi.

19 I vë lou diou bel e adess, dënans ch'a arriva, pér chë quand a sarà arrivà, i sie persuas ch'a l è mi.

20 In verità, in verità i vë diou : S'i mandou queicadun, coul ch'a lou ricev, a më ricev mi ; e coul ch'a më ricev, a ricev coul ch'a l ha mandà-me.

21 Quand Gesu a l ha avù

dit ste cose, so spirit a l è stait commoss, e a l ha diciarà, e dit : In verità, in verità i vë diou, ch'un dë voui aiti a më tradirà.

22 Anloura i dissepolu a së guardavou i un i aiti, essend ént l'incertëssa dë chi a vouleissa parlé.

23 Oura un d'i dissepolu dë Gesu, coul chë Gesu amava, a l era a taula sù so sen ;

24 E Simoun Pietrou a l ha fâ-ie segn dë ciamé chi l'era coul dë chi a parlava.

25 Chiel dounque essend apougià sù 'l sen dë *Gesu*, a i dis : Sëgnour, chi è-lou ?

26 Gesu a l ha rispost : A l è coul a chi i dareu 'l toc bagnà ; e bagnà ch'a l ha avù 'l toc, a l'ha dà-lou a Giuda Iscariot, *fieul* dë Simoun.

27 E subit apress 'l toc dait, anloura Satan a l è éntrà ént chiel. Gesu dounque a l ha di-ie : Fa prest lon chë t'has da fé.

28 Ma nëssun dë coui ch'a l erou a taula a l ha capi pér qual moutiv a l avia di-ie lon.

29 Queicadun però a pensavou chë pér causa chë Giuda a l avia la boursa, Gesu a l aveissa di-ie : Coumpra lon ch'a ne fa da bësogn pér la festa ; o ch'a deissa queicosa ai pover.

30 Dounque dop ch'a l ha avù pià 'l toc, a l è éndait via subit, e a l era neuit.

CAP. XIV.

31 E fora ch'a l è stait
Giuda, Gesu a dis : Adess 'l
Fieul dë l'om a l è glourificà ;
e Iddiou a l è glourificà ènt
chiel.

32 S'Iddiou a l è glourificà
ènt chiel, Iddiou décò lou glou-
rifichèrà in se stess, e fra poc
a lou glourifichèrà.

33 Cari fieui, i soun èn-
coura ènsem a voui pér poc
temp ; i më serchèrl ; ma
coum i heu dit ai Ebreou, chë
là doua i vad, a poudiou nen
vèni-ie, i vë lou diou décò
adess.

34 I veui dé-ve un couman-
dament neuv, a l è ch'i vë veui-
ie ben l'un l'aut, e chë coum
i l heu amà-ve voui aiti, i
vame décò l'un l'aut.

35 Ènt sò-ssi tutti a coun-
osséran ch'i si i mè dissepoul,
s'i avi dë benevolensa l'un
pér l'aut.

36 Simoun Pietrou a i dis :
Sègnour, doua vas-tu ? Gesu
a i ha rispost : Là doua i vad,
té peules nen vèni-me apress
pér coust moument ; ma t'i
venéras coun 'l temp.

37 Pietrou a i dis : Sègnour,
pér qual moutiv è-lou
ch'i peus nen andé-te apress
bel e adess ? I veui butté mia
vita pér ti.

38 Gesu a i ha rispost : Té
veules butté toua vita pér mi ?
In verità, in verità i té diou,
chë prima chë 'l gal a l abbia
canta, té l avras già arnegà-
me tre volte.

CAP. XIV.

*Gesu-Crist a da ai sò diverse istrusioni ri-
guard a cose sia presente, sia da vèni.*

C HË vost cœur a têma nen ;
i avi fede en Diou, fe décò
capital dë mi.

2 A i è diversi allog ènt la
ca dë mè Pare ; s'a fussa di-
vers, i l'avriou divë-lou ; i vad
a prounté-ve 'l post.

3 E quand i sareu èndait
via, e ch'i l avrai prountà-ve
'l post, i tournéreu, e i vë pi-
éreu ènsem a mi ; pér chë là
doua i soun, i sie peui décò
voui aiti.

4 E i savi doua i vad, e i
n'a savi la stra.

5 Toumà a i dis : Sègnour !
i savouma nen doua té vas ;
coum è-lou dounque ch'i pou-
douma savei-ne la stra ?

6 Gesu a i dis : I soun la
stra, e la verità, e la vita ;
nessun a ven dal Pare sensa
mi.

7 S'i më counosseisse, i cou-
nossérie décò mè Pare ; bel e
adess i lou counosse, e i l'avi
vèdù-lou.

8 Flip a i dis : Sègnour !
fa-ne vèdi 'l Pare ; e tantou
basta pér noui.

9 Gesu a i ha rispost : A i
è tantou temp ch'i soun ènsem
a voui, e té l has nen coun-
oussù-me ? Flip, coul ch'a
l ha vèdù-me, a l ha vèdù mè
Pare, e coum è-lou chë té dies :
Fa-ne vèdi 'l Pare.

10 Crèdës-tu nen ch'i soun
ènt mè Pare, e chë 'l Pare a

l è ént mi ? Le parole ch'i vë diou, i le diou nen da mi istess ; ma 'l Pare ch'a sta ént mi, a l è coul ch'a fa le opere.

11 Crèdi-me pura ch'i *soun* ént mè Pare, e chë 'l Pare a l è ént mi ; sédéndò, crèdi-me pérché dë ste opere.

12 In verità, in verità i vë diou : Coul ch'a mè cred, a farà le opere ch'i fas mi, ansi a n'a farà dë pi grande éncoura chë ste-ssi, pér moutiv ch'i vad da mè Pare.

13 E qualouunque cosa ch'i ciame a mè nom, i lou fareu ; pér chë 'l Pare a sia gloufificà da 'l Fieul.

14 S'i ciame queicosa a mè nom, i lou fareu.

15 S'i mè veuli ben, fe lon ch'i vë coumandou.

16 E i preghëreu 'l Pare, e a vë darà un aut counsoulatour, pér sté énsem a voui eternamen-t;

17 L'Spirit dë verità, 'l qual 'l mound a peul nen arseivi, pér moutiv ch'a lou ved nen, e ch'a lou counos nen ; ma voui i lou counosse, postou ch'a sta énsem a voui, e a sarà ént voui.

18 I vë lassëreu nen orfani ; i venëreu da voui.

19 Encoura un po dë temp, e 'l mound a mè vëdrà pi nen, ma voui i mè vëdrì ; pér moutiv ch'i vivou, mi, voui aiti décò i vivëri.

20 Ènt coul dì là i counos-sérì ch'i soun ént mè Pare, e voui ént mi, e mi ént voui.

21 Coul ch'a l ha i mè coumandament, e ch'a i ous-serva, a l è coul ch'a mè veul ben ; e coul ch'a mè veul ben, a sarà amà da mè Pare ; i lou améreu, e i mè manifes-téreu a chiel.

22 Giuda (nen Iscariot) a i dis : Sëgnour ! da doua ven-lou chë tè tè faras counossi da noui, e nen dal mound ?

23 Gesu a l ha rispost, e a l ha di-ie : Së queicadun a mè veul ben a ousservèrà mia pa-rola, e mè Pare a lou améra, e i venérouma da chiel, e i starouma a soua ca.

24 Coul ch'a mè veul nen ben, a ousserva nen mie pa-role. E la parola ch'i sente, a l è nen mia parola, ma a l è coula dèl Pare ch'a l ha mandà-me.

25 I l hai di-ve ste cose mentre ch'i soun énsem a voui.

26 Ma 'l counsoulatour, 'l qual a l è l'Spirit Sant, chë 'l Pare a mandèrà a mè nom, a v'insegnèrà ogni cosa ; e a vë butterà én memoria tutte le cose ch'i l hai di-ve.

27 I vë lassou la pass, i vë dag mia pass, i vë la dag nen coum 'l mound a la da ; chë vost cœur a tëma nen, e sia nen counturbà.

28 I avi senti ch'i l hai di-ve : I vad via, e i tournou da voui ; s'i mè vouleisse ben, pér sicur i sarie arlegrà dë lon ch'i l hai di-ve : I vad al Pare ; pérché 'l Pare a l è pi chë mi.

29 E adess i l'hai divë-lou

CAP. XV.

prima chë lon a sia arrivà, pér chë quand a sarà arrivà, i abbie peui fede.

30 I parlereu pi poc ènsem a voui; pér moutiv chë 'l prinsi dë stou mound a ven; però a peul niente sù mi;

31 Ma pér chë 'l mound a counossa ch'i amou 'l Pare, e ch'i fas lon chë 'l Pare a l ha coumandà-me. Lève-ve; partouma da sì.

CAP. XV.

Gesu-Crist a seguita sous istruccion ai sù diverse cose.

I SOUN la vera viss, e mè Pare a l è 'l vignoulant.

2 A taia ognî mel 'l qual a porta nen dë frut ènt mi, e a poua coul ch'a porta dë frut, pér ch'a caria èncoura pi.

3 I si gia poulit, grassia a la parola ch'i l hai insegnà-ve.

4 Ste ènt mi, e mi ènt voui; coum 'l mel a peul nen da chiel istess pourté dë frut, s'a resta nen tacà a la viss, voui déçò, s'i ste nen tacà ènt mi.

5 I soun la viss, e voui i n'a si i mei; coul ch'a sta ènt mi, e mi ènt chiel, a porta moutouben dë frut; pérchê fora da mi, i peuli nen frutté.

6 Së queicadun a sta nen ènt mi, a l è campà fora coum la sarmenta, e a séca; e peui a s'ëmbarouna, e a së butta al feu, e a së brusa.

7 S'i ste ènt mi, e chë mie parole a stagou ènt voui, ciame tut lon ch'i veuli, e a vë sarà fait.

8 Ènt sò-ssi mè Pare a l è glamourificà, ch'i porte peui moutouben dë frut; e anloura i sari i mè dissepoul.

9 Coum 'l Pare a l ha voul-sù-me ben, coussi i l hai voul-sù-ve ben; ste ènt mia bene-voulensa.

10 S'i ousserve i mè cou-mandament, i starì ènt mè amour; coum i heu ousservà i coumandament dë mè Pare, e i stag ènt so amour.

11 I l hai di-ve ste cose pér chë mia goi a staga ènt voui, e chë vostra goi a sia perfetta.

12 A l è sì mè coumandam-ent, ch'i vë veui-ie ben l'un l'aut, coum i l hai voul-sù-ve ben.

13 Nëssun a l ha un pi gran amour chë coust-ssi; quand queicadun a espoun soua vita pér i so amis.

14 I sari i mè amis, s'i fe tut lon ch'i vë coumandou.

15 I vë ciamou pi nen sérvitour, pér moutiv chë 'l sérvitour a sa nen lon ch'a fassa 'l so padroun; ma i l hai dà-ve 'l nom d'amis, pérchê ch'i l hai fâ-ve counossi tut lon ch'i heu senti da mè Pare.

16 A l è nen voui ch'i m'avi elett mi, ma a l è mi ch'i v'hai elett voui, e ch'i l hai stabili-ve, pér ch'i vade e ch'i frutte, e chë vost frut a staga; pér ch'ogni cosa ch'i ciamèrì al Pare a mè nom, a vë la daga.

17 I vë coumandou ste

cose, per ch'i vë veui-ie ben l'un l'aut.

18 Së 'l mound a vë veul mal, i avi da savei ch'a l ha voulusù-me mal prima dë voui.

19 S'i fusse stait dël mound, 'l mound a amëria lon ch'a saria sò; ma pér moutiv ch'i si nen dël mound, e ch'i v'hai elett voui aiti dal mound, pér causa dë lon 'l mound a vë veul mal.

20 Arcourde-ve dë la parola ch'i l hai di-ve; chë 'l sërvitour a l è nen pi chë so padroun. S'a l han fà-me dë mal, a vë n'a faran décò; s'a l han ousservà mia parola, a ousservéran décò la vostra.

21 Ma a vë faran tutte ste cose pér causa dë mè nom, pér moutiv ch'a counossou nen coul ch'a l ha mandà-me.

22 S'i fussou nen vénù, e s'i aveissou nen parlà-ie, a sariou sensa péçà; ma adess a l han pi nêssune scuse dë so péçà.

23 Coul ch'a mè veul mal, a veul décò mal a mè Pare.

24 S'i aveissou nen fait fra lour le opere chë nêssun aut a l ha poudù fé, a sariou sensa péçà; ma adess a l han védù-ie, e però a l han voulusù mal e a mi e a mè Pare.

25 Ma a l è pér moutiv ch'a sia verificà la parola scritta ént soua legge: A l han voulusù-me mal sensa oucasioun.

26 Ma quand 'l counsoulatour a sarà vénù, 'l qual i vë

mandéreu pér part dë mè Pare; l'Spirit dë verità, ch'a ven da mè Pare, coul là a farà testassioun dë mi.

27 E voui décò i n'a fari testassioun; pérchë i si dal prinsipi éensem a mi.

CAP. XVI.

Gou-Cris a proven i èò ch'a saran perseguita, e a i parla dë l' Spirit Sant.

I L hai di-ve ste cose, pér ch'i sie nen scandalisà.

2 A vë buttéran fora dë le sinagoghe; ansi, 'l temp a ven chë chiounque a vë farà meuiri, a crêdérà servi Iddiou.

3 E a vë faran ste cose, pérchë ch'a l han nen counoussù nè 'l Pare, nè mi.

4 Ma i l hai di-ve ste cose, pér chë quand l'oura a sarà vénùa, i v'arcorde ch'i l hai di-vie, e i l hai nen di-ve ste cose dal prinsipi, pér moutiv ch'i erou coun voui.

5 Ma adess i vad da coul ch'a l ha mandà-me, e nêssun dë voui a mè ciama: Doua i vad?

6 E pérchë ch'i l hai di-ve ste cose, vost cœur a l è rëstâne malinconic.

7 I vë diou però la verità; a l è vost proufit ch'i mè n'a vadou; pérchë s'i vad nen via, 'l counsoulatour a venérà nen da voui; ma s'i vad via, i vë lou mandéreu.

8 E quand a sarà vénù, a darà testassioun al mound dë péçà, dë giustissia, e dë giudissi.

CAP. XVI.

9 Dë pëcà, pér moutiv ch'a më prestou nen fede;

10 Dë giustissia, pér moutiv ch'i vad da mè Pare, e ch'i më vëdrì pi nen;

11 Dë giudissi, pér moutiv chë l' prinsi dë stou mound a l' è giudicà.

12 A i è diverse cose ch'i heu encoura da di-ve; ma i peuli encoura nen capi-ie.

13 Ma quand coul là, l' Spirit dë verità, a sarà venu, a vë menerà en tutta verità; pérchê a parlèrà nen dë se istess, ma a dirà tut lon ch'a l' avrà senti, e a v'announsièrà le cose ch'a soun da vени.

14 Coul là a më glourifi-chèrà; pér moutiv ch'a pièrà dël mè, e ch'a vë lou dirà.

15 Tut lon ch'a l' ha mè Pare, a l' è mè; a l' è pér lon ch'i heu dit, ch'a pièrà dël mè, e ch'a vë lou dirà.

16 Fra poc, i më vëdrì pi nen; e peui fra poc, i më tournèrl vëdi; pér moutiv ch'i vad da mè Pare.

17 E queicadun d'i so dissepoul a l' han dit fra lour: Cosa veulè-lou di: Fra poc, i më vëdrì pi nen; e peui fra poc, i më tournèrl vëdi, pér moutiv ch'i vad da mè Pare?

18 A disiou dounque: Cosa veul-ne di ste parole; fra poc? I capiouma nen lon ch'a dis.

19 E Gesu ch'a s'accorzia ch'a vouliou ciamé-ie queicosa, a i dis: I ciame fra voui cosa i heu dit: Fra poc, i më vëdrì

pi nen, e peui fra poc, i më tournèrl vëdi.

20 In verità, in verità i vë diou, ch'i piourèrl e vë lamentèrl, e l' mound a s'arlegrerà. I sari, i lou tournou di, ciagrin; ma vost ciagrin a sarà cambià in allegria.

21 Quand una dona a parturis, a sent dë douleur, pér moutiv ch'a l' è a termou; ma dop ch'a l' ha fait una pécita masëna, a s'arcorda pi nen dë so douleur, dë la goi ch'a l' ha d'avei buttà un om al mound.

22 I avi décò adess dë ciagrin, ma i vë tournéreu vëdi, e vost cœur a s'arlegrerà, e niessun a vë levèrà vostra goi.

23 Ènt coul dì là i më ciamèrl dë niente. In verità, in verità i vë diou, chë tutte le cose ch'i ciamèrl al Pare a mè nom, a vë le darà.

24 Fin adess i avi encoura ciamà niente a mè nom; ciame, e i ricévrì, pér chë vostra goi a sia perfetta.

25 I l' hai di-ve ste cose coun dë paragoun; ma l'oura a ven ch'i l'avreu pi nen da impieghé dë paragoun; ma i vë parlèreu a dëscuvert dë mè Pare.

26 Ènt coul dì là i ciamèrl a mè nom, e i vë diou nen ch'i preghéreu l' Pare pér voui;

27 Pérchê l' Pare chiel istess a vë veul bin, pér moutiv ch'i l' avi voulsù-me bin a mi, e ch'i avi crèdù ch'i soun surti da Iddiou.

28 I soun surti dal Pare, e i soun vénù al mound; e peui i lassou 'l mound, e i vad dal Pare.

29 I so dissepoul a l han di-ie : Eccou, a l è adess chë tè parles apertament, e chë t'im-pieghes pi nen dë paragoun.

30 Pér adess i counossou-ma chë tè sas tut, e chë t'has nen da bësogn chë néssun a t'interroga ; pér causa dë lon i crëdouma chë tè seus surti da Iddiou.

31 Gesu a i ha rispost : Crëdi-ve adess ?

32 Eccou, l'oura a ven, an-si, a l è già vénùa, ch'i sarì dispers ognidun da soua part, e i më lassèrl soul ; ma i soun nen soul, pérché 'l Pare a l è ènsem a mi.

33 I l hai di-ve ste cose pér ch'i abbie la pass ènt mi ; i avrì dë tribulassioun al mound, ma fe-ve animo, i heu guadagnà 'l mound.

CAP. XVII.

Preghiera sacerdotal de Gesu-Crist.

GESU a l ha dit ste cose, e peui aussand i eui al ciel, a dis : Pare l'oura a l è vénùa ; glourifica to Fieul, pér chë to Fieul a tè glourifica.

2 Coum t'i has dà-ie au-tourità sù tutti i omini, pér ch'a daga la vita eterna a tutti coui chë t'i has dà-ie.

3 E a l è sì la vita eterna, ch'a tè counossou soul ver Diou, e coul chë t'has mandà, Gesu-Crist.

4 I l hai glourificà-te sù la terra ; i heu términà l'opera chë tè m'avies dà-me da sé.

5 E adess da-me gloria, ti Pare, dacant a ti, dë la gloria ch'i heu avùa a toua ca, prima chë 'l mound a fussa fait.

6 I heu fait counossi to nom a i omini chë tè l has dà-me dal mound ; a l erou tò, e tè l has dà-mie ; e a l han ous-servà toua parola.

7 Adess a l han counoussù chë tut lon chë tè l has dà-me a ven da ti.

8 Pér moutiv ch'i hai dà-ie le parole chë tè l has dà-me, e a l han ricevù-ie, e a l han verament counoussù ch'i soun surti da ti, e a soun stait per-suas, ch'a l è ti chë tè l has mandà-me.

9 I pregou pér lour ; i pre-gou nen pér 'l mound, ma pér coui chë tè l has dà-me, pérché ch'a soun tò.

10 E tut lon ch'a l è mè, a l è tò, e lon ch'a l è tò, a l è mè ; e i soun glourificà ènt lour.

11 E adess i soun pi nen al mound, ma sti-ssi a soun al mound ; e mi i vad da ti. Pare sant, gouern-ie a to nom, coui, i diou, chë tè l has dà-me, pér ch'a siou un, coum noui.

12 Quand i erou ènsem a lour al mound, i gouernavou a to nom ; i heu gouernà coui chë tè l has dà-me, e néssun dë lour a l ha peri, fora 'l fieul dë perdissioun, pér chë la scritura a sia vérificà.

CAP. XVIII.

13 E adess i venou da ti, e i diou ste cose ént 'l mound, pér ch'a l abbiou mia goi perfetta ént lour istess.

14 I hai dà-ie toua parola, e 'l mound a l ha voulsù-ie mal, pérché ch'a soun nen dèl mound, coum mi décò i soun nen dèl mound.

15 I pregou nen ché t'i leves dal mound, ma dë preservé-ie dë mal.

16 A soun nen dèl mound, coum décò mi, i soun nen dèl mound.

17 Fa-ie sant coun toua verità; toua parola a l è la verità.

18 Coum tē l has mandà-me al mound, parei i heu mandà-ie lour al mound.

19 E i më fas sant mi istess pér lour, pér ché lour décò a siou sanctificà ént la verità.

20 Oura i pregou nen mac pér lour, ma décò pér coui ch'a crèdérān ént mi da soua parola.

21 Pér ch'a siou tutti a una, l'istess ché ti, Pare, té seus ént mi, e mi ént ti; pér ché lour décò a siou a una coun noui; e ché 'l mound a crèda ch'a l è ti ché tē l has mandà-me.

22 E i l hai dà-ie la gloria ché tē l has dà-me, pér ch'a siou un, coum i souma un.

23 I soun ént lour, e ti ént mi, pér ch'a siou perfettament a una, e ché 'l mound a counossa ch'a l è ti ché tē l has

mandà-me, e ché t'i veules bin, coum tē l has voulsù-me bin a mi.

24 Pare, mè desideri riguard a coui ché tē l has dà-me, a l è, ché doua i soun, a siou décò lour éensem a mi, pér ch'a védou mia gloria; laqual tē l has dà-me, pér moutiv ché tē l has voulsù-me bin prima dë la soundassioun dèl mound.

25 Pare giust, 'l mound a l ha nen counoussù-te; ma mi i l hai counoussù-te, e stissi a l han counoussù ch'a l è ti ché tē l has mandà-me.

26 E i l hai fà-ie counossi to nom, e i lou dareu éncoura da counossi, pér ché l'amour ché t'has avù pér mi a sia ént lour, e mi ént lour.

CAP. XVIII.

Gesu-Crist tradi e mënà dal pounteisio, doua Pietrou a lou arnegia, e da Pilat, doua Barabba a i è prefort.

DOP ché Gesu a l ha avù dit ste cose, a s'è éndà-ssëne coun i so dissepoul per déla dèl tourent dè Cedron, doua a i era un giardin, ént 'l qual a l è entrà éensem a i so dissepoul.

2 Oura Giuda, ch'a lou tradia, a counossia décò coul post; pér moutiv ché Gesu a l era souvens radunà-sse énsili éensem ai so dissepoul.

3 Giuda dounque avend pià una compagnia dë soulà, e dë sbiri pér part d'i principai sacrificatour e d'i Farisei,

a s'è vénù-ssëne li-coun dë lan-terne, e dë ciair e d'arme.

4 E Gesu counéssand tutte le cose ch'a déviou arrivé-ie, a s'è fâ-sse anans, e a l ha di-ie : Chi sérche-ve ?

5 A i han rispost : Gesu 'l Nazareno. Gesu a i dis : I soun mi. E Giuda ch'a lou tradia, a l era décò ènsem a lour.

6 E quand a l ha avù-ie dit, i soun mi, a soun arculà-sse, e a soun cascà èn terra.

7 A l ha ciàmà-ie èncoura una volta : Chi sérche-ve ? E a l han rispost : Gesu 'l Nazareno.

8 Gesu a i dis : I l hai di-ve ch'i soun mi ; s'a l è mi ch'i veuli, lasse dounque èndé via sti-ssi.

9 A l era pér chë la parola ch'a l avia dita a fussa verifiçà : I heu pers nêssun dë coui chë tè l has dà-me.

10 Oura Simoun Pietrou avend una spa, a l'ha gavà-la, e a l ha dà-ne a un sérvitour dël gran sacrificatour, e a l ha pourtà-ie via l'ouria drittà ; e coul sérvitour a l avia nom Malchus.

11 Ma Gesu a dis a Pietrou : Tourna butté ènt 'l feuder toua spa ; è-lou ch'i beivëreu nen la sana chë 'l Pare a l ha dà-me ?

12 Anloura la coumpagnia, 'l capitani, e i sbiri d'i Ebreou a l han èmpugnà Gesu, e a l' han ligà-lou.

13 E a l'han mënà-lou pri-

ma da Anna ; pér moutiv ch'a l era mësse dë Caifa, 'l qual a l era gran sacrificatour coul ann li.

14 Oura Caifa a l era coul ch'a l avia dait stou consei ai Ebreou, ch'a l era cosa util ch'un om murieissa pér l popoul.

15 Oura Simoun Pietrou, coun un'aut dissepoul, a èndasia apress a Gesu, e coul dissepoul a l era counoussù dal gran sacrificatour, e a l è èntrà coun Gesu ènt la court dël gran sacrificatour.

16 Ma Pietrou a l era fora a la porta, e l'aut dissepoul, ch'a l era counoussù dal gran sacrificatour, a l è surti fora, e a l ha parlà a la portinaia, laqual a l ha peui fait intré Pietrou.

17 E la serva, ch'a l era la portinaia, a dis a Pietrou : Seus-tu nen décò d'i dissepoul dë coul om ? A dis : I n'a soun nen.

18 Oura i sérvitour e i sbiri avend fait dë feu, a l erou li, pér moutiv ch'a fasia freid, e a së scaudavou : Pietrou décò a l era ènsem a lour, e a së scaudava.

19 E l'gran sacrificatour a l ha interrougà Gesu riguard a i so dissepoul, e riguard a soua doutrina.

20 E Gesu a i ha rispost : I heu parlà apertament al mound ; i heu sempre insegnà ènt la sinagoga, e ènt 'l tempio, doua i Ebreou a së radunou sem-

CAP. XVIII.

pre, e i heu dit niente in segret.

21 Pérché m'interroghëstu? Interroga coui ch'a l han senti lon ch'i heu di-ie: ecou, a san lon ch'i heu dit.

22 Quand a l ha avù dit coule cose, un d'i sërvient ch'a l era li, a l ha dait una savatà dë soua vërga a Gesu, disandie: E-lou parei chë të rëspoundes al gran sacrificatour?

23 Gesu a i ha rispost: S'i heu parlà mal, dis ènt cosa i heu mal parlà; e s'i heu bin parlà, pérché më das-tu?

24 Oura Anna a l'avia mandà-lou ligà da Caifa gran sacrificatour.

25 E Simoun Pietrou a l era li, ch'a së scaudava; e a l han di-ie: Seus-tu nen dëcò d'i so dissepoul? A l'ha négà-lou, e a dis: I n'a soun nen.

26 E un d'i sërvitour dël gran sacrificatour, parent dë coul a chi Pietrou a l'avia taià l'ouria, a dis: E-lou ch'i l heu nen vëdù-te ènt l'giardin coun chiel?

27 Ma Pietrou a l'ha tourna-lou néghé, e dal coup 'l gal a l ha cantà.

28 E peui a l han ménà Gesu da la ca dë Caifa al pretori (e a l era la matin); ma a soun nen ènträ ènt l'pretori, pér paura d'essi countaminà, e pér poudei mangé la pasqua.

29 In counseguensa dë lon Pilat a l è vénù fora vers lour, e a l ha di-ie: Che accusas-

sioun pourte-ve countra coust om?

30 A l han rispost, e a l han di-ie: Së coust om a fussa nen un malfatour, i l'avriou nen dàtè-lou ènt le man.

31 Anloura Pilat a l ha di-ie: Pie-lou voui aiti, e giudiche-lou a tenour dë vostra legge. Ma i Ebrou a l han di-ie: I avouma nen licensa dë fé meuirì nèssun.

32 Pér chë la parola chë Gesu a l'avia dita a fissa verificà, indicand dë qual mort a dëvia meuirì.

33 Pilat dounque a l è tournà intré ènt l'pretori, e avend ciamà Gesu, a l ha di-ie: Seus-tu i re d'i Ebrou?

34 Gesu a i ha rispost: Dis-tu lon da ti istess, o è-lou i aiti ch'a l'han ditè-lou dë mi?

35 Pilat a l ha rispost: Soun-ne forsi Ebrou mi? Toua nassioun e i principai sacrificatour a l han ménà-te da mi, cosa l has-tu fait?

36 Gesu a l ha rispost: Mè regno a l è nen dë stou mound; së mè regno a fissa dë stou mound, mie gent a së battériou pér ch'i füssou n'en dait ènt le man d'i Ebrou; ma adess mè regno a l è nen dë giù da-ssi.

37 Anloura Pilat a l ha di-ie: Seus-tu dounque re? Gesu a i dis: Të lou dies, ch'i soun re; i soun nassù pér lon, e a l è pér lon ch'i soun vénù al mound,

pér ch'i rendou testimouniansa a la verità ; chiounque a l è dé la verità, a sent mia vous.

38 Pilat a i dis : Cos'è-lou la verità ? E dit ch'a l ha avù lon, a l è tournà seurti vers i Ebreou, e a l ha di-ie : I treuvou néssun delit ént coul om.

39 Oura i avi una coustuma ch'i vë liberou un a la festa dë Pasqua ; veuli dounque ch'i vë liberou 'l re d'i Ebreou ?

40 E tutti a soun buttà-sse a crié tourna, disand : Nen coust-ssi, ma Barabba ; oura Barabba a l era un brigant.

CAP. XIX.

Gesu-Crist strapassà, oruicificà, mort, e sepeli.

PILAT dounque anloura a l ha fait pié Gesu, e a l ha fâ-ie dé la frusta.

2 E i souldà a l han fait una courouna dë spine ch'a l han buttà-ie sù la testa, e a l'han vësti-lou d'una vëstimenta roussa.

3 Peui a i disiou : Re d'i Ebreou, i tê riveriouma ; e a i dasiou coun soue vërghe.

4 E Pilat a l è tournu surti, e a i dis : Eccou, i vë lou menou fora, pér ch'i sappie ch'i treuvou néssun delit ént coul om.

5 Gesu dounque a l è surti pourtant la courouna dë spine, e la vëstimenta roussa ; e Pilat a l ha di-ie : Eccou l'om.

6 Ma quand i principai sa-

208

criticatour, e i so sërvient a l' han vëdù-lou, a soun buttà-sse a crié, disand : Sù la crouss, sù la crouss. Pilat a i dis : Pie-lou voui aiti, e butte-lou sù la crouss : pér mi intant, i treuvou néssun delit ént ceul om.

7 I Ebreou a i han rispost : I avouma una legge, e a tenour dë nostra legge a dev meuir, pér moutiv ch'a s'è fasse Fieul d'Iddiou.

8 Oura quand Pilat a l ha avù senti sta parola, a l è stait encoura pi intimori.

9 E a l è tournà intré ént 'l pretori, e a dis a Gesu : Dë doua seus-tu ? Ma Gesu a l ha dà-ie néssune risposte.

10 E Pilat a l ha di-ie : Veus-tu nen parlé-me ? Sas-tu nen ch'i heu la facoultà dë crucifiché-te, e la facoultà dë liberé-te ?

11 Gesu a i ha rispost : T' avries néssun'autourità sù mi, s'a tê fussa nen daita da dësoura ; in counseguensa coul ch'a l ha dà-me en man a ti, a l ha fait un pëcà encoura pi gros.

12 Da coul moument, Pilat a proucurava dë liberé-lou ; ma i Ebreou a criavou, disand : Së tê liberes coust om-sì, tê seus nen amis dë Cesare ; pérch' chiounque a së fa re, a l è countrari a Cesare.

13 Quand Pilat a l ha avù senti sta parola, a l ha mënà Gesu fora, e a s'è assëtâ-sse sù la cadrega giudissial, ént 'l post

CAP. XIX.

ch'a së ciama l' Sterni, e in lingua Ebraica Gabbata.

14 Oura a l era la preparasioun dë la pasqua, e circa le sess oure ; e a dis ai Ebreou : Eccou vost re.

15 Ma a soun buttà-sse a crié : Via, via, butté-lou sù la crouss. Pilat a l ha di-ie : E-lou ch'i buttéreu sù la crouss vost re ? I principai sacrificatour a l han rispost : I avouma nëssun aut re fora Cesare.

16 Anloura dounque a l'ha dài-lou ént le man pér essi crucificà. A l han dounque pià Gesu, e a l'han mënà-lou via.

17 E pourtant soua crouss, a l è vénù al post ciamà la Testa *dë mort*, e in lingua Ebraica Golgota.

18 Doua a l'han crucificà-lou, e doui aitri éensem a chiel, un pér banda, e Gesu én mes.

19 Oura Pilat a l ha fait un cartel, ch'a l ha buttà sù la crouss, doua a l erou scritte ste parole : GESU NAZARENO, L RE D'I EBREOU.

20 E diversi d'i Ebreou a l han let stou cartel, pérché ch'é l post doua ch'a l era crucificà Gesu a l era davésin dë la sità, e ché stou cartel a l era in lingua Ebraica, én Grec, e én Latin.

21 In counseguensa, i principai sacrificatour d'i Ebreou a l han dit a Pilat : Scriv nen 'l re d'i Ebreou, ma, ché coustissi a l ha dit ; I soun 'l re d'i Ebreou.

22 Pilat a l ha rispost : Lon ch'i heu scrit, i l'heu scrit.

23 Oura quand i souldà a l han avù crucificà Gesu, a l han pià soue vëstimente, e a l han fà-ne quat part, una part pér ogni souldà : e anche la tunica ; ma a l era sensa cusi-dura, tèssùa da aut én bas.

24 E a l han dit fra lour : Buttoumë - la nen a toc, ma tiroumë-lou a la sorte, a chi l'avrà. E pér ché la scritura a fussa vérificà, disand : A soun parti -sse fra lour mie vëstimente, e a l han tirà a la sorte mia vesta ; i souldà dounque a l han fait ste cose.

25 Oura davésin dë la crouss dë Gesu a i era soua mare e la sourela dë soua mare, Maria *foumna* dë Cleopa, e Maria Madélena.

26 E Gesu vëdand soua mare, e da vësin a chila 'l dissepoul ch'a amava, a dis a soua mare : Foumna, eccou to feul.

27 E peui a dis al dissepoul : Eccou toua mare ; e da st'oura coul dissepoul a l'ha pià-la a soua ca.

28 Dop dë lon Gesu savend ché tut a l era già adempi, a dis, pér ché la scritura a fussa vérificà : I heu sè.

29 E a i era là un vass pien d'asil ; a l han dounque émpi d'asil una spounga, e a l'han buttà-la énsima d'una pertia d'issop, e a l han spourzùi-la a la bouca.

30 E quand Gesu a l ha avù pià l'asil, a dis : Tut a l è furni ; e bassand la testa, a l è spirà.

31 Anloura i Ebrou, pér ch'i corp a steissou nen sù la crouss 'l dì dë Sabbat, pér moutiv ch'a l era la preparasioun (e a l era un gran dì dël sabbat), a l han arcedù Pilat, *ch'a sti corp* a i roumpeissou le gambe, e ch'a fuccu lèvà da la crouss.

32 I souldà dounque a soun vénù, e a l han rout le gambe al prim ; e peui a l'aut ch'a l era crucificà ènsem a chiel.

33 E peui essend vénù a Gesu, coum a l han védù ch'a l era già mort, a i han nen rout le gambe ;

34 Ma un d'i souldà a l ha përtusà-ie. 'l fianc coun una lansa, e subit a l è surtië-ne dë sang e d'acqua.

35 E coul ch'a l'ha védù lou a l ha fâ-ne testassioun, e soua testimouniansa a l è degna dë feder ; e coul là a sa ch'a dis vera, pér ch'i lou crède.

36 Pérché ste cose a soun arrivà pér ch'e sta scritura a fussa vérificà : Gnanca un d'i so os a sarà rout ;

37 E èncoura un'autra scritura ch'a dis : A vêdran coul ch'a l han përtusà.

38 Oura apress a ste cose, Giusep d'Arimatea, 'l qual a l era dissepoul dë Gesu, segret però, pér moutiv ch'a témia i Ebrou, a l ha pregà Pilat ch'a i deissa licensa dë lèvé 'l

corp dë Gesu ; e Pilat avendie dait 'l permes, a l è vénù, e a l ha pià 'l corp dë Gesu.

39 Nicodemo décò, coul ch'e sù l'ëmprima a l era èndait dë neuit da Gesu, a l è vénù-ie pourtand una mistura dë mirra e d'aloës dë sent lire circa.

40 E a l han pià 'l corp dë Gesu, e a l'han ènvéluppà-lou dë binde coun d'aromatic, coum i Ebrou a soun accoustumà dë fé le sepulture.

41 Oura ènt 'l post doua a l è stait crucificà a i era un giardin, e ènt 'l giardin un sepulcro neuv, doua a l era èncoura stà-ie nêssun.

42 E lì, a l han buttà-ie Gesu, pér causa dë la prärassioun d'i Ebrou, pér moutiv ch'e 'l sepulcro a l era davésin.

CAP. XX.

La risurressioun dë Gesu-Crist 'l qual a së fa vidi, e Toumà a lou veul nen crèdi.

OURA 'l prim dì dë la sëmana Maria Madélena a l è vénùa al sepulcro, mentre ch'a l era èncoura scur ; e a l ha védù ch'e la pera a l era lèvà dal sepulcro.

2 E a s'e buttà-sse a couri, e a l è vénùa da Simoun Pietrou, e da l'aut dissepoul ch'e Gesu a amava, e a i dis : A l han pourtà via 'l Sëgnour fora dal sepulcro ; ma i savouma nen doua a l' abbiou buttà-lou.

3 Anloura Pietrou a l è

CAP. XX.

parti coun l'aut dissepoul, e a soun èndà-ssène al sepulcro.

4 E a couriou tutti doui ènsem ; ma l'aut dissepoul a couria pi prest chè Pietrou, e a l è arrivà 'l prim al sepulcro.

5 E essend-se chinà, a l ha bin védù èn terra le binde ; ma a l è nen èntrà-ie.

6 Anloura Simoun Pietrou, ch'a i era apress, a l è arrivà, e a l è èntrà ènt 'l sepulcro, e a l ha védù le binde èn terra.

7 E 'l sudari ch'a l aviou buttà-ie sù la testa, 'l qual a l era nen ènsem a le binde, ma ènvéluppà, e da banda.

8 Anloura l'aut dissepoul, ch'a l era arrivà 'l prim al sepulcro, a l è décò èntrà-ie, e a l ha védù, e crèdù.

9 Pérché ch'a saviou èncoura nen la scritura, ch'a dëvia arsussité d'i mort.

10 E i dissepoul a soun tournà-ssène a soua ca.

11 Ma Maria a stasia davësin dël sepulcro, pér défora, èn piourand ; e coum a piourava, a s'è chinà-sse ènt 'l sepulcro.

12 E a l ha védù doui angel vesti dë bianc, assétà un a la testa, e l'aut ai pè, appount doua 'l corp dë Gesu a l era stait cougia.

13 E a l han di-ie : Fouyna, pérché piourës-tu ? Chila a i dis : Pér moutiv ch'a l han pourtà via mè Sëgnour ; e i seu nen doua a l'abbiou buttà-lou.

14 E quand a l ha avù dit lon, voultant-se èn darè, a l ha védù Gesu 'l qual a l era là ; ma a savia nen ch'a fussa Gesu.

15 Gesu a l ha di-ie : Fouyna, pérché piourës-tu ? Ch'il serchës-tu ? Chila, pensand ch'a fussa 'l giardinè, a i dis : Sëgnour, sé té l'has pourtà-lou via, dis-me doua te l'has buttà-lou, e i lou levëreu.

16 Gesu a i dis : Maria ! E chila, voultant-se, a l ha di-ie : Rabboni ! cioè, mè Padroun.

17 Gesu a l ha di-ie : Touchë-me nen, pér moutiv ch'i soun èncoura nen mountà da mè Pare ; ma vaté-ne da i mè fratei, e dis-ie : I mountou da mè Pare, e da vost Pare, da mè Diou, e da vost Diou.

18 Maria Madëlena a l è vénùa pourté sta neuva ai dissepoul ch'a l avia védù 'l Sëgnour, e ch'a l avia di-ie ste cose.

19 E quand la seira dë coul dì là, 'l qual a l era 'l prim dë la sëmana, a l è staita vénùa, e chè le porte dël post doua i dissepoul a l erou radunà pér causa dë la paura ch'a l aviou d'i Ebreou, a l erou sarà ; Gesu a l è vénù, e a s'è trouvàsse là èn mes dë lour, e a l ha di-ie : Chè la pass a sia coun voui !

20 E quand a l ha avù dit lon, a l ha moustrà-ie soue man e so fianc ; e i dissepoul a soun stait ben arlegrà quand a l han védù 'l Sëgnour.

21 E Gesu a l ha di-ie än-coura : Chë la pass a sia coun voui ! Coum mè Pare a l ha mandà-me, coussi i vë mandou voui.

22 E quand a l ha avù dit lon, a l ha souffià sù lour, e a l ha di-ie : Arsevi l'Spirit Sant.

23 A chiounque i përdou-nérì i péca, a saran përdounà ; e a chiounque i ritenérì, a saran ritenù.

24 Oura Toumà, ciamà Didimo, 'l qual a l era un d'i doudess, a l era nen änsem a lour quand Gesu a l è vénù.

25 E i aiti dissepoul a l han di-ie : I avouma vëdù 'l Sëgnour. Ma chiel a l ha di-ie : S'i vëdou nen ént soue man le marche d'i ciò, e s'i buttou nen mè dil doua a l erou i ciò, e s'i buttou nen mia man ént so fianc, i lou crëdou nen.

26 E eut dì apress, i so dissepoul a l erou än-coura ént *la ca*, e Toumà änsem a lour, e Gesu a l è vénù, le porte es-send sarà, e a s'è trouvà-sse lì än mes dë lour, e a l ha di-ie : Chë la pass a sia coun voui !

27 Peui a dis a Toumà : Butta lì to dil, e guarda mie man ; avansa décò la man, e buttë-la ént mè fianc ; e fa chë tè sies pi nen incredulo, ma fedel.

28 E Toumà a l ha rispost, e a l ha di-ie : Mè Sëgnour, e mè Diou !

29 Gesu a i dis : Pér moutiv chë tè l has vëdù-me, Toumà,

thas crëdù : Beati a soun coui ch'a l han nen vëdù, e ch'a l han crëdù.

30 Gesu a l ha décò fait än prèsensa d'i so dissepoul diversi aiti miracoul, i quai a soun nen scrit ént stou liber.

31 Ma ste cose a soun scritte, pér ch'i crëde chë Gesu a l è 'l Crist, 'l Fieul d'Iddiou, e chë crëdand i abbie la vita pér meso dël nom sò.

CAP. XXI.

Gesu-Crist a së moustra ai so dissepoul monstre ch'a soun a pësché ; a predis a Pietrou ch'a dev meuri martir, e a Giouan una lounga vita.

Dop dë lon, Gesu a s'è fâsse tourna vëdi ai so dissepoul, davësin al mar dë Tiberiada, e a s'è fâsse vëdi dë sta manera.

2 Simoun Pietrou e Toumà, ciamà Didimo, e Natanael 'l qual a l era dë Cana dë Galilea, e i fieui dë Zebedeo, e doui aiti d'i so dissepoul a l erou änsem.

3 Simoun Pietrou a i dis : I vad a pësché. Lour a l han di-ie : I andouma änsem a ti. A soun parti e a soun mountà subit ént la nav ; ma coula neuit là a l han pià niente.

4 E la matin essend vénùa, Gesu a s'è trouvà-sse sù la rivà ; ma i dissepoul a l han nen counoussù ch'a fussa Gesu.

5 E Gesu a i dis : Mei fieui, eve queich pess da mangé ? A i han rispost : No.

6 E a l ha di-ie : Campe l filar a banda drittà dë la

CAP. XXI.

nav, e i n'a treuvèri. A l'han dounque campà-lou, e a pou-diou pi nen gavé-lou pér causa dë la quantità dë pess.

7 Pér coul moutiv 'l dissepoul chë Gesu a amava, a dis a Pietrou : A l è 'l Sëgnour. E quand Simoun Pietrou a l ha avù senti ch'a l era 'l Sëgnour, a s'è vësti-sse, pérchë ch'a l era dëspouia, e a s'è campà-sse ént 'l mar.

8 E i aiti dissepoul a soun vénù ént la nav ; pér mou-tiv ch'a l erou nen lountan da terra, ma circa mac dou-sent ras, rabëland 'l filar dë pess.

9 E quand a soun stait calà a terra, a l han védù dë brasa, e dë pess énsima, e dë pan.

10 Gesu a i dis : Pourte d'i pess ch'i vene dë pié adess.

11 Simoun Pietrou a l è mountà, e a l ha tirà sù 'l filar a terra, pien dë sent e sinquanta tre pess gross ; e ben ch'a i n'a fussa tanti, 'l filar a s'è nen sciancà-sse.

12 Gesu a l ha di-ie : Véni e disne-ve. E néssun d'i so dissepoul a l avia l'animo dë ciamé-ie : Chi seus-tu ? védand benissim ch'a l era 'l Sëgnour.

13 Gesu dounque a l è vénù, e a l ha pià dë pan, e a l ha dà-iène, e dë pess décò.

14 A l è stait già la terza volta chë Gesu a s'è fâ-sse vëdi a i so dissepoul, dop d'essi arsussità d'i mort.

15 E dop ch'a l ha avù disnà, Gesu a dis a Simoun Pietrou : Simoun dë Giona, më veus-tu bin pi chë sti-ssi ? A i ha rispost : Si, Sëgnour ! té sas ch'i té veui bin. A i dis : Gouerna mei agnei.

16 A l ha tournà-ie di : Si-moun dë Giona, më veus-tu bin ? A i ha rispost : Si Sëgnour ! té sas ch'i té veui bin. A i dis : Gouerna mie fee.

17 A i dis, pér la terza volta, Simoun dë Giona, më veus-tu bin ? Pietrou a l è stait afflit dë lon ch'a l avia di-ie pér la terza volta : Më veus-tu bin ? E a i ha rispost : Sëgnour, té sas ogni cosa, té sas ch'i té veui bin. Gesu a i dis : Gouerna mie fee.

18 In verità, in verità i té diou : Quand t'eres pi giouvou té té vëstie, e t'andasie doua ch'a té piasia ; ma quand té saras vei, té sporzeras toue man, e un aut a té vëstirà, e a té menerà doua té vourras nen.

19 Oura a l ha dit lon pér indiché dë qual mort a dëvia glourifiché Iddiou ; e quand a l ha avù dit coule cose, a i dis : Ven-me apress.

20 E Pietrou voultant-se, a l ha védù vénì apress a lour 'l dissepoul chë Gesu a amava, e 'l qual durand la sina a s'era chinà-sse sù 'l sen dë Gesu, e ch'a l avia dit : Sëgnour, chi è-lou coul ch'a i arrivèrà dë tradi-te ?

21 Quand dounque Pietrou

S. GIOUAN.

a l'ha vëdù-lou, a dis a Gesu :
E coust-ssi ?

22 Gesu a i dis : S'i veui
ch'a staga fin a tant ch'i tour-
nou, cosa tê n'a fa-lou ? Ti,
ven-me appress.

23 Oura sta parola a l è
courùa fra i fratei ; chë coul
dissepoul lì a murëria nen.
Però, Gesu a i avia nen dit, a
murirà nen ; ma s'i veui ch'a
staga fin a tant ch'i tourou,
cosa tê n'a fa-lou ?

24 A l è coul dissepoul là
ch'a fa testassioun dë ste cose,
e ch'a l ha scritte ste cose, e
i savouma chë soua testimou-
niansa a l è degna dë fede.

25 A i è dëcò diverse aitre
cose chë Gesu a l ha faite,
lequai s'a fussou scritte, una
pér una, i pensou nen chë 'l
mound éntreg a poudeissa
countëni i liber ch'a së n'a
scrivëria. Amen.

I ATTI D'I SANT APOSTOUL.

CAP. I.

Genu-Crist a proumet l'Spirit Sant ; a mounta al ciel. Mattia elett apostoul a la piassa de Giuda.

IOUMA ëmpì 'l prim tratato,
o Teofilo, dë tutte le cose
chë Gesu a l ha faite e insegnà,

2 Fin al dì ch'a l è stait
assunt, dop d'avei dait pér me-
so dël Spirit Sant i so ourdin
ai apostoul ch'a l avia elett ;

3 Ai quai décò, dop d'avei
suffert, a s'è présentà-sse chiel
istess vivent coun diverse
preuve sicure, essend vist da
lour durant quaranta dì, e par-
land-ie dë le cose ch'a riguar-
dou 'l regno d'Iddiou.

4 E avend-ie radunà, a l
ha coumandà-ie dë nen parti
da Gerusalem, ma dë spété la
proumessà dël Pare, laqual,
a l ha di-ie, i eve senti-la da
mi.

5 Pérché Giouan a l ha
batësà d'acqua ; ma voui aitri
i sari batësà dël Spirit Sant
fra pochi dì.

6 Lour dounque essend ra-
dunà a l han interrougà-lou,
disand : Sëgnour, sarà - lou
adess chë tê ristabiliras 'l regno
d'Israel ?

7 Ma chiel a l ha di-ie : A

sta nen a voui aitri dë counossi
i temp o i moument ch'a di-
pendou mac da mè pare.

8 Ma i ricevrì la virtù dël
Spirit Sant ch'a venérà sù
voui ; e i më sari testimoni,
tant a Gerusalem chë ént tutta
la Giudea, e ént la Samaria,
e fin all estremità dë la terra.

9 E quand a l ha avù dit
coule cose, a l è stait elevà,
lour guardandë-lou, e una gran
nuvoula sousténandë-lou, a l'ha
pourtà-lou via da i so eui.

10 E coum a l aviou i eui
fiss al ciel, a mësura ch'a së
n'andasia, eccou, doui omuni
coun dë vëstimente bianche a
soun présentà-ssie al dënans ;

11 I quai a l han di-ie :
Omni dë Galilea, pérché vë
férme-ve a guardé vers 'l ciel ?
Coul Gesu, ch'a l è stait elevà
d'ansem a voui al ciel, a n'a
tournérà calé dë l'istessa ma-
nera ch'i l'eve vëdù-lou moun-
tand al ciel.

12 Anloura a soun tournà-
ssëne a Gerusalem da la moun-
tagna, ch'a së ciama d'i Ulivè,
ch'a l è lountan da Gerusalem
'l viage d'un sabba

13 E quand a soun stait
drinta, a soun mountà ént una

stansa auta, dona ch'a stasiou Pietrou e Giacou, Giouan e Andrea, Flip e Toumà, Bértroume e Matte, Giacou *fieul* d'Alfea, e Simoun Zelote, e Giuda fratel dë Giacou.

14 Tutti sti-ssi ai persevere ravou unanimi èn preghiere e èn ourassioun coun le done, e coun Maria mare dë Gesu, e coun i so fratei.

15 E ènt coui dì lì Pietrou a s'è aussà-sse èn mes ai dissepoul, ch'a l erou lì radunà èn numer dë sent e vint circa, e a l ha di-ie :

16 Omini fratei ! bësougnava ch'a l aveissa so effet lon ch'a lè stait scrit, chë l'Spirit Sant a l ha predet pér la bouca dë David riguard a Giuda, ch'a l è stait la guida dë coui ch'a l han pià Gesu.

17 Chiel ch'a l era dë nostra coumpagnia, e ch'a l avia ricevù soua part dë coust ministeri.

18 Ma avend fait acquist d'un camp coun 'l salari iugist ch'a l era stà-ie dait, e essend-se precipità, so corp a s'è crëpà-sse pér la mità, e tutte soue viscere a soun spantià-sse.

19 Laqual cosa a l è staita counëssùa da tutti i abitant dë Gerusalem, talmente chë coul camp ènsili a l è stait ci-amà ènt soua propria lingua dë lour, Haceldama, ch'a veul di, 'l camp dël sang.

20 Pérché a l è scrit al liber d'i Salm : Chë soua abitassioun

a sia un désert, e ch'a i sia nèssun ch'a i staga ; e ch'un aut a pia so impieg.

21 A bësogna dounque chë fra coui omini ch'a soun radunà-sse ènsem a noui durant tut l temp chë 'l Sëgnour Gesu a l ha vivù èn mes a noui,

22 Prinsiand dal batesim dë Giouan, fin al dì ch'a l è stait assunt d'ansem a noui, queicadun tra dë lour a sia testimoni coun noui dë soua rìsurressioun.

23 E a l han presentà-ne doui, Giusep, pér nom Barsaba, e pér stronom 'l Giust ; e Mattia.

24 E pregand, a l han dit : Ti, Sëgnour, chë tè cunosse i cœur dë tutti, moustra qual dë sti doui t'has elett :

25 Afinche a pia part dë coust ministeri e dë coust apostolato, chë Giuda a l ha abbandounà, pér èndé-ssëne ènt so leug.

26 Peui a l han tirà a la sorte ; e la sorte a l ha toucàie a Mattia, 'l qual a l è stait buttà al numer d'i oundess apostoul d'una vous coumuna.

CAP. II.

La discesa del Spirit Santo ; predicationum dë Pietrou, e cunovertioun dë diversi milie anime.

E COUM 'l dì dë la pentes-coste a l era vénù, a l erou tutti ènsem ènt l'istess leug.

2 E a s'è fà-sse tut a coup un soun dal ciel, coun *a fissa* d'un vent ch'a souffra coun ve-

emensa, e a l ha émpi tutta la ca doua ch'a l erou assétâ.

3 E a i è coumpars dë lingue divise coum dë feu, ch'a soun pousà-sse sù ciaschedun dë lour.

4 E a soun stait tutti riempi dël Spirit Sant, e a l han coumensà a parlé dë lingue fourrèstère, secound chë l'Spirit a i fasia parlé.

5 Oura a i era a Gerusalem d'Ebreou ch'a i sougiournavou, gent dévot, dë tutta nassioun ch'a i e souta 'l ciel.

6 E coul rumour essend-se fait, a i è vénù-ie moutoubin dë gent éensem, ch'a soun stait tutti stupi dë lon chë ognidun a i sentia parlé ént soua propria lingua.

7 A l erou dounque tutti sourpreis dë lon, e a së n'a stupiou, disand-se un al aut : Eccou, tutti sti-ssi ch'a parlou soun-ne pa Galilean ?

8 Coum va-lou dounque chë ognidun dë noui i sentouma parlé la propria lingua dël pais doua ch'i souma nassù ?

9 Parti, Medi, Elamiti, e noui ch'i stouma ént la Mésopotamia, en Giudea, e en Capadocia, al pais dël Pont, e en Asia,

10 En Frigia, en Panfilia, en Egit, e ént i quartè dë la Libia ch'a l è vësin dë Cirene, e noui ch'i stouma a Rouma ?

11 Tant Ebreou chë proseliti ; Creteis e Arabi, i sentouma parlé ognidun ént nostra lingua, dë le maravie d'Iddiou.

12 A l erou dounque tut stupi ; e a saviou nen cosa pensé-sse, disand-se un al aut : Cosa veul-lou di son ?

13 Ma i aitri burland-se dë lour, a disiou : A l è ch'a soun pien dë vin dous.

14 Ma Pietrou presentand-se éensem ai oundess, a l ha aussà la vouss, e a l ha di-ie : Omini Ebreou ! e tutti voui ch'i ste a Gerusalem, émpare sò-ssi, e fe attensioun a mie parole.

15 Pérché sti-ssi a soun nen émbriac, coum i vë pense, mentre a l è la tersta oura dël dì.

16 Ma eccou lon ch'a l è stait dit dal proufeta Gioel :

17 E a arrivèrà ént i ultim dì, a dis Domine Iddiou, chë i spantiéreu mè Spirit sù tutti i omni ; e vosti fieui e voste fie a proufetisérان ; e vosta giouventù a vëdrà dë visioun ; e vos ti vei a seugnérان dë seugn.

18 E anche ént coui dì lì i spantiéreu dë mè Spirit sù i mè sérvitour e sù mie serve, e a proufetisérان.

19 E i fareu dë cose maraviose ént 'l ciel en sù, e dë proudigi sù la terra en giù, dë sang e dë feu, e un vapour dë fum.

20 'L soul a sarà cambià en tenebre, e la luna en sang, dénans chë coul gran e noutabil dì dël Ségnour a vena.

21 Ma a arrivèrà chë chiounque a invouchérà 'l nom dël Ségnour a sarà salv.

22 Omini Israeliiti, senti ste

parole ; Gesu 'l Nazareno, pér-sounage approuvà da Diou tra dë voui pér i miracoul, le maravie, e i proudigi ch' Iddiou a l ha fait pér meso dë chiel souda vosti eui, coum i lou savi décò ;

23 Essend stait tradi secondeù 'l counsei determinà e secound la prouidensa d' Iddiou, i l' eve pià-lou, e buttà-lou ën crouss, e i l' eve fâ-lou meuiri pér man d'i cattiv souget ;

24 Iddiou a l' ha arsussità-lou, avend rout le stache dë la mort, pérchê ch'a l era nen poussibil ch'a fussa arténù da chila.

25 Pérchê David a dis dë chiel : I contemplava sempre 'l Sëgnour ènt mia présensa ; pérchê a l è a mia drittta, afinche i siou nen commos.

26 A l è pérchê dë lon chë mè cœur a s'è rallegrà-sse, e mia lingua a l ha esultà dë plasi ; e dë pi mia carn a risposerà sù la speransa.

27 Pérchê tê lasséras nen mia anima al sepulcro, e tê pérmetéras nen chë to Sant a senta la courrussioun.

28 T'has fâ-me counossi la stra dë la vita, e tê mè riempiras d' allegria ènt toua présensa.

29 Omini fratei, i peus ben di-ve liberament riguard al patriarcha David, ch'a l è mort, e ch'a l è stait sepoult, e chë so sepulcro a l è tra dë noui fin a coust dì.

30 Ma coum a l era proufeta, e ch'a savia ch' Iddiou a l avia proumetù-ie, coun giurament, chë da soua progenitura a faria nassi, secound la carn, 'l Crist, pér fê-lou assété sù so trono ;

31 A l ha dit dë la risurressioun dë Crist, prevëdend-la, chë soua anima a l è nen staita lassà al sepulcro, e chë soua carn a l ha nen senti la courrussioun.

32 Iddiou a l ha arsussità coul Gesu ; dë laqual cosa i souma tutti testimoni.

33 Dop dounque ch'a l è stait assunt pér la poutensa d'Iddiou, e ch'a l ha ricevù da so Padre la proumessà dël Spirit Sant, a l ha spantià lon ch'i vëde adess, e lon ch'i sente.

34 Pérchê David a l è nen mountà ai ciei ; ma chiel istess a dis : 'L Sëgnour a l ha dit a mè Sëgnour : Setë-te a mia drittta,

35 Fin ch'i abbiou buttà i to inimis pér 'l marcia-pè d'i to pè.

36 Ch'a sappia dounque dë sicur tutta la ca d'Israel ch' Iddiou a l' ha fâ-lou Sëgnour e Crist, coul Gesu ch'i eve crucificà.

37 Avend senti ste cose, a soun senti-sse 'l cœur coumpoint, e a l han dit a Pietrou e ai aitri apostoul : Omini fratei, cosa faroum-ne ?

38 E Pietrou a l ha di-ie : Armande-ve ; e chë ciaschedun dë voui aiti a sia batésà

CAP. III.

ëen nom dë Gesu-Crist, pér outéni l' pérdom d'i vostí péca, e i ricevri l' don dël Spirit Sant.

39 Pérché la proumess a l' è faita a voui e a vostí fieui, e a tutti coui ch'a soun lountan, outant chë nost Ségnour Iddiou a n'a ciamérà a chiel.

40 E coun diverse autre parole a i congiurava e a i esourtava, disand : Separe-ve da sta generassioun perversa.

41 Coui dounque ch'a l han ricevù dë boun cœur soua parola, a soun stait batësà ; e ént coul dì lì a s'è giunta-sse circa tre mil' anime.

42 E a persistiou tutti ént la doutrina d'i apostoul, e ént la coumunion e la frassiuon dël pan, e ént le ourassioun.

43 Oura tutta persouna a l' avia dë timour ; e moutouben dë miracoul e dë proudigia së fasiou pér meso d'i apostoul.

44 E tutti coui ch'a crëdi-ou a l' erou énsem ént l'istess leug, e a l' aviou tutte le cose én coumun ;

45 E a vendiou i so pousses e i so beni, e a i distribuiou a tutti, secound chë ognidun a n'avia da bësogn.

46 E tutti i dì a prouseguiou d'accordi a sté ént l' tempio ; e ,oumpand l' pan da una ca al autra, a piavou i so past coun allegria e coun semplicità dë cœur ;

47 Dasand gloria a Diou, e fasend-se voulei ben da tut l' popoul. E l' Ségnour a giun-

tava tutti i dì a la ciesa dë gent pér essi salv.

CAP. III.

San Pietrou a guaris l' sop, e a esorta i Ebrou a couvèrti-sse al Messia.

E COUM Pietrou e Giouan a mountavou énsem al tempio, a l'oura dë la preghiera, ch'a l' era a neuv oure ;

2 Un om sop dë nascita a i era pourtà, l' qual a lou buttavou tutti i dì a la porta dël tempio ch'a së ciamava la Bella, pér ciamé la limozna a coui ch'a intravou ént l' tempio.

3 Coul om vëdand Pietrou e Giouan ch'a éndasiou a intré ént l' tempio, a l' ha pregà-ie dë dé-ie la limozna.

4 Ma Pietrou avend, coun Giouan, fissà-ie l'eui acol, Pietrou a l' ha di-ie : Guardë-ne.

5 E a i guardava attament, crëdand-se dë ricevi queicosa da lour.

6 Ma Pietrou a l' ha di-ie : I heu nè argent nè or ; ma lon ch'i heu i tê lou dag : Èn nom dë Gesu-Crist l' Nazareo, aussé-te, e camina.

7 E avend-lou pià pér la man dritt, a l'ha aussâ-lou ; e subit le piante e le cavie d'i pè a soun diventà ferme.

8 E fasand un saut, a s'è ténù-sse drit, e a l'ha caminà ; e a l' è entrà énsem a lour ént l' tempio, caminand, sautand, e dasand gloria a Diou.

9 E tut'l popoul a l'ha vëdù-lou caminand e dasand gloria a Diou.

10 E counoussand ch'a l era propi coul ch'a l era assétà a la porta Bella dël tempio, pér avei la limozna, a soun rësta pien d'amirassioun e tut stupi dë lon ch'a l era arrivà-ie.

11 E coum 'l sop ch'a l era stait guari a ténia pér la man Pietrou e Giouan, tut 'l popoul stupi a l è courù vers lour al porti, ch'a së ciama de Salou-moun.

12 Ma Pietrou vëdand lon, a l ha dit al popoul : Omini Israéliti, pérché vë stupi-ve dë son ? O pérché férme-ve l'eui sù noui aiti, coum a fussa pér nosta poutensa o pér nosta santità ch'i aveissou fait caminé coust om ?

13 'L Diou d'Abraam, e d' Isac, e dë Giacob, 'l Diou dë nosti Pare a l ha glourificà so Fieul Gesu, ch'i avie tradi, e ch'i avie arnegà dënans a Pilat, quantounque a giudicheissa ch'a dëvia essi liberà.

14 Ma i eve arnegà 'l Sant e'l Giust, e i eve ciama ch'a vë rilasseissou un omicida.

15 I eve buttà a mort 'l Prinsi dë la vita, 'l qual Diou a l ha arsussità dai mort; dë laqual cosa i souma testimoni.

16 E mediante la fede ént so nom, so nom a l ha ristabili coust om ch'i vëde e ch'i connosse; la fede, i diou, ént chiel, a l ha dà-ie a coust-ssi la piena dispousissiou dë tutti i so membri, én présensa dë tutti voui aiti.

17 E adess, mei fratei, i seu ch'i eve fâ-lou pér ignou-ransa, coume pura i vostì gouvernator.

18 Ma Diou a l ha coussi adempi le cose ch'a l avia pre-dette pér la bouca dë tutti i so proufeta, chë 'l Crist a dëvia seuffri.

19 Armande-ve dounque, e counvèrti - ve, pér chë vostì pëcà a siou cancelà ;

20 Quand i temp dë coun-soulassioun a saran vénù me-diante la présensa dël Ségnour, e ch'a l avrà mandà Gesu-Crist, ch'a l è stà-ve announsià dë dënans ;

21 E 'l qual a bësogna chë 'l ciel al lou riceva, fin al temp dël ristabiliment dë tutte le cose ch'Iddiou a l ha prounounsià pér bouca dë tutti i so proufeta sant in ogni temp.

22 Difatti Mose istess a l ha dit a nosti Pare : 'L Ségnour vost Diou a vë farà seurti d'en mes ai vostì fratei un proufeta parei dë mi ; i lou scoutèr ént tut lon ch'a vë dirà.

23 E a arrivèrà chë tutta persouna ch'a l avrà nen scoutà coul proufeta, a sarà sterminà d'en mes al popoul.

24 E anche tutti i proufeta, da Samuel e coui ch'a soun vénù-ie apress, taqt ch'a i è stài-ne ch'a l han parlà, a l han déco predet cousti dì.

25 I si i fieui d'i proufeta, e dë l'alleansa ch' Iddiou a l ha trattà coun nosti pare, di-sand a Abraam : E ént toua

CAP. IV.

sémens a saran benedette tutte le famie dë la terra.

26 A l è pér voui aiti prima dë tut ch'Iddiou avend sussità so Fieul Gesu, a l'ha mandà-lou pér benedi-ve, artirand ciaschedun dë voui aiti da voste iniquità.

CAP. IV.

Persecussion d'i Apostoul; numer d'i fedei uni en spirit e en carità.

MA coum a parlavou al popoul, i sacrificatour, e l' capitani dël tempio, e i Saducean a soun arrivà,

2 Essend en gran fastidi pérché ch'a insegnavou l' popoul, e ch'a announsiavou la risurressioun d'i mort en nom dë Gesu.

3 E avend-ie fait arrésté, a l han buttà-ie en présoun fin a landouman, pérché ch'a l era già tard.

4 E diversi dë coui ch'a l aviou senti la parola, a l han crèdù; e l' numer dë le pér-soune a l è stait dë sinq mila en circa.

5 Oura a l è arrivà chë landouman i so gouvernatour, i ansian e i scriba, a soun radunà-sse a Gerusalem;

6 Coun Anna, gran sacrificatour, e Caifa, e Giouan, e Alessandro, e tutti coui ch'a l erou dë la rassa sacerdotal.

7 E avend fait coumpari dënans a lour Pietrou e Giouan, a l han ciamà-ie: Coun qual poutensa e en nom dë chi l' eve fait sò-ssi?

8 Anloura Pietrou, essend pien dël Spirit Sant, a l ha di- ie: Gouvernatour dël popoul, e voui aiti ansian d'Israel;

9 Da già ch'i souma esaminà èncheui pér un ben ch'a l è stait fait ént la persouna d'un impoutent, pér savei coum a l è stait guari;

10 I l eve da savei tutti voui aiti, e tut l' popoul d'Israel, ch'a l è stait en nom dë Gesu-Crist l Nazareo, ch'i eve crucificà, ch' Iddiou a l ha arsussità d'i mort; a l è en nom sò chë st'om ch'a compar si dënans a voui aiti, a l è stait guari.

11 A l è coula pera, ch'i eve campà via voui aiti ch'i fabrice, ch'a l è restà la pera dël angoul.

12 E a i è nêssuna salute ént nêsson autri; pérché a i è pa décò nêsson autr' nom souta l ciel ch'a sia dait ai omini pér l qual i debbiou essi salv.

13 Lour védand la fermëssa dë Pietrou e dë Giouan, e savend décò ch'a l erou d'omini sensa studi, e idiota, a së stu-piou, e a counoussiou prou ch'a l erou stait coun Gesu.

14 E védand chë l'om ch'a l era stait guari a l era present éensem a lour, a poudiou di niente en countrari.

15 Anloura, avend-ie comandà dë seurti fora dël coun-sei, a counferiou tra dë lour;

16 Disand: Cosa faroume a ste gent? pérché a së sa da tutti i abitant dë Gerusa-

lem, ch'un miracoul a l è stait fait da lour, e lolà a l è coussi evident, ch'i poudouma nen neghé-lou.

17 Ma pér nen ch'a së di-vulga dë pi fra 'l popoul, bë-sogna ch'i i prouibissou coun dë minaccie espresse, ch'a l abbiou pi nen da parlé ént coul nom a chi së sia.

18 Avend-ie dounque ciamà, a l han coumandà-ie dë pi nen parlé nè d'insegné dë nës-suna manera én nom dë Gesu.

19 Ma Pietrou e Giouan ré-spoundand, a l han di-ie : Giudiche, s'a l è giust dënans a Diou d' ubbidi a voui aiti pitost ch'a Iddiou.

20 Pérché i poudouma nen fé divers dë di le cose ch'i ouma védù e senti.

21 Anloura a l han lassà-ie èndé coun dë minaccie, nen trouvand coum a poudriou cas-tighé-ie, pér causa dël popoul, pérché tutti a dasiou gloria a Diou dë lon ch'a s'era fâ-sse.

22 Pérché l'om ént l qual a l era staita faita coula guarigioun miracoulousa a l avia pi dë quarant 'anni.

23 Oura dop ch'a l han avù-ie lassà èndé, a soun èndait da i sò, e a l han countà-ie tut lon ch'i principai sacrificatour e i ansian a l aviou di-ie.

24 Laqual cosa avend senti, a l han elevà tutti éensem la vouss a Diou, e a l han dit : Sëgnour ! tè seus 'l Diou chë t'has fait 'l ciel e la terra, 'l mar, e tutte le cose ch'a i soun ;

25 E chë t'has dit pér bouca dë to sërvitour David : Pérché soun-ne agità-sse le nassioun, e i popoul han-ne prougetà dë cose inutil ?

26 I re dë la terra a soun trouvà-sse én persouna, e i prinsi a soun uni-sse éensem countra 'l Sëgnour, e countra so Crist.

27 Difatti, countra to Sant Fieul Gesu, chë té l'has ounzù, a soun radunà-sse Erod e Pon-zio Pilat, coun i gentii, e i popoul d'Israel,

28 Pér fé tutte le cose chë toua man e to consei a l aviou già dë dënans determinà ch'a sariou faite.

29 Adess dounque, Sëgnour, fa attensioun a soue minaccie, e counced ai to sërvitour d'an-nounsié toua parola coun fermëssa ;

30 Spourzand toua man pér ch'a së fassa dë guarigioun, e dë proudigi, e dë maravie, én nom dë to Sant Fieul Gesu.

31 E quand a l han avù pregà, 'l leug doua a l erou radunà a l ha tramoulà ; e a soun rëstà tutti riempi dël Spirit Sant, e a announsiavou la parola d'Iddiou ardita-ment.

32 Oura la moltitudine dë coui ch'a crëdiou, a l erou mac un cœur e un 'anima ; e nës-sun a disia dë le cose ch'a poussedia, ch'a fussou soue ; ma ogni cosa a l era coumunata dë lour.

33 Décò i apostoul a rendiou

CAP. V.

testimouniansa coun una gran
forsa a la risurressioun dël Sëgnour
Gesu ; e una gran grassia
a l era sù tutti lour aiti.

34 Pérché a i era pa néssun
tra dë lour ch'a fussa ént 'l
bësogn, pérché tutti coui ch'a
poussediou dë camp o dë ca, a
i vendiou, e a pourtavou 'l
pressi dë le cose vendue,

35 E a lou buttavou ai pè
d'i apostoul ; e a l era distri-
bui a ciaschedun secound ch'a
n' avia da bësogn.

36 Oura Giose, chë dai
apostoul a l è stait sovrano-
minà Barnaba, ch'a veul di
fieul dë counsoulassioun, levita,
e nativ dë Cipro,

37 Avend un pousses, a l'ha
vendù-lou, e a l ha pourtà-ne
'l pressi, e a l'ha buttà-lou ai
pè d'i Apostoul.

CAP. V.

*Mort d' Anania e dë Safira ; malavi guarì ;
i apostoul buttà èn présoun, e liberà, a pre-
dicou e a patissou coun allegria.*

OURA un om ch'a së ciamaava
Anania, avend, coun Safira
soua foumna, vendù un
pousses,

2 A l ha arténù una pour-
sioun dël pressi, d'accordi coun
soua foumna, e a l ha pourtà-
ne queich part, e a l'ha buttà-
la ai pè d'i apostoul.

3 Ma Pietrou a l ha di-ie :
Anania, coum è-lou chë Satan
a l è émpadrouni-sse dë to
cœur a segno dë fé-te menti al
Spirit Sant, e a arténi una
poursioun dël pressi dël pou-
ses.

4 Së t'aveisse counsërvà-lou,
sarië-lou nen restà-te ? E essend
vendù, erë-la nen ént to pou-
ter ? Pérché seus-tu fâ-te un
tal prouget ént to cœur ? Të
l'has nen menti ai omuni, ma a
Diou.

5 E Anania sentand coule
parole, a l è toumbà, e a l è
spirà ; laqual cosa a l ha dait
una gran paura a tutti coui
ch'a l han senti-ne parlé.

6 E queich giouvou a soun
aussà-sse, a l'han pià-lou, e a
l'han pourtà-lou fora, e a l'han
soutèrè-lou.

7 E da lì a tre oure circa,
soua foumna dëcò nen savend
lon ch'a l era arrivà, a l è
entrà ;

8 E Pietrou piand la parola,
a l ha di-ie : Dis-me én po,
eve vendù-lou tant 'l camp ? e
chila a l ha dit : Si, tant.

9 Anloura Pietrou a l ha
di-ie : Pérché eve fait un
coumplot tra voui aiti dë tenté
l' Spirit dël Sëgnour ? Eccou
lì sù la porta i pè dë coui ch'a
l han soutèrè to omou, e a tê
portèran via.

10 E ént l' istess moument
a l è cascà ai so pè, e a l è
spirà. E quand i giouvou a
soun éntrà, a l' han trouvà-la
morta, e a l' han pourtà-la fora
e a l' han soutèrè-la vësin a so
omou.

11 E lolà a l ha dait un gran
timour a tutta la ciesa, e a
tutti coui ch'a sentiou coule
cose.

12 E moutouben dë prou-

digi e dë miracoul a së fasiou
ën mes al popoul pér le man
d'i apostoul ; e a stasiou tutti
d'accordi al porti dë Salou-
moun.

13 Però nëssun d'i aiti a
ëncalava uni-sse a lour ; ma
'l popoul a i lodava autament.

14 E 'l numer dë coui ch'a
crëdiou al Sëgnour, tant d'om-
ini chë dë founme, a së mul-
tiplicava dë pi en pi.

15 E a së pourtava i malavi
ënt le countrà, e a së buttavou
sù dë let pécit e sù dë tra-
pounte, afinche quand Pietrou
a vèneissa, al manc soua oum-
bra a passeissa sù queicadun
dë lour.

16 Décò 'l popoul dë le sità
vësine a së radunava a Geru-
salem, pourtand i malavi, e
coui ch'a l erou tourmentà dai
spirit èndiaoulà ; e tutti a l
erou guarì.

17 Anloura 'l gran sacrificatour
a s'è aussà-sse, chiel e
tutti coui ch'a i erou ènsem,
ch'a l era la setta d'i Sadducean,
e a l erou pien d'invidia ;

18 E buttand le man ados
ai apostoul, a l han fà-ie méné
ënt la présoun publica.

19 Ma l'angel dël Sëgnour
a l ha duvert dë neuit le porte
dë la présoun, e avend-ie but-
tà fora, a l ha di-ie :

20 Ènde, e presentand-ve
ënt 'l tempio, announsie al
popoul tutte le parole dë sta
vita.

21 Avend senti lon, a soun
ëträ a la pounta dël dì ènt 'l

tempio, e a insegnavou. Ma
'l gran sacrificatour essend vë-
nù, e coui ch'a i erou ènsem,
a l han radunà 'l consei, e
tutti i ansian d'i fieui d'Israel,
e a l han mandà a la présoun
pér fé-ie méné.

22 Ma quand i ussiè a soun
stà-ie, a l han nen trouvà-ie
ënt la présoun ; coussi a soun
tournà-ssëne, e a l han riferi,

23 Disand : I ouma bin
trouvà la présoun sarà coun
tutta sicurëssa, e le guardie
décò ch'a l erou dënans a le
porte : ma dop d'avei-la du-
verta, i ouma pa trouvà nëssun
drinta.

24 E quand 'l sacrificatour,
e 'l capitani dël tempio, e i
principai sacrificatour a l han
senti ste parole, a soun stà-ne
moutouben ën pena a so ris-
guard ; nen savend cosa ch'a
n'a saria dë lon.

25 Ma queicadun a l è ar-
rivà ch'a l ha di-ie : Eccou, i
omini ch'i avie buttà ën pré-
soun a soun al tempio, e té-
nand-se ènsili a insegnou 'l
popoul.

26 Anloura 'l capitani dël
tempio coun i ussiè a l è èndà-
ssëne, e a l ha ménà-ie sensa
vioulensa ; pérché ch'a témou
d'essi lapidà dal popoul.

27 E avend-ie ménà via, a l
han presentà-ie al consei ; e
'l gran sacrificatour a l ha
interrougà-ie,

28 Disand : Oum-ne nen
prouibi-ve espressament dë
nen insegné ènt coul nom ? E-

CAP. VI.

però eccou, i eve ēmpi Gerusalem dë vosta doutrina, e i veuli fé vēni ados dë noui aiti 'l sang dë coul om.

29 Anloura Pietrou e i apostoul a l han rispost, disand : A bësogna pitost ubbidi a Diou chë ne ai omini.

30 'L Diou dë nosti pare a l ha arsussità Gesu, ch'i eve fait meuiri, pendand-lou al bosc.

31 E Diou a l'ha elevà-lou coun soua poussansa pér essi prinsi e salvatour, afin dë dé a Israel 'l pentiment e la remisiaoun d'i pëcà.

32 E i souma noui testimoni dë lon ch'i diouma ; e l'Spirit Sant, ch' Iddiou a l ha dait a coui ch'a ubbidissou a chiel, a l è décò testimoni dë lon.

33 Ma lour avend senti coule cose, a zghérzinavou i dent, e a coundsouvou pér fé ie meuiri.

34 Ma un fariseo pér nom Gamaliel, doutour dë la legge, ounourà da tut 'l popoul, aus-sand-se ént 'l consei, a l ha coumandà ch'i apostoul a s'artireissou fora pér en po dë temp.

35 Peui a l ha di-ie : Omini Israeliti, pie-ve guarda a lon ch'i avrà da fé pér rapport a ste gent.

36 Pérchë dënans dë cousti temp d'adess a i è venù-ie un certo Teoda, disand, chë chiel a l era queicosa, e a s'è uni-sse a chiel un numer d'omini dë

quat sent circa ; ma a l è stait buttà en derouta, e tutti coui ch'a s'erou uni-sse a chiel a soun stait dissipà e ridout al niente.

37 Dop dë chiel a i è coumpars Giuda 'l Galilean ai dì dë l'enumerassioun, e a l ha tirà a chiel un gran popoul ; ma coust-ssi décò a l è peri, e tutti coui ch'a s'erou uni-sse a chiel a soun stait dispers.

38 Adess dounque i vë diou : Countinue pi nen a perseguité sti omini, e lasse-ie sté ; pérchë sè sta impresa o st'opera a l è d'i omini, a sarà distrutta ;

39 Ma s'a l è d'Iddiou, i poudrà nen distrüe-la ; e pie-ve guarda ch'i vë treuve fin a fé la guerra a Diou. E a soun stait dë so sentiment.

40 Peui avend ciama i apostoul, a l han coumandà-ie, dop d'avei-ie dait dël fouet, dë pi nen parlé en nom dë Gesu ; dop dël che a l han lassà-ie endé.

41 E lour a soun artirà-sse da dënans dël consei, coundent d'essi stait fait degn dë pati dë maltratament pér 'l nom dë Gesu.

42 E a cessavou nen tutti i dì d'ensegné, e d'announsié Gesu-Crist ént 'l tempio, e da una ca al auta.

CAP. VI.

Sett Diaconi pér le limosne. Stevou accusà dë bëstemia.

E ENT coui dì lì, coum i dissepoul a së multiplicavou, a s'è elevà-sse una lamenta

d'i Grec countra i Ebreou, pér-ché chë soue vidoue a l' erou dëspresià ènt 'l sërvissi ourdinari.

2 Èn causa dë lon i doudess avend ciamà la moltitudine d'i dissepoul, a l han dit : A l è nen una cosa rasounevoul ch'i lassou la parola d'Iddiou pér servi a le taule.

3 Guarde dounque, mei fratei, dë serni sett omni tra dë voui, ch'a l' abbiou una bouna riputassioun, pien dël Spirit Sant e dë saviëssa, ai quai i lassou la cura dë coula cosa.

4 E in quant a noui aiti, i countinuerouma a oucupé-sse dë 'l preghè, e dë 'l coumparti la parola.

5 E coul discours a l ha piasù a tutta l'adunansa ch'a l era lì present; e a l han elett Stevou, om pien dë fede e dël Spirit Sant, e Flip, e Procoro, e Nicanore, e Timoun, e Parmena, e Nicola proselita d' Antioca.

6 E a l han présentà-ie ai apostoul, i quai, dop d'avei pregà, a l han fâ-ie l'impousis- sioun dë le man.

7 E la parola d'Iddiou a crëssia, e 'l numer d'i dissepoul a së multiplicava moutouben ènt Gerusalem ; décò un gran numer dë sacrificatour a ubbi diou a la fede.

8 Oura Stevou, pien dë fede e dë poutensa, a fasia dë gran miracoul e dë gran proudigï èn mes al popoul.

9 E queicadun dë coui dë

la sinagoga ch'a së ciamava d'i Libërtin, d'i Cirenian, e d'i Alessandrin, e dë coui dë Cilicia, e d'Asia, a soun aussà-sse pér désputé countra Stevou.

10 Ma a poudiou nen resisti a la saviëssa e al Spirit pér meso dël qual a parlava.

11 Anloura a l han subournà d'omni ch'a disiou : I ouma senti-lou a proferi dë bëstemie countra Mose e countra Diou.

12 E a l han eccità 'l popoul, e i Ansian, e i Scriba, e essend-ie toumbà acol, a l'han pià-lou, e a l'han mënà-lou ènt 'l consei.

13 E a l han présentà dë testimoni faus, ch'a disiou : Coust om a cessa nen dë proferi dë bëstemie countra st' leug sant, e la legge.

14 Pérché i ouma senti-ie di, chë coul Gesu dë Nazaret a distruëra coust leug énsissi, e ch'a cambièra le ourdinanse ch'a l ha dà-ne Mose.

15 E coum tutti coui ch'a l erou assëtâ ènt 'l consei a l aviou i eui fiss sù chiel, a l han vëdù so moustas coum 'l moustas d'un angel.

CAP. VII.

Stevou soustënanç soua causa coun dë rimproveri ai Ebreou, a l è lapidà pregand pér lour.

A NLOURA 'l gran sacrificatour a l ha dit : Coule cose soun-ne coussi ?

2 'E chiel a l ha rispost : Omini, fratei e pare, senti ; 'l Diou dë gloria a l è coumpars a nost pare Abraam, dël temp

ch'a l era ën Mesopotamia,
prima ch'a steissa a Carran,

3 E a l ha di-ie : Seurt da
to pais, e d'ëensem a toua pa-
rentela, e ven al pais ch'i té
moustrëreu.

4 Dounque a l è surti dal
pais d'i Caldean, e a l èëndait
sté a Carran ; e da lì, dop chë
so pare a l è stait mort, *Iddiou*
a l'ha fâ-lou passé ënt coust
pais doua ch'i ste adess.

5 E a l ha dà-ie niente ënt
coust pais, gnanca la larghiëssa
d'un pè dë terra, bin ch'a l
aveissa proumëtù dë dei-ne 'l
pousses, e a soua pousterità
dop chiel, ënt un temp ch'a l
avia ëncoura nen dë fioulansa.

6 E Diou a l ha parlà-ie
coussi : Toua pousterità a sou-
giournérà quat sent anni ënt
una terra fourëstera ; e lì a
sarà faita sciava, e a la mal-
tratèran.

7 Ma i giudichëreu la nas-
sioun ch'a l avrà fâ-la sciava,
Iddiou l ha dit ; e dop dë lon
a seurtiran, e a më sërviran
ënt st'leug sì.

8 Peui a l ha dà-ie l'alleansa
dë la circouncisioun ; e dop dë
lon a l ha générà Isac, ch'a l
ha circouncis l'outav dì ; e Isac
a l ha générà Giacob ; e Giaco-
b i doudess patriarcha.

9 E i patriarcha essend pien
d'invidia, a l han vendù Giusep
ën Egit : ma Diou a l era coun
chiel ;

10 Ch'a l'ha liberà-lou da
tutte soue afflissioun ; e avend-
lou riempi dë saviëssa, a l ha

fâ-ie voulei ben da Faraoun,
re d'Egit, ch'a l'ha stabili-lou
gouvernatour sù l'Egit, e tutta
soua ca.

11 Oura a l è vénù-ie ënt
tut 'l pais d'Egit, e ën Cana-
nea, una famina e una gran
disoulassioun ; talmente chë
nosti pare a poudiou nen trouvé
da mangé.

12 Ma quand Giacob a l ha
senti di ch'a i era dë gran ën
Egit, a l ha mandà-ie pér la
prima volta nosti pare ;

13 E la secounda volta
Giusep a l è stait arcounoussù
dai so fratei, e la famia dë
Giusep a l è staita counoussùa
da Faraoun.

14 Anloura Giusep a l ha
mandà ciame Giacob so pare,
e tutta soua famia, ch'a l erou
sëttante sinq persoune.

15 Giacob dounque a l è
calà ën Egit, e a l è mort ënsi-
là, chiel e nosti pare ;

16 Ch'a soun stait tras-
pourtà a Sichem, e buttà ënt
'l sepulcro ch'Abraam a l avia
coumprà a pressi dë dëne dai
fieui d'Emmore, dë Sichem.

17 Ma coum a s'avésinava 'l
temp dë la proumessà pér la-
qual Diou a l avia giurà a
Abraam, 'l popoul a s'è aumen-
tà-sse e a s'è multiplicà-sse ën
Egit ;

18 Fin ch'a i è vénù-ie ën
Egit un aut re, ch'a l avia nen
counoussù Giusep,

19 E chë usand d'astussie
countra nosta nassioun, a l ha
maltratà nosti pare, fin a sé

espouni soue maséna a l'abbandoun, pér fé fin dë la rassa.

20 Ènt coul temp lì a l è nassù-ie Mose, ch'a l era divinament bel; e a l è stait nuri tre meis ènt la ca dë so pare.

21 Ma essend stait espost a l'abbandoun, la fia dë Faraoun a l'ha pourtâ-lou via, e a s'è ènlèvà-ssèlou coum so fieui.

22 E Mose a l è stait instrut ènt tutta la siensa d'i Egessian; e a l era poutent èn parole e èn assiou.

23 Ma quand a l è stait arrivà a l'età dë quarant 'anni, a l ha fait l prouget d'ëndé a visité i so fratei, i fieui d'Israel.

24 E vèdand un dë lour ch'a i fasiou tort, a l'ha difendù-lou, e a l ha vendicà coul ch'a l era insultà, massand l'Egessian.

25 Oura a crèdia ch'i so fratei a l avriou capi ch'Iddiou a i liberëria pér meso dë chiel; ma a l'han nen capi-lou.

26 E lì dì dop a s'è trouvàsse èn mes dë lour mentre ch'a ciacoutavou, e a proucurava dë butté-ie d'accordi, disand: Omini, i si fratei, pérché vë fe-ve dë tort tra dë voui aiti?

27 Ma coul ch'a fasia tort a so prossim, a l'ha arbuttà-lou, disand-ie: Chi è-lou ch'a l ha stabili-te prinsi e giudisse sù noui?

28 Veus-tu massé-me, coum t'has massà ier l'Egessian?

29 Anloura Mose a l è scapà sù un tal dëscours, e a l è stait fourëste al pais dë

Madian, doua a l ha avù doui fieui.

30 E quarant 'anni essend coumpi, l'angel dël Sègnour a i è coumpars al désert dë la mountagna dë Sina, ènt una fiamma dë feu ch'a l era ènt un bussoun.

31 E quand Mose a l'ha vèdù-lou, a l è rëstà stupi dë la visioun; e coum a s'avési-nava pér guardé lon ch'a l era, la vouss dël Sègnour a s'è adressà-sse a chiel,

32 I soun l Diou d'i to pare, l Diou d'Abraam, l Diou d'Isac, e l Diou dë Giacob. E Mose tramouland tut, a èncalava nen guardé lon ch'a l era.

33 E l Sègnour a l ha d-ie: Dëscaussa le scarpe da i to pè; pérché l leug doua chë té seus, a l è una terra santa.

34 I heu vèdù, i heu vèdù l'afflissioun dë mè popoul ch'a l è èn Egit, e i heu senti i so souspir, e i soun calà giù pér liberé-ie: dounque adess ven; i té mandereu èn Egit.

35 Coul Mose, ch'a l aviou arbuttà, disand: Chi è-lou ch'a t'ha stabili-te prinsi e giudisse? A l è coul ch'Iddiou a manda pér prinsi e pér libératour pér meso dël angel ch'a i era coumpars al bussoun.

36 A l è coul ch'a l ha gavàie fora, fasand dë miracoul e dë proudigi ènt l mar Rouss, e al désert, durant quarant 'anni.

37 A l è coul Mose ch'a l ha dit ai fieui d'Israel: 'L Sègnour vost Diou a vë sussi-

tèrà un proufeta parei dë mi d'en mes a vosti fratei ; scoute-lou.

38 A l è coul ch'a l è stait ént l'adunansa al désert coun l'angel ch'a i parlava sù la mountagna dë Sina, e ch'a l è stait éensem ai nosti pare, e ch'a l ha ricevù le parole dë vita pér dé-nie ;

39 Al qual nosti pare a l han nen voulsù ubbidi ; ma a l'han arbuttâ-lou, e a soun tournâ-sse *voulté* coun l cœur en Egit,

40 Disand a Aroun : Fa-ne dë diou ch'a vadou dënans a noui ; pérché i savouma nen cosa a sia arrivâ-ie a Mose, ch'a l ha mënâ-ne fora dël pais d'Egit.

41 Coussi ént coui dì lì a l han fait un vitel, e a l han ouffert dë sacrifissi al Idoul, e a soun ralegrâ-sse ént l'opera dë soue man.

42 Dëcò a l è én causa dë lon ch'Iddiou a s'è voultà-sse én fora, e a l ha abbandounâ-ie a servi l'armada dël ciel, coum a l è scrit al liber d'i proufeta : O ca d'Israel, m'eve ouffert d'i sacrifissi e d'oublas-sion durant quarant 'anni al désert ?

43 Ma i eve pourtâ l'tabernacoul dë Moloch, e la steila dë vost diou Remfan, ch'a soun dë figure ch'i eve faite pér adouré-ie ; én causa dë lon i vë trasportereu dëlà dë Babilonia.

44 'L tabernacoul dë testi-

mouniansa a l è stait coun i nosti pare al désert, coum a l avia comandà coul ch'a l avia dit a Mose, dë fé-lou secound 'l moudel ch'a l avia védù-ne.

45 E nosti pare avend-lou ricevù a l'han pourtâ-lou, souta la coundouta dë Giosue, al pais ch'a l era én pousses dë le nassioun ch'Iddiou a l ha scassà dë dënans a nosti pare, fin ai dì dë David ;

46 Ch'a l ha trouvâ grassia dënans a Diou, e ch'a l ha ciamà dë poudei fé un tabernacoul al Diou dë Giacob.

47 E Saloumoun a l ha fabricâ-ie una ca.

48 Ma 'l Souvrان a abita nen ént dë tempio fait coun la man, secound ste parole dël proufeta :

49 'L ciel a l è mè trono, e la terra a l è 'l marcia-pè d'i mè pè ; qual' è-la la ca ch'i mè fabrichèrè, a dis 'l Ségnour, oppura qual poudrië-lou essi 'l leug dë mè ripos ?

50 Mia man l'ha-la nen fait tutte coule cose ?

51 Gent dël col reidi, e incircouncts dë cœur e d'ourie, i v'oustine sempre countra 'l Spirit Sant ; i fe coum a l han fait vosti pare.

52 Qual è-lou d'i proufeta coul ch'i vosti pare a l abbiou nen perseguitâ ? A l han fin a massà coui ch'a l han predet la vénùa dël Giust, dël qual adess i si stait i traditour e i omicida ;

53 Voui aiti ch'i eve ricevù

la legge pér 'l ministeri d'i angel, e ch'i eve nen ousservà-la.

54 Sentand coule cose, i so cœur a soun infiammà-sse dë colera, e a zgrésinavou i dent countra dë chiel.

55 Ma chiel essend pien dël Spirit Sant, e avend i eui attacà al ciel, a l ha védù la gloria d'Iddiou, e Gesu essend a la drittà d'Iddiou.

56 E a l ha dit: Eccou, i védou i ciei duvert, e 'l Fieul dë l'om essend a la drittà d'Iddiou.

57 Anloura a soun buttà-sse a crié fort, e a soun stoupà-sse i ourie, e tutti d'accordi a soun campà-ssie acol.

58 E avend-lou rablà fora dë la sità, a l'han lapidà-lou ; e i testimoni a l han buttà soue vëstimente dë lour ai pè d'un giouvou, pér nom Saul.

59 E a lapidavou Stevou, ch'a pregava e a disia: Ségnour Gesu ! arsseiv mè spirit.

60 E essend-se éngénouia, a l ha crià a auta vouss : Ségnour, imput-ie nen coul pècà ; e dit lon, a s'è éndurmi-sse.

CAP. VIII.

Persecussionis ènt Gerusalem pér part dë Saul. Conversionis d'i Samaritan, dë Simoun l'magician, e dë l'eunuco Etioopian.

OURA Saul a cousandia a la mort dë Stevou, e ènt coul temp lì a s'è fâ-sse una gran persecussion countra la ciesa ch'a l era a Gerusalem, e tutti a soun stait dispers ènt

i quartè dë la Giudea e dë la Samaria ; ecetua i apostoul.

2 E queich omni ch'a l aviou 'l timour d'Iddiou a l han pourtà via Stevou pér soutéré-lou, e a l han fâ-ie un gran deul.

3 Ma Saul a fasia dë ravage ènt la ciesa, èntrant ènt tutte le ca; e rabland pér forsa om e founne, a i buttava èn prê-soun.

4 Coui dounque ch'a soun stait dispers a èndasiou dëssà e dëlà announsiand la parola d'Iddiou.

5 E Flip essend calà giù ènt una sità dë Samaria, a l ha predicà-ie Crist.

6 E i troup dë gent a l erou tutti ènsem atent a lon ch'a disia Flip, scoutand - lou, e védand i miracoul ch'a fasia.

7 Pérché i spirit èndiaoulà a surtiou, èn criand a auta vouss, fora da diversi ch'a n'erou èmpoussessà ; e mou-touben dë paralitic e dë sop a soun stait guari ;

8 E èn causa dë lon a i è stà-ie una gran allegria ènt coula sità lì.

9 Oura a i era prima ènt la sità un om pér nom Simoun, ch'a esercitava la magia, e a ènganava l'popoul dë Samaria, disand ch'a l era queich gran përsounage ;

10 Al qual tutti a l erou atent, dal pi pècit fin al pi grand, disand : Coust-ssi a l è la gran virtù d'Iddiou.

11 E a l erou tut dedicà a

chiel, pérché chë da loung temp a l'avia sbalucà-ie coun soua magia.

12 Ma quand a l'han avù crèdù lon chë Flip a i announsiava riguard al regno d'Iddiou e 'l nom dë Gesu-Crist, e i omuni e le done a soun stait batësà.

13 E Simoun a l'ha décò crèdù chiel istess, e dop d'essi stait batësà, a bougiava nen da vësin dë Flip; e vëdand i proudigi e i gran miracoul ch'a së fasiou, a l'era quasi fora dë chiel.

14 Oura quand i Apostoul ch'a l'erou a Gerusalem, a l'han avù senti chë la Samaria a l'avia ricevù la parola d'Iddiou, a l'han mandà-ie Pietrou e Giouan,

15 I quai, essend-ie calà giù, a l'han pregà pér lour, afinche a riceveissou l'Spirit Sant.

16 Pérché a l'era encoura nen calà énsima dë néssun dë lour aiti; ma a l'erou mac batësà en nom dël Ségnour Gesu.

17 Dop a l'han fâ-ie l'impousissiouen dë le man, e a l'han ricevù l'Spirit Sant.

18 Anloura Simoun vëdand chë l'Spirit Sant a l'era dait mediante l'impousissiouen dë le man d'i apostoul, a l'ha presentà-ie dë dène,

19 Disand-ie: De-me décò coula poutensa, ch'a tutti coui ch'a impounéreu le man a ricevou l'Spirit Sant.

20 Ma Pietrou a l'ha di-je: Chë to dene a perissa coun ti, da già chë tê l'has stimà chë l'doun d'Iddiou a s'aquista coun dë dene.

21 Tê l'has néssuna part nè rasoun ént sta cosa; pérché l'to cœur a l'è nen retto dë-nans a Diou.

22 Pentë-te dounque dë coula cattiveria e prega Diou, afinche, s'a l'è poussibil, l'pensè dë to cœur a tê sia pérdonà.

23 Pérché i vëdou chë tê seus pien d'afel amarissim, e ént una staca d'iniquità.

24 Anloura Simoun a l'ha rispoundù, e a l'ha dit: Voui aiti, preghe l'Ségnour pér mi, afinche a më casca niente ados dë le cose ch'i eve dit.

25 Lour aiti dounque, dop d'avei predicà e announsià la parola dël Ségnour, a soun tournà a Gerusalem, e a l'han announsià l'evangeli ént diverse bourgià d'i Samaritan.

26 Peui l'angel dël Ségnour a l'ha parlà a Flip, disand: Levë-te sù, e va vers 'l mesdì, a la stra ch'a cala da Gerusalem a Gaza, coula ch'a l'è déserta.

27 Chiel dounque aussande se sù, a l'è éndà-ssëne; e eccou un om Etiopian, eunuco, ch'a l'era un d'i pi gran Ségnour dë la court dë Candace, regina d'i Etiopian, intendent dë tutte soue richesse, e ch'a l'era vénù pér fé soue adourassioun a Gerusalem,

28 A së n'a tournava, assëtâ
ënt soua carossa ; e a lësia 'l
proufeta Esaia.

29 E l' Spirit a l ha dit a
Flip : Fa-te anans e avësin-te
dë coula carossa.

30 E Flip essend-ie courù
vësin, a l'ha senti-lou ch'a
lësia 'l proufeta Esaia ; e a l
ha di-ie : Ma capissës-tu lon
chë tê lese ?

31 E a l ha di-ie : Ma coum
ë-lou ch'i poudriou capi-lou,
së queicadun a më guida nen ?
E a l ha pregà Flip dë mounté
e d'assëté-sse coun chiel.

32 Oura 'l passage dë la
scritura ch'a lësia a l era coust-
ssi : A l è stait mënà parei d'un
moutoun al masel, e parei d'un
agnel mut dënans a coul ch'a
lou tousouna ; dë manera ch'a
l ha nen duvert bouca.

33 Ënt so abassament so
giudissi a l è stait elevà ; ma
chi è-lou ch'a countèrà soua
durata ? pérché soua vita a l è
pourtà via da la terra.

34 E l'eunuco piand la pa-
rola, a l ha dit a Flip : I té
pregou, dë chi è-lou chë 'l
proufeta a dis lon ? E-lou dë
chiel istess, o dë queicadun
aut ?

35 Anloura Flip durvand
la bouca, e coumensand da
coula scritura, a l ha announ-
sià-ie Gesu.

36 E coum a countinuavou
soua stra, a soun arrivà a un'-
acqua ; e l'eunuco a l ha dit :
Eccou d'acqua ; cosa l è-lou
ch'a èmpedis ch'i siou batësà ?

37 E Flip a l ha dit : Së tê
crède dë tut to cœur, lolli a
t'è permes ; e chiel rëspoun-
dand a l ha dit : I crëdou chë
Gesu - Crist a l è 'l Fieul
d'Iddiou.

38 E avend dait ourdin dë
fërmé la carossa, a soun calà
tutti doui ënt l'acqua, Flip e
l'eunuco ; e a l'ha batësà-lou.

39 E quand a soun stait
tourna mountà fora dë l'acqua,
l'Spirit dël Ségnour a l ha
pourtà via Flip, e l'eunuco a
l'ha pi nen vëdù-lou, e tut
allegher a l ha countinuà soua
stra.

40 Ma Flip a s'è trouvà-sse
ënt Azoto ; e ën passand a l
ha announsià l'evangeli ënt
tutte le sità, fin ch'a l è stait
arrivà a Cesarea.

CAP. IX.

*Conversion dë Saul osia Paul. Pietrou
a guaris un paralítio, e a arrueria Tabita.*

OURA Saul tut pien dë mi-
naccie e dë rabbia countra
i dissepoul dël Ségnour, es-
send-se presentà al gran sacri-
ficatour,

2 A l ha ciamà-ie dë lettere
da soua part pér pourté a
Damasc a le sinagoghe, afin-
che s'a n'a trouvava queicadun
dë coula setta, sia omuni, sia
done, a i mëneissa groupà a
Gerusalem.

3 Oura a l è arrivà chë
caminand a s'avësinava dë
Damasc, e tut a coup una
luce a l è vënùa dal ciel parei
d'una lozna tut ëntourn a chiel.

CAP. IX.

4 E essend cascà èn terra, a l ha senti una vouss ch'a i disia : Saul, Saul, pér cos'è-lou ché tē më perseguite ?

5 E a l ha rispost : Chi seus-tu, Sëgnour ? E'l Sëgnour a l ha di-ie : I soun Gesu ché tē perseguite ; a l è una cosa dura pér ti d'arviré-te countra i uioun.

6 E chiel, tut tramouland e sbaruà, a l ha dit : Sëgnour, cosa veus-tu ch'i fassou ? E'l Sëgnour a l ha di-ie : Ausséte sù, e éntre ént la sità ; e li a té sarà dit lon ché tē deves fé.

7 E i omni ch'a caminavou èensem a chiel a soun fermàsse tut spaventà, sentand benissim la vouss, ma védand nêssun.

8 E Saul aussand-se d'en terra, e deurvand i eui, a vëdia nêssun ; e pérchê dë lon a l han pià-lou pér man, e a l han mënà-lou a Damasc ;

9 Doua ch'a l è stait tre di sensa sciairé, sensa mangé nè beivi.

10 Oura a i era a Damasc un dissepoul, pér nom Anania, al qual 'l Sëgnour a l ha die èn visioun : Anania ! e a l ha rispost : I soun sì, Sëgnour.

11 E'l Sëgnour a l ha di-ie : Levé-te sù, e va ént la contrà ch'a së ciama la Dritta, e serca ént la ca dë Giuda un om ch'a i diou Saul, ch'a l è dë Tarso ; pérchê eccou ch'a prega.

12 Oura chiel a l avia vist èn visioun un om ch'a së ciama Anania, éntrant, e fa-

sand-ie l'impousissiou dë le man, pér ch'a ricupereissa la vista.

13 E Anania a l ha rispost : Sëgnour ! I heu senti da diversi a parlé dë coul om, e quanti mai ch'a l ha fait ai to Sant ént Gerusalem.

14 A l ha fin al pouter èn-sissi, pér part d'i principai sacrificatour, dë groupé tutti coui ch'a invocou to nom.

15 Ma 'l Sëgnour a l ha di-ie : Va ; pérchê a l è un vass ch'i më soun elett pér pourté mè nom dénans ai gentii, e i re, e i fieui d'Israel.

16 Pérchê i moustrereu quantou a l avrà da seuffri pér mè nom.

17 Anania dounque a s'è èndà-ssène, e a l è éntrà ént la ca ; e impounand-ie le man, a l ha di-ie : Saul, mè fratel, 'l Sëgnour Gesu, ch'a tê coumpars ént la stra da doua tê vénie, a l ha mandà-me pér ché tê tourne ricuperé la vista, e ché tê sie riempi dël Spirit Sant.

18 E subit a i è cascà-ie dai so eui coum dë scaie ; e sù 'l moument a l ha tournà aquisté la vista ; peui a s'è aussà-sse, e a l è stait batësà.

19 E avend mangià a l ha tournà pié dë forse. E Saul a l è stait queich di coun i dissepoul ch'a l erou a Damasc.

20 E a l ha immediatament predicà ént le sinagoghe, ché Crist a l era 'l Fieul d'Iddiou.

21 E tutti coui ch'a lou

sentiou a l' erou quasi fora dë lour, e a disiou : E-lou nen chiel li ch'a l' ha distrut a Gerusalem coui ch'a invoucavou coul nom, e ch'a l' è vénù sì a posta pér méné-ie groupà ai principal sacrificatour ?

22 Ma Saul a së fourtifica sempre pi, e a counfounia i Ebreou ch'a stasiou a Damasc, dasand dë preuve chë Gesu a l' era 'l Crist.

23 Oura un pes dop i Ebreou a l' han counspirà ënsem pér fé-lou meuiri.

24 Ma Saul a l' è vénù ën cougnissiouen dë soue insidie. E lour a guernavou le porte dì e neuit, pér fé-lou meuiri.

25 Ma i dissepoul piandou dë neuit a l' han calà-lou giù dë la muraia, fasand-lou scouri ént una cavagna.

26 E quand Saul a l' è stait arrivà a Gerusalem, a proucura dë riuni-sse ai dissepoul ; ma tutti a lou témou, nen crèdand ch'a fussa dissepoul.

27 Ma Barnaba a l' ha pià-lou, e a l' ha ménà-lou ai apostoul, e a l' ha countà-ie coum a l' avia védù pér stra 'l Sègnour, ch'a l' avia parlà-ie ; e coum a l' avia parlà francament a Damasc ën nom dë Gesu.

28 E a l' era ënsem a lour a Gerusalem, moustrand - se ën public.

29 E parland sensa gena ën nom dël Sègnour Gesu, a disputava countra i Grec ; ma lour a sèrcavou dë fé-lou meuiri.

30 Laqual cosa essend noussùa dai fratei, a l' han ménà-lou a Cesarea, e a l' han mandà-lou a Tarso.

31 Coussi chë le ciese pér tutta la Giudea, la Galilea, e la Samaria, a l' erou ën pass, essend edificà, e caminand ént 'l timour d'Iddiou ; e a së multiplicavou ént la counsoulasioun dël Spirit Sant.

32 E a l' è arrivà chë, coum Pietrou a i visitava tutti, a l' è décò vénù dai sant ch'a stasiou a Lidda.

33 E ënsili a l' ha trouvà un om, ch'a së ciamaiva Enea, chë, da eut anni, a l' era cougià ént un pécit let : pérchë ch'a l' era paralitic.

34 E Pietrou a l' ha di-je : Enea, Gesu-Crist a tê guarissa ! Aussé-te, e fa to let ; e dël coup a s'è aussà-sse.

35 E tutti coui ch'a stasiou a Lidda e a Sarona, a l' han védù-lou ; e a soun counvèrtisse al Sègnour.

36 Oura a i era a Joppe una foumna, dissepoul, pér nom Tabita, ch'a veul di ën Grec Dorcade, laqual a l' era piena dë boune opere e dë limozne ch'a fasia.

37 E a l' è arrivà ént coui dì li ch'a l' è vénùa malavia, e a l' è morta ; e quand a l' han avù-la lavà, a l' han buttà-la ént una stansa auta.

38 E sicoum Lidda a l' era davésin dë Joppe, i dissepoul avend savù chë Pietrou a l' era a Lidda, a l' han mandà doui

CAP. X.

omini da chiel, pregand-lou ch'a tardeissa nen dë vëni a soua ca.

39 E Pietrou essend - se aussà, a s'è vénù-ssène counlour ; e arrivà ch'a l è stait, a l'han mënà-lou ènt la stansa auta ; e tutte le vidoue a soun présentà-sse a chiel èn piourrand, e moustrand quante veste e vëstimente a fasia Dorcade quand ch'a l era ènsem a lour aite.

40 Ma Pietrou, avend - ie fait seurti tutti, a s'è buttà-sse èn gënoiuoun, e a l ha pregà ; peui voultant-se vers l'corp, a l ha dit : Tabita, aussè-te. E a l ha duvert i cui ; e vëdand Pietrou, a s'è assëtä-sse.

41 E a l ha dà - ie la man, e a l'ha aussà-la ; peui avend ciamà i sant e le vidoue, a l ha présentà-ïela viva.

42 E lolli a s'è savù-sse pér tut Joppe ; e diversi a l han crëdù al Ségnour.

43 E a l è vénù-ïène ch'a s'è fermà-sse diversi dì a Joppe, a ca d'un certou Simoun, couriour.

CAP. X.

Couversiouen dë Cornelio e d'alti gentii, da Pietrou.

OURA a i era e Cesarea un om, ch'a së ciamava Cornelio, centurioun d'una coorta pér nom l'Italica ;

2 Dëvot e pien dël timour d'Iddiou, ènsem a tutta soua famia, fasand décò moutouben dë limozne al popoul, e pregand sempre Diou :

3 A l ha vist ciairament èn visioun, circa sù le neuv oure dël dì, un angel d'Iddiou ch'a l è vénù da chiel, e ch'a l ha di - ie : Cornelio !

4 E Cornelio avend i cui fiss sù chiel, e essend tut spaventà, a l ha di - ie : Cosa i è - lou, Ségnour ? E a l ha di - ie : Toue ourassioun e toue limozne a soun mountà èn memoria al dénans d'Iddiou.

5 Adess dounque manda dë gent a Joppe, e fa vëni Simoun, ch'a i diou Pietrou.

6 A l è lougià a ca d'un certou Simoun, couriour, ch'a sta vësin al mar ; a l è coul ch'a tê dirà lon chë bësogna chë tê fasse.

7 E quand l'angel ch'a parlava a Cornelio a l è stait parti, a l ha ciamà doui d'i so sërvitour, e un souldà ch'a l avia l timour d'Iddiou, fra coui ch'a së téniou d'ëntourn a chiel ;

8 Ai quai avend countà tut, a l ha mandà - ie a Joppe.

9 E l dì apress, coum a caminavou e ch'a s'avësinavou dë la sità, Pietrou a l è mountà sù la ca pér preghé, circa vers le sess oure.

10 E a l è arrivà chë avend fam, a l ha voulsù pié dë nutriment ; e mentre chë coui dë la ca a i prountavou da mangé, a l è rëstà in estasi ;

11 E a l ha vëdù l ciel duvert, e un recipient venand giù sù chiel coum un gran linseul, groupà ai quat cantoun, e caland giù èn terra ;

12 Ènt 'l qual a l era tutte sors d'animai terrest a quat pè, dë bestie savage, dë serp, e d'ousei dël ciel.

13 E una vouss a s'è indirissà - sse a chiel, disand : Pietrou, aussë - te, massa, e mangia.

14 Ma Pietrou a l ha rispost : I më piereu bin guarda, Sëgnour ! pérché mai i heu mangià niente d'impur e dë sporc.

15 E la vouss a l ha tournàie di, pér la secounda volta : Le cose ch'Iddiou a l ha purificà, tèni - ie nen pér impure.

16 E loll a l è arrivà fin a tre volte, e peui 'l recipient a s'è artirà - sse al ciel.

17 Oura coum Pietrou a l era ën pena ént chiel istess, pér savei qual a l era 'l sens dë coula visioun ch'a l avia vèdùa, anloura eccou, i omuni mandà da Cornelio, infourmand-se dë la ca dë Simoun, a soun arrivà a la porta.

18 E avend ciamà queicadun, a l han ciamà së Simoun, ch'a i disiou Pietrou, a l era lougià énsili.

19 E coum Pietrou a pensava a la visioun, l'Spirit a l ha di - ie : eccou tre omuni ch'a té ciamou.

20 Aussë - te dounque, e cala giù, e va - tène coun lour, sensa fé - ne difficultà ; pérché a l è mi ch'i heu mandà - ie.

21 Pietrou dounque essend calà giù vers le gent ch'a l erou stà - ie manda da Cornelio,

a l ha di - ie : Eccou, i soun coul ch'i serche ; pér che mou - tiv se - ve vénù ?

22 E a l han dit : Cornelio, centurioun, om giust coun 'l timour d'Iddiou, e avend una bouna riputassioun ént tutta la nassioun d'i Ebreou, a l è stait avèrti da Diou pér meso d'un angel sant, dë mandé - te ciamé pér vèni ént soua ca, e senti - te parlé.

23 Anloura Pietrou avend - ie fait éntré, a l ha lougià - ie ; e 'l dì dop a l è éndà - ssène éensem a lour ; e queicadun d'i fratei dë Joppe a l han ténù - ie coumpagnia.

24 E landouman a soun énträ a Cesarea. Oura Cornelio a i spétava, avend ciamà i so parent e i so intim amis.

25 E a l è arrivà chë, coum Pietrou a éntrava, Cornelio venand - ie al incountr', e campand - se a i so pè, a l'ha adou - rà - lou.

26 Ma Pietrou a l'ha fà - lou aussé, disand - ie : Levë - te sù ; i soun décò mi un om.

27 Peui parland coun chiel, a l è énträ, e a l ha trouvà diverse persounе ch'a l erou li radunà.

28 E a l ha di - ie : I savi coum a l è nen permes a un om ebreou d'avei dë relassiuoun coun un fourëste, o d'ëndé a soua ca ; ma Diou a l ha insegnà - me ch'i dëviou guardé néssun om coum impur o sporc.

29 A l è pérché dë lon chë

C A P . X .

subit ch'i eve mandà-me ciamé, i soun vénù sensa fé-ne diffi-
coultà. I vë ciamou dounque
pérché ch'i eve mandà - me
ciamé.

30 E Cornelio a l ha di-ie :
A soun quat dì, a st'oura, ch'i
erou én digiun, e ch'i fasou
l'ourassioun a neuv oure ént
mia ca ; e eccou, un om a s'è
presentà-sse dénans a mi coun
una vëstimenta ch'a lusia.

31 E a l ha di-me : Cornelio,
toua preghiera a l è esaudia,
e Diou a s'è arcourdà-sse dé
toue liinozne.

32 Manda dounque a Joppe,
e fa vëni da là Simoun, ch'a i
diou Pietrou, ch'a l è allougià
ént la ca dë Simoun, couriour,
vësin al mar, 'l qual essend
vénù, a tè parlèrà.

33 A l è pérché dé lon ch'i
heu subit mandà da ti, e t 'has
fait bin dë vëni. Oura i souma
adess tutti present dénans a
Diou pér senti tut lon ch'Iddiou
a l ha coumandà-te dé
di-ne.

34 Anloura Pietrou pian
la parola, a l ha dit : In verità,
i vëdou verament ch'Iddiou a
l ha néssun risguard a l'appa-
rensa dé le persoune ;

35 Ma ch'ent tutte le nas-
sioun coul ch'al lou tem, e
ch'a pratica la giustissia, a l è
ént soua grassia.

36 A l è lolì ch'a l ha fait
savé ai fieui d'Israel, announ-
siand la pass pér Gesu-Crist,
ch'a l è 'l Sëgnour dé tutti.

37 I savi lon ch'a l è arrivà

ént tutta la Giudea, coum-
ensand da la Galilea, dop dël
batesim chë Giouan a l ha
predicà :

38 Coum Iddiou a l ha ount
dël Spirit Sant e dë forsa Gesu
'l Nazareo, ch'a l è passà da
un post a l'aut, fasand dë ben,
e guariand tutti coui ch'a l
erou souta la poutensa dël
demoni ; pérché Diou a l era
coun Gesu.

39 E i souma testimoni dë
tutte le cose ch'a l ha faite,
tant al pais d'i Ebreeou chë a
Gerusalem ; e coum a l han
fà-lou meuri, buttand-lou én-
sima dël bosc.

40 Diou a l'ha arsussità-lou
'l ters dì, e a l'ha dà-lou pér
essi manifestà.

41 Nen a tut 'l popoul, ma
ai testimoni preourdinà da
Diou dë dénans ; a noui, ch'i
ouma mangià e bëvù éensem a
chiel dop ch'a l è stait arsus-
ità d'i mort.

42 E a l ha coumandà-ne
dë prediché al popoul, e d'a-
testé ch'a l è chiel ch'a l è
destinà da Diou pér essi 'l
giudisse d'i viv e d'i mort.

43 Tutti i proufeta a i fan-
testimouniansa, chë chiounque
a crèderà ént chiel, a riceverà
la remissiou d'i so pëcà pér
so nom.

44 Coum Pietrou a ténia
éncoura coul discours, 'l Spirit
Sant a l è calà giù sù tutti
coui ch'a scoutavou la parola.

45 Ma i fedei dë la circoun-
cisioun, ch'a l erou vénù éensem

a Pietrou, a soun stupi-sse chè l doun dël Spirit Sant a fissa décò difus sù i gentii.

46 Pérché a i sentiou parlé le lingue, e dé gloria a Diou.

47 Anloura Pietrou piand la parola, a l ha dit : Chi è-lou ch'a poudria oupoun-se chè cousti sì, ch'a l'han ricevù l'Spirit Sant parei dé noui, a siou batësà d'acqua.

48 Dounque a l ha coumandà ch'a fissaou batësà en nom dël Sègnour. Anloura a l'han pregà-lou dé sté li queich dì.

CAP. XI.

Apoulougia dë Pietrou pér i gentii, e soun-dassion dë la cessa a Antiochia.

OURA i apostoul e i fratei ch'a l erou en Giudea, a l han senti ch'i gentii a l aviou décò ricevù la parola d'Iddiou.

2 E quand Pietrou a l è stait dé ritourn a Gerusalem, coui dé la circuncisioun a dësputavou coun chiel,

3 Disand : Të seus èndait ént la ca d'omini incircuncis, e tê l has mangià ènsem a lour.

4 Anloura Pietrou a l ha coumensà d'espoun-ie le cose pér ourdin, disand :

5 I erou en preghiera ént la sità dë Joppe, e essend rëstà in estasi, i heu vist una visioun ; un recipient coum un gran linseul, a calava giù dal ciel, groupà ai quat cantoun, e a l è vénù fin a mi ;

6 E avend-ie fissà i eui

drinta, i heu ousservà e i heu vèdù-ie d'i animai terrest a quat pè, dé bestie savage, dé serp e d'ousei dël ciel.

7 I heu décò senti una vouss ch'a l ha di-me : Pietrou, aussé-te, massa, e mangia.

8 E i heu rispost : I më piereu bin guarda, Sègnour ! pérché mai niente d'impur o dé sporc a l è éntrà ént mia bouca.

9 E la vouss a l ha éncoura rëspoundù-me dal ciel : Lon ch'Iddiou a l ha purificà, guardë-lou nen coum impur.

10 E lolì a s'è fà-sse fin a tre volte ; e peui tutte coule cose a soun staite artirà al ciel.

11 E eccou, ént l'istess moument, tre omuni, ch'a l erou stait mandà da Cesarea vers mi, a soun presentà-sse a la ca doua ch'i erou :

12 E l' Spirit a l ha di-me ch'i èndeissou ènsem a lour, sensa fé-ne difficultá ; e sti sess fratei ènsissi a soun décò vénù coun mi, e i souma éntrà ént la ca dë coust om.

13 E a l ha countà-ne coum a l avia vèdù ént soua ca un angel ch'a l era presentà-sse a chiel, e ch'a l avia di-ie : Mandà dë gent a Joppe, e fa vèni Simoun, ch'a i diou Pietrou,

14 Ch'a té dirà dë cose pér meso dë lequai té saras salv, ti, e tutta toua ca.

15 E quand i heu avù coumensà a parlé, l'Spirit Sant a l è calà sù lour, coum a l era

CAP. XI.

dècò calà sù noui aiti al principi.

16 Anloura i soun arcourdàme dë coula parola dël Sègnour, e coum a l avia dit : Giouan a l ha batèsà d'acqua, ma voui aiti i sarì batèsà dël Spirit Sant.

17 Dounque, da già ch'Iddiou a l ha councedù-ie un doum simil a coul ch'a *l ha councedù-ne* a noui aiti, ch'i ouma crèdù al Sègnour Gesu-Crist, chi è-lou ch'i erou mi, ch'i poudeissou oupoun-me a Diou ?

18 Anloura avend senti coule cose, a soun apasià-sse, e a l han dait gloria a Diou, disand : Dounque Iddiou a l ha décò dait ai gentii 'l peunitement pér avei la vita.

19 Oura èn quant a coui ch'a l erou stait dispers èn causa dë la persecussioun ch'a l era staita eccità a l'oucasioun dë Stevou, a soun passà fin èn Fenicia, e èn Cipro, e a Antiochia, sensa announsié la parola a nèssun, salvo ai Ebreou unicament.

20 Ma a i è stài-ne queicadun tra dë lour, Ciprian, e Ciriennian, i quai, essend entrà ènt Antiochia, a parlavou ai Grec, announsiand 'l Sègnour Gesu.

21 E la man dël Sègnour a l era coun lour aiti ; talmente chë un gran numer avend crèdù, a soun stait counvèrti al Sègnour.

22 E la vouss a l è vénùè-

ine ai ourie dë la ciesa ch'a l era a Gerusalem ; e èn coundeuensa a l han mandà Barnaba pér passé a Antiochia ;

23 'L qual essend arrivà, e avend vèdu la grassia d'Iddiou, a s'è rallegrà-ssène ; e a i esourtava tutti dë sté attacà al Sègnour dë tut so cœur.

24 Pérchë a l era un om da ben, e pien dël Spirit Sant e dë fede ; e un gran numer dë persouna a soun uni-sse al Sègnour.

25 Peui Barnaba a l è èndà-ssène a Tarso, pér sérché Saul.

26 E avend-lou trouvà, a l'ha mènà-lou a Antiochia ; e a l è arrivà chë, durant un ann tut èntreg, a soun radunà-sse coun la ciesa, e a l han insegnà un gran popoul, dë manera ch'a l è stait prima dë nèssun aiti post a Antiochia ch'i dissepoul a soun stait ciama Crèstian.

27 Oura ènt coui dì lì queich proufeta a soun calà da Gerusalem a Antiochia.

28 E un dë lour, pér nom Agabo, a s'è aussà-sse, e a l ha diciarà pér virtù dël Spirit ch'una gran famina a dèvia arrivé ènt tut 'l mound ; e di fatti, a l è arrivà souta Claudio Cesare.

29 E i dissepoul, ognidun secound so pouter, a l han determinà dë mandé dë soucours ai fratei ch'a stasiou èn Giudea.

30 Coum a l'han fà-lou, mandand-lou ai ansian pér man dë Barnaba e dë Saul.

CAP. XII.

Giacou massà, e Pietrou buttà en prèsoun da Erod, ch'a meuir rusia dai verm.

ENT coul temp istess 'l re Erod a s'è buttà-sse a mal-traté queicadun dë coui dë la ciesa,

2 E a l ha fait meuiri coun la spa Giacou, fratel dë Giouan.

3 E védand chë lolà a piasia ai Ebreou, a l ha countinuà, fasand décò pié Pietrou.

4 Oura a l erou i dì d'i pan sensa lèva. E quand a l'ha avù-lou fait pié, a l'ha buttà-lou en prèsoun, e a l'ha dà-lou en guardia a quat squadre, dë quat souldà a pér una, voulant-lou présenté al supplissi dënans al popoul dop la passqua.

5 Coussi Pietrou a l era custodi ènt la prèsoun ; ma la ciesa a fasia countinuament dë preghiere a Diou pér chiel.

6 Oura ènt l temp ch'Erod a l era prount a mandé-lou al supplissi, coul'istessa neuit Pietrou a durmia en mes a doui souldà, groupà coun doue cadene, e le guardie ch'a l erou dënans a la porta a custodiou la prèsoun.

7 E eccou, un angel dël Sëgnour a l è arrivà, e a s'è fâ-sse una luce ènt la prèsoun, e l'angel poussand Pietrou pér dacant, a l ha dësvià-lou, disand-ie : Levë-te legerment. E le cadene a soun toumbà da soue man.

8 E l'angel a l ha di-ie : Buttë-te la sentura, e caussa

toue scarpe ; e chiel a l'ha fâ-lou. Peui a l ha di-ie : Cam-pê-te la vesta ados, e ven-me apress.

9 Chiel dounque surtand, a l è èndà-ie apress ; ma a savia nen chë lon ch'a fasia l'angel a fussa vera ; pérchë a crëdia vëdi queich visioun.

10 E quand a l han avù passà la prima e la secounda guardia, a soun arrivà a la porta dë fer, da doua a së va a la sità, e coula porta a s'è durvi-sse a lour da chila ; e essend surti a l han passà una countrà, e tost l'angel a s'è artirà-sse da vësin dë chiel.

11 Anloura Pietrou essend arvénù-sse, a l ha dit : Adess i seu dë sicur chë 'l Sëgnour a l ha mandà so angel, e ch'a l ha liberà-me da la man d'Erod, e da tut lon ch'a së spëtava 'l popoul Ebreou.

12 E avend counsiderà tut, a l è vénù a la ca dë Maria, mare dë Giouan, ch'a i disiou Marc, doua chë diversi a l erou radunà, e a fasiou d'ourassioun.

13 E quand a l ha avù tabussà a la porta dël vestiboul, una serva, pér nom Roda, a l è vénùa pér scouté ;

14 Laqual avend counoussù la vouss dë Pietrou, pér l'alle-gria a l ha nen duvert l'vestiboul ; ma a s'è buttà-sse a couri ènt la ca, e a l ha announsià chë Pietrou a l era dënans a la porta.

15 E a l han di-ië : Të seus mata.. Ma a assicurava chë

CAP. XIII.

lon ch'a disia a l'era vera ; e
lour a disiou : A l'è so angel.

16 Ma Pietrou a countinuava a tabussé ; e quand a l'han avù duvert, a l'han védoulou, e a soun restà-ne quasi fora dë lour.

17 E chiel, avend-ie fait segn coun la man ch'a steissou chiet, a la ha countà-ie coum 'l Sègnour a l'avia fâ-lou surti d'ënt la prèsoun, e a l'ha diie : Announsie coule cose a Giacou e ai fratei. Peui, es-send surti da lì, a l'è èndàssëne ënt un aut leug.

18 Ma essend-se fait di, a i'è stà-ie un gran rumour tra i'souldà, sù lon ch'a n'era dë Pietrou.

19 E Erod avend-lou sèrcà e trouvand-lou nen, dop d'avei fait l' prouces a le guardie, a l'ha coumandà ch'a fussou mënà al supplissi. Peui a l'è calà da Giudea a Cesarea, doua a l'ha sougiournà.

20 Oura a l'avia l' prouget dë fé la guerra ai Tirenian e ai Sidonian ; ma a soun vénù da chiel tutti d'accordi ; e essend-se buttà ënt le grassie dë Blasto Ciambërlan dël re, a l'han ciamà la pass, pérché chë so pais a l'era mantènù da couï dël re.

21 Ènt un dì stabili, Erod, vësti d'un abit real, e s'è assëtasse sù so trono e a i aringava.

22 E l'popoul a sclamava : Vouss d'un diou, e nen d'un om !

23 E sù l'moument un

angel dël Sègnour a l'ha coupliou, pérché ch'a l'avia nen dait gloria a Diou ; e a l'è stait rusià dai verme, e a l'è spirà.

24 Ma la parola d'Iddiou a fasia dë prougres e a së span-tiava.

25 Barnaba décò e Saul, dop d'avei terminà soua cou-missioun, a soun tournà-ssëne da Gerusalem, avend décò pià ènsem a lour Giouan, ch'a i disiou Marc.

CAP. XIII.

Barnaba e Saul mandà. Elima rendù borg-nou. Incredulità d'i Ebreou. Paul a së volta vers i genitù.

OURA a l'era ënt la ciesa ch'a l'era a Antiochia, dë proufeta e dë doutour ; Barnaba, Simeon ch'a i disiou Negro, Lucio dë Cirene, Manahem, ch'a l'era stait nuri coun Erod l'tetrarca, e Saul.

2 E coum a sèrviou l'Sègnour ënt so ministeri, e ch'a giunavou, l'Spirit Sant a l'ha dit : Butte-me da banda Barnaba e Saul, pér l'opera a laqual i heu ciamà-ie.

3 Anloura avend giunà e pregà, e avend-ie fait l'impou-sissioun dë le man, a l'han lassà-ie parti.

4 Lour dounque essend mandà dal Spirit Sant, a soun calà en Seleucia, e da lì a l'han navigà en Cipro.

5 E quand a soun stait a Salamina, a l'han announsià la parola d'Iddiou ënt le sina-goghe d'i Ebreou ; e a l'aviou décò Giouan pér agiuté-ie.

6 Peui avend travërsà l'isoula fin a Pafo, a l han trouvà ènsili un certou mago, proufeta faus, ebreou, pér nom Barjesu,

7 Ch'a l era ènsem al procounsol Serge Paul, om prudent, 'l qual a l ha fait ciamé Barnaba e Saul, desiderand dë senti la parola d'Iddiou.

8 Ma Elima, 'l mago, pérchê a l è lon ch'a significa coul nom d'Elima, a resistia a lour aiti, proucurand dë déstourbé 'l procounsol da la fede.

9 Ma Saul, ch'a së ciama dëcò Paul, essend pien dël Spirit Sant, e avend i eui fiss sù chiel, a l ha dit :

10 O om pien d'ogni ingann e d'ogni astussia, fieul dël Demoni, inimis dë tutta giustisia, cesseras-tu nen dë perverti le vie dël Sëgnour, ch'a soun dritte.

11 Pér causa dë lon, eccou, la man dël Sëgnour a va a casché-te ados, e té saras borgnou sensa vëdi 'l soul fin a un cert temp. E sù 'l moument unaouscurità e dë tenebre a soun toumbà-ie acol; e voultant-se da tutte part, a sërcava queicadun ch'a lou mèneissa pér man.

12 Anloura 'l procounsol vëdand lon ch'a l era arrivà, a l ha crëdù, essend pien d'amirassioun pér la doutrina dël Sëgnour.

13 E quand Paul e coui ch'a l erou ènsem a chiel a soun stait parti da Pafo, a soun vénù a Perge, sità dë Panfilia;

ma Giouan essend-se artirà d'ensem a lour, a l è tournàssène a Gerusalem.

14 E lour essend parti da Perge, a soun vénù a Antiochia, sità dë Pisidia, e essend entrà ènt la sinagoga 'l dì dë sabbat, a soun assétâ-sse.

15 E dop la lettura dë la legge e d'i proufeta, i principai dë la sinagoga a l han mandà-ie di : Omini frate ! s'a i è pér part vosta queich parola d'esourtassioun pér 'l popoul, di-la pura.

16 Anloura Paul essend-se aussà, e avend fait segn coun la man ch'un steissa chiet, a l ha dit : Omini Israeliti, e voui aiti ch'i eve 'l timour d'Iddiou, scoute :

17 'L Diou dë coust popoul d'Israel a l ha elett nosti pare, e a l ha distint glouriousament coust popoul dël temp ch'a stasiou al pais d'Egit, e a l ha fa-ie seurti da lì aussand 'l bras.

18 E a l ha soupourtà-ie al désert circa quarant'anni.

19 E avend distrut sett nassioun al pais dë Canaan, a l ha distribui-ne le terre a sorte.

20 E circa quat sent e sinquant'anni apress, a l ha dà-ie dë giudisse fin a Samuel 'l proufeta.

21 Peui a l han ciamà un re, e Iddiou a l ha dà-ie Saulle, fieul dë Kis, om dë la tribù dë Binjamin ; e a soun passà-sse quarant'anni.

CAP. XIII.

22 E avend-lou lèvà, a l ha dà-ie David pér re, dël qual a l ha décò rendù sta testimouniansa, e a l ha dit : I heu trouvà David, fieul dë Jesse, un om secound mè cœur, ch'a farà tutta mia voulountà.

23 A l è stait da soua sëmens ch'Iddiou, secound soua proumessà, a l ha sussità Gesu pér Salvatour a Israel ;

24 Giouan avend prima predicà 'l batesim dël pentiment a tut 'l popoul d'Israel, dënans dë la vénùa dë Gesu.

25 E coum Giouan a terminava soua cariera, a disia : Chi vë pense-ve ch'i siou ? I soun nen mi *coul*; ma eccou, a i n'a ven un dop mi, al qual i soun nen degn dë dësgroupéie le scarpe dai so pè.

26 Omini fratei ! fieui dë la dissendensa d'Abraam, e coui tra dë voui aiti ch'i tème Idiou, a l è a voui chë la parola dë cousta salute a l è staita mandà.

27 Pérché i abitant dë Gerusalem e i so gouvernator avend-lou nen counoussù, a l han ansi, coundanand-lou, coumpi le parole d'i proufeta, ch'a së lesou tutti i sabba.

28 E bin ch'a trouveissou niente ént chiel ch'a fussa degn dë mort, a l han pregà Pilat dë fé-lou meuiri.

29 E dop ch'a l han avù coumpi tutte le cose ch'a l erou staite scritte dë chiel, a l'han lèvà-lou ént un sepulcro.

243

30 Ma Iddiou a l'ha arsusità-lou d'i mort.

31 E a l è stait vëdù pendent diversi dì da coui ch'a l erou mountà éensem a chiel da Galilea a Gerusalem, ch'a soun i so testimoni dënans al popoul.

32 E i v'announsiouma én quant a la proumessà ch'a l è stata faita a nosti pare,

33 Ch'Iddiou a l ha coum-pi-la énvers dë noui ch'i souma fieui dë lour aiti ; avend sus-sità Gesu, secound ch'a l è scrit al secound salm ; Të seus mè fieul ; i t'heu générà-te én-cheui.

34 E ch'al l'abbia arsussità d'i mort, pér pi nen avei da tourné al sepulcro, a l'ha dilou ént sta manera : I vë rendereu assicura le proumessè dë David.

35 A l è pérché dë lon ch'a dis décò, ént un aut post : Të pérmettras nen chë to Sant a senta la courrussioun.

36 Pérchésicurament David, dop d'avei sërvi ént so temp al consei d'Iddiou, a s'è éndurmi-sse, e a l è stait buttà éensem ai so pare, e a l ha senti la courrussioun.

37 Ma coul ch'Iddiou a l ha arsussità a l ha senti niente dë courrussioun.

38 Empare dounque, omini fratei ! ch'a l è pér chiel chë la remissiou d'i péçà a l è an-nounsià a voui aiti.

39 E chë chiounque a cred a l è giustificà pér meso dë

ATTI,

chiel, dë tut lon ch'i eve nen poudù essi giustificà pér la legge dë Mose.

40 Pie-ve guarda dounque ch'a v'arriva lon ch'a l è dit ént i proufeta :

41 Guarde, dispressatour, e stupi-ve, e ènde én dispersioun ; pérché i vad a fé un'opera ént vost temp, un'opera ch'i la crëderì nen së queicadun a vë la counta.

42 Peui essend surti da la sinagoga d'i Ebreou, i gentii a l han pregà-ie ch'al sabbat vénant a i announsiessou coule parole.

43 E quand l'adunansa a s'é separà-sse, diversi d'i Ebreou e d'i proseliti ch'a sërviou Iddiou, a l han seguità Paul e Barnaba, i quai parland-ie a l han esourtà-ie a tèni-sse fermént la grassia d'Iddiou.

44 E l sabbat vénant, quasi tutta la sità a s'é radunà-sse pér senti la parola d'Iddiou.

45 Ma i Ebreou vëdand tutta coula turba dë gent, a soun rëstà pien d'invidia, e a countradisiou a lon ch'a disia Paul, coun dë bëstemie.

46 Anloura Paul e Barnaba avend pià courage, a l han diie : A l era bensì a voui aiti ch'a së dëvia prima dë tut announsié la parola d'Iddiou ; ma da già ch'i la rifude, e ch'i vë giudiche voui aiti istess indegn dë la vita eterna, eccou, i së voultouma dai gentii.

47 Pérché 'l Sëgnour a l ha coumandà-nëlou coussi : I

t'heu stabili-te pér essi la luce d'i gentii, pér chë tê sie in salute fin a le estremità dë la terra.

48 E i gentii sentand lolì, a së n'a rallegravou, e a glou-rificavou la parola dël Sëgnour ; e tutti coui ch'a l erou dëstinà a la vita eterna, a l han crëdù.

49 Coussi la parola dël Sëgnour a së spantiava pér tut 'l pais.

50 Ma i Ebreou a l han eccità queich founne dévote dë distinsioun, e i principai dë la sità, e a l han sussità una persecussioun countra Paul e Barnaba, e a l han scassà-ie dai so quartè.

51 Ma lour avend soupata countra dë lour la pouver d'i so pè, a soun vënù-ssëne a Iconia.

52 E i dissepoul a l erou pien d'allegría e dël Spirit Sant.

CAP. XIV.

Atti dë San Paul ént Iconia, a Listra, a Derbe e a Antiochia.

OURA a l è arrivà ch'essend a Iconia a soun éntrà énsem ént la sinagoga d'i Ebreou, e a l han parlà d'una tal maniera, ch'un gran quantità d'Ebreou e dë Grec a l han crëdù.

2 Ma coui d'i Ebreou ch'a l erou incredul a l han eccità e irrità i spirit d'i gentii countra i fratei.

3 Dounque a soun fermasse lì un pes dë temp, parland liberament pér 'l Sëgnour, ch'a

CAP. XIV.

rendia testimouniansa a la parola dë soua grassia, fasand dë manera chë dë proudigi e dë miracoul a s'oupereissou pér meso dë lour.

4 Ma l'popoul dë la sità a s'è dividù-sse èn doui, e i un a l erou da la part d'i Ebreou, e i aiti da la part d'i apostoul.

5 E coum a saria fâ-sse una soulevassiuon tant d'i gentii chë d'i Ebreou, e d'i so gouvernatur, pér insulté i apostoul, e pér lapidé-ie;

6 Lour avend-lou savù, a soun scapà-sse; a Listra, e a Derbe, sità dë Licaonia, e ai quartè circounvësin.

7 E a l han announsià-ie l'evangeli.

8 Oura a i era a Listra, un om impoutent d'i so pè, stroupià fin dal utero dë soua mare, ch'a l avia mai caminà, e ch'a së ténisia lì assëtä.

9 Coul om a l è stait a senti Paul mentre ch'a parlava, e chiel avend i eui fiss sù coul lì, e védand ch'a l avia la fede pér essi guari;

10 A l ha di-ie a auta vouss: Aussé-te sù drit sù i to pè. E a s'è aussà-sse fasand un saut, e a l ha caminà.

11 E le gent ch'a l erou lì radunà avend védù lon chë Paul a l avia fait, a l han aussà la vouss, disand ént l linguage dë Licaonia: i dei a soun fâ-sse simil ai omini, e a soun calà giù da noui.

12 E a ciamavou Barnaba, Giove; e Paul, Mercurio,

pérché ch'a l era chiel ch'a pourtava la parola.

13 E queicosa dë pi, a l è chë l sacrificatour dë Giove, ch'a l era dënans a soua sità, avend mënà dë tor coun dë couroune fin al intrè dë la porta, a voulia fé-ie un sacrifici ensem al popoul.

14 Ma i apostoul Barnaba e Paul avend savù lon, a l han sciancà soue vêstimente e a soun campà-sse èn mes a la turba, criand,

15 Edisand: O omini! pérché fe-ve ste cose? I souma dëcò d'omini souget a le stesse passioun chë voui aiti, e i v'announsiouma ch'i abbie a counverti-ve da ste cose inutil al Diou vivent, ch'a l ha fait l ciel e la terra, l mar, e tutte le cose ch'a i soun;

16 'L qual, ént i secul passà, a l ha lassà tutte le passioun caminé ént soue vie.

17 Bin ch'a sia nen lassà-sse sensa testimouniansa, fasand dël ben, e dasand-ne dë pieuve dal ciel, e dë stagioun fertil, e proucurand-ne in abbondansa l nutriment e la countentëssa d'i cœur.

18 E èn disand coule cose, a pena ch'a poudia impedi l popoul dë fé-ie sacrificissi.

19 Sù lon queich Ebreou d'Antiochia e d'Iconia essend souvragiount, a l han guadagnà l popoul, dë manera ch'avend lapidà Paul, a l han rabélà-lou fora dë la sità, crëdand ch'a fussa mort.

20 Ma i dissepoul essend-se radunà d'entourn a chiel, a s'è aussà-sse, e a l è entà ent la sità; e landouman a s'è endà ssène coun Barnaba a Derbe.

21 E dop ch'a l han avù announsià l'evangeli ent coula sità énsili, e instrut diverse personue, a soun tournà a Listra, a Iconio e a Antiochia;

22 Fourtificand l'spirit d'i dissepoul, e esourtand-ie a perseveré ent la fede, e disand coum a l è ch'a bësogna ch'i entrou ent l'regno d'Iddiou pér meso dë moutouben dë tribulassioun.

23 E dop d'avei stabili d'i ansian ent ciascheduna ciesa, secound l'sentiment dë le adunanse, avend fait d'ourassioun e dë digiun, a l han arcoumandà-ie al Sëgnour, ent l'qual a l aviou crëdù.

24 Peui avend travërsà la Pisidia, a soun éndait en Panfilia.

25 E avend announsià la parola a Perge, a soun calà a Attalia.

26 E da lì a l han navigà a Antiochia, da doua a l erou stait arcoumandà a la grassia d'Iddiou, pér l'opera ch'a l aviou terminà.

27 E quand a soun stait arrivà, e ch'a l han avù radunà la ciesa, a l han countà tutte le cose ch'Iddiou a l avia fait pér meso dë lour, e coum a l avia duvert ai gentii la porta dë la fede.

28 E a soun fermà-sse en-

sili un pes dë temp énsem ai dissepoul.

CAP. XV.

Councili d'i Apostoul rù la circoncisione e la giustificassoun pér la legge.

OURA queicadun, ch'a l erou calà da la Giudea, a insegnavou i fratei: S'i si nen circouncis secound l'uso dë Mose, i peuli nen essi salv.

2 Sù laqual cosa una gran countestassioun e una gran disputa essend-se soulevà entra Paul e Barnaba, e lour aiti, a s'è counclus chë Paul e Barnaba, e queicadun aiti tra dë lour, a mountériou a Gerusalem dai apostoul e dai ansian, pér coula questioun.

3 Lour dounque essend mandà pér part dë la ciesa, a l han travërsà la Fenicia e la Samaria, countand la convérsioun d'i gentii; e a l han proucurà una gran allegria a tutti i fratei;

4 E essend arrivà a Gerusalem, a soun stait ricevù da la ciesa, e dai apostoul, e dai ansian, e a l han countà tutte le cose ch'Iddiou a l avia fait pér meso dë lour.

5 Ma, a *disiou*, queicadun dë la setta d'i Farisei ch'a l han crëdù, a soun aussà-sse, disand ch'a van circuncis, e ch'a bësogna coumandé-ie d'ousservé la legge dë Mose.

6 Anloura i apostoul e i ansian a soun radunà-sse pér esaminé coul affè.

7 E dop un gran dibat,

CAP. XV.

Pietrou a s'è aussà-sse e a l ha di-ie : Omini fratei, i savi chë da loung temp Iddiou a l ha elett tra dë noui, afin ch'i gentii a senteissou da mia bouca la parola dë l'evangeli, e ch'a crëdeissou.

8 E Iddiou, ch'a counos i cœur, a l ha rendù-ie testi-mouniansa, dasand-ie l' Spirit Sant l'istess ch'a noui aiti.

9 E a l ha fait nêssuna dif-ferensa tra noui e lour; avend purificà i so cœur pér la fede.

10 Adess dounque, pérchë tente-ve Iddiou voulend im-pouni ai dissepoul un gioug chë nè i nosti pare, nè noui aiti i ouma nen poudù pourté ?

11 Ma i crëdouma ch'i sa-rouma salv pér la grassia dël Sëgnour Gesu Crist, coum lour décò.

12 Anloura tutta l'adunansa a s'è tasù-sse, e a scoutavou Barnaba e Paul, ch'a counta-vou quai proudigi e quale maravie Diou a l avia fait pér meso dë lour tra i gentii.

13 E dop ch'a soun stait chiet, Giacou a l ha pià la parola, e a l ha dit : Omini fratei, scoute-me !

14 Simoun a l ha countà coum Diou a l ha, en prim leug, guardà i gentii pér gavé-ne un popoul counsacrà al so nom.

15 E a l è ént loll ch'a van d'accordi le parole d'i proufeta, secound ch'a l è écrit :

16 Apress dë lon i tournéreu e i riedifichéreu l' tabernacoul

dë David, ch'a l è toumbà ; i riparéreu soue ruine, e i lou tournéreu aussé ;

17 Afin chë tutti i aiti omini a sercou l' Sëgnour, e tutte le nassioun décò sù lequai mè nom a l è invoucà, a dis l' Sëgnour, ch'a fa tutte ste cose.

18 Iddiou a counos soue opere ab eterno.

19 D'apress a lon i soun dë sentiment dë nen inquieté coui dë gentii ch'a së counvërtissou a Diou ;

20 Ma dë scrivi-ie ch'a s'a-stenou dë le countaminassioun d'i idoul, e dë la fournica-sioun, e dë le bestie suffoucà, e dël sang.

21 Pérchë en quant a Mose, a i è fin dal antichità, ént ogni sità, dë gent ch'a lou predicou, da già ch'a lou lesou ént le sinagoghe ogni dì dë sabbat.

22 Anloura a l ha sémià-ie boun ai apostoul e ai ansian, coun tutta la ciesa, dë mandé a Antiochia ensem a Paul e Barnaba d'omini elett tra dë lour ; ch'a soun Giuda, ch'a i diou Barsaba, e Sila, ch'a l erou d'i principai tra i fratei.

23 E a l han scrit pér meso dë lour ént sti termin : I apos-toul, e i ansian, e i fratei, ai fratei tra i gentii a Antiochia, e en Siria, e en Cilicia, Salute !

24 En causa ch'i ouma senti chë queicadun ch'a l erou parti d'ensem a noui, a l han counturbà-ve coun certi dis-cours, agitand voste anime, ént l' coumandé-ve d'essi cir-

councilis, e d'ousservé la legge, sensa ch'i aveissou dài-ne nès-sun ourdin ;

25 I souma stait dë sentiment, essend radunà tutti d'accordi coumun, dë mandé da voui, ènsem a nosti carissim Barnaba e Paul, d'omini ch'i ouma elett ;

26 E ch'a soun d'omini ch'a l han espost soue vite pér 'l nom dë nost Ségnour Gesu-Crist.

27 I ouma dounque mandà Giuda e Sila, ch'a vë faran senti l'istesse cose dë bouca.

28 Pérché a l ha sémià boun al Spirit Sant e a noui, dë nen butté sù voui dë peis pi gros chë ste cose si necessarie,

29 Ch'i v'astene dë le cose sacrificà ai idoul, e dël sang, e dë le bestie suffoucà, e dë la fournicassioun; dë lequai cose, s'i vë n'a pie guarda, i farì ben. Salute !

30 Dounque dop d'avei pià coungè, a soun vénù a Antiochia, e avend radunà la ciesa, a l han counsegnà le lettere.

31 E quand a l han avù-ie lësùe, a soun rëstà rallegrà da la counsolassioun.

32 Pér l'istess Giuda e Sila, ch'a l erou décò proufeta, a esourtavou i fratei coun diversi dëscours, e a i fourtificavou.

33 E dop d'essi stait lì queich temp, a soun stait mandà en darè en pass dai fratei vers i apostoul.

34 Ma a l ha sémià-ie boun a Sila dë sté lì.

35 E Paul e Barnaba a soun décò rëstà a Antiochia, insegnand e announsiand, coun diversi aiti, la parola dël Ségnour.

36 E queich dì dop, Paul a l ha dit a Barnaba : Tour noumë-ssëne a visité nosti fratei pér tutte le sità doua ch'i ouma announsià la parola dël Ségnour, pér vëdi ént che stat ch'a soun.

37 Oura Barnaba a dasia pér counsei dë pié-sse ènsem Giouan, ch'a i diou Marc.

38 Ma a sémiava nen rasounevoul a Paul, chë coul ch'a s'era separà-sse da lour fin da la Panfilia, e ch'a l era nen éndait ènsem a lour pér coul'opera ènsili, a fussa ag-giount a lour aiti.

39 Da lì a i è nassù-ie una countestassioun tra dë lour ch'a l ha fait ch'a soun separà-sse un da l'aut, e chë Barnaba, piand Marc, a l ha navigà en Cipro.

40 Ma Paul avend elett Sila pér accoumpagné-lou, a l è parti da lì, dop d'essi stait racoumandà a la grassia d'Idiou dai fratei.

41 E a l ha travërsà la Siria e la Cilicia, fourtificand le ciese.

CAP. XVI.

Atti e patiment dë San Paul a Listra, a Troade, a Filippi, &c.

E a l è arrivà a Derbe, e a Listra; e eccou, a i era ènsili un dissepoul pér nom Timoteo, fieul d'una foumna

CAP. XVI.

ebrea, fedel, ma d'un pare grec;

2 L qual a l avia una bouna testimouniansa d'i fratei ch'a l erou a Listra, e a Iconia.

3 Paul a l ha voulsù ch'a i èndeissa ènsem; e avend-lou pià coun chiel, al l'ha circounjis, pérché d'i Ebreou ch'a l erou ènt coui post lì, pérché a saviou tutti chë so pare a l era Grec.

4 Lour dounque, passand pér le sità, a i moustravou a ousservé le regoule decretà dai apostoul, e dai ansian dë Gerusalem.

5 Coussi le ciese a l erou fourtificà ènt la fede, e a crëssioù èn mumer ogni dì.

6 Peui avend traversà la Frigia e'l pais dë Galazia, a i è stà-ie prouibi dal Spirit Sant d'announsié la parola èn Asia.

7 E essend vénù èn Misia, a prouvavou d'èndé èn Bittinia; ma l' Spirit dë Gesu a l ha nen përmëtù-iélou.

8 Èn counseguensa, avend passà la Misia, a soun calà a Troade.

9 E Paul a l ha avù dë neuit una visioun, d'un om Macedonian ch'a s'è présentasse dënans a chiel, e a l'ha pregà-lou, disand: Passa èn Macedonia, e agiutë-ne.

10 Quand dounque a l ha avù vist coula visioun, i ouma proucurà subit d'èndé èn Macedonia, councludend da lon chë l Sëgnour a l avia ciama-ne pér evangelisé-ie.

11 Coussi, essend parti da Troade, i souma èndait èn drittura a Samotrace, e l' dì dop a Neapoli;

12 E da lì a Filippi, ch'a l è la prima sità dël quartè dë Macedonia, e ch'a l è una coulonia, e i ouma sougiournà queich dì ènt la sità.

13 E l' dì dël sabbat i souma surti da la sità, vers l' leug doua ch'un avia la coustuma dë fé la preghiera, vësin al fium; e noui essend lì assëtà, i ouma parlà a le done ch'a l erou riunie.

14 E una dona, pér nom Lidia, marcanda dë porpora, ch'a l era dë la sità dë Thiatira, e ch'a sërvia Iddiou, a l ha senti, e l Sëgnour a l ha durvié l' cœur, pér ch'a steissa attenta a le cose chë Paul a disia.

15 E dop ch'a l è staita batesà, coun soua famia, a l ha pregà-ne disand: Si giudiche ch'i siou fedel al Sëgnour, èntre ènt mia ca, e ste-ie. E a l ha oubligà-ne a fé-lou.

16 Oura a l è arrivà chë, mentre ch'i èndasiou a la preghiera, i souma stait incountrà da una serva ch'a l avia un spirit dë Pitone, e ch'a pourtava un gros proufit ai so padroun èndévinand.

17 E a s'è buttà-sse a vénine apress, Paul e noui aiti, èn criand, e disand: Sti omini a soun i sërvitour dël Diou souvrant, e a v'announsiou la via dë la salute.

18 E a l ha fait lon durant diversi dì ; ma Paul, essende impourtunà, a s'è voultà-sse, e a l ha dit al spirit : I tē coumandou, ën nom dë Gesu Crist, dë seurti da sta fia ; e a l è surti-ne.

19 Ma i so padroun, vëdand chë la speransa dë so guadagn a l era persa, a l han pià Paul e Sila, e a l han rabëla-ie, ént la piassa publica, dënans ai magistrat.

20 E a l han presentà-ie ai gouvernator, disand : Sti omuni sì ch'a soun Ebrou, a intourbidou nostra sità ;

21 Pérché a announsiou dë massime ch'a n'è nen permes dë riceivi, nè d'ousservé, da già ch'i souma Rouman.

22 'L popoul décò a s'è soulevà-sse countra dë lour ; e i gouVERNATOUR avend-ie fait scianché le veste, a l han coumandà dë dé-ie dël fouet.

23 E dop d'avé-ie dait diverse fouatà, a l han buttà-ie ën présoun, dasand-ie ourdin al counserge dë custoudi-ie al sicur.

24 'L qual avend ricevù coul ourdin, a l ha buttà-ie al founs dë la présoun, e a l ha strenzù-ie i pè ént dë sep.

25 Oura, sù la mesa neuit, Paul e Sila a pregavou, cantand le lodi d'Iddiou ; dë manera ch'i présoune a i sentiou.

26 E tut a coup a s'è fâ-sse un gran terremot tal chë le foundamente dë la présoun a crolavou ; e sù 'l moument

tutte le porte a soun durvi-sse, e le cadene dë tutti a soun dëstacà-sse.

27 Sù lon 'l counserge esend-se dësvià, e vëdand le porte dë la présoun duverte, a l ha tirà soua spa, e a voulia massé-sse, crëdand ch'i prësoune a füssou scapà-sse.

28 Ma Paul a l ha crià a auta vouss, disand : Fa-te nësun mal ; pérché i souma tutti énsissi.

29 Anloura, avend ciamà dë ciair, a l è courù drinta, e tut tramouland a s'è campà-sse ai pè dë Paul e dë Sila.

30 E avend-ie ménà fora, a l ha di-ie : Ségnouri, cosa bësognë-lou ch'i fassou pér essi salv ?

31 A l ha dit : Cred al Ségnour Gesu-Crist ; e tê sara salv, ti e toua ca.

32 E a l han announsià-ie la parola dël Ségnour, e a tutti coui ch'a l erou ént soua ca.

33 Dop dë lon, piand-ie bel e ént coul'oura dë la neuit, a l ha lavà soue piaghe dë lour, e, subit dop, a l è stait batèsà éensem a tutti coui dë soua ca.

34 E avend-ie ménà ént soua ca, a l ha sërvi-ie da mangé, e a s'è rallegrà-sse pérché ch'ensem a tutta soua ca a l avia crëdù én Diou.

35 E quand a l è stait dì, i gouVERNATOUR a l han mandà d'ussiè, pér di-ie : Lassa éndé coule gent li.

36 E'l counserge a l ha riferi coule parole a Paul : I

CAP. XVII.

gouvernatour a l han mandà di ch'un vè lasseissa èndé; seurti dounque adess, e ènde-vène ën pass.

37 Ma Paul a l ha dit ai ussiè: Dop d'avei-ne souatà publicament, sensa fourma dë prouces, noui aiti ch'i souma Rouman, a l han buttà-ne ën prèsoun; e adess a ne buttou fora ën segret? A l ha nen da èndé parei: ma ch'a venou lour istess, e ch'a ne buttou fora.

38 E i ussiè a l han riferi coule parole ai gouvernatour, ch'a l han avù paura, avend senti ch'a l erou Rouman.

39 E pérché dë lon a soun vénù da lour, e a l han pregàie; peui, avend-ie buttà ën libértà, a l han supplicàie dë parti da la sità.

40 Anloura, essend surti da la prèsoun, a soun èntrà da Lidia, e avend védù i fratei, a l han counsoulàie, e a soun parti-ssëne.

CAP. XVII.

Acti e patimenti dë San Paul a Tessalonica, a Berea e a Atone.

PEUUI avend travërsà pér Anfipoli e pér Apollonia, a soun vénù a Tessalonica, doua ch'a i era una sinagoga d'Ebreou.

2 E Paul, secound soua coutuma, a l è èndàie, e durant tre Sabbat, a disputava coun lour pér le scripture;

3 Spiegand e prouvand ch'a l avia bésougnà chë Crist a

patiessa, e ch'a arsussiteissa d'i mort, e chë coul Gesu, l qual *a disia* i v'announsiou, a l era 'l Crist.

4 E queicadun dë lour a l han crëdù, e a soun uni-sse a Paul e a Sila, e una gran moltitudine dë Grec ch'a sérviou Iddiou, e dë founne dë qualité ën boun numer.

5 Ma i Ebreou incredul es-send pien d'invidia, a l han pià queich fenean pien dë malissia, i quai, avend rabastà dë gent dël popoul, a l han fait un sussur ënt la sità, e che, avend foursà la ca dë Giasoun, a l han sércàie pér mënè-ie al popoul.

6 Ma avend-ie nen trouvà, a l han rabèlè Giasoun e queich fratei dënans ai gouvernatour dë la sità; ën cri-and: Cousfi-ssi ch'a l han buttà tut 'l mound ën scounquas, a soun déçò vénù sì.

7 E Giasoun a l ha artiràie a soua ca; e a van tutti contra i edit dë Cesare, disand, ch'a i è un aut re, Gesu.

8 Dounque a l han soulevà 'l popoul e i gouvernatour dë la sità, ch'a sentiou coule cose.

9 Ma, dop d'avei ricevù caussioun da Giasoun a dai aiti, a l han lassàie èndé.

10 E subit i fratei a l han buttà fora dë neuit, Paul e Sila, pér èndé a Berea, doua essend arrivà a soun èntrà ënt la sinagoga d'i Ebreou.

11 Oura sti-ssi a soun stait pi generous chë ne i Ebreou

dë Tessalonica ; pérché a l han ricevù la parola coun tutta premura, esaminand tutti i dì le scripture, së le cose a l erou coum a i lou disiou.

12 Dounque diversi dë lour a l han crèdù, e dë founne greche dë distinsioun, e décò d'omini, en numer passabilment gros.

13 Ma quand i Ebreou dë Tessalonica a l han savù chë la parola d'Iddiou a l era décò announsià da Paul a Berea, a soun vénù-ie, e a l han eccità 'l popoul.

14 Ma anloura i fratei a l han fait subit seurti Paul fora dë la sità, coum pér èndé vers 'l mar ; ma Sila e Timoteo a soun èncoura stait ll.

15 E coui ch'a s'erou incarigà-sse dë butté Paul al sicur, a l'han ménà-lou fin a Atene ; e a soun parti-sséne dop d'avei ricevù ourdin pér Sila e Timoteo ch'a vénéissou prest a giounz-lou.

16 E mentre chë Paul a i spétava a Atene, so spirit a s'inaspria ènt chiel istess, considerand coula sità intierament daita al idoulatria.

17 A disputava dounque ènt la sinagoga coun i Ebreou e coun i dévot, e tutti i dì ènt la piassa publica coun coui ch'a s'i trouvavou.

18 E queicadun d'i filosof epicurian, e d'i stoissan a soun buttà-sse a parlé coun chiel, e i un a disiou : Cos'è-lou ch'a veul di coust ciaraméloun ? E

i aiti a disiou : A sémia ch'a sia announsiatour dë diou fourëste ; pérché ch'a i announsiava Gesu e la risurressioun.

19 E avend-lou pià, a l'han ménà-lou ènt l'areopago, e a l han dit : Poudroum-ne nen savei qual a sia coula neuva doutrina, dë cui tè parles ?

20 Pérché tè n'empisses i ourie dë certe cose straordinarie ; dounque i voulouma savei cosa ch'a significou coule cose.

21 Oura tutti i Atenieis e i fourëste ch'a stasiou ènsili, a s'ocupavou dë nen aut mac a di, o a senti dë nouvità.

22 Paul essend dounque èn mes a l'areopago, a l ha dit : Omini Atenieis ! i vë védou quasi trop dévot in ogna cosa.

23 Pérché èn passand e èn countempland voste divoussioun, i un fin a trouvà un altar sù 'l qual a i era scrit : AL DIOU NEN COUNOUSSU ; coul ll dounque ch'i ounoure sensa counossé-lou, a l è coul ch'i v'announsiou.

24 'L Diou ch'a l ha fait 'l mound e tutte le cose ch'a i soun, essend 'l Sëgnour dël ciel e dë la terra, a abita nen ènt i tempi fait coun la man ;

25 E a l è nen sërvi pér le man d'i omuni, coum s'a l aveissa bësogn dë queicosa, mentre a l è chiel ch'a da a tutti la vita, 'l respir, e tutte le cose ;

26 E a l ha fait d'un sang

CAP. XVIII.

soul tutta la specie umana pér abité sù tutta l'estensioun dë la terra, avend determinà le stagioun ch'a l ha stabilie e i counfin dë soua abitassioun,

27 Afin ch'a sercou 'l Ségnour, pér vëdi s'a poudriou ënt queich manera touché-lou en tastouniand, e trouvé-lou, bin ch'a sia nen lountan d'un a pérun dë noui aiti.

28 Pérché da chiel i ouma la vita, 'l moto e l'essere; seound ch'a l han di-lou anche queicadun d'i vosti poeta: Pérché décò i souma soua progenie.

29 Essend dounque la progenie d'Iddiou, i dévouma nen stimé chë soua divinità a sia simil a l'or, o a l'argent, o a la pera taia pér l'arte e l'industria d'i omuni.

30 Ma Iddiou passand sù coui temp d'ignouransa, a announzia adess a tutti i omuni, en tutti i leug, ch'a së pentou;

31 Pérché a l ha fissà un dì al qual a dev giudiché seound la giustissia 'l mound universal, pér meso d'un om ch'a l ha predestinà; dël che a l ha dait una preuva certa a tutti, avend-lou arsussità dai mort.

32 Ma quand a l han senti coula parola dë la risurressioun d'i mort, i un a së n'a burlavou, e i aiti a disiou: I tê sentirouma peui sù lon.

33 E coussi Paul a s'è èndà-ssëne d'en mes a lour.

34 Però queicadun a soun èndà-ie ènsem, e a l han crëdù;

fra i quai ansi a i era Diounis dë l'Areopago, e una foumna pér nom Damaride, e queicadun aiti ènsem a lour.

CAP. XVIII.

Acti dë San Paul a Corinto, &c., e d'Apollos a Efeso.

DOP dë lon Paul, essend parti da Atene, a l è vénù a Corinto.

2 E avend-ie trouvà un ebrou, pér nom Aquila, nativ dël pais dë Pont, ch'a l era vénù en po prima d'Italia coun soua foumna Priscilla, pérché chë Claudio a l avia coumandà chë tutti i Ebrou a surteissou da Rouma, a l è èndait da lour.

3 E sicoum a l era dë l'istess mëste, a l è stait ènsem a lour, e a travaiava. E so mëste, a l era dë fé dë tende.

4 E ogni sabbat a disputava ënt la sinagoga, e a persuadia tant i Ebrou chë i Grec.

5 E quand Sila e Timoteo a soun stait vénù da Macedonia, Paul, essend stimulà dal Spirit, a proutestava ai Ebrou chë Gesu a l era 'l Crist.

6 E coum a lou countradi- siou, e ch'a bestëmiavou, a l ha soupatà soue vëstimente, e a l ha di-ie: Chë vost sang a sia sù vosta testa, i n'a peus dë niente! I më n'a vad bel e adess vers i gentii.

7 E essend surti da lì, a l è entrà ënt la ca d'un om ch'a i disiou Giust, ch'a sërvia Id-

diou, e dël qual la ca a ténia a la sinagoga.

8 Ma Crispo, principal dë la sinagoga, a l ha crëdù al Sëgnour coun tutta soua ca ; e diversi aiti dëcò d'i Corintian avend-lou senti, a l han crëdù, e a soun stait batësà.

9 Oura l Sëgnour a l ha die a Paul dë neuit, ènt una visioun : Tem nen ; ma parla, e tas-te nen ;

10 Pérché i soun ènsem a ti, e nèssun a té butterrà le man ados pér fé-te dë mal ; e i heu un gran popoul ènt cousta sità.

11 Èn conseuenta a l è fermà-sse lì un ann e sess meis, insegnand èn mes a lour la parola d'Iddiou.

12 Ma dël temp chë Gallion a l era procounsoul d'Acacia, i Ebreou, a soun soulevàsse *tutti* d'accordi countra Paul, e a l'han mënà-lou dënans al tribunal,

13 Èn disand : Coust om a persuad le gent dë servi Iddiou countra la legge.

14 E coum Paul a voulia deurvi le bouca, Gallion a l ha dit ai Ebreou : O Ebreou ! s'a së trateissa dë queich in giustissia, o dë queich delit, i vë supportériou tant ch'a saria rasounévoul ;

15 Ma s'a së trata dë parole, e dë nom, e dë vosta legge, i butterrì ourdin voui aiti stess ; pérché i veui nen essi giudisse dë coule cose.

16 E a l ha fâ-ie artiré da dënans al tribunal.

17 Anloura tutti i Grec avend pià Sostene, ch'a l era 'l principal dë la sinagoga, a i dasiou dënans al tribunal, sensa chë Gallion a së n'a butteissa èn pena.

18 E quand Paul a l è èncoura stait lì un bel poc, a l ha pià coungè d'i fratei, e a l ha navigà èn Siria, e ènsem a chiel Priscilla e Aquila, dop d'essi-sse fait tousouné la testa a Cencrea, pérché ch'a l avia fait un vout.

19 Peui a l è arrivà a Efeso, e a l ha lassà-ie lì ; ma essend èntrà ènt la sinagoga, a s'è buttà-sse a dëscouri coun i Ebreou,

20 Ch'a l'han pregà-lou dë fermé-sse èncoura pi dë temp ènsem a lour ; ma a l'ha nen voulusù-lou councedi.

21 E a l ha pià coungè da lour, èn disand : a bësogna assolutament ch'i fassou la prossima festa a Gerusalem ; ma i tournéreu èncoura da voui, së Diou veul. Coussi a l ha fait vela da Efeso.

22 E quand a l è stait calà a Cesarea, a l è mountà a saluté la ciesa, e dop a l è calà a Antiochia.

23 E avend-ie sougiournà queich temp, a l è èndà-ssène, e a l ha travërsà tut dë seguit 'l pais dë Galazia e dë Frigia, fourtificand tutti i dissepoli.

24 Ma a i è vénù-ie un ebreou a Efeso, pér nom Apollos, nativ d'Alessandria, om eloquent, e sapient ènt le scripture,

CAP. XIX.

25 Ch'a l era, ént queich manera, istrut ént la via dël Ségnour; e coum a l avia un gran zelo, a spiegava e a insegnava bin esattament le cose ch'a councernou 'l Ségnour, quantounque a counouseissa mac 'l batesim dë Giouan.

26 Dounque a l ha coumèssà a parlé liberament ént la sinagoga; e quand Priscilla e Aquila a l'han avù-lou senti, a l'han pià-lou ènsem a lour, e a l han spiegà-ie pi particoularment la via d'Iddiou.

27 E coum a l ha voulù passé èn Acaia, i fratei, ch'a l'aviou esourtà-lou a èndé-ie, a l han scrivù ai dissepoul, dë ricevè-lou; e quand a l è stàie arrivà, a l è stait d'un gran vantage a coui ch'a l aviou crèdù pér la grassia.

28 Pérché a persuadia publicament i Ebreou coun una gran veemensa, dimoustrand, pér meso dë le scripture, chë Gesu a l era 'l Crist.

CAP. XIX.

Atti dë San Paul a Efeso, e sedissiououn countra dë chiel.

OURA a l è arrivà, coum Apollos a l era a Corinto, chë Paul, dop d'avei travèrsà tutti i quartè superiour, a l è vénù a Efesò, doua, avend trouvà dë certi dissepoul, a l ha di-ie:

2 Eve ricevù l'Spirit Sant quand i eve crèdù? E lour a l han rispost: I ouma gnanca senti di, s'a i è un Spirit Sant.

3 E chiel a l ha di-ie: Dë

qual *batesim* dounque se-ve stait batèsà? A l han rispost: Dël batesim dë Giouan.

4 Anloura Paul a l ha dit: A l è vera chë Giouan a l ha batèsà dël batesim dë pentiment, disand al popoul, ch'a credeissou ént coul ch'a vénia apress dë chiel; cioè, èn Gesu Crist.

5 E avend senti coule cose, a soun stait batèsà èn nom dël Ségnour Gesu.

6 E dop chë Paul a l ha avù-ie fait l'impousissiououn dë le man, l'Spirit Sant a l è calà sù lour, e coussi a l han parlà diverse lingue, e a l han proufetisà.

7 E tutti coui omìnì ènsili a l erou circa doudess.

8 Peui essend éntrà ént la sinagoga, a l ha parlà sensa timour durant tre meis, disputand, e persuadend le cose dël regno d'Iddiou.

9 Ma coum queicadun a s'induriou, e a crèdiou nen, parland mal dë la via *d'el Ségnour* dënans al popoul, chiel, essend-se artirà d'ensem a lour, a l ha separà i dissepoul, e a disputava tutti i dì ént la scola d'un ch'a i disiou Tiran.

10 E loli a l ha countinuà pér l' spassi dë doui anni; dë manera chë tutti coui ch'a stasiou èn Asia, tant Ebreou chë Grec, a l han senti la parola dël Ségnour Gesu.

11 E Diou a fasia dë proudigí straourdinari pér le man dë Paul;

12 A segno tal ch'a pourta-vou fin a dé fassoulet e dé faudai d'ënsima dé so corp sù i malavi, e a l erou guarì dé soue maladie, e i spirit malign a surtiou.

13 Anloura queicadun tra i Ebreou esorcisti, ch'a couriou dëssà e dëlà, a l han prouva d'invoché l' nom dël Sëgnour Gesu sù coui ch'a l erou ëm-poussessà dai spirit malign, ën disand : I vë scoungiurouma pér coul Gesu chë Paul a pre-dica.

14 E coui ch'a fasiou lon a l erou sett fieui dé Sceva, ebreou, principal sacrificatour.

15 Ma l'spirit malign rëspoundand, a l ha dit : I coun-ossou Gesu, e i seu chi ch'a l è Paul ; ma voui aiti, chi se-ve ?

16 E l'om ént l' qual a i era l'spirit malign, a l è sautà-ie ados, e essend-sëne impadrouni, a l ha maltratà-ie talment, ch'a soun scapà-sse d'ënt cou-la ca dësvësti e feri.

17 Oura lolì a l è savù-sse da tutti i Ebreou e i Grec ch'a stasiou a Efeso ; e a soun tutti stait pià da la paura, e l' nom dël Sëgnour Gesu a l era glou-rificà.

18 E diversi dé coui ch'a l aviou crëdù a vëniou, coun-fessand e diciarand lon ch'a l aviou fait.

19 Diversi décò dé coui ch'a s'erou dà-sse a dé pratiche curiose, a l han pourtà i so liber e a l han brusà-ie dënans a tutti, e avend-ne calcoulà l'

valour, a s'è trouvà-sse ch'a mountava a sinquanta mila pesse d'argent.

20 Coussi la parola dël Sëgnour a së spantiava sensi-bilment e a prouduia dé gran effet.

21 Oura dop chë coule cose a soun staite faite, Paul a s'è proupounù-sse ént l'Spirit, dé passé pér la Macedonia e pér l'Acaia, e d'ëndé a Geru-salem, disand : Dop d'essi stait énsili bësogna décò ch'i vëdou Rouma.

22 E avend mandà én Ma-cedonia doui dé coui ch'a lou assistiou ; Timoteo e Erasto, a l è fermà-sse queich temp én Asia

23 Ma ént coul temp lì a l è arrivà una gran turboulenza, én causa dé la doutrina.

24 Pérché un certou om, ch'a së ciamava Demetrio, l' qual a travaiava én argentaria, e ch'a fasia dé pëcít tempi én argent dé Diana, e ch'a pour-tava moutouben dé proufit ai ouperari dël mëste,

25 A l ha radunà-ie, éensem a d'aiti ch'a travaiavou a dé cose simil, e a l ha di-ie : O omni ! I savi chë tut nost guadagn a ven da coul travai.

26 Oura i vëde e i sente coum nen soulament a Efeso, ma quasi pér tutta l'Asia, coust Paul sì, coun dé persuasiooun, a l ha fait cambié de sentiment a moutouben dé gent, disand ch'a soun nen dé diou coui ch'a së fan coun la man.

CAP. XX.

27 E a i è pa mac dë pericoul pér noui chë nost mëste a vena a essi dëspresià ; ma décò chë l' tempio dë la gran dea Diana a resta pi niente stimà, e ch'a arriva chë soua maestà, chë tutta l'Asia e l' mound universal a adora, a sia ridouta al niente.

28 E quand a l han avù senti coule cose, a soun réstà tutti pien d'ira, e a soun buttasse a crié, disand : La Diana d'i Efesian a l è granda !

29 E tutta la sità a l è staita piena dë counfusioun ; e a soun campà-sse en foulà ent l' teatro, e a l han pià Gaio e Aristarco, macedonian, compagn dë viage dë Paul.

30 E coum Paul a voulia entré vers l' popoul, i dissepoli a l' han nen përmëtùi-lou.

31 Queicadun décò d'i Asiarchi, ch'a l erou i so amis, a l' han mandà da chiel, pér preghé-lou dë nen présenté-sse al teatro.

32 I un dounque a criavou d'una manera, e i aiti d'un auta, pérchë la riunioun a l era counfusa, e ansi diversi a saviou gnanca l' pérchë ch'a fassou radunà.

33 Anloura Alessandro a l è stait foursà dë seurti d'ent la foulà, i Ebreou poussand-lou ; e Alessandro coun dë segn dë la man, a voulia fé counossi soua scusa al popoul.

34 Ma quand a l han savù ch'a l era Ebreou, a s'é lévà-sse una vouuss da tutti, durant l'

spassi quasi dë doui oure, crì and : La Diana d'i Efesian a l è granda !

35 Ma l' segretari dë la sità avend apasià coul tumult, a l ha dit : Omini Efesian, e qual è-lou l'om ch'a sappia nen chë la sità d'i Efesian a l è dedicà al sërvissi dë la gran dea Diana, e a l'immagine, prole dë Giove ?

36 Dounque coule cose es-send parei sensa countradissioun, a bësogna ch'i v'apasie, e ch'i fasse niente coun imprudensa.

37 Pérchë coule gent ch'i eve mënà, a soun nen sacrilegi, nè bëstemiatour dë vosta dea.

38 Ma së Demetrio e i ouperari ch'a soun ensem a chiel, a l han queicosa da di countra queicadun, a i è l'udiensa, e a i è dë procounsoul ; ch'a s'i fassou ciamé i un i aiti.

39 E s'i l eve queicos'aut da ciamé, loll a poudrà decidësse ent una adunansa debitament counvoucà.

40 Pérchë i souma en pericoul d'essi accusà dë sedissioun pér lon ch'a s'è passà-sse èncheui ; da già ch'a i è nésson moutiv ch'i peussou adui pér dé rasoun dë sta tourbulensa. E quand a l ha avù dit coule cose, a l ha licensià l'adunansa.

CAP. XX.

Viagi e atti dë San Paul en Grecia e en Asia.

OURA dop chë l' tumult a l ha cessà, Paul a l ha fait

véni i dissepoul, e avend-ie
embrassà, a l è parti pér èndé
en Macedonia.

2 E quand a l è stait passà
pér coui quartè ènsili, e ch'a l
ha avù-ie fait diverse esourta-
sioun, a l è vénù en Grecia.

3 E dop d'avé-ie sougiournà
tre meis, i Ebreou avend-ie
prountà d'insidie pér 'l cas
ch'a fissa èndà-sse a èmbarché
pér la Siria; un è stait dë sen-
timent dë tourné pér la Mace-
donia.

4 E Sopatro dë Berea a
dèvia accompagné-lou fin en
Asia, e tra i Tessalonissan,
Aristarco e Secound, ènsem a
Gaia Derbian, e Timoteo; e
dë coui d'Asia, Tichico e Tro-
fimo.

5 Sti-ssi dounque essend
èndait dénans, a l han spétâ-
ne a Troade.

6 E noui aiti, avend fait
vela da Filippi, dop i dì d'i pan
sensa lèva, i souma arrivà da
lì a sinq dì vésin a lour, a
Troade, e i ouma sougiournà-
ie sett dì.

7 E, 'l prim dì dë la sémama,
i dissepoul essend radunà pér
roumpi 'l pan, Paul, ch'a dèvia
parti 'l dì dop, a l ha fà-ie un
discours, ch'a l ha prouloungà
fin a mesa-neuit.

8 Oura a i era moutouben
dë lampade ènt la stansa auta
doua ch'a l erou radunà.

9 E un giouvénot, pér nom
Eutico, ch'a l era assétà sù
una fénesta, essend oupres da
una seugn proufounda pendent

'l loung discours dë Paul, tras-
pourtà da la seugn, a l è
toumbà giù dal ters pian, e a
l'han aussà-lou mort.

10 Ma Paul essend calà
giù, a s'è chinà-sse sù chiel, e
a l'ha èmbrassà-lou, e a l ha
dit: Affane-ve nen, pérchê soua
anima a l è ènt chiel.

11 E dop ch'a l è stait
tournà sù, e ch'a l ha avù rout
'l pan, e mangià, e ch'a l ha
avù parlà un pes fin a l'alba,
a l è parti.

12 E a l ha mënà ènsili 'l
giouvénot viv, dël che a soun
rèsta-ne estremament coun-
soulà.

13 Oura essend entrà ènt
la nav, i souma stait pourtà a
Asson, doua ch'i dèviou tour-
na pié Paul; pérchê a l avia
coumandà coussi, avend risou-
lù dë fé coula stra a pè.

14 E quand a l ha avù-ne
tourna giunzi a Asson, i l'
ouma pia-lou ènsem a noui, e
i souma èndait a Mitilene.

15 Peui essend parti da ll,
'l dì apress i ouma abboudà
vis-a-vi dë Chio; landouman
i souma arrivà a Samo; e
essend-se fermà a Trogile, i
souma vénù 'l dì apress a
Milet;

16 Pérchê Paul a s'era pro-
post dë passé dèl à d'Efeso, pér
nen sougiourné en Asia; pér-
chê ch'a së fasia una premura
d'essi, s'a i fissa poussibil, 'l
dì dë la pentecoste a Gerusa-
lem.

17 Oura a l ha mandà da

CAP. XX.

Miletò a Efeso, pér sé vèni i Pastour dë la ciesa;

18 I quai, vénù ch'a soun stait da chiel, a l ha di-ie : I savi dë che manera i soun coumpourtà-me coun voui aiti fin dal prim dì ch'i soun èntrà èn Asia ;

19 Sèrvand 'l Sègnour èn tutta umiltà, e coun moutouben dë lacrime, e èn mes a tante tribulassioun, ch'a soun arrivà me pér le ènsidie d'i Ebrou ;

20 E coum i soun sparmiàme ènt niente dë lon ch'a v'era util, avend-ve predicà, e avend insegnà publicament, e pér le ca ;

21 Scoungiurand i Ebrou e i Grec dë counvèrti-sse a Diou, e dë crèdi èn Gesu-Crist nost Sègnour.

22 E adess, eccou, essend ligà pér l' Spirit, i më n'a vad a Gerusalem, ignourand le cose ch'a devou arrivé-me ènsili ;

23 Nen aut mac chë l'Spirit Sant a m'avèrtis da una sità a l'auta, disand, chë dë cadene e dë tribulassioun a më spètou.

24 Ma i fas caso dë niente, e mia vita a m'è nen pressioussa, basta chë coun allegria i terminou mia carriera, e l ministero ch'i heu ricevù dal Sègnour Gesu, pér rendi testimouniansa a l'evangeli dë la grassia d'Iddiou.

25 E adess, eccou, i seu chë nèssun dë tutti voui aiti, èn mes ai quai i soun passà predicand 'l regno d'Iddiou, a më vèdrà pi nen.

26 Èn conseguensa i vë

piou èncheui da testimoni, ch'i soun net dël sang dë tutti.

27 Pérchë i soun nen sparmià-me a announsié-ve tut 'l counsei d'Iddiou.

28 Pie dounque guarda a voui istess, e a tutta la grege sù laqual l' Spirit Sant a l ha stabili-ve Vèscou, pér dé la pastura a la ciesa d'Iddiou, laqual a l ha acquistà coun so propri sang.

29 Pérchë i seu chë dop mia partensa a intrerà fra voui aiti dë lu pericoulousissim, ch'a sparmièran nen la grege ;

30 E ch'a i venèrà fora tra dë voui aiti istess d'omini ch'a announsièran dë doutrine couroute, coun la vista dë tiré-sse apress dë dissepoul.

31 Pérchë dë lon vigile, arcourdand-ve chë durant l' spassi dë tre anni, i heu nen cessà neuit e dì d'avèrti ciaschedun dë voui.

32 E adess, mei fratei, i v'arcoumandou a *Diou*, e a la parola dë soua grassia, l' qual a l è poutent, pér fini d'edifiche-ve, e pér dé-ve l'eredità coun tutti i sant.

33 I heu desiderà nè l'argent, nè l'or, nè la vesta dë nèssun.

34 E i savi voui istess chë ste man a m'han proucurà-me le cose ch'a m'erou necessarie, e a coui ch'a l erou ènsem a mi.

35 I heu moustrà-ve èn tut chë labourand coussi, bësogna suppourté i deboul, e arcourdéssè dë le parole del Sègnour

Gesu, ch'a l ha dit : Ch'un è pi fourtunà dë poudei dé, chë d'essi ciamà a riceivi.

36 E dit ch'a l ha avù ste parole, a s'è èngénouïà-sse, e a l ha fait l'ourassioun ènsem a tutti lour aiti.

37 Anloura tutti a l han piourà amarament, e campand-se al col dë Paul, a lou basavou ;

38 Essend afflit massimamente ën causa dë coula parola ch'a l avia di-ie, ch'a lou vëdriou pi nen ; e a l'ha mënà-lou a la nav.

CAP. XXI.

Viagi e atti dë San Paul èn Siria e a Gerusalem.

Coussi dounque essend parti, e essend-ne allountanà da lour, i souma èndait èn drittura a Coo, e lì dì dop a Rodi, e da lì a Patara.

2 E avend trouvà ènsili una nav ch'a travërsava èn Fenicia, i souma mountà-ie drinta, e i souma parti.

3 Peui avend Cipro èn vista, i l'ouma lassà-la a man sénistra, e tirand vers la Siria, i souma arrivà a Tiro; pérché la nav a dëvia lassé so caric ènsili.

4 E avend trouvà lì dë dissepoul, i souma fermà-ssie sett dì. Oura a disiou pér l' Spirit a Paul ch'a mounteissa nen a Gerusalem.

5 Ma passà coui dì lì i souma parti, e i souma buttàsse pér stra, essend accoum-

pagnà da tutti coun soue founenne e soue masëna, fin a fora dë la sità ; e avend buttà i gënoui ën terra sù la spounda, i ouma fait l'ourassioun.

6 E dop d'essi-sse èmbrassà i un i aiti, i souma mountà sù la nav, e i aiti a soun tournà a soue ca.

7 E coussi, terminand nosta navigassioun, i souma vënù da Tiro a Tolemaide; e dop d'avei salutà i fratei, i souma fermàsse un dì ènsem a lour.

8 E landouman Paul e soua compagnia partand da lì, i souma vënù a Cesarea ; e essend èntrà ènt la ca dë Flip l'Evangélista, ch'a l era un d'i sett, i souma fermà-sse da chiel.

9 Oura a l avia quat fie vergini ch'a proufetisavou.

10 E coum i souma stait lì diversi dì, a l è arrivà da Giudea un proufeta, pér nom Agabo;

11 'L qual, essend vënù a véd-ne, a l ha pià la sentura dë Paul, e liandsë-la a le man e ai pè, a l ha dit : L' Spirit Sant a dis ste cose : I Ebreou a liéran coussi a Gerusalem l'om a chi ch'a l è sta sentura, e a lou daran ènt le man d'i gentii.

12 Quand i ouma avù senti coule cose, noui, e coui ch'a l erou dël leug, i l'ouma pregà-lou ch'a mounteissa nen a Gerusalem.

13 Ma Paul a l ha rispost : Cosa fe-ve èn piourand e af-

CAP. XXI.

fligend mè cœur ? pér mi i soun bel e prount nen soulament d'essi lià, ma anche dë meuirì a Gerusalem pér'l nom dël Sègnour Gesu.

14 Coussi, da già ch'a poudia nen essi persuas, i souma stait chiet lì ènsima, disand : La voulountà dël Sègnour sia faita !

15 Queich dì dop, avend carigà nosti equipage, i souma mountà a Gerusalem.

16 E queicadun d'i dissepol a soun décò vénù da Cesarea ènsem a noui, mënand coun lour un om, Mnason, Ciprian, ch'a l era un antic dissepol, ch'a dévia allougène.

17 E quand i souma stait arrivà a Gerusalem, i fratei a l han ricevù-ne coun allegria.

18 E lì dì dop, Paul a l è vénù coun noui aiti da Giacou, e tutti i ansian a soun vénù-ie.

19 E dop ch'a l ha avù-ie èmbrassà, a l ha countà èn detai le cose ch'Iddiou a l avia faite èn mes ai gentii pér so ministeri.

20 E lour avend senti lon, a l han dait gloria a Diou, e a l han dit : O fratel, té vèdes vaire ch'a i è dë migliaia d'Ebreou ch'a l han crèdù; e a soun tutti zelanti pér la legge.

21 Oura a l han senti a di dë ti, ché t'insegnes tutti i Ebreou ch'a soun tra i gentii, dë rinounsié a Mose, disand

ch'a devou nen circuncidi soi fieui, nè vivi seound le ourdinanse.

22 Cos'è-lou dounque ch'a bësogna fé? A bësogna assolutament raduné la moltitudine, pérché a sentiran a di ché té seus arrivà.

23 Fa dounque lon ch'i èndouma a di-te; i ouma quatromini ch'a l han fait un vout;

24 Pi-ie ènsem a ti, e purifiché-te coun lour, e countribuis coun lour, pér ch'a së tousounou la testa, e ché tutti a sappiou ché dë le cose ch'a l han senti a di dë ti, a l è niente, ma ché té countinue décò a ousservé la legge.

25 Ma riguard a coui tra i gentii ch'a l han crèdù, i ouma scrivù-ne, avend ourdinà ch'a ousservou niente dë simil; ma soulament ch'a s'astenou dë lon ch'a l è sacrificà ai idoul, dël sang, dë le bestie suffoucà, e dë la fournicassioun.

26 Paul avend dounque pià coui omini coun chiel, e lì dì dop essend-se purificà ènsem a lour, a l è entrà ènt l tempio, denounsiand lì dì ch'a dévia terminé-sse soua purificassioun, fin ché l'oublassioun a fussa presentà pér ciaschedun dë lour.

27 E coum i sett dì a scandiou, queich Ebreou d'Asia avend vèdù Paul ènt l tempio, a l han soulevà tut l popoul, e a l han buttà-ie le man acol,

28 Èn criand : Omini Israeliti, agiute-ne! Eccou coul om

chë dapërtut a insegna tut 'l mound countra 'l popoul, countra la legge, e countra coust leug ; e chë dë pi a l ha décò mënà dë Grec ént l tempio, e a l ha proufanà coust leug sant;

29 Pérché dénans dë lon a l aviou vëdù éensem a chiel ént la sità Trofimo, Efesian, e a crëdiou chë Paul a l' aveissa mënà-lou ént l tempio.

30 E tutta la sità a l è staita agità e 'l popoul a l è courù énsili ; e avend pià Paul, a l'han rablà-lou fora dël tempio ; e a l han subit sarà le porte.

31 Ma coum a sércavou dë massé-lou, la vouss a l è vënùa al capitani dë la coumpagnia chë tut Gerusalem a l era én tumult.

32 E tost a l ha pià dë souldà e dë centurioun, e a l è courù da lour ; ma lour vëdand 'l capitani e i souldà, a l han cessà dë dé-ie a Paul.

33 E 'l capitani essend-se avésinà, a l'ha pià-lou, e a l ha coumandà ch'a lou lieissou coun doue cadene ; peui a l ha ciamà chi ch'a l era, e cosa ch'a l avia fait.

34 Ma i un a criavou d'una manera, e i aiti d'un auta, ént la foula ; e pérché ch'a poudia savei niente dë sicur pér causa dël tapage, a l ha coumandà ch'a fussa mënà ént la fourtëssa.

35 E quand a l è stait arrivà ai scalin, i souldà a l'han douvù-lou pourté én causa dë la vioulensa dë la foula ;

36 Pérché la moltitudine dël popoul a lou seguitava, criand : Fa-lou meuiri.

37 E coum a éndasiou a fë entré Paul ént la fourtëssa, a l ha dit al capitani : M'è-lou permes dë di-te queicosa ? E chiel a l ha ciamà-ie : Sas-tu parlé Grec ?

38 Seus-tu nen l'Egessian chë sti dì passà t'has eccità una sedissiou, e chë t'has mënà al désert quat mila brigant ?

39 E Paul a l ha di-ie : Certament i soun Ebrou, sittadin, nativ dë Tarso, sità ri-noumà dë la Cilicia ; ma i té pregou, përmëté-me dë parlé al popoul.

40 E quand a l'ha avùi-lou permes, Paul ténand-se sù i scalin a l ha fait segn coun la man al popoul ; e essend-se fait un gran silensi, a l ha parlà-ie én lingua ebraica, disand :

CAP. XXII.

San Paul a fa la storia dë soua couvërsion, e a së para dal fouet ouvir sittadin Roumen.

OMINI fratei e pare, scoute mia difeisa.

2 E quand a l han senti ch'a i parlava én lingua ebraica, a l han fait éncoura pi dë silensi ; e a l ha dit :

3 Sicuramente i soun Ebrou, nassù a Tarso dë Cilicia, ma énlèvà ént cousta sità ai pè dë Gamaliel, essend stait esattamente istrut ént la legge d'i nosti pare, zelante d'Iddiou, coum i lou se tutti éncheui ;

CAP. XXII.

4 E i heu perseguità coula doutrina fin a la mort, groupand e buttand ènt le présoun, omuni e foumne ;

5 Coum 'l souvran sacrificatour istess e tutta l'adunansa d'i ansian a më n'a soun testimoni ; d'i quai décò avend ricevù dë lettere ai fratei, i èndasiou a Damasc pér mënè décò groupà a Gerusalem coui ch'a l erou ènsili, pér fé-ie castighé.

6 Oura a l è arrivà, coum i caminavou e ch'i m'avésinavou dë Damasc, circa sù'l mes-dì, chè tut a coup una gran luce vénùa dal ciel, a m'ha ènvironnà-me coum un sludi.

7 E i soun cascà sù 'l post ; e i heu senti una vouss ch'a l ha di-me : Saul, Saul, pér cos'è-lou chè tè më perseguite ?

8 E i heu rispost : Chi seus-tu Sègnour ? E a l ha di-me : I soun Gesu 'l Nazarian, chè tè perseguite.

9 Oura coui ch'a l erou coun mi a l han védù la luce, e a soun stà-ne tut spaventà, ma a l han nen senti la vouss dë coul ch'a më parlava.

10 E i heu dit : Sègnour, cosa farai-ne ? E 'l Sègnour a l ha di-me : Aussé-te, e vatène a Damasc, e lì a tè diran tut lon chè tè deves fé.

11 Oura, sicoum i vèdiou niente, èn causa dël splendour dë coula luce, coui ch'a l erou èensem a mi a l han mënà-me pér la man, e i soun vénù a Damasc.

12 E un certou Anania, ch'a l avia 'l timour d'Iddiou secound la legge, ch'a l avia una testimouniansa dë tutti i Ebreou ch'a stasiou ènsili, a l è vénù-me trouvé.

13 E essend vèsin a mi, a l ha di-me : Saul fratel, tourna acquisté la vista ; e sù l'oura istessa i heu voultà i eui vers chiel.

14 E a l ha di-me : 'L Diou dë nosti pare a l ha preourdinà-te pér counossi soua voulountà, e pér vèdi 'l Giust, e pér senti la vouss dë soua bouca.

15 Pérché t'i saras testimoni vers tutti i omni dë le cose chè t'has viste e sentie.

16 E adess cose tardes-tu ? Aussé-te, e sia batèsà e purificà d'i to pécà, invoucand 'l nom dël Sègnour.

17 Oura a l è arrivà ch'a-press ch'i soun stait tournà a Gerusalem, coum i pregavou ènt 'l tempio, i soun rëstà in estasi ;

18 E i heu védù-lou ch'a më disia : Dëzgagë-te, e part subit da Gerusalem ; pérché a ricevèran nen la testimouniansa chè t'i faras dë mi.

19 E i heu dit : Sègnour ! Lour istess a san ch'i buttavou èn présoun, e ch'i fouatavou ènt le sinagoghe coui ch'a crëdiou èn ti.

20 E quand 'l sang dë Stevou, to martir, a l è stait spantià, i erou décò present ; i counsentiu a soua mort, e i

custoudiou le vêstimente dë coui ch'a lou fasiou meuri.

21 Ma a l ha di-me : Va, pérché i tê mandereu lountan vers i gentii.

22 È a l'han scoutà-lou fin a coula parola ; ma anloura a l han elevà soua vouss, disand : Leva da la terra un tal om, pérché a l è nen giust ch'a viva.

23 E coum a criavou a piena vouss, e ch'a soupatavou soue vêstimente, e ch'a campavou dë pouver an aria,

24 'L tribun a l ha commandà ch'a lou mèneissou ênt la fourtëssa, e a l ha dait ourdin ch'a fussa esaminà coun 'l fouet, pér savei pér qual mouativ a criavou coussi countra dë chiel.

25 E quand a l'han avù-lou lià coun dë couree, Paul a l ha dit al centurioun ch'a l era vësin a chiel : V'è-lou permes dë fouaté un om rouman, e ch'a l è gnanca coundanà.

26 Laqual cosa avend senti 'l centurioun, a l è ëndait dal tribun pér averti-lou, disand : Guarda lon chë t'has da fé; pérché coul om a l è Rouman.

27 E 'l tribun a l è vénù da Paul, e a l ha di-ie : Dis-me, seus-tu Rouman ? E a l ha rispost : Si certament.

28 E 'l tribun a l ha di-ie ; I heu acquistà cousta sittadinansa a gran pressi dë dëne; e Paul a l ha dit : Ma mi, i l'heu dë nascita.

29 Èn causa dë lon coui

ch'a déviou esaminé-lou a soun subit artirà-sse da vësin dë chiel ; e quand 'l tribun a l ha savù cba 'l era sittadin dë Rouma, a l ha avù paura, pérché ch'a l' avia fâ-lou groupé.

30 E landouman, voulend savei da bin pér che moutiv a l era accusà dai Ebreou, a l'ha fâ-lou dézgroupé ; e avend coumandà ch'i principai sacrificatour e tut 'l consei a së raduneissou, a l ha fait méné Paul, e a l'ha présentà-lou dënans a lour.

CAP. XXIII.

Paul dënans al Sinedrio, battù, sërcèd pér ein buttà a mort e ménà a Cesarea.

E Paul guardand fissament 'l consei, a l ha dit : Omini fratei ! I soun compourtàme en tutta bouna counsciensa dënans a Diou fin al dì d'encheui.

2 Sù lon 'lsouvranc sacrificatour Anania a l ha commandà a coui ch'a i erou da vësin, dë dé-ie sù 'l moustas.

3 Anloura Paul a l ha di-ie : Iddiou a tê darà a ti, muraia sbianchia ; da già ch'essend assëtà pér giudiché-me secound la legge, tê coumande, countra la legge, ch'i siou battù.

4 E coui ch'a l erou present a l han di-ie : Dis-tu d'ingiurie al souvranc sacrificatour d'Iddiou ?

5 E Paul a l ha dit : Fratei, i saviou nen ch'a fussa souvranc sacrificatour; pérché a l è scrit:

CAP. XXIII.

Të diras nen mal dël princi dë to popoul.

6 E Paul savend ch'una part a l era dë sadducean, e l'auta dë farisei, a l ha esclamà ent 'l counsei : Omini fratei, i soun fariseo, fieul dë fariseo ; i soun ciamà ën giudissi ën causa dë la speransa e dë la risurressioun d'i mort.

7 E quand a l haavù dit lon, a i è nassù-ie una dissensioun tra i farisei e i sadducean ; e l'adunansa a l è staita divisa.

8 Pérché i sadducean a diou ch'a i è néssuna risurressioun, nè d'angel, nè dë spirit; ma i farisei a soustenou l'un e l'aut.

9 E a s'è fâ-sse un gran rumour. Anloura i scriba dël parti d'i farisei a soun aussâsse e a countendiou, disand : I trouvouma nésson mal ent coust om-si ; ma s'un spirit o un angel a l ha parlà-ie, pioumseg-la nen countra Diou.

10 E coum a s'è fâ-sse una gran divisioun, l' tribun té-mand chë Paul a fussa buttà a toc da lour aiti, a l ha commandà ch'i souldà a caleissou giù, e ch'a lou tireissou fora d'en mes a lour, e ch'a lou mèneissou ent la fourtëssa.

11 E la neuit appress, l Ség-nour a s'è presentâ-sse a chiel, e a l ha di-ie : Paul abbia boun courage ; pérché coum t'has rendù testimouniansa dë mi a Gerusalem, pér l'istess a bësogna chë té më rende dëco testimouniansa a Rouma.

12 E quand 'l dì a l è vénù, queich Èbreou a l han fait un coumplot e un giurament coun esecrassioun, disand chë nè a mangiériou nè a beivériou fin ch'a l aveissou massà Paul.

13 E a l erou pi dë quaranta ch'a l aviou fait coula coungiura.

14 E a soun indirissà-sse ai principai sacrificatour e ai ansian, e a l han di-ie : I ouma fait un vout coun esecrassioun dë giurament, ch'i tastériou dë niente fin ch'i abbiou massà Paul.

15 Voui aiti dounque fe da savei al tribun, pér l'avis dël counsei, ch'a vë lou mena douman, coum s'i vouleisse savei da chiel queicosa pi esattament, e i sarouma tutti prount pér massé-lou dënans ch'a s'avësina.

16 Ma'l fieul dë la sourela dë Paul avend savù coula coungiura, a l è vénù e a l è entrà ent la fourtëssa, e a l ha dài-ne part a Paul.

17 E Paul avend ciamà un d'i centurioun, a l ha di-ie : Mena coust giouvënot al tribun ; pérchë a l ha queicosa da fé-ie savei.

18 Chiel dounque a l'ha pià-lou, e a l'ha mënà-lou al tribun, e a l ha di-ie : Paul, ch'a l è présoune, a l ha ciamâme, e a l ha pregâ-me dë ménéte coust giouvënot ch'a l ha queicosa da di-te.

19 E l' tribun piand-lou pér man, a s'è tirâ-sse da banda, e

a l ha ciamà-ie : Cosa l has-tu
da fé-me savei ?

20 E chiel a l ha di-ie : I
Ebreou a l han coumploutà
dë preghé-te chë douman të
mandes Paul al counsei, coum
s'a vouleissou savei da chiel pi
esattament queicosa.

21 Ma da-ie nen to coun-
sens ; pérché pi dë quarant
'omini a soun poustà countra
dë chiel, i quai a l han fait un
vout coun esecrassioun dë giu-
rament, dë nen mangé nè beivi
fin ch'a l'abbiou massà-lou ; e
a soun adess tutti prount, spé-
tand cosa chë ti përmëtëras.

22 'L tribun dounque a l ha
tournà mandé via 'l giouvénot,
arcoumand - ie dë nen di a
nëssun ch'a l aveissa diciarà
coule cose.

23 Peui, avend ciamà doui
centurioun, a l ha di-ie : Téni
prount a tre oure dë la neuit
dousent soulrà, e stanta omi-
ni a caval, e dousent arciè,
pér èndé a Cesarea.

24 E garde ch'a i sia dë
mounture prounte, afin chë
avend fait mounté Paul, a lou
menou salv al gouvernator
Felice.

25 E a l ha scrivù-ie una
lettera ènt sti termin :

26 Claudio Lisia, al' eccel-
lentissim gouVERNATOUR Felice,
salute :

27 Coum st'om, ch'a l era
stait pià dai Ebreou, a l era
vësin a essi massà da lour, i
soun arrivà coun la guarnisoun,

e i heu lèvà-iélou, dop d'avei
savù ch'a l era Rouman.

28 E voulend savei dë cosa
ch'a lou accusavou, i heu mënà-
lou a so counsei dë lour ;

29 Doua ch'i heu trouvà
ch'a l era accusà riguard a dë
questioun dë soua legge dë
lour aiti, avend coumes nëssun
delit degn dë mort, e dë pré-
sounia.

30 E essend stait avërti dë
le insidie ch'i Ebreou a l aviou
prountà countra dë chiel, i
l'heu mandà-télou subit, avend
décò coumandà ai accusatour
dë di dënans a ti lon ch'a l
han countra chiel. Salve !

31 I souljà dounque, se-
cound ch'a i era coumandà, a
l han pià Paul, e a l'han
mënà-lou dë neuit a Antipatride.

32 E landouman a soun
tournà-ssëne a la fourtéssa, a-
vend lassà Paul souda la coun-
douta dë le gent a caval ;

33 I quai, essend arrivà a
Cesarea, a l han dait la lettera
al gouVERNATOUR, e a l han dë-
cò presentà-ie Paul.

34 E quand 'l gouVERNATOUR
a l ha ayù let la lettera, e ch'a
l ha ayù ciamà a Paul dë che
prouvincia ch'a l era, avend
senti ch'a l era dë Cilicia,

35 I té scoutëreu, a l ha di-
ie, pi ampiament quand i to
accusatour a saran décò vënù.
E a l ha coumandà ch'a fussa
custoudi al palas d'Erod.

CAP. XXIV.

CAP. XXIV.

Accusa e difesa dë San Paul dënans al gouvernatur Felice.

OURA sinq dì dop, Anania, l'souvrant sacrificatour, a l'è calà èensem ai ansian, e un certou ouratour, Tertullo, ch'a soun compars dënans al gouvernatur countra Paul.

2 E Paul essend ciamà, Tertullo a l'ha coumensà a accusé-lou, disand :

3 Eccellentissim Felice, i counoussouma èn tutte cose e coun ogni sort dë ringrässiamen, ch'i ouma outénù una gran tranquilità pér meso dë ti, e pér i boun regoulament chë t'has fait pér coust popoul, secound toua prudensa.

4 Ma afin dë nen fermé-te un pes, i tê pregou dë scouténe, secound toua equità, èn poche parole.

5 I ouma trouvà chë st'om-si a l'è moutouben pericoulous, ch'a eccita dë sedissiou tra tutti i Ebreou ènt tut'l mound, e ch'a l'è cap dë la setta d'i Nazarian.

6 A l'ha fin a tentà dë proufané l tempio; e i l'ouma piàlou, e i ouma voulusù-lou giudiché secound nostra legge.

7 Ma l'tribun Lisia essend arrivà, a l'ha lèvà-nélou d'ènt le man coun una gran vioulenza,

8 Dasand ourdin ch'i so accusatour a véneissou da ti; e tê poudras ti istess savei da chiel, interrougand-lou, tutte coule cose dë lequai i lou accusouma.

9 I Ebreou a l han aderi a lon, e a l han dit chë le cose a l' erou coussi.

10 E dop chë l'gouvernatur a l'ha avù fait segn a Paul dë parlé, a l'ha rispost : Savend ch'a i è già diversi anni chë tê seus l'giudisse dë cousta nassioun, i rëspoundou pér mi coun pi dë courage,

11 Pérché chë tê peule counossi ch'a i è nen dë pi dë doucess dì ch'i soun mountà a Gerusalem pér fé mia adourasioun.

12 Ma a l'han nen trouvàme ènt l tempio dësputand coun nèssun, nè fasand un sussur dë popoul, sia ènt le sinagoghe, sia ènt la sità.

13 È a poudriou nen soutenî le cose dë lequai a m'accusou adess.

14 Oura però i tê counfessou ben, chë, secound la via ch'a ciamou setta, i servou coussi l Diou d'i mè pare, crëdand tutte le cose ch'a soun scritte- ènt la legge e ènt i proufeta;

15 E avend speransa èn Diou chë la risurressioun d'i mort, tant d'i giust chë d'i in-giust, laqual sti-ssi istess a spetou décò, a arrivèrà.

16 A l'è pérché dë lon décò ch'i travaiou a avei sempre la counsciensa pura dënans a Diou, e dënans ai omuni.

17 Oura, dop diversi anni, i soun vénù pér fé dë limozne e d'oublassioun ènt mia nasioun.

18 E coum i m'ocupavou dë lon, a l han trouvà-me purificà ènt 'l tempio, sensa riunioun dë gent e sensa tumult.

19 E coui certi Ebreou d'Asia,

20 A dëviou coumpari dënans a ti, e accusé-me s'a l'aviou queicosa countra dë mi.

21 O chë cousti-ssi istess a diou, s'a l han trouvà ènt mi queich ingiustissia, quand i soun stait présentà al consei;

22 Eccetuà coula soul parola ch'i heu dita a auta vouss dënans a lour : Èncheui i soun ciamà èn giudissi da voui aiti, sù la risurressioun d'i mort.

23 E Felice avend senti coule cose, a l'ha mandà-lou a una auta volta, disand : Dop ch'i avrai pi esattament counoussù lon ch'a n'è dë coula setta, quand 'l tribun Lisia a sarà vénù giù, i sentireu vosti affè èn pien.

24 E a l ha coumandà a un centurioun, chë Paul a fussa custoudi, ma ch'a l aveissa dëcò queich libertà, e ch'un impiedieissa nêssun d'i sò dë sërvilou, o dë vénì da chiel.

25 Oura, queich dì dop, Felice a l è vénù coun Drusilla soua foumna, ch'a l era ebrea, e a l ha mandà sérchë Paul, e a l'ha senti-lou parlé dë la fede ch'a l è èn Crist.

26 E coum a parlava dë la giustissia, e dë la temperansa, dël giudissi a vénì, Felice,

tut spaventà, a l ha rispost: Pér adess, va-tène, e quand i sareu comoud, i tournereu ci-amé-te;

27 Sperand dëcò ènt l'istess temp chë Paul, pér essi libera, a i daria queich dëne ; pérché dë lon a lou mandava ciamé souvens, e a dëscouria ènsem a chiel.

28 Oura dop doui anni coumpi, Felice a l ha avù pér successour Porcio Festo, e Felice voulend fé plasi ai Ebreou, a l ha lassà Paul èn présoun.

CAP. XXV.

San Paul, litigand dënans a Festo, a së n'appela al imperatour.

FESTO dounque essend arrivà ènt la provincia, a l è mountà tre dì dop da Cesarea a Gerusalem.

2 E l souvran sacrificatour, e i principai tra i Ebreou, a soun coumpars dënans a chiel countra Paul, e a lou pregavou,

3 E a i ciamavou coula grassia countra Paul, ch'a lou feissa vénì a Gerusalem; pérché a l aviou prountà d'insidie pér massé-lou pér stra.

4 Ma Festo a i ha rispost, chë Paul a l era ben custoudi a Cesarea, doua chë chiel istess a dëvia tourné prest.

5 Dounque, a l ha dit, chë coui tra dë voui ch'a peulou fé-lou, ch'a i venou ènsem a mi; e s'a i è queich delit ènt coul om, ch'a lou accusou.

6 E nen essend stait tra dë lour pi dë dess dì, a l è calà a Cesarea; e landouman a s'è

CAP. XXV.

assëtä-sse al tribunal, e a l ha comandà chë Paul a fussa ménà.

7 E quand a l è stait lì, i Ebreou, ch'a l erou calà da Gerusalem, a l' han atournià-lou, carigand-lou dë diversi gran delit, ch'a poudiou nen prouvé.

8 Paul rëspoundand ch'a l avia péçà ènt niente, nè countra la legge d'i Ebreou, nè countra 'l tempio, nè countra Cesare.

9 Ma Festo vouland fé piasi ai Ebreou, a l ha rispost a Paul, e a l ha dit: Veus-tu mounté a Gerusalem, e essi-ie giudicà dë coule cose dënans a mi?

10 E Paul a l ha dit: I coumparou dënans al tribunal dë Cesare, doua ch'i heu da essi giudicà; i heu fait nëssun tort ai Ebreou, coum té lou sas benissim ti istess.

11 E s'i heu fâ-ie tort o ch'i abbiou fait queicosa ch'a mérita la mort, i rifudou nen dë meuirì; ma s'a l è nen dë tut lon ch'a m'accusou, nëssun a peul dé-me ènt soue man dë lour; i më n'appelou a Cesare.

12 Anloura Festo avend counferi coun 'l consei, a l ha rispost: Seus-tu appellà-te a Cesare? Té èndaras da Cesare.

13 Oura queich dì apress, 'l re Agrippa e Berenice a soun arrivà a Cesarea pér saluté Festo.

14 E dop d'essi stait lì di-

versi dì, Festo a l ha fait men-
sion al re dë l'affè dë Paul,
disand: Un om a l è stait
lassà présoune da Felice;

15 A riguard dël qual,
mentre ch'i erou a Gerusalem,
i principai sacrificatour e i
ansian d'i Ebreou a soun
coumpars, soulecitand soua
coundana;

16 Mi i heu rëspoundù-ie,
ch'a l è nen l'uso d'i Rouman
dë butté un a mort, prima chë
coul ch'a l è accusà a l abbia i
so accusatour present, e ch'a l
abbia campo a difendë-sse dël
delit.

17 Quand dounque a soun
stait arrivà ènsissi, sensa ch'i
abbiou buttà nëssuna dilassio-
oun, 'l dì dop essend assëtä al
tribunal, i heu dait ourdin chë
coul om a fussa ménà:

18 E i so accusatour essend
lì present, a l han adout nës-
sun d'i delit ch'i më pensavou.

19 Ma a l aviou queich dis-
pute countra dë chiel riguard
a soua superstissioun, e ri-
guard a un certou Gesu mort,
chë Paul a assicurava ch'a l
era viv.

20 Oura sicoum i erou èmb-
rouià pér savei cosa ch'a l era,
i ciamavou s'a voulia èndé a
Gerusalem, e essi-ie giudicà
dë coule cose.

21 Ma pérchë ch'a s'è ap-
pelà-sse, ciamand d'essi riservà
al giudissi d'Augusto, i heu
coumandà ch'a fussa custoudi
fin ch'i lou mandeissou a Ce-
sare.

22 Anloura Agrippa a l ha dit a Festo : I vourriou ben déçò senti coul om. A l ha die, Douman tē lou sentiras.

23 Dounque landouman, Agrippa e Berenice essend vénù coun una gran poumpa, e essend entrà ent l'uditori énsem ai tribun e i principai dë la sità, Paul a l è stait mënà pér coumand dë Festo.

24 E Festo a l ha dit : Re Agrippa, e voui tutti ch'i si énsissi coun noui aiti, i vède coul om countra l qual tutta la moltitudine d'i Ebreou a l è vénù-me soulecité, tant a Gerusalem ch'énssissi, criand ch'a bésougnava pi nen lassé-lou vivi.

25 Ma mi, avend trouvà ch'a l avia fait niente ch'a fussa degn dë mort, e chiel istess essend-se appellà a Augusto, i heu determinà dë mandei-lou.

26 Ma sicoum i heu niente dë sicur da scrivé-ne al imperatour, i heu presentavé-lou, e principalment a ti, re Agrippa, afin chë dop d'avei-ne fait l'esame, i abbiou dë che scrivi.

27 Pérché a më sémia nen rasounievoul dë mandé un prësoune, sensa marché i fatti dë cui a lou accusou.

CAP. XXVI.

San Paul a fa soua difesa dénans al re Agrippa.

E AGRIPPA a l ha dit a Paul : A t 'è permes dë parlé pér ti. Anloura Paul, avend disteis la man, a l ha parlà coussi pér soua difesa.

2 Re Agrippa ! I më stimou fourtunà d'avei da rispoundi éncheui dénans a ti, dë tutte la cose dë cui i soun accusà dai Ebreou ;

3 E souvra l tut pérché ch'i seu chë tē counosse a found tutte le coustume e le question ch'a i è tra i Ebreou ; moutiv pér cui i tē pregou dë scouté-me coun passienda.

4 Pér lon ch'a l è adounque dë la vita ch'i heu mënà fin da mia giouventù, tal a l è staita en prinsipi én mes a mia nasioun a Gerusalem, tutti i Ebreou a san lon ch'a n'è.

5 Pérché a san da un pes, s'a veulou rend-ne testimoniansa, chë fin dai mè antenati i heu vivù fariseo, secound la setta la pi esatta dë nosta religioun.

6 E adess i coumparou én giudissi pér la speransa dë la proumessà ch' Iddiou a l ha fait a nosti pare ;

7 A laqual noste doudess tribù, ch'a servou Iddiou continuament neuit e dì, a sperou dë përvèni ; e a l è pér coula speransa, o re Agrippa ! ch'i soun accusà dai Ebreou.

8 Cosa, garde-ve coum una cosa incredibil ch' Iddiou a arsussita i mort ?

9 A l è vera chë, in quant a mi, i heu crëdù ch'a bésougnissa ch' i feissa dë gran sfors countra l nom dë Gesu 'l Nazareno ;

10 Lon ch'i heu déçò esegui ént Gerusalem, pérché i heu

fait présoune diversi d'i sant, dop d'avei-ne ricevù l'autourità dai principai sacrificatour; e quand a i fasiou meuiri, i dasia mia vousss.

11 E souvens pér tutte le sinagoghe castigand-ie, i i oubligavou a bëstemié, e essend traspourtà dë furour countra dë lour, i i perseguitavou fin a ént le sità fourèstere.

12 E essend oucupà a lon, coum i èndasiou décò a Damasc coun coul pouter e coumission d'i principai sacrificatour,

13 I heu védù, o re! pér stra én pien mes-dì, una luce dël ciel, pi ciaira chë 'l soul, ch'a lusia d'entourn a mi, e d'entourn a coui ch'a l erou pér stra énsem a mi.

14 E essend tutti cascà én terra, i heu senti una vousss ch'a më parlava, e ch'a disia én lingua ebraica : Saul, Saul, pér cos 'è-lou chë té më perseguite ? A l è dur pér ti dë 'rviré-te countra i uioun.

15 Anloura i heu-dit : Chi seus-tu Sëgnour ? E a l ha rispost : I soun Gesu chë té perseguite.

16 Ma aussé-te, e ten-te sù i to pè ; pérchë dë lon ch'i té soun coumpars, a l è pér stabili-te ministr e testimoni, tant dë le cose chë t'has védù, chë dë coule pér lequai i té coumparéreu ;

17 Liberand-te dal popoul, e dai gentii, vers i quai i té mandou adess,

18 Pér deurvi i so eui, afin ch'a siou counverti da le teñbre a la luce, e dal pouter dë Satan a Diou ; e ch'a ricevou la remissiou d'i so pécà, e soua part énsem a coui ch'a soun santificà pér la fede ch'a l han ént mi.

19 Coussi, o re Agrippa ! I soun nen ribelà-me countra la visioun celeste.

20 Ma i heu announsià prima a coui ch'a l erou a Damasc, e peui a Gerusalem, e pér tut 'l pais dë la Giudea, e ai gentii, ch'a së penteissou, e ch'a së counvertiessou a Diou, fasand d'opere counvenient al pentiment.

21 A l è pérchë dë lon ch'i Ebrou avend-me pià ént 'l tempio, a l han sërcà dë masséme.

22 Ma essend stait soucourù pér l agiut d'Iddiou, i soun viv fin a éncheui, rendand testimouniansa ai pécit e ai grand, e disand niente aut chë lon ch'i proufeta e Mose a l han predet ch'a dëvia arrivé ;

23 Ch'a bësougnava chë 'l Crist a patieissa, e ch'a fussa 'l prim d'i arsussità pér pourté la luce al popoul e ai gentii.

24 E coum a parlava coussi pér soua difeisa, Festo a l ha dit a auta vousss : Të seus fora dë sens, Paul ! To gran savei ént le lettere a té butta fora dë sens.

25 E Paul a l ha dit : I soun nen fora dë sens, ecclentissim Festo ; ma i diou dë

parole dë verità e dë saviëssa.

26 Pérché coule cose a soun counéssùe dal re; e i parlou liberament dénans a chiel, pérché ch'i stimou ch'a ignora niente dë coule cose; pérché sò-ssi a l è nen stait fait en se-gret.

27 O re Agrippa! Crèdes-tu ai proufeta? I seu chë t'i crèdes.

28 E Agrippa a l ha rispost a Paul: Të më persuade squasi d'essi crèstian.

29 E Paul a l ha di-ie: I augurériou dénans a Diou chë nen soulament ti, ma décò tutti coui ch'a më scoutou en-cheui, a diventeissou pa mac squasi, ma d'autut tal ch'i soun, a la riserva dë ste cade-ne.

30 Paul avend dit coule cose, 'l re a s'è aussà-sse, en-sem al gouvernatour e Berenice, e coui ch'a l erou assétâ coun lour.

31 E quand a soun stait arrirà da part, a l han counferi tra dë lour, e a l han dit: Coul om a l ha fait niente ch'a sia degn dë mort o dë présoun.

32 E Agrippa a l ha dit a Festo: Coul om a poudia essi liberà s'a fussa nen appellà-sse a Cesare.

CAP. XXVII.

Navigassiou dë San Paul en Italia, e d'i so compagn; so naufrage.

OURA dop ch'a l è stait ri-solt ch'i navighériou en Italia, a l han remetù Paul en-

sem a queich autre présoune a un certou Giuli, centurioun d'una coorta ch'a së ciamava Augusta.

2 E essend mountà ènt una nav d'Adramito, i souma parti pér tiré vers i quartè d'Asia; e Aristarco Macedonian, dë Tessalonica, a l era ènsem a noui.

3 'L dì apress i souma arri-và a Sidone; e Giuli, tratand Paul coun umanità, a l ha pér-mëtù-ie d'ëndé dai so amis, pér ch'a l aveissou cura dë chiel.

4 Peui, essend parti da lì, i ouma ténù nostra stra al dés-souta dë Cipro, pérché ch'i vent a l erou countrari.

5 E dop d'avei passà 'l mar ch'a l è vis-a-vi dë la Cilicia e dë la Panfilia, i souma vénù a Mira dë Licia.

6 Doua chë 'l centurioun a l ha trouvà una nav d'Alessandria ch'a èndasia en Italia, ènt laqual a l ha fâ-ne mounté.

7 E coum i navigavou lentament pér diversi dì, dë ma-nera chë coun gran pena i ouma poudù arrivé fin a la vista dë Gnido, pérché chë 'l vent a ne poussava nen, i souma passà souta dë Creta, vers Salmona.

8 E costegiand-la coun pena, i souma vénù ènt un post ch'a i diou Bei-Port, vësin al qual a i era la sità dë Lasea.

9 E sicoum a s'era già counsumà-sse moutouben dë temp, e chë la navigassiou a

1 era già pericoulousa, pérché anche 'l digiun a l era già passà, Paul a i esourtava,

10 Disand-ie : Omini ! I védou chè la navigassioun a sarà pericoulousa, e ch'i sarama espot pa mac a la perdita dël caric dë la nav, ma fin a dë neste proprie vite.

11 Ma 'l centurioun a crëdia dë pi 'l pilota, e 'l padroun dë la nav, chè ne lon ch'a disia Paul.

12 E sicoum 'l port a l era nen adatà pér passé-ie l'invern, la pi part a soun stait dë sentiment dë parti da lì, pér abbourdé a Fenice, ch'a l è un port dë Creta, voultà countra 'l vent d'Africa e dël poument settentrional, pér passé-ie l'invern.

13 E 'l vent dël mes-di prinsipiand a soufflé legerment, a l han crëdù dë poudei öuténi so intent, e, essend parti, a l han costegià Creta pi da vësin.

14 Ma, un poc apress, un vent dë tempoural, ch'a së ciama Euroclidon, a s'è lëvàsse da la part dë l'isoula.

15 E la nav essend pourtà via dal vent, dë tal manera ch'a poudia nen resisti, i ouma lassà-la èndé, e i souma stait pourtà via.

16 E essend passà souta d'una pécita isoula, ch'a së ciama Cluda, coun gran pena i ouma poudù essi padroun dël barchet;

17 Ma avend-lou tirà a noui, a sërcavou tutti i agiut

poussibil, groupand la nav pér souta ; e coum a tëmiou dë casché sù dë baroun dë sabbia, a l han campà giù le vele, e a l erou pourtà dë coula manera.

18 Oura, pérché ch'i erou agitâ da una gran tempesta, 'l dì dop a l han campà le mercansie ènt 'l mar.

19 Peui, 'l ters dì, i ouma campà, dë neste proprie man, i ourdegn dë la nav.

20 E sicoum i ouma vëdù, durant diversi dì, nè soul nè steile, e ch'una gran tempesta a n'agitava coun vioulensa, tutta speransa dë poudei-ne salvé al aveni, a l è stà-ne lèvà.

21 Ma dop ch'a soun stait un pes sensa mangé, Paul, ténand-se anloura drít en mes a lour, a l ha di-ie : O omini ! Sicurament a bësougnava crëdë-me, e nen parti da Creta, afin dë schivié sta tempesta e sta perdita.

22 Ma adess i v'esortou a pié boun courage ; pérché nès-sun dë voui a pérdrà la vita, e la nav soula a së pérdrà.

23 Pérché, bel e ènt cousta neuit, un angel dël Diou al qual i soun, e 'l qual i servou, a s'è presentà-sse a mi,

24 Disand : Paul, tem nen, a bësogna chè tè sie presentà a Cesare ; e eccou, Iddiou a l ha dà-te tutti coui ch'a navigou ènsem a ti.

25 Èn counseguensa, o omni ! pie boun courage, pérché i heu coula fiducia èn Diou,

chë la cosa a arrivèrà coum a l è stà-me dita.

26 Ma a bësogna ch'i siou campà countra queich isoula.

27 Quand dounque la decimaquarta neuit a l è vënùa, coum i erou pourtà ènsà e ènlà sù 'l mar Adriatic, i marinlar a l ha avù idea circa sù la mesa-neuit ch'a s'avësinavou dë queich pais.

28 E avend campà 'l pioumb, a l han trouvà vint brasse; peui essend passà en po pi lountan, e avend èncoura campà 'l pioumb, a l han trouvà quindess brasse.

29 Ma avend paura dë dé èncountra queich roc, a l han campà quatr'ancore da la poupa, coun 'l desideri ch'a vèneissa 'l dì.

30 E coum i marinlar a sërcavou a scapé-sse d'ënt la nav, avend calà giù 'l barchet en mar, souta 'l pretest d'ëndé a pourté lountan le ancore dë la part dë la prora,

31 Paul a l ha dit al centurioun e ai souljà : Së sti-ssi a stan nen ënt la nav, i peuli nen salvé-ve.

32 Anloura i souljà a l han taià le corde dël barchet, e a l han lassà-lou casché.

33 E ëntant chë 'l dì a vèneissa, Paul a i esourtava tutti dë pié queich nutriment, disand-ie : A l è èncheui 'l decim-quart dì chë spétand i si rëstà digiun, e ch'i eve pià niente;

34 I v'esortou dounque dë pié queich nutriment, pérché

lolì a l è necessari pér consérvé-ve; e a i caschëra nen un cavei da la testa dë nëssun dë voui.

35 E quand a l ha avù dit coule cose, a l ha pià dë pan, e a l ha rendù grassia a Diou en présensa dë tutti; e, avend lou rout a toc, a l ha coumensà a mangé.

36 Anloura avend tutti pià courage, a l han décò coumensà a mangé.

37 Oura i erou en tut ënt la nav dousent e stante-sess persoune.

38 E quand a l han avù mangià fin ch'a l han avù-ne prou, a l han ènlegeri la nav, campand 'l gran ënt 'l mar.

39 E 'l dì essend vënù a arcounoussiou nen 'l pais; ma a l han ousservà un golfo coun una riva, e a l han risoulù dë fé-ie ènciampé la nav, s'a i era poussibil.

40 En counseguensa, avend artirà le ancore, a l han abandonà la nav al mar, lassand èndé ënt l' istess temp le stache d'i timoun; e avend disteis la vela d'artimoun, a l han tirà vers la riva.

41 Ma essend cascà ënt un post doua ch'a s'èncountravou doui courrent d'acqua, la nav a l ha dà-ie èncountra; e la prora essend-ssie ficà drinta, a stasia ferma, ma la poupa a sëroumpia pér la vioulensa dë le ounde.

42 Anloura 'l sentiment d'i souljà a l è stait dë massé i

CAP. XXVIII.

présoune, pér paura chë queicadun, salvand-se al nout, a scapeissa.

43 Ma l' centurioun, voulend salvé Paul, a l ha ém-pedi-ie dë fé lon, e a l ha commandà chë coui ch'a poudriou noué a së campeissou fora i prim, e ch'a së salveissou a terra;

44 E l' rimanent, i un sù d'as e i aiti sù *queich dëspeui* dë la nav; e coussi a l è arrivà chë tutti a soun salvà-sse a terra.

CAP. XXVIII.

Casi dë San Paul a Malta e a Rouma.

Essend-se dounque salvà, a l han ricounoussù anloura chë l'isoula a së ciamava Malta.

2 E i barbari a l han usà d'una singoular umanità vers dë noui; pérché a l han visçà un gran feu, e a l han ricevùne tutti en causa dë la pieuva ch'a ne premia, e en causa dë la freid.

3 E Paul avend rabastà unacerta quantità dë sarmenta, coum a l'ha avù-la buttà sù l' feu, una vipera a l è surtine en causa dël caud, e a s' è tacà-sse a soua man.

4 E quand i barbari a l han védù coula bestia ch'a pendia a soua man, a soun di-sse un al aut: Sicurament coust om a l è un omicida; da già ch' es-send scapà dal mar, la vendetta a permet nen ch'a viva.

5 Ma Paul avend soupata

la bestia ént l' feu, a l ha ricevù-ne néssun mal;

6 In vece ch'a së spétavou ch'a déveissa bourenfié, o casché mort tut a coup. Ma quand a l han avù spétà un pes, e ch'a l han avù vist ch'a i n'arrivava néssun mal, a l han cambià, e a l han dit ch'a l era un diou.

7 Oura ént coul post énsili a i era dë pousses dël principal dë l'isoula, ch'a së ciamava Publio, ch'a l ha ricevù-ne e ch'a l ha allougià-ne durant tre dì coun moutouben dë bountà.

8 E a l è arrivà chë l' pare dë Publio a l era ént l' let, malavi dë la frev, e dë la dis-senteria; e Paul essend éndait a védë-lou, a l ha fait la preghiera, a l ha fâ-ie l'impousis-sioune dë le man, e a l'ha guarilou.

9 Laqual cosa essend arriva, tutti i aiti malavi dë l'isoula a soun vénù da chiel, e a soun stait guari;

10 I quai décò a l han fâ-ne dë gran ounour, e a nosta par-tensa a l han souministra-ne lon ch'a n'era necessari.

11 Tre meis dop i souma parti sù una nav d'Alessandria, ch'a l era staita l'invern ént l'isoula, e ch'a l avia pér an-sègna Castor e Polluce.

12 E essend arrivà a Siracusa, i souma stà-ie tre dì.

13 Da lì, en costegiand, i souma arrivà a Reggio; e un dì apress, l' vent dël mes-dì

essend-se lèvà, i souma vénù 'l secound dì a Pozzuoli;

14 Doua ch'avend trouvà dë fratei, i souma stait pregà dë sté coun lour sett dì; e in seguit i souma arrivà a Rouma.

15 E quand i fratei ch'a i erou a l ha avù dë neste neuve, a soun vénù-ne al incountr' fin al marcà d' Appio, e a le Tre-Bouteghe; e Paul, védand-ie, a l ha rendù grassia a Diou, e a l ha pià courage.

16 E quand i souma stait arrivà a Rouma, 'l centurioun a l ha armètù i présoune al Prefet dël pretori; ma, in quant a Paul, a l è stà-ie permes dë sté da part, coun un souldà ch'a lou custoudia.

17 Oura a l è arrivà, tre dì dop, chë Paul a l ha counvoucà i principai d'i Ebreou; e quand a soun stait vénù, a l ha di-ie: Omini fratei! quantounque i abbiou fait niente countra 'l popoul, nè countra le coustume d'i pare, tuttavia i soun stait fait présoune a Gerusalem, e dait ént le man d'i Rouman;

18 I quai, dop d'avei-me esaminà, a voulion lassé-me én libèrtà, pérché ch'a i era ént mi nèssun delit degn dë mort.

19 Mai Ebreou ouponend-ssie, i soun stait coustret a appellé-me a Cesare; sensa però ch'i abbiou intensiou d'accusé mia nassioun.

20 Coust a l è dounque l'ouget pér 'l qual i l heu ciamà-ve, pér védé-ve e parlé-

ve; mentre a l è pér la speransa d'Israel ch'i soun carigà dë sta cadena.

21 Ma a l han rispoundù ie: I ouma ricevù nèssune lettere da Giudea ch'a parlou dë ti; nè nèssun d'i fratei a l è vénù ch'a l abbia riferi o dit queich mal dë ti.

22 Però i sentirouma voulounte da ti qual a l è to sentiment; perché, én quant a coula setta, i savouma ch'a la countradiou dapèrtut.

23 E dop d'avei-ie fissà un dì, diversi a soun vénù da chiel ént so allogi, ai quai a spiegava, coun diverse testimounianse, 'l regno d' Iddiou; e da la matin a la seira, a i pourtava a crèdi lon ch'a riguarda Gesu, tant pér meso dë Mose chë pér meso d'i proufeta.

24 E i un a soun stait persuas pér le cose ch'a disia; e i aiti a i crèdiou nen.

25 Pérché dë lon, nen esend d'accordi tra dë lour, a soun artirà-sse, dop chë Paul a l ha avù-ie dit sta parola: L'Spirit Sant a l ha ben parlà a nosti pare, pér Isaia 'l proufeta,

26 Disand: Va da coust popoul, e dis-ie: I scoutèrì dë voste ourie, e i sentirì nen; e guardand i vèdrì, e i distinguèrì nen.

27 Pérché l cœur dë coust popoul a l è éngressà; e a l han senti coun d'ourie dure, e a l han sarà i eui; pér paura

CAP. XXVIII.

ch'a vëdou d'i eui, ch'a sentou
d'i ourie, ch'a capissou dël
cœur, ch'a së counvërtissou, e
ch'i guarissou.

28 I eve dounque da savei
chë cousta salute d' Iddiou a
l è mandà ai Gentii, e a la
scoutëran.

29 Quand a l ha avù dit
coule cose, i Ebreou a soun ar-
tirà-sse da chiel, essend-ie una
gran countestassioun tra dëlour.

30 Ma Paul a l è stait doui
anni ëntreg ënt una ca ch'a l
avia fità pér chiel, doua a ri-
cevia tutti coui ch'a véniou a
vëd-lou;

31 Predicand 'l regno d'
Iddiou, e insegnand le cose
ch'a riguardou 'l Ségnour
Gesu-Crist toun tutta libërtà
dë parlé, sensa nësson impe-
diment.

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI ROUMAN.

CAP. I.

La giustissia a ven da la grassia dël Evangelii, e non da la legge dë la natura courouta.

PAUL servo dë Gesu-Crist, ciamà pér *essi* Apostoul, segregà pér *announsié* l'evangeli d'Iddiou,

2 L' qual evangeli a l' avia già da dénans proumetù dai so proufeta ènt le sante scripture;

3 Riguard a so fieul, ch'a l' è nassù dë la famia dë David, secound la carn;

4 E ch'a l' è stait pienament diciarà Fieul d'Iddiou in pou-tensa, secound l'spirit dë sanctificassioun pér soua risurressioun dai mort, cioè, Nossègnour Gesu-Crist,

5 Pér meso dël qual i ouma ricevù la grassia e la cariga d' apostoul, afin dë pourté tutti i gentii a crëdi ènt son nom;

6 Fra i quai i si déco, voui aiti ch'i si ciamà da Gesu-Crist.

7 A tutti *voui aiti* ch'i si a Rouma, dileti dë Diou, ciamà

a essi sant; chë la grassia e la pass a vë siou daite da Diou nost Padre, e dal Sëgnour Gesu-Crist.

8 Èn prim leug i rendou grassia riguard a voui tutti, al mè Diou, pér Gesu-Crist, dë lon chë vosta fede a l' è rinoumà pér tut 'l mound.

9 Pérchë Iddiou, ch'i servou coun mè spirit ènt l'evangeli dë so fieul, a m'è testimoni ch'i fas sempre mensioun dë voui aiti;

10 Ciamand dë countinuo ènt mè ourassioun ch'i peussou finalment trouvé pér la vou-lountà d'Iddiou, queich meso favourevoûl pér èndé da voui.

11 Pérchë i desiderou es-tremament dë vëd - ve, pér coumparti-ve queich doun spi-ritual, ch'a vë counforta;

12 Vale a diré, afin ch'es-send èn mes a voui aiti, i siou counsoulà coun voui pér la fede ch'a l' è coumuna tra dë noui.

13 Oura mei fratei, i veui nen ch'i ignore chë tante volte

i më soun proupost d'ëndé da voui aiti afin dé cheui queich frut tant tra dë voui, chë tra d'i aite nassioun ; ma i heu d'impediment fin adess.

14 I soun debitour tant ai Grec ch'ai barbari, tant ai savi ch'ai ignourant.

15 Coussi, pér lon ch'a l è dë mi, i soun prount a an-nounsié décò l' evangeli a voui aiti, ch'i si a Rouma.

16 Pérché i heu nenounta dël evangeli dë Crist, da già ch'a l è la poutensa d'Iddiou pér la salute d'ogni credent ; prima al Ebreou, peui décò al Grec.

17 Pérché la giustissia d'Iddiou a së rivela ént chiel dë fede in fede ; secound ch'a l è scrit : Oura 'l giust vivrà dë fede.

18 Pérché la colera d'Iddiou a së rivela pienament dal ciel sovra ogní impietà e in-giustissia d'i omni ch'a tenou ingiustament la verità strémà ;

19 Pérché lon ch'a së peul counossi d'Iddiou a l è manifestà ént lour ; essend-ie stait manifestà da Diou.

20 Pérché le cose invisibil d'Iddiou, cioè, tant soua pou-tensa eterna chë soua divinità, a së védou coum al eui pér la creassioun dël mound, essend counsiderà ént soue opere, dë manera ch'a soun nen scu-sabil.

21 Pérché avend counoussù Iddiou, a l han nen dà-ie gloria coume Diou, e a l han

nen rendù-ie grassia, ma a soun rëstà infatui ént i so dis-cours, e so cœur sprouvist d'intelligensa, a l è rëstà pien dë tenebre.

22 Disand-se savi, a soun diventà mat.

23 E a l han cambià la gloria d'Iddiou incouroutibil, ént 'l simulacro dë l' imagine dë l' om couroutibil, e d'i ou-sei, e dë le bestie a quat pè, e d'i sérpent.

24 A l è in causa dë lon décò chë Diou a l ha abban-dounà-ie ai desideri d'i so cœur istess, dë manera ch'a soun dà-sse al impurità, disounour-and tra dë lour i so propi corp ;

25 Lour ch'a l han cambià la verità d'Iddiou in faussità, e ch'a l han adourà e sérvi la creatura, abbandounand'l Cre- atour, 'l qual a l è benedet eternament. Amen.

26 A l è in causa dë lon chë Diou a l ha abbandounà-ie a soua affessioun infame ; dë tal manera chë fin a le done, tra dë lour, a l han cambià l'uso natural ént coul ch'a l è countra natura.

27 E i omni, pér l'istess, tralassand l'uso natural dë la dona, a soun infiammà-sse scam-bievoulment ént i so desideri, coumétand, om coum om, dë cose infame, e ricevand ént lour istess la ricompensa dë so erour, coum a bésougnava.

28 Pérché sicoum a soun nen crussià-sse dë counossi

Iddiou, Iddiou décò a l ha abbandounà-ie a un spirit priv d'ogni giudissi, pér coumèti dë cose ch'a soun niente counvenient.

29 Essend pien dë tutta ingiustissia, d'impurità, dë malissia, d'avariSSia, dë cattiveria, d'invidia, d'omicidi, dë guai, dë frode, dë cattiv coustum ;

30 Detratour, maldicent, inimis d'Iddiou, oultragiatur, superbi, milantatour, inventour dë cattive cose, disubbidient a pare e mare ;

31 Sensa intellet, sensa parola ènt lon ch'a l han proumètù, sensa affessioun natural, gent ch'a s'apasiou mai, sensa misericordia ;

32 E chë, bin ch'a l abbiou counoussù 'l drit d'Iddiou, cioè, chë coui ch'a fan dë cose parie a soun degn dë mort, nen soulament a i coumètou, ma èncoura a favourissou coui ch'a i coumètou.

CAP. II.

I Ebreou a pëou parei d'i Gentii, countra Iddiou e soua legge.

In conseguensa, o om ! 'ch'i chë té sie chë té giudiche i aiti, té seus sensa scusa ; pér-ché ènt lon chë té giudiche i aiti, té té coundane ti istess, da già chë ti chë té giudiche, té coumète le stesse cose.

2 Oura i savouma chë 'l giudissi d'Iddiou a l è secound la verità sù coui ch'a coumètou dë cose simil.

3 E pensës-tu, o om ! ti chë

të giudiche coui ch'a coumètou dë cose parie, e chë ti coumète, chë té l abbie da scapé al giudissi d'Iddiou ?

4 Oppura è-lou chë té dëspresie le richesse dë soua bountà, dë soua passiensa, e dë soua lounga soufferensa ; mentre chë té counosse nen chë la bountà d'Iddiou a t'invita al pentiment ?

5 Ma pér toua durëssa, e pér to cœur ch'a l è sensa pentiment, té t'ëmbaroune l'ira pér 'l dì dë l'ira, e dë la manifestassioun dël giust giudissi d'Iddiou,

6 Ch'a i darà a ognidun secound soue opere ;

7 La vita eterna a coui chë, coustant ènt 'l fé ben, a sercou la gloria, l'ounour e l'immortalità.

8 Ma a i sarà d'indignasioun e d'ira countra coui ch'a soun countensious, e ch'a së ribelou countra la verità, e ch'a ubbidissou al ingiustissia.

9 A i sarà tribulassioun e angoussia pér l'anima dë qualounque om ch'a fa 'l mal ; prima dël Ebreou, peui décò del Grec :

10 Ma gloria, ounour e pass a chiounque fa 'l ben ; prima al Ebreou, peui décò al Grec ;

11 Pérché Iddiou a fa nësun cas dël apparenza dë le përsoune.

12 Pérché tutti coui ch'a l avran pëcà sensa la legge, a periran décò sensa la legge ; e tutti coui ch'a l avran pëcà

CAP. II.

ënt la legge, a saran giudicà da la legge;

13 (Pérché a soun nen coui ch'a scoutou la legge, ch'a soun giust dënans a Diou ; ma a soun coui ch'a ousservou la legge, ch'a saran giustificà.

14 Oura quand i Gentii ch'a l han nen la legge, a fan naturalment le cose ch'a soun dë la legge, nen avend la legge, a soun legge pér lour istess.

15 E da lì a fan vëdi chë l'opera dë la legge a l è scritta ënt i so cœur; soua counsiensa a i resta un testimonï, e i so pensè a s'accusou tra dë lour oppura déçò a së scusou.)

16 Pér coul dì chë Diou a giudichèrà i segret d'i omni pér Gesu-Crist, secound mè evangeli.

17 Eccou, tè porte 'l nom d'Ebreou, tè t'arpose intieramente sù la legge, e tè tè gloufiche ën Diou ;

18 Tè counosse soua voulountà, e tè sas distingui lon ch'a l è countrari, essend istrut da la legge.

19 E tè crède d'essi 'l coun-doutour d'i borgnou, la luce dë coui ch'a soun ënt le tenebre ;

20 'L doutour d'i ignourant, 'l magister d'i idiota, avend 'l moudel dë la counos-sensa e dë la verità ënt la legge.

21 Ti adounque chë t'in-segne i aiti, t'insegnes-tu nen ti istess ? Ti chë tè prediche

ch'a bësogna nen roubé, tè robes ?

22 Ti chë tè die ch'a bësog-na nen coumèti adulteri, tè coumètes adulteri ? Ti chë tè l has ourour d'i idoli, tè cou-mètes d'i sacrilegi ?

23 Ti chë tè tè gloufiche ënt la legge, tè disounoures Diou ën trasgrediand la legge ?

24 Pérché 'l nom d'Iddiou a l è bëstëmià ën causa dë voui aiti fra i Gentii, coum a l è scrit.

25 Oura a l è vera chë la circuncisioun a l è proufite-voul, së t'ouserves la legge ; ma së tè seus trasgressor dë la legge, toua circuncisioun a l è inutil.

26 Ma së coul ch'a l è incircuncis a ousserva i precret dë la legge, sarà-lou nen coust incircuncis ténù pér circuncis ?

27 E së coul ch'a l è natu-ralment incircuncis, a ousser-va la legge, a tè giudichèrà-lou nen, ti chë, ënt la lettera e ënt la circuncisioun, tè seus trasgressor dë la legge ?

28 Pérché coul lì a l è nen Ebreou, ch'al l'è mac pér dë-fora; e coula a l è nen circuncisioun, ch'al l'è faita pér dë-fora ënt la carn.

29 Ma coust-ssi a l è Eb-reou ch'a l è pér drinta ; e la circuncisioun a l è coula ch'a l è dël cœur secound l'spirit, è nen secound la lettera, e la lode a l è nen d'i omni, ma d'Iddiou.

CAP. III.

L'om a l è giustificà pér la grassia e pér la fede, nen pér le opere.

QUAL è-lou dounque l'avantage dé l'Ebreou ? Oppura qual è-lou 'l proufit dé la circouncisioun ?

2 Grand ént tutte manere, sovra tut ént lon ch'i miracoul d'Iddiou a soun stà-ie confidà.

3 Difatti cos'è-lou a di, sé queicadun a l han nen crèdù ? Soua incredulità rendérà - la nulla la fedeltà d'Iddiou ?

4 No, dë sicur ! ma chë Diou a sia veridic, e tut om mentitour ; secound lon ch'a l è writ : Afin chë tê sie trouvà giust ént toue parole, e chë tê sie vincitor quand tê seus giudicà.

5 Oura, sé nostra ingiustisia a fa eclaté la giustissia d'Iddiou, cosa diroum - ne ? Diou è-lou ingiust quand a castiga ? .(I parlou da om).

6 No, dë sicur ! autrament, coum è-lou ch'Iddiou a giudichèrà 'l mound ?

7 E sé la verità d'Iddiou a l è, pérchê dë mia busia, pi abboundanta pér soua gloria, pérchê soun-ne éncoura coundanà coume peccatour ?

8 Ma pitost, secound ch'i souma biasima, e chë certi un a pretendou ch'i diouma : Pérchê foun-ne nen dë mal, pér ch'a i n'a vena dë ben ? d'i quai la coundanassioun a l è giusta.

9 Cosa dounque ! Soum-ne

pi eccelet ? Niente affait. Pérchê i ouma dimoustrà prima d'adess chë tutti, tant Ebreou chë Grec, a soun souget al pécà ;

10 Secound ch'a l è writ : A i è néssun giust, gnanca un soul.

11 A i è néssun ch'a l abbia d'intelligensa, a i è néssun ch'a serca Iddiou.

12 A soun tutti spérdù-sse ; tutti insem a soun rendù-sse inutil : a i n'a i è néssun ch'a fassa 'l ben, gnanca un soul.

13 Soua goula a l è un se-pulcro duvert ; a soun sérvi-sse dé soua lingua pér éngané ; a i è dë velen d'aspic souta i so laver.

14 Soua bouca a l è piena dë maledissioun e d'amarëssa.

15 I so pè a soun prount pér versé 'l sang.

16 La distrussioun e la miseria a soun ént sona stra.

17 A l han nen counoussù la stra dë la pass.

18 'L timour d'Iddiou a l è nen dënans a i so eui.

19 Oura i savouma chë tut lon chë la legge a dis, al lou dis a coui ch'a soun souta la legge, afin chë tutta bouca a sia sarà, e chë tut 'l mound a sia coulpevoul dënans a Diou.

20 A l è én causa dë lon chë néssun a sarà giustificà dënans a chiel da le opere dë la legge ; pérchê, da la legge, a i n'a ven la counoussensa dël pécà.

21 Ma adess la giustissia

CAP. IV.

d'Iddiou a l è manifestà sensa la legge, essend-ie testimoni la legge, e i proufeta.

22 La giustissia, dis-ne, d'Iddiou, pér la fede en Gesu-Crist, a s'estend a tutti e sù tutti coui ch'a crêdou; pérché a i è nêssuna differensa, da già chè tutti a l han pêcà, e ch'a soun tut affait priv dë la gloria d'Iddiou;

23 Essend giustificà gratuitament pér soua grassia, mediante la redensioun ch'a l è en Gesu-Crist;

24 'L qual Diou a l ha stabili-lou da tutti temp prouissiatour pér la fede, ént so sang, afin dë fé vêdi soua giustissia, pér la remissiou d'i pêcà precedent, secound la passiensa d'Iddiou;

25 Pér fé vêdi soua giustissia ént l temp d'adess, afinche a sia giust, e ch'a giustifica coulch'a l è dë la fede dë Gesu.

26 Dou 'è-lou dounque l moutiv dë glourifiché-sse? A l è esclus. Da qual legge? Forse dë le opere? No, ma pér la legge dë la fede.

27 I counchiudouma dounque chè l'om a l è giustificà pér la fede, sensa le opere dë la legge.

28 Iddiou è-lou mac 'l Diou d'i Ebreou? L è-lou pa décò d'i Gentii? Sicuramente, a l è décò d'i Gentii.

29 Pérché a i è un soul Diou ch'a giustificherà i circuncis pér la fede, e i incircuncis pér la fede.

30 L è-lou dounque ch'i anulouma la legge coun la fede? No sicur! ma al countrari i counfirmouma la legge.

CAP. IV.

La giustificarioun ai esempi d'Abraam pér la fede.

Cosa diroum-ne dounque ch'Abraam, nost pare, a l ha trouvà secound la carn?

2 Sicuramente, sé Abraam a l è stait giustificà da le opere, a l ha dë che glourifiché-sse, ma nen vers Iddiou.

3 Pérché cosa dis-la la scriutura? Ch'Abraam a l ha crêdù a Diou, e a l è stâi-ie imputà a giustissia.

4 Oura a coul ch'a fa le opere, 'l salari a i è nen imputà coum una grassia, ma coum una cosa douvùa.

5 Ma a coul ch'a fa nen le opere, ma ch'a cred ént coul ch'a giustifica 'l cattiv, soua fede a l è imputà-ie a giustissia.

6 Coum décò David a esprim la beatitudine dë l'om al qual Iddiou a imputa la giustissia sensa le opere:

7 Beati a soun coui chè le iniquità a soun pêrdounâ-ie, e ch'i pêcà a soun cuvert!

8 Beato a l è l'om chè 'l Sègnour a l avrà nen imputà ie pêcà!

9 Dounque coula dichiarasioun dë la beatitudine è-la pér la circuncisioun, oppura décò pér l'incircuncisioun? Pérché i diouma chè la fede a l è

staита imputà a Abraam a giustissia.

10 Coum è-lou dounque ch'a l è stà-ie imputà? E-lou stait quand ch'a l era già circuncis, o quand ch'a l era encoura incircuncis? A lènen stait ént la circuncisioun, ma ént l'incircuncisioun.

11 Dop a l ha ricevù l segn dë la circuncisioun pér un sigil dë la giustissia dë la fede, avùa prima dë la circuncisioun, pér ch'a fussa 'l pare dë tutti i incircuncis ch'a crëdou, e chë la giustissia a i fissa décò imputà.

12 E 'l pare dë la circuncisioun, dë coui ch'a soun nen mac dë la circuncisioun, ma ch'a seguitou décò le tracie dë la fede dë nost pare Abraam, avùa ént l'incircuncisioun.

13 Pérchë la proumessà d'essi erede dël mound, a l è nen staita faita a Abraam, o a soua prole, da la legge, ma da la giustissia dë la fede.

14 Oura, së coui ch'a soun dë la legge a soun erede, la fede a l è anientà, e la proumessà a l è aboulia:

15 Èn vista chë la legge a proudu l'ira; pérchë doua ch'a i è nen dë legge, a i è pa décò dë trasgressioun.

16 Dounque a l è dë la fede, pér ch'a sia da la grassia, pér chë la proumessà a sia assicurà a tutta la prole; nen soulament a coula ch'a l è dë la legge, ma décò a coula ch'a

l è dë la fede d'Abraam, ch'a l è 'l pare dë tutti noui aiti.

17 Secound lon ch'a l è scrit: I l'heu stabili-te pare dë diverse nassioun, dënans a Diou, ént 'l qual a l ha crëdù; 'l qual a fa vivi i mort, e ch'a ciama le cose ch'a soun nen, coum s'a fussou.

18 E avend sperà countra speransa, a l ha crëdù ch'a diventëria 'l pare dë diverse nassioun, secound lon ch'a l era stà-ie dit: Coussi a sarà toua pousterità.

19 E nen essend deboul ént la fede, a l ha nen bada a so corp già snerva; vist ch'a l avia circa sent anni, nè al età dë Sara ch'a l era fora dë cas d'avei dë maséna.

20 E a l ha avù nëssun dubi sù la proumessà d'Iddiou pér diffidënsa; ma a l è stait fourtificà da la fede, dasand gloria a Diou;

21 Essend pienament persuas chë coul ch'a l avia fâie la proumessà, a l era décò poutent pér coumpi-la.

22 E pérchë dë lon sò-ssi a l è stà-ie imputà a giustissia.

23 Oura chë sò-ssi a sia stà-ie imputà, a l è pa mac stait scrit pér chiel,

24 Ma décò pér noui, ch'a ne sarà imputà a noui ch'i crëdouma ént coul ch'a l ha arsussità d'i mort Gesu, Nossëgnour;

25 'L qual a l è stait buttà a mort pér nosti péca, e ch'a l è arsussità pér nostra giustificassioun.

CAP. V.

CAP. V.

Fruit dë la giustiesse dë la fede; paragoun dë Crist e d'Adam.

EsSEND dounque giustificà da la fede, i ouma la passcoun Diou, mediante Nossègnour Gesu-Crist;

2 L qual décò a l ha mënâne pér la fede a sta grassia, ént laqual i së ténouma ferm; e i së glourificouma fin ént la speransa dë la gloria d'Iddiou.

3 E nen mac lon, ma i së glourificouma fin ént le afflissioun, savend chë l'afflissioun a proudu la passjensa;

4 E la passjensa l'esperiment; e l'esperiment la speranza.

5 Oura la speransa a da nen roussour, pérché l'amour d'Iddiou a l è difus ént nosti cœur dal Spirit Sant ch'a l è stâ-ne dait.

6 Pérché quand i erou éncoura priv dë tutta forsa, Crist a l è mort ént so temp pér i empi.

7 Oura a gran pena arrivé lou chë queicadun a muira pér un giüst; ma ancoura a poudria d'esse chë queicadun a vouleissa ben meuiri pér un benefatour.

8 Ma Diou a da a counossi so amour énvers noui aiti ént sò-ssi, chë, quand i erou mac pecatour, Crist a l è mort pér noui.

9 Moutouben dë pi dounque, essend adess giustificà pér meso dë so sang, saroumne salvà dal ira, da chiel.

10 Pérché së, quand i erou inimis, i souma stait ricouncilià coun Diou pér la mort dë so Fieul, moutouben dë pi essend già ricouncilià, saroumne salvà pér soua vita.

11 E nen soulament, ma i së glourificouma anche en Diou pér Nossègnour Gesu-Crist; pér meso dël qual i ouma adess outéni la ricounciliasiou.

12 Pér laqual cosa sicoum pér un om soul l' pëcà a l è entrà ént l mound, la mort décò pér l' pëcà; e coussi la mort a l è arrivà sù tutti i omuni, pérché chë tutti a l han pëcà.

13 Pérché fin a la legge l' pëcà a l era al mound; oura l' pëcà a l è nen imputà quand a i è nen dë legge.

14 Ma la mort a l ha regnà da Adam fin a Mose, anche sù coui ch'a l aviou nen pëcà dë la manera ént laqual Adam a l avia pëcà, l' qual a l è la figura dë coul ch'a dévia véri.

15 Ma a l è nen dël doun parei dë l'ouffeisa; pérché së pér l'ouffeisa d'un soul diversi a soun mort, moutouben dë pi la grassia d'Iddiou, e l' doun pér la grassia ch'a l è d'un om soul, dë Gesu-Grist, a l ha abboundà sù diversi.

16 E a l è nen dël doun coum pér un soul ch'a l ha pëcà, pérché la coundanassioun a ven da un soul delit; ma l' doun dë la giustificassioun a s'estend a diversi pëcà.

17 Pérché sé, pér l'ouffeissa d'un soul, la mort a l ha regnà ën causa d'un soul, moutouben dë pi coui ch'a ricevou l'ab-boundansa dë la grassia, e dël doun dë la giustissia, a reg-néran ën vita ën causa d'un soul, Gesu-Crist.

18 Sicoum dounque pér un soul péçà i omni a soun buttà souta la coundanassioun, coussì pér una soul giustissia gius-tificante sù tutti i omni ën giustificassioun dë vita.

19 Pérché sicoum pér la disubbidiensa d'un soul om di-versi a soun rëstà pecatour, coussi pér l'ubbidiensa d'un soul diversi a rëstéran giust.

20 Oura la legge a l è inter-vénùa pér chë l'ouffeisa a ab-boundeissa ; ma doua chë 'l péçà a l ha abboundà, la grassia a l ha abboundà-ie pér dë-soura ;

21 Afin chë sicoum 'l péçà a l ha régnà pér la mort, coussì la grassia a regneissa pér la giustissia ch'a da la vita eter-na, pér Gesu-Crist Nossëgnour.

CAP. VI.

Dë la sanctification e neura ubbidiensa seconnd la giustissia dë la fede.

Cosa diroum-ne dounque ? Staroum-ne ént 'l péçà, pér chë la grassia a abbounda ?

2 Diou guarda ! noui ch'i souma mort al péçà, coum i vivroum-ne éncoura ?

3 Seve nen chë tutti noui aiti ch'i souma stait batësà ën Gesu-Crist, i souma stait batë-sà ént soua mort ?

4 I souma dounque sepoult coun chiel ént soua mort me-diate 'l batesim ; afin chë si-coum Crist a l è arsussità d'i mort da la gloria dël Pare, i vivou dëcò d'una vita nueva.

5 Pérché s'i souma stait fait una medesima pianta coun chiel, pér la counfourmità dë soua mort, i lou sarouma dëcò dë soua risurressioun.

6 Savend sò-ssi, chë nost om vei a l è stait crucificà én-sem a chiel, pér chë 'l corp dël péçà a sia distrut ; pér ch'i servou pi nen 'l péçà.

7 Pérché coul ch'a l è mort, a l è liberà dal péçà.

8 Oura s'i souma mort coun Crist, i crêdouma ch'i vivrou-ma dëcò coun chiel ;

9 Savend chë Crist, essend arsussità d'i mort, a meuir pi nen, la mort a lou domina pi nen.

10 Pérché in quant al essi mort, a l è mort una volta ën causa dël péçà ; ma in quant al essi vivent, a l è vivent ën Diou.

11 Voui aiti dëcò pér l'is-tess, fe vost count ch'i si mort al péçà ; ma vivent a Diou, ën Gesu-Grist Nossëgnour.

12 Chë 'l péçà a regna dounque nen ént vost corp mourtal, pér ubbidi-ie ént soue councupissense.

13 E impieghe nen vosti membri pér essi d'i istrumént d'iniquità al péçà ; ma impie-ghe-ve a Diou coum da mort essend fait vivent, e vosti mem-

CAP. VII.

bri d'i istrument dë giustissia a Diou.

14 Pérché l' pécà a l' avrà nêssun impero sù voui aiti, pérché ch'i si nen souta la legge, ma souta la grassia.

15 Cosa dounque ? Pêchëroum-ne, pérché ch'i soumanen souta la legge, ma souta la grassia ? Diou guarda !

16 Seve nen benissim chë a chiounque ch'i vë rende sciav pér ubbidi, i si sciav dë coul ch'i ubbidisse, sia dël pécà a la mort ; sia dël l' ubbidiensa a la giustissia ?

17 Oura, grassia a Diou dë lon ch'essend stait i sciav dël pécà, i eve ubbidi dël cœur a la fourma expressa dë la doutrina ént laqual i si stait educà.

18 Essend dounque liberà dal pécà, i si diventà servi dë la giustissia.

19 (I parlou a la manera d'i omuni, pérché dë la deboulëssa dë vosta carn.) Sicoumdounque i eve impiegà vosti membre pér servi a la countaminassioun e a l' iniquità, pér l' iniquità ; coussi impieghe adess vosti membre pér servi a la giustissia en santità.

20 Pérché quand ch'i ere sciav dël pécà, i ere liber a regard dë la giustissia.

21 Che frut è-lou dounque ch'i avie anloura dë le cose ch'adess a ve fan ounta ? Sicurament so fin a l' è la mort.

22 Ma adess ch'i si liberà dal pécà, e sërvitour d'Iddiou, i eve vost frut ént la

santificassioun, e pér fin la vita eterna.

23 Pérché la mercede dël pécà, a l' è la mort ; ma l'doun d' Iddiou, a l' è la vita eterna en Gesu-Crist, Nosségnour.

CAP. VII.

*Dë l' uso dë la libertà dë la legge. Coumbati-
ment dë la carn ountra l' spirit.*

SEVE nen, o mei fratei (pérché i parlou a coui ch'a intendou lon ch'a l' è la legge), chë la legge a domina l'om durant tut l' temp ch'a l' è ént sta vita ?

2 Pérché la founna ch'a l' è souta la douminassioun d'un omou, a l' è ligà a so omou da la legge, mentre chë chiel a viv ; ma së so omou a meuir, a l' è sciolta da la legge dël omou.

3 L'om dounque essend viv, së chila a spousa un autr'om, a sarà ciamà adultera ; ma so omou essend mort, a l' è sciolta da la legge ; dë manera chë a sarà nen adultera s'a spousa un autr'om.

4 Coussi, o mei fratei, i si décò mort a la legge pér l' corp dë Crist, pér essi a un autr', a coul ch'a l' è arsussità d'i mort, pér ch'i portou dë frut a Diou.

5 Pérché quand i erou ént la carn, le affessioun pécaminouse pér la legge, a agiou ént i nosti membri, pér pourté dë frut a la mort.

6 Ma adess i souma liberà dë la legge, da laqual i erou riténù, ch'a l' è morta ; afn

ch'i servou secound l' spirit
neuv, e n'en secound la lettera
veia.

7 Cosa diroum-ne dounque?
la legge è-la pècà? Diouguarda!
al countrari, i heu nen cou-
noussù 'l pècà, salvo pér meso
dë la legge; difatti i avria nen
counoussù 'l pècà dë desideri
së la legge a l'aveissa nen dit:
Të desidéras nen la roba d'i
aiti.

8 Ma 'l pècà avënd pià ou-
casoun dal coumandament, a
l' ha proudout ént mi ognì
sort dë desideri; pérchë chë
sensa la legge 'l pècà a l' è
mort.

9 Pérchë i aite volte, ch'i
erou sensa la legge, i viviou;
ma quänd 'l coumandament a
l' è vénù, 'l pècà a l' ha cou-
mensà a tourné vivi.

10 E mi i soun mort; e a
s'è trouvà-sse chë 'l coumando-
ment pér vita a l' è rëstà pér
mort.

11 Pérchë 'l pècà piand ou-
casoun dël coumandament, a
m' ha sedout, e pér meso dë
chiel a m' ha buttà-me a mort.

12 La legge dounque a l' è
santa, e 'l coumandament a l'
è sant, giust e boun.

13 Lon ch'a l' è boun è-lou
rëstà-ne mourtal? Nen affait;
ma 'l pècà, pér ch'a parësseissa
pècà, a m' ha cagiounà-me la
mort pér meso dël ben; afin
chë 'l pècà, a fussa rendù dal
coumandament eccessivament
pecatour.

14 Pérchë i savouma chë la

legge a l' è spiritual; ma i
soun carnal, vendù al pècà.

15 Difatti i appreuvou nen
lon ch'i fas, da già ch'i fas nen
lon ch'i veui, ma i fas lon ch'i
heu an ira.

16 Oura së lon ch'i fas i
lou veui nen, i ricounossou chë
la legge a l' è bouna.

17 Adess dounque a l' è pi
nen mi ch'i fas lon; ma a l' è
'l pècà ch'a abita ént mi.

18 Pérchë i seu ch' ént mi,
cioè, ént mia carn a i abita
niente dë ben; vist chë 'l
voulei i l'heu ben atacà ént mi,
ma i treuvou nen 'l moyen dë
fê 'l ben intierament.

19 Pérchë i fas nen 'l ben
ch'i veui, ma i fas 'l mal ch'i
veui nen.

20 Oura s'i fas lon ch'i veui
nen, a l' è pi nen mi ch'i lou fas,
ma 'l pècà ch'a abita ént mi.

21 I treuvou dounque sta
legge en drinta dë mi, chë
quand i veui fé 'l ben, 'l mal a
resta taià a mi.

22 Pérchë i piou ben si
piasi a la legge d'Iddiou en
quant a l' om interno;

23 Ma i vëdou ént i mè
membri un' autra legge, ch'a
coumbat countra la legge dë
mè intendiment, e ch'a mè
reste présoune dë la legge dël
pècà, ch'a l' è ént i mè membri.

24 Miserabil ch'i soun, chi
è-lou ch'a mè libererà dal corp
dë sta mort?

25 Irendou grassie a Diou pér
Gesu-Crist Nossëgnour. Doun-
que mi stess i servou coun l'

CAP. VIII.

intendiment a la legge d'Iddiou, ma coun la carn a la legge dël pëcà.

CAP. VIII.

Dë l' spirit de libérità, dë le pene e de le counsoulassioun dël Crëtian.

DOUNQUE adess a i è nêssune coundanassioun pér coui ch'a soun èn Gesu-Crist, i quai a caminou nen secound la carn, ma secound l' Spirit;

2 Pérché la legge dël Spirit dë vita èn Gesu-Crist a m' ha affranchi-me da la legge dël pëcà e dë la mort.

3 Pérché lon ch'a l era impoussibil a la legge, a moutiv ch'a l era deboul ènt la carn, Iddiou avend mandà so Fieul istess èn fourma dë carn dë pëcà, e pér 'l pëcà, a l ha coundanà 'l pëcà ènt la carn;

4 Afin chë la giustissia dë la legge a fussa coumpia ènt noui, ch'i marciouma nen secound la carn, ma secound l'Spirit.

5 Pérché coui ch'a soun secound la carn, a soun affessioun à a le cose dë la carn; ma coui ch'a soun secound l'Spirit, a le cose dë l'Spirit.

6 Oura l'affessioun dë la carn a l è morta; ma l'affessioun dë l'spirit a l è la vita e la pass;

7 Pérché chë l'affessioun dë la carn a l è inimicizia èncountra Diou; da già ch'a së rend nen sougeta a la legge d'Iddiou, e décò a lou peul nen.

8 A l è èn causa dë lon chë coui ch'a soun ènt la carn, a peulou nen piasi a Diou.

9 Oura, i si nen ènt la carn, ma ènt l'Spirit; së però l'Spirit d'Iddiou a abita ènt voui aiti; ma së queicadun a l ha nen l'Spirit dë Crist, coul lì a l è nen sò.

10 E së Crist a l è ènt voui, l'corp a l è bensi mort èn causa dël pëcà; ma l'Spirit a l è vita èn causa dë la giustissia.

11 Oura, së l'Spirit dë coul ch'a l ha arsussità Gesu da i mort a abita ènt voui, coul ch'a l ha arsussità Gesu da i mort, a vivifichèrà décò vosti corp mourtai, èn causa dë so Spirit ch'a abita ènt voui.

12 Coussi dounque, o mei fratei, i souma débitour, nen a la carn, pér vivi secound la carn.

13 Pérché s'i vive secound la carn, i meurirà; ma së pér l'Spirit i mourtifiche le assioun dël corp, i vivrà.

14 Oura, tutti coui ch'a soun mënà dal Spirit d'Iddiou, a soun fieui d'Iddiou.

15 Disatti i eve nen ricevù un spirit dë sërvitù, pér essi èncoura ènt 'l timour; ma i eve ricevù l'Spirit d'adoussioun pér 'l qual i criouma, Abba, Pare.

16 A l è l'istess Spirit ch'a fa fede coun nost spirit ch'i souma fieui d'Iddiou.

17 Es'i souma fieui, dounque i souma erede; erede, dis-ne, d'Iddiou, e coerede dë Crist,

s'i suffriouma coun chiel, pér ch'i siou décò glourificà èensem a chiel.

18 Pérché tut count fait, stimou chë le pene dël temp present a soun nen da paragouné coun la gloria a véri ch'a dev essi rivelà ènt noui.

19 Pérché 'l grand e ardent desideri dë le creature a l è, ch'a spetou ch'i fieui d'Iddiou a siou rivelà;

20 Pérché le creature a soun sougete a la vanità, nen dë soua voulountà, ma èn causa dë coul ch'a i ha soutamétù-ie ; ènt la speransa ch'a saran décò liberà da la servitù dë la cour russioun, pér essi èn libèrtà dë la gloria d'i fieui d'Iddiou.

21 Pérché i savouma chë tutte le creature a souspirou, e a soun ènt i doulour dël part fin adess.

22 E nen mac lour, ma noui décò, ch'i ouma i premissi dël Spirit, noui istess, dis-ne, i souspirouma ènt noui istess, aspetand l'adoussioun, cioè la redensioun dë nost corp.

23 Pérché dë lon ch'i souma salvà, a l è èn speransa; oura la speransa ch'a së ved, a l è nen speransa ; e verament pérché un speréri-lou lon ch'a ved ?

24 Ma s'i sperouma lon ch'i védouma nen, a l è ch'i lou spétouma pér la passiensa.

25 Pér l'istess décò l'Spirit a soulagia da so cant neste deboulësse : pérché i savouma nen, coum a së dev, lon ch'i devouma ciame ; ma l'Spirit

istess a prega pér noui coun dë soupir ch'a peulou nen esprimë-se.

26 Ma coul ch'a scrutina i cœur, a counos quala ch'a l è l'affessioun dël Spirit; pérché a prega pér i sant, secound Iddiou.

27 Oura i savouma décò chë ogni cosa a countribuis al ben dë coui ch'a amou Iddiou, dë coui ch'a soun ciamà secound soua propria voulountà.

28 Pérché coui ch'a l ha previst, a la décò predestinà-ie a essi counfourme a l'imagine dë so Fieul, afin ch'a sia 'l primgenit tra diversi fratei.

29 E coui ch'a l ha predes-tinà, a l ha décò ciamà-ie ; e coui ch'a l ha ciamà, a l ha décò giustificà-ie ; e coui ch'a l ha giustificà, a l ha décò glou-rificà-ie.

30 Cosa diroum-nedounque a coule cose ? Së Diou a l è pér noui, chi è-lou ch'a sarà countra dë noui ?

31 Chiel ch'a l ha nen spar-mià so propri Fieul, ma ch'a l'ha dà-lou a la mort pér tutti nqui aiti, coum ne darà-lou pa décò ogni cosa coun chiel ?

32 Chi è-lou ch'a porterà d'accuse countra i elett d'Iddiou ? Diou a l è coul ch'a giustifica.

33 Chi sarà-lou coul ch'a coundanerà ? Crist a l è coul ch'a l è mort, e queicosa dë pi, ch'a l è arsussità, ch'a l è décò a la dritta d'Iddiou, e chë anche a prega pér noui.

CAP. IX.

34 Chi è-lou ch'a ne`dividérà dal amour dë Crist? Sarà-lou l'oupressioun, o l'angoussia, o la persecussioun, o la famina, o la nudità, o 'l pericoul, o la spa?

35 Counfourme a l è scrit: I souma dait a la mort pér amour dë ti, tutti i dì, e i souma stimà coum dë pecore dël masel.

36 Al countrari, ènt tutte ste cose i souma pi chë vincitour pér meso dë coul ch'a l ha amà-ne.

37 Pérché i soun assicurà chë nè la mort, nè la vita, nè i angel, nè i principati, nè le poutense, nè le cose present, nè le cose a véri,

38 Nè l'autessa, nè la proufoundità, nè nêssun autra creature, a poudrà nen dividë-ne da l'amour d'Iddiou, ch'a l ha pér noui ën Gesu-Crist Nos-sëgnour.

CAP. IX.

L'elessioun a dipend pa da le prerogative dë la carn, ma da la grasia d'Iddiou.

I DIOU la verità ën Crist, i diou nen la busia, mia counsiensa rendand-me testi-mouniansa pér l'Spirit Sant,

2 Ch'i heu una gran malin-counia e un tourment coun-tinuo ènt mè cœur.

3 Pérché mi istess i deside-reria d'essi separà da Crist pér i mè fratei, ch'a soun i mè pa-rent secound la carn;

4 Ch'a soun Israeliti, d'i quai a soun l'adoussioun, la

gloria, le alleanse, l'ourdinan-sa dë la legge, 'l sërvissi divin, e le proumesse;

5 D'i quai i pare, e d'i quai, secound la carn, Crist, ch'a l è Diou sovra ogni cosa, ben-det eternament. Amen!

6 Tuttavia a peul nen fé-sse chë la parola d'Iddiou a sia anientia; ma tutti coui ch'a soun d'Israel, a soun però nen d'Israel.

7 Nè pér essi ch'a soun dë la stirpe d'Abraam, a soun nen tutti i so fieui; ma, a l è ën Isaac ch'a së dëvrà counsideré-sse soua pousterità;

8 Vale a dire ch'a soun nen coui ch'a soun fieui dë la carn, ch'a soun fieui d'Iddiou; ma ch'a soun i fieui dë la proumessà, ch'a soun riputà pér stirpe.

9 Pérché eccou la parola dë la proumessà: I venereu propi ènt sta stagioun, e Sara a l avrà un fieul.

10 E nen soulament loli; ma décò Rebecca, quand a l ha councepi d'un; dë nost pare Isaac.

11 Pérché dënans chë le masëna a fassou nassùe, e ch'a l aveissou fait nè bin nè mal, afin chë l prouponiment de-terminà, secound l'elessioun d'Iddiou, a steissa, nen afait pér le opere, ma pér coul ch'a ciama,

12 A i è stà-ie dit: 'L pi grand a sarà soutmëtù al mi-nour;

13 Sicoum a l è scrit: I

heu voulslù ben a Giacob, e i
heu oudià Esau.

14 Cosa diroum-ne dounque : I è-lou d'ingiustissia èn Diou ? Diou guarda !

15 Pérché a dis a Mose : I avreu coumpassioun pér coul ch'i avreu coumpassioun ; e i fareu misericordia a coul ch'i fareu misericordia.

16 Dounque a l è nen dël voulei nè dël couri ; ma d'Iddiou ch'a fa misericordia.

17 Pérché la scritura a dis a Faraoun : I heu fâ-te sussisti coun l'intensioun dë fé vëdi ènt ti mia poutensa, e pér chë mè nom a sia publicà ènt tutta la terra.

18 Dounque a l ha coumpassioun dë coul ch'a veul, e a ènduris coul ch'a veul.

19 Oura tê mè diras : Pér cos'è-lou ch'a së lamenta èncoura ? Mentre chi è-lou coul ch'a peul resisti a soua vouloûta ?

20 Ma pitost, o om, chi seus-tu, ti chë tê countende countra Diou ? la cosa fourmà dirà-la a coul ch'a l'ha fourmala : Pérchel has-tufâ-me coussi ?

21 'L tupinè da terra è-lou nen padroun dë fé coun l'istessa pasta dë terra un vass pér uso onorevoul, e un aut pér uso vil ?

22 Es'Iddiou vouland moustré soua colera, e dé a counossi soua poutensa, a l ha toulerà coun una gran passiensa i vass dë colera, preparà pér la perdissiou ?

23 E pér dé a counossi le richesse dë soua gloria ènt i vass dë misericordia, ch'a l ha preparà pér la gloria ;

24 E ch'a l ha ciamà, noui aiti, pa mac d'en mes ai Ebreou, ma décò d'en mes ai gentii ;

25 Secound lon ch'a dis èn Osea : I ciaméreue mè popoul coul ch'a l era nen mè popoul ; e la diletta, coula ch'a l era nen la diletta ;

26 E a arrivèrà, ch'ènt 'l post doua ch'a i è stà-ie dit : I si nen mè popoul, ènsili a saran ciamà i fieui dël Diou vivent.

27 Décò Esaïa a sclama riguard a Israel : Quand 'l numer d'i fieui d'Israel a saria coum la sabbia dël mar, a i n'a sarà mac un avans dë salv.

28 Pérché 'l Sëgnour a counsuma e a abbrevia l'affè èn giustissia ; a farà, dis-ne, un affè abbrevià sù la terra.

29 E coum Esaïa a l avia dit dë dénans : Së 'l Sëgnour dë le armade a l aveissa nen lassà-ne queich sémens, i sariou stait fait parei dë Sodoma, e i sariou stait simil a Gomorra.

30 Cosa diroum-ne dounque ? Ch'i Gentii ch'a sérca-vou nen la giustissia, a soun arrivà a la giustissià ; la giustissia, dis-ne, ch'a ven da la fede.

31 Ma Israel sercand la legge dë la giustissia, a l è nen përvénù a la legge dë la giustissia.

CAP. X.

32 Pérché ? pérché ch'a l è
nen stait pér la fede, ma quasi
pér le opere dë la legge ; pér-
ché a l han dait countra la
pera d'ënciamp ;

33 Secound lon ch'a l è
scrit : Eccou, i buttou ènt
Sion la pera d'ënciamp, e la
pera ch'a cagiounèrà dë ca-
dute ; e chiounque a cred ènt
chiel a sàrà nen counfus.

CAP. X.

*La giustissia dë la fede paragounà coun coula
dë la legge.*

MEI fratei, in quant a la
bouna affessioun dë mè
cœur, e a la preghiera ch'i
fas a Diou pér Israel, a l è
ch'a siou salv.

2 Pérché i rendou a lour
testimouniansa ch'a l han dë
zelo pér Diou, ma sensa coug-
nissioune ;

3 Pérché nen counoussend
la giustissia d'Iddiou, e ser-
cand dë stabili soua propria
giustissia dë lour, a soun nen
soutmètùsse a la giustissia
d'Iddiou.

4 Pérché Crist a l è 'l fin
dë la legge, èn giustissia a tut
om ch'a cred.

5 Oura Mose a descriv la
giustissia ch'a ven da la legge ;
chë l'om ch'a farà coule cose,
a vivrà pér lour.

6 Ma la giustissia ch'a ven
da la fede, a s'esprim coussi :
Dis nen ènt to cœur : Chi è-
lou ch'a mountèrà al ciel ?
Lolì a l è, fé calé tourna giù
Crist da lassù.

7 Oppura, chi è-lou ch'a
calèrà ènt l'abisso ? Lolì a l è
tourna méné Crist dai mort.

8 Ma cosa disë-la ? La pa-
rola a l è vësin a ti ènt toua
boca, e ènt to cœur. A l è la
parola dë la fede, laqual i pre-
dicouma.

9 Èn conseguensa, së tè
counfesse 'l Sëgnour Gesu dë
toua bouca, e chë tè crède ènt
to cœur ch'Iddiou a l'ha arsus-
sità-lou d'i mort, tè saras salv.

10 Pérché dë cœur a së
cred a giustissia, e dë bouca a
së fa counfessioun a salute.

11 Pérché la scritura a dis :
Chiounque a cred ènt chiel, a
sàrà nen confus.

12 Pérché a i è nèssuna
differensa dë l'Ebreou e dël
Grec ; pérché a i è un mede-
sim Sëgnour dë tutti, ch'a l è
rich pér tutti coui ch'a lou
invocou.

13 Pérché chiounque a in-
vochèrà 'l nom dël Sëgnour a
sàrà salv.

14 Ma coum è-lou ch'a in-
vochèran coul ènt 'l qual a l
han nen crèdù ? e coum è-lou
ch'a crèderan ènt coul dël
qual a l han senti niente ? e
coum è-lou ch'a n'a sentiran a
parlé, s'a i è nen queicadun
ch'a i predica ?

15 E coum è-lou ch'a së
predichèrà, sèdènd ch'a i n'a
sia ch'a siou. mandà ? Si e
coum a l è scrit : O ch'a soun
bei i pè dë coui ch'a announ-
siou la pass, dë coui ch'a an-
nousiou dë boune cose !

16 Ma tutti a l han nen
ubbidi al evangeli ; pérché
Esaia a dis : Ségnour, chi è-
lou ch'a l ha crèdù a nosta
predicassioun ?

17 La fede dounque a ven-
dal udito, e l'udito pér la pa-
rola d'Iddiou.

18 Ma i ciamou ; han-ne
nen senti-lou ? Al countrari,
soua vouss dë lour a l è èn-
daita pér tutta la terra, e soua
parola fin a le estremità dël
mound.

19 Ma i ciamou ; Israel ha-
lou nen counéssù-lou ? Mose
'l prim a dis : I v'eccitèreu a
la gélousia pér coul ch'a l è
nen popoul ; e i v'eccitèreu a
l'ira pér una nassioun sprou-
vista d'intelligensa.

20 E Esaia a s'encouragis
dë pianta, e a dis : I soun
stait trouvà da coui ch'a më
sércavou nen, e i soun mani-
festà-me ciairament a coui
ch'a s'infourmavou nen dë mi.

21 Ma èn quant a Israel, a
dis : I heu tut l dì spourzù
mie man vers un popoul in-
credul e countraditour.

CAP. XI.

*L'elessioun a l è invariabil, ma nen la caduta
d'i Ebroou.*

I CIAMOU dounque : Diou
ha-lou arbuttà so popoul ?
Diou guarda ! Pérché i soun
décò Israelita, dë la pousterità
d'Abraam, dë la tribù dë Bi-
niamin,

2 Diou a l ha nen arbuttà
so popoul, 'l qual a l ha cou-

noussù dë dénans. E seve
nen lon chë la scritura a dis
d'Elia, coum a l ha fait sup-
plica a Diou èncountra a Is-
rael ? disand :

3 Ségnour, a l han massà i
to proufeta, e a l han dimouli
i to altar, e i soun rëstà mi
soul ; e a sercou dë lèvé-me la
vita.

4 Ma cos'è-lou ch'a i è stà-
ie rispost da Diou ? I soun ri-
servà-me sett mil'om, ch'a l
han nen piegà l gënoui dénans
a Baal.

5 Coussi dounque a i è
décò adess un residuo secound
l'elessioun dë la grassia.

6 Oura s'a l è pér la gras-
sia, a l è pi nen pér le opere ;
sëdënd la grassia a l è pi nen
grassia : ma s'a l è pér le
opere, a l è pi nen pér la
grassia ; sëdënd l'opera a l è
pi nen un'opera,

7 Cosa dounque ? A l è
chë lon ch'Israel a sércava, a
l'ha nen trouvà-lou, ma l'eles-
sioun a l'ha outenù-lou ; e i
aiti a soun stait induri ;

8 Sicoum a l è writ : Diou
a l ha dà-ie un spirit èndurmi,
e d'eui pér nen vëdi, e d'ourie
pér nen senti, fin al dì d'en-
cheui.

9 E David a dis : Chë soua
taula a i sia un filar, un las,
un'oucasious dë toumbi, e loli
pér ricoumpensa.

10 Ch'i so eui a siou ous-
curi pér nen vëdi ; e fassa
sempre chiné giù soua schi-
na.

11 Ma i ciamaou : Han-ne brouncià pér casché ? Nen affait ! ma pér via dë soua caduta, la salute a l è ac-courdà ai gentii, pér eccité-ie a la gélousia.

12 Oura së la caduta a l è la richessa dël mound, e soua diminussiou la richessa d'i gentii, quantou pi lou sarà-la soua abboundansa ?

13 Pérché i parlou a voui aiti, Gentii ; sicurament, ën quant ch'i soun apostoul d'i gentii, i rendou ounourevoul mè ministeri,

14 Së ën queich manera, i peus eccité coui dë mia nasioun a la gélousia, e salvé-ne queicadun.

15 Pérché së soua espul-sioun dë lour aiti a l è la ri-counciliassioun dël mound, qual sarà-lou so riceviment, salvo una vita d'en mes ai mort ?

16 Oura së le premissie a soun sante, la massa a l l'è décò ; e së la radis a l è santa, i branc al lou soun décò.

17 Chë së queicadun d'i branc a soun stait lèvà via, e së ti, chë té l eres un ulivè sarvage, té seus stait entà a so post, e fait partecipé dë la radis e dë la grassia dë l'ulivè ;

18 Glourinçhè-te nen coun-tra i branc ; pérché së té té glourifiche, a l è nen ti chë té portes la radis, ma a l è la radis ch'a té porta.

19 Ma té diras : I branc a soun stait lèvà via, pér ch'i füssou entà mi.

20 A l è ben dit ; a soun staite lèvà via ën causa dë soua incredulità, e ti té té tene ferm pér la fede ; elevë-te nen pér superbia, ma tem.

21 Pérché s'Iddiou a l ha nen sparmià i branc naturai, a té sparmièrà décò nen.

22 Counsidera dounque la bountà e la severità d'Iddiou ; la severità ënsima dë coui ch'a soun toumbà ; e la bountà èn-vers dë ti, së té countinue ènt soua bountà, pérché diversamēt té saras décò taià.

23 E lour istess décò, s'a countinuou nen ènt soua in-credulità, a saran entà ; pér-ché Diou a l è poutent pér tourné-ie enté.

24 Pérché së té seus stait taià da l'ulivè chë dë soua natura a l era sarvage, e té seus stait entà countra la natura sù l'ulivè franc, quantou pi coui ch'a lou soun secound la natura, saran-ne entà sù 'l so propri ulivè ?

25 Pérché, mei fratei, i veui nen ch'i ignore coul misteri, afin ch'i vë n'a daghe pa da intendi, a l è ch'a l è arrivà-ie dë l'induriment ën Israel ènt una part, fin a tant chë la pienëssa d'i gentii a sia éntrà ;

26 E coussi tut Israel a sarà salv ; secound lon ch'a l è scrit : 'L liberatour a venérà da Sion, e a scassèrà da Giacob le infedeltà ;

27 E a l è sì l'alleansa ch'i fareu coun lour aiti, quand i levëreu via i so péca.

28 A soun sicurament imis pér rapport a l'evangeli én causa dë voui aiti ; ma a soun ben voulusù, avù riguard a l'elessiouen, én causa d'i pare.

29 Pérché i doun e la vouchassioun d'Iddiou a soun sensa pentiment.

30 Oura sicoum i si stait voui aiti istess ént i temp passà incredul a Diou, e ch'adess i eve outenù misericordia pér meso dë l'incredulità dë coustissi ;

31 Dë l'istessa manera coustissi a soun adess diventà incredul, afin ch'a outenou décò misericordia, pér meso dë la misericordia ch'a l è stà-ve faita.

32 Pérché Diou a i ha coumpres tutti souda l'incredulità ; afin dë fé misericordia a tutti.

33 O proufoundità dë le richesse e dë la saviëssa e dë la counoussensa d'Iddiou ! quantou incoumprensibil a soun i so giudissi, e soue vie impoussibil a trouvé !

34 Pérché chi è-lou ch'a l ha counoussù l pensè dël Ség-nour ? Oppura chi è-lou ch'a l è stait so counsiè ?

35 Oppura chi è-lou ch'a l è stait l prim a dé-ie ; e a i sarà restitui ?

36 Pérché da chiel, e pér chiel, e a chiel a soun tutte le cose. A chiel sia la gloria eternament. Amen !

CAP. XII.

Dël culto rasounovoul e dë le regole de la vita crëstiana.

I VE scoungiurou dounque, mei fratei, pér le coumpassioun d'Iddiou, ch'i presente vosti corp én sacrifissi vivent, sant, agreabil a Diou, laqual cosa a l è vost sërvissi rasoun-evoul.

2 E counfourme-ve nen a coust secoul, ma rifourme-ve coun 'l rineuvament dë vost intendiment, afinche i preuve qual a l è la voulountà d'Iddiou, bouna, agreabil, e perfeta.

3 Oura pér la grassia ch'a m'è daita i diou a ognidun tra dë voui, chë nëssun a pretenda d'essi pi savi dë lon ch'a bësogna ; ma chë ciaschedun a pensa modestament dë chiel istess, secound ch'Iddiou a l ha couparti a ognidun la mësura dë la fede.

4 Pérché sicoum i ouma diversi membri ént un corp soul, e chë tutti i membri a l han nen una stessa founsioun ;

5 Coussi i souma moutouben un soul corp én Crist ; e ognidun reciprocament i membri un dë l'aut.

6 Oura, avend dë doun divers, secound la grassia ch'a n'è daita ; sia dë proufessia, proufetisouma secound l'analogia dë la fede ;

7 Sia dë ministero, doum-sse al ministero ; sia chë queicadun a sia ciamà a insegné, ch'a inseagna ;

CAP. XIII.

8 Sia chë queicadun a së treuva cià a esourté, ch'a esorta; sia chë queicadun a distribuissa, *ch'al lou fassa* coun semplicità; sia chë queicadun a l'abbia la presidensa, *ch'al la tena* accuratament; sia chë queicadun a esercita la misericordia, *ch'al lou fassa* allegrament.

9 Carità sincera. Pie in odio 'l mal, ténand-ve èncoulà al ben;

10 Essend pourtà pér la carità fraterna a voulei-ve ben a vicenda; prevénand-ve un l'aut pér ounour;

11 Nen essend garg a impiegehé-ve pér 'l prossim; essend fervourous dë spirit; servand 'l Ségnour.

12 Ste allegher ènt la speranza; passient ènt la tribulassioun; assidui ènt l'ourassiooun;

13 Piand part a le necessità d'i sant; praticand l'ospitalità.

14 Benedi coui ch'a vë persuitou; benedi-ie, e maledie nen.

15 Ste allegher coun coui ch'a soun èn allegria; e pioure coun coui ch'a piourou;

16 Avend un sentiment ugual i un ènvers i aiti, affetand nen dë cose sublime, ma adattand-ve a le cose basse. A bësogna nen ch'i sie savi a vost propri giudissi.

17 Restitui a nëssun mal pér mal. Sérche le cose ouneste dënans a tutti i omuni.

18 S'a l è poussibil, tant coum a dipend da voui, ste èn pass coun tutti i omuni.

19 Vendiche-ve nen voui aiti istess, o mei carissim; ma de leug a la colera, pérché a l è scrit: A mi la vendetta; i la rendereu, a dis 'l Ségnour.

20 Së dounque to inimis a l'ha fam, da-ie da mangé; s'a l'ha sè, da-ie da beivi; pérché fasand lon t'ëmbarounéras dë carboun dë feu sù soua testa.

21 Lassë-te nen vinci dal mal, ma domina 'l mal pér 'l bin.

CAP. XIII.

D'i douver ènvers le poutense, 'l prossim e se stess.

CHE tutta persouna a sia soutoumessà a le poutense superiour; pérché a i è nëssuna poutensa ch'a vena nen da Diou, e le poutense ch'a sussistou, a soun ourdinà da Diou.

2 Coussi coul ch'a resist a la poutensa, a resist a l'ourdinansa d'Iddiou; e coui ch'a i resistou, a faran vëni la coundanassioun sù lour istess.

3 Pérché i prinsi a soun nen da tëmi pér le boune assioun, ma pér dë cattive. Oura veustu nen tëmi la poutensa? Opera ben, e té n'avras dë lode.

4 Pérché a l è 'l sërvitour d'Iddiou pér to ben: ma së té fas 'l mal, tem; pérché a l è pa pér niente ch'a porta la

spa, pérché a l è 'l sërvitour d'Iddiou, ourdinà pér sé gius-tissia én castigand coul ch'a fa mal.

5 Coussi bësogna essi sou-toumes, nen mac pérché dël castig, ma déco pérché dë la counsiensa.

6 Difatti a l è déco pérché dë lon ch'i paghe i tributi, pérché ch'a soun i minist d'Iddiou, impiegand-se a rendi la giustissia.

7 Rendi dounque a tutti lon ch'a i è douvù: a chi 'l tributo, 'l tributo; a chi 'l peage, 'l peage; a chi 'l timour, 'l timour; a chi ounour, l'ounour.

8 Ste én debit coun nêssun, salvo ch'i vë veuie ben l'un a l'aut; pérché coul ch'a i veul ben ai aiti, a l ha adempi la legge;

9 Pérché 'l nen coumëti adulteri, 'l nen massé, 'l nen roubé, 'l nen essi testimoni faus, 'l nen énvidié, e tut autr' coumandament, a l è soumaria-ment inclus ént sta parola: Të vourras ben a to prossim coum a ti stess.

10 La carità a fa nen dë mal al prossim: dounque 'l couplement dë la legge, a l è la carità;

11 Anche avù riguard a la stagion, pérché a l è già temp ch'i sé dësviou dal seugn; pérché adess la salute a l è pi vësina dë noui, chë quand i ouma crëdù.

12 La neuit a l è passà e 'l dì a l è avësinà-sse; dounque

campouma via le opere dë te-nebre, e vëstoum-se dë le arme dë luce.

13 Coumpourtoum-se ou-nestament coum én pien dì; nen én galuparie, nè ént l'embriaché-sse; nen én gargarie, nè én insoulense; nen én que-rele, nè én invidia.

14 Ma rivesti-ve dël Ség-nour Gesu-Crist, e pie-ve nen cura dë la carn pér soue coun-cupissense.

CAP. XIV.

Dë la tolérance d'l deboul, e dë la libertà oh'a edifica.

OURA, én quant a coul ch'a l è deboul ént la fede, i deve ricevë-lou, e i deve nen avei coun chiel dë countesta-sioun nè dë dispute.

2 Un a cred ch'a sé peul mangé-sse d'ogni cosa, e l'aut ch'a l è deboul, a mangia d'erbe.

3 Coul ch'a mangia ch'a dëspresia nen coul ch'a n'a mangia pa; e coul ch'a n'a mangia pa, ch'a giudica nen coul ch'a n'a mangia; pérché Diou a l'ha pià-ssélou a chiel.

4 Chi seus-tu, ti chë té giudiche 'l sërvitour d'un aut? S'a sé ten ferm o s'a brouncia, a l è pér so padroun; e ansi a sarà rafermi, pérché Diou a l è poutent pér rafermi-lou.

5 Un a stima un dì pi chë l'aut, e l'aut a stima tutti i dì; chë ognidun a sia pienament persuas ént so spirit.

6 Coul ch'a l ha riguard al

CAP. XIV.

dì, a i ha riguard èn causa dël Sègnour ; e coul décò ch'a l ha nen riguard al dì, a i ha nen riguard èn causa dël Sègnour ; coul ch'a mangia, a n'a mangia èn causa dël Sègnour ; e a rend grassia a Diou ; e coul ch'a n'a mangia nen, a n'a mangia décò nen èn causa dël Sègnour, e a rend grassia a Diou.

7 Pérché nëssun dë noui a viv pér chiel istess, e nëssun a meuir pér chiel istess.

8 Ma sia chë noui aiti i vivou, i vivouma al Sègnour ; o sia ch'i meuïrou, i murouma al Sègnour : sia dounque ch'i vivou, sia ch'i meuïrou, i souma dël Sègnour.

9 Disatti a l è pér lon chë Crist a l è mort, ch'a l è ar-sussità, e ch'a l ha tournà pié una neuva vita ; afin ch'a domina tant sù i mort chë sù i vivent.

10 Ma ti pérché giudichës-tu to fratel ? o ti décò pérché désprésies-tu to fratel ? Sicuramente, i coumparirouma tutti dënans al tribunal dë Crist.

11 Pérché a l è scrit : I soun vivent, a dis l Sègnour, chë ogni gënoui a së piegherà dënans a mi, e chë ogni lingua a darà lode a Diou.

12 Coussi dounque ciaschedun dë noui a rendrà count pér chiel istess a Diou.

13 Giudicoum-se dounque pi nen un l'aut ; ma use pitost dë giudissi ént sò-ssi, dë nen

butté d'ënciamp o dë scandoul dënans al fratel.

14 I seu e i soun persuas, pér'l Sègnour Gesu, chë niente a l è impur da se stess ; ma però së un a cred ch'una cosa a l è impura, pér chiel a l è impura

15 Ma së to fratel a l è countristà pérché d'una carn, té té coumporte nen secound la carità ; distru nen, pér la carn, coul pér'l qual Crist a l è mort.

16 Chë l'avantage dë cui i gode a sia nen espost a essi biasimà.

17 Pérché 'l regno d'Iddiou a l è nen nè carn nè bevanda ; ma a l è giustissia, pass, e allegria pér'l Spirit Sant.

18 E coul ch'a serv Crist ént coule cose énsili, a l è agreabil a Diou, e a l è approuvà dai omini.

19 Ricercouma dounque le cose ch'a van a la pass, e ch'a soun d'una edificassioun mutua.

20 Ruina nen l'opera d'Iddiou conn toua carn. A l è vera chë tutte le cose a soun pure ; ma coul li a fa mal, ch'a mangia dasand dë scandoul.

21 A sta ben dë nen mangé dë carn, dë nen beivi dë vin, e dë nen fé nëssuna autra cosa ch'a peussa fé brouncié to fratel, o dë cui a sia scandalisà, o ch'a i fassa pena.

22 Has-tu la fede ? Abbi-la ént ti istess dënans a Diou.

Fourtunà coul ch'a coundana
nen chiel istess ènt lon ch'a
eleg.

23 Ma coul ch'a n'a fa
scrupoul, a l è coundanà s'a
mangia, pérché ch'a l è nen
coun fede. Oura tut lon ch'a
l è nen secound la fede, a l è
un péca.

CAP. XV.

*Dél douver dë fourtifiché i deboul, a exempli
dë Crist e dë San Paul.*

OURA i dévouma, noui aiti
ch'i souma fort, suppourté
l'e infirmità d'i deboul, e nen
coumpiasi-sse a noui istess.

2 Chë ognidun dë noui
adounque a coumpiasa a so
prossim pér so ben, pér edifi-
cassioun.

3 Pérché anche Crist a l
ha nen voulslù coumpiasi a se-
stess; ma secound ch'a l è
scrit: le impropperie dë coui
ch'a t'oultragiou a soun cascà
sù mi.

4 Pérché tutte le cose ch'a
soun staite scritte dënans, a
soun staite scritte pér nostra
istrussiou; afin chë mediante
la passiensa e la counsolassioun
dë le scripture, i abbiou
speransa.

5 Oura l Diou dë passiensa
e dë counsolassioun a vë
fassa la grassia d'avei tutti un
medesim sentiment secound
Gesu-Crist!

6 Afin chë tutti, d'un
medesim cœur e d'una medesima
bouca, i glourifiche Diou, ch'a
l è l Pare dë Nossëgnour
Gesu-Crist.

7 Pérché dë lon i vë deve
ricevi un l'aut, coum décò
Crist a l ha ricevù-ne a chiel,
pér la gloria d'Iddiou.

8 Oura, i diou chë Gesu-
Crist a l è stait minist dë la
circouncisioun, pér la verità
d'Iddiou, afin dë ratifiché le
proumesse faite ai Pare;

9 E afin ch'i gentii a ou-
nourou Diou pér soua miseri-
cordia, secound lon ch'a l è
scrit: I celebrére, ën causa
dë lon, toua lode ën mes ai
gentii, e i cantéreu dë salm a
to nom.

10 E a l è décò dit: o
Gentii, ralegre-ve ëensem a so
popoul.

11 E ëncoura: Tutte nas-
sioun, loude l Sëgnour; e
voui aiti tutti, o popoul cele-
bre-lou.

12 Esaia a l ha décò dit:
A i sarà una radis dë Jesse,
un a s'eleverà pér gouvré i
gentii e i gentii a l avran spe-
ransa ènt chiel.

13 L Diou dë speransa
dounque a veuia riempi-ve
d'ogni allegria e dë pass, ën
crédand; afin ch'i abbounde
ën speransa pér la poutensa
dël Spirit Sant.

14 Oura, mei fratei, i soun
décò mi istess persuas ch'i si
décò pien dë bountá, riempi
dë tutta cougnissiou, e ch'i
peule anche esourté-ve un
l'aut.

15 Ma, o fratei, i l heu
scrivù-ve ènt queich manera
pi liberament, coum pér sé-ve

CAP. XV.

ricourdé, ën causa dë la grasia ch'a l è stà-me daita da Diou;

16 Afin ch'i siou minist dë Gesu-Crist ënvers i gentii, impiegand-me al sacrifissi dë l'evangeli d'Iddiou; afin chë l'oublassioun d'i gentii a sia agreabil, essend santificà pér l'Spirit Sant.

17 I heu dounque dë che glourifiché-me ën Gesu-Crist ënt le cose ch'a riguardou Idiou.

18 Pérchë i savriou di niente, chë Crist a l abbia nen fait pér meso dë mi pér ridui i gentii a l'ubbidiensa coun la parola e coum le opere,

19 Coun la virtù d'i proudigì e d'i miracoul, pér la pouenza dël Spirit d'Iddiou; talmente, chë da Gerusalem, e i leug circounvésin, fin a ënt l'Illiria, i heu tut riempi dë l'evangeli dë Crist;

20 Applicand - me coussi coun affessioun a announsié l'evangeli, doua chë Crist a l era ëncoura nen stait predicà, pér nen fabriché sù la foudamenta d'un aut.

21 Ma, secound ch'a l è scrit: Coui ai quai a l è nen stait announsià, a lou vëdran; e coui ch'a l han nen senti-ne parlé, a lou sentiran.

22 E a l è décò lon ch'a l ha impedi-me souvens d'ëndéve a vëdi.

23 Ma adess ch'i heu nëssun moutiv dë fermé-me ënt coust pais, e chë da tanti anni

i heu un gran desideri d'ëndé da voste part;

24 I ëndareu da voui aiti quand i partireu pér ëndé ën Spagna; e i sperou dë vëd-ve ën passand pér vost pais, e ch'i më menèrè ënsila, dop ch'i avreu prima prouvà d'essi stait ën part abbastansa coun voui aiti.

25 Ma, pér adess i më n'a vad a Gerusalem pér assisti i Sant.

26 Pérchë a l ha sëmià-ie boun ai Macedounian e a coui d'Acaia dë fé una contribussioun pér i pover tra i sant ch'a soun a Gerusalem.

27 Coussi, i diou, a l ha sëmià-ie boun, e décò a i n'a soun oubligà; pérchë s'i gentii a soun stait partecipi d'i so beni spirituai, a devou décò fé-ie part dë coui tempourai.

28 Dop dounque ch'i avreu terminà lon, e ch'i avreu counségnà-ie coul frut, i ëndareu ën Spagna passand pér vostì quarté.

29 E i seu chë quand i ëndareu vers voui aiti, i ëndareu là coun un'abboundansa dë benedissioun dë l'evangeli dë Crist.

30 Oura i v'esortou, o mei fratei, pér Nossègnour Gesu-Crist, e pér la carità dël Spirit, ch'i coumbate ëensem a mi ënt voste preghiere a Diou pér mi;

31 Afin ch'i siou liberà dai incredul ch'a soun ën Giudea, e chë mia aministrassioun

ch'i heu da fé a Gerusalem, a sia rendùa agreabil ai Sant;

32 Afin ch'i vadou da voui aiti coun allegria, pér la voulountà d'Iddiou, e ch'i mè ricreou ènsem a voui aiti.

33 Oura 'l Diou dë pass a sia coun voui tutti. Amen !

CAP. XVI.

Diverse salutassion, coun esourtassion èn contra la parzialità.

I v'ARCOUMANDOU nosta sourela Febe, ch'a l è diaconessa dë la ciesa dë Cenchrea;

2 Afin ch'i la riceive seound 'l Sègnour, coum a bësogna riceive i sant; e ch'i la assiste ènt tut lon ch'a l avrà da bësogn; pérché a l ha esercità l'ospitalità riguard a diversi, e anche a mè riguard.

3 Salute Priscilla e Aquila, i mè co-ouperatour èn Gesu-Crist,

4 Ch'a l han espost la testa pér mia vita, ai quai a l è pamac mi ch'i rendou grassia, ma dëcò tutte le ciese d'i Gentii.

5 E dëcò la ciesa ènt souaca. Salute Epaineto, 'l mè diletto, ch'a l è i premissi d'Acaia èn Crist.

6 Salute Maria, ch'a l ha travaià moutouben pér noui.

7 Salute Andronico e Giunia, i mè cusin, ch'a soun stait présoune ènsem a mi, e ch'a soun distint tra i apostoul, e chë ansi a soun stait prima dë mi èn Crist.

8 Salute Ampliato, mè diletto al Sègnour.

9 Salute Urban, nost com-pagn d'opera èn Crist, e Stachi, mè diletto.

10 Salute Apelle, approuvà èn Crist. Salute coui dë la ca d'Aristobulo.

11 Salute Erodioun, mè cu-sin. Salute coui dë la ca dë Narcisso, ch'a soun ènt 'l Sègnour.

12 Salute Trifena e Trifosa, i quai a travaiou ènt 'l Sègnour. Salute Perside, la diletta, ch'a l ha moutouben travaià ènt 'l Sègnour.

13 Salute Rufo, elett al Sègnour, e soua mare, ch'a l è mia.

14 Salute Asincrito, Flegonte, Erma, Patroba, Erme, e i fratei ch'a soun ènsem a lour.

15 Salute Filologo, e Giulia, Nero, e squa sourela, e Olimpiade, e tutti i sant ch'a soun ènsem a lour.

16 Salute-ve l'un l'aut coun un sant basin. Le ciese dë Crist a vë salutou.

17 Oura i v'esortou, o mei fratei, dë pié-ve guarda dë coui ch'a soun causa dë divisioun e dë scandoul countra la doutrina ch'i eve èmparà, e d'allountané-ve da lour.

18 Pérché coule sort dë gent a servou nen Nossègnour Gesu-Crist, ma a soua panza propria dë lour; e coun dë parole dousse e d'adulas-sioun, a sedou i cœur d'i semplici.

CAP. XVI.

19 Përché vostra ubbidienza a l è counoussùa da tutti. I më rallegrou dounque dë voui aiti ; ma i desiderou ch'i sie prudent en quant al ben, e semplici en quant al mal.

20 Oura 'l Diou dë pass a buttierà prest Satan a toc souta i vosti pè. La grassia dë Nossëgnour Gesu-Crist coun voui Amen !

21 Timoteo, mè co-opera-tour, a vë saluta, coum décò Lucio, e Giasoun, e Sosipatro, i mè cousin.

22 Mi Terzio ch'i heu scri-vù sta lettera, i vë salutou ènt 'l Sëgnour.

23 Gajo, doua i soun allou-già, e doua ch'a l è tutta la ciesa, a vë saluta. Erasto, 'l

proucuratour dë la sità, a vë saluta, e 'l fratel quarto.

24 La grassia dë Nossëgnour Gesu-Crist coun voui tutti. Amen !

25 Oura a coul ch'a l è poutent pér sé-ve persisti ènt mè evangeli, e la predicas-siouen dë Gesu-Crist, secound la rivelassioun dël misteri ch'a l è stait tasù ènt i temp passà ;

26 Ma ch'a l è adess mani-festà pér meso dë le scriture d'i proufeta, secound 'l cou-mandament dël Diou eterno, e ch'a l è announsià fra tutti i popoul pér mënè-ie a la fede ;

27 A Diou, soul savi, sia gloria eternament pér Gesu-Crist. Amen !

PRIMA LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI CORINTI.

CAP. I.

*Esourtassioun a la riunion, e a la siensa dë
la orouss, ch'a confound la saviëssa d'il
mound.*

PAUL ciamà a essi apostoul dë Gesu-Crist, pér la voulountà d'Iddiou, e l' fratel Sostene,

2 A la ciesa d'Iddiou ch'a l' è a Corinto, ai sanctificà en Gesu-Crist, ch'i si ciamà a essi sant, ensem a tutti coui chë, en qualunque leug ch'a sia, a invocou l' nom dë Nossègnour Gesu-Crist, nost e sò;

3 Chë la grassia e la pass a vë siou daite da Diou nost Pare, e dal Sègnour Gesu-Crist.

4 I rendou sempre grassie a mè Diou en causa dë voui aiti, pér la grassia d'Iddiou ch'a l' è stà-ve daita en Gesu-Crist;

5 Dë lon ch'en tutte le cose i si stait enrichi ent chiel d'ogni doun dë parola, e d'ogni siensa;

6 Secound chë la testimoniansa dë Gesu-Crist a l' è stata confirmà ent voui;

7 Talmente chë a vë manca nessim doun, mentre ch'i spete la manifestassioun dë Nossègnour Gesu-Crist.

8 L' qual décdò a vë conforterà fin a la fin, pér essi irreprensibil ent la giournà dë Nossègnour Gesu-Crist.

9 Diou, da chi i si stait ciamà a la couumioun dë so feul Gesu-Crist Nossègnour, a l' è fedel.

10 Oura i vë pregou, mei fratei, pér l' nom dë Nossègnour Gesu-Crist, ch'i parle tutti l'istess lingue, e ch'a i sia nessim divisioun tra dë voui, ma ch'i sie ben uni ent una stessa oupinion, e ent un stess sentiment.

11 Pérchë, mei fratei, a l' è stà-me dit dë voui aiti da coui dë Chloe, ch'a i è dë dissensioun tra dë voui.

12 Eccou dounque lon ch'i diou, a l' è chë ciaschedun dë voui a dis; Pér mi, i soun dë Paul; e mi, i soun d'Apollo; e mi, dë Cesa; e mi, dë Crist.

13 Crist è-lou divis? Paul è-lou stait crucifis pér voui?

CAP. I.

Oppura se-ve stait batësà ën nom dë Paul ?

14 I rendou grassie a Diou ch'i heu batësà nêssun dë voui aiti, lëvà dë Crispo e Gaio ;

15 Afin chë nêssun a dia ch'i heu batësà ën nom mè.

16 I heu ben décò batësà la famia dë Stefana ; dël rest, i seu nen s'i heu batësà queicadun aut.

17 Pérché Crist a l ha nen mandà-me pér batësé, ma pér prediché l'evangeli, nen coun i dëscours dë la saviëssa, afin chë la crouss dë Crist a resta nen inutil.

18 Pérché la parola dë la crouss a l è una foulia pér coui ch'a sé perdou, ma pér noui, ch'i souma salv, a l è la virtù d'Iddiou ;

19 Da già ch'a l è scrit : I aboulireu la saviëssa d'i savi, e i ridureu al niente l'intelligenza d'i omuni intelligent.

20 Dou' è-lou 'l savi ? Dou' è-lou l' Scriba ? Dou' è-lou l'indagatour dë coust secoul ? Diou ha-lou nen manifestà la foulia dë la saviëssa dë coust mound ?

21 Pérché da già ch'ent la sapiensa d'Iddiou, 'l mound a l ha nen counéssù Diou pér meso dë la saviëssa, 'l beneplacit d'Iddiou a l è stait dë salvé coui ch'a crêdou, pér meso dë la foulia dë la predication.

22 Pérché i Ebreou aciamou

dë miracoul, e i Grec a sercou la saviëssa.

23 Ma in quant a noui, i predicouma Crist crucifis, ch'a l è un scandoul pér i Ebreou, e una foulia pér i Grec.

24 A coui, dis-ne, ch'a soun ciama tant Ebreou chë Grec, Crist, la poutensa d'Iddiou, e la saviëssa d'Iddiou :

25 Pérché la foulia d'Iddiou a l è pi savia ch'i omuni ; e la deboulëssa d'Iddiou a l è pi forte ch'i omuni.

26 Pérché, mei fratei, i vëde vosta voucassioun, ch'i si nen moutouben dë savi secound la carn, nè moutouben dë poutent, nè moutouben dë nobil.

27 Ma Diou a l ha elett le cose foulie dë st'mound, pér rendi counfuse le cose savie ; e Diou a l ha elett le cose deboul dë st'mound, pér rendi counfuse le forte ;

28 E Diou a l ha elett le cose vil dë st'mound, e le dëspresià, fin a coule ch'a soun nen, pér abouli coule ch'a soun ;

29 Afin chë nêssuna carn a sé glourifica dënans a chiel.

30 Oura a l è pér chiel ch'i si ën Gesu-Crist, ch'a l è stàve fait pér part d'Iddiou, saviëssa, giustissia, santificasioun, e redensioun ;

31 Afin chë, coum a l è scrit, coul ch'a sé glourifica, a sé glourifica ënt 'l Sëgnour.

I. CORINTI,

CAP. II.

D'espresi dë San Paul pér la saviëssa moun-dana, predicand l'evangeli dël Spirit.

PËR mi dounque, mei fratei, quand i soun vénù da voui aiti, i soun nen vénù-ie coun dë déscours poumpous, pien dë la saviëssa *umana*, announsiand-ve la testimouniansa d'Iddiou;

2 Pérché i më soun nen proposit dë savei autra cosa tra dë voui aiti, salvo Gesu-Crist, e Gesu-Crist crucifis.

3 E i soun décò stait tra dë voui ént la deboulëssa, ént l'timour, e ént un gran affan.

4 E mia parola, e mia predication a l'è nen staita en parole persuasive dë la saviëssa umana, ma en evidensa dë spirit e dë poutensa;

5 Afin chë vosta fede a sia nen l'effet dë la saviëssa d'i omuni, ma dë la poutensa d'Iddiou.

6 Oura i proupounouma una saviëssa tra i perfet, una saviëssa, dis-ne, ch'a l'è nen dë st'mound, nè d'i prinsi dë coust secoul, ch'a van a essi anienti.

7 Ma i proupounouma la saviëssa d'Iddiou, en misteri, occulta; laqual Diou a l'avia, fin da dënans d'i secoul, determinà pér nostra gloria;

8 Laqual nessim d'i prinsi dë coust secoul a l'ha coun-éssù-la; pérché s'a l'aveissou counéssù-la a l'avriou nen crucifis l'Ségnour dë gloria.

9 Ma sicut a l'è scrit: A soun dë cose chë l'eui a l'ha nen viste, chë l'ouria a l'ha nen sentie, e ch'a soun nen mountà al cœur dë l'om, lequai Diou a l'ha preparà ie pér coui ch'a i veulou ben.

10 Ma Diou a l'ha rivelânie pér meso dë so Spirit; pérché l'Spirit a penetra tutte le cose, fin a le cose proufondue d'Iddiou.

11 Pérché chi è-lou d'i omuni ch'a sappia le cose d'i omuni, fora dël spirit dël om ch'a l'è ént chiel? Dë l'istessa manera décò nessim a l'ha counéssù le cose d'Iddiou, salvo l'Spirit d'Iddiou.

12 Oura i ouma ricevù nen affait l'spirit dë st'mound, ma l'Spirit ch'a l'è d'Iddiou; afin ch'i counossou le cose ch'a soun stà-ne daite da Diou;

13 Lequai décò i proupounouma, nen coun le parole chë la saviëssa umana a inseagna, ma coun coule ch'a inseagna l'Spirit Sant, adatand le cose spirituai a coui ch'a soun spirituai.

14 Oura l'om animal a capis nen le cose ch'a soun dël Spirit d'Iddiou, pérché a soun dë foulie pér chiel; e gnanca a peul pa éntend-ie, pérché ch'a sé védou spiritualment.

15 Ma l'spiritual a ved tutte le cose, e a l'è giudicà da nessim.

16 Pérché chi è-lou ch'a l'ha counéssù l'pensè dël Ségnour pér poudei-lou instrui?

CAP. III.

Ma noui, i ouma l'intensioun dë Crist.

CAP. III.

Coum a sè debia fabriché-sse sù la foundamenta ch'a l' è Crist, e non sù i ministr, divise tra dë leur.

E mi, o mei fratei, i heu nen poudù-ve parlé coum a dë spirituai, ma coum a dë carnai, cioè coum a dë masëna en Crist.

2 I heu dà-ve dë lait da beivi, e nen dë carn, pérché ch'i poudie éncoura nen *suppourté*; anche adess i peuli éncoura nen, pérché ch'i si éncoura carnai.

3 Pérché da già ch'a i è tra dë voui aiti d'invidia, e dë dissensioun, e dë divisioun, se-ve nen carnai, e vë compourteve nen a la manera d'i omuni?

4 Pérché quand un a dis: Pér mi, i soun dë Paul; e l'autr': Pér mi, i soun d'Apollo; se-ve nen carnai?

5 Chi è-lou dounque Paul, e chi è-lou Apollo, salvo dë ministr, pér meso d'i quai i l'ève crëdù, secound chë l'Ség-nour a l ha dait a ognidun?

6 I heu piantà; Apollo a l ha bagnà; ma a l è Diou ch'a l ha dait la crëssua.

7 Oura, nè coul ch'a pianta, nè coul ch'a bagna, a soun niente; ma Diou, ch'a da la crëssua.

8 E tant coul ch'a pianta, coum coul ch'a bagna, a soun mac una cosa stessa; ma ciaschedun a ricevrà soua ricoumpensa secound so travai.

9 Pérché i souma labourant coun Diou; i si l' labour d'Iddiou, e l'edifissi d'Iddiou.

10 Secound la grassia d'Iddiou ch'a l è stà-me daita, i heu pousà la foundamenta coum un architet savi, e un aut a fabrica énsima; ma chë ognidun a esamina coum a fabrica énsima.

11 Pérché nëssun a peul pousé d'autra foundamenta chë coula ch'a l è pousà, la-qual a l è Gesu-Crist.

12 E sè queicadun a fabrica sù coula foundamenta, d'or, d'argent, dë pere pressiouse, dë bosc, dë sen, dë paia;

13 L' travai dë ciaschedun a sarà manifestà; pérché l' dì al la farà counossi, pérché ch'a sarà manifestà pér l' feu; e l' feu a preuvèrà qual a sarà l'opera d'ognidun.

14 Sè l'opera dë queicadun ch'a l avrà fabricà énsima a sta, a n'a ricevrà la ricoumpensa.

15 Sè l'opera dë queicadun a brusa, a n'a seuffrirà la per-dita; ma chiel, a sarà salv; però coum pér l' feu.

16 Seve nen ch'i si l' tempio d'Iddiou, e chë l' Spirit d'Iddiou a abita ént voui?

17 Sè queicadun a distru l tempio d'Iddiou, Diou a lou distrurà chiel; pérché l' tempio d'Iddiou a l' è sant, e i lou si voui aiti.

18 Chë nëssun a ingana se stess; sè queicadun tra dë voui a cred d'essi savi ént

I. CORINTI,

coust mound, ch'a së fassa mat, pér diventé savi;

19 Pérché chë la saviëssa dë coust mound a l è una foulia dënans a Diou; pérché a l è scrit: A souvraprend i savi ént soua astussia dë lour.

20 E éncoura: 'L Sëgnour a counos ch'i dëscours d'i savi a soun van.

21 Chë nêssun dounque a së glourifica ént i omuni; pérché tutte le cose a soun voste;

22 Sia Paul, sia Apollo, sia Cefa, sia 'l mound, sia la vita, sia la mort, sia le cose present, sia le cose a véri; tutte le cose a soun voste, e voui aiti i si a Crist, e Crist a Diou.

CAP. IV.

Douver d'i Ministr dë Gesu-Crist a l' exempli dë San Paul, e mancamont dë ouonsideras-sion pér chiel.

CHÈ ciaschedun a ne tena pér Ministr dë Crist, e pér dispensatour d'i misteri d'Idioudi.

2 Ma, dël rest, a s'esig dai dispensatour ch'ognidun a sia trouvà fedel.

3 Pér mi, a m'importe pochissim d'essi giudicà da voui aiti, o da giudissi d'om; e décò i më giudicou nen mi istess.

4 Pérché i më sentou coulpevoul dë niente; ma pér lon i soun nen giustificà; ma coul ch'a më giudica, a l è 'l Sëgnour.

5 Coussi giudiche dë niente dënans dël temp, fin chë 'l Sëgnour a vena, ch'a buttièrà décò al cair le cose strémâ ént le tenebre, e ch'a manifestèrà i counsei d'i cœur; e anloura Diou a rëndèrà lode a ciaschedun.

6 Oura, mei fratei, i heu voulta coust discours sù mi e sù Apollo, en causa dë voui aiti; afin ch'i émpare da noui a nen presumi al dëlà dë lon ch'a l è scrit, pér paura chë un pér l'aut i vënsuperbisse contra i aitri.

7 Pérché chi è-lou ch'a butta dë differensa éntre ti e un aut? E cosa l'has-tu, chë t'abbies nen ricevù-lou? E së té l'has ricevù-lou, pérché té n'a fas-tu gloria, coum së té l'aveisse nen ricevù-lou?

8 I si già soudisfait, i si già énrichi, i si fait re sensa dë noui; e vouleissé-lou Iddiou ch'i regneisse, afin ch'i regnissou décò énsem a vuoi aiti!

9 Pérché i pensou ch'Idioudi a n'ha espost publicament, noui ch'i souma i ultim apostoul, coum dë gent coundanà a mort, da già ch'i souma butta en spetacoul al mound, ai angel e ai omuni.

10 Noui aiti souma mat pér l'amour dë Crist, ma voui aiti savi en Crist; noui aiti deboul, e voui aiti fort; voui aiti i si ént la stima, e noui aiti i souma ént l' despresi.

11 Fin a st'oura i patiouma la fam e la sè, e i souma pa-

CAP. V.

tanù; i souma zgiaflà, e i souma vagabound ènsà e ènlà.

12 E i së stracouma la-vourand coun noste proprié man; a diou dë mal dë noui, e noui i benediuoma; i souma perseguità, e i ouma passiensa.

13 I souma biasimà, e i pregouma; i souma diventà coum le ramassie dël mound, e coum la feccia dë tutti, fin adess.

14 I scrivou nen ste cose pér fe-ve ounta; ma i vë dag d'amounissioum coum a mei cari fieui.

15 Pérché quand i l'aveisse dess mila magister èn Crist, i l'eve però nen diversi pare; pérché a l'è mi ch'i heu générà-ve èn Crist pér meso dë l'evangeli.

16 I vë pregou dounque d'essi i mè imitatour.

17 A l'è pérché dë lon ch'i l'heu mandà-ve Timoteo, ch'a l'è mè fieul diletto, e fedel ènt l'Ségnour; afin ch'a vë fassa arcourdé dë mie vie èn Crist, e coum i insegnou dapertut ènt ciascheduna ciesa.

18 Oura queicadun a soun glamourificà-sse coum s'i dëveis-sou nen èndé da voui aiti.

19 Ma i èndareu ben prest da voui, së l'Ségnour a vourrà; e i counossereu niente af-fait la parola dë coui ch'a soun glamourificà-sse, ma l'ef-ficacia.

20 Pérché l'regno d'Iddiou a counsist nen èn parole, ma èn efficacia.

21 Cosa veuli? èndarai-ne da voui aiti coun la vërga, oppura coun carità, e un spirit dë doulcëssa?

CAP. V.

Dë l'inoestuous dait a Satan, e dë nen avoi d'affè coun i vissous.

A së sent a di dapertut ch'a i è tra dë voui d'impu-dicità, e ansi una tal impu-dicità, chë tra i gentii a së sent nen la paria; a l'è chë queicadun a tena la founma dë so pare.

2 E però i si gounfi dë boria, e i eve nen pitost mënà deul, afin chë coul ch'a l'ha coumes coula assioun a fussa lëvà d'en mes dë voui aiti.

3 Ma mi, essend absent dë corp, ma present èn spirit, i heu già dispost coum i füssou present, riguard a coul ch'a l'ha fait coussi una tal assioun.

4 Voui e mè spirit essend radunà èn nom dë Nossëgnour Gesu-Crist, pér la pou-tensa dë Nossëgnour Gesu-Crist,

5 Ch'un tal om a sia dait ènt le man dë Satan, pér la distrussioun dë la carn; afin chë l'spirit a sia salv al dì dël Ségnour Gesu-Crist.

6 Vostra vana gloria a l'è mal fondà; seve nen ch'un po dë lëva a fa lëvé tutta la pas-ta?

7 Lëve dounque l'ëva vei, afin ch'i sie una pasta neuva, coum i si sensa lëva; pérché

I. CORINTI,

Crist, nosta pasqua, a l è stait sacrificà pér noui.

8 Coussi dounque fouma la festa, nen coun 'l vei lèva, nè coun un lèva dë cattiveria e dë malissia, ma coun i pan sensa lèva dë la sincerità e dë la verità.

9 I heu scrivù-ve pér lettera ch'i vë mesceisse nen coun i fornicatour.

10 Ma nen absolutament coun i fornicatour dë coust mound, o coun i avar, o i lader, o i idolatri; pérchë diversament dë sicur bësognëria ch'i surteisse da coust mound.

11 Oura i vë scrivou adess ch'i vë mescie nen ènsem a lour; vale a diré, chë së quecadun ch'a së ciama fratel, a l è fornicatour, o avar, o idolatro, o maldicent, o dait al vin, o lader, i mange gnanca ènsem a un om parei.

12 Pérchë décd cosa më touchë-lou dë giudiché dë coui ch'a soun dë fora? Giudicheve nen dë coui ch'a soun da drinta?

13 Ma Iddiou a giudica coui ch'a soun dëfora. Lève dounque d'en mes a voui aiti istess 'l cattiv.

CAP. VI.

Censure d'i litigant. Esourtassion a schivie le impurità dë la carn.

QUAND un dë voui aiti a l ha un affè countra un aut, èncalé-lou propi èndé èn giustissia dënans ai ingiust, e a va nen dënans ai sant?

2 Seve nen ch'i sant a l

avran da giudiché 'l mound? Oura së 'l mound a dev essi giudicà da voui, se-ve indegn dë giudiché dë cose pi pécite?

3 Seve nen ch'i giudiché-rouma i angel? Quantou pi dë lecosech'a concernousta vita?

4 Së dounque i eve dë lite pér i affè dë sta vita, pie pér giudisse coui ch'a soun d'i pi poc stimà ènt la ciesa.

5 I lou diou a ounta vosta; i è-lou dounque nèssun savi tra dë voui aiti, gnanca un soul ch'a peussa giudiché tra i so fratei?

6 Ma un fratel a l ha dë lite countra so fratel, e loll dënans ai infedei.

7 A l è già un gran diset èntvoui, ch'i abbie dë lite tra dë voui aiti. Pérchë suffri-ve nen pitost ch'a vë fassou tort? Pérchë suffri-ve nen pitost 'l dann?

8 Ma, al contrari, i fe tort, e i de dë dann, e ansi a vosti fratei.

9 Seve nench'i ingiusta saran nen eredi dël regno d'Iddiou?

10 Ingane-ve nen voui istess; nè i fornicatour, nè i idolatri, nè i adulteri, nè i effeminà, nè coui ch'a coumétou dë pécà countra natura, nè i lader, nè i avar, nè i èmbriac, nè i maldicent, nè i rapitour, a saran nen eredi dël regnod d'Iddiou.

11 E queicadun dë voui aiti i ere parei; ma i si stait lavà, ma i si stait santificà, ma i si stait giustificà èn nom dël Ségnour Gesu, e pér meso dël Spirit dë nost Diou.

CAP. VII.

12 Tut a m'è permes, ma
nen tut a counven; tut a m'è
permes, ma i sareu sciau dë
nëssuna cosa.

13 La cibaria a l'è pér
l'stomi, e l'stomi a l'è pér la
cibaria; ma Diou a distrurà
un e l'aut. Oura 'l corp a l'è
nen pér la fornicassioun, ma
pér 'l Sëgnour, e 'l Sëgnour
pér 'l corp.

14 E Diou ch'a l'ha arsus-
sità 'l Sëgnour, a n'arsussitèrà
décò noui pér soua poutensa.

15 Seve nen chë vosti corp
a soun i membri dë Crist?
Levërai-ne dounque i membri
dë Crist, pér fé-ne i membri
d'una foumna désounesta?
Diou guarda!

16 Seve nen chë coul ch'a
s'unis èensem a una foumna
désounesta, a diventa un soul
corp coun chila? pérché doui,
a l'è dit, a saran una carn
soula.

17 Ma coul ch'a l'è uni al
Sëgnour, a l'è un medesim
spirit.

18 Scape la fornicassioun;
qualounque péca ch'a fassa
l'om, a l'è fora dël corp; ma
'l fornicatour a péca countra
so propri corp.

19 Seve nen chë vost corp
a l'è 'l tempio dël Spirit Sant,
ch'a l'è ént voui, e ch'i eve da
Diou? E i si nen a voui istess.

20 Pérché i si stait coump-
rà car; glourifiche dounque
Iddiou ént vost corp, e ént
vost spirit, ch'a apartenou a
Diou.

CAP. VII.

*Avis su 'l matrimoni, la virginità e la vidou-
anea.*

RIGUARD peui a le cose ch'i
eve scrivù-me; a l'è boun
pér l'om dë nen maridé-sse.

2 Tuttavia, pér schivié l'im-
purità, chë ognidun a l'abbia
soua foumna, e chë ogni foum-
na a l'abbia so mari.

3 Chë 'l mari a renda a
soua foumna la benevolensa
ch'a i è douvùa; e chë la
foumna pér l'istess a la renda
a so mari.

4 La foumna a l'è nen soua,
ma dël mari; e 'l mari, pér
l'istess, a l'è nen sò, ma dë la
foumna.

5 Prive-ve nen un dë l'aut,
salvo pér un counsens mutuo,
pér un temp, afin ch'i v'appliche
al digiun e a la preghiera; ma dop dë lon tourne
èensem, pér paura chë Satan a
vê tenta, pér vosta incounti-
nensa.

6 Oura i diou sò-ssi pér
permes, e nen pér coumand.

7 Pérché i vourriou chë
tutti i omni a fussou parei dë
mi; ma ognidun a l'ha so
doun propri da Diou, un ént
una manera, e l'aut ént un'au-
tra.

8 Oura i diou a coui ch'a
soun nen maridà, e a le vi-
doue, ch'a l'è boun pér lour dë
sté parei dë mi.

9 Ma s'a së countenou nen,
ch'a së maridou; pérché a l'è
mei maridé-sse chë dë brusé.

I. CORINTI,

10 E in quant a coui ch'a soun maridà, i coumandou, nen mi, ma l'Ségnour, chë la founna a së separa nen dal mari.

11 E s'a së n'a separa, ch'a staga sensa essi maridà, o ch'a së ricouncilia coun so mari; chë l'mari décò a chitta nen soua founna.

12 Ma ai aitri i diou, nen l'Ségnour: S'un fratel a l ha una founna infedel, e ch'a counsentia dë sté ènsem a chiel, ch'al la chitta nen.

13 E s'una founna a l ha un mari infedel, e ch'a counsentia dë sté ènsem a chila, ch'al lou chitta nen.

14 Pérché l'mari infedel a l è santificà ènt la founna, e la founna infedel a l è santificà ènt l'mari; diversament vosti fieui a sariou impur; e adess a soun sant.

15 Chë së l'infedel a së separa, ch'a së separa; l'fratel o la sourela a soun nen souta una sérvitù ènt coul cas ènsili; ma Diou a l ha ciamà-ne a la pass.

16 Pérché cosa sas-tu, o founna, së tè salvèras nen to mari? Oppura cosa sas-tu, o mari, së tè salvèras nen toua founna?

17 Però chë ciaschedun a së regoula secound l'doun ch'a l ha ricevù da Diou, ognidun secound chë l'Ségnour a l'ha ciamà-lou; e a l è coussi ch'i insegnou ènt tutte le ciese.

18 Queicadun è-lou ciamà essend circuncis? ch'a proucura nen dë parëssi incircuncis. Queicadun è-lou ciamà essend incircuncis? ch'a së fassa nen circuncidi.

19 La circuncision a l è niente, e l'nen essi circuncis a importa décò niente, ma l'ousservé i coumandament d'Iddiou.

20 Chë ognidun a staga ènt la coundissiou ch'a l era quand a l è stait ciamà.

21 Seus-tu ciamà essend sciav? Buttë-tène nen èn pena; ma décò së tè peules essi buttà èn libërtà, fa-ne pitost uso;

22 Pérché coul chë essend sciav a l è ciamà a Nosségnour, a l è l'liberà dël Ségnour; e pér l'istess coul ch'a l è ciamà essend liber, a l è l'sciav dë Crist.

23 I si stait coumprà car; divente nen i sciav d'i omni.

24 O fratei, chë ognidun a staga ènvers Diou ènt l'stat ch'a l era quand a l è stait ciamà.

25 Pér lon ch'a riguarda le vergini, i heu nëssun coumandament dël Ségnour; ma i n'a dag avis coum avend outenù misericordia dal Ségnour, pér essi fedel.

26 I stimou dounque chë loll a l è boun pér la necessità present, outant ch'a l è boun a l'om d'essi coussi.

27 Seus-tu ligà a una founna? Serca nen d'essi-ne

CAP. VIII.

separà. Seus-tu sciolt da toua founna? Serca nen dé founne.

28 Chë së të të marie, të fas nen pécà; e së la vergine a së marida, a fa décò nen pécà; ma coui ch'a soun maridà a l avran d'afflissioun ént la carn; e i heu riguard a voui aiti.

29 Ma i vë diou sò-ssi, mei fratei, chë l temp a l è curt; e coussi, chë coui ch'a l han una founna, a siou coum s'a n'aveissou nen;

30 E coui ch'a piourou, coum s'a pioureissou nen; e coui ch'a soun allegher, coum s'a fussou nen allegher; e coui ch'a coumprou, coum s'a poussedeissou niente.

31 E coui ch'a usou dé coust mound, coum nen abusand-ne; pérché la figura dé coust mound a passa.

32 Oura i vorriou ch'i fusse sensa inquietudine. Coul ch'a l è nen maridà a l ha cura dé le cose ch'a soun dël Sègnour, dé la manera dé piasti al Sègnour.

33 Ma coul ch'a l è maridà, a l ha cura dé le cose dé coust mound, dé la manera dé piasti a soua founna, e a l è divis.

34 La dona ch'a l è nen maridà, e la vergine, a l ha cura dé le cose ch'a soun dël Sègnour, pér essi santa dé corp e dé spirit; ma coula ch'a l è maridà a l ha cura dé le cose ch'a soun dël mound, dé la manera dé piasti a so mari.

35 Oura i diou sò-ssi avend riguard a lon ch'a v'è util, nen pér tend-ve una insidia, ma pér pourté-ve a lon ch'a l è ounest, e adatà al Sègnour sensa nêssuna distrassioun.

36 Ma së queicadun a cred ch'a sia un désounour a soua fia dé passé 'l fiour dé soua età, e ch'a bësogna maridé-la, ch'a fassa lon ch'a veul; a fa nen pécà, ch'a sia maridà.

37 Ma coul ch'a sta ferm ént so cœur, essend-ie nêssuna nécessitâ, ma essend padroun dé soua propria voulountâ, a l ha determinâ ént so cœur dé téni soua fia, a fa ben.

38 Coul dounque ch'a la marida, a fa ben; ma coul ch'a la marida nen, a fa mei.

39 La founna a l è ligâ pér la legge durant tut l temp chë so mari a l è én vita; ma së so mari a meuir, a l è én liberté dé tourné-sse maridé a chi ch'a veul; però secound 'l Sègnour.

40 Ma a sarà pi fourtunâ s'a sta coussi, secound mè sentiment; oura i mè crêdou d'avei décò l' spirit d'Iddiou.

CAP. VIII.

Dë le cose sacrificiò ai idoul, e dë la liberté sensa scandou.

PËR lon ch'a riguarda le cose ch'a soun sacrificiò ai idoul, i savouma ch'i ouma tutti dé cugnissioun. La siensa a gounfia, ma la carità a edifica.

2 E së queicadun a cred dé savei queicosa, a l ha éncoura

I. CORINTI,

counëssù niente coum a bë-sogna counossi.

3 Ma së queicadun a ama Iddiou, a l è counëssù da chiel.

4 Dounque pér lon ch'a riguarda 'l mangé dë cose sacrificà ai idoul, i savouma chë l'idoul a l è niente al mound, e ch'a i è nésson autr' Diou ch'un soul.

5 Pérché bin ch'a i n'a sia ch'a soun ciama dei, sia al ciel, sia sù la terra (coum a i è diversi dei, e diversi Sëgnour),

6 I ouma però mac un Diou, 'l Pare, dël qual tutte le cose, e noui ént chiel; e un soul Sëgnour Gesu-Crist, pér meso dël qual tutte le cose, e noui pér meso dë chiel.

7 Ma a i è pa ént tutti la cougnissioun; pérché queicadun chë fin adess a fan counsciensa ën causa dë l'idoul, dë mangé dë cose ch'a soun staite sacrificà a l'idoul, a n'a mangiou tuttun; ën causa dë lon soua counsciensa essend deboul, a n'a resta countaminà.

8 Oura la carn a ne rend nen agreabil a Diou; pérché s'i mangiouma, i n'ouma niente dë pi; e s'i mangiouma nen, i n'ouma nen dë manc.

9 Ma pie guarda chë coula poutensa ch'i avi, a sia nen ën queich manera ën scandoul ai deboul.

10 Pérché së queicadun a tè ved, ti chë tè l has dë cougnissioun, essi a taula al tem-

pio d'i idoul, la counsciensa dë coul ch'a l è deboul, sarà-la nen indouta a mangé dë cose sacrificà a l'idoul?

11 E coussi to fratel, ch'a l è deboul, pér 'l qual Crist a l è mort, a perirà pér toua cougnissioun.

12 Oura quand i pêche coussi countra vosti fratei, e ch'i ferisse soua counsciensa, ch'a l è deboul, i pêche countra Crist.

13 Ën causa dë lon, së la carn a scandalisa mè fratel, i mangereu mai dë carn, pér nen scandalisé mè fratel.

CAP. IX.

Dël ministeri dë San Paul temperà coum la carità e la coundissendensa.

SOUN-NÈ nen apostoul? Soun-ne nen liber? Haine nen vëdù Nossëgnour Gesu-Crist? Se-ve nen opera mia al Sëgnour?

2 S'i soun nen apostoul pér i aiti, i lou soun al manc pér voui; pérché i si 'l sigil dë mè apostolato al Sëgnour.

3 Coula a l è mia difeisa envers coui ch'a mè coundanou.

4 Oum-ne nen la facultà dë mangé e dë beivi?

5 Oum-ne nen la facultà dë méné ëensem a noui una sourela founna, coum i aiti apostoul, e i fratei dël Sëgnour, e Cefa?

6 I è-lou forsi mac Barnaba e mi ch'i abbiou nen la facultà dë nen travai?

CAP. IX.

7 Chi è-lou mai ch'a va a la guerra a soue speise? Chi è-lou ch'a pianta la vigna, e ch'a mangia nen dë so frut? Chi è-lou ch'a pastura la grege, e ch'a mangia nen dë lait dë la grege?

8 Dis-ne ste cose da om? la legge dis-la décò nen l'istess?

9 Pérché a l è scrit ént la legge dë Mose: Të butteras nen'l musel al beu ch'a tribbia 'l gran. Diou ha-lou cura d'i beu?

10 E l è-lou nen dë pianta pér noui ch'a l ha dit coule cose? Sicurament a soun scritte pér noui; pérché coul ch'a laboura, a dev labouré coun speransa; e coul ch'a tribbia 'l gran, coun speransa dë piéne part.

11 S'i l ouma séménà-ve dë beni spirituai, è-lou una gran cosa ch'i cheuiou dë vosti beni carnai?

12 E së d'aiti a usou dë coul drít a vost riguard, pérché n'a uséroum-ne nen pitost chë lour aiti? Però i ouma nen usà dë coul drít; ma al countrari i suppourtouma tutte sort d'incomoud, afin dë butté nêssun impediment a l'evangeli dë Crist.

13 Seve nen chë coui ch'a s'impiegou a le cose sacre, a mangiou dë lon ch'a l è sacro; e chë coui ch'a servou al altar, a partecipou al altar?

14 'L Sëgnour a l ha ourdinà pér l'istess chë coui ch'a

announsiou l'evangeli, a vivou dë l'evangeli.

15 Però i më soun prevals dë nêssune dë coule cose, e gnanca i scrivou nen son pér ch'a n'a usou dë coula manera énvers mi; pérché a më saria pi car meuiri chë ne dë vëdi chë queicadun a ridua al niente mia gloria.

16 Pérché bin ch'i predica l'evangeli, i heu nen dë che glourifiché-mëne; pérché ch'a më ne impost la nécessità; e maleur a mi, s'i predicou nen l'evangeli!

17 Ma s'i lou fas dë boun cœur, i n'avreu la ricoumpensa; ma s'a l è coun regret, i fas nen aut mac disimpegnéme dë la coumission ch'a l è stà-mëne daita.

18 Che ricoumpensa n'haine dounque? A l è chë predicand l'evangeli, i predicou l'evangeli dë Crist, sensa pourté nêssune speise, afin ch'i abusou nen dë mè drít ént l'evangeli.

19 Pérché bin ch'i siou én libertà a riguard dë tutti, i soun però fâ-me sérvitour dë tutti, pér guadagné pi dë pér-soune.

20 Ei soun fâ-me ai Ebreou coum Ebreou, pér guadagné i Ebreou; a coui ch'a soun souta la legge, coum i fussou souta la legge, pér guadagné coui ch'a soun souta la legge;

21 A coui ch'a soun sensa legge, coum i fussou sensa legge, (quantounque i siou nen

I. CORINTI,

sensa legge in quant a Diou, ma i soun souta la legge dë Crist), pér guadagné coui ch'a soun sensa legge.

22 I soun fâ-me deboul coun i deboul, pér guadagné i deboul; i soun fâ-me tut a tutti, pér salvé-ne assolutament queicadun.

23 E i fas lolì en causa dël evangeli, afin ch'i n'a piou part dëcò mi ensem ai aiti.

24 Seve nen chë quand a së cour ént la lissa, tutti a courou ben, ma un soul a pia 'l premi? Couri dë tal manera ch'i lou pie.

25 Oura chi së sia ch'a coumbat ai geug dë forsa, a viv dë pianta al regime; e en quant a coui lì, a lou fan pér avei una courouna courutibil; ma noui, pér avei-ne una incourutibil.

26 I courou dounque, nen sensa savei coum; i coumbattou, nen coum i deissou dë coup al aria.

27 Ma i mourtificou mè corp, e i mè lou soutmëtou; pér paura chë dop d'avei predicà ai aiti, i siou trouvâ mi istess ént queich manera nen ricevibil.

CAP. X.

Dë la sicurësse dë la corn, e dë la tentassioun dë mangé dë tut.

OURA mei fratei, i veui nen ch'i ignore chë nosti pare a soun stait tutti souta la nuvoula, e ch'a soun passâ tutti pér 'l mar.

2 E ch'a soun stait tutti batésa da Mose, ént la nuvoula, e ént 'l mar.

3 E ch'a l han tutti mangiâ dë l'istessa carn spiritual.

4 E ch'a l han tutti bëvù dë l'istessa bëvanda spiritual; pérchë a bëviou dë la pera spiritual ch'a seguitava; e la pera a l era Crist.

5 Ma Diou a s'è nen coumpiasù-sse ént diversi dë lour; pérchë a soun stait buttà pér terra ént 'l désert.

6 Oura coule cose a soun stait d'i esempi pér noui aiti, afin ch'i desiderou nen dë cose cattive, coum lour istess a l han desiderà-ie.

7 E ch'i divente nen idolatri, parei dë queicadun dë lour, coum a l è writ: 'L popoul a s'è assëtâ-sse pér mangé e pér beivi, e peui a soun aussâ-sse pér fé dë tripudi;

8 E afin ch'i së lassou nen éndé a la fornicassioun, coum queicadun dë lour aiti a soun dësdâ-ssie, e a l è cascâi-ne ént un dì vint e tre mila;

9 E ch'i tentou nen Crist, coum queicadun dë lour a l'han tentâ-lou, e a soun stait distrut da le serp;

10 E ch'i mourmouré nen, coum queicadun dë lour a l han mourmourà, e a soun stait distrut dal sterminatour.

11 Oura tutte coule cose a soun arrivâ-ie en esempi, e a soun scritte pér istrussioun nosta, coum coui *ai quai* i ultim temp a soun vénù.

CAP. X.

12 Pér counseguensa chë coul ch'a së cred dë sté drit, a së pia guarda dë nen casché.

13 I si stait prouvà mac da tentassioun umana; e Diou a l è fedel, ch'a përmètrà nen ch'i sie tentà al dëlà dë voste forse; ma ènsem a la tentassioun, a vë n'a farà trouvé la surtia, pér ch'i peusse souteni-la.

14 Dounque, mei diletti, scape l'idolatria.

15 I parlou coum a dë përsoune intelligent; giudiche voui istess dë lon ch'i diou.

16 'L calice dë benedissiou, ch'i benediouma, è-lou nen la coumunioun dël sang dë Crist? E 'l pan ch'i buttouma a toc, è-lou nen la coumunioun dël corp dë Crist?

17 Pérchë ch'a i è un pan soul, noui ch'i souma diversi, i souma un corp soul; pérchë i souma tutti partecipi dë l'istess pan.

18 Guarde l'Israel carnal; coui ch'a mangiou i sacrifissi, soun-ne nen partecipi dë l'altar?

19 Cos'è-lou dounque ch'i diou? Forsi chë l'idoul a sia queicosa? Oppura chë lon ch'a l è sacrificà al idoul, a sia queicosa?

20 Ma i diou chë le cose ch'i Gentii a sacrificou, a i sacrificou ai demoni, e nen a Diou; oura i veui nen ch'i sie partecipi d'i demoni.

21 I peuli nen beivi 'l calice dël Sëgnour, e 'l calice

d'i demoni; i peuli nen essi partecipi dë la mensa dël Sëgnour, e dë la mensa d'i demoni.

22 Vouloum-ne noui poussé 'l Sëgnour a la gélousia? Soum-ne pi fort chë chiel?

23 Tut a m'è permes, ma nen tut a l è counvenient; tut a m'è permes, ma nen tut a edifica.

24 Chë nëssun a serca lon ch'a i è propri, ma ognidun lon ch'a l è pér 'l prossim.

25 Mange dë tut lon ch'a së vend al masel, sensa sérchë d'aut pér la counsciensa.

26 Pérchë la terra a l è al Sëgnour, coun tut lon ch'a counten.

27 Chë së queicadun d'i infedei a v'invita, e ch'i veuie èndé-ie, mange dë tut lon ch'a vë buttou dënans, sensa sérchë d'aut pér la counsciensa.

28 Ma së queicadun a vë dis: Sò-ssi a l è sacrificà ai idoul, mange-ne nen, èn causa dë coul ch'a l ha avërti-vène, e èn causa dë la counsciensa; pérchë la terra a l è al Sëgnour, coun tut lon ch'a counten.

29 Oura i diou la counsciensa, nen la toua, ma coula dë l'aut; difatti pér cos'è-lou chë mia libërtà a l avria da essi coundanà da la counsciensa d'un aut?

30 E së pér la grassia i n'a soun partecipe, pérchë sounne biasimà dë lon ch'i n'a rendou grassie?

31 Sia dounque ch'i mange,

I. CORINTI,

sia ch'i beive, o ch'i fasse queicos'aut, se tut a la gloria d'Iddiou.

32 Proucure d'essi ën maniera ch'i daghe nêssun scandoul nè ai Ebreou, nè ai Grec, nè a la ciesa d'Iddiou;

33 Sicoum décò i coumpiasou a tutti ën tutte le cose, nen sercand mia propria coumoudità, ma coula dë diversi, afin ch'a siou salv.

CAP. XI.

Dë l'abus dël ourvi-iss, e dë l'Eucaristia.

PROUCURE d'imité-me, coum mi istess Crist.

2 Oura, mei fratei, i vë lodou dë lon ch'i v'arcorde dë tut lon ch'a më councern, e dë lon ch'i ousserve mie ourdinanse, coum i l hai dà-vie.

3 Ma i veui ch'i sappie chë 'l cap dë tut om, a l è Crist; e chë 'l cap dë la dona, a l è l'om; e ehë 'l cap dë Crist, a l è Diou.

4 Tut om ch'a prega, o ch'a profetisa, coun la testa cuverta, a disounoura soua testa.

5 Ma tutta dona ch'a prega, o ch'a profetisa sensa avei la testa cuverta, a disounoura soua testa; pérché a l è l'istess coum a fussa rasà.

6 Së dounque la dona a l è nen cuverta, ch'un i taia i cavei; oura s'a l è indecent a la dona d'avei i cavei taià, o d'essi rasà, ch'a staga cuverta.

7 Pérché in quant a l'om,

a dev nen curvi soua testa, vist ch'a l è l'imagine e la gloria d'Iddiou; ma la dona a l è la gloria dël om;

8 Pérché l'om a l è nen da la dona, ma la dona da l'om.

9 E décò l'om a l è nen stait créa pér la dona, ma la dona pér l'om.

10 Pér counseguensa la dona, ën causa d'i angel, a dev avei sù la testa una marca ch'a l è souta la poutensa.

11 Tuttavia nè l'om a l è nen sensa la dona, nè la dona sensa l'om ént Nosségnour.

12 Pérché sicoum la dona da l'om, décò l'om a l è da la dona; ma tut a ven da Diou.

13 Giudiche-ne tra dë voui aiti istess; è-lou counvenient chë la dona a prega Diou sensa essi cuverta?

14 La natura istessa v'insègnë-la nen chë së l'om a nulis soua capilatura, a i resta dë désounour?

15 Ma chë së la dona a nulis soua capilatura, a i resta dë gloria, pérché chë la capilatura a i è daita pér ch'a i serva dë vel.

16 Chë së queicadun a ama dë countendi, i l ouma nen una tal coustuma, nè gnanca le ciese d'Iddiou.

17 Oura ént sò-ssi ch'i vad a di-ve, i vë lodou nen; a l è chë voste adunanse a soun nen regoulà dë mei dë lon ch'a l erou; a lou soun dë manc.

18 Pérché prima, quand i

vë radune ént la ciesa, i sentou ch'a i è dë divisioun tra dë voui aiti, e i n'a crêdou una part ;

19 Pérché a bësogna fina ch'a i sia d'eresie tra dë voui, afin chë coui ch'a soun degn d'approuvassioun, a siou manifestà tra dë voui.

20 Quand dounque i vë radune coussi tutti énsem, a l è nen un mangè la cena dël Sëgnour.

21 Pérché quand a së trata dë pie 'l past, ognidùn a pia anticipatament soua sina particoular; dë manera ch'un a l ha fam e l'aut a n'ha fin ch'a veul.

22 Eve dounque nêssune ca pér mangé e pér beivi ? Oppura désprésie-ve la ciesa d'Iddiou ? E fe-ve ounta a coui ch'a l han niente ? Cosa vë dirai-ne ? Vë lodérai-ne ? I vë lodou nen ént sò-ssi.

23 Pérché i heu ricevù dal Sëgnour lon chë décò i l heu dà-ve; a l è chë 'l Sëgnour Gesu, la neuit ch'a l è stait tradi, a l ha pià dë pan.

24 E dop d'avei rendù grasse a l'ha roumpù-lou, e a l ha dit : Pie, mange ; sò-ssi a l è mè corp rout pér voui aiti ; fe sò-ssi én memoria dë mi.

25 Pér l'istess décò dop la sina, a l ha pià 'l calice, disand : Coust calice a l è la neuva alleansa ént mè sang ; fe sò-ssi tutte le volte ch'i n'a beverì én memoria dë mi.

26 Pérché tutq le volte ch'i mangèrì dë coust pan, e ch'i beivèrì dë coust calice, i announsièrì la mort dël Sëgnour fin tant ch'a vena.

27 Pér laqual cosa chiounque a mangèrà dë coust pan, o a beivèrà dël calice dël Sëgnour indegnament, a sarà coulpevoul dël corp e dël sang dël Sëgnour.

28 Chë ciaschedun adounque a së preuva chiel istess, e coussi ch'a mangia dë coust pan, e ch'a beiva dë coust calice ;

29 Pérché coul ch'a mangia e ch'a beiv indegnament, a mangia e beiv soua coundanassioun, distinguend nen 'l corp dël Sëgnour.

30 E a l è én causa dë lon chë diversi a soun deboul e malavi tra dë voui aiti, e chë diversi a deurmou.

31 Pérché s'i së giudicheis sou noui istess, i sariou nen giudicà.

32 Ma quand i souma giudicà, i souma castigà dal Sëgnour, afin ch'i siou nen coundanà coun 'l mound.

33 Dounque, mei fratei, quand i vë radune pér mangé, spête-ve un l'aut.

34 E së queicadun a l ha fam, ch'a mangia ént soua ca, afin ch'i vë radune nen pér vosta coundanassioun. Riguard ai aiti pounti, i n'a ourdinéreu quand i sareu arrivà.

CAP. XII.

Dë la varietà e dël uso d'i doun spirituai.

OURA pér lon ch'a riguarda i doun spirituai, i veui nen, mei fratei, ch'i sie ént l'ignouransa.

2 I savi ch'i ere gentii, coundout apress ai idoul mut, seound ch'i ere ménà.

3 Èn counseguensa i vë fas savei chë néssun om parland pér l'Spirit d'Iddiou, a dis chë Gesu a dev essi rifudà; e chë néssun a peul di salvo pér l'Spirit Sant, chë Gesu a l è l'Ségnour.

4 Oura a i è diversità dë doun, ma a i è un spirit soul.

5 A i è décò diversità dë ministeri, ma a i è un Ségnour soul.

6 A i è décò diversità d'ouperassioun; ma a i è un Diou soul, ch'a opera ogni cosa ént tutti.

7 Oura a ciaschedun a l è daita la luce dël Spirit pér proucuré l'utilità.

8 Pérché a un, pér meso dël Spirit, a i è dait la parola dë saviéssa; e a l'aut, pér meso dë l'istess Spirit, la parola dë la siensa;

9 E a un aut, la fede pér coul istess Spirit; a un aut, i doun dë guari pér coul istess Spirit;

10 E a un aut, le ouperasioun d'i miracoul, a un aut, la proufessia; a un aut, l'doun dë disserni i spirit; a

un aut, la varietà dë le lingue; e a un aut, l'doun d'interpreté le lingue.

11 Ma un soul e medesim Spirit a fa tutte coule cose, distribuand a ognidun i so doun coum a cred boun.

12 Pérché sicoum l'corp a l è mac un, e però a l ha diversi membri, ma tutti i membri dë coul corp, ch'a l è mac un, bin ch'a siou diversi, a soun mac un corp; a n'è l'istess dë Crist.

13 Pérché i souma stait tutti batésà d'un medesim Spirit, pér essi un medesim corp, sia Ebrou, sia Grec, sia sciau, sia liber, i souma tutti, ch'i diou, stait abeverà d'un medesim Spirit.

14 Pérché décò l'corp a l è nen un soul membro, ma diversi.

15 Së l' pè a dis: Pérché ch'i soun nen la man, i soun nen dël corp; è-lou però nen dël corp?

16 E së l'ouria a dis: Pérché ch'i soun nen l'eui, i soun nen dël corp; è-la però nen dël corp?

17 Së tut l'corp a l è l'eui, doua sarà-lou l'uditio? Së tut a l è l'uditio, doua sarà-lou l'odorato?

18 Ma adess Diou a l ha piassà ogni membro ént l'corp, coum a l ha voulsù.

19 E së tutti a fussou un soul membro, doua sarà-lou l'corp?

20 Ma adess a i è diversi

CAP. XIII.

membri, tuttavia a i è mac un corp soul.

21 E l'eui a peul nen di a la man : I seu nen cosa fé dë ti ; nè gnanca la testa ai pè : I seu nen cosa fé dë voui aiti.

22 E ansi, i membri dël corp ch'a sëmiou i pi deboul, a soun montouben pi neces-sari.

23 E coui ch'i stimouma ch'a soun pi poc ounourevoul al corp, i i ournouma coun pi d'attensioun ; e le part ch'a soun ént noui le men belle a vëdi, a soun le pi parà.

24 Pérché le part ch'a soun belle ént noui, a n'han nen da bësogn ; ma Diou a l ha tem-perà coussi nost corp, ch'a l ha dait pi d'ounour a lon ch'a n'a mancava ;

25 Afin ch'a i sia nen dë divisioun ént 'l corp, ma ch'i membri a l abbiou cura mu-tualment i un d'i aiti.

26 E sia ch'un d'i membri a seuffra queicosa, tutti i mem-bri a patissou coun chiel ; o sia ch'un d'i membri a sia ou-nourà, tutti i membri éensem a së n'a rallegrou.

27 Oura i si 'l corp dë Crist, e i si ognidun un d'i so membri.

28 E Diou a l ha buttà ént la ciesa, prima d'i Apostoul, én secound leug d'i proufeta, én ters leug d'i doutour ; én seguit i miracoul, e peui i doun dë guarì ; i soucours, i gouvern, le diversità dë lin-gue.

29 Tutti soun-ne Apostoul ? tutti soun-ne proufeta ? tutti soun-ne doutour ? tutti l han-ne l doun d'i miracoul ?

30 Tutti l han-ne i doun dë guarì ? tutti parlë-ne le lingue ? L è-lou chë tutti a interpretou ?

31 Oura desidere coun ar-dour dë doun pi eccelet, e i vad moustré-vène una stra ch'a passa éncoura dë moutou-ben.

CAP. XIII.

I carattere e le prerogative della carità.

QUAND i parleissou tutte le lingue d'i omuni, e anche d'i angel, s'i heu nen la carità, i soun 'l brounzo sounant, o la timbala ch'a squilla.

2 E quand i aveissou 'l doun dë proufessia, ch'i cou-nousseissou tutti i misteri, tutte sort dë siensa ; e quand i aveissou tutta la sede, dë manera ch'i traspourteissou le mountagne, s'i heu nen la ca-rità, i soun niente.

3 E quand i distribueissou tut mè ben pér 'l nutriment d'i pover, e ch'i deissou mè corp pér essi brusà ; s'i heu nen la carità, lolì a mè serv a nen.

4 La carità a l è passienta ; a l è doussa ; la carità a l è nen invidiosa ; la carità a usa nen d'insoulensa ; a s'insuper-bis nen.

5 A së porta nen disounes-tament ; a serca nen so prou-fit propri ; a s'inaspris nen ; a pensa nen a mal ; Digitized by Google

I. CORINTI,

6 A së rallegra nen dë l'ingiustissia : ma a së rallegra dë la verità ;

7 A coumporta tut, a cred tut, a spera tut, a s'accomoda a tut.

8 La carità a peris mai, in vece chë ën quant a le proufessie, a saran aboulie ; e ën quant a le lingue, a cessérän ; e ën quant a la siensa, a sarà aboulia.

9 Pérché i counëssouma ën part, e i proufetisouma ën part.

10 Ma quand la perfessioun a sarà vénüa, anloura lon ch'a l è ën part a sarà abouli.

11 Quand i erou masëna, i parlavou parei d'una masëna, i giudicavou parei d'una masëna, i pensavou parei d'una masëna ; ma quand i soun diventà om, i heu abouli lon ch'a l era da masëna.

12 Pérché i vëdouma adess pér un spec ouscurament, ma anloura i vëdroura faccia a faccia ; adess i counossou ën part, ma anloura i counossëreu secound ch'i soun décò stait counoussù.

13 Oura peui a stan ste tre cose, la fede, la speransa, e la carità ; ma la pi ecclent a l è la carità.

CAP. XIV.

Dë l'uso dë le lingue pér l'edificassioun dë la ciesa.

SËRCHE la carità ; desidere coun ardour i doun spiri-

tuai, ma souvra tut dë proufetisé ;

2 Pérché coul ch'a parla una lingua, a parla nen ai omini, ma a Diou ; pérché nëssun a lou intend, e i misteri ch'a prounounzia a soun mac pér chiel.

3 Ma coul ch'a proufetisa, a edifica, a esorta e a counsoula i omini.

4 Coul ch'a parla una lingua, a s'edifica chiel istess ; ma coul ch'a proufetisa, a edifica la ciesa.

5 I desiderou ben ch'i parle tutti le lingue, ma moutouben dë pi ch'i proufetise ; pérché coul ch'a proufetisa a l è pi grand chë coul ch'a parla le lingue ; salvo ch'a interpreta, afin chë la ciesa a n'a riceva d'edificassioun.

6 Adess dounque, mei fratei, s'i venou da voui aiti, e ch'i parlou dë lingue, cosa vë sërvirà-lou lon, s'i vë parlou nen pér rivelassioun, o pér siensa, o pér proufessia, o pér doutrina ?

7 Pér l'istess së le cose inanimà ch'a rendou so soun, sia la tromba, sia l'arpa, a fourmou nen dë toun divers ; coum è-lou ch'a së counosserà lon ch'a l è sounà sù la tromba, o sù l'arpa ?

8 E së la trombëtta a rend un soun ch'a së senta nen, chi è-lou ch'a së prountèrà a la bataia ?

9 Pér l'istess, s'i prounounzie nen ènt vosta lingua una

parola ch'a peussa éntendësse, coum è-lou ch'un énten-dérà lon ch'a së dis ? Pérché i parlèri an'aria.

10 A i è, secound ch'a s'in-countra, tanti soun divers ént 'l mound ; e però nèssun dë coui soun a l è mut.

11 Ma s'i seu nen lon ch'un veuia significhé pér la parola, i sareu barbaro a coul ch'a parla ; e coul ch'a parla a sarà barbaro pér mi.

12 Coussi, da già ch'i desidere coun ardour dë dou spirituai ; proucure d'avei-ne abboundantement pér l'edifi-cassioun dë la ciesa.

13 Èn counseguensa chë coul ch'a parla una lingua, a prega dë manera ch'a inter-preta.

14 Pérché s'i pregou ént una lingua *fourëstera*, mè spirit a prega ; ma l'intelligensa ch'i n'heu, a l è sensa frut.

15 Cosa dounque ? I preghëreu dë spirit, ma i preghëreu décò d'una manera ch'a m'intendou ; i cantëreu dë spirit, ma i cantëreu décò d'una manera ch'a m'inten-dou.

16 Diversament së té benedisso dë spirit, coum mai coul ch'a l è dël bas popoul, dirà-lou Amen a to rendiment dë grassie, da già ch'a sa nen lon chë té die ?

17 A l è ben vera chë té rende grassie ; ma un'aut a n'è nen edificà.

18 I rendou grassie a mè

Diou ch'i parlou pi dë lingue chë tutti voui aiti.

19 Ma a m'è pi car prounounsié ént la ciesa sinq pa-role d'una manera ch'a mè capissou, afin ch'i istruou décò i aiti, chë ne dess mila parole ént una lingua *fourëstera*.

20 Mei fratei, proucure dë nen essi dë masëna èn pru-densa ; ma d'essi dë pécite masëna èn malissia ; e riguard a la prudensa, d'essi d'omini fait.

21 A l è scrit ént la legge : I parlëreu a coust popoul pér meso dë gent d'un'autra lingua, e pér dë laver fourëste ; e coussi a mè capiran nen, a dis 'l Sègnour.

22 Dounque le lingue a soun pér un segn, nen a coui ch'a crëdou, ma ai infedei ; la proufessia, al countrari, nen ai infedei, ma a coui ch'a crë-dou.

23 Së dounque tutta la ciesa a së raduna ènsem, e chë tutti a parlou dë lingue, e ch'a i entra dë gent dël coum-un, o d'infedei, diran-ne pa ch'i si fora sens ?

24 Ma së tutti a proufeti-sou, e ch'a i entra queich'in-fedel, o queicadun dël coum-un, a l è counvint da tutti ; e a l è giudicà da tutti.

25 E coussi i segret dë so cœur a soun manifestà ; dë manera ch'a së campèrà giù sù la faccia, e a adorérà Id-diou ; e a publichéra ch'Id-diou a l è verament tra dë voui.

26 Cosa sarà-lou dounque, mei fratei ? a l è chë tutte le volte ch'i vë radunèrl, secound chë ognidun dë voui a l avrà o un salm, o una istrussioun, o una lingua, o una rivelassioun, o una interpretassioun, chë tut a së fassa pér l'edificassioun.

27 E së queicadun a parla una lingua, chë loli a së fassa da doui, o tut al pi da tre, e loli a tourn ; ma ch'a i n'a sia un ch'a interpreta.

28 Chë s'a i è néssun interprete, ch'a së tasa ént la ciesa, e ch'a parla a se stess, e a Diou.

29 E chë doui o tre proufeta a parlou, e ch'i aiti a n'a giudicou.

30 E së queicosa a l è rivelà a un aut ch'a l è assétà, chë 'l prim a staga chiet.

31 Pérché i peuli tutti proufetisé un dop l'aut, afin chë tutti a émparou, e chë tutti a siou counsoulà.

32 E i spirit d'i proufeta a soun soutoupost ai proufeta.

33 Pérché Iddiou a l è nen un *Diou* dë disourdin, ma dë pass, coum i *lou insegnou* ént tutte le ciese d'i sant.

34 Chë le done ch'a soun tra dë voui a së tasou ént le ciese ; pérché a i è nen permes dë parlé, ma d'essi soutoumesse, coum a lou dis déco la legge.

35 S'a veulou émparé queicosa, ch'a interrogou i so mari ént ca ; pérché a l è indecent chë le done a parlou en ciesa.

36 La parola d'Iddiou è-la vénùa da voui aiti ? Oppura è-la mac përvénùa a voui aiti ?

37 Së queicadun a cred d'essi proufeta, o spiritual, ch'arcounossa chë le cose ch'i vë scrivou, a soun dë coumandament dël Ségnour.

38 E së queicadun a l è ignorant, ch'a sia ignorant.

39 Èn conseguensa, mei fratei, desidere coun ardur dë proufetisé, e ste nen a ém-pedi ch'a së parla le lingue.

40 Chë tut a së fassa coun decensa, e coun ourdin.

CAP. XV.

Dë la risurressioun, e dë la gloria d'i corp arsussità.

OURA, mei fratei, i vë fas savei l'evangeli ch'i l heu announsià-ve, e ch'i l eve ricevù, e al qual i vë tene ferm ;

2 E pér meso dël qual i si salv, s'i artene ént che manera i l'heu announsià-vélou ; a la riserva ch'i abbie crèdù en van.

3 Pérché prima dë tut, i l heu dà-ve lon ch'i aviou déco ricevù ; chë Crist a l è mort pér i nosti péca, secound le scripture ;

4 E ch'a l è stait sepoult, e ch'a l è arsussità 'l ters di, secound le scripture ;

5 E ch'a l è stait védù da Cesa, e peui dai doudess.

6 Dop a l è stait védù da pi dë sing sent fratei ént una volta, d'i quai diversi a soun

CAP. XV.

ëncoura viv, e queicadun a soun mort.

7 En seguit a l è stait védù da Giacou, e peui da tutti i apostoul.

8 E apress dë tutti, a l è décò stait védù da mi, coum d'un abort.

9 Pérché i soun 'l minour d'i apostoul, ch'i soun nen degn d'essi ciamà apostoul, pérché ch'i heu perseguità la ciesa d'Iddiou.

10 Ma pér la grassia d'Iddiou i soun lon ch'i soun; e soua grassia énvers mi a l è nen staita inutil, ma i heu travaià moutouben dë pi chë lour tutti; però nen mi, ma la grassia d'Iddiou ch'a l è coun mi.

11 Dounque sia mi, sia lour, i predicouma coussi, e coussi i l eve crèdù.

12 Oura s'a së predica chë Crist a l è arsussità d'i mort, coum è-lou ch'a diou queicadun dë voui aiti ch'a i è nëssuna risurressioun d'i mort?

13 Pérché s'a i è nëssuna risurressioun d'i mort, Crist décò a l è nen arsussità.

14 E së Crist a l è nen arsussità, nosta predicassioun a l è dounque vana, e vosta fede décò a l è vana.

15 E ansi i souma dë testimoni faus pér part d'Iddiou; pérché i ouma rendù testimoniansa pér part d'Iddiou ch'a l ha arsussità Crist; 'l qual però a l ha nen arsussità, së i mort a arsussitou nen.

16 Pérché së i mort a arsussitou nen, Crist décò a l è nen arsussità.

17 E së Crist a l è nen arsussità, vosta fede a l è vana, i si éncoura ént i vosti pécà.

18 Dounque coui décò ch'a deurmou en Crist, a soun peri.

19 S'i ouma dë speransa en Crist mac pér cousta vita, i souma i pi miserabil dë tutti i omni.

20 Ma adess Crist a l è arsussità d'i mort, a l è stait fait i premissi dë coui ch'a deurmou.

21 Pérché da già chë la mort a l è da un soul om, la risurressioun d'i mort a l è décò da un soul om.

22 Pérché sicoum tutti a meuirou en Adam, pér l'istess décò tutti a saran vivificà en Crist.

23 Ma ognidun ént so rang; i premissi, a l è Crist; peui coui ch'a soun dë Crist ént soua vénùa.

24 E dop a i venérà la fin, quand a l avra rémetù l regno a Diou 'l Pare, quand a l avrà abouli tut impero, e tutta pouenza, e tutta forsa.

25 Pérché a bësogna ch'a regna fin ch'a l abbia buttà tutti i so inimis souta i so pè.

26 L'inimis ch'a sarà distrut l'ultim, a l è la mort.

27 Pérché a l ha soutomes tutte le cose souta i so pè; oura quand a l è dit chë tutte le cose a i soun soutomesse, a l è evident chë coul

I. CORINTI,

ch'a l ha soutmëtù-ie tutte le cose a l è eccetuà.

28 E dop chë tutte le cose a saran stà-ie soutoumesse, anloura décò l Fieul istess a sarà soutoumes a coul ch'a l ha soutmëtù-ie tutte le cose; afin ch'Iddiou a sia tut ènt tutti.

29 Diversament cosa faranne coui ch'a soun batësà pér i mort, së assoulutament i mort a arsussitou nen? pérché dounque soun-ne batësà pér i mort?

30 Pérché décò soum-ne èn pericoul a tutte le oure?

31 Pér nosta gloria ch'i heu ènt Nosségnour Gesu-Crist, i meuirou da dì èn dì.

32 S'i heu coumbattù contra le bestie a Efeso, pér dé viste umane, che proufit n'hai ne s'i mort a arsussitou nen? mangiouma e bëvouma, pérché douman i l ouma da meuiri.

33 Lasse-ve nen sedùi; le cattive compagnie a couroumpou i boun coustum.

34 Dësvie-ve a la giustissia, e fe nen pëcà; pérché queicadun a soun sensa la counous-sensa d'Iddiou; i parlou aounta vosta.

35 Ma queicadun a dirà: Coum è-lou ch'a arsussitou i mort, e ènt che corp venéranne?

36 O mat! lon chë té sémene, a l è nen vivificà s'a meuir nen.

37 E èn quant a lon chë té sémene, té sémene nen 'l corp ch'a l ha da nassi, ma la grana

nuda, secound ch'a s'incountra dë fourment, o dë queich autr' gran.

38 Ma Diou a i da l corp coum a veul, e a ciascheduna dë le sémens so corp propri.

39 Tutta carn a l è nen l'istessa specie dë carn; ma aut a l è la carn d'i omuni, e aut la carn dë le bestie, e aut coula d'i pess, e aut coula d'i ousei.

40 E a l è décò dë corp celest, e dë corp terrest; ma aut a l è la gloria d'i celest, e aut coula d'i terrest.

41 Aut a l è la gloria dël soul, e aut la gloria dë la luna, e aut la gloria dë le steile; pérché una steila a l è diversa d'una autra steila èn gloria.

42 A n'a sarà décò l'istess ènt la risurressioun d'i mort; a se sémena èn courussioun, e a s'arsussitèrà incourutibil.

43 A l è séménà èn disounour, a arsussitèrà èn gloria; a l è séménà èn deboulëssa, a arsussitèrà èn forsa.

44 A l è séménà corp animal, a arsussitèrà corp spiritual: a i è un corp animal, e un corp spiritual;

45 Coum décò a l è scrit: 'L prim om Adam a l è stait fait èn anima vivent; l'ultim Adam èn spirit vivificant.

46 Oura lon ch'a l è spiritual, a l è pa 'l prim, ma lon ch'a l è animal; e peui lon ch'a l è spiritual.

47 'L prim om essend dë la terra, a l è tirà da la pouver;

CAP. XVI.

ma 'l secound om, 'l Sëgnour,
dal ciel.

48 Tal a l è coul ch'a l è
tirà da la pouver, tai a soun
décò coui ch'a soun tirà da la
pouver; e tal a l è 'l celest,
tai a soun décò i celest.

49 E coum i ouma pourtà
l'Imagine dë coul ch'a l è
tirà da la pouver, i pourtèrouma
décò l'Imagine dël celest.

50 Eccou dounque lon ch'i
diou, mei fratei, a l è chë la
carn e 'l sang a peulou nen
eredité 'l regno d'Iddiou, e chë
la courussioun a eredita nen
l'incurutibilità.

51 Eccou, i vë diou un mis-
teri; i durmirouma nen tutti,
ma i sarouma tutti trasmutà.

52 Ènt un moument, e ènt
un batter d'occhio, a l'ultima
troumbëtta; pérché la troum-
bëtta a sounérà, e i mort a ar-
sussitèran incurutibil, e i sa-
rouma trasmutà.

53 Pérché a bësogna chë
coust courutibil a së vesta l'-
incurutibilità, e chë coust
mourtal a së vesta l'immour-
talità.

54 Oura quand coust couru-
tibil a sarà vësti-sse l'incuru-
tibilità, e chë coust mourtal a
sàrà vësti-sse l'immortalità,
anloura cousta parola dë la
scritura a sarà adempia: La
mort a l è distruta pér la vit-
toria.

55 Doua, o mort, to uioun?
doua, o sepulcro, toua vit-
toria?

56 Oura l'uioun dë la mort,

a l è 'l pëcà; e la poutensa
dël pëcà, a l è la legge.

57 Ma grassie a Diou, ch'a
l ha dà-ne la vittoria pér Nos-
sëgnour Gesu-Crist.

58 Èn counseguensa, mei
car fratei, ste ferm, immobil,
applicand-ve sempre coun un
zeloneuv a l'opera dël Sëgnour;
mentre i savi chë vost travai a
vë sarà nen inutil vësin al Sëg-
nour.

CAP. XVI..

*Dë le coulette dë limosne, e dë la fermësse
ënt la fede.*

RIGUARD a la couletta ch'a
së fa pér i sant, fe coum
i l heu dispost ènt le ciese dë
Galazia.

2 A l è ch' ogni prim dì dë
la sémana, ciaschedun dë voui
a butta a part a soua ca, lon
ch'a poudrà secound soua fa-
coultà, afin chë quand i venë-
reu, le coulette a siou nen da
fë.

3 Quand peui i sareu arrivà,
i mandëreu coun dë lettere
coui ch'i avrì elett, a pourté
voste liberalità a Gerusalem.

4 E s'a sarà a propozit ch'i
vadou mi istess, a venérän décò
ëensem a mi.

5 I èndareu dounque da
voui aiti, essend passà pér la
Macedonia; pérché i passëreu
pér la Macedonia.

6 E forsi ch'i sougiournëreu
tra dë voui, o ansi ch'i passëreu
l'invern; afin ch'i m'accoum-
pagne dapërtut doua ch'i an-
dareu.

I. CORINTI.

7 Pérché i veui nen védé-ve adess en passand ; ma i sperou ch'i stareu queich temp coun voui aiti, së' l Ségnour al lou permet.

8 Però i stareu a Efeso fin a la Pentecoste.

9 Pérché una gran porta, e efficacia, a s'è durvi-sse a mi ènsila ; ma a i è diversi aver-sari.

10 Chë së Timoteo a ven, garde ch'a sia al sicur tra dë voui ; pérché a s'empiega a l'opera dël Ségnour parei dë mi istess.

11 Chë nêssun adounque a lou dëspresia ; ma mène-lou al sicur, pér ch'a vena trouvé-me ; pérché i lou spetou ènsem ai fratei.

12 En quant a Apollo nost fratel, i heu pregà-lou d'ëndé da voui aiti ènsem ai fratei ; ma a l ha ayù niente voulountà d'ëndé-ie adess : tuttavia a i èndarà quand a sarà comoud.

13 Vigile, teni-ve ferm ènt la fede, compourte-ve couragiousemment, fourtifice-ve.

14 Chë tutti vosti affè a së fassou en carità.

15 Oura, mei fratei, i con-nosse la famia dë Stefana, ch'a l è i premissi dë l'Achaia, e

ch'a soun dà-sse intierament al sérvissi d'i sant ;

16 I vë pregou dë soutmëté-ve a lour, e a ciaschedun dë coui ch'a s'empiegou a l'opera, e ch'a travaiou coun noui.

17 Oura i më rallegrou dë la vénùa dë Stefana, dë Fortunato, e d'Acaico ; pérché a l han suppli a lon ch'i peuli nen së pér mi.

18 Pérché a l han ricrèa mè spirit e l vost ; proucure dounque d'avei dë counsiderassioun pér dë përsoune parie.

19 Le ciese dë l'Asia a vë salutou ; Aquila e Priscilla, ènsem a la ciesa dë soua ca, a vë salutou affettuosament ènt l Ségnour.

20 Tutti i fratei a vë salutou. Salute-ve un l'aut coun un basin sant.

21 La salutassioun dë la man propria dë mi Paul,

22 S'a i è queicadun ch'a ama nen l Ségnour Gesu-Crist, ch'a sia anatema, Maranatha.

23 Chë la grassia dë Nos-ségnour Gesu-Crist a sia coun voui !

24 Mè amour a s'estend a voui tutti en Gesu-Crist. Amen !

SECOUNDA LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI CORINTI.

CAP. I.

Counsolassioune dë San Paul ènt sous predication e afflissioun.

PAUL, apostoul dë Gesu-Crist pér la voulountà d'Iddiou, e 'l fratel Timoteo, a la ciesa d'Iddiou ch'a l è a Corinto, ènsem a tutti i sant ch'a soun ènt tutta l'Achaia.

2 Chë la grassia e la passa vë siou daite pér Diou nost Pare e 'l Sègnour Gesu-Crist.

3 Benedett Iddiou, ch'a l è 'l pare dë Nossègnour Gesu-Crist, 'l pare dë le misericordie, e 'l Diou dë tutta counsoulassioun;

4 Ch'a ne counsoula ènt tutta nostra afflissioun, afin chë pér la counsolassioun da laqual i souma noui istess counsoulà da Diou, i peussou counsoulé coui ch'a soun èn qualounque afflissioun së sia.

5 Pérchë coum i patiment dë Crist a abboundou ènt noui, pér l'istess nostra counsolassioun a abbounda décò pér Crist.

6 E sia ch'i siou afflit, a l è pér vosta counsolassioun e pér vosta salute, ch'a së proudu coun pati i stessi patiment ch'i patiouma décò; sia ch'i siou counsoulà, a l è pér vosta counsolassioun e vosta salute.

7 Oura la speransa ch'i ouma dë voui aiti a l è ferma, savend chë coum i si partecipi d'i patiment, pér l'istess i lou sari décò dë la counsolassioun.

8 Pérchë, mei fratei, i voulouma ben ch'i sappie nostra afflissioun, ch'a l è arrivà-ne in Asia, a l è ch'i souma stait carigà eccessivament al dë là dë lon ch'i poudiou pourté; talmente chë i aviou pers la speransa dë counsèrvé nostra vita.

9 Pérchë i souma vëdù-sse coum s'i aveissou ricevù ènt noui istess la sentensa dë mort; afin ch'i aveissou nëssuna fiducia ènt noui istess, ma èn Diou ch'a arsussita i mort;

10 E ch'a l ha liberà-ne da una sì gran mort, e ch'a nè

II. CORINTI,

n'a libera ; e ènt chi i spe-rouma ch'a nè n'a libererà décò a l'avéni.

11 Essend décò agiutà da la preghiera ch'i fe pér noui, afin chë d'assioun dë grassie a siou rendue pér noui da diverse përsoune, èn causa dël doun ch'a sarà stà-ne fait èn favour dë diversi.

12 Pérché cousta a l è nos-
ta gloria, la testimouniansa dë
nosta counsciensa, dë lon ch'en
semplicità e sincerità d'Iddiou,
e nen coun una saviëssa car-
nal, ma secound la grassia d'
Iddiou, i souma coumpourtà-
sse ènt 'l mound, e particou-
larment coun voui aiti.

13 Pérché i vë scrivouma
nëssune aite cose salvo coule
ch'i lese, e chë ansi i coun-
osse ; e i sperou ch'i arcoun-
ossèrl décò fin a la fin ;

14 Secound ch'i eve ricou-
noussù .en part, ch'i souma
vosta gloria, coum i si décò
la nosta pér 'l dì dël Sëgnour
Gesu.

15 E ènt coula fiducia i
voulia prima èndé da voui aiti,
afin ch'i aveisse una secounda
grassia ;

16 E da coun voui aiti
passé èn Macedonia, peui d'en
Macedonia tourné da voui, e
essi ménà da voui èn Giudea.

17 Oura quand i më prou-
pouniou lolli, hai-ne forsi usà
dë legerëssa ? o le cose ch'i
pensou, i pensé-ne secound la
carn, dë manera ch'a sia stà-
ie ènt mi 'l si e 'l no ?

18 Ma Diou a l è fedel, chë
nosta parola dë laqual i heu
usà ènvers voui, a l è nen
staita si e no.

19 Pérché 'l Fieul d'Iddiou
Gesu-Crist, ch'a l è stait pre-
dicà da noui tra dë voui, da
mi, e da Silvan, e da Timoteo,
a l è nen stait si e no ; ma a l
è stait si ènt chiel.

20 Pérché tutte quante a i
è dë proumesse d'Iddiou, a
soun si ènt chiel, e Amen ènt
chiel, a la gloria d'Iddiou pér
noui.

21 Oura coul ch'a ne coun-
firma èensem a voui aiti èn
Crist, e ch'a n'ha ount, a l è
Diou ;

22 Ch'a l ha décò sigilà-ne,
e ch'a l ha dà-ne le capare
dël Spirit ènt nosti cœur.

23 Oura i ciamou Iddiou
testimoni sù l'anima mia, ch'a
l è stait pér sparmié-ve ch'i
soun èncoura nen èndait a
Corinto.

24 Nen ch'i dominou sù
vosta fede, ma i countribuouma
a vosta counsoulassioun ; da
già ch'i si stait ferm ènt la
fede.

CAP. II.

*L'incestuous ristabili. L'evangelio a l è ouldour
de vita e ouldour de mort.*

MA i aviou determinà ènt
mi istess dë nen tourné
da voui aiti coun malincounia.

2 Pérché s'i vë countristou,
chi è-lou ch'a më rallegrerà,
salvo ch'a sia coul ch'i avreu
mi istess affit ?

CAP. III.

3 E ansi i heu scrivù-ve sò-ssi, afin chë quand i arrivë-reu, i abbiou nen dë malincounia da la part dë coui ch'i déviou ricevi d'allegria, fidand-me dë voui tutti chë mia allegria a l è coula dë tutti voui.

4 Pérché i heu scrivù-ve ént una gran afflissioun e ansietà dë cœur, coun moutouben dë lacrime; nen pér ch'i fusse countristà, ma pér ch'i counésseisse la carita tutta particoular ch'i heu pér voui aiti.

5 Chë së queicadun a l è stait causa dë coula malincounia, a l è pa mac mi ch'a l ha afflit, ma en queich manera (afin ch'i lou souvracarigounen) a l è voui tutti.

6 A l è abbastansa pér coultal, dë cousta censura *faïta* da diversi;

7 Dë manera ch'i deve pitost fé-ie grassia, e counsolé-lou; afin ch'un tal om a sianen oupres da una malincounia trop granda.

8 I vë pregou dounque dë ratifiché envers chiel vosta carità.

9 Pérché a l è décò pér lon ch'i l heu scrivù-ve, afin dë prouvé-ve e dë counossi s'i si ubbidient ént tutte le cose.

10 Oura a coul ch'i pér-doune queicosa, i pér-dounou décò; pérché da mè cant décò, s'i heu pér-dounà queicosa a coul ch'i heu pér-dounà, i heu fâ-lou en causa vosta, en nom dë Crist;

11 Afin chë Satan a pia-nen pè sù noui; pérché i ignourouma nen soue machinas-siou.

12 Dél rest, essend vénù a Troade pér l'evangeli dë Crist, bin chë la porta a më fussa duverta énsili dal Ségnour,

13 I heu però nen avù dë requie ént mè spirit, pérché ch'i heu nen trouvà Tito, mè fratel; ma avend pià coungè da lour, i soun vénù-mène en Macedonia.

14 Oura grassie a Diou ch'a ne fa sempre triounfé en Crist, e ch'a manifesta pér meso dë noui l'oudour dë soua cougnissioun in ogni leug.

15 Pérché i souma 'l boun oudour dë Crist en Diou, pér coui ch'a së salvou, e pér coui ch'a perissou;

16 A cousti-ssi, un oudour mourtal ch'a i massa; e a coui là, un oudour vivificant ch'a i mena a la vita. Ma chi è-lou ch'a l è sufficient pér coule cose?

17 Pérché i falsificouma nen la parola d'Iddiou, coum a fan tanti; ma i parlouma dë Crist coun sincerità, coum pér part d'Iddiou, e dénans a Diou.

CAP. III.

Dél ministeri dë la lettera, e dë coul dël spirit a sauvia d'escovaria.

COUMENSOUM-NE tourna a arcoumandé-sse noui istess? Oppura l oum-ne bê-sogn, coum queicadun, dë

II. CORINTI,

lettere d'arcoumandassioun ènvers voui aiti, o dë lettere d'arcoumandassioun da vosta part ?

2 I si voui istess nosta lettera, scritta ènt nosti cœur, counéssùa e lèsùa da tutti i omuni.

3 Pérché a së ved ènt voui ch'i si la lettera dë Crist, faita pér meso dë nost ministeri, scritta nen coun d'inclost, ma dal Spirit dël Diou vivent, nen sù dë taule dë pera, ma sù le taule carnai dël cœur.

4 Oura i ouma una tal fiducia èn Diou pér Crist ;

5 Nen ch'i siou capace da noui istess dë pensé queicosa, coum da noui istess, ma neste capacità a ven da Diou ;

6 Ch'a l ha décò rendù-ne capace d'essi ministr dël testament neuv, nen dë la lettera, ma dël spirit ; pérché la lettera a massa, ma l'spirit a vivifica.

7 Oura së 'l ministeri dë mort pér meso dë lettere, e scoulpi sù dë pere, a l è stait glourious, talmente chë i fieui d'Israel a poudiou nen guardé 'l moustas dë Mose, èn causa dë la gloria dë so moustas, laqual a dëvia pié fin ;

8 Coum sarà-lou nen pi glourious 'l ministeri dël Spirit ?

9 Pérché së 'l ministeri dë la coundanassioun a l è stait glourious, 'l ministeri dë la giustissia a lou passa dë moutouben èn gloria.

10 E ansi coul lì ch'a l è stait glourious, a l è nen stà lou tant chë coust-ssi ch'a lou supera dë moutouben èn gloria.

11 Pérché së lon ch'a dëvia pié fin a l è stait glourious, lon ch'a l è permanent a l è moutouben pi glourious.

12 Avend dounque una tal speransa, i usouma d'un gran ardiment ènt 'l parlé.

13 E i souma nen parei dë Mose, ch'a buttava un vel sù so moustas, afin ch'i fieui d' Israel a guardeisso nen la distrussioun dë lon ch'a dëvia pié fin.

14 Ma soue ment a soun èndurie ; pérché fin al dì d' èncheui coul istess vel, ch'a l è abouli pér meso dë Crist, a resta ènt la lettura dël testament vei, sensa essi lèvà via.

15 Ma fin al dì d'èncheui, quand un les Mose, 'l vel a resta sù so cœur.

16 Ma quand a sarà counverti-sse al Sëgnour, 'l vel a sarà lèvà via.

17 Oura 'l Sëgnour a l è coul Spirit ènsili ; e doua ch'a i è l' Spirit dël Sëgnour, lì a i è la libertà.

18 Coussi noui tutti ch'i countemplouma, coum ènt un spec, la gloria dël Sëgnour a faccia dëscuverta, i souma trasfourmà ènt l'istessa imagine da gloria èn gloria, coum pér l' Spirit dël Sëgnour.

CAP. IV.

*L'evangeli a l è ouvert ai inoredul, e a eclata
ent i fedel souda la orouss.*

DOUNQUE avend coul ministeri secound la misericordia ch'i ouma ricevùa, i sè pérdouma nen dë courage.

2 Ma i ouma toutalment campà via le cose ountouse ch'un strëma, caminand nen coun astussia, e nen falsificand la parola d'Iddiou; ma rendend-ne coumendenoul a tutta counsciensa d'omini dënans a Diou; mediante la manifestassioun dë la verità.

3 Chë sè nost evangeli a l è encourra velà, al l è mac pér coui ch'a perissou;

4 D'i quai 'l diou dë coust secul a l ha acieçà l'intendiment, d'i incredul, afin chë la luce dël evangeli, dë la gloria dë Crist, 'l qual a l è l'agine d'Iddiou, a i eclateissa nen.

5 Pérché i sè predicouma nen noui istess, ma Gesu-Crist 'l Ségnour; noui i souma vosti sérvitour pér l'amour dë Gesu.

6 Pérché Diou ch'a l ha dit chë la luce a eclateissa da le tenebre, a l è coul ch'a l ha eclatà ent i nosti cœur, pér manifesté la counoussensa dë la gloria d'Iddiou, ch'a sè treuva en Gesu-Crist.

7 Ma i ouma coul tesor ent dë vass dë terra, afin chë l'eccelensa dë coula forsa a sia d'Iddiou, e nen dë noui;

8 Essend afflit dë tutte manere, ma nen ridout toutal-

ment a le streite; essend perples, ma nen sensa soucours;

9 Essend perseguità, ma nen abbandounà; essend abatù, ma nen përs;

10 Pourtand sempre dapertut ent nost corp, la mort dël Ségnour Gesu; afin chë la vita dë Gesu a sia décò manifestà ent nost corp.

11 Pérchénoui ch'ivivouma, i souma sempre dait a la mort pér l'amour dë Gesu, afin chë la vita dë Gesu a sia décò manifestà ent nostra carn mourtal;

12 Dë manera chë la mort a sè dësvéluppa ent noui, ma la vita ent voui.

13 Oura avend un medesim spirit dë fede, secound ch'a l è scrit: I heu crëdù, a l è pérché dë lon ch'i heu parlà; i crëdouma décò, e a l è décò pérché dë lon ch'i parlouma;

14 Savend chë coul ch'a l ha arsussità 'l Ségnour Gesu, a n'arsussitèrà décò pér Gesu, e a ne farà coumpari ent soua présensa ensem a voui aiti.

15 Pérché tutte le cose a soun pér voui aiti, afin chë coula gran grassia a abbounda a la gloria d'Iddiou, pér i ringrassiamenti dë molti.

16 Dounque i sè pérdouma nen dë courage; ma bin chë nost om esteriour a decada, tuttavia l'interno a l è rinouvà da dì en dì.

17 Pérché nostra legera afflissioun, ch'a passa mac, a proudu ent noui un peis eterno

II. CORINTI,

d'una gloria souvranament ec-
celent;

18 Quand i guardouma nen
a le cose visibil, ma a le invi-
sibil ; pérché le cose visibil a
soun mac pér un temp, ma le
invisibil a soun eterne.

CAP. V.

*Counoulassiououn d'i fedei souta la crousse pér
virtù dë l'evangéli.*

PÉRCHE i savouma chë së
nosta abitassioun terrest dë
tenda a l è distruta, i ouma un
edifissi da Diou, una ca eterna
ënt i ciei, ch'a l è nen faita
coun la man.

2 E a l è décò pér lon ch'i
souspirouma, desiderand coun
ardour d'essi rivesti dë nost
doumlicili, ch'a l è dël ciel ;

3 Së però i souma trouvà
vêsti, nen patanù.

4 Pérché noui ch'i souma
ënt sta tenda, i souspirouma
essend carigà ; atteso ch'i de-
siderouma, nen d'essi déspui,
ma d'essi rivesti ; afin chë lon
ch'a l è mourtal, a sia assourbi
da la vita.

5 Oura coul ch'a l ha four-
mà-ne pér loll istess, a l è
Diou ; ch'a l ha décò dà-ne le
capare dël Spirit.

6 I ouma dounque sempre
fiducia, e i savouma chë, lou-
giand ënt coust corp, i souma
absent dël Ségnour ;

7 Pérché i caminouma pér
la fede, e nen pér la vista.

8 I ouma, dis-ne, dëfiducia ;
e a n'è pi car essi absent dë

coust corp, e essi coun 'l Ségnour.

9 A l è pérché dë lon décò
ch'i së studiouma d'essi ie gra-
devoul, e present e absent.

10 Pérché a bësogna ch'i
coumparissou tutti dënans al
tribunal dë Crist, afin chë og-
nidun a outena ënt so corp se-
cound ch'a l avrà fait, sia ben,
sia mal.

11 Counoussand dounque
quanto 'l Ségnour a dev essi
témù, i soulecitousa i omni a
la fede, e i souma manifestà a
Diou, e i më spetou décò ch'i
souma manifestà ënt voste coun-
sciense.

12 Pérché i s'arcouman-
douma nen tourna a voui aiti,
ma i vë douma oucasious dë
glourifiche-ve dë noui ; afin
ch'i abbie dë *che di* a coui ch'a
së glourificou dë l'apparensa,
e nen dël cœur.

13 Pérché, s'i souma in es-
tasie, *a l è* pér Diou ; s'i souma
dë boun sens, *a l è* pér voui
aiti ;

14 Pérché la carità dë Crist
a n'unis streitament ; ténand
sò-ssi pér certo, chë së un a l
è mort pér tutti, tutti décò a
soun mort ;

15 E ch'a l è mort pér tutti,
afin chë coui ch'a vivou, a vi-
vou nen douranans pér lour istess,
ma pér coul ch'a l è mort
e arsussità pér lour.

16 Dounque, da adess, i
counëssouma nëssun secound
la carn, anche ch'i abbiou cou-
nëssù Crist secound la carn ;

CAP. VI.

però i lou counëssuma pi nen adess.

17 Së dounque queicadun a l è en Crist, a l è una neuva creatura; le cose veie a soun passà: eccou, tutte le cose a soun faite neuve.

18 Oura tut da Diou, ch'a l ha ricouncilià-ne coun chiel pér meso dë Gesu-Crist, e ch'a l ha dà-ne 'l ministeri dë la ricounciliassioun.

19 Pérché Diou a l era en Crist ricounciliand 'l mound coun se, imputand-ie nen i so péca, e a l ha buttà ént noui la parola dë la ricounciliasioun.

20 I souma dounque émbassadour pér Crist, e a l è coum s'Iddiou a v'esourteissa pér nost ministeri; i vë supplicouma pér Crist, dë ricouncilié-ve coun Diou.

21 Pérché a l ha fait coul ch'a l ha nen counoussù dë péca, péca pér noui, afin ch'i füssou giustissia d'Iddiou ént chiel.

CAP. VI.

Dél ministeri dë la crouss; dë le relassionoun coun i cattiv.

Coussi dounque, essend la-vourant coun chiel, i vë pregouma décò ch'i abbie nen ricevù la grassia d'Iddiou en van.

2 Pérché a dis: I t'heu esaudi-te al temp favourevol e i t'heu soucourù-te al dì dë la salute; eccou adess 'l temp

favourevol, eccou adess 'l dì dë salute;

3 Dasand nêssun scandoul ént lon chë së sia, afin chë 'l ministeri a sia nen biasimà;

4 Ma rendand-se coumen-devoul ént tutte le cose, coum ministr d'Iddiou, en gran passiensa, en afflissioun, en nécessità, en tribulassioun,

5 En ferie, en présounie, en turboulense, en travai,

6 En viglie, en digiun, en purità; pér la counoussensa, pér un spirit passient, pér la doulcëssa, pér l'Spirit Sant, pér una carità sincera,

7 Pér la parola dë la verità, pér la poutensa d'Iddiou, pér le arme dë giustissia ch'a së portou a la man dritta e a la man sénistra;

8 En mes a l'ounour e l'ignouminia, en mes a la calunia e la bouna riputassioun.

9 Coum sedutour, e però i souma veraci; coum incognit, e però essend ricounoussù; coum mouribound, e eccou, i souma viv; coum castigà, e però nen buttà a mort;

10 Coum malinconic, e però sempre allegher; coum pover, e però fasand rich diversi; coum avend niente, e però poussessour dë tutte le cose.

11 O Courintian! nostra bouca a l è duverta pér voui aiti; nost cœur a s'è zlargà-sse.

12 I si nen al streit drinta dë noui, ma i si al streit ént voste vissere.

II. CORINTI,

13 Oura, pér traté-ne dé l'istessa manera (i vë parlou coum a mei sieui), zlarghe-ve décò.

14 Pourte nen un medesim gioug coun i infedei; pérché che participassioun i è-lou dé la giustissia coun l'iniquità? e che coumunicassioun i è-lou dé la luce coun le tenebre?

15 E che accordi i è-lou dé Crist coun Belial? o cosa l'ha-lou dé coumun 'l fedel coun l'infedel?

16 E che rapport i è-lou dël tempio d'Iddiou coun i idoul? pérché i si l tempio dël Diou vivent, secound lon ch'Iddiou a l ha dit: I allogiéreu èn mes a lour, e i caminéreu ènsili; i sareu so Diou, e a saran mè popoul.

17 Seurti dounque d'en mes a lour, e separe-vène, a dis l'Ségnour; e touche a niente d'impur, e i vë ricevreu;

18 E i vë sareu pare, e i mè sari sieui e fie, a dis l'Ségnour omnipotent.

CAP. VII.

Esourtaeriuon a la santificassioun, e a la tristessa secound Diou.

OURA dounque, dilettissim, da già ch'i l ouma dé proumessé parie, n'étioum-se d'ogni impurità dé la carn e dël spirit, perfessiounand la santificassioun ént 'l timour d'Iddiou.

2 Arsévi-ne, i l ouma fait tort a nèssun, i l ouma courout nèssun, il ouma roubà nèssun.

3 I diou nen sò-ssi pér coundané-ve; pérché i l heu già di-ve ch'i si ént nosti cœur a meuiri e a vivi èensem.

4 I heu una gran libertà ènvers voui aiti; i heu gran moutiv dé glourifiché-me dé voui; i soun pien dé counsoulassioun; i soun pien d'allegria ént tutta nostra afflissioun.

5 Pérché dop d'essi vénù en Macedonia, nostra carn a l ha avù nèssun rilas; ma i souma stait afflit èn tutte manere, dé coumbat al défora, e dé timour pér drinta.

6 Ma Diou, ch'a counsoula i oupres, a l ha counsoulà-ne coun la vénùa dé Tito;

7 E nen mac coun soua vénùa ma décò coun la counsoulassioun ch'a l ha ricevù da voui aiti; pérché a l ha countà-ne vost gran desideri, voste lacrime, vosta affessioun ardent ènvers mi; dé manera ch'i soun rallegrà-mène estremament.

8 Pérché bin ch'i abbiou countristà-ve coun mia lettera, i mè n'a pentou nen, bin ch'i fussa penti-mène, pérché ch'i vèdou chè sè cousta lettera a v'ha afflit, a l è stait mac pér poc temp.

9 I mè rallegrou adess, nen dé lon ch'i si stait afflit, ma dé lon ch'i si stait countristà a pentiment; pérché i si stait countristà secound Diou, dé manera ch'i l eve ricevù nèssun dann pér part nostra.

10 Mentre la tristessa ch'a

CAP VIII.

1 è secound Diou, a proudu un pentiment a salute, dë cui un sè pent mai ; ma la tristessa dë coust mound a proudu la mort.

11 Pérché eccou, loll istess d'essi stait countristà secound Diou, che cura ha-lou nen proudout ént voui ? che sou-disfassioun ? che sdegn ? che timour ? che gran desideri ? che zelo ? che vendetta ? i si moustrà-ve dë tutte manere pur ént coust affè.

12 Malgrado dounque ch'i abbiou scrivù-ve, a l è nen stait én causa dë coul ch'a l ha fait 'l delit, nè én causa dë coul ch'a l ha pati-ne, ma pérfe vëdi tra dë voui la cura ch'i heu dë voui aiti dënans a Diou.

13 Èn counseguensa i souma stait counsoulà dë lon ch'i eve fait pér nota counsoulasioun ; ma i souma rallegràsse éncoura pi dël piasti ch'a l ha avù Tito, essend stait so spirit ricréa da voui tutti.

14 Pérché, s'i soun glouri-ficà-me ént queicosa dë voui aiti coun chiel, i l heu nen avù-ne dë counfusioun ; ma coum i l ouma di-ve tutte le cose secound la verità, coussi lon ch'i erou glouri-ficà-me coun Tito, a s'è trouvà-sse ch'a l è la verità istessa.

15 A l è pérché dë lon chë quand a s'arcorda dë l'ubbidi-ensa dë tutti voui aiti, e coum i l'eve ricevù-lou coun timoure tremito ; soua affessioun pér voui aiti a n'è moutouben pi granda.

337

16 I më rallegrou dounque chë ént tutte le cose i peus essi sicur dë voui aiti.

CAP. VIII.

Esouriassoun a la couleutta pér le ciese dë Giudea.

D'EL rest, mei fratei, i vou-louma fë-ve eounossi la grassia ch'Iddiou a l ha fait a le ciese dë Macedonia.

2 A l è ch'en mes a le gran afflissioun coun lequai a soun stait prouvà, soua allegria a l è staita aumentà, e chë soua proufounda pouvrétà a s'è sfougà-sse én richesse coun soua prounta liberalità.

3 Pérché i soun testimoni ch'a l han avù dë bouna vou-lourentà secound soua poussibilità, e anche al dëlà dë soua poussibilità.

4 Fasand-ne dë premure, coun dë gran preghiere, dë riceivi la grassia e la com-unicassioun dë coula contribussioun én favour d'i sant ;

5 E a l han pa mac fait coum i l aviou sperà, ma a soun dà-sse prima lour istess al Sègnour, e peui a noui, pér la voulourentà d'Iddiou.

6 Afin ch'i esourteissou Tito, chë coum a l avia com-ensà dënans, a termineissa dëcò coula grassia vers voui aiti.

7 Èn counseguensa, coum i abbounde én tutte le cose, én fede, én parola, én cougnisioun, én tutta diligensa, e ént la carità ch'i l eve pér noui, proucure dëcò d'abboundé ént coula grassia.

II. CORINTI,

8 I lou diou nen pér coumand, ma pér prouvé dëcò coun la diligensa d'i aiti la sincerità dë vosta carità.

9 Pérché i counosse la grassia dë Nossëgnour Gesu-Crist 'l qual, essend rich, a s'è fâ-sse pover pér voui aiti; afin ché, mediante soua pouvèrtà, i fusse fait rich.

10 E ént loll i vë dag coul avis, pérché ch'a v'è util, ch' avend nen soulament già coumensà a ouperé, ma avend-ne ansi avù la voulountà fin da l'ann passà,

11 I finisse adess dë fé-lou, afin ché coum i si stait prount a avei-ne la voulountà, i lou eseguisse dëcò secound vosta poussibilità.

12 Pérché së la prountëssa dë la voulountà a preced, un è gradevoul secound lon ch'un ha, e nen secound lon ch'un ha pa.

13 Oura a l è nen pér ch'i aiti a siou soulevà, e ché voui aiti i sie ént le angustie; ma afin ch'a sia pér ugualiansa.

14 Dounque ché vosta abboundansa a supplissa adess a soua indigensa, afin ché soua abboundansa a serva dëcò a vosta indigensa, e coussi ch'a i sia d'ugualiansa.

15 Secound lon ch'a l è scrit: Coul ch'a *l avia* moutouben, a l ha avù niente dë superfluo; e coul ch'a l avia poc, a l ha nen avù-ne dë manc.

16 Oura grassie a Diou,

ch'a l ha buttà l'istessa cura dë voui aiti al cœur dë Tito;

17 'L qual a l ha ricevù benissim mia esourtassioun, e essend chiel istess moutouben affessiounà, a s'è éndà-ssène da voui dë soua spountanea voulountà.

18 E i ouma dëcò mandà éensem a chiel 'l fratel cui la lode, ch'a s'è acquistà-sse ént la predicassioun dë l'evangeli, a l è spantià pér tutte le ciese:

19 (E nen mac lon, ma a l è dëcò stait stabili da le ciese nost coumpagn dë viage, pér coula grassia ch'a l è amministrà da noui a la gloria dël Sëgnour stess, e a la prountëssa dë vost zelo;)

20 Piand-se guarda ché néssun a ne treuva da di ént cousta abboundansa ch'a l è amministrà da noui;

21 E proucurand lon ch'a l è boun, nen soulament dénans al Sëgnour, ma dëcò dénans ai omuni.

22 I ouma dëcò mandà éensem a lour nost fratel, ch'i ouma souvens prouvà én diverse cose ch'a l è diligent, e adess moutouben dë pi éncoura diligent, a moutiv dë la gran fiducia ént voui aiti.

23 Coussi dounque, én quant a Tito, a l è mè socio e mè coumpagn d'opera énvers voui aiti; e én quant a nosti fratei, a *soun* i delegà dë le ciese, e la gloria dë Crist.

24 Moustre dounque énvers

CAP. IX.

lour e dënans a le ciese una preuva dë vosta carità, e dël moutiv ch'i l ouma dë glouri-fiché-ne dë voui aiti.

CAP. IX.

Sémne liberalment; Diou a ricompensa noste carità.

PÉRCHE dë scrivë-ve riguard a la couletta ch'a së fa pér i sant, a më saria una cosa superflua;

2 Mentre i seu la prountëssa dë vost zelo, ént laqual cosa i më glourificou dë voui aiti dënans a coui dë Macedonia, chë l'Achaia a l è prounta fin dal ann passà; e vost zelo a l ha eccità-ne diversi.

3 Oura i heu mandà sti fratei, afin chë lon ch'i soun glourificà-me dë voui, a sia nen van ént sta oucasioun, e ch'i sie prount, coum i heu dit;

4 Pér paura chë coui dë Macedonia venand éensem a mi, e trouvand-ve nen prount, i abbiou d'ounta (pér nen di voui aiti istess) dë la certëssa coun laqual i souma glourificàsse dë voui aiti.

5 A l è pérché dë lon ch'i heu stimà ch'a l era necessari dë preghé i fratei d'ëndé prima da voui, e dë fini dë preparé vosta beneficenza ch'i l eve già proumètùa; afin ch'a sia prounta coum una beneficenza, e nen coum una splorciaria.

6 Oura i vë diou sò-ssi: Chë coul ch'a sémenea coun parsimonia, a cheuierà dëcò

parcament; e chë coul ch'a sémenea liberalment, a cheuierà dëcò copiosament.

7 Ciaschedun secound ch'a s'è propost ént so cœur, nen a regret, o pér oubligassioun; pérché Diou a ama coul ch'a da allegrament.

8 E Diou a l è poutent pér fé abboundé tutta grassia ént voui aiti, afin chë avend sempre tut lon ch'a basta in ogni cosa, i sie abboundant in ogni bouna opera;

9 Secound lon ch'a l è scrit: A l ha spantià, a l ha dait ai pover; soua giustissia a sta eternament.

10 Oura coul ch'a souministra la sémens a coul ch'a sémenea, a veuia decò dé-ve dë pan a mangé, e multiplicé vosta sémens, e aumenté i redit dë vosta giustissia.

11 Essend pienament énrichi pér una perfetta liberalità, laqual a fa, ch'i n'a rendouma grassie a Diou.

12 Pérché l'aministrassioun dë coula oubllassioun a l è gnanca sufficient pér suppli ai besogn d'i sant; ma a abbounda dëcò dë tal manera, chë diversi a l han dë che rendë-ne grassie a Diou;

13 Dasand gloria a Diou pér la preuva ch'a fan dë coula assistensa, ént lon ch'i vë soutmète al evangeli dë Crist; e dë vosta prounta e liberal comunicassioun énvers lour, e énvers tutti.

14 A pregou Iddiou pér

II. CORINTI,

voui aiti, e a v'amou coun
gran affessioun, ën causa dë
la grassia eccelet ch'Iddiou
a l ha councedù-ve.

15 Oura grassie a Diou pér
so doun inesprimibl.

CAP. X.

*Le arme e l'umiltà dë San Paul. Vanità d'i
doutour faus.*

DÈL rest, mi Paul, i vë pre-
gou pér la doulcëssa e la
mansuetudine dë Crist, mi
ch'i m'umiliou quand i soun
ën présensa vosta, ma chë
essend absent i soun ardi a
vost riguard;

2 I vë pregou, dis-ne, chë
quand i sareu present a fassa
nen da bësogn ch'i usou d'ar-
diëssa, pér coula assicuransa
dë laqual i më proupounou dë
pourté-me arditament ënvers
queicadun ch'a ne stimou
coum i camineissou secound
la carn.

3 Ma ën caminand ént la
carn, i coumbattouma nen
secound la carn.

4 Pérché le arme dë nosta
guerra a soun nen carnai; ma
a soun poutente ën Diou pér
la distrussioun dë le fourtësse;

5 Mentre a distruou i coun-
sei, e tutta autëssa ch'a s'eleva
countra la counoussensa d'
Iddiou, e mënand tut pensè
présoune a l'ubbidiensa dë
Crist;

6 È avend la vendetta tutta
prounta countra tutta dësubbi-
diensa, dop chë vosta ubbi-
diensa a sarà staita èntrega.

7 Counsidere-ve le cose
secound l'apparensa? Së quei-
cadun a counfida ént chiel
istess d'essi a Crist, ch'a pensa
dëcò sò-ssi ën se stess, chë
coum a l è a Crist, noui dëcò
a Crist.

8 Pérché ansi s'i veui glou-
rifiché-me dë pi dë nosta pou-
tensa, laqual 'l Sëgnour a l
ha dà-ne pér l'edificassioun, e
nen pér vosta distrussioun, i
n'a ricevëreu niente d'ounta;

9 Afin ch'a sëmia nen ch'i
veuia zbarué-ve coun mie
lettere.

10 Pérché mie lettere (a
diou) a soun moutouben grave
e forte, ma la presensa dël
corp a l è deboul, e la parola
a l è dispregevoul.

11 Chë coul ch'a l è tal, a
counsidera chë tai i souma ën
parola pér noste lettere, es-
send absent, tai dëcò dë fait,
essend present.

12 Pérché i èncalouma nen
butté-sse ènsemè nè paragouné-
sse a queicadun, ch'a s'arcou-
mandou da lour istess; ma a
capisou nen ch'a mësourou
lour istess da lour istess, e
ch'a së paragounou lour istess
a lour istess.

13 Ma ën quant a noui, i
së glouriticouma nen dë lon
ch'a l è nen dë nosta mësura;
ma secound la mësura regoulà,
laqual mësura Diou a l ha
couparti-ne, d'essi përvénù
anche fin a voui aiti.

14 Pérché i s'estendouma
nen noui istess pi chë lon

CAP. XI.

ch'a bësogna, coum s'i fussou
nen përvénù fin a voui aiti ;
mentre i souma përvénù anche
fin a voui aiti coun la predi-
cassioun dë l'evangeli dë Crist.

15 Nen glourificand-ne ént
lon ch'a l è nen dë nosta më-
sura, ént i travai d'i aiti ; ma i
l ouma speransa chë vosta fede
venand a cressi ént voui, i sa-
rouma ampiament ingrandi ént
lon ch'a l è stà-ne coumparti
secound la mësura regoulà ;

16 Fin a prediché l'evangeli
ént i leug ch'a soun al dëlà dë
voui aiti ; e nen a glourifiché-
ne ént lon ch'a l è stait coumparti
ai aiti secound la mësura
regoulà, ént le cose già tutte
préparà.

17 Ma chë coul ch'a së glou-
rifica, a së glourifica al Sëg-
nour.

18 Pérché a l è nen coul
ch'a së loda se stess, ch'a l è
approuvà, ma a l è coul chë l'
Ségnour a loda.

CAP. XI.

*Continuassoun dë la vanità d'i doutour fous,
e dë la dignità dë l'apostolato dë san Paul.*

VOULEISSÈ-LOU Iddiou ch'i
më suppourteisse én poc ént
mia imprudensa ! ma éncoura
suppourté-me.

2 Pérché i soun gélous dë
voui aiti d'una gélousia d'Iddiou ; pérché i l heu uni-ve a
un soul mari, pér presenté-ve
vergine casta a Crist.

3 Ma i témou, chë coum l'
sërpent a l ha sedout Eva coun
soua astussia, vosti pensè a së

couroumpou dëcò da la sem-
plicità ch'a l è én Crist.

4 Pérché së queicadun a vë-
neissa a prediché-ve un aut
Gesu ch'i l ouma nen predica ;
oppura s'i riceveis un aut
Spirit chë ne coul ch'i l eve
ricevù, o un aut evangeli chë
ne coul ch'i l eve ricevù, fari-
ve ben dë suppourté-lou.

5 Ma i stimou ch'i soun
stait ént niente al dëssouta d'i
pi eccelest apostoul.

6 Chë s'i soun parei d'un
dël volgo pér raport al lingue,
nen però én siensa ; ma i
souma stait intierament mani-
festà én tutte le cose énvers
voui.

7 Hai-ne forsi fait un delit
d'essi-me abassà mi istess, pér
ch'i fusse elevà, pérché sensa
pié nen i l heu announsià-ve
l'evangeli d'Iddiou ?

8 I heu dëspouia i aite ciese,
pian dë che manténi-me pér
sërvì-ve.

9 E quand i erou éensem a
voui aiti, e ch'i soun stait ne-
cessitous, i heu nen cessà dë
travaié pér essi a caric dë nës-
sun ; pérché i fratei ch'a l erou
vénù da Macedonia a l han
suppli a lon ch'a më mancava ;
e i soun pià-me guarda d'essi-
ve a caric ént niente, e i më
n'a piereu éncoura guarda.

10 La verità dë Crist a l è
ént mi, chë cousta gloria a më
sarà nen lëvà ént i pais dë
l'Achaia.

11 Pérché ? è-lou pérché
ch'i v'amou nen ? Diou lou sa !

II. CORINTI,

12 Ma lon ch'i fas, i lou fareu éncoura, pér lèvé l'oucaisioun a coui ch'a sercou l'oucaisioun ; afin ch'ent lon ch'a së glourificou, a siou décò trouvà tutti tai ch'i souma.

13 Pérché dë tai apostoul faus a soun d'ouperari inganator, ch'a së trasfigurou en apostoul dë Crist.

14 E a i è nen da stupi-ssène ; pérché Satan chiel istess a së trasfigura en angel dë luce.

15 A i è dounque nen gran cosa da stupi-sse s'i so minist décò a së trasfigurou en minist dë giustissia ; soua fin a sarà counforma soue opere.

16 I lou diou éncoura, pér chë nëssun a pensa ch'i siou imprudent ; oppura suppourtéme coum un imprudent, afin ch'i më glourificou décò en poc.

17 Lon ch'i vad a di, rapourtand i moutiv ch'i l'avriou dë glourifiché-me, i lou direu nen secound 'l Sëgnour, ma coum pér imprudensa.

18 Da già chë diversi a së lodou secound la carn, i më vantëreu décò mi.

19 Pérché ch'i si savi, i seuffre voulounte i imprudent.

20 Anche së queicadun a vë butta en sciavitù ; së queicadun a vë mangia ; së queicadun a pia ; së queicadun a s'inalsa ; së queicadun a vë da sù 'l moustas, i lou seuffre.

21 I lou diou coun roussour, quasi coum i füssou stait sensa forsa ; ma pér qualounque cosa chë chiounque a éncala, (i par-

lou da imprudent), i éncalou décò mi.

22 Soun-ne Ebreou ? i lou soun décò. Soun-ne Israelita ? i lou soun décò. Soun-ne dë la stirpe d'Abraam ? i lou soun décò.

23 Soun-ne minist dë Crist ? (i parlou da imprudent) i lou soun pi chë lour ; en travai dë pi ; en ferie pi chë lour ; en présoun dë pi ; en mort diverse volte.

24 I heu ricevù dai Ebreou pér sinq volte quaranta coup, meno un.

25 I soun stait battù coun dë vërghe tre volte ; i soun stait lapidà una volta ; i heu fait naufrage tre volte ; i heu passà un dì e una neuit ént 'l mar proufound ;

26 En viage souvens ; en pericoul d'i fium ; en pericoul d'i brigant ; en pericoul dë mia nassioun ; en pericoul d'i gentii ; en pericoul ént le sità ; en pericoul ént i désert ; en pericoul en mar ; en pericoul tra dë fratei faus ;

27 En pena e en travai ; en vigilie souvens ; en fam e en sè ; en digiun souvens ; ént 'l freid e ént la nudità.

28 Oultre le cose dë défora, lon ch'a më ten assedià tutti i dì, a l è la cura ch'i l heu dë tutte le ciese.

29 Chi è-lou ch'a l è éndebouli, ch'i siou décò nen éndebouli ? Chi è-lou ch'a l è scandalisà, ch'i n'a siou décò nen brusà ?

CAP. XII.

30 Sé bésogna glourifichéssse, i më glourifichéreu dë le cose ch'a soun dë mia infirmità.

31 Iddiou, ch'a l è 'l pare dë Nossègnour Gesu-Crist, e ch'a l è benedet eternament, a sa ch'i mentissou nen.

32 A Damasc, 'l gouvernateur pér 'l re Areta a l avia buttà dë guardie ént la sità d'i Damascan pér pié-me ;

33 Ma a l han calà-me giù dë la muraia ént una cavagna, pér una fénesta ; e i soun scapà coussi d'ent soue man.

CAP. XII.

Gloria dì San Paul èn paragoun d'i apostoul Jaus.

SICURAMENT a m'è nen counvenient dë glourifichéme; pérch' i venéreu fin a le visioun e a le rivelassioun dël Sègnour.

2 I counossou un om èn Crist a i è quator dess anni passà (s'a fussa èn corp, i seu nen; s'a fussa fora dël corp, i seu nen; Diou lou sa) : ch'a l è stait rapi fin al ters ciel.

3 E i seu chë coul om (s'a fussa èn corp, oppura s'a fussa fora dël corp, i lou seu nen; Diou lou sa) ;

4 A l è stait rapi èn paradis, e a l ha senti dë segret ch'a l è nen permes a l'om dë rivelé.

5 I më glourifichéreu nen d'un tal om, ma i më glourifichéreu nen dë mi stess, salvo ént mie infirmità.

6 Oura quand i vouleissou glourifiché-me, i sariou nen im-

prudent, pérch' i diriou la verità; ma i n'a pressindou, afin chë nèssun a më stima al dé-soura dë lon ch'a më ved essi, o dë lon ch'a sent a di dë mi.

7 Ma pér paura ch'i m'eleveissou a moutiv dë l'eccelensa dë le rivelassioun, a m'è stàme buttà una scarda ént la carn, un angel dë Satan pér zgiaflé-me, afin ch'i m'eleveis-sou nen.

8 Dounque i heu pregà tre volte 'l Sègnour dë fé ch'a s'artireissa da mi.

9 Ma a l ha di-me : Mia grassia a tè basta ; pérch' mia virtù a manifesta soua forsa ént l'infirmità. I më glourifichéreu dounque ben voulounte pitost ént mie infirmità ; afin chë la virtù dë Crist a abita ént mi.

10 E èn causa dë lon i piou plasi ént le infirmità, ént le injurie, ént le nécessitâ, ént le persecussioun, ént i affan pér Crist ; pérch' quand i soun deboul, al è anlourach'i soun fort.

11 I soun stait imprudent ént 'l glourifiché-me ; i l eve oubligà-me a fé-lou, pérch' i dëviou essi arcoumandà da voui aiti, mentre i soun stait inferiour èn nèssuna cosa ai pi eccealent apostoul, bin ch'i siou niente.

12 Sicurament le marche dë mè apostolato a soun stait efficaci tra dë voui coun tutta passiensa, coun dë segn, dë proudigi, e dë miracoul.

13 Pérch' ént cosa se-ve stait inferiour a le autre ciese,

II. CORINTI,

eccetuà ch'i heu nen rëlamà 'l travai pér nen dé-ve dë pregiudissi ? Pérduone-me coul tort.

14 Cousta a l è la terza volta ch'i soun prount a èndé da voui aiti ; e i më sparmièreu nen a travaié, pér nen essé-ve a caric ; pérch é i ciamou nen vost ben, ma voui istess ; décò a soun nen i fieui ch'a devou fé roba pér i so pare, ma i pare pér i so fieui.

15 E èn quant a mi, i spendetereu ben voulounte, e i sareu fin a spendù pér voste anime ; bin chë amand-ve moutouben dë pi, i siou amà dë manc.

16 Ma ch'a sia coussi : i soun nen stà-ve a caric, ma essend furb, i l heu pià-ve coun l'astussia.

17 Hai-ne dounque fait mè proufit dë voui aiti pér meso dë néssun dë coui ch'i l heu mandà-ve.

18 I heu pregà Tito, e i heu mandà un fratel ènsem a chiel ; Tito ha-lou fait so proufit dë voui aiti ? e l avoum-ne nen caminà d'un medesim spirit ? sù le stesse traccie ?

19 Pense-ve èncoura ch'i veuiou giustifiché-sse vers dë voui aiti ? I parlouma dénans a Diou èn Crist ; e tut, o diletti, a l è pér vosta edificasioun.

20 Pérch é bin ch'a sia arriva chë quand i arrivéreu, i vë treuvou nen coum i vourriou, e ch'i siou trouvà da voui aiti coum i vourrie nen, e ch'a i sia èn queich manera dë dis-

pute, d'invidie, d'ire, dë dibat, dë maldicense, dë mourmourassioun, dë superbie, dë disourdin e dë sedissiou.

21 E ch'essend tourna vénù, mè Diou a m'umilia a vost riguard, dë manera ch'i siou afflit a l'oucasioun dë diversi dë coui ch'a l han pécà prima, e ch'a soun nen penti-sse dë l'impurità, dë la fournicassioun, e dë l'impudicissia dë cui a soun rendù-sse coulpevolu.

CAP. XIII.

Esourtassion a la connoissance dë ss tress, e a la profession.

A L è sì la terza volta ch'i venou da voui aiti ; pér bouca dë doui o dë tre testimoni ogni parola a sarà confirmà.

2 I l'heu già di-lou e i lou diou èncoura, coum i fussou present pér la secounda volta ; e adess essend absent, i scrivou a coui ch'a l han pécà prima, e a tutti i aiti, chë s'i venou èncoura una volta, i sparmièreu néssun.

3 Da già ch'i serche la preuva chë Crist a parla pér meso dë mi, l qual a l è nen deboul vers dë voui aiti, ma ch'a l è poutent ént voui ;

4 Pérch é bin ch'a sia stait crucifis pér infirmità, a l è però vivent pér la poutensa d'Iddiou ; e noui décò i patiouma d'infirmità èn causa dë chiel, ma i vivrouma coun chiel pér la poutensa ch'Iddiou a l ha moustrà vers voui ;

CAP. XIII.

5 Esamine-ve voui istess s'i si ént la fede ; prouve-ve voui istess ; ricounossé-ve nen voui istess chë Gesu-Crist a l è ént voui ? Salvo ch'en queich maniera i fusse reprobi.

6 Ma i sperou ch'i counos-séri ch'in quant a noui, i souma nen reprobi.

7 Oura i pregou Iddiou ch'i fasse néssun mal ; nen pér ch'i siou trouvà approuvà, ma afin ch'i fasse lon ch'a l è boun, e ch'i siou coum reprobi.

8 Pérché i poudouma niente countra la verità, ma pér la verità.

9 I së rallegrouma s'i souma deboul, e ch'i sie fort ; e ansi i desiderouma sò-ssi, vosta perfessioun.

10 Dounque i scrivou ste cose essend absent, afin chë quand i sareu present, i usou nen dë rigour, secound 'l pouter ch'a l ha dà-me 'l Sëgnour, pér l'edificassioun, e nen pér la distrussioun.

11 Dël rest, mei fratei, ste allegher, proucure dë diventé perfet, counsoule- ve, ste en concordia, vivi en pass, e 'l Diou dë carità e dë pass a sarà coun voui.

12 Salute-ve un l'aut coun un basin sant. Tutti i sant a vë salutou.

13 Chë la grassia dël Sëgnour Gesu-Crist, e la carità d'Iddiou, e la couunicasioun dël Spirit Sant sia coun voui tutti. Amen !

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI GALATI.

CAP. I.

*Dë l'inconvenance d'i Galati ènt l'evangeli, e
dë l'apostolato dë San Paul.*

PAUL apostoul, nen pér part d'i omuni, nè pér part dë nêssun om, ma pér part dë Gesu-Crist, e pér part dë Diou 'l Pare, ch'a l'ha arsussità-lou d'i mort;

2 E tutti i fratei ch'a soun ènsem a mi, a le ciese dë Galazia.

3 Chë la grassia e la pass a vë siou daite pér part d'Idiou 'l Pare, e pér part dë Nossègnour Gesu-Crist;

4 Ch'a s'è dà-sse chiel istess pér i nosti péca, afin chë secound la voulountà dë Diou nost pare, a n'artireissa da coust secoul cattiv.

5 A chiel sia gloria ènt i secoul d'i secoul. Amen!

6 I më stupissou ch'abban-dounand Crist, ch'a l'avia ciamà-ve pér soua grassia, i sie stait coussi prest traspourtà a un autr evangeli.

7 Ch'un autr a i è nen; ma a i è dë gent ch'a v'intour-

bidou, e ch'a veulou campé giù l'evangeli dë Crist.

8 Ma quand noui istess, oppura quand un angel dël ciel a v'evangeliseissa al dë là dë lon ch'il ouma evangelisàve, ch'a sia anatema.

9 Coum i l'ouma già di-lou, i lou diou èncoura adess: Së queicadun a v'evangelisa al dëla dë lon ch'i l'eve ricevù, ch'a sia anatema.

10 Pérché adess è-lou ch'i predicou i omuni, o Diou? oppura è-lou ch'i sercou a piaci ai omuni? Sicurament, s'i piaseissou èncoura ai omuni, i sariou nen 'l sèrvitour dë Crist.

11 Oura mei fratei, i vë diciarou chë l'evangeli ch'i l'heu announsià, a l'è nen secound l'om.

12 Pérché i l'heu nen ricevù-lou nè èmparà-lou da nêssun om, ma pér la rivelasioun dë Gesu-Crist.

13 Pérché i l'eve savù qual a l'è staita una volta mia coundouta ènt 'l giudaism, coum i perseguitavou sensa mësura la

CAP. II.

ciesa d'Iddiou, e i la devasta-vou;

14 E i m'avansavou ént 'l giudaism pi chë diversi d'i mè coetanei ént mia nassioun; es-send 'l pi gran zelatour dë le tradissioun d'i mè pare.

15 Ma quand a l è stait 'l beneplacit d'Iddiou, ch'a m'a-via elett fin dal utero dë mia mare, e ch'a l ha ciamà-me pér soua grassia,

16 Dë rivelé so Fieul ént mi, afin ch'i lou evangeliseis-sou tra i gentii, i heu nen cou-mensà subit pér pié consei dë la carn e dël sang;

17 E i soun nen tournà a Gerusalem da coui ch'a l erou stait apostoul dënans dë mi, ma i soun éndàm-ne en Arabia, e i soun tournà passà a Damasc.

18 Peui i soun tournà tre anni dop a Gerusalem pér fé visita a Pietrou, e i soun stait couen chiel quindess dì.

19 E i heu vëdù nêssun d'i aiti apostoul, salvo Giacou, l fratel dël Sëgnour.

20 Oura ént le cose ch'i vë scrivou, si, dënans a Diou, i mentissou nen.

21 Apres i soun éndait ént i pais dë Siria e dë Cilicia.

22 Oura i erou nen cou-noussù dë vista da le ciese dë Giudea ch'a l erou en Crist;

23 Ma a l aviou mac senti di: Coul chë una volta a ne perseguitava, a announzia adess la fede ch'i aite volte a dis-truia.

24 E a dasiou gloria a Diou en causa dë mi.

CAP. II.

Paragoun dë San Paul coun Pietrou, al qual a i trouva da dì. La giustificassoun pér la fede.

DOP i soun tourna éndait a Gerusalem quatordeess an-ni apress, coun Barnaba, e i heu décò pià éensem a mi Tito.

2 E i soun éndà-ie pér rive-llassioun, e i heu counferi coun lour aiti riguard al evangeli ch'i predicou tra i gentii, anche particoularment coun coui ch'a soun stimà, afin chë en queich manera i coureissa nen, o i aveissou nen courù en van.

3 E gnanca un ha nen ou-bligà Tito, ch'a l era éensem a mi, a fé-sse circouncidi, bin ch'a fussa Grec.

4 E a l è stait en causa d'i fratei faus ch'a s'erou introudout, e ch'a l erou éntrà fur-tivement pér esplouré nosta libërtà, ch'i l ouma en Gesu-Crist, pér tourné-ne ridui en sërvitù.

5 E i l ouma nen cedù-ie pér nêssuna sort dë soutmis-sioun, gnanca un monument; afin chë la verità dël evangeli a steissa tra dë voui aiti.

6 E i soun ént niente divers dë coui ch'a sémiou essi quei-cosa, cosa sé sia ch'a siou stait una volta, (nen avend Iddiou riguard a l'apparensa esteriour dë l'om) pérchë coui ch'a soun en stima a l han coumunicâ-me niente.

GALATI,

7 Ma al countrari, quand a l han védù chë la predicasiooun dë l'evangeli ai incircoucisiai a m'era affidà, coum coula ai circouncis al l'era a Pietrou ;

8 (Pérché coul ch'a l ha ouperà coun efficacia pér Pietrou ènt la cariga d'apostoul ènvers i circouncis, a l ha décò ouperà coun efficacia pér mi ènvers i gentii) ;

9 Giacou, dis-ne, Cesa, e Giouan (ch'a soun guardà coum le coulone) avend ricounoussù la grassia ch'i aviou ricevùa, a l han dà-me, a mi e a Barnaba, la man d'assouciassioun, afin ch'i èndeissou dai Gentii, e chë lour a èndeissou da coui dë la circounscioun ;

10 Mac ch'i s'arcourdeissou d'i pover; lon décò ch'i soun studià-me dë fé.

11 Ma quand Pietrou a l è vénù a Antiochia, i heu resistù-ie èn faccia, pérché a meritava ch'i trouveissou da di.

12 Pérché dënans chë quecadun a fussou vénù pér part dë Giacou, a mangiava coun i Gentii; ma quand coui lì a soun vénù, a s'è artirà-ssëne, e a s'è separà-ssëne, pér paura dë coui ch'a l erou dë la circounscioun.

13 I aiti Ebreou a usavou décò dë dissimulassioun parei dë chiel, fin a la mira chë Barnaba chiel istess a së lassava indui da soua dissimulassioun.

14 Ma quand i heu védù ch'a caminavou nen drit secondeud la verità dël evangeli, i heu dit a Pietrou dënans a tutti : Së ti, chë tê seus Ebreou, tê vives parei d'i Gentii, e nen parei d'i Ebreou, pérché oblighës-tu i Gentii a giudaise?

15 Noui ch'i souma Ebreou dë nascita, e nen pecatour Gentii ;

16 Savend chë l'om a l è nen giustificà pér le opere dë la legge, ma soulament pér la fede èn Crist, noui, dis-ne, i l ouma crèdù èn Gesu-Crist, afin ch'i fussou giustificà pér la fede dë Crist, e nen pér le opere dë la legge ; pérché nës-sun a sarà giustificà pér le opere dë la legge.

17 Oura së proucurand d'essi giustificà pér Crist i souma décò trouvà pecatour ; Crist è-lou forsi ministr dël pëcà ? Diou guarda !

18 Pérché s'i tourneissou fabriché le cose ch'il heu campà giù, i fariou vëdi ch'i soun mi istess un prevaricatour.

19 Ma pér la legge i soun mort a la legge, afin ch'i vivou a Diou.

20 I soun crucifis coun Crist, e i vivou, nen mi adess, ma Crist a viv ènt mi ; e lon ch'i vivou adess ènt la carn, i lou vivou ènt la fede dël Fieul d'Iddiou, ch'a l ha amà-me, e ch'a s'è dà-sse chiel istess pér mi.

21 I anientissou nen la grassia d'Iddiou ; pérché së la

CAP. III.

giustissia a l è dë la legge,
Crist a l è dounque mort in-
utilment.

CAP. III.

*Continuarioun dë la giustificassioun pér la
fede e nen pér la legge.*

O GALATI priv dë sens ! chi
è-lou ch'a l ha énciarmà-
ve pér fé ch'i ubbidisse nen a
la verità, voui ai quai Gesu-
Crist a l è stait prima dipint
dénans ai eui, e crucifis tra dë
voui aiti ?

2 I vourriou mac senti sò-
ssi da voui : Eve ricevù l'Spirit
pér le opere dë la legge, oppura
pér la predicassioun dë
la fede ?

3 Se-ve tantou priv dë sens,
ch'avend prinsipià pér l'Spirit,
adess i finisse pér la carn ?

4 Eve pati tant én van ? së
però a l è én van.

5 Coul dounque ch'a vë da
l'Spirit, e ch'a proudu ént voui
i doun miraculous, è-lou pér
le opere dë la legge, oppura
pér la predicassioun dë la
fede ?

6 Coum Abraam a l ha
crédù a Diou, e a l è stà ie
imputà a giustissia ;

7 I l eve décò da savei chë
coui ch'a soun dë la fede a
soun fieui d'Abraam.

8 Décò la scritura prevëd-
end ch'Iddiou a giustifichëria
i Gentii pér la fede, a l ha dë
dénans evangelisà a Abraam :
Tutte le nassion a saran be-
nedette ént ti.

9 A l è perché dë lon chë

coui ch'a soun dë la fede, a
soun benedet éensem al fedel
Abraam.

10 Ma tutti coui ch'a soun
dë le opere dë la legge, a soun
souta la maledissioun ; perché
a l è scrit : Maledett chio-
unque a sta nen ferm ént tutte
le cose ch'a soun scritte al
liber dë la legge pér esegui-ie.

11 Oura chë pér la legge
nëssun a sia giustificà dénans
a Diou, a së ved, da già chë l
giust a viv pér la fede.

12 Oura la legge a l è nen
la fede ; ma l'om ch'a l avrà
fait coule cose, a vivrà pér
lour.

13 Crist a l ha riscattà-ne
da la maledissioun dë la legge,
quand a l è stait fait male-
dissioun pér noui ; (perché a
l è scrit : Maledett chionque
a pend al bosc.)

14 Afin chë la benedissioun
d'Abraam a përvèneissa ai
Gentii pér Gesu-Crist, e ch'i
riceveissou pér la fede l'Spirit
ch'a l era stait proumes.

15 Mei fratei, i vad a parlé-
ve a la manera d'i omni. Së
una alleansa faita da un om,
a l è counfirmà, nëssun a la
roump, nè a i giounta.

16 Oura le proumesse a
soun staite faite a Abraam, e
al so seme ; a l è nen dit : E
ai semi, coum a l aveissa parlà
dë diversi ; ma coum parland
d'un soul : E al so seme, ch'a
l è Crist.

17 Eccou dounque lon ch'i
diou : A l è ch'en quant a

GALATI,

l'alleansa ch'a l'è staita dë
dénans counfirmà da Diou en
Crist, la legge ch'a l'è vénùa
quat sent e trant 'anni dop, a
peul nen anulé-la, pér abouli
la proumessà.

18 Pérché së l'eredità a l'è
pér la legge, a l'è nen pér la
proumessà; ma Iddiou a l'ha
dà-la a Abraam pér la prou-
messà.

19 A che dounque la legge?
a l'è staita giuntà en causa dë
le trasgressioun, fin ch'a vénéiss-
sa l'seme al qual la proumessà
a l'era staita faita; e a l'è
staita intimà dai angel, pér 'l
ministeri d'un mediatour.

20 Oura l' mediatour a l'è
nen d'un soul; ma Diou a l'è
soul.

21 La legge dounque è-la
countra le proumesses d'Iddiou?
nen affait. Pérché së
la legge a fissa staita daita
pér poudei vivifiché, verament
la giustissia a saria dë la
legge.

22 Ma la scritura a l'ha
fait vèdi chë tutti i omuni a l'
erou pecatour, afin chë la prou-
messà pér la fede en Gesu-
Crist a fissa daita a coui ch'a
crédou.

23 Oura dénans chë la fede
a vénéissa, i erou custoudi
souta la legge, essend sarà
souta l'aspettassioun dë la fede
ch'a dëvia essi rivelà.

24 La legge a l'è dounque
staita nost pedagogo *pér mén-
ne* a Crist, afin ch'i siou gius-
tificà pér la fede.

25 Ma la fede essend vénùa,
i souma pi nen souta 'l peda-
gogo;

26 Pérché ch'i si tutti fieui
d'Iddiou pér la fede en Gesu-
Crist.

27 Pérché voui tutti ch'i si
stait batésà en Crist, i eve ri-
vesti Crist;

28 A i è nè Ebrou en Grec;
a i è ne sciav nè liber; a i è
nè masc nè fumela; pérché
i si tutti un soul en Gesu-
Crist.

29 Oura s'i si dë Crist, i si
dounque l'seme d'Abraam, e
eredi secound la proumessà.

CAP. IV.

*Stat dë l'om souta la legge e souta la græssia;
Agar e Sara.*

OURA i diou chë pendent tut
'l temp chë l'erede a l'è
una masëna, a l'è ént niente
divers dël sërvitour, bin ch'a
sia padroun dë tut.

2 Ma a l'è souta dë tutour
e dë curatour fin al temp de-
terminà dal pare.

3 Noui aiti décò, quand i l
erou dë masëna, i l' erou souta
i rudiment dël mound.

4 Ma quand l' complement
dël temp a l'è vénù, Iddiou a
l' ha mandà so Fieul, nassù da
una dona, soutoumes a la
legge;

5 Afin ch'a riscatteissa coui
ch'a soun souta la legge, e ch'i
riceveissou l'adoussioun da
fieui.

6 E pérché ch'i si fieui, Diou
a l' ha mandà l' Spirit dë so

C A P . IV .

Fieul ént i vosti cœur, criand
Abba, Pare.

7 Dounque adess té seus pi
nen sérvitour, ma fieul ; oura
sé té seus fieul, té seus décò
erede d'Iddiou pér Crist.

8 Ma quand i counéssie nen
Diou, i sérvie coui chë dë na
tura a soun nen dei.

9 E adess ch'i l eve coun
oussù Iddiou, o pitost ch'i si
stait counoussù da Diou, coum
è-lou ch'i tourne éncoura a
coui pover e miserabil rudi
ment, ai quai i veuli éncoura
servi coum dë dénans ?

10 I ousserve i dì, i meis, i
temp e i ann.

11 I témou pér voui aiti chë
forsi i abbiou travaià en van
tra dë voui,

12 Proucure d'essi parei dë
mi; mentre i soun décò parei
dë voui : i vë pregou, mei
fratei; i l eve fâ-me nêssun tort.

13 E i savi coum i l heu
tempo fu evangelisà-ve ént
l'infirmità dë la carn.

14 E i l eve nen désprésia
nè arbuttà mia preuva, tal qual
a l era ént mia carn ; ma i l
eve ricevù-me coum un angel
d'Iddiou, e coum Gesu-Crist
istess.

15 Qual erë-la dounque la
diciarassioun dë vost bouneur ?
pérché i vë rendou testimouni
ansa chë, s'a fussa stait pou
sibil, i l avrie gavà vosti eui, e
i l avrie dà-mie.

16 Soun-ne dounque diven
tâ vost inimis, disand-ve la
verità ?

17 A soun gélous dë voui
aiti, nen coum a dévria essi ;
ansi, a veulou butté-ve fora,
afin ch'i sie gélous dë lour.

18 Ma a sta ben d'essi
sempre zelante pér 'l ben, e
dë nen essé-lou mac quand i
soun present tra dë voui.

19 Mei fioulin, pér rigeneré
i quai i tournou travaié, fin a
tant chë Crist a sia fourmà ént
voui ;

20 I vourriou essi adess
coun voui aiti, e cambié lin
guage, pérché i soun perples
a vost riguard.

21 Di-me en po, voui ch'i
veuli essi souta la legge, én
tend-ve nen la legge ?

22 Pérché a l è scrit ch'A
braam a l ha avù doui fieui,
un da la sciava, e l'aut da la
libera.

23 Ma coul ch'a l era dë la
sciava, a l è nassù secound la
carn ; e coul ch'a l era dë
la libera, a l è nassù pér la
proumessà.

24 Oura coule cose a devou
essi éntendue pér allegouria ;
pérché a soun le doui alleanse :
una dël mount Sina, ch'a
proudu mac dë sciav, e a l è
Agar.

25 Pérché coul nom d'Agar
a veul di Sina, ch'a l è una
mountagna ént l'Arabia, e
ch'a courispound a la Geru
salem d'adess, ch'a l è serva
éensem ai so fieui.

26 Ma la Gerusalem d'en
sù a l è libera, e a l è la mare
dë tutti noui.

27 Pérché a l è scrit : Rallegré-te, sterile, chè tē fasie nêssune masëna ; fa forsa, e sclama, ti chè tē parturie nen ; pérché a i è moutouben pi dë fieui dë *coulà* abbandounà, chè ne dë coula ch'a l avia un mari.

28 Oura pér noui, mei fratei, i souma fieui dë la proumessà, parei d'Isaac.

29 Ma coum anloura coul ch'a l era nassù secound la carn, a perseguitava coul secound l'Spirit, coussi décò adess.

30 Ma cosa disë-la la scriutura ? Scassa la sciava e l so fieul ; pérché l' fieul dë la sciava a sarà nen erede éensem al fieul dë la libera.

31 Oura, mei fratei, i souma nen fieui dë la sciava, ma dë la libera.

CAP. V.

Uso dë la libertà evangélica. Opere dë la carn e dë l Spirit

TËNI-VÉ dounque ferm ént la libërtà a riguard dë laqual Crist a l ha affranchine, e soutmët-ve pi nen al gioug dë la sërvitù.

2 Eccou, i vë diou, mi Paul, chè s'i si circouncis, Crist a vë proufiterà dë niente.

3 E dë pi i proutestou a tout om ch'a së circouncis, ch'a l è oubligà d'ousservé tutta la legge.

4 Crist a diventa inutil a riguard dë voui tutti ch'i vë giustifiche pér la legge ; e i si decadù da la grassia.

5 Ma pér noui, i sperouma dal Spirit d'essi giustificà pér la fede.

6 Pérché én Gesu-Crist nè la circouncisioun, nè la incircuncisioun a l han nêssuna efficacia, ma la fede ouperand pér la carità.

7 I courie ben ; chi è-lou ch'a l ha impedi-ve d'ubbidi a la verità ?

8 Coula persuasioun a vennen da coul ch'a vë ciama.

9 Én po dë lëva a fa lëvé tutta la pasta.

10 I m'assicurou dë voui ént Nossëgnour, ch'i l avrà nêssun autr sentiment ; ma coul ch'a vë counturba a n'a porterà la coundanassioun, chiounque a sia.

11 E én quant a mi, mei fratei, s'i predicou éncoura la circouncisioun, pér cos'è-lou ch'i seuffrou éncoura la persecussioun ? L' scandoul dë la crouss a l è dounque abouli.

12 Vouleissé-lou Iddiou chè coui ch'a vë counturbou a fussoù lëvà via !

13 Pérché, mei fratei, i si stait ciamat à la libërtà ; però chè coula libërtà a vë sia nen un'oucasioun dë vivi secound la carn ; ma sërvì-ve un l'aut coun carità.

14 Pérché tutta la legge a l è coumpia ént sta soul parola : T'améras to prossim coum ti istess.

15 Ma s'i vë morde e i vë divoure i un i aiti, pie guarda ch'i sie counsumà un pér l'aut.

CAP. VI.

16 I diou dounque: Camine secound l'Spirit; e i soudisfèrè nen i desideri dé la carn.

17 Pérché la carn a l ha dé desideri oupost al spirit, e l'spirit oupost a la carn; e coule cose a soun countrarie una a l'auta; dé manera ch'i fe nen le cose ch'i vourrie.

18 Oura s'i si coundout dal Spirit, i si nen souta la legge.

19 Pérché le opere dé la carn a soun evident, lequai a soun l'adulteri, la fornicasioun, l'impurità, l'impudicissia,

20 L'idolatria, l'entoussiè, le inimicissie, le querele, le gélousie, le ire, le dispute, le divisioun, le sette,

21 Le invidie, i ouinicidi, l'embriaché-sse, l'essi galup, e le cose simil a coule lì; a riguard dé lequai i vë prevenou, coum i l heu già di-vëlou, ché coui ch'a fan dé cose parie a ereditéran nen 'l regno d'Idiou.

22 Ma 'l frut d'el Spirit a l è la carità, l'allegria, la pass, un spirit passient, la bountà, la beneficensa, la fedeltà, la doulcëssia, la temperansa.

23 Oura la legge a coundana nen dé cose parie.

24 Oura coui ch'a soun dé Crist, a l han crucifis la carn coun soue affessioun e soue concupissense.

25 S'i vivouma pér l'Spirit, compourtoum-se décò pér l'Spirit.

26 Desiderouma nen la gloria vana, prouvoucand-se un l'aut, e pourtant-se invidia un a l'aut.

CAP. VI.

Ecourtassioum a la carità mutua e a la tolleranza.

MEI fratei, quand un om a l è pià en fota, voui aiti ch'i si spirituai, courregi coul om coun un spirit dé doulcëssia; e ti, pië-te guarda a ti istess, pér paura ché tè sie décò nen tentà.

2 Pourte i caric i un d'i aiti, e coumpi dé tal manera la legge dé Crist.

3 Pérché së queicadun a së cred d'essi queicosa, bin ch'a sia niente, a së sedu chiel istess.

4 Oura ché ciaschedun a esamina soue assioun, e an-loura a l avrà dé che glourifiché-sse mac ént chiel istess, e nen ént i aiti.

5 Pérché ognidun a porterà so propri fas.

6 Ché coul ch'a l è insegnà ént la parola, a fassa part dé tut 'l fait-sò a coul ch'a lou inseagna.

7 Ingane-ve nen, Iddiou a peul nen essi burlà; pérché lon ché l'om a l avrà séménà, al lou cheuirà décò.

8 Dounque coul ch'a sëmena a soua carn, a cheuirà décò da la carn la courusioun; ma coul ch'a sëmena al Spirit, a cheuirà dal Spirit la vita eterna.

GALATI.

9 Oura stracoum-se nen
ënt 'l fé 'l ben ; pérché i cheu-
irouma ënt la stagioun propria,
s'i sé lassouma nen straché.

10 Èn conseguensa, men-
tre ch'i n'ouina 'l temp, fouma
dë ben a tutti ; ma principal-
ment a coui ch'a soun dë la
famia dë la fede.

11 I vëde che gran lettera i
l heu scrivù-ve dë mia propria
man.

12 Tutti coui ch'a sercou a
rend-se agreabil ënt lon ch'a
riguarda la carn, a soun coui
ch'a v'obligou a essi circoun-
cis ; pér nen aut mac pér nen
seuffri dë persecussioune pér
la crouss dë Crist.

13 Pérché coui lì stess ch'a
soun circouncis a ousservou
nen la legge ; ma a veulou
ch'i sie circouncis, afin dë
glourifiché-sse ënt vosta carn.

14 Ma pér mi, Diou guarda
ch'i më glourificou dë nen aut
chë dë la crouss dë Nossègnour
Gesu-Crist, pér laqual 'l
mound a m'è crucifis, e mi al
mound !

15 Pérché èn Gesu-Crist,
nè la circouncisioun, nè l'es-
si incircuncis, a l han nès-
suna efficacia, ma la neuva
creatura.

16 E riguard a tutti coui
ch'a caminèran secound sta
regoula, chë la pass e la
misericordia a siou sù lour, e
sù l'Israel d'Iddiou.

17 Dël rest, chë nësson a
më daga dë fastidi ; pérché i
portou ënt mè corp le stimate
dël Sègnour Gesu.

18 Mei fratei, chë la gras-
sia dë Nossegnour Gesu-Crist
a sia coun vost spirit. Amen !

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL,

AI EFESINI.

CAP. I.

*Le grassia ch' Iddiou a ne fa ën Gesu-Crist,
ch'a l è 'l cap dë la ciesa.*

PAUL, apostoul dë Gesu-Crist, pér la voulountà d'Iddiou, ai sant e fedei ën Gesu-Crist, ch'a soun a Efeso.

2 Chë la grassia e la pass a vë siou daite da Diou nost Pare, e dal Sëgnour Gesu-Crist.

3 Benedett sia Iddiou, ch'a l è 'l Pare dë Nossëgnour Gesu-Crist, ch'a n'ha benedi-ne d' ogni benedissioun spiritual dël ciel ën Crist.

4 Secound ch'a n'avia elett ënt chiel prima dë la foundasioun dël mound, afin ch'i fussou sant e irrepprensibil dënnans a chiel ën carità;

5 Avend-ne predestinà pér adouté-ne a chiel pér Gesu-Crist, secound 'l beneplacit dë soua voulountà.

6 A la lode dë la gloria dë soua grassia, mediante laqual a l ha rendù-ne gradevoul ënt so predilet.

7 Ënt 'l qual i ouma la redensioun pér so sang, la remis-

sioun d'i pëcà, sécond le richesse dë soua grassia.

8 Laqual a l ha fait abboundé sù noui ën tutta saviëssa e intelligensa.

9 Avend-ne dait a counossi, secound so beneplacit, 'l segrët dë soua voulountà, 'l qual a l avia dë dënans stabili ënt chiel istess.

10 Afin chë, ënt 'l coumpiment d'i temp ch'a l avia regoulà, a riunieissa tut ën Crist, tant lon ch'a l è ai ciei, chë lon ch'a l è sù la terra, ënt chiel istess ;

11 Ënt 'l qual dëcò i souma fait soua eredità, essend stait predestinà, secound 'l decret dë coul ch'a coumpis coun efficacia ogni cosa, secound 'l consei dë soua voulountà ;

12 Afin ch'i siou a la lode dë soua gloria, noui ch'i ouma sperà i prim ën Crist.

13 Ënt 'l qual i si dëcò voui aiti, avend senti la parola dë la verità, l'evangeli dë vosta salute, e al qual avend crêdù i si stait sigilà dël Spirit Sant dë la proumessà ;

14 'L qual a l è la capara dë nosta eredità fin a la redensioun dël pousses ch'a l ha acquistà, a la lode dë soua gloria.

15 Ounde decò avend senti parlé dë la fede ch'i l eve al Ségnour Gesu, e dë la carità ch'i l eve énvers tutti i sant,

16 I cessou nen dë rendi grassie pér voui aiti ént mie ourassion;

17 Afin chë 'l Diou dë Nos-ségnour Gesu-Crist, 'l Pare dë gloria, a vë daga l'spirit dë sa-viëssa, e dë rivelassioun, ént lon ch'a riguarda soua counous-sensa;

18 Ch'a illumina i eui dë vost intendiment, afin ch'i sap-pie qual a l è la speransa dë soua voucassioun, e quale a soun le richesse dë la gloria dë soua eredità ént i sant;

19 E qual a l è l'ampiëssa eccelet dë soua poutensa én-vers noui ch'i crêdouma se-cound l'efficacia dë la poutensa dë soua forsa;

20 Laqual a l ha dësvé-luppà coun efficacia én Crist, quand a l'ha arsussitâ-lou d'i mort, e ch'a l'ha fâ-lou assété a soua drittà ént i ciei;

21 Al désoura d'ogni princí-pato, d'ogni poutensa, d'ogni dignità, e d'ogni douminas-sioun, e al désoura dë tut nom ch'a së nomina, nen mac ént coust secoul, ma décò ént coul ch'a l è a vëni.

22 E a l ha assougeti tutte le cose souta i so pè, e a l'ha

stabili-lou sù tutte le cose pér essi 'l cap dë la ciesa,

23 Ch'a l è so corp, e 'l coumpiment dë coul ch'a coumpis tut én tutti.

CAP. II.

Descrission de l'om irregenerà, e de la vivificassioun en Crist.

E QUAND i ere mort ént i vosti delit e ént i vosti pécà,

2 Ent i quai i eve caminà i aite volte, secound la coustuma dë coust mound, secound 'l princi dë la poutensa dë l'aria, ch'a l è l'spirit ch'a agis adess coun efficacia ént i fieui dë l'incredulità.

3 Tra i quai i ouma décò noui vivù i aite volte ént i desideri dë la carn, fasand 'l vouler dë la carn e d'i pensè; e i erou dë natura dë fieui d'ira, parei d'i aiti.

4 (Ma Iddiou, ch'a l è rich én misericordia, pér soua gran carità coun la qual a l ha amà-ne ;)

5 Quand, dis-ne, i erou mort ént i pécà, a l ha vivificà-ne éensem coun Crist, pér la grasseia dël qual i si salv.

6 E a l ha arsussitâ-ne éensem, e a l ha fâ-ne assété éensem ént i ciei én Gesu-Crist;

7 Afin dë moustré ént i secoul a vëni le richesse immense dë soua grasseia, pér soua bountà énvers noui pér Gesu-Crist.

8 Pérché i si salv pér la grasseia, pér la fede; e lolì a ven nen da voui aiti, a l è 'l doun d'Iddiou;

CAP. III.

9 Nen pér le opere, afin ché nêssun a së glourifica.

10 Pérché i souma fait da chiel, essend créa ën Gesu-Crist pér le boune opere, ch' Iddiou a l ha préparà, afin ch'i caminou ént lour.

11 Arcourde-ve dounque ché voui aiti ch'i ere una volta Gentii ént la carn, e ch'i ere ciama incircuncis, da coui ch'a së ciamou circuncis pér via dë la circuncisioun faita ént la carn,

12 I ere anloura fora dë Crist, avend niente dë coumun coun la republika d'Israel, essend estranei a le alleanse dë la proumess, avend nés-suna speransa, e essend sensa Diou, al mound.

13 Ma adess, pér meso dë Gesu-Crist, voui ch'i ere una volta lountan, i si avësinà pér 'l sang dë Crist.

14 Pérché a l è nostra pass, ché d'i doui a l ha fâ-ne un, avend rout la clausura dël stibi dë mes;

15 Avend abouli ént soua carn l'inimicissia, la legge d'i coumandament ch'a counsist ën ourdinanse; afin dë creé i doui ént chiel istess pér essi un om neuv, fasand la pass;

16 E ch'a riunieissa i un e i aiti pér fourmé un corp dë-nans a Diou, pér meso dë la crouss, avend distrut ént chila l'inimicissia.

17 E essend vénù, a l ha evangelià la pass a voui aiti

ch'i ere lountan, e a coui ch'a l erou vësin.

18 Pérché mediante chiel i l ouma, i un e i aiti, aces vësin al Pare ént un medesim spirit.

19 Dounque i si pi nen dë fourëste nè dë gent da fora; ma i counsitadin d'i sant, e dë la famia d'Iddiou;

20 Essend edificà sù la foundamenta d'i apostoul, e d'i proufeta, Gesu-Crist chiel istess essend la pera meistra dël angoul;

21 Ènt l qual tut l'edifissi poustà e agiustà ënsem, a s'e-leva pér essi un tempio sant al Ségnour;

22 Ènt l qual i si edificà ën-sem, pér essi un tabernacoul d'Iddiou ën Spirit.

CAP. III.

Misteri dë la vouassion d'i Gentii, e dë la grandëssa incomprënsibl dë l'amour dë Crist énvers soua ciesa.

A l è ën causa dë lon ché mi Paul i soun présoune dë Gesu-Crist pér voui aiti Gentii;

2 Së però i si ënfournà qual a sia l' ministeri dë la grassia d'Iddiou, ch'a l è stà-me daita pér voui;

3 Coum pér la rivelassioun l misteri a sia stà-me mani-festà (sicoum i l'heu scrivù-lou sì désoura ën poche pa-role;

4 Da doua i peuli vëdi ën lësand, qual a sia l'intelligensa ch'i heu dël misteri dë Crist.)

5 'L qual a l è nem stait

EFESINI,

manifestà ai sieui d'i omuni
ënt i aitre età, coum a l è stait
adess rivelà dal Spirit ai so
sant apostoul, e ai proufeta;

6 Ch'i Gentii a soun co
eredi, e dë l'istess corp, e ch'a
participou ëensem a soua
proumessà ën Crist, pér meso
dë l'evangeli;

7 Dél qual i soun stait fait
'l ministr, secound 'l doun dë
la grassia d'Iddiou, ch'a l è
stà-me daita secound l'effica
cia dë soua poutensa.

8 Coula grassia, a l è stà-me
daita a mi, ch'i soun l'infim
dë tutti i sant, pér announsié
ën mes ai Gentii le richesse
incomprendibil dë Crist;

9 E pér butté ën evidensa
dénans a tutti, qual a sia la
coumunicassioun ch'a l è stà
ne accourdà dël misteri ch'a l
era strémà da tutti i temp ën
Diou, 'l qual a l ha créa ogni
cosa pér Gesu-Crist;

10 Afin chë la saviëssa d'
Iddiou, ch'a l è diversa ën
tutte sors, a sia adess daita a
counossi ai principati e a le
poutense, ënt i ciei pér la
ciesa;

11 Secound la determina
sioun eterna, ch'a l ha faita ën
Gesu-Crist Nossëgnour;

12 Mediante 'l qual i ouma
fiducia e aces ën counfida
pér la fede ch'i l ouma ënt
chiel.

13 I vë pregou dounque dë
nen perd-ve dë courage ën
causa dë mie affissioun, ch'i
seuffrou pér amour dë voui

aiti, laqual cosa a l è vosta
gloria.

14 Pér lon i piegou i gë
noui dénans al Pare dë Nos
sëgnour Gesu-Crist,

15 (Dél qual tutta la famia
a pia 'l nom ënt i ciei e sù la
terra ;)

16 Afin chë secound le
richesse dë soua gloria a vë
counceda d'essi poutentement
fourtificà da so Spirit; ënt
l'om interno;

17 Dë tal manera chë Crist
a abita ënt i vosti cœur pér la
fede;

18 Afin ch'essend énradisà
e foundà ënt la carità, i peusse
capi, coun tutti i sant, qual a
l è la larghëssa, e la loung
ëssa, la proufoundità, e l'aut
ëssa;

19 E counossi la carità dë
Crist, laqual a sourpassa tutta
siensa; afin ch'i sie riempi dë
tutta pienëssa d'Iddiou.

20 Oura a coul chë pér la
poutensa ch'a agis ën noui
coun efficacia, a peul fé infi
nitament dë pi chë tut lon
ch'i ciamauma e pensouma;

21 A chiel sia gloria ënt la
ciesa, ën Gesu-Crist, ënt tutte
le età dël secoul d'i secoul.
Amen !

CAP. IV.

*Esouriassoun a l'unioun ën Crist contra la
courussioun dël secoul.*

I vë pregou dounque, mi
ch'i soun présoune pér 'l
Sëgnour, dë coumpourté-ve
d'una manera degna dë la

CAP. IV.

voucassioun a laqual i si ciama;

2 Coun tutta umiltà e doulcëssa, coun un spirit passionant, suppourtand-ve un l'aut èn carità;

3 Avend cura dë manténi l'unità dël Spirit pér 'l vincoul dë la pass.

4 Un soul corp e un soul spirit, coum décò i si ciama a una soula speransa dë vosta voucassioun.

5 Un soul Sëgnour, una soul fede, un soul batesim;

6 Un soul Diou e Pare dë tutti, ch'a l è sù tutti, tra tutti, e ènt voui tutti.

7 Ma la grassia a l è daita a ciaschedun dë noui, secound la mësura dël doun dë Crist.

8 A l è pérché dë lon ch'a dis: Essend mountà ènsù, a l ha mënà présounera una gran moltitudine dë présoune, e a l ha dait dë doun ai omni.

9 Oura lon ch'a l è mountà, cos'è-lou, sédèndò chë prima a l era calà ènt le part le pi basse dë la terra?

10 Coul ch'a l è calà, a l è l'istess ch'a l è mountà al désoura dë tutti i ciei, pér coumpì tutte le cose.

11 Chiel istess dounque a l ha coustitui i un apostoul, i aiti proufeta, i aiti evangelisti, i aiti pastour e doutour;

12 Pér perfessiouné i sant, pér l'opera dël ministeri, pér l'edificassioun dël corp dë Crist;

13 Fin a tant ch'i s'incoun-

trou tutti ènt l'unità dë la fede, e dë la counoussensa dël Fieul d'Iddiou ènt l'stat d'un om perfet, ènt la mësura dë la statura perfetta dë Crist;

14 Afin ch'i siou pi nen de masëna vacilant, e pourtà via dëssà e dëlà a ogni vent dë doutrina, dai ingann d'i omni, e da soue astussie a sedui coun artifissi;

15 Ma afin chë seguitand la verità coun la carità, i vadou crëssand èn ogni cosa ènt coul ch'a l é 'l cap, cioè, Crist;

16 Dël qual tut 'l corp ben agiustà e sarà ènsem pér tutte le giunture dë coumunicasioun, a pia la crëssua dël corp, secound 'l vigour ch'a l è ènt la mësura d'ogni part, pér l'edificassioun dë se stess, èn carità.

17 I vë diou dounque, e i vë scoungirou pér part dël Sëgnour, dë pi nen coumpourté-ve parei dël rest d'i Gentii, ch'a seguitou la vanità d'i so pensè;

18 Avend so intendiment ouscuri dë tenebre, e essend lountan da la vita d'Iddiou, èn causa dë l'ignouransa ch'a l è ènt lour pér l'induriment dë so cœur.

19 I quai avend përdù ogni sentiment, a soun abbandounà-sse a la dissolutësssa, pér coumëti ogni impurità, a chi ch'a n'a faria pes.

20 Ma i l eve nen èmparà Crist parei;

21 Së però i l'eve scoutà-lou, e s'i si stait insegnà da chiel, secound chë la verità a l è en Gesu;

22 Ch'i dëspeueie l'om vei, en quant a la vita passà, 'l qual a sé couroump pér i desideri ch'a seduou;

23 E ch'i sie rinouvà ént l'spirit dë vost intendiment;

24 E ch'i sie rivesti dë l'om neuv, créa secound Iddiou, en giustissia e en vera santità.

25 Dounque avend rinounsià a la faussità, parle en verità ognidun coun so prossim; pérché i souma membri i un d'i aiti.

26 Si vë butte en colera, pie guarda a fé péca. Chë l'soul a vada nen souta sù vosta colera.

27 E de nen leug al demoni.

28 Chë coul ch'a roubava, a roba pi nen; ma pitost ch'a travaia fasand coun soue man lon ch'a sta ben; afin ch'a l'abbia dë che dé a coul ch'a n'ha da bësogn.

29 Chë néssun dëscours disounest a seurta da vosta bouca, ma coul ch'a l'è propri a edifiché, afin ch'a sia gradevoul a coui ch'a lou scoutou.

30 E countriste nen l'Spirit Sant d'Iddiou, dal qual i si stait sigilà pér l'dì dë la rendensioun.

31 Chë tutta amarëssa, colera, irritassioun, clamour, e maldicensa, a siou lëvà via d'en mes a voui aiti, ensem a ogni malissia.

32 Ma essi douss i un coun i aiti, pien dë coumpassiooun, e pérdounand-ve i un ai aiti, coum Iddiou a l ha pérdounà ve pér Crist.

CAP. V.

Avis où la vita santa. 'L matrimon e l'union dé la cesa ouen Gesu-Crist.

PROUCURE dounque d'essi i imitatour d'Iddiou, coum dë fieui ben voulsù;

2 E camine ént la carità, dë l'istess manera chë Crist décò a l ha voulsù-ne ben, e ch'a s'è dà-sse chiel istess pér noui en oublassioun e sacrificissi a Diou, en oudour dë boun sentour.

3 Chë nè la fornicassioun, nè néssuna impurità, nè l'avariSSIA, a siou gnanca nouminà tra dë voui, coum a l'è convenient a dë sant;

4 Nè cose disouneste, nè parole prive dë sens, nè dë busounarie, pérché coule a soun cose ch'a stan nen ben; ma pitost d'assioun dë grassie.

5 Pérché i savi son, chë néssun fornicatour, nè impur, nè avar, ch'a l'è un idolatro, a l ha néssuna eredità ént l'regno dë Crist, e d'Iddiou.

6 Chë néssun a vë sedua coun dë dëscours van, pérché en causa dë coule cose l'ira d'Iddiou a ven sù i countraventour.

7 Dounque ste nen a avei souciétà ensem a lour aiti.

8 Pérché i aite volte i ere tenebre, ma adess i si luce

CAP. V.

al Sëgnour. Coumpourte-ve
da sieui dë la luce.

9 Pérché 'l frut dë l'Spirit
a counsist ën tutta bountà,
giustissia, e verità;

10 Prouvand lon ch'a l è
gradevoul al Sëgnour.

11 E pie nen part a le
opere infrutuouse dë le tene-
bre, ma al countrari trouve-ie
da di.

12 Pérché a l è fin a di-
sounest dë di le cose ch'a fan
ën segret.

13 Ma ogni cosa essend
buttà ën evidensa coun la luce,
a soun buttà al ciair; pérché
la luce a l è coula ch'a butta
tut al ciair.

14 A l è pérché dë lon ch'a
dis: Desvië-te, ti chë té deur-
me, e levë-te d'en mes ai
mort, e Crist a t'illuminerà.

15 Pie dounque guarda
coum i vë coumporterì accu-
ratament, nen coum essend
sprouvist dë saviëssa, ma coum
essend savi :

16 Riacquistand 'l temp ;
pérché i dì a soun cattiv.

17 Dounque vivi nen sensa
prudensa, ma capi ben qual a
l è la voulountà dël Sëgnour.

18 E ëmbriache-ve nen
coun 'l vin ënt 'l qual a i è dë
lussuria ; ma essi riempi dël
Spirit ;

19 Tratnand-ve coun dë
salm, d'inni, e dë cansoun
spirituai; cantand e salme-
giand dë vost cœur al Sëgnour;

20 Rendant sempre grassie

361

pér ogni cosa ën nom dë Nos-
sëgnour Gesu-Crist a Diou, e
Pare;

21 Soutmëtand-ve i un ai
aiti, ënt 'l timour d'Iddiou.

22 Fousme, essisoutoumesse
a vosti mari, coum al Sëgnour.

23 Pérché 'l mari a l è cap
dë la fousme, coum Crist a l è
cap dë la ciesa, e a l è décd
salvatour dël corp.

24 Coum dounque la ciesa
a l è soutoumessà a Crist, chë
le fousme a lou siou pér l'is-
tess ai so mari, ën ogni cosa.

25 Voui aiti mari, ame
voste fousme, coum Crist a l
ha amà la ciesa, e a s'è dà-sse
chiel istess pér chila ;

26 Afin dë santifiché-la,
dop d'avei-la nëtià ënt 'l bate-
sim d'acqua e coun soua
parola ;

27 Afin dë rendë-ssëla una
ciesa glouriousa, nen avend nè
maccia, nè rupia, nè autra
cosa simil, ma pér ch'a fussa
santa e irreprensibil.

28 I mari dounque a devou
amé soue fousme coum i so
propri corp ; coul ch'a ama
soua fousme, a ama se stess.

29 Pérché nëssun a l ha
mai avù in odio soua propria
carn ; ma al la nuris e a la
manten, coum 'l Sëgnour a
manten la ciesa.

30 Pérché i souma membris
dë so corp, essend dë soua
carn, e d'i so os.

31 Dounque l'om a lasserà
so pare e soua mare, e a

EFESINI,

s'unirà a soua founna, e i doui a saran l'istessa carn.

32 Coul misteri a l è grand; oura i parlou dë Crist e dë la ciesa.

33 Chë ognidun dë voui a ama dounque soua founna coum se stess; e chë la founna a rispeta so mari.

CAP. VI.

Douver doumentio, e armadura dël fedel al coumbat.

FIEUI, ubbidi a vosti pare e a voste mare, secound 'l Sëgnour; pérché lolì a l è giust.

2 Ounoura to pare e toua mare, (a l è 'l prim coumandament coun proumess),

3 Pér chë te sie fourtunà, e chë tê vive un pes sù la terra.

4 E voui pare, irrite nen vosti fieui, ma énlève-ie souta la dissiplina, e dasand-ie le istrussioun dël Sëgnour.

5 Sërvitour, ubbidi a coui ch'a soun vosti padroun secound la carn, coun riverenza e timour, ént la semplicità dë vost cœur, coum a Crist;

6 Sërvand-ie pa mac souta i so eui, coum pér piasi ai omini, ma coum sërvitour dë Crist, fasand dë boun cœur la voulountà d'Iddiou;

7 Sërvand coun affessioun 'l Sëgnour, e nen i omini;

8 Savend chë ognidun, sia sciav, sia liber, a ricevrà dal Sëgnour 'l ben ch'a l'avrà fait.

9 E voui aiti padroun, fe ènvers dë lour l'istessa cosa, moudere le minaccie, savend chë 'l Sëgnour dë lour e dë voui a l è al ciel, e ch'a i è nen ént chiel acetassioun dë pérsonne.

10 Dël rest, mei fratei, fourtifiche-ve ént 'l Sëgnour, e ént la poutensa dë soua forsa.

11 Rivesti-ve dë tutte le arme d'Iddiou, pér ch'i peusse esisti a le insidie dël diaou.

12 Pérché i l ouma nen da coubati countra la carn e 'l sang, ma countra i principati, countra le poutense, countra i sëgnouri dël mound, dë le tenebre dë coust secoul, countra le malissie spirituai ch'a soun ént i ciei.

13 Pie dounque tutte le arme d'Iddiou, pér ch'i peusse resisti al cattiv dì, e dop d'avei tut superà, dë sté ferm.

14 Ste dounque ferm, avend sù i ren la sentura dë la verità, e essend rivesti dë la courassa dë la giustissia;

15 E avend i pè caussà dë la preparassioun dë l'evangeli dë pass :

16 Piand souvratut l' scudo dë la fede, coun 'l qual i peusse dëstissé tutte le flece énflammà dël malign.

17 Pie décò 'l casc dë la salute, e la spa dë l'Spirit, ch'a l è la parola d'Iddiou;

18 Pregand ént l'Spirit coun ogni specie d'ourassiuon e dë suppliche én tutti i temp, vigiland a lon coun una piena

CAP. VI.

perseveransa, e pregand pér tutti i sant,

19 E pér mi décò, afin ch'a më sia dait dë parlé coun tutta libërtà, coun fiducia, pér dé a counossi 'l misteri dë l'evangel;

20 Pér 'l qual i soun ambassadour carigà dë cadene, afin ch'i parlou liberament, coum i devou parlé.

21 Oura pér ch'i sappie décò voui mè stat, e lon ch'i fas, Tichico, nost fratel diletto,

e ministr fedel dël Sëgnour, a vë farà savei tut.

22 I l'heu mandà-vélou a posta, afin ch'i sappie nost stat, e ch'a counsoula vosti cœur.

23 Chë la pass a sia coun i fratei, e la carità coun la fede, pér part d'Iddiou 'l Pare, e dël Sëgnour Gesu-Crist.

24 Chë la grassia a sia coun tutti coui ch'a soun pur, e ch'a amou Nossëgnour Gesu-Crist. Amen !

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI FILIPPIAN.

CAP. I.

*Affectionoun dël Apostoul pér i Filippian, e frut
dë soue affliction; Crist a l è un guadagn
pér chiel.*

PAUL e Timoteo, sërvitour dë Gesu-Crist, a tutti i sant en Gesu-Crist ch'a soun a Filippi, ensem ai vëscou e i diaconi.

2 Chë la grassia e la pass a vë siou daite da Diou nost Pare, e dal Sëgnour Gesu-Crist.

3 I rendou grassie a mè Diou tutte le volte ch'i fas mension dë voui aiti,

4 Pregand sempre pér voui tutti coun allegria ént tutte mie ourassioun;

5 Èn causa dë vost attacament a l'evangeli, dal prim dì fin adess;

6 Essend assicurà anche dë son, chë coul ch'a l ha coumensà sta bouna opera ént voui, al la finirà fin al dì dë Gesu-Crist:

7 Coum a l è giust ch'i pensou coussi dë tutti voui, pérchë ch'i ritenou ént mè

cœur ch'i si stait tutti partcipi dë la grassia coun mi ént mie cadene, e ént la difesa e la counfirmassioun dë l'evangeli.

8 Pérchë Iddiou a mè testimoni ch'i v'amou tutti tenerament, counfourma a la carità dë Gesu-Crist.

9 E i ciamou sta grassia, chë vosta carità a abbounda sempre dë pi en pi coun counousensa e tutta intelligensa;

10 Afin ch'i disserne le cose countrarie, pér essi pur e sensa énciamp fin al dì dë Crist;

11 Essend riempi dë frut dë giustissia, pér Gesu-Crist, a la gloria e a la lode d'Iddiou.

12 Oura mei fratei, i veui ben ch'i sappie chë le cose ch'a soun arrivà-me, a soun arrivà-me pér un pi gran avansament dël evangeli.

13 Dë manera chë mei cadene én Crist a soun rëstà celebre ént tut l pretori, e ént tutti i aiti post;

14 E chë diversi d'ü nosti

CAP I.

fratei ént 'l Sëgnour essend rassicurà da mie cadene, a én-calou announsié la parola pi arditament e sensa timour.

15 A l è vera chë queicadun a predicou Crist pér invidia e pér un spirit dë disputa ; e ch'i aiti a lou fan, al countrari, pér bouna voulountà.

16 I un, dis-ne, a announsiou Crist pér un spirit dë disputa, nen coun purità ; crëdand dë giunté d'afflissiou a mie cadene.

17 Ma i aiti a lou fan coun carità, savend ch'i soun stabili pér la difeisa dël evangeli.

18 Cosa dounque ? però ën qual së sia manera, pér ous-tentassioun, o pér amour pér la verità, Crist a l è announsià ; e a l è dë lon ch'i më rallegrou, e ch'i më rallegrereu.

19 Oura, i seu chë lolì a më giouvèrà a salute pér voste preghiere e pér 'l soucours dël Spirit dë Gesu-Crist ;

20 Secound mia ferma as-petassioun e mia speransa, ch'i sareu confus ént niente ; ma chë dë sicur Crist a sarà adess, coum a l è sempre stà-lou, glourificà ént më corp, sia pér la vita, sia pér la mort.

21 Pérché Crist a m'è un guadagn a vivi e a meuiri.

22 Ma s'a më sia util dë vivi ént la carn, e lon ch'i debbia elegi, i n'a seu dë niente.

23 Pérché i soun sarà da le doui part, mè desideri essend ben dë déslougé, e d'essi én-sem a Crist, laqual cosa a m'è moutouben pi bouna.

24 Ma a l è pi necessari pér voui aiti ch'i stagou ént la carn.

25 E i seu lolì coum dë sicur, ch'i stareu, e ch'i cointinuérai d'essi coun voui tutti pér vost avansament e pér l'allegria dë la fede ;

26 Afin ch'i abbie ént mi un moutiv dë glourifiché-ve dë pi ën pi ën Gesu-Crist, pér mè ritourn tra dë voui aiti.

27 Coumpourte - ve mac degnament coum a esig l'e-vangeli dë Crist ; afin chë, sia ch'i venou, e ch'i vë vëda ; sia ch'i siou absent, i senta, ën quant a vost stat, ch'i persiste ént un medesim spirit ; coumbattand énsem coun l'istess courage pér la fede dë l'evangeli, e essend ént niente spa-ventà dai aversari :

28 Laqual cosa a i è una dimoustrassioun dë pérdis-sioun ; ma a voui aiti, dë salute ; e lolì pér part d'Iddiou ;

29 Pérché a l è stà-ve dait gratuitament ént lon ch'a riguarda Crist, nen soulament dë crëdi ént chiel, ma décò dë pati pér chiel ;

30 Sousténand l'istess coumbat ch'i l eve vëdù ént mi, e ch'i sente ch'a l è adess ént mi.

FILIPPIAN,

CAP. II.

*Esourlassiouen a l'unioen en Crist, ouen Paul,
Timoteo, Epafrodito.*

Së dounque a i è queich counsoullassiouen en Crist, s'a i è queich soulev en la carità, s'a i è queich coumunioun dë spirit, s'a i è queich courdiai affessiouen e queich coumpassioun,

2 Rendi mia goi perfetta, essend d'un medesim sentiment, avend un medesim amour, essend mac un'anima soula, e essend d'accordi.

3 Chë niente a së fassa pér un spirit dë disputa, o pér vana gloria; ma chë pér umilità dë cœur un a stima l'aut pi eccelet chë se stess.

4 Guarde nen ognidun a vost interessi particuliar, ma décò a lon ch'a councern i aiti.

5 Ch'a i sia dounque ént voui l'istess sentiment ch'a l è stait en Gesu-Crist;

6 'L qual essend en fourma d'Iddiou, a l ha nen guardà coum una usurpassiouen d'essi ugual a Diou.

7 Però a s'è anienti-sse chiel istess, avend pià la fourma dë sërvitour, fait a rassomiliansa d'i omni.

8 E essend trouvà en figura parei d'un om, a s'è umilia-sse chiel istess, e a l è stait ubbidient fin a la mort, ansi, a la mort dë la crouss.

9 A l è décò pérchë dë lon ch'Iddiou a l'ha souvrانament elevà-lou, e ch'a l ha dà-ie un

nom, ch'a l è al dësoura d'ogni nom;

10 Afin ch'al nom dë Gesu tut gënoui a së piega, tant dë coui ch'a soun ai ciei, chë dë coui ch'a soun sù la terra, e souta la terra;

11 E ch'ogni lingua a confessa chë Gesu-Crist a l è 'l Sëgnour, a la gloria d'Iddiou 'l Pare.

12 Dounque, mei diletti, coum i l eve sempre ubbidi, nen mac en présensa mia, ma moutouben dë pi adess ént mia absensa, impieghe-ve a vosta propria salute coun timour e tremore.

13 Pérchë a l è Iddiou ch'a proudu ént voui coun efficacia 'l voulei e l'esecussiouen, seound so beneplacit.

14 Fe ogni cosa sensa mourmoure, e sensa dispute;

15 Afin ch'i sie sensa rimproveri, e pur, dë fieui d'Iddiou, irrepprensibil en mes a la generassioun courouta e perversa, tra laqual i luse parei dë flambo al mound, ch'a portou dënans a lour la parola dë la vita;

16 Pér glourifiché-me al dì dë Crist dë nen avei courù en van, nè travaià en van.

17 E ansi s'i servou d'aspersioun sù l'sacrifissi e l'servissi dë vosta fede, i më n'a rallegrou; e i më n'a counsoulou énsem a voui tutti.

18 Voui aiti décò medesimamente rallegré-vène, e counsoule-vène coun mi.

CAP. III.

19 Oura i sperou, ènt 'l Sègnour Gesu, dë mandé-ve prest Timoteo, afin ch'i abbiou décò pi dë courage quand i avreu counoussù vost stat.

20 Pérché i heu nêssun ch'a l abbia un courage parei, e ch'a sia verament curous dë lon ch'a vë councern ;

21 Pérché tutti a sercou so interessi propri, e nen i interessi dë Gesu-Crist.

22 Ma i counosse soua preuva, da già ch'a l ha sërvi énsem a mi ènt l'evangeli, coum 'l fieul a serv so pare.

23 I sperou dounque dë mandé-lou subit ch'i avreu prouvist ai mè affè.

24 E i counfidou ènt 'l Sègnour ch'i èndareu prest décò mi istess a vëdë-vë.

25 Ma i heu crëdù necésari dë mandé-ve Epafroditò mèfratel, mècoumpagn d'opera e mè coumpagn d'arme, ch'a l è décò stà-me mandà da part vosta pér souministré-me lon ch'i heu da bësogn.

26 Pérché décò a desiderava vivament dë vëd-ve tutti, e a l era moutouben afflit pérché ch'i avei savù ch'a l era stait malavi.

27 E verament a l è stait malavi, e bin vësin a la mort ; ma Iddiou a l ha avù coumpassioun dë chiel, e nen mac dë chiel, ma décò dë mi, afin ch'i aveissou nen pena sù pena.

28 I l'heu dounque mandà lou én causa dë lon éncoura

pi prest, afin chë tournand-lou vëdi i abbie d'allegria, e ch'i abbiou manc dë malincounia.

29 Ricevi - lou dounque ènt 'l Sègnour coun tutta allegria ; e tèni én stima coui ch'a soun parei dë chiel.

30 Pérché a l è stait vësin a la mort pér l'opera dë Crist, avend avù nêssun risguard a soua propria vita, afin dë suppli a la mancansa d'i vosti sërvissi énvers mi.

CAP. III.

Rinoussiament dë San Paul a tutte cose pér Gesu Crist.

DÈL rest, mei fratei, rallegrete al Sègnour. A mè rincres nen, e a l è boun pér voui aiti, ch'i vë scrivou l'istesse cose.

2 Pie guarda ai can, pie guarda ai cattiv ouperari ; pie guarda a la circouncisioun.

3 Perché a l è noui ch'i souma la circouncisioun, ch'i sërvouma Iddiou én spirit, e ch'i së glourificouma én Gesu-Crist, e ch'i ouma nêssuna fiducia én la carn ;

4 Bin ch'i poudriou décò avei fiducia ènt la carn ; anche së queicadun a stima ch'a l abbia dë che counfidé-sse ènt la carn, i n'heu éncoura dë pi ;

5 Mi ch'i soun stait circouncis l'outav dì ; ch'i soun dë la stirpe d'Israel, dë la tribù dë Biniamin, Ebreou d'Ebrei, dë la legge d'i Farisei :

6 Èn quant al zelo, perseguitand la ciesa ; èn quant a la

giustissia dë la legge, essend sensa rimproc.

7 Ma lon ch'a m'era un guadagn, i l'heu guardà-lou coum a më fussa nouciv, e lolì pér l'amour dë Crist.

8 E sicuramente i guardou tutte i aite cose coum essend-me noucive en paragoun dë l'eccelensa dë la counoussensa dë Gesu Crist, mè Sègnour, pér amour d'el qual i soun privà-me dë tutte coule cose, e i le stimou parei dë le ramassie, afin ch'i guadagnou Crist;

9 E ch'i siou trouvà ent chiel, nen avend mia giustissia ch'a l'è dë la legge, ma coula ch'a l'è pér la fede en Crist, la giustissia ch'a l'è d'Iddiou pér la fede;

10 Counossi Gesu-Crist, e la virtù dë soua risurressioun, e la coumunioun dë soue afflissioun, e essend rendù counfourme a soua mort;

11 Sè en queich manera i peus pèrvéni a la risurressioun d'i mort.

12 Nen ch'i siou già arrivàie, o ch'i siou diventà perfet; ma i countinuou pér proucuré d'arrivé-ie, a l'è décò pérché dë lon ch'i soun stait pià da Gesu-Crist.

13 Mei fratei, pér mi, i mè persuadou nen d'essi-ie arrivà.

14 Ma mac una cosa, dézmentiand lon ch'a a l'è en darè, e avansand-me vers lon

ch'a l'è anans, i courou vers la meta, al pressi dë la voucassioun celest, d'Iddiou en Gesu-Crist.

15 Dounque, tutti noui ch'i souma perfet, ténoum-se ent l'istess sentiment, e sè ent queicosa i eve un sentiment divers, Iddiou a vè lou rivelèrà décò.

16 Però, caminouma secound una medesima regoula pér le cose a lequai i souma pèrvènù, e ténoum-se al istess sentiment.

17 Prouture d'essi tutti ensem i mè imitatour, mei fratei, e counsidere coui ch'a caminou secound 'l moudel ch'i avi ent noui.

18 Pérché diversi dë coui ch'a caminou, i heu div-lou souvens e adess i tournou dilou coun lacrime, a soun inimis dë la crouss dë Crist;

19 La fin d'i quai a l'è la perdissioun, 'l Diou d'i quai a l'è la pansa, e la gloria d'i quai a l'è la propria confusioun, avend mac d'affessioun pér le cose dë la terra.

20 Ma pér noui, nosta sitadinansa a l'è ent i ciei, da doua décò i spètouma 'l Salvatour, 'l Sègnour Gesu-Crist;

21 Ch'a trasfourmèrà nost corp vil, afin ch'a sia rendù counfourme al so corp gloriou, secound coula poutensa pér laqual a peul anche assougetti a chiel ogni cosa.

CAP. IV.

CAP. IV.

*Ecourtassoun a la perseveransa. Disinter-
essament dë San Paul.*

DOUNQUE, moi carissim fratei, ch'i amou tenerament, voui aiti ch'i si mia goi e mia courouna, ste coussi ferm al Sëgnour, moi diletti.

2 I pregou Evodia, e i pregou décò Sintiche d'avei un medesim sentiment al Sëgnour.

3 I tē pregou décò, ti, mè veritabil coumpagn, agiut-ie, coum a coule ch'alhan combattù ènsem a mi ènt l'evangeli, coun Clement, e moi aiti coumpagn d'opera, i nom d'i quai a soun al liber dë vita.

4 Rallegre-ve al Sëgnour; i tournou divë-lou, rallegre-ve.

5 Chë vosta doulcëssa a sia counoussùa da tutti i omuni. 'L Sëgnour a l è vësin.

6 Inquiete-ve dë niente; ma in ogni cosa presente voste dimande a Diou pér dë preghiere e dë suppliche, coun d'assioun dë grassie.

7 E la pass d'Iddiou, laqual a sourpassa ogni intelligensa, a custoudirà vosti cœur e vosti sentiment èn Gesu-Crist.

8 Dël rest, moi fratei, chë tut lon ch'a l è veritabil, tut lon ch'a l è venerabil, tut lon ch'a l è giust, tut lon ch'a l è pur, tut lon ch'a l è amabil, tut lon ch'a l è dë bouna nomina; ènt lon ch'a i è queich virtù, e queich lode, pense a coule cose;

9 I eve décò èmparà-ie, ricevù-ie, sentù-ie e vëdù-ie ènt mi. Fe coule cose, e 'l Diou dë pass a sarà coun voui aiti.

10 Oura i soun moutouben rallegrà-me al Sëgnour, dë lon ch'a la fin i eve fait arvivi la cura ch'i avie dë mi; a laqual cosa i pensave décò, ma i n'avie pa l'oucasioun.

11 I diou nen sò-ssi pér riguard a queich indigensa; pérchë i heu èmparà a contenté-me de le cose secound ch'i më treuvou.

12 I seu essi umilià, i seu décò essi ènt l'abboundansa: dapërtut e in ogni cosa i soun istrut tant a avei-ne prou, chë a avei fam; tant essi ènt l'abboundansa, chë ènt la carëstia.

13 I peus tut èn Crist ch'a më fourtifica.

14 Peraut i eve fait ben dë pié part a la mia afflissioun.

15 I savi décò, voui aiti Filippian, ch'ènt 'l prinsipi dël evangeli, quand i soun parti d'en Macedonia, nëssuna ciesa a l ha comunicà-me niente èn linea dë dé e dë riceivi, eccetuà voui aiti soui.

16 E ansi quand i erou a Tessalonica, i l eve mandà-me una volta, e fin a doui volte, lon ch'i l aviou da bësogn.

17 A l è nen ch'i serca dë regai, ma i sercou 'l frut ch'a abbounda pér vost count.

18 I heu tut ricevù, e i soun ènt l'abboundansa, i soun stait ricoulm dë ben ènt 'l riceivi da Epafrodito lon ch'a l è stà-

FILIPPIAN.

me mandà pér part vosta, un
oudour dë bou sentour, un
sacrifissi ch'Iddiou a aceta,
ch'a i è gradevoul.

19 Décò mè Diou a supplirà
secound soue richesse a tut
lon ch'i avrì da bësogn, *coun*
la gloria ën Gesu-Crist.

20 Oura a nost Diou e
Pare, sia gloria ai secoul d'i
secoul. Amen !

21 Salute ciaschedun d'i
sant ën Gesu-Crist. I fratei
ch'a soun ëensem a mi a vë sa-
lutow.

22 Tutti i sant a vë salutow,
e principalment coui ch'a soun
dë la ca dë Cæsare.

23 La grassia dë Nossèg-
nour Gesu-Crist coun voui
tutti. Amen !

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI COULOUSSEIS.

CAP. I.

La fede d'i Coulousseis, e le pene dë San Paul.

PAUL, apostoul dë Gesu-Crist, pér la voulountà d'Iddiou, e l'fratel Timoteo;

2 Ai sant e fratei, fedei ën Crist, ch'a soun a Colosse; chë la grassia e la pass a vë siou daite da la part d'Iddiou nost Pare, e da la part dël Ségnour Gesu-Crist.

3 I rendouma grassie a Diou, ch'a l'è Pare dë Nossëgnour Gesu-Crist, e i pregouma sempre pér voui.

4 Avend senti parlé dë vosta fede ën Gesu-Crist, e dë vosta carità ënvers tutti i sant;

5 Pér causa dë la speransa ch'a v'è riservà ént i ciei, e dë laqual i eve avù counoussensa prima d'adess da la parola dë verità, cioè, da l'evangeli,

6 Ch'a l'è përvénù fin a voui aiti, coum a l'è dëcò ént tut l'mound; e a i porta dë frut, l'istess chë tra dë voui, dal dì ch'i eve senti e counoussù la grassia d'Iddiou ént la verità.

7 Coum i si dëcò stait is-trut da Epafras, nost car coumpagn dë sërvissi, ch'a l' è fidou ministr dë Crist pér voui aiti;

8 Ch'a l'ha dëcò fâ-ne sa-vei qual a l'è la carità spiritual ch'i l'eve pér l'Spirit.

9 E pérchë dë lon, dal dì ch'i ouma savù coule cose, i cessouma nen dë preghé pér voui, e dë ciamé ch'i sie pien dë la counoussensa dë soua voulountà ën tutta saviëssa e intelligensa spiritual;

10 Afin ch'i vë coumporte degnament, coum a sta ben secound l'Ségnour, pér piasi-ie dë tutte manere, pourtand i frut d'ogni bouna opera, e avansand ént la counoussensa d'Iddiou.

11 Essend counfourtà ën tutta forsa secound la poutensa dë soua gloria, ën tutta pas-siensa, e tranquillità dë spirit, coun allegria;

12 Rendand grassia al Pare, ch'a l'ha rendù-ne capace dë partecipé a l'eredità d'i sant ént la luce:

COULOUSSEIS,

13 Ch'a l ha liberà-ne dël pouter dë le tenebre, e ch'a l ha traspourtà-ne al regno dë so Fieul predilet;

14 Ènt l qual i ouma la redensioun pér so sang, la remissiou d'i péca.

15 'L qual a l è l'agine d'Iddiou invisibil, l prim-genit dë tutte le creature.

16 Pérché da chiel a soun staite créa tutte le cose ch'à soun ai ciei, e sù la terra, le visibil e le invisibil; sia i troni, e le douminassioun, o i principati, o le poutense; ogni cosa a l è staita créa da chiel, e pér chiel.

17 E a l è dënans a tutte le cose, e ogni cosa a sussist mediante chiel.

18 E a l è chiel ch'a l è cap dël corp dë la ciesa, ch'a l è l prinsipi, l prim-genit fra i mort, pér ch'a tena l prim rang ènt tutte le cose.

19 Pérché l beneplacit dël Pare a l è stait ch'ènt chiel a i fussa tutta pienëssa;

20 E dë ricouncilié pér so meso ogni cosa coun se stess, avend fait la pass pér l sang dë soua crouss, tant le cose dël ciel, chë coule dë la terra.

21 E voui aiti chi ere i aite volte allountanà da chiel, e chi ere i so nemis ènt vost pensè, èn cattive opere;

22 Adess a l ha ricouncilià ve pér meso dël corp dë soua carn, coun *soua* mort, pér rend-

ve sant, sensa maccia, e irreprensibl dënans a chiel;

23 Së però i ste ènt la fede, essend foundà e ferm, e nen essend traspourtà fora dë la speransa dë l'evangeli ch'i eve senti, l qual a l è predicà a ogni creatura ch'a l è souta l ciel, dël qual, mi Paul, i soun stait fait ministr.

24 Dounque adess i më rallegrou ènt mè pene pér voui aiti, e i coumpissou la resta dë le afflissiou dë Crist ènt mia carn, pér so corp, ch'a l è la ciesa;

25 Dë laqual i soun stait fait ministr, secound la dispensassioun d'Iddiou ch'a l è stà-me daita ènvers voui, pér coumpi la parola d'Iddiou;

26 'L misteri ch'a l era stait strëmà ènt tutti i secoul, e ènt le generassioun, ma chë adess a l è manifestà ai so sant;

27 Ai quai Diou a l ha voulsù dé a counossi le richesse dë laglori a dë coul misteri èn mes ai Gentii, cioè Crist, èn mes a voui aiti, la speransa dë la gloria.

28 'L qual i announsiouma, esourtans ogni om, e insegnand ogni om èn tutta sapiensa, pér rendi ogni om perfet èn Gesu-Crist;

29 A laqual cosa i travaiou décò, mentre i coumbattou secound soua efficacia, ch'a agis poutentement ènt mi.

CAP. II.

CAP. II.

Tesor dë sapienza ën Gesu-Crist, e sous orouss, ch'a l ha sganfà l'oubliassoun.

OURA i veui ch'i sappie quan-tou grand a l è 'l coumbat ch'i heu pér voui aiti, e pér coui dë Laodicea, e pér tutti coui ch'a l han nén védù mia présensa corporal ;

2 Afin ch'i so cœur a siou counsoulà, essend uni ènsem ènt la carità, e ènt tutte le richesse d'una piena certëssa d'intelligensa, pér la counous-sensa dël misteri d'Iddiou 'l Pare, e dë Crist ;

3 Ènt chi a së treuvou tutti i tesor dë sapienza e dë siensa.

4 Oura i diou sò-ssi pér chë néssun a v'ingana coun dë discours dë sedussioun.

5 Pérchë bin ch'i siou ab-sent dë corp, tuttavia i soun coun voui èn spirit, ralle-grand-me, védand vost ourdin e la fërmëssa dë vosta fede, ch'i l eve èn Crist.

6 Coussi dounque ch'il eve ricevù 'l Sègnour Gesu-Crist, camine ènt chiel ;

7 Essend ènradisà e edificà ènt chiel, e confourtà ènt la fede, secound ch'i si stait insegnà, abboundant ènt chila coun rendiment dë grassie.

8 Pie guarda chë néssun a vë guadagna pér meso dë la filousoufia, e coun dë rasoun-ament inutil confourma la tradissioun d'i omini e i ele-ment dël mound, e nen se-cound Crist.

9 Pérchë tutta la pienëssa

373

dë la Divinità a abita ènt chiel corporalment.

10 E i si rendù coumpi ènt chiel, ch'a l è 'l cap d'ogni principato e poutensa.

11 Ènt 'l qual i si dëcò circouncis d'una circuncisioun faita sensa man, ch'a counsist ènt 'l déspeui 'l corp d'i péca dë la carn, la circuncisioun dë Crist ;

12 Essend sepoult coun chiel mediante 'l batesim ; ènt 'l qual i si dëcò arsussità ènsem pér meso dë la fede dë l'efficacia d'Iddiou, ch'a l'ha arsussità-lou d'i mort.

13 E quand ch'i ere mort ènt voste ouffeise, e ènt l'incircuncisioun dë vosta carn, a l ha vivificà-ve ènsem coun chiel, avend-ve gratuitament pérdonà tutte voste ouffeise ;

14 E avend sganfà l'oubliassoun countra dë noui, ch'a counsistia ènt d'ourdin-anse, e ch'a l era countraria a noui, e ch'a l ha intierament aboulia, avend-la stacà a la crouss ;

15 Avend spouià i princi-pati e le poutense, ch'a l ha moustrà èn public, triunsand-ne sù la crouss.

16 Chë néssun dounque a vë coundana pér 'l mangè, o pér 'l beivi, o pér la distin-sioun d'un dì dë festa, o dë luna neuva, o pér i sabbat ;

17 Lequai cose a soun l'ounbra dë coule ch'a l erou a vëni ; ma 'l corp a n'è ènt Crist.

COLOUSSEIS,

18 Chë nêssun a vë guida a so piasiment coun umiltà dë spirit, e coun 'l sérvissi d'i angel, mësciand-se dë cose ch'a l ha nen viste, essend temerariament gounfi ént i so pensament carnai;

19 E nen ténand-se al cap, dël qual tut 'l corp essend furni e agiustà ènsem pér le giounture e i legami, a cres d'un acressiment d'Iddiou.

20 Së dounque i si mort coun Crist, èn quant ai ruditment dël mound, pérchë a vë carighé-ne dë precet, coum i viveisse al mound ?

21 *Disand*: Mangia nen, tasta nen, touca nen ;

22 Ch'a soun tutte cose ch'a perissou coun l'uso, seound i coumandament e le doutrine d'i omuni ;

23 E chë però a l han queich apparença dë saviëssa èn divoussioun voulountaria, e in umiltà dë spirit, e ént lon ch'a risparmiou nen 'l corp, e ch'a l han nêssun riguard ai plasi dë la carn.

CAP. III.

Pratice dë la divoussioun, e dover domestic.

Së dounque i si arsussitâ coun Crist, sérche le cose ch'a soun lassù, doua chë Crist a l è assétâ a la dritta d'Iddiou.

2 Pense a le cose ch'a soun lassù, nen a coule ch'a soun sù la terra.

3 Pérchë i si mort, e vosta

vita a l è strémâ coun Crist in Diou.

4 Quand Crist, ch'a l è vosta vita, a coumparirà, i coumparirè décd anloura ènsem a chiel in gloria.

5 Mourtifiche dounque vos ti membri ch'a soun sù la terra, la fournicassioun, l'im-moundissia, le affessioun sregoulà, i cattiv desideri, e l'avarissia, ch'a l è un'idouatria ;

6 Pér lequai cose l'ira d'Iddiou a ven sù le masëna ribeli ;

7 E ént lequai i eve caminà i aite volte, quand i vivie ént lour.

8 Ma adess campe via tutte coule cose, la colera, l'animosità, la maldicensa ; e chë nêssuna parola disounesta a seurta da vosta bouca.

9 Ch'un a dia nen dë busie al aut, essend-ve spouïà dë l'om vei coun soue assioun ;

10 E essend-ve rivesti dë l'om neuv, ch'a së rineuva èn counousensa secound l'image dë coul ch'a l'ha créa-lou ;

11 Ènt l' qual a i è nè Grec, nè Ebrou, nè circouncis, nè incircouncis, nè barbaro, nè Scito, nè sciav, nè liber; ma Crist a i è tut, e ént tutti.

12 Rivesti - ve dounque, coum essend d'i elett d'Iddiou, sant e predilet, dë vis-sere dë misericordia, dë bontà, d'umiltà, dë dousseur, dë spirit passient ;

13 Suppourtant-ve i un i

CAP. IV.

aiti, e përdounand-ve i un ai aiti ; s'un a sè pia dë querela countra l'aut, coum Crist a l'ha përdounà-ve, voui aiti décò fe-ne un aut'r'tant.

14 E oultre dë tut lon, dë la carità, ch'a l'è 'l vincoul dë la perfessiou.

15 E chë la pass d'Iddiou, a laqual i si ciamà pér essi un corp soul, a tena 'l post principal ènt i vosti cœur; e manche nen d'essi ricounoussent.

16 Chë la parola dë Crist a abita ènt voui in abboudansa ën tutta sapiensa, insegnand-ve e esourtand-ve un l'aut coun dë salm, d'inni, e dë cantich spirituai, cantand d'i vosti cœur coun gratitudine al Sëgnour.

17 E qualounque cosa ch'i fasse, sia ën parola sia dë fait, fe tut a nom dël Sëgnour Gesu, rendand pér chiel grasseie a Diou 'l Pare.

18 Fournne, ubbidi a vosti omou, coum a l'è counvenient secound 'l Sëgnour.

19 Omou, ame voste fouinne, e irrite-ve nen countra dë lou.

20 Masëna, ubbidi a vosti pare e a voste mare ènt tut; pérchê lolì a pias al Sëgnour.

21 Pare, irrite nen voste masëna, pér ch'a perdou nen courage.

22 Sërvitour, ubbidi ènt tutte le cose a coui ch'a soun vosti padroun secound la carn, nen sërvand mac souta i so eui, coum vouland coumpiasi

ai omini, ma ën semplicità dë cœur, coun 'l timour d'Iddiou.

23 E qualounque cosa ch'i fasse, fe tut dë boun cœur, coum pér 'l Sëgnour, e nen pér i omini.

24 Savend ch'i ricevrì dal Sëgnour 'l salari dë l'eredità; pérchê i serve Crist 'l Sëgnour.

25 Ma coul ch'a opera ingiustumant, a ricevrà lon ch'a l'avrà fait ingiustumant; pérchê a i è nessun risguard a l'apparensa dë le përsoune.

CAP. IV.

Dë la perseveransa ènt 'l preghè, e dë la coundouta Crëstiana.

PADROUN, trate coun gius-tissia e equità i vosti sërvitour, savend ch'i eve décò un Sëgnour ènt i ciei.

2 Persevere ènt 'l preghè, vigiland ènt coul esercissi coun rendiment dë grassie;

3 Preghe décò tutti èensem pér noui, afin chë Iddiou a ne deurva la porta dë la parola, pér announsié 'l misteri dë Crist, pér 'l qual décò i soun prèsoune;

4 Afin ch'i lou manifestou secound ch'a bësogna ch'i n'a parlou.

5 Coumpourte-ve saviament ènvers coui défora, riscatand 'l temp.

6 Chë vostra parola a sia sempre coundia dë sal coun grassia; pér ch'i sappie coum i avi da rispoundi a ciaschedun.

7 Tichico, nost carissim fratel, e fido ministr e coum-

COULOUSSEIS.

pagn dë sérvissi ént 'l Sëgnour, a vë farà counossi én pien mè stat.

8 I heu mandà-lou da voui aiti espressament, pér ch'a counossa qual a l è vost stat, e ch'a counsoula i vosti cœur ;

9 Ensem a Onesimo, nost fido e carissim fratel, ch'a l è d'i vosti ; a vë daran part dë tutte le cose d'ënsi-ssi.

10 Aristarco, ch'a l è prësoune éensem a mi, a vë saluta dëcò ; e Marc, ch'a l è 'l cu-sin dë Barnabas, riguard al qual i l eve ricevù un ourdin ; s'a ven da voui, ricevi-lou ;

11 E Gesu, ciamà Giust, ch'a soun dë la circouncisioun ; cousti-ssi, ch'a soun i mè co-operatour al regno d'Iddiou, a soun i soui ch'a m'han dà-me dë counsoulassioun.

12 Epafras, ch'a l è d'i vosti, sérvitour dë Crist, a vë saluta, e a coumbat sempre pér voui coun soue preghiere,

afin ch'i staghe perfet a com-pi én tutta la voulountà d'Iddiou.

13 Pérché i soun testimoni ch'a l ha un gran zelo pér voui aiti, e pér coui dë Laodicea, e pér coui d'Ierapoli.

14 Luc, 'l carissim medic, a vë saluta, e Demas dëcò.

15 Salute i fratei ch'a soun a Laodicea, e Ninfa, coun la ciesa ch'a l è ént soua ca.

16 E quand sta lettera a sarà lësùa tra dë voui, prou-cure ch'a sia dëcò lësùa ént la ciesa d'i Laodicean ; e voui aiti dëcò lesi coula d'i Laodi-cean.

17 E die a Archippo : Pen-sa al ministeri chë të l has ricevù ént 'l Sëgnour, afin chë të lou riempisse.

18 La salutassioun a l è dë mia propria man dë mi Paul, Arcourde-ve dë mie cadene. Chë la grassia a sia coun voui. Amen !

PRIMA LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI TESSALONISSLIAN.

CAP. I.

*Esourlassiouen a la perseveransa ènt la pistà
e ènt 'l seolo.*

PAUL, e Silvan, e Timoteo, a la ciesa d'i Tessalonissian èn Diou l' Pare, e ènt l Sègnour Gesu-Crist; chë la grasia e la pass a vë siou daite da Diou nost Pare, e dal Sègnour Gesu-Crit. 1

2 I rendouma sempre grasseie a Diou pér voui tutti, fasand mensiouen dë voui aiti ènt noste ourassioun;

3 E arciamand sempre a nosta memoria l'opera dë vosta fede, l' travai dë vosta carità, e la passiensa dë vosta speranza, ènt Nossègnour Gesu-Crist, èn présensa dë nost Diou e Pare;

4 Savend, mei fratei diletti d'Iddiou, vosta elessioun.

5 Pérché la predicassioen ch'i l ouma faita dë l'evangeli èn mes a voui aiti, a l' è pa mac staita èn parola, ma décò èn virtù, e èn Spirit Sant, e èn

preuve counvincent, coum i savi ch'i souma stait tra dë voui pér amour dë voui aiti.

6 Décò i si stait nosti imitator, e dël Sègnour, avend ricevù coun 'l piaci dël Spirit Sant la parola accoumpagnà da una gran afflissioun;

7 Dë manera ch'i l eve sèrvi dë moudel a tutti i fedei dë la Macedonia, e dë l'Achaia.

8 Pérché la parola dël Sègnour a s'è divulgà-sse da coun voui aiti, nen mac ènt la Macedonia e ènt l'Achaia, ma dëcò in ogni leug; e vosta fede èn Diou a l' è coussi celebre, ch'a fa nen da bësogn ch'i n'a parlou.

9 Pérché lour istess a racountou dë noui che aces i l ouma avù da voui aiti, e coum i si stait counvèrti dai Idoul a Diou, pér sèrvi 'l Diou vivent e veritabil;

10 E pér spété dai ciei so Fieul Gesu, ch'a l' ha arsussità d'i mort, ch'a ne libera dal ira a véri.

I. TESSALONISSION,

CAP. II.

Intégrité dël Apostoul ént la predicationn dël evangeli; passionea d'i Tessalonicien.

PÉRCHÉ, mei fratei, i savi voui aiti istess chë nostra vénùa, tra dë voui, a l è nen staita inutil:

2 Ma bin ch'i fussou stait prima afflit e oultragià a Filippi, coum i savi, i l ouma avù l courage, coun l'agiut d'Iddiou, d'announsié-ve l'evangeli d'Iddiou én mes a dë gran contrast.

3 Pérché a i è stà-ie ént l'esourtassioun ch'i l ouma fave, nè sedussioun, nè cattiv fin, nè frode.

4 Ma coum i souma stait approuvà da Diou, afin ch'a ne fissa counfidà l'evangeli, i parlouma décò, nen coum i vouleissou piasi ai omni, ma a Diou, ch'a appreuva nosti cœur.

5 Pérché décò i souma pa mai stait pià én parole d'adulassioun, coum i lou savi, nè én pretest d'avarissia; Iddiou à n'è testimoni.

6 E i l ouma nen sèrcà la gloria pér part d'i omni, nè dë voui, nè d'i aiti; bin ch'i aveissou poudù moustré d'autourità coum Apostoul dë Crist:

7 Ma i souma stait dous én mes a voui aiti, coum una baila ch'a nuris tenerament soue maséna.

8 Essend coussi affessiounà a voui aiti, i desideravou dë

dé-ve nen mac l'evangeli d'Iddiou, ma décò neste proprie anime, pérché ch'i ere moutouben amà da noui.

9 Pérché, mei fratei, i v'arcorde dë nostra pena e dë nost travai; mentre i ouma predicàve l'evangeli d'Iddiou, travai-and neuit e dì, pér essi a caric a nêssun dë voui aiti.

10 I si testimoni, e Iddiou décò, coum i souma compourtà-sse santament e giument, e sensà rimproc énvers voui aiti ch'i crède;

11 E i savi ch'i l ouma esourtà ciaschedun dë voui, coum un pare a esourta i sieui;

12 E ch'i l ouma scoungirà-ve dë compourté-ve degnamment, coum a sta ben secound Iddiou, ch'a vë ciama al so regno e a soua gloria.

13 I rendouma dounque sempre grassie a Diou, pérché chë quand i l eve ricevù da noui la parola dë la predicasioun d'Iddiou, i l'eve ricevù la nen coum una parola d'i omni, ma (tal a l è verament) coum la parola d'Iddiou, la-qual décò a agis coun efficacia ént voui aiti ch'i crède.

14 Pérché, mei fratei, i l eve imitâ le ciese d'Iddiou ch'a soun ént la Giudea, én Gesu-Crist, pérché ch'i l eve décò suffert l'istesse cose da coui dë vosta propria nassioun, coum lour décò dai Ebrou;

15 Ch'a l han fin a buttà a mort l Sègnour Gesu, e i so

CAP. III.

profeti dë lour, e ch'a l han scassà-ne; e ch'a dëspiasou a Diou, e ch'a soun inimis dë tutti i omini:

16 Impediend-ne dë parlé ai Gentii pér ch'a siou salv; èndasand coussi sempre buttand 'l colmo ai so péca. Oura l'ira a l è vënùa sù lour fin al pi aut grado.

17 E pér noui, mei fratei, ch'i souma stait ént un moument dë temp separà da voui aiti, dë vista nen dë cœur, i l ouma d'outant pi proucurà d' èndé-ve vëdi, ch'i n'aviou un gran desideri:

18 A l è pérché dë lon ch'i l ouma voulslù èndé da voui, al manc mi Paul, un o doui volte; ma Satan a l ha buttà-ne d' impediment.

19 Pérché qual è-la nostra speransa, o nost piasi, o nostra courouna dë gloria? è-lou nen voui aiti ch'i lou si en présensa dë Nossègnour Gesu-Crist quand a vena?

20 Sicurament i si nostra gloria e nost piasi.

CAP. III.

Fastidi e auguri dë San Paul pér i Tessalonessian.

DOUNQUE pérdand passionsa, i ouma giudicà a proposit dë sté soui a Atene.

2 E i l ouma mandà Timoteo, nost fratel, minist d' Iddiou, e nost coumpagn d' opera ént l'évangeli dë Crist, pér counsoulidé-ve, e esourté-ve riguard a vosta fede.

3 Afin chë nêssun a së counturba ént couste affissioun, da già ch'i savi voui istess ch'i souma destinà a lon.

4 Pérché quand i erou énsem a voui aiti, i vë predisiou ch'i l avriou da seuffri d'affissioun; coum décò a l è arrivà, e i lou savi.

5 A l è pérché dë lon, disne, chë pérdu passiensa, i heu mandà Timoteo pér counossi l'stat dë vosta fede, pér paura chë 'l tentatour a l aveissa tentà-ve en queich maniera, e chë nost travai a restessa inutil.

6 Oura Timoteo essend tournà poc temp fa da coun voui aiti, a l ha pourtà-ne dë neuve agreabil dë vosta fede e dë vosta carità, ch'i v'arcorde sempre dë noui, desiderand moutouben dë vëd-ne, coum noui aiti décò i desiderouma dë vëd-ve.

7 Pérché dë lon, mei fratei, i si stà-ne en gran counsoulassioun pér via dë vosta fede, ént tutta nostra affissioun, e ént nostra nécessitâ.

8 Pérché adess i vivouma, s'i vë tene ferm al Sègnour.

9 E quale assioun dë grassez i oum-ne nen da rendi a Diou en causa dë voui, pér tut 'l piasi ch'i ricevouma da voui, dénans a nost Diou;

10 Pregand-lou dì e neuit dë pi en pi ch'i peussou tourné-ve vëdi, afin dë suppli a lon ch'a manca a vosta fede?

I. TESSALONISSION,

11 Oura nost Diou e Pare,
e Nossëgnour Gesu-Crist, a
veuiou deurvi-ne la stra pér
ëndé da voui aiti !

12 E l Sëgnour a vë fassa
aumenté e abboundé dë pi ën
pi ën carità i un vers i aiti, e
ënvers tutti, coum i abboundouma
dëcò ënvers voui aiti ;

13 Pér counfirmé vosti
coeur sensa rimproc en santità,
dénans a Diou ch'a l è nost
Pare, a la vénùa dë Nossëgnour
Gesu-Crist, accoumpagnà da tutti i so sant.

CAP. IV.

*Esortassioun a la santità, e counvoulassioun
ënt la risurrezion d'i mort.*

DËL rest, mei fratei, i vë pregouma dounque, e i vë
scoungiurouma pér l Sëgnour
Gesu-Crist, ché coum i l eve
ëmparà da noui, dë che maniera
un dev cumpourté-sse e
piasi a Djou, i fasse ént lon
tutti i dì dë neuv prougres.

2 Pérché i savi che precet i
l ouma dà-ve pér part dël Sëgnour
Gesu.

3 Pérché la voulountà d'Iddiou
a l è cousta, vosta sanctificassioun,
e ch'i v'astene dë la
fornicassioun ;

4 Afin ché ognidun dë voui
aiti a sappia poussedi so corp
en sanctificassioun e en ounour ;

5 Sensa lassé-sse ëndé ai
desideri dë la councupissensa,
parei d'i Gentii ch'a counossou
nen Iddiou.

6 Ché nêssun a ouprima, o
ch'a fassa so proufit a dann dë

so fratel ént nêssun affè; pérché
l Sëgnour a l è l vendicatour
dë tutte coule cose, coum
i l'ouma divë-lou da dénan, e
assicurà.

7 Pérché Iddiou a l ha nen
ciamà-ne a l'impurità, ma a la
santificassioun.

8 Dounque coul ch'a dëspresia
sò-ssi, a dëspresia nen
un om, ma Iddiou ch'a l ha
dëcò buttà so Spirit Sant ént
noui.

9 In quant a la carità
fraterna, i l eve nen da bësogn
ch'i vë n'a scrivou, pérché i
eve voui istess émparà da Diou
a amé-ve un l'aut.

10 E a l è dëcò lon ch'i fe
riguard a tutti i fratei ch'a
soun pér tutta la Macedonia;
ma, mei fratei, i vë pregouma dë
perfessiouné-ve tutti i dì dë pi :

11 E dë proucuré dë vivi
tranquilmont; dë fé i vosti
propri affè, e dë travaié dë
voste propre man, coum i l
ouma ourdinà-vélou;

12 Afin ch'i vë coumporte
ounestament ënvers coui dë
fora, e ch'i l abbie bësogn dë
niente.

13 Oura, mei fratei, i veui
nen ch'i ignore lon ch'a ri-
guarda coui ch'a deurmou, afin
ch'i sie nen countristà parei dë
coui ch'a l han nêssuna spe-
ransa.

14 Pérché s'i crëdouma ché
Gesu a l è mort, e ch'a l è
arsussità; pér l'istess dëcò
coui ch'a deurmou en Gesu,
Iddiou a i menëra coun chiel.

CAP. V.

15 Pérché i vë diouma sòssi pér la parola dël Ségnour, chè noui ch'i vivrouma e ch'i starouma a la vénùa dël Ségnour, i prevenérouma nen coui ch'a deurmou.

16 Pérché l'Ségnour chiel istess, coun un cri d'esourtasioun, e una vouss d'arcangel, e coun la troumbëtta d'Iddiou, a calérà dal ciel; e coui ch'a soun mort en Crist a arsussitèran prima;

17 Peui noui ch'i vivrouma e ch'i starouma, i sarouma traspourtà sù an aria ènsem sù le nuvoule coun lour, al dé-nans dël Ségnour; e coussi i sarouma sempre coun l'Ségnour.

18 Dounque counsoulé-ve un l'aut coun ste parole.

CAP. V.

Esourtassioun a la sobrietà, e a vigilé en aspëland l'di dël Ségnour.

OURA riguard al temp e al moument, mei fratei, i l eve nen da bësogn ch'un vë n'a scriva;

2 Mentre voui istess i savi benissim chè l'dì dël Ségnour a venérà coum l'lader dë neuit.

3 Pérché quand a diran: I souma en pass e al sicur, an-loura a i venérà ados una prounta distrussioun, coum i doulour dël part a una dona graviga; e a scapèran nen.

4 Ma, en quant a voui, mei fratei, i si nen ènt le tenebre, chie coul dì lì a vë souvraprenda coum l'lader.

5 I si tutti dë fieui dë la luce e dël dì; i souma nen dë la neuit, nè dë le tenebre.

6 Coussi dounque durmouma nen parei d'i aiti; ma vigilouma, e vivouma ènt la soubrietà.

7 Pérché coui ch'a deurmou, a deurmou dë neuit; e coui ch'a s'embriacou, a s'embriacou dë neuit.

8 Ma noui ch'i souma dël dì, vivouma ènt la soubrietà, essend rivesti dë la courassa dë la fede e dë la carità, e avend pér casc la speransa dë la salute.

9 Pérché Iddiou a l ha nen destinà-ne a l'ira, ma al acquist dë la salute pér Nosségnour Gesu-Crist,

10 Ch'a l è mort pér noui; afin chè, sia ch'i siou dësvià, sia ch'i deurmou, i vivou coun chiel.

11 Esourte-ve dounque un l'aut, e edifice-ve tutti un l'aut, coum décò i lou fe.

12 Oura, o fratei, i vë pregouma d'avei dë risguard pér coui ch'a travaiou tra dë voui, e ch'a presiedou sù voui ènt l'Ségnour, e ch'a v' esortou;

13 E d'avei un amour particoular pér lour, pérché dë l'opera ch'a fan. Vivi en pass tra dë voui.

14 I vë pregouma décò, o fratei, dë couregi i zregoulà; dë counsoulé coui ch'a l han l'spirit abattù; dë soulevé i deboul, d'essi d'un spirit patient coun tutti.

I. TESSALONISSLIAN,

15 Pie guarda chë nëssun
a renda a chi së sia 'l mal pér
'l mal; ma sérche sempre lon
ch'a l è boun, e tra dë voui, e
riguard a tutti i omuni.

16 Ste sempre allegher.

17 Preghe sempre.

18 Rendi grassie pér ogni
cosa, pérché a l è 'l vouler
d'Iddiou pér Gesu-Crist.

19 Dëstisse nen l'Spirit.

20 Dëspresie nen le prou-
fessie.

21 Prouve ogni cosa; ar-
teni lon ch'a l è boun.

22 Astëni-ve dë tutta ap-
parensa dë mal.

23 Oura l' Diou dë pass a

veuia santifiché-ve intierament.
e ch'a fassa chë tut vost spirit,
e l'anima e 'l corp a siou
counserà sensa coulpa pér
la vénùa dë Nossëgnour Gesu-
Crist.

24 Coul ch'a vë ciama a l è
fedel; dounque a farà lon.

25 Mei fratei, preghe pér
noui.

26 Salute tutti i fratei coun
un basin sant.

27 I vë scoungiurou pér 'l
Sëgnour chë cousta lettera a
sia lësùa a tutti i sant fratei.

28 Chë la grassia dë Nos-
sëgnour Gesu-Crist a sia coun
voui. Amen !

SECOUNDA LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI TESSALONISSLIAN.

CAP. I.

*Ecurtassiooun a la pietà e a la constance ënt
les afflissioun.*

PAUL, e Silvan, e Timoteo a la ciesa d'i Tessalonissan ch'a l'è ën Diou nost Pare, e ënt l'Ségnour Gesu-Crist ;

2 Chë la grassia e la pass a vë siou daite pér part d'Iddiou nost Pare, e pér part dël Ségnour Gesu-Crist.

3 Mei fratei, i dëvouma sempre rendi grassie a Diou ën causa dë voui, coum a l'è ben rasounevoul, pérché chë vosta fede a s'aumenta mou-touben, e chë vosta carità mutua a fa dë prougres.

4 Dë manera chë noui istess i së glourificouma dë voui ënt le ciese d'Iddiou, ën causa dë vosta passiensa e dë vosta fede ënt tutte voste persecusioun, e ënt le afflissioun ch'i supporte ;

5 Ch'a soun una manifesta dimoustrassioun dël giust giudissi d'Iddiou ; afin ch'i sie stimà degn dël regno d'Iddiou, pér 'l qual décò i patisse.

6 Mentre a l'è una cosa giusta dënans a Diou, ch'a renda d'afflissioun a coui ch'a v'affligiou ;

7 È dë rilas, a voui ch'i si afflit, coum décò a noui, quand l'Ségnour Gesu a sarà rivelà dal ciel coun i angel dë soua poutensa ;

8 Coun dë fiamme dë feu, fasand vendetta countra dë coui ch'a counossou nen Iddiou, e countra dë coui ch'a ubbidissou nen al evangeli dë Nosségnour Gesu-Crist ;

9 I quai a saran castigà d'una pena eterna, da la presensa dël Ségnour, e da la gloria dë soua forsa ;

10 Quand a venérà pér essi glourificà ënt coul dì lì ënt i so sant, e pér essi rendù amirabil ënt tutti coui ch'a crêdou ; pérché ch'i l'eve crêdù la testimouniansa ch'i l'ouma rendù-vène.

11 Ën counseguensa dë lon i pregouma sempre pér voui aiti, chë nost Diou a vë renda degn dë soua voucassioun, e ch'a coumpissa poutentement

II. TESSALONISSION,

tut l'beneficet dë soua bountà, e l'opera dë la fede.

12 Afin chë 'l nom dë Nosségnour Gesu-Crist a sia gloufificà ènt voui, e voui aiti ènt chiel, secound la grassia dë nost Diou, e dël Ségnoùr Gesu-Crist.

CAP. II.

Desorissiouen dë l'Antiorist. Auguri pér i Tessalonission.

OURA, mei fratei, i vë pre-goumapér lon ch'a riguarda la vénùa dë Nosségnour Gesu-Crist, e nostra riunioun ènt chiel,

2 Dë nen lassé-ve coussi prest scoti da vost sentiment, nè èntourbidé da spirit, nè da parola, nè da lettera, coum a fussa una lettera scritta da noui, e coum a fussa vësin 'l dì dël Ségnoùr.

3 Chë nêssun a vë sedua èn qualounque sia manera; pérchë coul dì a venèrdà nen dënans chë la ribelioùn a sia arrivà, e chë l'om dël péca, 'l fieul dë per-dissioun, a sia rivelà;

4 'L qual a s'oupoun e a s'eleva countra tut lon ch'a së ciama Diou, o ch'un adora, fin a assété-sse coum un Diou al tempio d'Iddiou, vouland fesse passé pér un Diou.

5 V'arcourde-ve nen chë quand i erou èncoura ènsem a voui aiti, i vë disiou coule cose?

6 Ma adess i savi lon ch'a lou riten, afin ch'a sia rivelà a so temp.

7 Pérchë 'l misteri d'iniquità

a së butta già èn camin; soulament coul ch'a outen adess, a outenorà fin ch'a sia abouli.

8 E anloura 'l cattiv a sarà rivelà; 'l Ségnoùr a n'a farà fin, coun l'spirit dë soua bouca, e a lou anientirà coun soua il-lustre vénùa :

9 L'arriv dë coul là, a l è secound l'efficacia dë Satan, èn tutta poutensa, èn proudigi e èn miracoul dë busia;

10 E èn tutta sedussioun d'iniquità, ènt coui ch'a perissou, pérchë ch'a l han nen ricevù l'amour dë la verità pér essi salv.

11 Èn causa dë lon Iddiou a i mandèrà un errour efficace, dë manera ch'a crëderan a la busia :

12 Afin chë tutti coui li a siou giudicà ch'a l han nen crëdù a la verità, ma ch'a l han pià plasi a l'iniquità.

13 Ma, mei fratei, i prediletti dël Ségnoùr, i dévouma sempre rendi grassie a Diou pér voui, dë lon ch'Iddiou a v'ha elett fin dal prinsipi pér la salute pér meso dë la sanctificassioun dël Spirit, e pér la fede dë la verità ;

14 A laqual cosa a l ha ciàmà-ve pér nost evangeli, afin ch'i poussede la gloria ch'a l è stà-ne acquistà da Nosségnour Gesu-Crist.

15 Dounque, mei fratei, teni-ve ferm, e counserve i insegnament ch'i l eve èmparà, sia da nostra parola, sia da nostra lettera.

CAP. III.

16 Oura, chiel istess Gesu-Crist, Nosségnour, e nost Diou e Pare, ch'a l ha amà-ne, e ch'a l ha dà-ne una counsoulassioun eterna, e una bouna speransa pér soua grassia,

17 A veuia counsoulé vosti cœur, e counfirmé-ve èn tutta bouna parola, e èn tutta bouna opera.

CAP. III.

Esourlassioun a preghé pér l'avansament d'il evangeli, e a tén-ssè èn fora dë le përsouna scandalouse.

DEL rest, mei fratei, pregue pér noui, afin chë la parola dël Sègnour a l abbia so cours, e ch'asia glourificà coum al l è tra dë voui.

2 E ch'i siou liberà dai omjni fastidious e cattiv; pérchë la fede a l è nen dë tutti.

3 Oura 'l Sègnour a l è fedel, ch'a vë counforterà, e a vë difenderà dal mal.

4 Dëcò l oum-ne sta fiducia dë voui ènt 'l Sègnour, ch'i fe, e ch'i farì tutte le cose ch'i vë coumandouma.

5 Oura 'l Segnour a veuia dirigi vosti cœur a l'amour d'Iddiou, e a l'aspetassioun dë Crist.

6 I v'arcoumandouma dëcò, mei fratei, a nom dë Nosségnour Gesu-Crist, d'artiré-ve da qualounque fratel ch'a së couporta d'una manera irregoular, e nen secound l'insegnament ch'a l ha ricevù da noui.

7 Pérchë i savi voui istess coum a bësogna ch'i n'imité; mentre a i è niente d'irregoular ènt la manera ch'i souma coumpourtà-sse tra dë voui;

8 E ch'i l ouma mangia gratuitament 'l pan dë nésson, ma ènt 'l travai e ènt la pena, travaiand neut e dì, afin d'essi a caric a nésson dë voui aiti.

9 Nen ch'i n'abbiou nen benissim la facoultà, ma afin dë dé-ne noui istess a voui aiti pér moudel, afin ch'i n'imité.

10 Pérchë dëcò quand i erou coun voui, i v'intimavotu sò-ssi, chë së queicadun a veul nen travaié, ch'a mangia dëcò nen.

11 Pérchë i sentouma ch'a i n'a i è queicadun tra dë voui ch'a së couportou d'una manera zregoula, fasand niente, ma vivand ènt la curiousità.

12 I intimouma dounque a coui ch'a soun parei, e i esourtouma pér Nosségnour Gesu-Crist, ch'en travaiand a mangiou so pan èn pass.

13 Ma pér voui aiti, mei fratei, tralasse nen dë fé ben

14 E së queicadun a ubbidis nen a nostra parola, coun-ténùa ènt cousta lettera, fe-lou counossi; e tèni néssune rellassioun coun chiel, afin ch'a n'abbia ounta.

15 Però guarda-lou nen coum un inimis, ma avërti-lou coum un fratel.

16 Oura 'l Sègnour dë pass a vë daga sempre la pass èn

II. TESSALONISSION.

tutte manere ! 'L Sëgnour coun
voui tutti.

17 La salutassioun ch'a l è
dë man propria dë mi, Paul,
e ch'a l è una marca ënt tutte

mie lettere, a l è ch'i scrivou
coussi;

18 La grassia dë Nossëg-
nour Gesu - Crist coun voui
tutti. Amen !

PRIMA LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, A TIMOTEO.

CAP. I.

*Douirina dë le legge e dël evangeli, dicioarà
dal exempli dë San Paul.*

PAUL, apostoul dë Gesu-Crist, pér 'l coumand d'Iddiou nost Salvatour, e dël Ségnour Gesu-Crist, nosta speranza ;

2 A Timoteo, mè veritabil fieul ént la fede. Chë la grasia, la misericordia e la pass a té siou daite pér part d'Iddiou nost Pare, e pér part dë Gesu-Crist Nosségnour.

3 Sicoum i l heu pregà-te dë sté a Efeso, quand i éndasiou én Macedonia, pér chë té feisse éntendi a certe pér-souné dë nen insegné un'autra doutrina ;

4 E dë nen dé-sse a le favole e a le genealougie, ch'a l han néssun fin, e ch'a pruduou pitost dë dispute, chë ne l'edificassioun d'Iddiou, laqual a counsist ént la fede.

5 Oura 'l fin dël coumandament, a l è la carità ch'a veda un cœur pur, e da una bouna counsciensa, e da una fede sincera ;

6 Dë lequai cose queicadun essend - se scartà, a soun voulta-sse a dë ciance vane ;

7 Voulend essi doutour dë la legge, sensa éntendi nè lon ch'adiou, nè lon ch'a assicrou.

8 Oura i savouma chë la legge a l è bouna, s'un n'a usa legitimament ;

9 Savend sò-ssi, chë la legge a l è nen daita pér 'l giust, ma pér i ingiust, e pér i disubbidient ; pér coui ch'a vivou sensa pietà, e ch'a vivou mal ; pér dë gent sensa religioun, e pér i profani ; pér i paricidi, e pér i omicidi ;

10 Pér i fornicatour, pér coui ch'a fan dë péca countra natura, pér coui ch'a robou dë sciav ; pér i busiard, pér i spargiuri, e countra tutt' auta cosa ch'a sia countraria a la sana doutrina ;

11 Secound l'evangeli dë la gloria d'Iddiou beato, ch'a l è stà-me affidà.

12 E i rendou grassie a coul ch'a l ha counfourtà-me, a Gesu-Crist Nosségnour, d'avei-me giudicà fedel, avend-me stabili ént 'l ministeri.

I. TIMOTEO,

13 Mentre dënans i erou un bëstemiatur, e un persecutour, e un oupressour ; ma i l heu outenù misericordia pérché ch'i l heu agi pér ignouransa, ènt l'incredulità.

14 Oura la grassia dë Nos-sëgnour a l ha souvraboundà, coun la fede, e coun l'amour èn Gesu-Crist.

15 Sta parola a l è certa, e degna d'essi intierament ricevùa, chë Gesu-Crist a l è vénù al mound pér salvé i pecatour, d'i quai i soun 'l prim.

16 Ma i heu outenù grassia, afin chë Gesu-Crist a mous-treissa ènt mi 'l prim tutta soua clemensa, pér sërvi d' esempi a coui ch'a venérän a crëdi ènt chiel pér la vita eterna.

17 Oura al re d'i secoul, immourtal, invisibil, a Iddiou soul savi, sia ounour e gloria ai secoul d'i secoul. Amen !

18 Mè fieul Timoteo, i t'arcoumandou coust avertiment, chë counfourma a le proufessie ch'a soun staite faite prima dë ti, t'adempisse, secound lour, 'l douver dë coumbatti ènt sta bouna guerra ;

19 Counsërvand la fede coun una bouna counsciensa, laqual queicadun avend-la rigetà, a l han fait naufrage èn quant a la fede ;

20 Tra i quai Imeneo e Alessandro, ch'i heu abbandounà a Satan, afin ch'a èm-parou da coust castig a pi nen bëstemié.

CAP. II.

Dë la preghiera pér tutti i omni, e dë la moudestia ch'a sta bon a le done.

I ESORTOU dounque chë dë-nans dë tut a së fassa dë racours, dë preghiere, dë suppliche, e d'assioun dë grassie pér tutti i omni ;

2 Pér i re, e pér tutti coui ch'a soun coustitui èn dignità, afin ch'i peussou mënë una vita chieta e tranquila, èn tutta pietà e ounestà.

3 Pérchë lolì a l è boun e agreabil al dënans d'Iddiou nost Salvatour,

4 Ch'a veul chë tutti i omni a siou salv, e ch'a venou a la counoussensa dë la verità.

5 Pérchë a i è un Diou soul, e un soul mediatour tra Iddiou e i omni, Gesu-Crist om ;

6 Ch'a s'è dà-sse se stess pér riscat dë tutti ; testimoniанса ch'a s'è rendù-sse a so temp.

7 A l è coun coul fin ch'i soun stait stabili predicatour, apostoul, (i diou la verità èn Crist, i mentissou nen), e doutour d'i Gentii ènt la fede, e ènt la verità.

8 I veui dounque ch'i omni a pregou in ogni leug, aus-sand soue man pure, sensa ira, e sensa disputa.

9 Pér l'istess chë le done a së vestou decentement, coun pudour e moudestia, nen coun dë trësse, nè coun d'or, nè dë

CAP. III.

perle, nè dë vestimente sountuouse;

10 Macoun dë boune opere, coum a sta ben a dë founne ch'a fan proufessioun dë sërvì Iddiou.

11 Chë la dona a èmpara ènt 'l silensi coun tutta soutmissioune.

12 Pérché i përmëtou nen a la dona d'insegné, nè d'usé d'autourità sù 'l mari; ma a dev sté chieta.

13 Pérché Adam a l è stait fourmà 'l prim, e peui Eva.

14 E a l è nen stait Adam ch'a l è stait sedout; ma la dona essend staita sedouta, a l è staita causa dë la trasgres-sioun.

15 Però a sarà salvà buttand dë masëna al mound, basta ch'a së tena ènt la fede, ènt la carità, e ènt la santifi-cassioun, coun moudestia.

CAP. III.

Qualità d'i Vëscou, d'i diaconi, e dë la ciesa.

STA parola a l è certa, chë së quicadun a desidera d'essi Vëscou, a desidera un'opera ecceleta.

2 Ma bësogna chë 'l Vëscou a sia irreprensibil, mari d'una soul founna, vigilant, mouderà, ounourevoul, usand ous-pitalità, capace d'insegné;

3 Nen souget al vin, nen vioulet, nen avid d'un gua-dagn disounest; ma dous, nen litigious, nen avar;

4 Regouland ounestament soua ca propria, ténand i so

fieui soutoumes èn tutta purità dë coustum.

5 Pérché së queicadun a sa nen regoulé soua ca propria, coum mai poudrà-lou dirigi la ciesa d'Iddiou ?

6 Ch'a sia nen neuvament counvërti; pér paura ch'es-send pien dë boria, a casca ènt la coundanassioun dël ca-luniatour.

7 A bësogna dëcò ch'a l abbia una bouna riputassioun da coui dë fora, ch'a casca nen ènt dë mancament ch'un peussa rimprouveré-ie, e ènt 'l las dël demoni.

8 Ch'i diaconi a siou dëcò gravi, nen doubi èn parola, nen souget a un ecces dë vin, nen avid d'un guadagn disounest;

9 Arténand 'l misteri dë la fede ènt una counsciensa pura.

10 Ch'a siou dëcò cousti buttà prima a la preuva, e peui ch'a servou dop d'essi stait trouvà sensa rimproc.

11 Medesimament, chë soue founne a siou ouneste, nen maldicent, sobrie, fedei èn tut.

12 Ch'i diaconi a siou mari d'una soula founna, regouland ounestament soue masëna, e soue proprie famie.

13 Pérché coui ch'a l avran sërvì ben, a acquistèran un boun grado pér lour, e una gran libërtà ènt la fede ch'a l è èn Gesu-Crist.

14 I tè scrivou ste cose, coun la speransa ch'i èndareu prest da ti;

I. TIMOTEO,

15 Ma ènt 'l cas ch'i tardou, pér chë té sappie coum a bésogna regoulé-sse ènt la ca d'Iddiou, ch'a l è la ciesa dël Diou vivent, la coulona e l' apog dë la verità.

16 E sensa dubi 'l misteri dë la pietà a l è grand, ch'Iddiou a l è stait manifestà ën carn, giustificà ën Spirit, vist dai angel, predicà ai Gentii, crèdù al mound, e elevà ènt la gloria.

CAP. IV.

Predissioni d'una gran apostaria, e esourtasioun a la pietà.

OURA l'Spirit a dis espressament ch'ènt i ultim temp queicadun a sé ribeléran a la fede, dasand-se ai spirit sedutour, e a le douctrine d'i demoni ;

2 Insegnand dë busie pér ipoucrisia, e avend una counciensa cauterisà ;

3 Prouibiand dë maridé-sse, e dë mangé le carn ch'Iddiou a l ha créa pér i fedei, e pér coui ch'a l han counoussù la verità, afin dë fé-ne uso coun assioun dë grassie.

4 Pérché tut lon ch'a l è créa da Diou a l è boun, e niente a l è da rigeté, essend pià coun assioun dë grassie ;

5 Pérché ch'a l è santificà pér la parola d'Iddiou, e pér la preghiera.

6 Sé té proupoune couste cose ai fratei, té saras boun ministr dë Gesu - Crist, nuri ènt le parole dë la fede, e dë

la bouna doutrina, chë té l has accuratament ousservà.

7 Ma campa via le favole profane, e simil a le storie dë le përsoune dë lequai l'spirit a l è indebouli ; e esercitë-te ènt la pietà.

8 Pérché l'esercissi dël corp a l è util a poc ; ma la pietà a l è util a tut, avend le proumesse dë sta vita, e dë coula ch'a l è a vèni.

9 Cousta a l è una parola sicura e degna d'essi intieramente ricevùa.

10 E a l è décò pér loll ch'i travaiouma, e ch'i souma ènt l'opprobrio, mentre i sperouma ènt 'l Diou vivent, ch'a l è 'l counservatour dë tutti i omni, ma principalment d'i fedei.

11 Announzia e inseagna coule cose.

12 Chë néssun a dëspresia toua giouventù ; ma sia 'l moudel d'i fedei ën parola, ën coundouta, ën carità, ën spirit, ën fede, ën purità.

13 Sta attent a la lettura, a l'esourtassioun, e a l'istrusioun, fin ch'i vena.

14 Negligenta nen 'l doun ch'a l è ént ti, e ch'a l è stà-te counferi secound la proufessia, coun l'impousissioun dë le man d'i ansian.

15 Pratica coule cose, e sta-ie attent, afin ch'a sia savù da tutti chë té fas proufit.

16 Pia guarda a ti, e a la doutrina, persevera ènt coule cose ; pérché fasand loll té té

CAP V.

salvèras ti, e coui ch'a té scou-tou.

CAP. V.

Avis ai pastour sù soua coundouta ènvers i aiti e ènvers lour intess.

RIPREND nen coun rudëssa l'om d'età, ma esorté-lou coum un pare; i giouvou coum dë fratei;

2 Le founne d'età, coum dë mare; le giouvou, coum dë sourele, èn tutta purità.

3 Ounoura le vidoue ch'a soun verament vidoue.

4 Ma së queich vidoua a l ha dë masëna, o dë masëna dë soue masëna, ch'a èmparou prima a moustré soua pietà ènvers soua propria ca, e a rendi la paria ai so genitour; lollal è boun e agreabil dënans a Iddiou.

5 Oura coula ch'a l è verament vidoua, e ch'un lassa soula, ch'a spera èn Diou, e ch'a persevera èn preghiere e èn ourassioun neuit e dì.

6 Ma coula ch'a viv ènt le delissie, a l è morta mentre ch'a viv.

7 Avërtiss-ie dounque dë coule cose, afin ch'a siou irre-prensibil.

8 Chë së queicadun a l ha nen cura d'i sò, e massima-ment dë coui dë soua famia, a l ha arnegà la fede, e a l è pes ch'un infedel.

9 Chë la vidoua a sia regis-trà nen avend manc dë séssant anni, e avend avù mac un mari;

10 Avend la testimouniansa d'avei fait dë boune opere, d'avei ènlèvà soue proprié ma-sëna, d'avei allougià i fourëste, d'avei lavà i pè ai sant, d'avei soucourù i afflit, e d'essi-sse costantement dedicà a tutte sort dë boune opere.

11 Ma arfuda le vidoue ch'a soun pi giouvou; pérché quand a diventou insolente contra Crist, a veulou mari-dësse;

12 Avend soua coundanas-siou, ènt l avei mancà a soua prima fede.

13 E coun lon décd essend oussiouse; a èmparou a èndé da una ca a l'auta; e a soun pa mac oussiouse, ma décd ciarlere e curiouse, dëscourand dë cose ch'a van nen ben.

14 I veui dounque chë le giouvou a së maridou, ch'a l abbiou dë masëna, ch'a regou-lou so meinage, e ch'a dagou néssune oucasioun al aversari dë di mal.

15 Pérché queicadune a soun già voultà-sse apress a Satan.

16 Së un om o una dona fedel a l ha dë vidoue, ch'a i assistou; ma chë la ciesa a n'abbia nen l'caric, afin ch'a i sia abbastansa pér coule ch'a soun verament vidoue.

17 Chë i ansian ch'a pre-siedou douvutament, a siou riputà degn d'un doubi ou-nour; principalment coui ch'a travaiou a la predication, e a l'istrussioun.

I. TIMOTEO,

18 Pérché la Scritura a dis:
Të buttéras nen 'l musel al
beu ch'a tribbia 'l gran ; e l'ou-
perari a l è degn dë so salari.

19 Ricev nèssuna accusa
countra l'ansian, salvo coun-
doui o tre testimoni.

20 Riprend publicament
coui ch'a fan pëcà, afin ch'i
aiti dëcò a n'a piou dë timour.

21 I tè scoungirou dënans
a Diou, e dënans al Sëgnour
Gesu-Crist, e dënans ai angel
elett, d'ousservé coule cose
sensa preferi un a l'aut, fasand
niente coun proupendi pi da
una part.

22 Pressë-te nen dë fé l'im-
pousissiou dë le man a nès-
sun; e pia nen part ai pëcà d'i
aiti ; counservë-te pur ti istess.

23 Beiv pi nen mac d'ac-
qua ; ma fa uso d'un po dë
vin ën causa dë to stomi, e dë
le maladie chë tè l has sou-
vens.

24 I pëcà dë queicadun a
së manifestou dënans, e a pre-
cedou la coundana ; ma ënt
d'aiti a seguitou dop.

25 Le boune opere dëcò a
së manifestou dënans, e coule
ch'a soun diversament a peu-
lou nen essi strëmà.

CAP. VI.

Avis ai pastour, sërvitour, e rich avar.

CHË tutti i sciav a sappiou
ch'a devou ai so padroun
ogni sort d'ounour, afin ch'un
bëstemia nen 'l nom d'Iddiou,
e la doutrina.

2 Chë coui dëcò ch'a l han
dë padroun fedei, a i dëspres-
siou nen souta 'l pretest ch'a
soun fratei, ma pitost ch'a i
servou pérché ch'a soun fedei,
e prediletti, partecipi dë la
grassia ; inseagna coule cose e
esorta.

3 Së queicadun a inseagna
diversament, e a së soutmet
nen a le sane parole dë Nos-
sëgnour Gesu - Crist, e a la
doutrina ch'a l è secound la
pietà,

4 A l è superbi, a sa ni-
ente ; ma a l è malavi dop
dë questioun e dë dispute dë
parole, da doua a i nas d'in-
vidie, dë querele, dë maldi-
cense, e dë cattiv souspet,

5 Dë vane dispute d'omini
courout d'intendiment, e priv
dë la verità, ch'a së figurou
chë la pietà a sia un arte pér
guadagné ; tirë-te ën fora dë
coule sors dë gent.

6 Oura la pietà coun la
countentëssa dël spirit, a l è
un gran guadagn.

7 Pérché i l ouma pourtà
niente al mound, e dëcò a l è
évident ch'i poudouma pourté-
ne via niente.

8 Ma avend 'l nutriment, e
lon ch'a ne va pér curvi-sse,
countentoum-se.

9 Oura coui ch'a veulou
diventé rich, a toumbou ënt
la tentassioun, e ënt 'l las, e
ënt diversi desideri inutil e
nouciv, ch'a precipitou i omi-
ni ënt 'l maleur, e ënt la per-
dissiou.

CAP. VI.

10 Pérché a l è l'ourigine dë tutti i mai, l desideri dë le richesse; dël qual certi un essend émpoussessà, a soun déstourbà-sse da la fede, e a soun ficà-sse lour istess ént diverse pene.

11 Ma ti, om d'Iddiou! scapa coule cose, e serca la giustissia, la pietà, la fede, la carità, la passiensa, la doulcéssa;

12 Coumbat l boun coumbat dë la fede; émpadrouniste dë la vita eterna, a laqual décò té seus ciama, e dë la qual t'has fait una bella proufessioun dënans a diversi testimenti.

13 I t'ourdinou al dënans d'Iddiou, ch'a da la vita a ogni cosa, e al dënans dë Gesu-Crist, ch'a l ha fait sta bella counfessioun dënans a Ponsio Pilat,

14 D'ousservé stou coumandament, counsèrvand - te sensa maccia e irrepprensibil, fin a l'apparissiou dë Nossègnour Gesu-Crist,

15 Laqual l beato e soul prinsi, re d'i re, e Sègnour d'i Sègnour, al la moustrerà a so temp;

16 Chiel ch'a poussed soul l'immortalità, e ch'a abita una luce inacessibil; l qual nëssun d'i omni a l'ha védù-lou, nè a peul védë-lou; e al qual sia l'ounour e la forsa eterna. Amen!

17 Intima a coui ch'a soun rich ént coust mound, ch'a siou nen auter, e ch'a së counfidou nen ént l'incertëssa dë le richesse, ma ént l Diou vivent, ch'a ne da tutte le cose abboundantement pér godi-ne.

18 Ch'a fassou dë ben; ch'a siou rich én boune opere; ch'a siou prount ént l dé, liberaï;

19 Fasand-se un tesor pér l'avëni, apougià sù una foudamenta solida, afin ch'a outenou la vita eterna.

20 O Timoteo, custoudis l deposit, schiviand le dispute vane e profane, e le countradissioun d'una siensa ch'a l è ciama coussi faussament.

21 Dë laqual queicadun fasand - ne proufessioun, a soun déstourbà-sse da la fede. Chë la grassia a sia coun ti. Amen!

SECOUNDA LETTERA DË SAN PAUL,

APOSTOUL, A TIMOTEO,

CAP. I.

*Affectionun dë San Paul ènvers Timoteo ;
ecourtassion un a la constance.*

PAUL, apostoul dë Gesu-Crist pér la voulountà d' Iddiou, secound la proumessà dë la vita ch'a l è èn Gesu-Crist :

2 A Timoteo, mè fieul diletto, chè la grassia, la misericordia e la pass a tê siou daite pér part d'Iddiou 'l Pare e dë Gesu-Crist Nosségnour.

3 I rendou grassie a Diou, 'l qual i servou fin dai mè antic coun una counsciensa pura, fasand sempre mensioun dë ti ènt mie ourassioun, neuit e dì.

4 Arcourdand-me dë toue lacrime, i desiderou moutouben dë védë-te, afin ch'i siou pien d'allegria ;

5 E arcourdand-me dë la fede sincera ch'a l è ènt ti, e ch'a l è staita prima ènt Loide, toua mare-granda, e ènt Eu-nice toua mare, e ch'i soun persuas ch'a l è décò ènt ti.

6 Ounde i t' esortou a rianimé 'l doun d'Iddiou, ch'a l è

ént ti pér meso dë l'impousis-siouun dë mie man.

7 Pérchë Iddiou a l ha nen dà-ne un spirit dë timidità, ma dë forsa, dë carità, e dë prudensa.

8 Dounque abbia nen rous-sour dë la testimouniansa dë Nosségnour, nè dë mi, ch'i soun so présoune ; ma pia part a le afflissioun dë l'evan-geli, secound la poutensa d'Iddiou ;

9 Ch'a l ha salvà-ne, e ch'a l ha ciamà-ne coun una santa voucassioun, nen secound nos-te opere, ma secound so pro-pri prouponiment, e secound la grassia ch'a l è stà-ne daita èn Gesu-Crist prima dë la eternità,

10 E ch'adess a l è staita manifestà mediante l'apparis-siouun dë nost Salvatour Gesu-Crist, ch'a l ha distrut la mort, e ch'a l ha buttà èn luce la vita e l'immortalità pér meso dël evangeli ;

11 Pér 'l qual i soun staiti stabili predicatour, apostoul, e doutour d'i Gentii.

CAP II.

12 A l è dëcò pérché dé lon ch'i patissou ste cose ; ma i n'heu néssun roussour ; pérché i counossou coul al qual i heu crëdù, e i soun persuas ch'a l è poutent pér counservé mè deposit fin a coul dì ll.

13 Riten la fourma vera dé le sane parole chë té l has senti da mi, ént la fede e ént la carità ch'a l è éu Gesu-Crist.

14 Counserva 'l boun deposit pér l'Spirit Sant ch'a abita ént noui.

15 Té sas sò-ssi, chë tutti coui dë l'Asia, a soun allountanà-sse da mi, fra i quai a i è Figello, e Ermogene.

16 'L Sëgnour fassa misericordia a la ca d'Onesiforo ; pérché souvens a l ha counsoulà-me, e a l ha nen avùounta dë mia cadena ;

17 Ansi, quand a l è stait a Rouma, a l ha sërcà-me premurousament, e a l ha trouvà-me.

18 'L Sëgnour a i fassa trouvé misericordia énvers 'l Sëgnour ént coul dì ll, e té sas be-nissim quanti sërvissi a l ha rendù-me a Efeso.

CAP. II.

E sourlassioun a Timoteo de jé soua cariga, patiand coun fòrmëssa e ouum ourage.

Ti dounque, mè fieul, sia fourtificà ént la grassia ch'a l è én Gesu-Crist.

2 E le cose chë t'has sentie da mi dënans a diversi testimenti, counfid-ie a dë përsoune

fedei, ch'a siou capace d'insigné-ie dëcò a d'aiti.

3 Ti dounque, supporta i travai, coum un boun soulrà dë Gesu-Crist.

4 Néssun ch'a vada a la guerra a së fastidia d'i affè désta vita, afin ch'a piasa a coul ch'a l ha énroulà-lou pér la guerra.

5 Pér l'istess, së queicadun a coumbat ént la lissa, a l è nen courounà, s'a l ha nen coumbattù secound le leggi.

6 A bësogna chë coul ch'a lavoura la terra a travaia prima, e peui a cheui i frut.

7 Riflet a lon ch'i diou ; pérché 'l Sëgnour a té da l'intelligensa ént tutte le cose.

8 Arcordë - te chë Gesu-Crist, ch'a l è dël seme dë David, a l è arsussitâ d'i mort, secound mè evangeli ;

9 Pér 'l qual i patissou moutouben dë mai, fin a essi buttà a le cadene, coum un malfatour ; ma però la parola d'Iddiou a l è nen éncadénà.

10 A l è pérché dé lon ch'i seuffrou tut pér amour d'i elett, afin chë lour dëcò a ou-tenou la salute ch'a l è én Gesu - Crist, coun la gloria eterna.

11 Sta parola a l è certa, chë s'i murouma coun chiel, i vivrouma dëcò coun chiel.

12 S'i patiouma coun chiel, i regnërouma dëcò coun chiel ; s'i lou arnegouma, a ne arneghèrà dëcò.

13 S'i souma dë perfid,

II. TIMOTEO,

chiel a l è fedel ; a peul nen arneghé se stess.

14 Touna ciamé coule cose a la memoria, e proutesta dé-nans al Sègnour ch'un disputa nen coun dë parole, ch'a l è una cosa ch'a i n'a seurt nès-sun proufit ; a l è la ruina dë coui ch'a sentou.

15 Studië-te dë rendë-te approuvà da Diou, ouperari sensa rimproc, insegnand pu-rament la parola dë la verità.

16 Ma impedis le dispute vane e profane, pérché a én-daran pi anans ént l'impietà ;

17 E soua parola a rusiéra coum una gangrena, e tra coui lì a i è Imeneo e Fileto,

18 Ch'a soun scartà-sse da la verità, én disand, chë la risurressioun a l è già arrivà, e ch'a stravirou la fede dë quei-cadun.

19 Tuttavia la foundamenta d'Iddiou a sé ten férma, avend l sigil ; l Sègnour a counos coui ch'a soun sò ; e chioun-que a invoca l nom dë Crist, ch'a s'artira da l'iniquità.

20 Oura ént una gran ca, a i è pa mac dë vass d'or e d'argent, ma a i n'a i è décò dë bosc e dë terra ; i un a ou-nour, e i aiti pér d'uso vil.

21 Sé queicadun dounque a sé purifica dë coule cose, a sarà un vass santificà a ounour, e util al Sègnour, e preparà a ogni bouna opera.

22 Scapa décò i desideri dë la giouventù, e serca la gius-tissia, la fede, la carità e la

pass éensem a coui ch'a invocou l Sègnour coun un cœur pur.

23 E lassa da banda le questioun inutil, e ch'a soun sensa istrussioun savend ch'a prouduou mac dë querele.

24 Oura bésogna nen chë l sérvitour dël Sègnour a sia litigious, ma douz coun tut l mound, capace d'insegné, sup-pourtand coun passiensa i cat-tivit;

25 Insegnand coun doul-cëssa coui ch'a l han un senti-ment countrari, sé mai queich dì Iddiou a i deissa l penti-ment pér counossi la verità ;

26 E afin ch'a sé dësviou dai las dël demoni, dal qual a soun stait pià pér fé soua vou-lountà.

CAP. III.

Prediction d'una gran courusion dë ouestum. Eloge dë la Scritura.

O URA sappia sò-ssi, ch'ai ul-tim dì a i arrivèrà dë temp cattiv.

2 Pérché i omini a saran idolatri dë lour istess, avar, van, superbi, béstemiatour, dis-ubbidient ai so pare e a soue mare, ingrat, profani ;

3 Sensa affessioun natural, sensa fedeltà, caluniatour, in-countinent, crudei, avend an-'ira le gent da ben ;

4 Traditour, temerari, pien dë borria, amatour d'i piasi, pitost chë d'Iddiou.

5 Avend l'apparensa dë la pietà, ma avend-ne arnegà la forsa : allountan-te dounque da dë gent paria.

CAP. IV.

6 E tra sti-ssi a soun coui ch'a s'insinuou ént le ca, e ch'a tenou én sciavitù le done carigà dë péca, agitâ da diverse passioun;

7 Ch'a émparou sempre, ma ch'a peulou mai përvéni a la piena counoussensa dë la verità.

8 E dë l'istessa manera chë Gianne e Giambre a l han resistù a Mose, cousti-ssi décò a resistou a la verità; dë gent ch'a l han l'spirit courout, e ch'a soun reprobi én quant a la fede.

9 Ma a èndaran pa dë pi anans; pérché soua foulia a sarà manifestà a tutti, coum a l'è stà-la coula dë coui là.

10 Ma ti, tê l has pienament capi mia doutrina, mia coundouta, mia intensiou, mia fede, mia doulcëssa, mia carità, mia passiensa.

11 E le persecussioun e le affissioun ch'a soun arrivà-me a Antiochia, a Iconia, e a Listro; quale persecussioun i heu sousténù, e l'Ségnour a l ha liberà-me da tutte.

12 Oura tutti coui décò ch'a veulou vivi secound la pietà én Gesu-Crist, a patiran persecussioun.

13 Ma i omini cattiv e sedutour a èndaran pegiourand, inganand, e essend inganà.

14 Ma ti, ten-te ferm ént le cose chë tê l has émparà, e ch'a soun stà-te affidà, savend da chi chë tê l has émparà-ie;

15 D'outan pi chë fin da

maséna t'has la counoussensa dë le sante lettere, ch'a peulou rendë-te savi a salute, pér la fede én Gesu-Crist.

16 Tutta la scritura a l è divinament inspirà, e util pér insegné, pér counvinci, pér courégi e pér istriui secound la giustissia;

17 Afin chë l'om d'Iddiou a sia perfet, e toutalment istrut pér ogni bouna opera.

CAP. IV.

Dél douver d'i pastour. Coumbat dë San Paul; soua fiduoia.

I T'INTIMOU dounque dënans a Diou, e dënans al Ségnour Gesu-Crist, ch'a dev giudiché i viv e i mort, ént soua apparissioun, e ént so regno.

2 Predica la parola, insist ént tutte le oucasioun; riprend, censura, esorta coun tutta doulcëssa dë spirit, e coun doutrina.

3 Pérché 'l temp a venérà al qual a seuffriran nen la sana doutrina; ma sicoum a i piasérà ch'a i gatiou i ourie, a serchérà dë doutour ch'a risoundou ai so desideri.

4 E a vourran nen senti la verità, e a së voltéran a le favole.

5 Ma ti, vigila in ogni cosa, seuffr le affissioun, fa l'opera d'un evangelista; rend 'l to ministeri pienament approuvà.

6 Pérché in quant a mi, i më n'a vad adess a essi buttà pér l'aspersioun dël sacrifici, e 'l temp dë mia partensa a l è vésin.

II. TIMOTEO.

7 I l heu coumbattù 'l boun
coumbat, i l heu fini la coursa,
i heu counservà la fede;

8 Dël rest, la courouna dë
giustissia a m'è riservà; e 'l
Ségnour, Giudisse giust, a më
la rendrà ént coul di lì, e nen
mac a mi, ma décò a tutti coui
ch'a l avran amà soua apparis-
sioun.

9 D'ézgagë-te dë vëni prest
da mi.

10 Pérché Demade a l ha
abbandounà-me, avend amà 'l
secoul present, e a s'è éndà-
ssëne a Tessalonica; Crescent
a l è éndait en Galazia; Tito
en Dalmazia.

11 Luca a l è soul coun mi;
pia Marc, e menë-lou éensem a
ti, pérché a m'è utilissim pér 'l
ministeri.

12 I heu décò mandà Ti-
chico a Efeso.

13 Quand tē venéras, porta
coun ti 'l mantel ch'i l heu
lassà a Troade da Carpo, e i
liber décò; ma souvra tut mie
bergamine.

14 Alessandro, 'l frè, a l ha
fà-me moutouben dë mai; 'l
Ségnour a i rendrà secound
soue opere.

15 Pië-te dounque guarda
dë chiel; pérché a s'è oupounù-
sse fortement a neste parole.

16 Néssun a l ha assisti-me
ént mia prima diseisa, ma tutti
a l han abbandounà-me; chë
loli a i sia nen imputà!

17 Ma 'l Ségnour a l ha
assisti-me e fourtificà-me, afin
chë mia predication a fussa
rendùa pienament approuvà, e
chë tutti i Gentii a la senteis-
sou; e i soun stait liberà da la
goula dël leoun.

18 'L Ségnour décò a më
libererà da ogni cattiva opera,
e a më salverà ént so regno
celest. A chiel gloria ai se-
coul d'i secoul. Amen!

19 Saluta Prisca, e Aquila,
e la famia d'Onesiforo.

20 Erasto a l è rëstà a Co-
rinto, e i heu lassà Trofimo
malavi a Milet.

21 D'ézgagë-te dë vëni dé-
nans dë l'invern. Eubulo e
Pudent, e Lino, e Claudia, e
tutti i fratei a tê salutou.

22 'L Ségnour Gesu-Crist
a sia coun to spirít. Chë
la grassia a sia coun voui.
Amen!

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL,

A TITO.

CAP. I.

*Dë le qualità e dë la coundouta d'i Pastour,
e dël carater d'i Cretis.*

PAUL, séravitour d'Iddiou, e apostoul dë Gesu-Crist, secound la fede d'i elett d'Iddiou, e la counoussensa dë la verità, ch'a lè secound la pietà;

2 Souta la speransa dë la vita eterna, laqual Iddiou, ch'a peul nen menti, a l'avia proumétù-la dénans d'itemp eterni;

3 Ma ch'a l ha manifestà ënt so propi temp, soua parola, ënt la predicassioun ch'a m'è affidà, pér 'l coumand d' Iddiou nost Salvatour :

4 A Titomè veritabil fieul, secound la fede coumuna ; chë la grassia, la misericordia, e la pass a té siou daite pér part d'Iddiou 'l Pare, e pér part dël Ségnour Gesu-Crist, nost Salvatour.

5 'L moutiv pér 'l qual i l heu lassà-te en Creta, a l è afin chë té finisse dë butté boun ourdin a le cose ch'a i resta, e chë té stabilisse d'i an-sian da sità en sità, secound lon ch'i l heu ourdinà-te ;

6 Om irrepprensibil, mari d' una soul founna, dë cui le ma-séna a siou fedei, e nen accusà dë lussuria, o ch'a peussou nen dissipliné-sse.

7 Pérché a bësogna chë 'l vëscou a sia irrepprensibil, coum essend economo d'Iddiou, nen dait ai sens, nen coleric, nen souget al vin, nen viourent, nen avid d'un guadagn disounest ;

8 Ma dasand l'ospitalità, amand le gent da ben, savi, giust, sant, countinent ;

9 Arténand férma la parola dë la verità, coum a l è stà-ie insegnà, afin ch'a sia capace tant d'esourté pér la sana dou-trina, chë dë counvinci i coun-traditor.

10 Pérché a i n'a i è diversi disubbidient, parladour van, e sedutour dë spirit, principalement coui ch'a soun dë la cir-cuncisioun, ai quai a bësogna saré la bouca ;

11 Ch'a buttou en scoun-quas le ca èntreghe, insegnand pér un guadagn disounest dë cose ch'a së devou nen.

12 Queicadun dë lour, ch'a

TITO,

l era so propri proufeta, a l ha dit : I Creteis a soun sempre busiard, dë cattive bestie, dë panse garghe.

13 Coula testimouniansa a l è veritabil : dounque riprendie vivament, pér ch'a siou san ént la fede ;

14 Dasand nen reta a le favole giudaiche, e ai coumandament d'i omini ch'a së voltou ën fora dë la verità.

15 Ogni cosa a l è bensi pura pér i pur ; ma niente a l è pur pér i impur e i infedeli ; ma so intendiment e soua counsciensa a soun ént l'imprudenza.

16 A fan proufessioun dë counossi Iddiou, ma a lou arnegou coun soue opere ; pérchê a soun abouminevoul, e miscredent, e incapable dë qualunque bouna opera.

CAP. II.

Regoule de l'ubbidiensa a la grassia salutar per diversi stat.

MA ti, insegnà le cose ch'a counvenou a la sana doutrina.

2 Ch'i vei a siou sobri, gravi, prudent, san ént la fede, ént la carità, ént la passiensa.

3 Pér l'istess, chê le founne d'età a regoulou so esterior d'una manera ch'a counvena a la santità ; ch'a siou nen mal dicent, nè sougete a moutouben dë vin, ma ch'a insegnou dë boune cose ;

4 Afin ch'a istruou le done giouvou a essi moudeste, a

voulei ben ai so mari, a voulei ben a soue maséna ;

5 A essi savie, pure, avend cura dë la ca, boune, soutoumesse ai so mari ; afin chê la parola d'Iddiou a sia nen béstemiâ.

6 Esorta dëcò i omini giouvou a essi mouderà ;

7 Moustrand-te ti istess pér moudel dë boune opere in ogni cosa, ént una doutrina esenta dë tutta alterassioun, *ën gravità, en integrità*,

8 Dë parole sane, ch'a së peussou nen coundané-sse, afin chê coul ch'a l è contrari, a sia rendù counfus, avend néssun mal da di dë voui.

9 Ch'i sërvitour a siou soutoumes ai so padroun, fasand tutte le cose dë manera ch'a i coumpiasou, e nen countradicione.

10 Ch'a robou niente ; ma ch'a fassou sempre vedi una gran fedeltà, afin dë rendi onourevoul ént tut la doutrina d'Iddiou, nost Salvatour.

11 Pérchê la grassie d'Iddiou, salutar a tutti i omini, a l è staita manifestà ;

12 Insegnand-ne chê rinounsiand a l'impietà e a le passioun moundane, i vivou ént coust secoul present, coun sobrietà, coun giustissia, e coun pietà ;

13 Aspétand la beata speranza, e l'apparissioun dë la gloria dël gran Diou e nost Salvatour Gesu-Crist ;

14 Ch'a sè dà-sse chiel istess pér noui, afin dë riscatene da ogni iniquità, e dë purificazione.

CAP. III.

fiché-ne, pér essi-ie un popoul ch'a i apartena ën propri, e ch'a sia zelante pér le boune opere.

15 Inseigna coule cose, esorta e riprend coun tutta autourità dë comand. Chë nëssun a té dispresia.

CAP. III.

Dél applichot-sse a la benignità d'Iddiou e a le boune opere, senza contestassioun.

A VERTISS-IE d'essisoutoumes ai princi e a le poudestà, d'ubbidi ai gouvernator, d'essi prount a fé ogni sort dë boune assioun;

2 Dë di mal dë nëssun ; dë nen essi litigious, *ma* dous, e moustrand tutta bounitudine ënvers tutti i omni.

3 Pérché i aite volte i erou dëcò noui priv dë sens, incredul, inganà, souget a diversi desideri e councupissense, vivant ënt la malissia e ënt l'invidia, degn d'essi oudià, e oudiand-se un l'aut.

4 Ma quand la bountà d'Iddiou nost Salvatour, e so amour vers i omni a soun stait manifestà, a l ha salvà-ne ;

5 Nen pér d'opere dë giustissia ch'i aveissou faite, ma secound soua misericordia ; mediante 'l batesim dë la rígenerassioun, e 'l rineuvament dël Spirit Sant ;

6 'L qual a l ha difus abundantement ënt noui pér Gesu-Crist nost Salvatour ;

7 Afin ch'essend stait giustificà pér soua grassia, i siou i eredi dë la vita eterna secound nostra speransa.

8 Sta parola a l è certa, e i veui chë t'assicure coule cose, afin chë coui ch'a l han crêdu ën Diou, a l abbiou cura i prim d'appliché-sse a le boune opere : eccou le cose ch'a soun boune e util ai omni.

9 Ma impedis le questioun vane, le genealougie, le coun-testassioun e le dispute dë la legge ; pérché a soun inutile e vane.

10 Rigeta l'om eretic, dop 'l prim e 'l secound avertiment ;

11 Savend ch'un tal om a l è perverti, ech'a fa pëcà, essend coundanà da chiel istess.

12 Quand i mandereu da ti Artema, o Tichico, dëzgagë-te dë vénî da mi a Nicopoli ; pérché i heu determinà dë passé-ie l'invern.

13 Accoumpagna accuratamente Zena, doutour dë la legge, e Apollo, afin ch'a i manca pa nen.

14 Ch'i nosti dëcò a émparou a essi i prim a appliché-sse a le boune opere, pér le oucourense necessarie, afin ch'a siou nen sensa utilità.

15 Tutti coui ch'a soun ënsem a mi a té salutou. Saluta coui ch'a ne veulou ben ënt la fede. Chë la grassia a sia coun voui tutti. Amen !

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, A FILEMONE.

*Pér dësvit soua fede, e soua carità ènvers 'l
sciat Onesimo.*

PAUL, prèsoune dë Gesu-Crist, e l'fratel Timoteo, a Filemone nostdiletto, e coumpagn d'opera ;

2 E a Appia nostra carissima, e a Archippo nost coumpagn d'arme, e a la ciesa ch'a l'è ènt toua ca.

3 Chë la grassia e la pass a vë siou daite pér part d'Iddiou nost Pare, e pér part dël Sëgnour Gesu-Crist !

4 I rendou grassie a mè Diou, fasand sempre mensioun dë ti ènt mie ourassioun ;

5 Mentre i sentou la fede chë tê l has al Sëgnour Gesu, e toua carità ènvers tutti i sant ;

6 Afin chë la comunica-sioun dë toua fede a moustra soua efficacia, dasand-se a counossi pér tut lon ch'i l eve dë boun èn Gesu-Crist.

7 Pérchë, mè fratel, i l ouma una gran counsoulassioun e un gran piasi dë toua carità, ènt lon chë tê l has rallegrà le viscere d'i sant.

402

8 Èn counseguensa dë lon, bin ch'i l abbiou una gran liberté èn Crist dë coumandé-te lon ch'a l'è dë to douver,

9 Però i tê pregou pitost pér la carità, bin ch'i siou lon ch'i soun, cioè Paul, ansian, e ansi adess prèsoune dë Gesu-Crist ;

10 I tê pregou pér mè fieul Onesimo, ch'i heu générè ènt mie cadene ;

11 Ch'una volta a l'è stà-te inutil ; ma chë adess a l'è ben util, a ti e a mi, e l' qual i tournu mandé-te,

12 Ricevë-lou dounque coum mie propre viscere.

13 I vouliou ritëni-lou coun mi, afin ch'a mè sérveissa a toua piassa, ènt le cadene dël evangeli.

14 Ma i heu voulsù fé niente sensa to sentiment ; afin ch'a fussa nen coum pér forsa, ma voulountariament, chë tê mè lasseisse un ben ch'a l'è tò.

15 Pérchë forsi ch'a l'è stait separà da ti pér un temp, mac pér chë tê tourneisse ricuperé-lou pér sempre ;

FILEMONE.

16 Pì nen coum un sciav,
ma coum essend al désoura
d'un sciav, coum un fratel di-
letto, principalment da mi ; e
quantou pi da ti, sia secound
la carn, sia secound l'Ségnour !

17 Së dounque tê më tene
pér to coumpagn, riceivë-lou
coum mi istess.

18 Chë s'al ha fâ-te queich
tort, o s'a tê dev queicosa,
butté-mélou ên count.

19 Mi Paul, i heu scrivù
sò-ssi dë mia propria man, i tê
lou paghëreu ; pér nen di-te
chë tê tê deves ti istess a mi.

20 Si, mè fratel, ch'i rice-
vou coul piasi da ti ént l'Ség-

nour ; rallegra mie viscere ént
'l Ségnour,

21 I l heu scrivù-te essend
sicur dë toua ubbidiensa, sa-
vend chë tê faras anche pi chë
lon ch'i tê diou.

22 Ma décò ént l'istess
temp prount-me un allog ;
pérché i sperou chë mediante
voste preghiere i vë sareu dait.

23 Epafra, ch'a l è présoune
coun mi ên Gesu-Crist, a tê
saluta ;

24 Marc, Aristarco, Dema,
e Luca, i mè coumpagn d'opera.

25 Chë la grassia dë Nos-
ségnour Gesu-Crist a sia coun
vost spirit. Amen !

LETTERA DË SAN PAUL, APOSTOUL, AI EBREI.

CAP. I.

*Gesu-Crist, Fieul d'Iddiou, elevà al désoura
d'i angel e dë tutte le creature.*

I^{DDIOU} avend anticament parlà a nosti pare pér meso d'i proufeti, diverse volte, e ént diverse manere,

2 A l ha parlà-ne ént sti ultim dì pér meso dël Fieul, ch'a l ha stabili erede d'ogni cosa, e pér 'l qual a l ha fait i secoul ;

3 'L qual essend l'splendour dë soua gloria, e l'imprount dë soua persouna, e sousténand ogni cosa pér soua parola pou-tenta, avend fait da chiel istess la purificassioun d'i nosti péca, a l è assétà-sse a la dritta dë soua Maestà, ént i leug au-tissim ;

4 Essend fait tantou pi ec-celent ch'i angel, mentre a l ha eredità un nom pi eccelelt chë 'l sò.

5 Pérché al qual d'i angel ha-lou mai dit : Të seus mè fieul, éncheui i l heu génér-ate ? e altrove : I sareu pare dë chiel, e chiel a mè sarà fieul ?

6 E dëcò, quand a introduu ént 'l mound so Fieul prim-genit, a dis : E chë tutti i angel d'Iddiou a l'adorou.

7 Pérché én quant ai angel, a dis : Fasand d'i vent i angel, e dë la fiamma dë feu i so mi-nistr.

8 Ma én quant al Fieul : O Diou ! to trono ai secoul d'i secoul, e 'l setro dë to regno a l è un setro d'équità.

9 Të l has amà la giustissia, e té l has oudià l'iniquità ; a l è pérché dë lon, O Diou ! chë to Diou a t'ha ount d'un euli d'allegria al désoura dë tutti i to simil.

10 E ént un aut post : Ti, Ségnour, té l has foundà la terra fin dal prinsipi, e i ciei a soun le opere dë toue man ;

11 A periran, ma té seus permanent ; e tutti a restéran vei parei d'una vëstimenta ;

12 E t'i doubiéras én roulò parei d'un vësti, e a saran cambià ; ma ti, té seus l'is-tess, e i to anni a finiran nen.

13 E a qual d'i angel ha-lou mai dit : Seté-te a mia dritta,

CAP. II.

fin tant ch'i l abbiou buttà i
to inimis pér 'l marcia-pè d'i
to pè.

14 Soun-ne pa tutti dé
spirit aministratour, mandà
pér sërvi èn favour dé coui
ch'a devou ricevi l'eredità dé
la salute ?

CAP. II.

Ezourtassiou a ubbidi a la doutrina dë Gesu-Crist, vénù pér salut-no.

A BESOGNA dounque ch'i
fassou dé pi attensioun a
le cose ch'i l ouma sentie, pér
paura ch'i n'a restou priv.

2 Pérché së la parola prounsià dai angel a l è staita
férma, e së ogni trasgressioune
e disubbidienza a l ha ricevù
una giusta retribussioune ;

3 Coum è-lou ch'i scapèrouma, s'i trascurouma una si
gran salute, laqual prima
avend coumensà a essi an-
nousià dal Sëgnour, a l è stàne
counfirma da coui ch'a l'
aviou senti-lou ?

4 Iddiou rendand-ie déçò
testimouniansa coum dé prou-
digi e dé miracoul, e coun-
molti effet divers dé soua pou-
tensa, e pér la distribussioune
dël Spirit Sant, secound soua
voulountà.

5 Pérché a l è nen ai angel
ch'a l ha assougeti l mound a
vénì dël qual i parlouma.

6 E queicadun a l ha rendù
sta testimouniansa ént un aut
post, disand : Cos'è-lou dé
l'om, chë té t'arcordes dé chiel,
o dël fieul dé l'om, chë té lou
visite ?

7 T'has fâ-lou un poc infé-
riour ai angel, t'has courounâ-
lou dé gloria e d'ounour, e
t'has stabili-lou sù le opere dé
toue man.

8 T'has assougeti ogni cosa
souta i so pè. Oura ént lon
ch'a l ha assougeti-ie ogni
cosa, a l ha lassà niente ch'a i
sia nen assougeti; ma i vë-
douma però nen èncoura chë
tutte le cose a i siou assouge-
tie.

9 Ma i vëdouma courounâ
dé gloria e d'ounour coul ch'a
l era stait fait un poc inferieur
ai angel ; Gesu, pér la pas-
sion dë soua mort, afin chë
pér la grassia d'Iddiou a suf-
freissa la mort pér tutti.

10 Pérché a l era covenient
chë coul pér 'l qual a
soun tutte le cose, e dal qual
a soun tutte le cose, da già
ch'a mënava diversi fieui a la
gloria, a counsacreissa l prin-
si dë soua salute pér meso dé
le afflissioune.

11 Pérché, e coul ch'a san-
tifica, e coui ch'a soun santifi-
cà a venou tutti da l'istess
pare ; ounde a l ha nen rous-
sour dé ciame-ie i so fratei ;

12 Disand ; I announsiereu
to nom ai mè fratei, e i té
dareu lode èn mes a l'adunans-
sa.

13 E altrove ; I më counfi-
dëreeu ént chiel. E èncoura :
Eccou i soun sì, mi e i fieui
ch'Iddiou a l ha dà-me.

14 Dounque da già ch'i
fieui a partecipou a la carn e

al sang, chiel dëcò pér l'istess a l ha partecipà a le stesse cose, afin chë pér la mort a distrueissa coul ch'a l avia l' impero dë la mort, vale a diré l diaou.

15 E ch'a n'a libereissa tutti coui chë pér l timour dë la mort a l erou assougeti tutta soua vita a la sërvitù.

16 Pérché certament a l ha nen affait pià i angel, ma a l ha pià l seme d'Abraam.

17 A l è pérché dë lon ch'a l ha bësougnà ch'a fussa simil ént tut ai so fratei, afin ch'a fussa un souvran sacrificatour misericordious, e fedel én tut énvers Diou, pér fé l'esprias- sioun d'i péccà dël popoul.

18 Difatti pérché ch'a l ha suffert essend tentà, a l è dëcò poutent pér soucourri coui ch'a soun tentà.

CAP. III.

Dë l'ubbidionsa douvùa a Gesu-Crist, Fieul dé la ca d'Iddiou, dël qual Mose a l era l'Servitour.

DOUNQUE, o mei sant fratei, ch'i si partecipi dë la voucassioun celest, counsidere at- tentament Gesu-Crist, l'apostoul e l'souvran sacrificatour dé nota proufessioun :

2 Ch'a l è fedel a coul ch'a l'ha stabili - lou, coum Mose dëcò ént tutta soua ca.

3 Oura, Gesu-Crist a l è stait giudicà degn d'una gloria d'outan pi granda chë coula dë Mose, chë coul ch'a l ha fabricà la ca, a l è d'una dig-

nità pi granda chë la ca istes- sa.

4 Pérché tutta ca a l è fa- bricà da queicadun ; oura coul ch'a l ha fabricà tutte coule cose, a l è Iddiou.

5 E én quant a Mose, a l è ben stait fedel ént tutta la ca d'Iddiou, coum sërvitour, pér testimounié dë le cose ch'a dëviou di-sse ;

6 Ma Crist coum Fieul a l è sù soua ca, e i souma soua ca, basta ch'i ritenou férma fin a la fin la fiducia e la gloria dë la speransa.

7 Pér laqual cosa, coum a dis l'Spirit Sant, éncheui, s'i sente soua vouss,

8 Ènduri nen vosti cœur, coum ént l'irritassioun, l'dì dë la tentassioun al désert :

9 Doua ch'i vosti pare a l han tentà-me, e ch'a l han prouvà-me, e ch'a l han vëdù mie opere durant quarant' an- ni.

10 Pérché dë lon i soun stait dësgustà da sta genera- sioun, e i heu dit : So cœur a së smaris sempre, e a l han nen counoussù mie vie.

11 Dëcò i heu giurà ént mia colera, a éntréran nen ént mè repos.

12 Mei fratei, pie guarda ch'a i sia ént queicadun dë voui aiti un cattiv cœur d'in- credulità, pér ribelé - sse al Diou vivent.

13 Ma esourte-ve un l'aut ognì dì, mentre chë coust dì a v'illumina; pér paura chë quei-

CAP IV.

cadun dë voui a s'indurissa pér la sedussioun dël péca.

14 Pérché i souma stait fait partecipi dë Crist, basta ch'i ritenou ferm fin a la fin 'l prinsipi dë nosta sussistensa;

15 Mentre a l è dit: Èncheui, s'i sente soua vouss, ènduri nen vosti cœur, coum ènt l'irritassioun.

16 Pérché queicadun avenda sentia, a l' han prouvoucàlou a la colera; ma a soun nen stait tufti coui ch'a l erou surti d'Egit pér meso dë Mo-se.

17 Ma d'i quai è-lou stait dësgustà durant quarant' anni? È-lou nen stait dë coui ch'a l han péca, e d'i quai i corp a soun cascà ènt l désert?

18 E ai quai ha-lou giurà ch'a entrériou nen ènt so ripos, salvo a coui ch'a soun stait miscredent?

19 Coussi i vëdouma ch'a l han nen poudù-ie étré pérché dë soua incredulità.

CAP. IV.

Dë l'entrada al Sabbath d'Iddiou sirimoniaal e spiritual, e dë l'efficacia dë la parola.

TÈMOUMA dounque chë queicadun dë noui trascurand la proumessà d'entré ènt so ripos, a së n'a treuva priv:

2 Pérché a l è stà-ne evangelisà, coum a coui là; ma la parola dë la predication a l ha sërvì-ie a nen, pérché ch'a l era nen unia a la fede ènt coui ch'a l'han senti-la.

3 Ma pér noui ch'i l ouma crèdù, i entrerouma ènt 'l ripos, secound lon ch'a l è stait dit: Pérché dë lon i heu giurà ènt mia colera, a entreran nen ènt mè ripos; bin chë soue opere a fussou già terminà fin da la foundassioun dël mound.

4 Pérché a l è stait dit coussi ènt queich post riguard al settim dì; E Iddiou a s'è arpousà - sse dë tutte soue opere al settim dì.

5 E èncoura ènt coust passage: S'a entreran nen ènt mè ripos.

6 Dounque da già ch'a i resta chë queicadun a i entrou, e chë coui ai quai a l è stait prima evangelisà a soun nen entrà-ie, pér causa dë soua incredulità:

7 A stabilis tourna un certou dì, èncheui, èn disand pér meso dë David tanto un pes dop, secound lon ch'a l è stait dit; Èncheui, s'i sente soua vouss, ènduri nen vosti cœur.

8 Pérché së Giosue a i aveissa introudont ènt 'l ripos, mai dop dë lon a l avria parlà d'un autr' dì.

9 A i resta dounque un ripos pér 'l popoul d'Iddiou.

10 Pérché coul ch'a l è entrà ènt so ripos, a s'è décò ri-pousà - sse dë soue opere, coum Iddiou dë le soue.

11 Proucurouma dounque d'entré ènt coul ripos ènsili, pér paura chë queicadun a casca imitand una simil incredulità.

12 Pérché la parola d'Idiou a l è viva e efficace, e a penetra dë pi chë qualounque spa a doui tai, e a s'interna fin a la division dë l'anima, dël spirit, dë le giounture, e dë le mioule, e a l è giudisse d'i pensè e dë le intensiou dël cœur.

13 E a i è nêssuna creatura ch'a sia strêmà dënans a chiel; ma tut a l è dëspouia, e intierament duvert ai eui dë coul dënans al qual i l ouma da fé.

14 Dounque da già ch'i l ouma un souvran e gran sacrificatour, Gesu, Fieul d'Iddiou, ch'a l è entrà ént i ciei, ténouma férma la proufessionou.

15 Pérché i l ouma nen un souvran sarificatour ch'a peussa nen avei coumpassiou dë neste infirmità; ma ch'a l è stait tentà parei dë noui, ént tut, salvo 'l péca.

16 Èndouma dounque coun fiducia al trono dë la grassia; afin ch'i outenou misericordia, e ch'i treuvou grassia, pér essi agiutà ént 'l bésogn.

CAP. V.

Gesu-Crist stabili da Diou ént la dignità de Souvran Saorificatour.

OURA ogni souvran sacrificatour piand-se tra i omuni, a l è stabili pér i omuni ént le cose ch'a councernou Idiou, afin ch'a offra dë doun e dë sacrifissi pér i péca;

2 Essend capace d'avei sufficientement coumpassiou d'i ignorant e d'i dubious; pér-

ché ch'a l è décò chiel énvironà d'infirmità;

3 Dë manera ch'en causa dë lon a dev ouffri pér i péca, nen mac pér 'l popoul, ma décò pér chiel istess.

4 Oura nêssun a s'atribuis coul ounour, ma coul lì ch'a l è ciamà da Diou, coum Aaron.

5 Pér l'istess décò Crist a s'è nen glourificà-sse chiel istess pér essi fait souvran sacrificatour, ma coul ch'a l ha die; A l è ti chë té seus mè fieul, i t'heu générà - te éncheui.

6 Coum a i dis décò ént un aut post : Té seus sacrificatour eternamant, secound l'ourdin dë Melchisedech ;

7 L qual durant i dì dë soua carn avend ouffert, coun dë gran cri e coun lacrime, dë preghiere e dë suppliche a coul ch'a poudia salvé-lou da la mort, e essend stait esaudi dë lon ch'a témia,

8 Bin ch'a fussa 'l Fieul, a l ha però émparà l'ubbidiensa pér le cose ch'a l ha sufferte.

9 E essend stait counsacrà, a l è stait l'autour dë la salute eterna pér tutti coui ch'a i ubbidissou ;

10 Essend ciamà da Diou souvran sacrificatour secound l'ourdin dë Melchisedech ;

11 Dël qual i l ouma diverse cose da di; ma a soun difficil a spieghé, pérché ch'i si diventà garg a scouté.

12 Pérché in yece ch'i dév-

CAP. VI.

rie essi magister, avù riguard al temp, i l eve éncoura da bësogn ch'un v'insegna quai a soun i rudiment dël prinsipi dë le parole d'Iddiou ; e i si di-ventà tai, ch'il eve éncoura da bësogn dë lait, e nen dë carn solida.

13 Oura chiounque a fa uso dë lait, a sa nen cosa a sia la parola dë la giustissia, pérché ch'a l è una maséna ;

14 Ma la carn solida a l è pér coui ch'a soun già d'omini fait, pér coui chë, essend-ie accoustumà, a l han i sens esercità a disserti 'l ben e 'l mal.

CAP. VI.

Dë la miseria d'i apostoli, e dë l'ancora si-oura e férma dë nota anima.

DOUNQUE lassand la parola ch'a insegnà mac i prim prinsipi dël Crëstianesim, avansoum-se a la perfessioun, sensa tourné campé neuvament la foundamenta dël pentiment dë le opere morte, e dë la fede en Diou ;

2 Dë la doutrina d'i batessim, e dë l'impousissioun dë le man, dë la risuressioun d'i mort, e dël giudissi eterno.

3 E a l è lon ch'i farouma, s'Iddiou a lou permet.

4 Oura a l è impoussibil chë coui ch'a soun stait una volta illuminà, e ch'a l han gustà 'l doun celest, e ch'a soun stait fait partecipi dël Spirit Sant,

5 E ch'a l han gustà la bou-

na parola d'Iddiou, e le pou-tense dël secoul a véri;

6 S'a tourou casché, a siou tourna cambià pér 'l pen-timent ; mentre, en quant a lour, a tourou butté sù la crouss 'l Fieul d'Iddiou, e a lou espounou a l'opprobrio.

7 Pérché la terra ch'a beiv souvens la pieuva ch'a i ven énsima, e ch'a proudu d'erbe util a coui ch'a la labourou, a ricev la benedissioun d'Iddiou.

8 Ma coula ch'a proudu dë spine e dë card, a l è riprouvà, e vésin a la maledissioun ; e soua fin a l è d'essi brusà.

9 Oura i sé persuadouma riguard a voui aiti, mei carissim, dë cose pi boune, e con-venient a la salute, bin ch'i parlou parei.

10 Pérché Iddiou a l è nen ingiust, pér dézmentié vosta opera, e 'l travai dë la carità ch'i l eve dimoustrà pér so nom, en quant ch'i l eve sou-courù i sant, e ch'i soucoure éncoura.

11 Ma i desiderouma chë ognidun dë voui a moustra fin a la fin l'istessa cura pér la piena certëssa dë la speransa ;

12 Afin ch'i ralentisse nen, ma ch'i imite coui chë coun la fede e coun la passiensa a ereditou lon ch'a i è stà-ie proumes.

13 Pérché quand Iddiou a l ha fait la proumess a Abraam, sicoum a poudia nen giuré pér un pi grand, a l ha giurà pér chiel istess,

14 Disand: Sicurament, i té benedireu abboundantement, e i té multiplichéreu maraviosamente.

15 E coussi chiel avend spëtà coun passiensa, a l ha outénù lon ch'a i era stà-ie proumes;

16 Pérché i omni a girou pér un pi grand chë lour; e l giurament ch'a fan pér counfirmé soua parola, a finis tutte soue countroversie.

17 A l è pérché dë lon ch' Iddiou vouland fé counossi dë mei ai eredi dë la proumessaa la férmezza invariabil dë so consei, a l ha fâ-ie intervèni 'l giurament;

18 Afin chë mediante doui cose invariabil, ènt lequai a l è impoossible ch' Iddiou a ingana, i abbiou una counsoulasioun férma, noui ch'i avouma nost rifugio a outénì la speranza ch'a n'è proposta;

19 Laqual i ténouma coum un'ancora sicura e férma dë l'anima, e ch'a penetra fin al dë la dël vel,

20 Doua chë Gesu a l è èntrà coum nost precursour, es-send stait fait souvran sacrificatour eternament, secound l'ourdin dë Melchisedech.

CAP. VII.

Paragoun de Gesu-Crist e dë so sacerdoesi ouun Melchisedech.

PÉRCHÉ coul Melchisedech a l era re dë Salem, sacrificatour dël Diou souvran, ch'a l è vénù a l incountr' d'Abra-

am quand a tournavà da la derouta d'i re, e ch'a l'ha benedi-lou,

2 E al qual Abraam a l ha dait pér soua part la dezma dë tut: So nom a veul di prima re dë giustissia, e peui re dë Salem, cioè, re dë pass.

3 Sensa pare, sensa mare, sensa genealougia, avend nè prinsipi dë dì, nè fin dë vita, ma essend fait simil al Fieul d'Iddiou, a sta sacrificatour pér sempre.

4 Oura counsidere coum a l era grand coul al qual fin a Abraam l patriarcha a l ha dait la dezma dël butin.

5 Pérché èn quant a coui d'i fieui dë Levi ch'a ricevou la sacrificatura, a l han bensi un'ourdinansa pér pié la dezma al popoul secound la legge, cioè, ai so fratei, bin ch'a siou surti dai ren d'Abraam.

6 Ma coul ch'a l è nen countà ènt l'istessa stirpe chë lour, a l ha pià la dezma a Abraam, e a l ha benedet coul ch'a l avia le proumesse.

7 Oura, sensa dubi, coul ch'a l è l'inferior a l è benedet da coul ch'a l è 'l pi grand.

8 E ènsi-ssi a soun i omni mourtai, ch'a piou le dezme; ma ènsila, a l è coul dël qual a së rend testimouniansa ch'a l è vivent.

9 E, pér manera dë parlé, anche Levi ch'a pia dë dezme, a l è stait decimà èn Abraam.

10 Pérché a l era èncoura ènt i ren dë so pare, quand

CAP. VII.

Melchisedech a l è vénù-ie al incountr'.

11 Së dounque la perfesioun a fussa trouvà-sse ént la sacrificatura levitica (pérché a l è souta chila chè l popoul a l ha ricevù la legge), che bësogn i eré-lou apress dë lon ch'a i vèneissa fora un autr' sacrificatour secound l'ourdin dë Melchisedech, e ch'a fussa nen dit secound l'ourdin d' Aaron ?

12 Oura la sacrificatura es-send cambià, a l è necessari ch'a i sia décò un cambiament dë legge.

13 Pérché coul riguard al qual coule cose a soun dite, a aparten a un autre tribù, dë laqual a i è pa nèssun ch'a l abbia sërvì al altar.

14 Pérché a l è evident chë Nossëgnour a l è vénù da la tribù dë Giuda, riguard a la-qual Mose a l ha dit niente dë la sacrificatura.

15 E lolì a l è tantou pi in-ccountestabil, ch'un aut sacri-ficatour, a la soumiliansa dë Melchisedech, a l è sussità;

16 'L qual a l è nen stà-lou fait secound la legge dël coumandament carnal; ma se-cound la poutensa dë la vita ch'a peris nen.

17 Pérché a i rend sta tes-timouniansa: Të seus sacri-ficatour eternament, secound l'ourdin dë Melchisedech.

18 Oura a së fa una aboulis-siouн dël coumandament ch'a l ha precedù, pérché dë soua

deboulëssa, e pérché ch'a pou-dia nen proufité.

19 Pérché la legge a l ha mënà niente a la perfessioun; ma a l è lon ch'a l è stait introdout pér désoura; una pi bouna speransa, mediante laqual i s'avësinouma da Diou;

20 Tantou pi éncoura ch'a l è nen stait sensa giurament. Ma coui là a soun stait fait sacrificatour sensa giurament;

21 Ma coust-ssi a l' è stà-lou coun giurament, da coul ch'a l ha di-ie: 'L Sëgnour a l'ha giurà-lou, e a së n'a pen-tirà nen; tè seus sacrificatour eternament secound l'ourdin dë Melchisedech.

22 A l è d'una alleansa moutouben pi ecceleta, chë Gesu a l è stait fait sigurtà.

23 E en quant ai sacrificatour, a l ha fà-ne diversi, pér-ché chë la mort a i émpedia dë duré sempre.

24 Ma coust-ssi, pérché ch' a dura eternament, a l ha una sacrificatura perpetua.

25 E décò pérché dë lon a peul salvé pér sempre coui ch'a s'avësinou d'Iddiou pér meso dë chiel, vivend sempre pér intercedi pér lour.

26 Oura a ne counvénia d' avei un tal souvrان sacrificatour, sant, innoucent, sensa maccia, separà dai pecatour, e elevà al désoura d'i ciei;

27 Ch'a l aveissa nen da bësogn, parei d'i souvrان sacri-ficatour, d'ouffri tutti i dì dë sacrifissi, prima pér i so péca,

e peui pér coui dël popoul, pérché a l ha fait lolà una volta, essend-se ouffert chiel istess.

28 Pérché la legge a counstituis souvran sacrificatour d'omini deboul ; ma la parola dël giurament ch'a l è stait fait apress dë la legge, 'l Fieul, ch'a l è counsacrà pér sempre.

CAP. VIII.

D'i souvran sacrificatour levitich ; la dignità dël sacerdossi dë Gesu-Crist sù la soua d'lour ; proumessu d'Iddiou riguarda la neuva alleansa.

L COMPENDIO dë nost dés-cours, a l è : I l ouma un souvran sacrificatour tal, ch'a l è assëtä a la dritta dël trono dë la Maestà ént i ciei,

2 Ministr dël santuari, e dël ver tabernacoul, chë 'l Ségnour a l ha eret e nen i omuni.

3 Pérché tut souvran sacrificatour a l è ourdinà pér ouffri dë doun e dë sacrifissi, én counseguensa a l è neces-sari chë coust-ssi décò a l abbia avù queicosa da ouffri.

4 Atteso chë s'a fissa sù la terra a saria nen sacrificatour, mentre ch'a i saria d'i sacrificatour ch'a offrou d'i doun secound la legge ;

5 I quai a fan 'l sérvissi ént 'l leug ch' a l è mac l'imagine e l'oumbra dë le cose celest, secound ch'Iddiou a l' ha dilou a Mose, quand a dévia terminé 'l tabernacoul : Oura guarda ben, a l ha di-ie, dë fé tutte le cose secound 'l moudel ch'a l è stà-te moustrà sù la mountagna.

6 Ma adess 'l ministeri ou-ténù a l è d'outan pi eccelestant, ch'a l è mediatour d'una alleansa pi ecceleanta, ch'a l è stabilia souta dë proumesse pi boune;

7 Pérché s'a fissa stà-ie niente da di a la prima, a së saria mai sërcà-sse leug a una secounda.

8 Pérché censurand-ie a l ha di-ie : Eccou, i di a venérant, a dis 'l Ségnour, ch'i tratereu coun la ca d'Israel, e coun la ca dë Giuda, una neuva alleansa ;

9 Nensemound l'alleansa ch'i l heu tratà coun i so pare, 'l dì ch'i l heu pià-ie pér man pér gravé-ie d'ent le terre d'Egit, pérché a l han nen perseverà ént mia alleansa ; ounde i heu déspesià-ie, a dis 'l Ségnour.

10 Ma eccou l'alleansa ch'i tratereu dop dë coui dì lì coun la ca d'Israel, a dis 'l Ségnour : I buttéreu mie leggi ént so intendiment, e i scrivéreu ént i so cœur ; e i sareu so Diou, e a saran mè popoul.

11 E ognidun a insegnèrà nen so prossim ; nè ognidun so fratel, disand : Counos 'l Ségnour ; pérché a mè con-nosséran tutti, dal pi pécit fin al pi grand dë lour.

12 Pérché i sareu apasià riguard a soue ingiustissie, e i m'arcordéreu pi nen d'i so pécà, nè dë soue iniquità.

13 Èn disand una neuva, a l ha rendù la prima veia ; oura lon ch'a diventa vei e antic, a l è vésin d'essi abouli.

CAP. IX.

CAP. IX.

Paragou dël santuari e dël sacerdossi dël vei e dël novo testament.

L PRIM tabernacoul a l'avia dounque d'ourdinanse regard al culto divin, e un sanctuari terrest.

2 Pérché a s'è coustruisse un prim tabernacoul, ciamà 'l leug sant, ènt 'l qual a i era 'l candèle, e la taula, e i pan dë propousissiou.

3 E dop 'l secound vel 'l tabernacoul, ciamà 'l leug santissim :

4 Avend un turiboul d'or, e l'arca dë l'alleansa, intierament cuverta d'or tut d'en-tourn, ènt laqual a i era l'urna d'or doua ch'a i era la manna; e la vérga d'Aaron ch'a l'avia flouri, e le taule dë l'alleansa.

5 E al désoura dë l'arca a i era i cherubin dë gloria, fasand ombra al propissiatori ; dë lequai cose a fa nen da bésogn adess dë parlé-ne èn detai.

6 Oura coule cose essend disposte coussi, i sacrificatour a entrou ben sempre ènt 'l prim tabernacoul pér adempi 'l sérvissi;

7 Ma l'souvrant sacrificatour soul a entra ènt 'l secound una volta a l'ann, nen sensa sang, 'l qual a offr pér chiel istess, e pér i delit dël popoul ;

8 L'Spirit Sant dasand a counossi coun lon, chë la stra d'i leug sant a l'era èncouranen manifestà, mentre chë 'l prim tabernacoul a l'era èn-

coura èn pè, 'l qual a l'era una figura pér 'l temp d'an-loura ;

9 Durant 'l qual a s'ouffria dë doun e dë sacrifissi ch'a poudiou nen santifiché la counsciensa dë coul ch'a fasia 'l sérvissi,

10 Ourdinà soulement èn vivande, èn buvande, èn diverse ablussioun, e èn sirimonie carnai, fin al temp chë lolì a saria couret.

11 Ma Crist essend vénù souvrant sacrificatour d'i beni a véri, pér meso d'un tabernacoul pi eccelet e pi perfet, ch'a a l'è nen fait coun la man, cioè, ch'a sia dë coula strutura.

12 A l'è entrà una volta ènt i leug sant coun so propri sang, e nen coun 'l sang d'i vitei o d'i bouc, dop d'avei outénù una redensioun eterna.

13 Pérché sè 'l sang d'i tor e d'i bouc, e la sénér dë la vitela, dë laqual a sè fa aspersioun, a santifica, èn quant a la purità dë la carn, coui ch'a soun impur ;

14 Quanto pi 'l sang dë Crist, 'l qual pér l'Spirit eterno a s'è ouffert chiel istess a Diou sensa néssuna maccia, purificchèr-lou vosta counsciensa dë le opere morte, pér sérvi 'l Diou vivent !

15 A l'è pérché dë lon ch'a l'è mediatour dël testament neuv, afin chë la mort intér-vénand pér 'l riscat dë le trasgressioun ch'a l'erou souta 'l

prim testament, coui ch'a soun ciamat a riceivou la proumessat dë l'ereditat éterna.

16 Pérché doua ch'a i è un testament, a bësogna chë la mort dël testatour a intervena;

17 Pérché a l è pér la mort ch'un testament a l è rendù valid, da già ch'a l ha éncoura nêssun effet mentre chë 'l testatour a viv.

18 A l è pérchë dë lon chë'l prim istess a l è nen stait counfirmà sensa dë sang.

19 Pérché dop chë Mose a l ha avù let a tut 'l popoul tutti i coumandament dë la legge, avend pià 'l sang d'i vitei e d'i bouc, coun d'acqua e dë lana tinta ën scarlat, e d'issopo, a l ha fâ-ne aspersioun sù 'l liber, e sù tut 'l popoul;

20 Èn disand: Coust a l è 'l sang dël testament, 'l qual Iddiou a l ha ourdinà-ve.

21 A l ha déçò fait aspersioun dël sang sù 'l tabernacoul, e sù tutti i vass dël sérvissi.

22 E quasi tutte le cose seound la legge a soun purificà coun 'l sang; e sensa spargiment dë sang a së fa nêssuna remissiou.

23 Dounque a l ha bësougnà chë le cose ch'a rapresentavou coule ch'a soun ai ciei, a fussou purificà coun dë cose parie; ma le celest coun dë sacrifissi pi eccelet chë ne coui lì.

24 Pérché Crist a l è nen

éentrà ént i leug sant fait coun la man, ch'a l erou dë figure ch'a courispoundiou ai veritabil; ma ént 'l ciel istess, afin dë coumpari adess pér noui dënans a Iddiou.

25 Nen ch'a s'offra diverse volte chiel istess, coum 'l souvran sacrificatour a entra ént i leug sant ogni ann coun un aut sang;

26 (Diversament a bësognëria ch'a l aveissa pati diverse volte da la foundassioun dël mound); ma adess ént la counsoumassioun d'i secoul a l è coumpars una soul volta pér l'aboulissioun dël péca, mediante 'l sacrifissi dë se stess.

27 E coum a l è stabili ch'i omini a meuirou una soul volta, e dop dë lon 'l giudissi;

28 Pér l' istess déçò Crist essend stait ouffert una soul volta pér l'évé i péca dë diversi, a coumparirà una seconde volta sensa péca, pér la salute dë coui ch'a lou spetou.

CAP. X.

*La legge a l avia mao l'oumbra d'i beni a vëni,
Genu-Crist a l ha riscatà-no pér sempre.*

PÉRCHÉ la legge avend l'oumbra d'i beni a vëni, e nen la viva imagine dë le cose, a peul mai, coun l' istessi sacrifissi ch'a s'offrou countinuament ogni ann, santificé coui ch'a i soun dedicà.

2 Diversament l'avrië-ne pa cessà d'essi ouffert, mentre i sacrificatour essend una volta

CAP. X.

purificà, a l'avriou pi nen avù nèssuna counsciensa dë pècà ?

3 Oura a i è ént lon una coumemourassioun d'i pècà, rinouvat d'ann in ann.

4 Pérché a l è impoussibil chè 'l sang d'i tor e d'i bouc a leva i pècà.

5 A l è pérché dë lon ch'èn-trand ént 'l mound a dis : Té l has voulusù nèssun sacrifissi nè oublassioun ; ma té l has adatà-me un corp.

6 Té l has pià nèssun piasi ai olocausti, nè a l'oublassioun pér 'l pècà.

7 Anloura i heu dit : Eccou, i venou ; a l è scrit dë mi èn prinsipi dël liber : Ch'i fassou, o Diou ! toua voulountà.

8 Avend dit prima : Té l has nen voulusù dë sacrifissi, nè d'oufferte, nè d'olocausti, nè d'oublassioun pér 'l pècà, e t'has nen pià-ie piasi, lequai cose a soun oufferte secound la legge ; anloura a l ha dit : Eccou, i venou pér fé, o Diou ! toua voulountà.

9 A leva 'l prim, afin dë stabili 'l secound.

10 Oura a l è pér coula voulountà ch'i souma santificà, pér meso dë l'oublassioun ch'a l è staita faita una soul volta dël corp dë Gesu-Crist.

11 Tut sacrificatour dounque a assist ogni dì, amistrand, e ouffrand souvens l'istessi sacrifissi, ch'a peulou mai lèvé i pècà.

12 Ma coust-ssi avend ouf-

fert un soul sacrifissi pér i pècà, a s'è assétà-sse pér sem-pre a la drittà d'Iddiou ;

13 Aspettand lon ch'a i resta ; ch'i so inimis a siou buttà pér 'l marcia-pè d'i so pè.

14 Pérché coun una oublas-sioun soula, a l ha counsacrà pér sempre coui ch'a soun sanctificà.

15 E a l è dëcò lon chë l' Spirit Sant a n'acerta ; pérché dop d'avei dit prima :

16 A l è cousta l'alleansa ch'i fareu coun lour dop dë coui dì ènsili, a dis 'l Sègnour, a l è ch'i buttéreu mie leggi ént i so cœur, e i scrivéreu ént i so intendiment ;

17 E i m'arcordéreu pi nen d'i so pècà, nè dë soue iniquità.

18 Oura doua ch'i pècà a soun pérdonà, a i è pi nen oublassioun pér 'l pècà.

19 Dounque, mei fratei, da già ch'i ouma la libértà d'entré ént i leug sant pér 'l sang dë Gesu ;

20 La stra neuva e vivent ch'a l ha counsacrà-ne ; pér 'l vel, cioè, pér soua propria carn ;

21 E un gran sacrificatour stabili sù la ca d'Iddiou ;

22 Avésinoum-se da chiel coun un cœur sincer, una fede stabil, avend i cœur purificà da cattiva counsciensa, e 'l corp lavà d'acqua poulida ;

23 Riténouma la proufesioun dë nostra speransa sensa variassioun ; pérché coul ch'a

I ha fait le proumesse, a l è fedel.

24 E piouma guarda un a l'aut, afin d'eccité-ne a la carità, e a le boune opere;

25 Chitand nen neste adunanse, coum queicadun a n' han la coustuma, ma esourtand-ne, e lolì, d'outan pi, ch'i vède a avésiné-sse 'l dì.

26 Pérché s'i pécouma voulontariament dop d'avei ricevù la counoussensa dë la verità, a i resta pi nêsson sacrifissi pér i péca;

27 Ma una aspetassioun terribil dë giudissi, e l'ardour d'un feu ch'a dev divouré i aversari.

28 Së queicadun a l avia dëspresià la legge dë Mose, a muria sensa misericordia, sù la depousissioun dë doui o dë tre testimoni.

29 Dë quantou peggior tourment pense-ve ch'a sarà giudicà degn coul ch'a l avrà buttà souta i pè 'l Fieul d'Iddiou, e ch'a l avrà guardà coum una cosa profan 'l sang dë l'alleansa, pér 'l qual a l era stait santificà, e ch'a l avrà oultragià l' Spirit dë grasia?

30 Pérché i counoussouma coul ch'a l ha dit: A l è a mi ch'a aparten la vendetta, e i restituireu, a dis 'l Ségnour. E éncoura: 'L Ségnour a giudicherà so popoul.

31 A l è una cosa terribil dë casché ént le man dël Diou vivent.

32 Oura arciamè a vosta memoria i dì precedent, durant i quai, dop d'essi stait illuminà, i l eve soustènù un gran coumbat dë patiment;

33 Essend stait da una part espost a la vista dë tut 'l mound coun d'oprobri e d'afflissioun; e da l'autra avend pià part coun coui ch'a l han suffert d'indeguità parie.

34 Pérché i si décò stait partecipi dë l'afflissioun dë mie cadene, e i eve accetà coun allegria 'l roubalissi d'i vosti beni; savend ént voui istess ch'i l avi ént i ciei dë beni pi boun, e permanent.

35 Perdi nen coula fêrmessa ch'i l eve fait vèdi, e ch'a sarà ben ricompensà;

36 Pérché il eve bësogn dë passiensa, afin chë dop d'avei fait la voulountà d'Iddiou, i riceive la proumessà.

37 Pérché éncoura un po dë temp, e coul ch'a dev véri, a venéra, e a tarderà nen.

38 Oura 'l giust a vivrà dë la fede; ma së queicadun a s'artira, mia anima a pia nêsson plasi ént chiel.

39 Ma noui i së piouma guarda dë schivié-sse; a saria nosta perdissioun; ma i perseverouma ént la fede, pér la salute dë l'anima.

CAP. XI.

Dë l'efficacia dë la fede vivificant e giustificant, e vari esempi dël testament vei.

OURA la fede a rend presente le cose ch'un spera, e a l

è una dimoustrassioun dë coule ch'un ved nen.

2 Pérché a l è pér meso dë chila ch'i antic a l han outé-nù testimouniansa.

3 Pér la fede i savouma ch'i secoul a soun stait regoulà da la parola d'Iddiou, dë manera chë le cose ch'a së vëdou, a soun nen staite faite da dë cose ch'a füssou visibil.

4 Pér la fede Abel a l ha ouffert a Diou un sacrificissi pi boun chë ne Cain, e pér meso dë chila a l ha outenù la testimouniansa d'essi giust, pérché ch'Iddiou a rendia testimouniansa d'i so doun; e chiel, essend mort, a parla énoura pér meso dë chila.

5 Pér la fede Enoch a l è stait elevà sù, pér nen passé pér la mort; e a l è nen stait trouvà, pérché ch'Iddiou a l' avia elevà-lou sù; pérché prima ch'a fussa elevà, a l ha outenù la testimouniansa d'essi stait agreabil a Diou.

6 Oura a l è impoussibil d'essi-ie agreabil sensa la fede; pérché a bësogna chë coul ch'a ven da Diou, a crëda ch'Iddiou a l è, e ch'a l è l' rímuneratour dë coui ch'a lou sercou.

7 Pér la fede, Noe essend stait divinament avërti dë le cose ch'a së vëdou énouran, a l ha témù, e a l ha fabricà l'arca pér la counser-vassion dë soua famia, pér laqual *arca* a l ha coundana l'mound, e a l è stait fait erede

dë la giustissia ch'a l è secound la fede.

8 Pér la fede Abraam es-send ciama, a l ha ubbidi, pér èndé ént 'l pais ch'a dévia riceivi en eredità, e a l è parti sensa savei doua ch'a èndeissa.

9 Pér la fede, a l ha abità 'l pais ch'a l era stà-ie proumes, coum s'a l aveissa nen apartenù-ie, stasand souta dë tende coun Isaac e Giacob, ch'a l erou eredi èensem a chiel dë l'istessa proumesssa.

10 Pérché a spétava la sità ch'a l ha dë foundamente, e dë laqual Iddiou *a l* è l'architet, e 'l foundatour.

11 Pér la fede décò Sara a l ha ricevù la virtù dë concepi un fieul, e a l ha parturi fora d'età, pérché ch'a l era persuasa chë coul ch'a l avia proumëtu a l era fedel.

12 A l è pérché dë lon chë da un soul, e chiel ansi mort, a i è nassù-ie *una moltitudine* ugual a le steile dël ciel, e a la sabbia ch'a l è en riva dël mar, ch'a së peul nen numeré-sse.

13 Tutti coui lì a soun mort ént la fede, sensa avei ricevù le proumesse; ma a l han vëdù-ie da lountan, crëdùe, e salutà, e a l han fait proufession d'essi fourëste e viagiatour sù-la terra.

14 Pérché coui ch'a tenou coui dëscours a fan vëdi cia-riarament ch'a sercou énoura la patria.

15 E sicuurement, s'a l aveissou tournà ciamé a soua memoria coula da doua a l erou surti, a l aviou dë temp pér tourné-ie.

16 Ma a n'a desideravou una mei, cioè, la celest; a l è pérché dë lon ch'Iddiou a guarda nen coum una ounta d'essi ciamà so Diou, pérché ch'a l avia preparà-ie una sità.

17 Pér la fede, Abraam esend buttà a la preuva, a l ha ouffert Isaac; coul, ch'a l avia ricevù le proumesse, a l ha ouffert fin a so fieul unic;

18 Riguard al qual a l era stà-ie dit: I dissendent d' Isaac a saran toua vera pousterità;

19 Avend stimà ch'Iddiou a poudia anche rissussité-lou dai mort; e a l è stà-ne una specie dë *risurressioun*, la manera ch'a l'ha tournà-lou ricuperé.

20 Pér la fede Isaac a l ha dait a Giacob e a Esau una benedissioun ch'a riguardava l'avèni.

21 Pér la fede Giacob muriand a l ha benedet ciaschedun d'i fieui dë Giusep, e a s'è prousternà-sse, essend apougià sù la sima dë so bastoun.

22 Pér la fede Giusep muriand a l ha fait mensioun dë la surtia d'i fieui d'Israel, e a l ha dait un'ourdin riguard ai so os.

23 Pér la fede Mose essend nassù a l è stait strémà tre

meis da so pare e da soua mare, pérché ch'a l era una bellissima masëna, e a l han nen témù l'edit del re.

24 Pér la fede Mose essend già grand, a l ha rifudà d'essi ciamà fieul dë la fia dë Faroun;

25 Essend-ie pi car d'essi afflit coun 'l popoul d'Iddiou, chë ne dë godi pér un po dë temp ént 'l péca;

26 Avend stimà chë l'oprobrio dë Crist a l era un tesor pi grand chë ne le richesse dë l'Egit; pérché ch'a l avia riguard a la rimunerassioun.

27 Pér la fede a l ha chittà l'Egit, nen avend témù 'l furor dël re; pérché a l è stait ferm, coum védand coul ch'a l è invisibil.

28 Pér la fede a l ha fait la pasqua e l'aspersioun dël sang, afin chë coul ch'a massava i prim-genit, a toucheissa nen isò.

29 Pér la fede a l han traversà 'l mar Rouss, coum pér un leug suit; laqual cosa i Egessian avend voulsù prouvé a soun stait énghioti.

30 Pér la fede le muraie dë Jerico a soun cascà, dop ch'un ha avù-ne fait l'gir durant sett dì.

31 Pér la fede Rahab l'ospitalera a l ha nen peri éensem ai incredul; avend ricevù én pass i esploratour.

32 E cosa dirai-ne dë pi? Pérché a më manchérà 'l temp, s'i veui parlé dë Gedeon, dë

CAP. XII.

Barac, dë Samson, dë Jefste, dë David, dë Samuel, e d'i proufeta,

33 I quai pér la fede a l han coumbattù i regni, a l han esercità la giustissia, a l han outénù le proumesse, a l han sarà le goule d'i leoun,

34 A l han déstissà la forsa dël feu, a l han scapà l tai dë le spa; da malavi a soun di-ventà vigourous; a soun mou-strà-sse fort ént la bataia, e a l han buttà en fuga le armade d'i fourête.

35 Le done a l han ricuperà i so mort pér meso dë la risurressioun, d'aiti a soun stait dis-teis ént l tourment, curand-se nen d'essi libera, afin d'outéni la pi bouna risurressioun.

36 E d'aiti a soun stait but-tà a la preuva coun dë scherni e pér dë bote, pér dë cadene, e pér la présoun.

37 A soun stait lapidà, a soun stait rëssìà, a l han suffert dë preuve rudie, a soun stait buttà a mort pér l tai dë la spa; a soun stait errant énsà e énlà vësti coun dë pei dë moutoun e dë crave, ridout a la miseria, afflit, tourmentà;

38 D'i quai l mound a l era nen degn: errand ént i désert, e ént le mountagne, ént le ca-verne, e ént i përtus dë la terra.

39 E bin ch'a siou tutti stait coumendevoul pér soua fede, però a l han nen ricevù la proumessà;

40 Iddiou avend disposit

queicosa dë pi boun pér noui; dë manera ch'a soun nen pér-vénù a la perfessioun sensa noui.

CAP. XII.

Prerogative dël testament neuv; esourtassiuon a souffri tut pér Gesu-Crist e a so esempi.

DOUNQUE noui aiti décò, da già ch'i souma énvironà da una si gran nuvoula dë tes-timoni, campand via ogni caric, e l péca ch'a n'envéluppa tant facilment, prousegu-iouma costantement la coursà ch'a n'è proposta;

2 Pourtand i eui sù Gesu, 'l cap e 'l counsumatour dë la fede, 'l qual en vece dël piasti ch'a goudia, a l ha suffert la crouss, avend dëspresià la ounta, e a s'è assëtä-sse a la drittà dël trono d'Iddiou.

3 Dounque counsidere at-tentament coul ch'a l ha suffert una tal countradissioun da la part d'i pecatour countra chiel istess, afin ch'i succoube nen pér-dand courage.

4 I l avi éncoura nen resis-tù fin al sang en coumbattand countra l péca;

5 E però i l avi dézmentià l'esourtassiuon ch'a s'indirissa a voui aiti coum ai so fieui, disand: Mè fieul, dëspresia nen l castig dël Sëgnour, e perdë-te nen dë courage quand té seus couret da chiel.

6 Pérché l Sëgnour a cas-tiga coul ch'a ama, e a usa l fouet coun tut fieul ch'a ri-conos pér sò.

7 S'i supporte l castig, Id-

diou a së presenta a voui coum ai so fieui; pérché qual è-lou 'l fieul chë 'l pare a castiga nen?

8 Ma s'i si sensa castig al qual tutti a partecipou, i si dounque dë fieui supost, e nen legitim.

9 E da già chë nosti pare, secound la carn, a l han castigà-ne, e chë malgrado lon i l ouma rispetà-ie, saroum-ne pa moutouben dë pi soutoumes al Pare d'i spirit? e i vivrouma.

10 Pérché riguard a coui lì, a ne castigavou pér un po dë temp, secound soua voulountà; ma coust-ssi a ne castiga pér nost proufit, afin ch'i partcipou a soua santità.

11 Oura ogni castig a sémia nen sù l moument un piasi, ma una pena; ma apress a proudu un frut pacific dë giustissia a coui ch'a soun esercità pér coul meso.

12 Rafermi dounque voste man ch'a soun deboul, e i gënoui vacilant.

13 E fe i vieui drit ai vosti pè; afin chë coul ch'a vacila a seurta nen da la stra, ma pitost ch'a sia emendà en pien.

14 Ricerche la pass coun tutti, e la santificassioun, sensa laqual nëssun a vëdrà 'l Ség-nour;

15 Piand guarda chë nëssun a vë priva dë la grassia d'Id-diou; chë queich radix amara poussand fora a v'intourbida, e chë diversi a restou coun-taminà da chila.

16 Chë nëssun a sia forniciatour, o profano, parei d' Esau, 'l qual pér una pitansa a l ha vendù so droit dë primo-genitura.

17 Pérché i savi chë, bin ch'a desidereissa peui d'eredité la benedissioun, a l è stait ripuls; pérché a l ha nen trouvà leug al pentiment, malgrado ch'a l'aveissa ciamatà la coun lacrime.

18 Pérché i si nen vénù a una mountagna ch'a peussa touché-sse coun la man, nè al feu ardent, nè al turbine, nè a l'ouscurità, nè a la tempesta;

19 Nè al rimboumb dë la troumbëtta, nè a la vouss dë le parole, laqual, coui ch'a la sentiou a l han pregà chë la parola a i fissa pi nen indrißà;

20 Pérché a poudiou nen soustèni lon ch'a i era intimà; së anche una bestia a touca la mountagna, a sarà lapidà, oppura travërsà da una fleccia.

21 E Mose, talment a l era terribil lon ch'a parëssia, a l ha dit: I soun tut spaventà, e i n'a tramoulou tut.

22 Ma i si vénù a la mountagna dë Sion, e a la sità dël Diou vivent, a la Gerusalem celest, e a le miliaia d'angel,

23 E a l'adunansa e a la ciesa d'i prim-genit ch'a soun scrit ént i cieï, e a Diou ch'a l è l giudisse dë tutti, e ai spirit d'i giust santificà;

24 E a Gesu, 'l mediatour dë la neuva alleansa, e al sang

CAP. XIII.

dë l'aspersiouun, ch'a dis dë cose pi boune chë ne Abel.

25 Pie guarda dë désprésie coul ch'a parla; pérché së coui ch'a désprésiaou coul ch'a parlava sù la terra, a soun nen scapà, i sarouma castigà moutouben dë pi, s'i voul-touma le spale ai ciei.

26 Dél qual la vouss a l ha scos anloura la terra; ma riguard al temp present, a l ha fait sta proumessà, disand: I scotëreu éncoura una volta nen mac la terra, ma décò l ciel.

27 Oura, éncoura una volta, a veul di l'aboullioun dë le cose instabil, coum artefaite, afin chë coule ch'a soun immutabil a stagou;

28 Dounque, ténand-se al regno ch'a peul nen essi scos, counservouma la grassia pér laqual i sérviou Iddiou, dë manera ch'i i siou agreabil coun rispet e coun timour.

29 Pérché décò nost Diou a l è un feu counsumant.

CAP. XIII.

Avis sur la vita orëstiana e la pura doutrina.

CHÈ la carità fraterna a së mantena.

2 Dézmentie nen l'ospitalità; pérché pér so meso queicadun a l han allougià d'i angel, savend-ne dë nen.

3 Arcourde-ve d'i présoune, coum i fusse én présoun éensem a lour; e dë coui ch'a soun maltratà, coum essend voui istess dë l'istess corp.

4 'L matrimoni a l è onou-revol tra tutti, e 'l let sensa delit; ma Diou a giudichèrà i fornicatour e i adulteri.

5 Chë vosti cœur a siou sensa avarissia, countentand-ve dë lon ch'i l avi adess; pérché chiel istess a l ha dit: I tê lassereu nen, e i t'abbandoun-creu nen.

6 Dë manera ch'i poudouma di coun fiducia: 'L Sëgnour a m'è in agiut; e i téméreau nen lon chë l'om a poudria fé-me.

7 Arcourde-ve d'i vosti coundoutour, ch'a l han pourtâve la parola d'Iddiou, e imite soua fede, counsiderand qual a l è staita la fin dë soua vita.

8 Gesu-Crist a l è stait l'istess ier e éncheui, e al l'è décò eternament.

9 Lasse-ve nen mënè énsà e énlà da dë doctrine diverse e fourèstere; pérché a l è boun chë l cœur a sia counfourtà da la grassia, e nen dai cibi, i quai a l han proufità niente a coui ch'a soun affessiounassie.

10 I l avouma un altar dël qual, coui ch'a servou ént 'l tabernacoul, a l han nen la facoultà dë mangé.

11 Pérché i corp dë le bestie, dë lequai 'l sang a l è pourtâ pér 'l péca dal souvran sacrificatour ént 'l santuari, a soun brusà fora dël campament.

12 A l è décò pérché dë lon chë Gesu, afin dë santifiché 'l popoul pér meso dë so propri

sang, a l ha suffert fora dë la porta.

13 Surtouma dounque vers dë chiel fora dël campament, pourtant so oprobrio.

14 Pérché i l avouma nen énsi-ssi néssuna sità permanent; ma i ricercou-ma coula ch'a l è a véri.

15 Ouffrouma dounque pér meso dë chiel sempre a Diou un sacrificissi dë lode, cioè, 'l frut d'i laver, counfessand 'l sonom.

16 Oura dézmentie nen la beneficensa e dë fé part d'i vosti beni; pérché Iddiou a pia piasti a dë sacrificissi parei.

17 Ubbidi a vosti coundoutour, e essi-ie soutoumes, pérché a vigilou par voste anime, coum douvend-ne rendi count; afin ch'a fassou lon coun allegria, e nen coun regret; pérché loll a vë proufitéria nen.

18 Preghe pér noui; pérché i së persuadouma ch'i l ouma una bouna counsciensa, desiderand dë compourté-sse ounestament coun tutti.

19 E i vë pregou coun maggiour instansa éncoura dë fé lou, pér ch'i vë siou restitui pi prest.

20 Oura 'l Diou dë pass, ch'a l ha tournà méné d'en mes ai mort 'l gran pastour dë le pecore, pér 'l sang dë l'alleansa eterna, Nossègnour Gesu-Crist;

21 A vë renda perfet én tutta bouna opera, pér fé soua voulountà, fasand ént voui lon ch'a i pias pér Gesu-Crist; al qual sia gloria ai secoul d'i secul. Amen!

22 Décò, mei fratei, i vë pregou dë suppourté la parola d'esourtassioun; pérché i l heu scrivù-ve én poche parole.

23 Il eve da savei chë nost fratel Timoteo a l è stait liberà; i vë vëdrai coun chiel, s'a ven prest.

24 Salute tutti i vosti coundoutour, e tutti i sant; coui d'Italia a vë salutou.

25 Chë la grassia a sia coun tutti voui. Amen!

LETTERA CATTOLICA DË SAN GIACOU,

APOSTOUL.

CAP. I.

L'afflission, la preghiera, la tentassion, la parola d'Iddiou, e la religioun pura.

GIACOU, sërvitour d'Iddiou, e dël Sëgnour Gesu-Crist, a le doudess tribù disperse, salute!

2 Mei fratei, garde coum un souget dë vera allegria quand i sarì espost a varie preuve;

3 Savend chë la preuva dë vosta fede a proudu la passienza.

4 Ma bësogna chë la passienza a l'abbia una opera perfetta, afin ch'i sie perfet e coumpi, dë manera ch'a vë manca niente.

5 Chë së queicadun dë voui a manca dë saviëssa, ch'al la ciama a Diou, ch'a la da a tutti abboundantement, e ch'a la rimprovera a nëssun, e a i sarà daita;

6 Ma ch'al la ciama coun fede, sensa avei dë dubi; pérché coul ch'a dubita a l è simil a l'ounda dël mar, agità dal vent, e campà ënsà e enlà.

7 Oura ch'un om parei a së speta nen dë riceivi niente dal Sëgnour.

8 L'om doubi dë cœur a l è incoustant ènt tutte soue vie.

9 Oura chë l'fratel ch'a l è dë bassa coundissioun a së glourifica ènt soua elevassioun.

10 'L rich, al countrari, ènt soua bassa coundissioun; pérché a passerà coum 'l fiour dë l'erba.

11 Pérché a pena lèvà 'l soul ardent, l'erba a l è brusà, so fiour a casca e soua bélëssa a peris; coussi a passerà 'l rich coun tutte soue imprese.

12 Beato l'om ch'a supporta la tentassioun; pérché quand a sarà stait prouvà, a ricevrà la courouna dë vita, ch'Iddiou a l ha proumetù a coui ch'a lou amou.

13 Quand queicadun a l è tentà, ch'a dia nen: I soun tentà da Diou; pérché Iddiou a peul nen essi tentà dal mal, e décò a tenta nëssun.

14 Ma ognidun a l è tentà quand a l è tirà e aletà da soua propria councupissensa.

15 Peui quand la councupissensa a l'ha councepi, a parturis'l pêcà, e l' pêcà essend counsumà, a proudu la mort.

16 Mei carissim fratei, ingane-ve nen :

17 Tut 'l ben ch'a n'è dait, e tut doun perfet a ven d'ënsù, caland giù dal Pare d'i lum, ènt 'l qual a i è nen dë variassioun, nè oumbra dë cambiament.

18 A l'ha, dë soua propria voulountà, generà-ne pér la parola dë la verità, afin ch'i füssou coum i premissi dë soue creature.

19 Coussi, mei carissim fratei, chë tut om a sia prount ènt 'l scouté, lent ènt 'l parlé, e lent a la colera ;

20 Pérché la colera dë l'om a adempis nen la giustissia d' Iddiou.

21 Dounque, rinounsiand a tutta impurità, e a tutta superfluità dë malissia, ricevi coun doulcëssa la parola piantà ènt voui, laqual a peul salvé voste anime.

22 E butte èn esecussioun la parola, e scoute-la pa mac, inganand-ve voui istess coun dë descourss van.

23 Pérché së queicadun a scounta la parola, e a la butta nen èn esecussioun, a l'è simil a un om ch'a counsidera, ènt un spec, so moustas natural ;

24 E chë dop d'ëssi-se counsiderà se-stess, e ch'a s'è èndà-ssène, a l'ha subit démentià qual a fussa.

25 Ma coul ch'a l'avrà guardà drinta dë la legge perfetta dë la libërtà ; e ch'a l'avrà perseverà, nen essend un uditour sensa memoria, ma applicand-se a l'opera, coul lì a sarà fourtunà ènt lon ch'a l'avrà fait.

26 Së queicadun dë voui a së pensa d'essi religious, e ch'a tena nen soua lingua èn rëdna, seducend 'l so cœur, la religioun dë coul om a l'è vana.

27 La religioun pura e sensa maccia évers Iddiou e Pare, a l'è dë visité le vidoue e i orfani ènt soue afflissioun, e dë counsërvé-sse intato da le impurità dë coust mound.

CAP. II.

Dël risguard a le përsoune, e dë la fede sensa opere, morta ènt chila istessa.

MEI fratei, ste nen a avei la fede ènt nost glourious Ségnour Gesu-Crist, coun avei dë risguard a l'apparensa dë le përsoune.

2 Pérché s'a i entra ènt vosta adunansa un om ch'a porta un anel d'or, e ch'a sia vësti dë queich abit pressious ; e ch'a i entra dëcò queich pover, vësti dë queich abit gram ;

3 E ch'i abbie risguard a coul ch'a porta l'abit pressious, e ch'i i die : Ti, setë-te sì ou-nourevoulment ; e ch'i die al pover : Ti, ten-te lì drít, oppura setë-te sù mè marcia-pè ;

4 L'eve nen fait differensa ènt voui istess, e se-ve nen dë

CAP. II.

giudisse ch'i l'avi dë pensè in-giust?

5 Scoute, mei carissim fratei, Iddiou l'ha-lou nen elett i pover dë coust mound, ch'a soun rich ènt la fede, e eredi dël regno ch'a l'ha proumëtù a coui ch'a lou amou?

6 Ma i l'avi disounourà 'l pover. E però i rich v'ouprimè-ne nën, e vë fan-ne pa endé dënans ai tribunai?

7 E soun-ne pa lour ch'a bëstemioù 'l boun nom, ch'a l'è stait invoucà sù voui?

8 Chë së i ousserve la legge real, ch'a l'è secound la scriutura: T'améras to prossim coum ti istess, i fe bin.

9 Ma s'i l'eve risguard a l'apparensa dë le përsouue, i fe pëcà, e i si coundint da la legge coum dë trasgressour.

10 Oura chionque a l'avrà ousservà tutta la legge, s'a ven a fé pëcà da un soul *cant*, a l'è coulpevoul dë tut.

11 Pérché coul ch'a l'ha dit: Të coumèteras nen adulteri, a l'ha dëcò dit: Të masséras nen. Së dounque tê coumète nen adulteri, ma chë tê masse, tê seus trasgressour dë la legge.

12 Parle, e agi coum dé-vand essi giudicà da la legge dë la libertà.

13 Pérché a i sarà una coundana sensa misericordia sù coul ch'a l'avrà nen usà dë misericordia; íma la misericordia a lou butta al cuvert dë la coundana.

14 Mei fratei, cosa sërvirà-

lou a un ch'a dia ch'a l'ha la fede, s'a l'ha nen le opere? la fede pourrà-la salvé-lou?

15 E së 'l fratel o la sourela a soun dëspouia, e ch'a i manca lon ch'a i è necessari ogni dì pér vivi;

16 E chë queicadun dë voui a i dia: Ènde en pass, scaudeve, e mange fin ch'i n'abbie prou; e ch'i daghe nen le cose necessarie pér 'l corp, a cosa i sërvirà-lou lon?

17 Pér l'istess dëcò la fede, s'a l'ha nen le opere, a l'è morta ènt chila istessa.

18 Ma queicadun a dirà: Ti tê l'has la fede, e mi i l'heu le opere. Moustrë-me toua fede sensa le opere, e mi i té mous-réreu mia fede pér meso dë mie opere.

19 Të crëde ch'a i è un Diou soul, tê fas ben; i demoni a lou crëdou dëcò, e a tramoulou.

20 Ma, o om van! veus-tu savei chë la fede ch'a l'è sensa le opere a l'è morta?

21 Abraam, nost pare, l'è lou nen stait giustificà da soue opere, quand a l'ha ouffert so feul Isaac sù l'altar?

22 Vëdës-tu nen chë soua fede a agia coun soue opere, e ch'a l'è stait pér soue opere chë soua fede a l'è staita rendùa perfetta?

23 E chë dë coula manera a l'è staita adempia coula scriutura ch'a dis: Abraam a l'ha crëdù en Diou, e lolà a i è stàie imputà a giustissia; e a l'è stait ciamà amis d'Iddiou.

24 Guardedounque chë l'om a l è giustificà pér le opere, e nen mac pér la fede.

25 Ènt l'istessa manera Rahab l'ospitalera, è-la nen staita giustificà pér le opere, quand a l ha avù ricevù i inviati, e ch'a l ha avù ie buttà fora pér un'autra stra ?

26 Pérché sicoum 'l corp sensa l'spirit a l è mort, coussi la fede ch'a l è sensa le opere a l è morta.

CAP. III.

L'uso e l'abus dë la lingua. La saviëssa d'ènou e d'èngiù.

MEI fratei, proucure dë nen essi moutouben dë magister, savend ch'i ricevrouma una coundana pi granda.

2 Pérché i pécouma tutti ènt diverse cose ; së queicadun a péca nen èn parole, a l è un om perfet, e a peul anche tèni èn rëdna tut 'l corp.

3 Eccou, i buttouma ai cavai dë mors èn bouca, pér ch'a n'ubbidissou, e i ménouma dëssà e dèlà tut so corp.

4 Eccou décò i bastiment, bin ch'a siou tantou grand, e ch'a siou agità da la tempesta, a soun mënà dapértut ènsa e ènlà coun un pécit timoun, secound ch'a i pias a coul ch'a lou guida.

5 A n'è l'istess dë la lingua ; a l è un pécit membro, e però a së vanta dë gran cose. Eccou un pécit feu, quantou bosc avischë-lou nen ?

6 La lingua décò a l è un feu, un mound d'iniquità ; la lingua a l è tal tra i nosti

membri, ch'a countamina tut 'l corp, e a ènfiama 'l mound ch'a l è stait creà, essend chila istessa infiammà dal infern.

7 Pérché ogni specie dë bestie salvage, d'ousei, dë serp, e dë pess dël mar, a së domina, e a l è stait douminà da la natura umana.

8 Ma nessim om a peul nen douminé la lingua ; a l è un mal ch'a peul nen reprim-sse, a l è piena d'un yelen mountal.

9 Pér so meso i benediouma nost Diou e Pare ; e pér so meso i malediouma i omuni, fait a l'agine d'Iddiou ;

10 Da l'istessa bouca a i seurt la benedissioune e la maledissioune. Mei fratei, a bësogna nen chë le cose a vadou parei.

11 Una fountana campë-la da l'istessa ouvertura, 'l dous e l'amar ?

12 Mei fratei, un fiè peul-lou proudui d'ulive ? oppura una vis dë fig ? pér l'istess nessimuna fountana a peul nen campé d'acqua salà e doussa.

13 I è-lou tra dë voui queich om savi e intelligent ? ch'a fassa vëdi soue opere pér una bouna coundouta, coun doul-cëssa e saviëssa.

14 Ma s'i l avi una invidia amara e d'irritassioun ènt i vostri cœur, glourifiche-ve nen, e menti nen èn disounourand la verità.

15 Pérché coula a l è nen la saviëssa ch'a cala d'ènsù ; ma a l è terrest, sensual, e diabolica.

CAP. IV.

16 Pérché doua ch'a i è d'
invidia e d'irritassioun, énsili a
i è 'l disourdin, e tutta sort dë
mal.

17 Ma la saviëssa d'ënsù,
a l è en prim leug pura, e peui
pacifica, mouderà, tratabil,
piena dë misericordia, e dë
boun frut, criticand nen, e
sensa ipocrisia.

18 Oura 'l frut dë la giustissia
a së sémena ént la pass,
pér coui ch'a së dan a la pass.

CAP. IV.

*Dë la councouissenze e dë le querele ; dë
counossi 'l bon e dë nen fë-lou*

DA doua ven-ne tra dë voui
le dispute e le querele ?
L è-lou nen da voste councou-
pissense, ch'a coumbattou ént
i vosti membri ?

2 I desidere, e i l avi nen ;
i l eve una invidia mourtal, i
si gélous, e i peuli nen outéni ;
i litighe, i vë ciacote, e i l avi
nen, pérché ch'i ciame nen.

3 I ciame, e i riceve nen ;
pérché ch'i ciame mal, e pér
sërvì a vosti piasi.

4 Omini e done adulteri,
seve nen chë l'amicissia dël
mound a l è inimicissia countra
Iddiou ? coul dounque ch'a
vourrà essi amis dël mound, a
së rend inimis d'Iddiou.

5 Pense-ve chë la scritura
a parla en van ; l'Spirit ch'a l
ha abità ént voui, ha-lou in-
spirà-ve l'invidia ?

6 ANSI a vë da una pi gran
grassia ; a l è pérché dë lon
ch'a dis : Iddiou a resist ai

superbi, ma a fa grassia ai
umil.

7 Soutmëtë-ve dounque a
Diou. Resisti al demoni, e a
sé scapèrà da voui.

8 Avësine-ve da Diou, e a
s'avësinèrà da voui ; pecatour,
nëtie voste man ; e voui ch'i si
doubi dë cœur, purifiche vost
cœur.

9 Senti voste miserie, e la-
mente-ve e pioure ; chë vost
rie a së cambia en piour, e
vosta goi en tristëssa.

10 Umilie-ve en présensa
dël Ségnour, e a v'elevèrà.

11 Mei fratei, di nen dë
mal i un d'i aiti ; coul ch'a dis
dë mal dë so fratel, e ch'a
coundana so fratel, a dis dë
mal dë la legge, e a coundana
la legge : oura së tê coundane
la legge, tê seus nen l'ousser-
vatour dë la legge, ma 'l giu-
disse.

12 A i è un legislatour soul,
ch'a peul salvé e ch'a peul
perdi ; ti chi seus-tu, chë tê
coundane i aiti ?

13 Oura adess, voui ch'i
die : Endouma éncheui o dou-
man ént una tal sità, e stouma
énsili un ann, e negoussiou-
ie e guadagnouma ;

14 (Chë però i savi nen lon
ch'a i arrivèrà douman ; pérché
cos'è-la vosta vita ? sicurament
a l è mac un vapour ch'a coumpar
pér en po dë temp, e peui
ch'a së svanis) ;

15 In vece ch'i dëvie di :
Sé 'l Ségnour a veul, e s'i vi-
vouma, i farouma son e lon.

16 Ma adess i vë vante ènt i vosti pensè superbi; tutta miantaria dë coula natura a l è cattiva.

17 Dounque a i è dë pëcà ènt coul ch'a sa fë'l ben, e ch'a lou fa nen.

CAP. V.

Le richesse, la passiensa, la sincorità, le preghiere, e la confissiouн d'i pëcà.

OURA adess, voui aiti rich, pioure, e pousse dë gran cri ën causa d'i maleur ch'a van a casché-ve ados.

2 Voste richesse a soun marse; voste vëstimente a soun rusià dai verm.

3 Vost or e vost argent a l han 'l rusou, e coul rusou a sarà ën testimouniansa *countra* dë voui, e a divorerà vosta carn parei dël feu; i l avi èmbrounà un tesor pér i ultim dì.

4 Eccou, 'l salari d'i ouperari ch'a l han mëssounà vosti camp, e dël qual i l avi frodàie, a cria; e i cri dë coui ch'a l han mëssounà, a soun pérvenù a le ourie dël Sëgnour dë le armade.

5 I l eve vivù ènt le delissie sù la terra; i si dà-ve ai piasi, i l avi èmpí vosti cœur coum ènt un dì dë sacrifissi.

6 I l avi coundanà, e buttà a mort 'l giust, e a l ha nen fave resistensa.

7 Our dounque, mei fratei, spête coun passiensa fin a la vénùa dël Sëgnour; eccou, coul ch'a laboura a speta 'l frut pressious dë la terra, passientand, fin ch'a riceva la pieuva

dë la prima e dë l'ultima stagioun.

8 Voui aiti décò spête coun passiensa, e counfourte vosti cœur; pérché la venùa dël Sëgnour a l è vësina.

9 Mei fratei, lamente-ve nen i un d'i aiti, afin ch'i sie nen coundanà; eccou, 'l giudisse a së ten a la porta.

10 Mei fratei, pie pér esempi d'afflissiouн e dë passiensa i proufeti ch'a l han parlà ën nom dël Sëgnour.

11 Eccou, i stimouma beati coui ch'a l han pati; i l avi senti la passiensa dë Giob, e i l eve védù la fin dël Sëgnour; pérché 'l Sëgnour a l è pien dë coumpassioun, e misericordious.

12 Oura souvra tut, mei fratei, giure nen nè pér 'l ciel, nè pér la terra, nè qualunque autr' giurament; ma chë vost si, a sia si, e vost no, no; afin ch'i casche nen ènt la coundanssioun.

13 I è-lou queicadun tra dë voui ch'a patissa? ch'a prega. I è-lou queicadun ch'a l abbia l'spirit countent? ch'a canta dë salm.

14 I è-lou queicadun tra dë voui ch'a sia malavi? ch'a ciama i ansian dë la ciesa, e ch'a pregou pér chiel, e ch'al lou ounzou d'euli a nom dël Sëgnour.

15 E l'ourassioun faita coun fede a salvèrà 'l malavi, e 'l Sëgnour a lou soulevèrà, e s'a l ha fait dë pëcà, ai saran pér-dounà.

CAP V.

16 Counfesse vosti mancamen^t un a l'aut, e preghe un pér l'aut ; afin ch'i sie guari ; pérché la preghiera dël giust faita coun veemensa a l è d'una gran efficacia.

17 Elia a l era un om souget a d'infirmità parei dë noui, e però, avend pregà coun gran instansa ch'a piouveissa nen, a l è nen cascà-ie dë pieuva sù la terra durant tre anni e sess meis.

18 E avend tourna pregà, l'ciel a l ha dait dë pieuva, e la terra a l ha dait so frut.

19 Mei fratei, së queicadun dë voui a së smaris da la verità, e chë queicadun a tourna méné-lou a chila,

20 Ch'a sappia chë coul ch'a l avrà tournà méné un pecatour da so traviament, a salvèrà un' anima da la mort, e a cuvrirà una moltitudine dë péca.

PRIMA LETTERA CATTOLICA

DË SAN PIETROU, APOSTOUL.

CAP. I.

*Dë la rigenerassioun en speransa viva ; dë la
preuva dë nostra fede.*

PIETROU, apostoul dë Gesu-Crist ; ai fourëste, ch'i si dispers ént l' pais dë Pont, en Galazia, en Cappadocia, en Asia, e en Bitinia,

2 Eletti secound la prevision d'Iddiou 'l Pare, pér l' Spirit santificant, pér ubbida a Gesu-Crist e pér outéni l'aspersioun dë so sang; chë la grassia e la pass a vë siou multiplicà !

3 Benedett Iddiou, 'l Pare dë Nossëgnour Gesu-Crist, 'l qual pér soua gran misericordia a l ha rigenerà-ne pér avei una speransa viva, pér meso dë la risuressioun dë Gesu-Crist dai mort,

4 D'outéni l'eredità incourutibil, ch'a së peul nen countaminé - sse, nè guasté - sse, counservà ént i ciei pér noui,

5 Ch'i souma custoudi da la poutensa d'Iddiou, pér la fede, afin ch'i outenou la sa-

lute, ch'a l è vësin a essi rivelà al ultim temp.

6 Ènt laqual cosa i vë rallegre, bin ch'i sie adess afflit pér un po dë temp da diverse tentassioun, mentre lolì a l è counvenient;

7 Afin chë la preuva dë vosta fede, moutouben pi pressiousa chë l'or, ch'a peris, e chë però a l è prouvà dal feu, a vë resta loudevoul, ounoure-voul, e glouriousa quand Gesu-Crist a sarà rivelà ;

8 'L qual, bin ch'i l'abbien vëdù-lou, i ame ; ènt 'l qual, bin ch'adess i lou vëde-nen, i crède, e i vë rallegre d'una goi indicibil e glouriou-sa ;

9 Ripourtand 'l fin dë vosta fede, la salute dë le anime.

10 Laqual salute i proufeti ch'a l han proufetisà dë la grassia ch'a l era riservà pér voui, a l'han investigà-la, e a l'han diligentement ricercà-la ;

11 Ricercand accuratament quand, e ént che temp, l'spirit dë Crist ént lour, rendand al avansa testimouniansa, a dicia-

CAP. II.

rava i patiment ch'a déviou arrivé a Crist, e la gloria ch'a dévia vèni-ie en seguit.

12 E a l è stà-ie rivelà ch'a l era nen pér leur istess, ma pér noui, ch'a aministravou coule cose, lequai coui ch'a l han predicà-ve l'evangeli, pér l'Spirit Sant mandà dal ciel, a v'han announsià-ve adess, e ènt lequai i angel a desiderou dë guardé fin al founs.

13 Voui dounque, avend cint i ren dë vost intendiment, e essend sobri, spere perfettament ènt la grassia ch'a vë resta presentà, fin a tant chë Gesu-Crist a sia rivelà ;

14 Coum dë fieui ubbident, counfourmand-ve nen a voste councupissense d'i aite volte, pendent vosta ignouransa.

15 Ma sicoum coul ch'a l ha ciamà-ve a l è sant, proucure d'ècò voui d'essi sant ènt tut lon ch'i fe ;

16 Pérché a l è scrit : Proucure d'essi sant, pérché i soun sant.

17 E s'i invoche coum vost pare coul chë, sensa avei risguard a l'apparensa dë le pér-soune, a giudica secound l'opera dë ciaschedun, coumpourte-ve coun timour durant l temp dë vost sougiourn tempoural ;

18 Savend ch'i si stait riscatà dë vosta coundouta vana, ch'a l era stà-ve insegnà da vosti pare, nen pér meso dë cose courutibil, coum pér argent, o pér or ;

431

19 Ma pér 'l sang pressious dë Crist, coum dël agnel sensa difet e sensa maccia.

20 Gia preourdinà dénans dë la foundassioun dël mound, ma manifestà ènt i ultim dì pér voui,

21 I quai pér meso dë chiel i crède en Diou ch'a l'ha arsussità-lou d'i-mort, e ch'a l ha dà-ie la gloria, afin chë vosta feder e vosta speransa a fassou en Diou.

22 Avend dounque purificà voste anime en ubbidiand a la verità pér l'Spirit Sant, afin ch'i l abbie una amicissia fraterna ch'a sia sensa ipocrisia, ame-ve un l'aut tenerament d'un cœur pur ;

23 Mentre i si stait rigenerà, nen pér un seme courutibil, ma incourutibil ; pér la parola d'Iddiou, vivent e permanent pér sempre.

24 Pérché tutta carn a l è parei dë l'erba, e tutta la gloria dë l'om parei dël fiour dë l'erba ; l'erba a l è sécà e so fiour a l è cascà ;

25 Ma la parola dël Sègnour a sta eternament ; e a l è coula parola ch'a l è stà-ve evangelià.

CAP. II.

*Douer d'irigenerà, d'i erudit, d'i servitour,
&c.*

ESSEND - VE dounque dë spoujà dë tutta malissia, e dë tutta frode, dë dissimulas- sioun, d'invidie, e dë tutte maldicense,

Digitized by Google

2 Desidere ardentement,
coum dë masëna nassùe mac
adess, dë lait spiritual e pur,
afin ch'i crësse pér so meso ;

3 Së però i l eve gustà
coum l Ségnour a l è boun.

4 E avësinand-ve da chiel,
ch'a l è la pera viva, arfudà
dai omini, ma eletta da Diou,
pressiousa ;

5 Voui déçò coum dë pere
vive i si edificà pér essi una
ca spiritual, e una santa sacri-
ficatura, afin d'ouffri dë sacri-
fissi spirituai, agreabil a Diou
pér Gesu-Crist.

6 A l è pérché dë lon ch'a
l è dit ént la scritura : Eccou,
i buttou ént Sion la pera meis-
tra dël angoul, eletta e pres-
siousa ; e coul ch'a crëdèrà
ént chila, a sarà nen counfus.

7 A l è dounque pressiousa
pér voui ch'i crëde ; ma ri-
guard ai incredul, *a l è dit* :
La pera chë coui ch'a fabrica-
vou a l han arfudà a l è di-
ventà la pera meistra dël an-
goul, una pera d'ënciamp, una
pera dë scandoul.

8 I quai a urtou countra la
parola, e a soun incredul ; e a
l è déçò a lon ch'a soun stait
dëstinà.

9 Ma voui i si la stirpe
eletta, la sacrificatura real, la
nassioun santa, l' popoul ac-
quistà, afin ch'i announsie le
virtù dë coul ch'a l ha ciamà-
ve da le tenebre a soua luce
maraviousa ;

10 I quai i aite volte *cre*
nen popoul, ma i si adess 'l

popoul d'Iddiou ; voui ch'i l
avie nen outenù misericordia,
ma ch'i l avi adess outenù
misericordia.

11 Mei carissim, i v'escortou
chë, coum fourëste e viagia-
tour, i v'astene dai desideri
carnai, ch'a fan la guerra a
l'anima ;

12 Avend una coundouta
ounesta coun i Gentii, afin ch'
in vece ch'a diou mal dë voui
coum dë malfatour, a dagou
gloria a Diou al dì dë la visita-
sioun, pér voste boune opere
ch'a l avran viste.

13 Essi dounque soutoumes
a tut stabiliment uman, pér l'
amour d'Iddiou ; sia al re,
coum a coul ch'a l è al désou-
ra d'i aitri ;

14 Sia ai gouvernator,
coum a coui ch'a soun mandà
da part soua; pér castighé i
cattiv e pér ounouré le gent
da ben.

15 Pérché a l è 'l vouler d'
Iddiou, chë fasand ben, i sare
la bouca a l'ignouransa d'i
omini priv dë sens ;

16 Coum liber, e nen coum
avend la libertà pér servi dë
vel a la malissia, ma coum sér-
vitour d'Iddiou.

17 Pourte rispet a tutti.
Ame tutti i vostri fratei. Tëmi
Iddiou. Ounoure 'l re.

18 Sérvitour, ste soutoumes
en tut timour a vosti padroun,
nen mac a coui ch'a soun boun
e giust, ma déçò a coui ch'a
soun indiscret ;

19 Pérché say a Google una cosa

CAP. III.

agreabil a Diou, së quicadun, en causa dë la counsciensa ch'a l ha ènvers Diou, a supporta d'affissioun, patiand in giustumant.

20 Diversament, che ounour è-lou ch'i n'avri së ricevand dë zgiat pér avei fait mal, i lou seuffre coun passiensa ? ma së fasand ben i si però afflit, e ch'i lou seuffre coun plasi, eccou doua ch'Iddiou a pia plasi.

21 Pérché dëcò i si ciamà a lon ; mentre anche Crist a l ha suffert pér noui, lassande un moudel, afin ch'i seguitou soue traccie ;

22 Chiel ch'a l ha nen coumes dë péca, e ènt la bouca dël qual la frode a l è nen trouvâ-sse ;

23 'L qual quand a i disiou d'ingiurie, a n'a rendia nen, e quand a i fasiou dë mal, a usava nen dë minaccie ; ma a së buttava ènt le man dë coul ch'a giudica giustumant.

24 'L qual ansi a l ha pourtà nosti péca ènt so corp su 'l bosc ; afin ch'essend noui aiti mort al péca, i vivou a la giustissia ; pér la feria dël qual ansi i si stait guari.

25 Pérché i l ere coum dë pecore sperse ; ma adess i si converti al pastour e al vescou dë voste anime.

CAP. III.

Douer dë le founne, d'i mari, e dë tutti a suffri èn carità

CHÈ le founne dëcò a siou soutoumesse ai so mari, afin

chë anche s'a i n'a i è ch'a ubbidissou nen a la parola, a siou guadagnà sensa la parola, pér meso dë la coundouta dë le founne ;

2 Quand a l avran vëdù la purità dë vosta coundouta, accoumpagnà da timour.

3 E chë so ournament a sia nen coul dë fora, ch'a counsist ènt la frisura d'i cavei, ènt una parura d'or, e ènt la magnificensa dë le vëstimente ;

4 Ma chë so ournament a counsista ènt l'om strëmà ènt 'l cœur, ènt l'incurutibilità d'un spirit doux e pacific, ch'a l è d'un gran pressi dënans a Diou ;

5 Pérché a l è coussi ch'a së fasiou dë parure i aite volte le sante founne ch'a speravou èn Diou, e ch'a stasiou soutoumesse ai so mari ;

6 Coum Sara ch'a ubbidia a Abraam, ciamand-lou Ség-nour ; dë laqual i si le fie èn fasand ben, nen avend paura, dë lon ch'i poudrie avei da têmi.

7 Voui aiti mari dëcò, coumpourte-ve discretament counlour, coum coun un vass pi fragil, feminin, pourtand-ie dë rispet, coum essend dëcò ènsem a lour eredi dë la grassia dë vita, afin chë voste preghiere a siou nen interroute.

8 Anfin essi tutti d'un sentiment, pien dë compassioun un vers l'aut, amand-ve reciprocament da fratei, misericordious, dous ; Digitized by Google

I. PIETROU,

9 Rendand nen mal pér mal, nè ingiuria pér ingiuria ; ma ansi, benediand ; savend ch'i si ciama a lon, afin ch'i eredite la benedissiou.

10 Pérché coul ch'a ama dé vivi e dé di fourtunà, ch'a preserva soua lingua dé mal, e i so laver dé prounounsié nës-suna frode ;

11 Ch'a schivia 'l mal, e ch'a fassa 'l ben ; ch'a ricerca la pass, e ch'a guarda dé proucuré-ssëla.

12 Pérché i eui dël Sëgnour a soun sù i giust, e soue ourie a le ourassioun dé lour ; ma la faccia dël Sëgnour a l è countra coui ch'a së coumportou mal.

13 Oura chi è-lou ch'a vë farà dé mal, s'i si i imitatour dé coul ch'a l è boun ?

14 Chë së però i patisse queicosa pér la giustissia, i si ben fourtunà ; ma tëmi nen i mai dé cui a veulou fé-ve paura, e éntourbide-vène nen ;

15 Ma santifice 'l Sëgnour ént i vosti cœur, e essi sempre prount a rispoundi coun doul-cëssa e coun rispet a chionque ch'a vë ciama rasoun dé la speransa ch'a l è ént voui ;

16 Avend una bouna counsciensa, afin chë coui ch'a treuvou da di a vosta bouna coundouta én Crist, a restou counfus dé di mal dé voui coum dé malfatour.

17 Pérché a l è mei ch'i patisse fasand ben, së 'l vouler d'Iddiou a l è ch'i patisse, chë ne fasand mal.

18 Pérché dëcò Crist a l ha pati una volta pér i péca, chiel giust, pér i ingiust, afin dë mënê-ne a Diou ; essend mort ént la carn, ma vivificà pér l'Spirit.

19 Pér 'l qual dëcò essend éndait, a l ha predicà ai spirit ch'a soun ént la présoun ;

20 Ch'a l erou stait i aite volte incredul, quand la passiensa d'Iddiou a i spétava una volta, durant i dì dé Noe, mentre chë l'arca a së preparava, ént laqual un pécit numer, cioè eut përsoune, a soun salvà-sse pér meso dé l'acqua.

21 Al che dëcò adess a rispound la figura ch'a ne salva, 'l batesim ; nen coul pér 'l qual i imoundissi dé la carn a soun nétià, ma la proumessfa faita a Diou d'una counsciensa pura, pér meso dé la risuressioun dé Gesu-Crist ;

22 Ch'a l è a la dritta d'Iddiou, essend éndait al ciel, al qual a soun assougeti i angel, e le douminassioun, e le pou-tense.

CAP. IV.

Esourtassioun a la oommunioun, ai patimenti, coum a la vita e a la gloria dé Gesu-Crist.

DOUNQUE da già chë Gesu-Crist a l ha pati pér noui ént la carn, voui dëcò essi armà dé coul pensè istess chë coul ch'a l ha pati ént la carn, a l ha desistù dal péca ;

2 Afin chë pér 'l temp ch'a i resta ént la carn, i vive pi nen seound le passioun d'i

CAP. IV.

omini, ma secound la voulountà d'Iddiou.

3 Pérché a dev basté d'avei fait lon ch'a vouliou i Gentii, durant 'l temp dë nosta vita passà, quand i së lassavou èndé a le impudicissie, a le councupissense, a l'émbriachesse, ai ecces ènt 'l mangè e ènt 'l beivi, e a le idoulatrie abouminevoul ;

4 E trouvand lolì straourdinarí, a vë treuvou da di pérché ch'i courre nen ènsem a lour aiti ènt l'istess oprobrio dë lussuria.

5 A rendran count a coul ch'a l è prount a giudiché i viv e i mort.

6 A l è dëcò pér lon ch'a l è stait evangelisà ai mort, afin ch'a fussou giudicà secound i omuni ènt la carn, e ch'a viveisso secound Iddiou ènt 'l Spirit.

7 Oura la fin dë tutte le cose a l è vésina ; essi dounque sobri, e vigilant a preghé.

8 Ma souvra tut, manténi tra dë voui una carità viva ; pérché la carità a curvirà una moltitudinë dë péca.

9 Use l'ospitalità i un vers i aiti, sensa rimproc.

10 Chë ognidun secound i doun ch'a l ha ricevù, a lou impiega pér 'l sérvissi d'i aiti, coum boun distributour dë la grassia d'Iddiou faita èn tante manere.

11 S'un a parl, *ch'a sia* coum le parole d'Iddiou ; s'un a aministra, *ch'a sia* coum pér

la poutensa ch'Iddiou a l ha dà-ie ; afin chë ènt tut Iddiou a sia glourificà pér Gesu-Crist, al qual a aparten la gloria e la forsa ai secoul d'i secoul. Amen !

12 Mei carissim, stupi-ve nen quand i si buttà a la preuva ènt una fournasa, coum a vë sucedeissa queicosa dë straourdinari.

13 Ma rallegre-ve dë lon ch'i partecipe ai patiment dë Crist ; afin chë dëcò, a la rivelassioun dë soua gloria, i esulte coun allegria.

14 S'a vë diou d'ingiurie pér 'l nom dë Crist, i si ben fourtunà ; pérché l'Spirit dë gloria e d'Iddiou a riposa sù voui, 'l qual a l è bëstemià da lour ; ma èn quant a voui, i lou glourifiche.

15 Chë nëssun dë voui a seuffra coum omicida, o lader, o malfatour, o usurpatour dël ben dël prossim.

16 Ma së queicadun a seuffr coum Crëstian, ch'a n'abbia nen roussour ; ma ch'a daga gloria a Diou ènt lon.

17 Pérché a l è temp chë 'l giudissi a coumensa pér la ca d'Iddiou ; oura, *s'a l è* prima da noui, qual sarà-la la fin dë coui ch'a ubbidissou nen a l'evangeli d'Iddiou ?

18 E së 'l giust a l è difficultament salv, doua avrà-lou da coumpari 'l cattiv e 'l peccator ?

19 Chë coui lì dounque ch'a patissou dëcò pér 'l vouler d'I-

I. PIETROU.

diou, da già ch'a fan lon ch'a l
è boun, ch'a i arcoumandou
soue anime, coum al fedel
Creatour.

CAP. V.

*Douer d'i pastour, d'i ansian, e d'aiti fedel
en Crist.*

I PREGOU i ansian ch'a soun
tra dë voui, mi ch'i soun an-
sian coun lour, e testimoni d'i
patiment dë Crist, e partecipo
dë la gloria ch'a dev essi rivelà.

2 Pascoule la gregge dë
Crist, ch'a v'è counfidà, diri-
giand-la nen pér forsa, ma pér
bouna voulountà; nen pér un
guadagn disounest, ma pér un
prinsipi d'affessioun;

3 Nen coum avend doumi-
nassioun sù le eredità d'el Ség-
nour, ma dë tal manera ch'i
serve dë moudel a la gregge.

4 E quand 'l souvran pas-
tour a coumparirà, i ricevrà la
courouna incurutibil dë glo-
ria.

5 Medesimament voui aiti,
giouvou, essi soutoumes ai an-
sian; e avend tutti dë soutmis-
sioun un pér l'aut, ourne-ve
pér drinta d'umiltà, pérché
Iddiou a resist ai superbi, ma
a fa grassia ai umil.

6 Umilie-ve dounque souta
la man poutent d'Iddiou, afin
ch'a v'eleva quand a n'a sarà
temp;

7 Armétand-ie tut lon ch'a
peul inquiete-ve; pérché a l
ha cura dë voui.

8 Essi sobri, vigile; pérché
'l diaou, vost aversari, a gira
d'ëntourn a voui parei d'un
leoun raghiant, sercand chi
ch'a pourrà divouré.

9 Resisti-ie, ferm ènt la fede,
savend chë l'istessi patiment
a l han leug én coumpagnia dë
vosti fratei, ch'a soun ènt 'l
mound.

10 Oura 'l Diou dë tutta
grassia, ch'a l ha ciamà-ne a
soua gloria eterna én Gesu-
Crist, dop ch'i l avrà suffert un
po dë temp, a vë renda perfet,
a vë counferma, a vë fourtifica,
a vë counsolida.

11 A chiel sia la gloria e la
forsa, ai secoul d'i secoul.
Amen!

12 I l heu scrivù-ve breve-
ment pér meso dë Silvan nost
fratel, ch'i crêdou ch'a vë sia
fedel, diciarand-ve e proutes-
tand-ve chë la grassia d'Iddiou
ènt laqual i si, a l è veritabil.

13 *La ciesa* ch'a l è a Babili-
onia, eletta coun voui, e Marc
mè fieul, a vë salutou.

14 Salute-ve un l'aut coun
un basin dë carità. Chë la
pass a sia coun tutti voui ch'i
si én Gesu-Crist. Amen !

SECOUNDA LETTERA CATTOLICA

DË SAN PIETROU, APOSTOUL.

CAP. I.

*Ezourtassioune pér sourtischié-ne ént nosta
voucassioun en Crist, pér meso dë la parola
d'i proufeti.*

SIMOUN Pietrou, sërvitour e apostoul dë Gesu-Crist, a voui ch'i l eve outénù una fede dë simil pressi coun noui, pér la giustissia dë nost Diou e salvatour Gesu-Crist;

2 Chë la grassia e la pass a vë siou multiplicà, ént la counoussensa d'Iddiou, e dë Nossègnour Gesu.

3 Da già chë soua divina poutensa a l ha dà-ne tut lon ch'a l è dë la vita e dë la pietà, pér meso dë la counoussensa dë coul ch'a l ha ciamatane pér soua gloria e pér soua virtù.

4 Mediante lequai a ne soun daite le grande e pressiouse proumesse, afin chë pér meso dë lour i sie fait partecipi dë la natura divina, essend scapà a la courussioun ch'a regna ént l mound pér la councipissensa;

5 Voui dounque décò, da-

sand-ie tutte voste cure, giunte la virtù a vosta fede; a la virtù, la siensa;

6 A la siensa, la temperansa; a la temperansa, la passiensa; a la passiensa, la pietà;

7 A la pietà, l'amour fraterno; e a l'amour fraterno, la carità.

8 Pérché së coule cose a soun ént voui, e ch'a i abbondou, a vë lasséran nen oussious nè steril ént la counoussensa dë Nossègnour Gesu-Crist.

9 Ma coul ént l qual coule cose a së trevou nen, a l è borgnou, e a ved nen da lountan, avend dézmentià la purificassioun d'i so péçà antic.

10 Dounque, mei fratei, studie-ve pitost a counfirmé vosta voucassioun, e vosta elessioun; pérché én fasand lolì i brounceri mai.

11 Pérché pér coul meso l'entrada al regno eterno dë Nossègnour e Salvatour Gesu-Crist a vë sarà abboundantement daita.

12 Dounque i sareu nen garg a sé-ve arcourdé sempre

II. PIETROU,

dë coule cose, bin ch'i abbie dë counoussensa, e ch'i sie foundà ènt la verità present.

13 Pérché i crêdou ch'a l è giust ch'i vë dësviou coun d'avertiment, mentre ch'i soun ènt sta tenda ;

14 Savend chë fra poc temp i devou dézlougé-ne, coum Nossëgnour Gesu-Crist a l'ha diciara-mélou.

15 Ma i l avreu cura ch'i peusse décò, dop mia partensa, arciamé-ve countinuament coule cose ènt la memoria.

16 Pérché i l ouma nen dàve a counossi la poutensa e la vénùa dë Nossëgnour Gesu-Crist, èndasand apress a dë favole inventà coun arte, ma coum avend vëdù soua maestà d'i nosti propri eui.

17 Pérché a l ha ricevù da Diou l' Pare ounour e gloria, essend-ie indirissà da la gloria magnifica, sta vouss : Coustssi a l è mè Fieul diletto, ènt l' qual i soun compiasù-me.

18 E i l ouma senti coula vouss emanà dal ciel, essend ènsem a chiel sù la mountagna santa.

19 I l ouma décò la parola d'i proufeti pi férma, a laqual i fe bin d'essi attent, coum a una candela ch'a l ha fait ciair ènt un leug scur, fin chë l' dì a l abbia coumensà a lusi, e chë la steila dë la matin a sia lëvà-sse ènt i vosti cœur.

20 Counsiderand èn prim leug sò-ssi chë néssuna prou-

fessia dë la scritura a prouced da néssun moto particoular.

21 Pérché la proufessia a l è nen staita pourt à i aite volte da la voulountà umana ; ma i omni sant d'Iddiou essend poussà dal Spirit Sant, a l han parlà.

CAP. II.

Descriptionna d'i doutour faus, e produzion d'una gran courussion ènt l ministeri.

Ma a i è stà-ie dë proufeta faus tra l' popoul, e a i sarà décò dë doutour faus tra dë voui, ch'a introuduran sensa ch'un së n'acorza dë sette dë perdissiou, e ch'a arneghèran l Sëgnour ch'a l ha riscatà-ie, tirand-se ados una prounta ruina.

2 E diversi a èndaran apress a soua perdissiou ; e èn causa dë lour la via dë la verità a sarà bëstemià ;

3 Pérché a faran pér avarissia negossi dë voui coun dë parole cuverte ; ma d'i quai la coundana a tarderà nen un pes, e d'i quai l castig a s'ëndeurm nen.

4 Pérché s'Iddiou a l ha nen sparmià i angel ch'a l han pécà, ma avend ie precipità ènt l'abisso, carigà dë cadene d'ouscurità, a l ha counsegnaie pér essi riservà al giudissi.

5 E a l ha nen sparmià l mound antic, ma a l ha counservà Noe, chiel outav, predicator dë la giustissia ; e a l ha fait vëni l diluvi sù l mound d'i empi ;

CAP. II.

6 E a l ha coundanà a una distrussioun total le sità dë Sodoma e Gomorra, buttandie ën sénér, e moustrand-ie pér esempi a coui ch'a vivriou ënt l'impietà ;

7 E a l ha liberà 'l giust Lot, ch'a l avia avù da pati moutouben da coui aboumine-voul pérchë dë soua coundouta infame ;

8 Pérchë coul giust ch'a stasia tra dë lour, védand-ie e sentand-ie, a l avia tutti i dì soua anima giusta afflitta, ën causa dë le captive assioun dë lour ;

9 L Sëgnour a sa liberé da la tentassioun coui ch'a lou ounourou, e riservé i ingiust, pér essi castigà al dì dël giudissi ;

10 Principalment coui ch'a seguitou i mouviment dë la carn, ënt la passioun dë l'impurità, e ch'a désrespiou la douminassioun ; audaci, dait ai so sens, e ch'a témou nen dë di dë mal dë le dignità ;

11 In vece ch'i angel, bin ch'a siou pi grand ën forsa e ën poutensa, a prounounsiou nen countra dë lour dë sentense ingiuriouse dënans al Sëgnour.

12 Ma sti-ssi, simil a dë bestie stupide, ch'a seguitou soua sensualità, e ch'a soun faite pér essi pià e distrute, trouvand da di a lon ch'a intendou nen, e periran pér soua propria courussioun ;

13 E a ricevran la ricoum-

pensa dë soua iniquità. A i pias d'essi tutti i dì ënt le delissie. A soun dë maccie e d'impurità, e a fan soue delissie d'i so ingana ënt i past ch'a fan coun voui.

14 A l han i eui pien d'adulteri ; a cessou mai dë fé pëcà ; a tirou le anime mal assicurà ; a l han 'l cœur esercitâ ënt i roubalissi ; a soun dë fieui dë maledissioun ;

15 I quai, avend lassà la stra dritta, a soun smari-sse, e a l han seguità i andament dë Balaam dë Bosor, ch'a l ha amà 'l salari dë l'iniquità ; ma a l è stait ripres dë soua injustissia ;

16 Una soma muta parland d'una vouss umana, a l ha rafrenà la foulia dël proufeta.

17 A soun dë fountane sensa acqua, e dë nuyoule agitâ dal turbine, ai quai l'ouscurità dë le tenebre a l è riservà eternamente.

18 Pérchë coun dë déscourses pien dë vanità, a aletou pér i desideri dë la carn, e pér le impudicissie, coui ch'a s'erou verament ritirà-sse da coui ch'a vivou ënt l'erour ;

19 Proumétand-ie la libértà, mentre a soun lour istess sciav dë la courussioun ; pérchë da coul ch'un è vint un è ridout ën sciavitù.

20 Pérchë, së dop d'essi-sse artirà da le impurità dël mound pér meso dë la counoussensa dël Sëgnour e Salvatour Gesu-Crist, tuttavia essend tourna

II. PIETROU,

énvélupà da lour, a n'a soun vint; soua ultima coundissiou a l è pes chè la prima.

21 Pérché a saria stait mei pér lour dë nen avei counoussù la via dë la giustissia, chè ne dop d'avei-la counoussùa voulté-sse én fora dël sant coumandament ch'a l era stà-ie dait.

22 Ma lon ch'a sè dis coun un ver prouverbi, a l è arrivàie: 'L can a l è tournà a lon ch'a l avia goumità; e la treuia lavà a souié-sse ént 'l gourg.

CAP. III.

*D'i burlous ai ultim dì; dë la seconde vénùa
de Gœu-Crist, e del rînevavamenç d'ogni cosa.*

MEI carissim, cousta a l è la seconde lettera ch'i vè scrivou, afin dë désvié ént l'una e ént l'autra, coun mei avertiment, i sentiment pur;

2 Afin ch'i v'arcorde dë le parole ch'a soun staite dite prima dai sant proufeti, e dël coumandament da noui, ch'i souma i apostoul dël Sègnour e Salvatour.

3 Prima dë tut, i l eve da savie ch'a i ultim dì a i venérà dë burlous, compourtand-se secound soue propre councupissense;

4 E disand: Dou'è-la la proumessà dë soua vénùa? pérché da dop ch'i pare a soun èndurmi, tut a sta coum a l era fin dal prinsipi dë la creasioun.

5 Pérché a ignorou volountariament sò-ssi, ch'i ciei

a soun stait da tutta antichità, e la terra da l'acqua, e ch'a sussist én mes a l'acqua, pér la parola d'Iddiou;

6 E chè pér coule cose li l mound d'anloura a l è peri, es-send inoundà da le acque dël diluvi.

7 Ma i ciei e la terra ch'a soun adess, a soun riservà da l'istessa parola, essend destinà al feu ént 'l dì dël giudissi e dë la distrussioun d'i omuni empi.

8 Ma, o carissim, ignore nen son, ch'un dì a l è dénans al Sègnour coum mil'anni, e mil'anni coum un dì.

9 'L Sègnour a ritarda nen soua proumessà, coum queicadun a crêdou ch'a i sia dë ritard; ma a l è passient énvers noui, nen vouland chè nessun a perissa, ma chè tutti a sè pentou.

10 Oura, 'l dì dël Sègnour a venérà coum 'l lader ént la neuit; e ént coul dì li i ciei a passéran coun un rumour acut dë tempesta, e i element a saran disciolte dal ardour, e la terra, e tut lon ch'a i è ént chila a bruséran intierament.

11 Dounqne da già chè tutte coule cose a devou essi disciolte, quai a bësogné-lou ch'i sie én santa vita, e én opere dë pietà?

12 Aspétand, e premend la vénùa dë la giournà d'Iddiou, dal qual i ciei essend buttà én fiamme a saran disciolte, e i element a saran foundù dal ardour.

CAP. III.

13 Ma i spëtouma, secound soua proumessa, dë neuvi ciei, e una neuva terra, doua ch'a abita la giustissia.

14 Dounque, o carissim, ën aspëtand coule cose, studie-ve a essi trouvà da chiel sensa maccia e sensa rimproc, ën pass.

15 E garde la passiensa del Sëgnour coum una preuva ch'a veul vosta salute ; coum Paul, nost fratel diletto, a l ha scrivù-vène secound la saviëssa ch'a l è stà-ie daita ;

16 Coum décò ënt tutte soue lettere, a parla dë coui pounti ënt i quai a i è dë cose

difficil a intendi, ch'i ignou-rant e coui ch'a soun nen ferm a stravoltou, coum décò i aite scripture, a soua propria per-dissioune dë lour.

17 Voui aiti douuque, mei carissim, da già ch'i n'a si già avërti, pie guarda ch'essend pourtà via ënsem ai aiti da la sedussioun d'i abouminevoul, i vene a decadi da vosta fërmëssia.

18 Ma ënde crëssand ënt la grassia e ënt la counoussensa dë Nossëgnour e Salvatour Gesu-Crist. A chiel sia gloria adess, e fin al dì d'eternità. Amen !

PRIMA LETTERA CATTOLICA

DË SAN GIOUAN, APOSTOUL.

CAP. I.

*La parola dë vita ; la coumunioun coun Crist,
e la confeszion d'i nosti pëcà.*

LON ch'a l era fin dal principi, lon ch'i l ouma senti, lon ch'i l ouma védù d'i nosti propri eui, lon ch'i l ouma countemplà, e chë neste proprie man a l han toucà dë la parola dë vita ;

2 (Pérché la vita a l è staita manifestà, e i l'ouma védù-la, e dëcò i lou attestouma, e i v'announsiouma la vita eterna, ch'a l era coun 'l Pare, e ch'a l è stà-ne manifestà ;)

3 Loll, ch'i l ouma védù e senti, i vë lou announsiouma, afin ch'i l abbie coumunioun coun noui, e nosta coumunioun sia coun 'l Pare, e coun so Fieul Gesu-Crist.

4 E i vë scrivouma ste cose, afin chë vosta allegria a sia perfetta.

5 Oura cousta a l è la diciara ch'i l ouma sentia da chiel, e ch'i v'announsiouma, ch'Iddiou a l è luce, e ch'a i è ent chiel nëssune tenebre.

6 S'i diouma ch'i l ouma coumunioun coun chiel, e ch'i caminou ènt le tenebre, i diouma la busia, e i agiouma nen secound la verità ;

7 Ma s'i caminouma ènt la luce, coum Iddiou a l è ènt la luce, i l ouma coumunioun un coun l'aut, e l sang dë so Fieul Gesu-Crist a ne purifica d'ogni pëcà.

8 S'i diouma ch'i l ouma nêssun pëcà, i s'inganouma noui istess, e la verità a l è nen ènt noui.

9 S'i counfessouma nosti pëcà, a l è fedel e giust pér përdouné-ne nosti pëcà, e nëtiéne dë tutta iniquità.

10 S'i diouma ch'i l ouma nêssun pëcà, i lou fouma mentitour, e soua parola a l è nen ènt noui.

CAP. II.

Dë la ciesa dë Gesu-Crist ousservand i so coumandament. Diversi anticrist.

MEI pëciti fieui, i vë scrivou ste cose afin ch'i pëche nen ; chë së queicadun a l ha pëcà, i l ouma un avoucat

CAP. II.

vësin al Pare, Gesu-Crist, l' Giust.

2 Pérché a l' è chiel ch'a l' è la vittima dë propissiassioù pér nosti pécà, e nen mac pér i nosti, ma décd pér coui dë tut 'l mound.

3 E da sò-ssi i savouma ch'i l'ouma counoussù-lou, s'i ous-servouma i so coumandament.

4 Coul ch'a dis: I l' heu counoussù-lou, e ch'a ousserva-nen i so coumandament, a l' è busiard, e a i' è nen dë verità ènt chiel.

5 Ma pér coul ch'a ousserva soua parola, l'amour d'Iddiou a l' è verament perfet ènt chiel, e a l' è da lon ch'i savouma ch'i souma ènt chiel.

6 Coul ch'a dis ch'a abita ènt chiel, a dev vivi coum Gesu-Crist chiel istess a l' ha vivù.

7 Mei fratei, i vë scrivou-nen un coumandament neuv, ma 'l coumandament antic, ch'i l' eve avù fin dal prinsipi; e coul coumandament antic a l' è la parola ch'i l' eve sentia fin dal prinsipi.

8 Però i vë scrivou un cou-mandament neuv, ch'a l' è ve-ritabil ènt chiel e ènt voui, pérché chë le tenebre a soun passà, e chë la vera luce a lus adess.

9 Coul ch'a dis ch'a l' è ènt la luce, e ch'a odia so fratel, a l' è ènt le tenebre fin adess.

10 Coul ch'a ama so fratel, a sta ènt la luce, e a i' èniente ènt chiel ch'a peussa fé-lou casché.

11 Ma coul ch'a odia so fratel a l' è ènt le tenebre, e a camina ènt le tenebre, e a sa-nen doua a vada; pérché le tenebre a l' han émbourgnà-ie i' eui.

12 Mei péciti fieui, i vë scri-vou, pérché ch'i vesti pécà a vë soun pér-dounà pér meso dë so nom.

13 Voui aiti pare, i vë scri-vou, pérché ch'il' eve counoussù coul ch'a l' è fin dal prinsipi. Giouventù, i vë scrivou, pérché ch'i l' eve vint 'l malign.

14 Masëna, i vë scrivou, pérché ch'i l' eve counoussù 'l Pare. Pare, i vë scrivou, pér-ché ch'il' eve counoussù coul ch'a l' è fin dal prinsipi. Giou-ventù, i l' heu scrivù-ve, pérché ch'i si fort, e chë la parola d'Iddiou a sta ènt voui, e ch'i l' avi vint l'Spirit malign.

15 Ame nen 'l mound, nè le cose ch'a soun dël mound; së queicadun a ama 'l mound, l'amour dël Pare a l' è nen ènt chiel.

16 Pérché tut lon ch'a l' è dël mound, la councupissensa dë la carn, la councupissensa d'i eui, e la superbia dë la vita, a l' è nen dël Pare, ma a l' è dël mound.

17 E 'l mound a passa coun-soua councupissensa; ma coul ch'a fa 'l vouler d'Iddiou, a sta eternament,

18 Fioulin, sì a l' è l'ultim temp; e coum i l' eve senti chë l'anticrist a venerà, a i' è anche fin da adess diversi

I. GIOUAN,

anticrist, e da lon i counoussouma ch'a l è l'ultim temp.

19 A soun surti d'en mes a noui, ma a l erou nen d'i nosti; pérché s'a füssou stait d'i nosti, a sariou rëstà ènsem a noui; ma a l è afin ch'a füssa manifestà chë nen tutti a soun d'i nosti.

20 Ma voui aiti i l avi l'ounsioun dël *Spirit* Sant, e i counosse ogni cosa.

21 I l heu nen scrivù-ve coum s'i counesseisse nen la verità, ma pérché ch'i la counosse, e chë nëssuna busia a ven da la verità.

22 Chi è-lou 'l busiard, salvo coul ch'a nega chë Gesu a sia 'l Crist? Coul lì a l è l'anticrist ch'a nega 'l Pare e 'l Fieul.

23 Chionque a nega 'l Fieul, a l ha décò nen 'l Pare; chionque a counfessa 'l Fieul, a l ha décò 'l Pare.

24 Dounque chë lon ch'i l ève senti fin dal prinsipi a staga ént voui; pérché sé lon ch'i l ève senti fin dal prinsipi a sta ént voui, i starl décò al Pare e al Fieul.

25 E cousta a l è la proumessà ch'a l ha announsià-ve, la vita eterna.

26 I l heu scrivù-ve ste cose riguard a coui ch'a vë seduou.

27 Ma l'ounsioun ch'i l avi ricevùa da chiel a staga ént voui, e i l ève nen da bësogn ch'a v'insegnou; ma sicoum l'istessa ounsioun a v'insegnna

tutte le cose, e ch'a l è veritabil, e ch'a l è nen una busia, e secound ch'a l ha insegnà-ve i ste ént chiel.

28 Adess dounque, mei pëciti fieui, ste ént chiel; afin chë quand a coumparirà, i l abbiou fiducia, e ch'i siou nen counfus dë soua présensa, a soua vénùa.

29 S'i savi ch'a l è giust, i l ève da savei, chë chionque a fa lon ch'a l è giust, a l è nassù da chiel.

CAP. III.

L'adoussioun, la carità, l'afflissioun e la counoulassioun d'i Crétian.

GUARDE che carità 'l Pare a l ha avùa pér noui, ch'i siou ciamà i fieui d'Iddiou; ma 'l mound a ne counos nen, pérché ch'a l ha nen counoussùlou.

2 Mei carissim, adess i souma i fieui d'Iddiou, ma lon ch'i sarouma a l è èncoura nen manifestà; oura i savouma chë quand a coumparirà, i sarouma simil a chiel; pérché i lou vëdrouma tal ch'a l è.

3 E chionque a l ha coula speransa ént chiel, ch'a së purificà, coum chiel décò a l è pur.

4 Chionque a fa un pécà, a agis countra la legge; pérché 'l pécà a l è lon ch'a l è countra la legge.

5 Oura i savi ch'a l è coumpars pér l'évé nosti pécà; e a l è nen dë pécà ént chiel.

6 Chionque a sta ént

CAP. III.

chiel a pëca nen ; chiounque a pëca, a l'ha nen vëdù-lou, nè a l'ha nen counéssù-lou.

7 Pécite maséna, chë nëssun a vë sedua. Coul ch'a fa lon ch'a l è giust, a l è una persouna giusta, coum Gesu-Crist a l è giust.

8 Coul ch'a viv ènt 'l pëcà, a l è del diaou ; pérché 'l diaou a pëca fin dal prinsipi ; ma 'l Fieul d'Iddiou a l è coumpars pér distrui le opere dël diaou.

9 Chiounque a l è nassù da Diou a viv nen ènt 'l pëcà ; pérché la semens d'Iddiou a sta ènt chiel ; e a peul nen pêché, pérché ch'a l è nassù da Diou.

10 A l è da lon ch'a së counossou i fieui d'Iddiou, e i fieui dël diaou. Chiounque a fa nen lon ch'a l è giust, e ch'a ama nen so fratel, a l è nen d'Iddiou.

11 Pérché a l è sò-ssi ch'i l eve senti a announsié fin dal prinsipi ; ch'i së veuiou ben l'un l'aut ;

12 E ch'i siou nen parei dë Cain, ch'a l era dël malign e ch'a l ha massà so fratel. Ma pér che moutiv l'ha-lou massà-lou ? A l è pérché chë soue opere a l erou cattive, e chë coule dë so fratel a l erou giuste.

13 Mei fratei, stupi-ve nen së 'l mound a v'odia.

14 Ènt lon ch'i amouma nosti fratei, i savouma ch'i souma traspourtà da la mort a

la vita : coul ch'a ama nen so fratel, a sta ènt la mort.

15 Chiounque a odia so fratel a l è un omicidi : e i savi chë nëssun omicidi a poussed nen la vita eterna.

16 A sò-ssi i l ouma counoussù la carità, a l è ch'a l ha espott soua vita pér noui ; doncune i dévouma décò espouni neste vite pér nosti fratei.

17 Oura coul chë vëdand so fratel ènt 'l bësogn, a i sarerà soue vissere, coum è-lou chë la carità d'Iddiou a sta ènt chiel ?

18 Mei pëciti fieui, amouma nen en parole, nè dë lingua, ma coun dë fatti, e en verità.

19 Pérché a l è da lì ch'i counéssouma ch'i souma dë la verità ; e i assicurouma nosti cœur dënans a chiel.

20 Chë së nost cœur a ne coundana, sicurament Iddiou a l è pi grand chë nost cœur, e a counos ogni cosa.

21 Mei carissim, së nost cœur a ne coundana nen, i l ouma fiducia dënans a Diou.

22 E cosa së sia ch'i ciamou i lou ricevouma da chiel ; pérché ch'i ousservouma i so coumandament, e ch'i fouma lon ch'a i pias.

23 E coust a l è so coumandament, ch'i crêdou al nom dë so Fieul Gesu-Crist, e ch'i së veuiou ben l'un l'aut, coum a l ha dà-ne 'l coumandament.

24 E coul ch'a ousserva i

I. GIOUAN,

so coumandament a sta èn Gesu-Crist, e Gesu-Crist ènt chiel; e da sò-ssi i counëssouma ch'a sta ènt noui, dal Spirit ch'a l ha dà-ne.

CAP. IV.

Dë prouvé i spirit, e dë counsérvé l'amour vers Iddiou e i omni.

MEI diletti, crèdi nen a tut spirit, ma prouve i spirit, s'a soun d'Iddiou; pérché diversi proufeti faus a soun vénù al mound.

2 I counossèri a sta marca l' Spirit d'Iddiou; tut spirit ch'a counfessa chë Gesu-Crist a l è vénù èn carn, a l è d'Idiou.

3 E tut spirit ch'a counfessa nen chë Gesu-Crist a sia vénù èn carn, a l è nen d'Iddiou; e tal a l è l'spirit dë l'anticrist, dël qual i l eve senti di ch'a venèrà; e ansi a l è già adess al mound.

4 Mei péciti fieui, i si d'Idiou, e i l avi vinciù-ie; pérché chë coul ch'a l è ènt voui, a l è pi grand chë coul ch'a l è al mound.

5 A soun dël mound; a l è pérché dë lon ch'a parlou dël mound, e l mound a i scouta.

6 I souma d'Iddiou; coul ch'a counos Iddiou, a ne scouta: coul ch'a l è nen d'Iddiou a ne scouta nen; da sò-ssi i counëssouma l'spirit dë verità e l'spirit dë l'erour.

7 Mei carissim, vouloum-se ben l'un l'aut; pérché la carità a l è d'Iddiou; e chioun-

que ama, a l è nassù d'Iddiou e a counos Iddiou.

8 Coul ch'a ama nen a l ha nen counëssù Iddiou; pérché Diou a l è carità.

9 La carità d'Iddiou ènvers noui a l è manifestà ènt sò-ssi, ch'Iddiou a l ha mandà so Fieul unic al mound, afin ch'i vivou pér meso dë chiel.

10 Ènt sò-ssi a sta la carità, nen ch'i abbiou amà Diou, ma ènt l'avei-ne amà chiel, e ch'a l ha mandà so Fieul pér essi la prouissiassioun pér i nosti péçà.

11 Mei diletti, s'Iddiou a l ha amà-ne coussi, i dévouma décò amé-sse l'un l'aut.

12 Nëssun a l ha mai védù Iddiou: s'i sé voulouma ben l'un l'aut, Iddiou a sta ènt noui, e soua carità a l è perfetta ènt noui.

13 Da sò-ssi i counëssouma ch'i stouma ènt chiel, e chiel ènt noui, a l è ch'a l ha dà-ne dë so spirit.

14 E i l ouma védù-lou, e i attestouma chë l' Pare a l ha mandà l' Fieul pér essi l' Salvatour dël mound.

15 Chiounque a counfessèrà chë Gesu a l è l' Fieul d'Iddiou, Diou a sta ènt chiel, e chiel èn Diou.

16 E i l ouma counëssù e crèdù la carità ch'Iddiou a l ha pér noui. Iddiou a l è carità; e coul ch'a sta ènt la carità, a sta èn Diou, e Diou ènt chiel.

17 Ènt sò-ssi a l è perfetta la carità ènvers noui, afin ch'i

CAP. V.

1 abbiou dë fiducia pér 'l dì dël giudissi, së, tal ch'a l è, i souma tai ént coust mound.

18 A i è néssun timour ént la carità, ma la perfetta carità a scassa 'l timour; pérché 'l timour a cagiouna dë pena; oura coul ch'a tem, a l è nen perfet ént la carità.

19 I lou amouma pérché ch'a l ha amà-ne chiel 'l prim.

20 Së queicadun a dis: I amou Iddiou, e però ch'a odia so fratel, a l è un busiard; pérché coum è-lou chë coul ch'a ama nen so fratel, ch'a ved, a peul amé Iddiou, ch'a ved nen?

21 E i l ouma coust coumandament pér part soua, chë coul ch'a ama Iddiou, a ama déçò so fratel.

CAP. V.

Dë la fede triounsant, èn ousserwand i coumandament, ricevand le testimouniansa, e counfidand d'essi esaudi.

CHIOUNQUE a cred chë Gesu a l è 'l Crist, a l è nassù d'Iddiou; e chiounque a ama coul ch'a l'ha générà-lou, a ama déçò coul ch'a l è nassù da chiel.

2 I counoussouma a sta marca ch'i voulouma ben ai fieui d'Iddiou, a l è quand i amouma Iddiou, e ch'i ousservouma i so coumandament.

3 Pérché a l è ént sò-ssi ch'a counsist l'amé Iddiou; ch'i ousservou i so coumandament; e i so coumandament a soun nen pësand;

4 Pérché tut lon ch'a l è nassù da Diou a vinc 'l mouud; e lon ch'a ne fa pourté la vitoria sù 'l mound, a l è nosta fede.

5 Chi è-lou coul ch'a vinc 'l mound, salvo coul ch'a cred chë Gesu a l è 'l Fieul d'Iddiou?

6 A l è coul Gesu ch'a l è vénù pér acqua e pér sang, nen mac pér l'acqua, ma pér l'acqua e 'l sang; e a l è l' Spirit ch'a n'a rend testimouniansa; e l'Spirit a l è la verità.

7 Pérché a i n'a i è tre ént 'l ciel ch'a rendou testimouniansa, 'l Pare, la Parola, e 'l Spirit Sant; e coui tre a soun un soul.

8 A i n'a i è déçò tre ch'a rendou testimouniansa sù la terra, cioè l'spirit, l'acqua e 'l sang; e coui tre a së rapportou a un.

9 S'i ricevouma la testimouniansa d'i omuni, la testimouniansa d'Iddiou a l è pi counsiderevoul; oura cousta a l è la testimouniansa d'Iddiou, la qual a l ha rendù dë so Fieul.

10 Coul ch'a cred al Fieul d'Iddiou, a l ha drinta dë chiel la testimouniansa d'Iddiou; ma coul ch'a cred nen Iddiou, a l'ha fà-lou mentitour; pérché a l ha nen crëdù a la testimouniansa ch'Iddiou a l ha rendù dë so Fieul.

11 E cousta a l è la testimouniansa, ch'Iddiou a l ha dà-ne la vita eterna; e coula vita a l è ént so Fieul.

I. GIOUAN.

12 Coul ch'a l ha 'l Fieul, a l ha la vita ; coul ch'a l ha nen 'l Fieul d'Iddiou, a l ha nen la vita.

13 I vë scrivou ste cose, a voui aiti ch'i crède al nom dël Fieul d'Iddiou, afin ch'i sappie ch'i l avi la vita eterna, e afin ch'i crède al nom dël Fieul d'Iddiou.

14 E cousta a l è la fiducia ch'i l ouma ën Diou, chë s'i ciamouma queicosa secound soua voulountà, a n'esaudis.

15 E s'i savouma ch'a n' esaudis, cosa së sia ch'i ciamou, i lou savouma, pérché ch'i outénouma le cose ch'i l ouma ciamà-ie.

16 Së queicadun a ved so fratel a péché d'un péca ch'a mena nen a la mort, ch'a prega, e la vita a i sarà daita ; cioè a coui ch'a pècou nen a

mort. A i è un péca a mort ; i tê diou nen dë preghé pér coul péca énsili.

17 Ogni iniquità a l è un péca ; ma a i è queich péca ch'a l è nen a mort.

18 I savouma chë chiounque a l è nassù da Diou a péca nen ; ma coul ch'a l è générà da Diou a së counserva se stess, e l malign a lou touca nen,

19 I savouma ch'i souma d'Iddiou ; ma tut 'l mound a l è souta 'l mal.

20 Oura i savouma chë 'l Fieul d'Iddiou a l è vénù, e a l ha dà-ne l'intelligensa pér counossi 'l veritabil ; e i souma ént 'l veritabil, ént so Fieul Gesu-Crist ; a l è 'l ver Diou, e la vita eterna.

21 Mei pécti fieui, pie-ve guarda dai simolacri. Amen !

SECOUNDA LETTERA DË SAN GIOUAN,

APOSTOUL.

L'amé Iddiou a l è ousservé i so coumandament. Un dev soapé i sedutour e i cattiv.

L'ANSIAN a la dama eletta, e a i so fieui, i quai i amou sincerament, e ch'i amou pa mac mi soul, ma déçò tutti coui ch'a l han counëssù la verità;

2 Pérché dë la verità ch'a sta ént noui, e ch'a sarà sem-pre coun noui.

3 Chë la grassia, la misericordia, e la pass pér part d' Iddiou 'l Pare, e pér part dël Sëgnour Gesu-Crist, 'l Fieul dël Pare, a siou.coun voui, èn verità e èn carità.

4 I soun moutouben rallegrà-me d'avei trouvà queicadun d'i to fieui ch'a caminou ént la verità; secound 'l coümandament ch'i l ouma ricevùne dal Pare.

5 E adess, o dama! i tê pregou, nen coum scrivand-te un coumandament neuv, ma coul ch'i l ouma avù fin dal prinsipi, ch'i l abbiou dë carità i un pér i aiti.

6 E cousta a l è la carità, ch'i caminou secound i so coumandament; coul a l è so coumandament, coum i l'eve

senti-lou fin dal prinsipi, afin ch'i lou ousserve.

7 Pérché diversi sedutour a soun vénù al mound, ch'a confessou nen chë Gesu-Crist a l è vénù èn carn; un tal om a l è un sedutour, e un anticrist.

8 Pie guarda a voui istess, afin ch'i perdou nen lon ch'i l ouma fait, ma ch'i n'a ricevou una piena ricompensa.

9 Chiounque a trasgredis la doutrina dë Gesu-Crist, e a i sta nen fedel, a l ha nen Iddiou; coul ch'a sta ént la doutrina dë Crist, a l ha 'l Pare e 'l Fieul.

10 Së queicadun a ven da voui, e ch'a porta nen coula doutrina, ricevi-lou nen ént vosta ca, e salute-lou nen;

11 Pérché coul ch'a lou saluta, a communica a soue cattive opere.

12 Bin ch'i aveissou diverse cose da scrivë-ve, i heu nen voulsù-ie scrivi coun dë carta, e d'inciost; ma i sperou d'ëndé da voui, dë parlé-ve faccia a faccia, afin chë nostà countentëssa a sia perfetta.

13 I fieui dë toua sourela eletta a tê salutou. Amen!

TERSA LETTERA DË SAN GIOUAN,

APOSTOUL.

*La carità d'tt Gaio; l'ambascioun dë Diotrefe,
e 'l solo dë Demetrio.*

L'ANSIAN a Gaio carissim, 'l qual i amou ën verità.

2 Carissim, i augurou chë tê prospere in ogni cosa, e chë tê sie ën sanità, coum toua anima a l è ën prousperità.

3 Pérché i soun rallegrà-me moutouben quand i fratei a soun vénù, e ch'a l han rendù testimouniansa dë toua sincerità, e coum tê camine ént la verità.

4 I heu nen dë piasi pi grand chë coul dë senti, ch'i mè fieui a caminou ént la verità.

5 Carissim, t'agisse fedelment ént tut lon chë tê fas énvers i fratei, e énvers i fourëste;

6 I quai ën présensa dë la ciesa a l han rendù testimouniansa dë toua carità; e tê faras ben d'accoumpagné - ie degnament, coum a sta ben seound Iddiou.

7 Pérché a soun parti pér son, piand niente dai Géntii.

8 I dëvouma dounque ricevi coui ch'a i sëmiou, afin ch'i agiutou a la verità.

9 I heu scrivù a la ciesa; ma Diotrefe, ch'a ama d'essi 'l prim tradélour, a ne riceiv nen.

10 Èn counseguensa, s'i venou, i fareu present le assioun ch'a coumet, përdand-se ént dë cattiv déscours countra dë noui; e nen countent dë lon, nen soulament a riceiv nen i fratei, ma a impedis anche coui ch'a veulou ricevie, e a i scassa da la ciesa.

11 Carissim, imita nen 'l mal, ma 'l ben; coul ch'a fa ben, a l è d'Iddiou; ma coul ch'a fa mal, a l ha nen vëdù Iddiou.

12 Testimouniansa a l è rendùa a Demetrio da tutti, e da la verità istessa; a noui dëcò i rendouma testimouniansa, e i savi chë nosta testimouniansa a l è verace.

13 I l aviou diverse cose da scrivi, ma i veui nen scrivë-te coun d'inciost e coun la piuma;

14 Ma i sperou dë vëdë-te prest, e i parlërouma faccia a faccia.

15 Chë la pass a sia coun ti! i amis a tê salutou; saluta i amis un pér un.

LETTERA CATTOLICA DË SAN GIUDA,

APOSTOUL.

*Esourtaesioun a la constansa e a la sincorità
dë la fede souutra i doutour fous.*

GIUDA, sërvitour dë Gesu-Crist, e fratel dë Giacou, a coui ch'a soun stait ciàmà; ch'Iddiou a l ha santificà e chë Gesu-Crist a l ha counsérva.

2 Chë la misericordia, la pass, e l'amour a vë siou multiplicà.

3 Mei carissim, coum i më studiou intierament a scrivë-ve dë la salute coumunâ, a l è stà-me necessari dë scrivë-ve pér esourté-ve, a sousténi 'l coumbat pér la fede ch'a l è staita daita una volta ai sant;

4 Pérchë queicadun a së soun introudout, i quai da un pes prima a soun stait scrit pér una coundanassioun paria; gent sensa pietà, ch'a cambiou la grassia dë nost Diou ën dissolussioun, e ch'a arnegou 'l soul douminatour Gesu-Crist nost Diou e Sëgnour.

5 Oura i veui fé-ve arcourdé d'una cosa ch'i savi già; chë 'l Sëgnour avend libera 'l popoul dal pais d'Egit, a l ha distrut

én seguit coui ch'a l aviou nen crèdù;

6 E ch'a l ha riservà souta l'ouscurità ént dë cadene eterne, fin al giudissi dël gran dì, i angel ch'a l han nen counsérva soua ourigine, ma ch'a l han abbandounà soua propria abitassioun.

7 Chë Sodoma e Gomorra, e le sità vésine ch'a l erou abbandounà-sse dë l'istessa maniera chë couste-ssi, a l'imprurità, e ch'a l erou éndait apress d'i pëcà countra natura, a soun staite buttà pér sërvi d'esempi, avend ricevù 'l castig dël feug eterno.

8 Nonostante lon, sti-ssi pér l'istess essend-se éndurmi, a countaminou la carn, déspressiou la douminassioun, e diou dë mal dë le dignità.

9 E però Michel, l'arcangel, quand a countendia disputand coun 'l demoni riguard al corp dë Mose, a l ha nen éncalà prounounsié nêssuna sentensa dë maledissioun; ma a l ha mac dit : Chë 'l Sëgnour a té censura fortement !

10 Ma sti-ssi a diou mal dë tut lon ch'a intendou nen, e a së couroumpou ént tut lon ch'a counossou naturalment, coum a fan le bestie stupide.

11 Maleur a lour aiti, pér-ché a l han seguità l'andament dë Cain, e a l han courù, inganà parei dë Balaam, pér la ricoumpensa, e a soun peri ént la ribelioun dë Core.

12 Coui lì a soun dë maccie ént vosti past dë carità, piand i so past éensem a voui aiti, e ingrassand-se lour istess sensa timour; dë nuvoule sensa acqua, pourtâ dai vent énsà e énlà; d'erbou dë cui 'l frut a marsa, sensa frut, mort doui volte, e dézradisà;

13 D'ounde impetuouse dël mar, campand la scuma dë soue impurità; dë steile erranti, a lequai l'ouscurità dë le tenebre a l è riservà eternamente.

14 D'i quai décò Enoch, settim om apress a Adam, a l ha proufetisa, disand :

15 Eccou, 'l Sègnour a l è vénù coun i so sant, ch'a soun pér milioun, pér giudiché tutti i omuni, e pér counvinci tutti i cattiv tra dë lour dë tutte soue captive assiouen ch'a l han faite malissiousament, e dë tutte le parole ingiurouse ch'i empi pecatour a l han prouferi countra dë chiel.

16 A soun dë mourmouratour, dë litigant, vivand se-

cound soue councupissense, dë cui la bouca a prounounzia dë dëscours pien dë superbia, e ch'a amirou le përsoune pér 'l proufit ch'a i n'a ven.

17 Ma voui aiti, mei carissim, arcourde-ve dë le parole ch'a soun staite dite prima dai apostoul dë Nossègnour Gesu-Crist;

18 E coum a vë disiou, ch'ai ultim dì a i saria dë burrous, ch'a caminériou secound soue councupissense.

19 A soun coui ch'a së separou lour istess, dë gent sensuai, nen avend l'Spirit.

20 Ma voui aiti, mei carissim, apougiand-ve voui istess sù vosta santissima fede, pregand pér l'Spirit Sant;

21 Manteni-ve i un i aiti ént l'amour d'Iddiou, aspëtand la misericordia dë Nossègnour Gesu-Crist, pér la vita eterna.

22 E pie compassioun d'i un usand dë disressioun ;

23 E salve i aiti pér l'spavent, gavand-ie coum fora dël feu, avend in odio fin a la vesta countaminà da la carn.

24 A coul ch'a l è poutent pér custoudi-ve sensa ch'i fasse nêssuna caduta e présenté-ve irreprénsibil dënans a soua gloria, coun allegria ;

25 A Iddiou, soul savi, nost Salvatour, sia gloria e magnificensa, forsa e imperi, fin da adess e ént tutti i secoul. Amen !

APOCALISSI, O RIVELASSIOUN DË SAN GIOUAN,

APOSTOUL.

San Giouan rilegà ënt l'isoula dë Patmos a desoriv le cose ch'a l ha vëdù a le sett ciese dë l'Asia, rappresentà dai sett candèle d'entour al Fieu dë l'om.

RIVELASSIOUN dë Gesu-Crist, laqual Iddiou a l ha dà-ie pér fé counossi ai so sërvitour le cose ch'a devou arrivé prest, e chiel a l ha mandà a significhé-ie pér meso dë so angel a so sërvitour Giouan;

2 'L qual a l ha rendù testimouniansa a la parola d'Iddiou, e testimouniansa dë tut lon ch'a l ha vëdù dë Gesu-Crist.

3 Fourtunà chi les, e chi scouta le parole dë sta proufessia, e ch'a fa proufit dë le cose ch'a i soun scritte drenta; perché 'l temp a l è vësin.

4 Giouan a le sett ciese, ch'a soun ënt l'Asia. A voui la grassia, e la pass da coul ch'a l è, ch'a l era, e ch'a sarà: e dai sett spirit, ch'a soun al dënans dë so trono;

5 E da Gesu-Crist, ch'a l è 'l testimoni fedel, Prim-genit tra i mort, e prinsi d'i re dë la

terra, 'l qual a l ha amà-ne, e a l ha lavà-ne d'i nosti péca coun so propri sang,

6 E a l ha fà-ne re e sacerdot a Diou so Pare: a chiel sia gloria e impero ai secoul d'i secoul: Amen.

7 Eccou, ch'a ven coun le nuvoule, e ogni eui a lou vëdrà, anche coui ch'a l'han trafourà-lou. E tutte le tribù dë la terra a së daran dë pugn sù l'estomi ën causa dë chiel: a l è parei: a l è parei.

8 I soun l'Alfa, e l'Omega, prinsipi e fin, a dis l'Ségnour Iddiou, 'l qual a l è, 'l qual a l era, 'l qual a sarà, l'Onnipotent.

9 Mi Giouan, vost fratel, e coumpagn ënt la tribulassioun, e ënt 'l regno e ënt la passiensa ën Gesu-Crist, i soun trouvà-me ënt l'isoula, ch'a së ciama Patmos, ën causa dë la parola d'Iddiou, e dë la testimouniansa *rendùa* a Gesu:

10 I soun stait in *estasi* dë spirit un dì dë duminica, e i heu senti darè dë mi una gran vouss coum *a fussa* dë troumba,

11 Laqual a disia : I soun l'Alfa e l'Omega, l'prim e l'ultim ; scriv lon chë tè vëde, ènt un liber ; e mandë-lou a le sett ciese ch'a soun ènt l'Asia : a Efeso, e a Smirne, e a Pergamo, e a Tiatira, e a Sardi, e a Filadelfia, e a Lao-dicea.

12 E i soun voultà-me pér vëdi chi ch'a parlava coun mi : e voultà ch'i soun stait, i heu vëdù sett candèle d'or ;

13 E èn mes ai sett candèle d'or un simil al Fieul dë l'om, vësti d'una vesta lounga, e cint al pett coun una fassa d'or.

14 E soua testa, e i so cavei a l'erou candi coum la lana bianca, e coum la fiocca, e i so eui a lusiou coum l'feu ;

15 E i so pè a l'erou simil al aram quand a l'è ènt la fournasa ardent ; e soua vouss coum la vouss dë tante acque :

16 E a l'avia ènt la man dritta sett steile ; e da soua bouca a i surtia una spa a douitai ; e so moustas a risplendia coum l'soul ènt soua forsa.

17 E vëdù ch'i l'heu avù-lou, i soun toumbà a i so pè coum mort. E chiel a l'ha buttà soua man dritta sù mi, disand : Tem nen ; i soun l'prim, e l'ultim.

18 E èn vita, ma i soun stait mort ; e eccou, ch'i soun viv pér i secoul d'i secoul, Amen ! e i heu le ciav dë la mort, e dë l'infern.

19 Scriv dounque le cose

chë tè l'has vëdùe, e coule ch'a soun, e coule ch'a devou arrivé dop dë couste.

20 L'misteri dë le sett steile chë tè l'has vëdùe ènt mia man dritta, e i sett candèle d'or : le sett steile a soun i sett angel dë le ciese ; e i sett candèle chë t'has vëdù a soun le sett ciese.

CAP. II.

S. Giouan a ricev l'ourdin dë sorovi diverse cose a le ciese dë Smirne, d'Efeso, dë Pergamo, e dë Tiatira.

SCRIV al angel dë la ciesa d'Efeso : A dis coussi coul ch'a ten le sett steile ènt soua man dritta, e ch'a camina èn mes a i sett candèle d'or.

2 I seu toue opere, e toue fatighe, e toua passiensa, e coum tè peules nen suppourté i cattiv : e t'has buttà a la preuva coui, ch'a diou d'essi apostoul, e ch'a lou soun nen ; e t'has trouvà-ie busiard :

3 E t'has pati e tè seus passient, e t'has travaià pér mè nom, e t'has nen cedù.

4 Ma i l'heu countra ti, chë t'has abbandounà toua prima caritá.

5 Arcordë-te dounque da doua tè seus toumbà, e pentë-tène, e opera come prima ; sédénò i venou da ti, e i levë-reu da so post to candèle, së tè tè pente nen.

6 T'has però sò-ssi dë boun, chë t'has an ira le assioun d'i Nicolaiti, ch'i l'heu décò mi an ira.

CAP. II.

7 Chi l ha d'ourie, ch'a senta lon chë l'Spirit a dis a le ciese: Al vincitor i dareu a mangé dël erbou dë vita, cha l è ën mes al paradis dë mè Diou.

8 E al angel dë la ciesa dë Smirne, scriv: Coussi a dis coul, ch'a l è 'l prim, e l'ultim, ch'a l è stait mort, e ch'a viv:

9 I seu toue opere, toua tribulassioun, e toua povertà (ma tè seus rich); e tè seus bëstemià da coui ch'a së diou Giudei, e a lou soun nen, ma a soun la sinagoga dë Satan.

10 Sburdis-te nen dë nës-sune dë le cose chë tè deves pati. Eccou, chë 'l diaou a va a campé ën prèsoun queicadun dë voui aiti, pér ch'i sie buttà a la preuva; e i sarì tribulà pér dess dì. Sta fedel fin a la mort, e i tè dareu la courouna dë vita.

11 Chi l ha d'ourie, ch'a scouta lon chë l'Spirit a dis a le ciese: Chi ch'a sarà vincitor a sarà nen ouffeis da la secounda mort.

12 E al angel dë la ciesa dë Pergamo scriv: Coussi a dis coul, ch'a ten la spa a doui tai:

13 I seu toue opere, e ënt che leug chë t'abite, doua Satan a l ha 'l trono; e tè artene mè nom, e t'has nen arnegà mia fede, anche ënt coui dì chë Antipa martyr mè fedel a l è stait massà tra dë voui, doua ch'a abita Satan.

14 Ma i heu countra dë ti

queicosa da poc; pérchë tè l has ensili chi ch'a ten la doutrina dë Balaam, 'l qual a insegnava a Balac a butté scandoul dënans ai fieui d'Israel, pér ch'a mangeissou dë cose sacrificà ai idoul, e ch'a fornicheissou.

15 Coussi tè l has dëcò ti dë coui ch'a tenou la doutrina d'i Nicolaiti.

16 Pentë-te; sëdénò i vénéreu prest da ti, e i coumbattéreu countra dë lour coun la spa dë mia bouca.

17 Chi l ha d'ourie, ch'a senta lon ch'a dis l'Spirit a le ciese: A coul ch'a sarà vincitor i dareu la manna strëmà, e i dareu una pëcita pera bianca; e ënt la pëcita pera a i sarà scrit un nom neuv nen savù da néssun, fora da chi la ricev.

18 E al angel dë la ciesa dë Tiatira scriv: Coussi a dis 'l Fieul d'Iddiou, ch'a l ha i eui ch'a risplendou coum'l feu, e ch'a l ha i pè ch'a sëniou d'aram ardent:

19 I seu toue opere, e la carità, to sërvissi, toua fede, toua passienza, e toue ultime opere, ën maggiour numer chë le prime,

20 Ma i l heu countra dë ti poche cose; pérchë chë tè përmëte a la dona Jezabele, ch'a dis ch'a l è proufetessa, d'insegné, e dë sedui i mè sërvitour, pér ch'a cascou ën fornicassioun, e ch'a mangiou dë cose sacrificà ai idoul.

APOCALISSI,

21 E i heu dà-ie temp dé penti-sse ; e a veul nen penti-sse dé soua fornicassioun.

22 Eccou, ch'i la cougëreu sù un let, e coui ch'a fan adulteri énsem a chila, a saran én grandissima tribulassioun, s'a sé pentou nen dé soue opere :

23 E i masséreu coun la mort i fieui dé chila ; e tutte le ciese a savran ch'i soun scrutatour d'i ren e d'i cœur ; e i dareu a ciaschedun dé voui secound soue assiouun.

24 E a voui aiti i diou, e a tutti i aiti ch'i si én Tiatira, quanti a soun alieni da tal doutrina, e a l han nen approuvà le profoundità, coum a i ciamou, dé Satan, i vè butereu ados nêssun autr peis :

25 Ariëni però lon ch'i avi, fin a tant ch'i vena.

26 E chi ch'a sarà vincitour, e ch'a praticherà fin a la fin mie opère, i dareu poudestà sù le nassioun.

27 E a i gouvernèrà coun una vèrga dé fer, e a saran tritoulà coum dé vass dé terra, coum i l hai déçò mi outenù da mè Pare.

28 E i dareu a chiel la steila dé la matin.

29 Chi ch'a l ha d'ourie, ch'a senta lon ch'e l'Spirit a dis a le ciese.

CAP. III.

Giovani a ricev curdin dé scrivi a le ciese dë Sardi, dë Filadelfia, e dë Laodicea.

E AL angel dé la ciesa dë Sardi scriv : Coussi a dis

456

coul ch'a l ha i sett spirit d' Iddiou, e le sett steile : I cou-nossou toue opere, e coum té l has nom d'essi viv, e té seus mort.

2 Proucura d'essi vigilant, e ristora 'l rest, ch'a stasiou pér meuri ; pérch'e i heu nen trouvà piene toue opere dénans a Diou.

3 Abbia dounque én memoria lon ch'e té l has ricevù e senti, e ousservélou, e penté-te ; ch'e sé té viéras nen, i venéreu da ti coum un lader, e té savras nen a che oura i venéreu da ti.

4 Té l has però ént Sardi queich poche pérsoune, ch'a l han nen maccià soue veste ; e a venéran coun mi vèsti dé bianc, pérch'e ch'a n'a soun degn.

5 Chi ch'a sarà vincitour, a sarà coussi vèsti dé vèstimente bianche ; e i sganfèreu nen so nom dal liber dé vita, e i counfesséreu so nom dénans a mè Pare, e dénans ai so angel.

6 Chi l ha d'ourie, ch'a senta lon ch'a dis l'Spirit a le ciese.

7 E al angel dé la ciesa dë Filadelfia scriv : Coussi a dis l sant, l veridic, ch'a l ha la ciav dé David ; ch'a deurv, e nêssun a sara ; ch'a sara, e nêssun a deurv :

8 I counossou toue opere ; eccou, ch'i l heu buttà-te dénans una porta duverta, ch'e nêssun a peul saré ; pérch'e té l has un po dé virtù, e t 'has ousservà mia parola, e t 'has nen negà l mè nom.

CAP. IV.

9 Eccou, ch'i dareu a la sinagoga dë Satan coui ch'a diou d'essi Giudei, e ch'a lou soun nen, ma a diou 'l faus ; eccou, ch'i fareu dë manera ch'a venou, e ch'a s'inchinou d'enans ai 'to pè ; e a counosseran coum i l heu amà-te.

10 Da già chë tê l has ousservà 'l prect dë mia passienda, i tê salvéreu décò da l'oura dë la tentassioun, laqual a sta pér arrivé-ie ados a tut 'l mound, pér butté a la preuva i abitant dë la terra.

11 Eccou, ch'i venou prest ; counserva lon chë tê l has, afin chë nêssun a pia toua courouna.

12 Chi ch'a sarà vincitour, i lou fareu colona dël tempio dë mè Diou, e a n'a seurtirà pi nen fora ; e i scrivéreu ênsima dë chiel 'l nom dë mè Diou, e 'l nom dë la sità dë mè Diou, dë la neuva Gerusalem, laqual a dissend dal ciel da mè Diou, e mè nom neuv.

13 E chi l ha d'ourie, ch'a senta lon chë l'Spirit a dis a le ciese.

14 E al angel dë la ciesa dë Laodicea scriv : Coussi a dis l'Amen, 'l testimoni fedel e veridic, 'l prinsipi dë le cose créa da Diou :

15 I counossou toue opere, coum tê seus nè freid nè caud ; pér grassia fusses-tu o freid o caud !

16 Ma pérchê chë tê seus têbi, e nè freid nè caud, i

coumenséreu a voumité-te da mia bouca.

17 Pérchê tê vas via disand : I soun rich, e comoud, e a më manca niente ; e tê sas nen chë tê seus maleureu, e miserabil, e pover, e borgnou, e patanù.

18 I tê dag pér counsei dë coumpré da mi l'or passà e prouvà ênt 'l feu, afin chë tê tê fasse rich ; e a vësti-te dë le veste blanche, pér nen ch'a së vëda la vërgogna dë toua nudità, e ouns i to eui coun d'ounguent pér vëdi-ie.

19 Mi, coui ch'i amou, i riprendou, e i castigou. Abbia dounque dë zelo, e pentë-te.

20 Eccou, ch'i stag a la porta, e ch'i tabussou ; chi ch'a sentirà mia vouss, e ch'a më deurvîrâ la porta, i intréreu da chiel, e i fareu sina coun chiel, e chiel coun mi.

21 Chi ch'a sarà vincitour, i lou fareu assëté coun mi ênt mè trono, coum mi décò i soun stait vincitour, e i soun assëtâme coun mè Pare ênt so trono.

22 Chi l ha d'ourie, ch'a senta lon chë l'Spirit a dis a le ciese.

CAP. IV.

Duverta una porta ênt 'l ciel, a ved un assietà ênt 'l trono, e d'entourn a coust trono vint e quat vei assietà, ch'a glourificou coul ch'a i è assietà sù 'l trono.

A PRESS dë lon i heu guardà, A e eccou una porta duverta ênt 'l ciel ; e la prima vouss ch'i heu senticoum dë troumba,

ch'a parlava coun mi, disand : Mounta sì, e i té fareu vèdi le cose ch'a devou peui arrivé dop.

2 E subit i soun rëstà èn estasi dë spirit ; e eccou, chë un trono a l era aussà ènt l ciel, e ènsima dël trono a i era un assëtâ.

3 E coul ch'a l era assëtâ a sëmiava ènt l'aspet a la pera iaspide e a la sardia ; e d'ëntourn al trono a i era un'iride, simil ènt l vèdi al smerald.

4 E d'ëntourn al trono vint e quat cadreghe ; e ènsima dë le cadreghe a i era assëtâ vint e quat vei, vësti dë vëstimente bianche, e sù soue teste dë couroune d'or.

5 E dal trono a i partia dë lozne, e dë troun, e dë vouss ; e dënans al trono sett lampade avische dë feu ardent, lequai a soun i sett Spirit d'Iddiou.

6 E ën faccia al trono coum un mar dë veder parei dël cristal ; e ën mes al trono e d'ëntourn al trono, quat animai pien d'eui dënans e dare.

7 E l'prim animal a sëmiava un leoun ; e l'second animal a sëmiava un vitel ; e l'ters animal a l avia la faccia parei d'un om ; e l'quart animal simil a un 'quila ch'a vola.

8 E i quat animai a l aviou sess ale a pérun ; e d'ëntourn, e pér drinta a soun pien d'eui ; e dë dì e dë neuit, sensa désse d'arpos, a diou : Sant, sant, sant, l Sègnour Diou Onnipotent, l qual a l era, l qual a l è, e l qual a venèrâ.

9 E mentre coui animai a dasiou gloria e ounour, e rendiment dë grassie a coul ch'a l era assëtâ sù 'l trono, ch'a viv ai secoul d'i secoul,

10 I vint e quat vei a së prousternavou dënans a coul ch'a l è assëtâ ènt l trono, e a lou adouravou ch'a viv ai secoul d'i secoul, e a campavou soue couroune dënans al trono, disand :

11 Té seus degn, Sègnour, dë ricevi la gloria, l'ounour, e la virtù ; da già chë té l has creà tutte le cose, e chë pér to vouler a sussistou e a soun staite creà.

CAP V.

L'Agnel a deuro 'l liber sarà coun sett sigil.

E i heu vist ènt la man drittata dë coul ch'a l era assëtâ sù 'l trono, un liber scrit pér drinta e pér défora, e signà coun sett sigil.

2 E i heu vist un angel fort, ch'a sclamava coun una gran vouss : Chi è-lou ch'a l è degn dë deurvi 'l liber, e dë lélé i so sigil ?

3 E nesson a poudia, nè ènt l ciel, nè ènt la terra, nè sout la terra, deurvi 'l liber, nè guardé-lou.

4 E mi i piouravou a tutta forsa, ch'a së trouveissa nen chi fussa degn dë deurvi 'l liber, nè dë lesé-lou, nè dë guardé-lou.

5 E un d'i vei a l ha di-me : Pioura nen ; eccou, l leoun dë la tribù dë Giuda, stirpe dë

CAP. VI.

David, a l ha vinciù dë deurvi
'l liber, e lèvé i so sett sigil.

6 E i heu guardà, e eccou ën
mes al trono, e ai quat animai,
e ai vei, un Agnel, coum scanà,
ch'a l ha sett corn, e sett eui,
ch'a soun i sett Spirit d'Iddiou,
spedi pér tutta la terra.

7 E a l è vénù, e a l ha pià
'l liber d'en man drittà dë coul
ch'a l era assétà sù 'l trono.

8 E duvert ch'a l ha avù 'l
liber, i quat animai e i vint e
quat vei a soun prousternà-sse
dénans al Agnel, avend ognidun
dë lour dë cetre, e dë bassin
d'or pien dë materie odorifere,
ch'a soun le ourassioun d'i sant.

9 E a cantavou un cantico
neuv, disand : Të seus degn
dë ricevi 'l liber, e dë deurvi-ne
i sigil ; da già chë té seus stait
scanà, e chë t'has riscatà-ne
a Diou coun to sang, dë tutte
le tribù, e linguage, e popoul,
e nassioun :

10 E t'has fâ-ne pér nost
Diou re e sacerdot; e i regnë-
rouma sù la terra.

11 E i heu guardà, e i heu
senti la vouss dë diversi angel
d'entourn al trono, e ai animai,
e ai vei, e 'l so numer a l era
migliaia dë migliaia;

12 I quai a disiou a auta
vouss : A l è degn l'Agnel ch'a
l è stait scanà, dë ricevi la
virtù, e la divinità, e la sapi-
ensa, e la fourtéssa, e l'ounour,
e la gloria, e la benedissiou.

13 E tutte le creature ch'a
soun ént 'l ciel, e sù la terra,
e sout la terra, e ént 'l mar, e

tutte coule ch'a i soun, i heu
senti ie tutte, ch'a disiou : A
coul ch'a l è assétà sù 'l trono,
e al Agnel, benedissiou, e
ounour, e gloria, e poudestà,
pér i secoul d'i secoul !

14 E i quat animai a disiou,
Amen. E i vint e quat vei a
sé prousternavou la faccia ën
terra, e a adouravou coul ch'a
viv pér i secoul d'i secoul.

CAP. VI.

I sess sigil duvert.

E i heu vëdù coum l'Agnel a
l avia duvert un d'i sigil, e i
heu senti un d'i quat animai,
ch'a disia, coun una vouss ch'a
sémiava 'l trou : Ven sì, e
guarda.

2 E i heu guardà, e eccou
un caval bianc, e coul ch'a i
era énsima a l avia un arc, e a
i è stà-ie dait una courouna ;
e a l è surti vincitour pér vinci.

3 E avend duvert 'l secound
sigil, i heu senti 'l secound
animal, ch'a l ha dit, Ven sì,
e guarda.

4 E a i è surti ie un aut
caval rouss ; e a coul ch'a i
era énsima, a l è stà-ie dait dë
lèvé la pass da la terra, afin
ch'a sé massou i un i aiti, e a
l è stà-ie dait una gran spa.

5 E avend duvert 'l ters
sigil, i heu senti 'l ters animal,
ch'a disia, Ven sì, e guarda.
E eccou un caval neir, e coul
ch'a i era énsima a l avia én
man la balansa.

6 E i heu senti coum una
vouss tra i quat animai, ch'a

disia : La mësura dël gran un déne, e tre mësure d'ordi un déne, e fa nen dé mal al vin, nè al euli.

7 E avend duvert 'l quart sigil, i heu senti la vouss dël quart animal, ch'a disia, Ven si, e guarda.

8 È eccou un caval spali; e coula ch'a i era ènsima a l ha nom Mort, e l'infèrn a i andasia apress; e a l è stà-ie dait poudestà sù la quarta part dë la terra dë massé pér meso dë la spa, dë la fam, dë la mortalia, e dë le bestie feroce dë la terra.

9 E avend duvert 'l quint sigil, i heu védù souta l'altar le anime dë coui ch'a l erou stait massà pér la parola d'Id diou, e pér la testimouniansa ch'a l aviou.

10 E a criavou a auta vouss, disand: Fin a quand, Sëgnour, sant e veridic, fas-tu nen giustissia, e vendichës-tu nen nost sang sù coui ch'a abitou la terra ?

11 E a l è stà-ie dait a coui lì una stola bianca a përun, e a l è stà-ie dit, ch'a së dagou pass èncoura pér un po dë temp, fin a tant ch'a sia coum-pi 'l numer d'i so coumpagn e fratei, i quai a devouessi trucidà parei dë lour.

12 E i heu védù, duvert ch'a l è stait 'l sest sigil, e eccou, ch'a l è vénù-ie un gran terremot, e 'l soul a l è rëstà neir coum un sac dë cilica; e la luna a l è diventà tutta sang;

13 E le steile dël ciel a soun cascà sù la terra, coum 'l fiè a campa giù i fig verd quand a l è soupatà da un gran vent;

14 E 'l ciel a l è artirà-sse coum un liber ch'a së doubia; e tutte le mountagne e le isoule a soun staite zboutgià da so post :

15 E i re dë la terra, e i prinsi, e i tribun, e i rich, e i poutent, e tutti quanti sërvitour e liber, a soun strëmà-sse ènt le spelounche, e ènt 'l massis dë le mountagne.

16 E a diou a le mountagne, e ai massis, Casche-ne ados, e stérme-ne da la faccia dë coul ch'a l è assëtä sù 'l trono, e da l'ira dë l'Agnel,

17 Pérché a l è vénù 'l gran dì dë l'ira dë lour; e chi è-lou ch'a poudrà soustëni-la ?

CAP. VII.

Castigà la terra, a soun salv coui ch'a bonté dissou Id diou, tant Ebrou ch'e Gentii.

Dop i heu védù quatr angel ch'a stasiou sù i quatr angoul dë la terra, ch'a ténisiou i quat vent dë la terra, afin ch'e nëssun vent a souffieissa sù la terra, nè sù 'l mar, nè sù nëssuna pianta.

2 E i heu védù un autr angel ch'a mountava dal levant, ch'a l avia 'l sigil d'Id diou vivent; e a l ha crià a auta vouss ai quatr angel, ai quai a l è stait dait coumission dë fé dë mal a la terra e al mar,

CAP. VIII.

3 Disand : Fe nen dë mal a la terra, nè al mar, nè a le piante, fin a tant ch'i abbiou segnà i sërvitour d'Iddiou ènt 'l frount.

4 E i heu senti 'l numer d'i segnà, sent e quarant e quat mila segnà, da tutte le tribù d'i fieui d'Israel :

5 Dë la tribù dë Giuda, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Ruben, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Gad, doudess mila segnà ;

6 Dë la tribù d'Asser, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Nestali, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Manasse, doudess mila segnà ;

7 Dë la tribù dë Simeon, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Levi, doudess mila segnà ; dë la tribù d'Issacar, doudess mila segnà ;

8 Dë la tribù dë Zabulon, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Giusep, doudess mila segnà ; dë la tribù dë Benjamin, doudess mila segnà .

9 Dop dë lon, i heu vëdù una gran turba chë nëssun a poudia numeré, dë tutte gent, e tribù, e popoul, e linguage, ch'a stasiou dënans al trono, e dënans al Agnel, tutti vësti dë stole bianche, coun dë palme en man :

10 E a criavou a auta vous, disand : La salute a nost Diou, ch'a l è assëtä sù 'l trono, e al Agnel.

11 E tutti i angel a stasiou d'ëntourn al trono, e ai vei,

e ai quat animai, e a soun prousterñà-sse giù sù la faccia dënans al trono, e a l han adourà Iddiou,

12 Disand : Amen ! Benedissioun, e gloria, e sapiensa, e rendiment dë grassie, e ounour, e virtù, e fourtëssa a nost Diou pér i secoul d'i secoul, coussi sia.

13 E un d'i vei a l ha di-me : Cousti-ssi, ch'a soun vësti dë stole bianche, chi soun-ne ? E da doua soun-ne vënù ?

14 E i heu rëspoundù-ie, Mè Ségnour, tè lou sas. E chiel a l ha di-me, Cousti-ssi, a soun coui ch'a soun vënù da una gran tribulassioun, e ch'a l han lavà soue stole, e sbianchi-ie ènt 'l sang dë l'Agnel.

15 Pérchë dë lon a stan dënnans al trono d'Iddiou, e a lou seryou dì e neuit ènt so tempio : e coul ch'a l è assëtä ènt 'l trono a abiterà sù lour aiti :

16 A l avran pi nen nè fam nè sè, nè 'l soul a i darà pi nen ados, nè nëssun calour.

17 Pérchë l'Agnel ch'a sta ènt 'l mes dël trono, a i gouvernèrà, e a guidèrà à le fourtane dë l'acqua dë vita, e Iddiou. a suerà tutte le lacrime da i so eui.

CAP. VIII.

Lon ch'a i succed dop duvert 'l settim sigil.

E AVEND duvert 'l settim sigil, a s'è fà-sse ènt 'l ciel un silensi quasi dë mes'ora.

2 E i heu vëdù i sett angel ch'a stan dënans a Diou, e a l è stà-ie dait sett troumbe.

3 E a i è vënù-ie un autr angel, e a s'è fèrmà-sse dënans al altar, tenand un turiboul d'or, e a l è stà-ie dait una gran quantità d'insens, afin ch'a ouffreissa dë le ourassioun dë tutti i sant sù l'altar d'or, ch'a l è dënans al trono.

4 E l fum d'i insens dë le ourassioun d'i sant, a l è mountà da la man dë l'angel dënans a Diou.

5 E l'angel a l ha pià l turiboul, e a l'ha ëmpí-lou dë feu dë l'altar, e a l'ha campà-lou sù la terra; e a l è vënù-ne dë troun, e dë vouss, e dë fulmini, e un gran terremot.

6 E i sett angel, ch'a l aviou le sett troumbe, a soun buttà-sse a souné.

7 E l prim angel a l ha dait dë la troumba, e a s'è fàsse una tempesta e dë feu mëscià coun dë sang, laqual cosa a l è staita campà sù la terra; e la terza part d'i erbou a l è staita brusà, e tutta l'erba vërda a l è staita brusà.

8 E l secound angel a l ha dait dë la troumba, e quasi una gran mountagna ardent dë feu a l è staita campà ént l mar; e la terza part dël mar a l è rëstà dë sang;

9 E la terza part dë le creature animà ént l mar a l è morta; e la terza part d'i bastiment a l ha peri.

10 E l' ters angel a l ha dait dë la troumba; e a l è toumbà-ie dal ciel una gran steila, ardent coum una torcia, e a l è toumbà ént la terza part d'i fium, e dë le fountane.

11 E l nom dë la steila a l è Incens; e la terza part dë le acque a l è diventà incens, e moutouben d'omini a soun mort dë le acque, pérché ch'a l erou rëstà amare.

12 E l quart angel a l ha dait dë la troumba; e a l è staita coupia la terza part dël soul, e la terza part dë la luna, e la terza part dë le steile; dë manera chë la terza part dë lour a l è staita ouscurà, e pér counseguensa la terza part a dasia nen dë cair al dì, e l'istess a la neutit.

13 E i heu vëdù, e senti la vouss d'un angel, ch'a voulava én metà dël ciel, e coun una gran vouss a disia: Guai, guai, guai ai abitant ént la terra da le autre vouss d'i tre angel, ch'a van a souné la troumba.

CAP. IX.

Lon ch'a i arriva dop chë l quint e l seis angel a l han soudà dë la troumba.

E l quint angel a l ha dait dë la troumba, e i heu vëdù una steila cascà dal ciel sù la terra; e a l è stà-ie dait la ciav dël pouss dë l'abisso.

2 E a l ha duvert l pouss dë l'abisso; e l fum dël pouss a l è mountà coum l fum d'una gran fournasa; e l soul, e

CAP. IX.

l'aria a s'èouscouri-sse pér 'l
fum dël pouss :

3 E dal fum dël pouss a l è
surti-ie dë crave pér la terra, a
lequai a s'è dà-ssie 'l pouter,
coum al l han i scourpioun dë
la terra.

4 E a l è stà-ie dait ourdin
dë nen fé dë mal a le erbe dë
la terra, nè a niente dë verd,
nè a néssuna pianta ; ma mac
ai omuni ch'a l han nen la
marca d'Iddiou sù so frount.

5 E a l è stà-ie coumandà
dë nen massé-ie, ma ch'a fus-
sou tourmentà pér sing meis ;
e l tourment dë lour aiti parei
dël tourment ch'a da 'l scour-
pioun, quand a mord un om.

6 E ént coui dì lì i omuni a
sérchérān la mort, e a la treu-
vérān nen ; a së desidérān dë
meuiri, e la mort a i scapèrā.

7 E le figure dë le crave
simil a dë cavai prountà pér la
bataia ; e sù soue teste una
specie dë couroune simil a l'or,
e i so mouistas simil al mouistas
dë l'om.

8 E a l aviou i cavei simil
ai cavei dë le done, e i so dent
a l erou coum coui d'i leoun.

9 E a l aviou dë courasse
simil a le courasse dë fer ; e
'l rumour ch'a fasiou coun le
ale, simil al rumour dë le ca-
rosse a diversi cavai ch'a cou-
rou a la guerra.

10 E a l aviou le coude
simil a coule d'i scourpioun, e
i so uioun a i aviou ént le
coude ; e 'l so pouter dë fé
mal ai omuni pér sing meis.

11 E a l aviou sù lour pér
re l'angel dë l'abisso, ch'a së
ciama én Ebraich Abaddon,
ma én Grec Apollyon.

12 Un guai a l è passà, e
eccou, ch'a i ven apress doui
guai.

13 E 'l sest angel a l ba
dait dë la troumba, e i heu
senti una vouss dai quatr an-
goul dë l'altar d'or, ch'a l è
dénans ai eui d'Iddiou,

14 Laqual a disia al sest
angel ch'a l avia la troumba :
Déstacca i quatr angel ch'a
soun lià vésin al gran fium
Eufrate.

15 E a soun stait dëstacca
i quatr angel préparà pér l'
oura, 'l dì, 'l meis, e l'ann ; a
massé la tersa part d'i omuni.

16 E 'l numer dë l'armada
a caval vint mila volte dousent
mila ; pérché i heu senti 'l
numer dë lour.

17 Pér l'istess i heu vëdù
ént la visioun i cavai, e coui
ch'a i erou ados, a l aviou dë
courasse fiamant, e dë coulour
bleu celest, e dë coulour dë
sourfou ; e le teste d'i cavai a
l erou coum dë teste dë leoun,
e da soua bouca a i surtia dë
feu, dë sum, e dë sourfou.

18 E da couste tre piaghe
a l è staita massà la tersa part
d'i omuni, coun 'l feu, e coun 'l
sum, e coun 'l sourfou ch'a
surtiou da soue bouche.

19 Pérché 'l pouter d'i ca-
vai a l è ént soue bouche, e
ént soue coude ; da già ch'a l
han dë coude parei d'i sérpent,

e a l han dë teste coun lequai a ferissou.

20 E l rest d'i omuni, ch'a soun nen stait massà da couste piaghe, a soun gnanca pentisse dë le opere dë soue man, pér nen adouré i demoni, e le imagine d'or, e d'argent, e d'aram, e dë pera, e dë bosc, lequai né a védou, nè a sentou, nè a së meuvou.

21 Nè a soun gnanca pentisse d'i so omicidi, nè d'i so velen, nè d'i so adulteri, nè d'i so roubalissi.

CAP. X.

*I sett troun a parlou ; 'l misteri a sarà coumpi
dop d'avec parlà 'l settim angel ; e a da 'l
liber a Giovan ch'a lou divora.*

E i heu védù un autr angel fort, caland giù dal ciel, cuvert d'una nuvoula ; e a l avia l'arc en ciel sù la testa, e so moustas a l era parei dël soul, e i so pè coum dë coulone dë feu.

2 E a l avia en man un libret duvert, e a l ha buttà l pè drit sù l mar, e l sinistr sù la terra :

3 E a l ha crià a auta vouss, coum un leoun. E crià ch'a l ha avù, i sett troun a l han dait fora soue vouss.

4 E dait fora ch'a l han avù i sett troun soue vouss, i stasiou pér scrivi ; ma i heu senti una vouss dal ciel, laqual a l ha di-me, Sigila lon ch'a l han dit i sett troun, e scrivë-lou nen.

5 E l'angel, ch'i heu védù pousé-sse sù l mar, e sù la terra, a l ha aussà la man al ciel,

6 E a l ha giurà pér coul ch'a viv ai secoul d'i secoul, ch'a l ha creà l ciel e tut lon ch'a counten, e la terra e tut lon ch'a counten, e l mar e tut lon ch'a counten, ch'a i sarà pi nen dë temp :

7 Ma ént i dì dël parlé dël settim angel, quand a coumenserà a dé dë la troumba, a sarà coumpi 'l misteri d'Idiou, counfourma a l ha evangélisà pér meso d'i proufeta i so sérvitour.

8 E i heu senti la vouss dal ciel, ch'a tournavà parlé-me, e a disia : Va, e pia l pécit liber duvert d'en man al angel, ch'a s'apogia sù la terra e sù l mar.

9 E i soun éndait dal angel a di-ie, ch'a më deissa l pécit liber. E chiel a l ha di-me : Pië-lou, e divoré-lou ; e a darà d'amaritudine a toua pansa, ma a toua bouca a sarà dous coum l'amel.

10 E i heu pià l pécit liber d'en man al angel, e i l'heu divorà-lou ; e a mia bouca a l era dous coum l'amel ; ma divorà ch'i l'heu avù-lou, a l ha dait d'amaritudine a mia pansa.

11 E a l ha di-me : A bë-sogna chë tê tourne proufetisé a dë gent, e a dë popoul, e a dë lingage, e a moutouben dë re.

CAP. XI.

CAP. XI.

Giovan a mësura 'l tempio, i doui testimoni bullid a mort da la bestia ch'a ven dal mar, a arsussitou; terremot; cant d'el settim Angel.

Ea l è stà-me dait una cana coum una vérge, e un angel a s'è presentà-sse, ch'a l ha dis-me: Aussé-te, e mësura 'l tempio d'Iddiou, e l'altar, e coui ch'a adorou drinta.

2 Ma l'atrio, ch'a l è fora dël tempio, lassé-lou da banda, e mësureré-lou nen; pérché a l è stait dait a le gent, e a scarpiséran la sità santa pér quarant e doui meis:

3 Ma i dareu ai mè doui testimoni, ch'è pér mila dousent e séssanta dì a proufetissou vësti dë sac.

4 Cousti a soun i doui ulivè, e i doui candèle poustà dënans al Ségnour dë la terra.

5 E s'è queicadun a vourrà ouffendi-ie, a i surtirà dë feu da soue bouche, ch'a divorerà i so nemis: pérché a bësogna ch'è dë sta manera, a sia massà chi ch'a vourrà fë-ie queich mal.

6 Cousti-ssi a l han 'l pouter dë saré 'l ciel, pér nen ch'a pieuva ént 'l temp ch'a proufetisou; e a l han pouter sù le acque, pér cambié-ie én sang, e dë coupli la terra coun qualounque piaga, quand s'è sia ch'a veuiou.

7 Fini peui ch'a l abbiou dë rendi testimouniansa, la bestia ch'a ven sù dal abisso,

a i meuvèrà guerra, e a i supererà, e a i masserà.

8 E i so corp mort a staran cougià ént la piassa dë la gran sità, ch'a s'è ciama spiritualment Sodoma, e Egip; doua anche 'l Ségnour dë lour aiti a l è stait buttà sù la crouss.

9 E dë gent d'ogni tribù, e popoul, e lingue, e nassioun a vëdran i so corp mort pér tre dì e mes: e a përmëtèran nen, ch'i so corp mort a siou sepoult.

10 E i abitant dë la terra a saran content, e a s'è rallegréran sù lour, e a s'è mandéran dë regai i un ai aiti, pérché ch'è coui doui proufeta a l han dait dë tourment ai abitant dë la terra.

11 Ma dop tre dì e mes l'Spirit dë vita, ch'a ven da Diou, a l è entrà ént lour, e a soun aussà-sse én pè, e una gran paura a l è cascà ados dë chi l ha vëdù-ie.

12 E a l han senti una gran vouss dal ciel, ch'a l ha diie: Mounte sì désoura; e a soun mountà al ciel ént una nuvoula; e i so inimis a l han vëdù-ie.

13. E ént coul moument a i è vënù-ie un gran terremot, e a l ha stravacà la decima part dë la sità; e a soun stait massà dal terremot sett mil' omuni; e i aitri a soun stait sbaruà, e a l han dait gloria al Diou dël ciel.

14 'L secound guai a l è passà; e eccou ch'è prest a i venèrà 'l ters guai.

APOCALISSI,

15 E 'l settim angel a l ha dait dë la troumba, e dë gran vouss a soun aussà-sse ént 'l ciel, ch'a disiou : I regni dë coust mound a soun rëstà dë Nost Ségnour, e dël so Crist, e a regnèrà pér i secoul d'i secoul.

16 E i vint e quat vei, i quai a soun assëta ént i so troni én présensa d'Iddiou, a soun prousterñà-sse a boucioun, e a l han adourà Iddiou, disand :

17 I té rendouma grassie a ti, Ségnour Iddiou Onnipotent, chë té seus, chë té l'eres, e chë té venéras ; pérché t'has fait uso dë toua gran poutensa, e té l'has acquistà 'l regno.

18 E le gent a soun irritàsse, e toua ira a l è fâ-sse vëdi, e 'l temp d'i mort, pér ch'a siou giudicà, e dë dé ricoumpensa ai proufeta i to sërvitour, e ai sant, e a coui ch'a l han timour dël to nom, i pécit, e i grand, e dë mandé én perdissiou coui ch'a mandou én perdissiou la terra.

19 E a s'è durvi-sse 'l tempio d'Iddiou ént 'l ciel, e a s'è vëdù-sse l'arca dë so testament ént so tempio ; e a l è vénù-ne dë lozne, e dë cri, e dë terremot, e moutouben dë tempesta.

CAP. XII.

Vision dë la dona ch'a parturis un fieul ; 'l dragoun campà giù sù la terra, a coumensa a perseguité la stirpe dë la dona.

E UN gran proudigi a l è stait vist ént 'l ciel, una

dona vëstia dë soul, e la luna souda i so pè, e sù soua testa una courouna dë doucess steile :

2 E essend gravida a criava pér i doulour dël part, patiend travai ént 'l parturi.

3 E un autr proudigi a l è stait vist ént 'l ciel, pérché eccou ch'un gran dragoun rouss, ch'a l avia sett teste, e dess corn, e sett diadema sù soue teste,

4 E soua couda a rabèlava la tersa part dë le steile dël ciel, lequai a l ha precipità-ie én terra ; e coust dragoun a s'è pousà-sse dënans a la dona ch'a éndasia a parturi, pér divoré so fieul quand a fussa nassù.

5 E chila a l ha parturi un fieul masç, 'l qual a l ha da gouvérné tutte le nassioun coun setro dë fer ; e 'l fieul dë chila a l è stait elevà a Diou, e al so trono,

6 E la dona a l è scapà a la solitudine, doua a l avia un leug preparà pér chila da Diou, pér ch'a la nurissou énsili durant mila dousent e sëssanta dì.

7 E a i è stà-ie én ciel una gran battaia : Michel coun i so angel a soun battù-sse countra 'l dragoun ; e 'l dragoun e i so angel a l han coumbattù :

8 Ma a l han nen vint, nè a i è pi stà-ie dë post pér lour ént 'l ciel.

9 E a l è stait campà coul

CAP. XIII.

gran dragoun, coul antich sérpent, ch'a sé ciama diaou, e Satan, l' qual a sedu tutta la terra : e a l' è stait campà en terra, e ensem a chiel a soun stait campà i so angel.

10 E i heu senti una vouss sonora ént l' ciel, laqual a disia : Adess la salute a l' è coumpia, e la poutensa, e l' regno dë nost Diou, e la podestà dël so Crist ; pérché a l' è stait scassà l'accusatour d'i nosti fratei, l' qual a i accusava dënans a nost Diou, dì, e neuit.

11 E lour a l'han superà lou pér virtù dël sang dël Agnel, e pér virtù dë la parola dë soua testimouniansa dë lour, e a l han nen amà soue anime fin a la mort.

12 Pérché dë lon rallegreve, o cieli, e voui chi abite drinta. Guai a la terra, e al mar ; pérché da voui aiti a i cala giù l' diaou, coun una gran ira, savend ch'a l' ha poc temp.

13 E dop d'essi-sse védù campà sù la terra, l' dragoun a l' ha perseguità la dona, ch'a l' avia parturi l' masç :

14 E a i' è stà-ie dait a la dona doue ale dë grossa aquila, pér ch'a vouleissa lountan dal sérpent ént l' désert a so post, doua a l' è nuria pér un temp, pér dë temp, e pér la métà d'un temp.

15 E l' sérpent a l' ha campà fora da soua bouca quasi un fium d'acqua apress a la dona,

pér fé-la pourté via dal tourent.

16 Ma la terra a l' ha dait soucours a la dona ; e la terra a l' ha duvert soua bouca, e a l' ha assourbi l' tourent, chë l' dragoun a l' avia campà da soua bouca.

17 E l' dragoun a l' è irritàsse countra la dona, e a l' è éndait a fé la guerra coun coui, ch'a rëstavou dël so seme, i quai a ousservou i precet d'Iddiou, e ch'a ritenou la counfessioun dë Gesu-Crist.

CAP. XIII.

Dous bestie a surtou dal mar, e a bëstemiou Iddiou.

E i soun ténù-me sù la sabbia dël mar ; e i heu védù una bestia, ch'a mountava dal mar, ch'a l' avia sett teste e dess corn, e sù i so corn dess diadema, e sù soue teste dë nom dë bëstemia.

2 E la bestia ch'i heu védù a l' era simil al leopard ; e i so pè coum dë pè d'ours, e soua bouca coum una bouca dë leoun. E l' dragoun a l' ha dà-ie soua forsa, so trono, e so gran pouter.

3 E i heu védù una dë soue teste coum feria a mort ; ma soua feria mourtal a l' è staita guaria. E tutta quanta la terra coun amirassioun a l' ha seguità la bestia.

4 E a l' han adourà l' dragoun ch'a l' ha dait la poudestà a la bestia, e a l' han adourà

APOCALISSI,

la bestia, disand : Chi è-lou ch'a peul paragouné-sse a la bestia, e chi è-lou ch'a poudrà coumbatti coun chila ?

5 E a l è stà-ie dait una bouca pér di dë gran cose, e dë bëstemie ; e a l è stà-ie dait 'l pouter d'agi pér quarant e doui meis.

6 Dounque a l ha duvert soua bouca en bëstemie countra Diou, a bëstemié 'l so nom, e so tabernacoul, e i abitant dël ciel.

7 E a l è stà-ie councedù dë sé la guerrà coun i sant, e dë vinci-ie. E a l è stà-ie dait pouter sù ogni tribù, e popoul, e lingua, e nassiuoun.

8 E a l è staita adourà da tutti coui ch'a abitou la terra, i nom d'i quai a soun nen scrit ént 'l liber dë vita dël Agnel, 'l qual a l è stait massà dal prinsipi dël mound.

9 Chi l ha d'ouria, ch'a scouta.

10 Coul ch'a mena un autr sciav, a va en sciavitù; coul ch'a massa dë spa, bësogna ch'a sia massà dë spa. Sì a sta la passiensa, e la fede d'i sant.

11 E i heu vëdù un' autra bestia ch'a mountava da terra, ch'a l avia doui corn parei dël agnel, ma a parlava coum 'l dragoun.

12 E a esercitava tut 'l pouter dë la prima bestia dënans a chila ; e a l ha fait dë manera, chë la terra e i so abitant a adoureissou la prima

bestia, dë laqual la piaga mourtal a l è staita guaria.

13 E a l ha fait dë gran proudigi, fin a fé calé giù dë feu dal ciel sù la terra a la vista d'i omni.

14 E a l ha sedout i abitant dë la terra, mediante i proudigi ch'a l è stà-ie dait d'ouperé dënans a la bestia, disand ai abitant dë la terra, ch'a fassou l'imagine dë la bestia, ch'a l è staita feria dë spa, e ch'a l è guaria.

15 E a l è stà-ie councedù dë dé spirit al imagine dë la bestia, dë manera chë l'imagine dë la bestia a parla décò : e ch'a fassa en manera, chë chiounque a adorérà nen l'imagine dë la bestia, a sia buttà a mort.

16 E a farà, chë tutti quanti, e pëcit, e grand, e rich, e pover, e liber, e sërvitour, a l abbiou un caratter ént soua man ditta, e ént i so frount ;

17 E chë nëssun a peussa coumpré o vendi, salvo coul ch'a l ha 'l caratter, o 'l nom dë la bestia, o 'l numer dë so nom.

18 Sì a counsist la sapienza : chi l ha d'intelligensa, ch'a calcola 'l numer dë la bestia ; pérché a l è numer d'om, e 'l so numer sess sent e sëssant e sess.

CAP. XIV.

La caduta dë Babilonia.

E eccou, ch'i heu vëdù l'Agnel, ch'a stasia sù la mountagna dë Sion, e èensem

a chiel sent e quarant'e quat mila përsoune, lequai a l aviou scrit sù i so frount 'l nom dël Pare dë chiel.

2 E i heu senti una vouss dal ciel coum 'l rumour dë diverse acque, e coum 'l rumour d'un gran trou ; e la vouss ch'i heu senti, quasi da sounadour d'arpa, ch'a sounavou soue arpe.

3 E a cantavou, coum un cantich neuv dënans al trono, e dënans ai quat animai, e i vei ; e néssun a poudia émparé coul cantich, salvo coui sent e quarant'e quat mila i quai a soun stait coumprà sù la terra.

4 Cousti a soun coui ch'a soun nen maccià-sse coun dë done, pérché a soun vergin ; cousti-ssi a seguitou l'Agnel doua së sia ch'a vada. Cousti a soun stait coumprà d'en mes ai omjni premissie a Diou, e al Agnel.

5 E a s'è nen trouvà-sse una busia ént soua bouca ; pérché a soun esent dë maccia dënans al trono d'Iddiou.

6 E i heu védù un autr angel ch'a voulava én mes al ciel, ch'a l avia l'evangeli eterno, afin d'evangelisé i abitant dë la terra, e qualounque nassioun, e tribù, e lingua, e popoul ;

7 E a disia a auta vouss : Tëmi Iddiou, e ounoure-lou, pérché 'l temp dë so giudissi a l è arrivà ; e adoure chiel ch'a l ha fait 'l ciel, e la terra,

e l mar, e le fountane dë le acque.

8 E un autr angel a l ha seguità, e a l ha dit : A l è toumbà, a l è toumbà coula Babilonia, coula gran sità, la-qual coun 'l vin d'ira dë soua fourniciassion a l ha abeverà tutte le gent.

9 E un ters angel a l è vénù apress dë coui lì, disand a auta vouss : Chi l avrà adourà la bestia, e soua imagine, e l avrà ricevù-ne 'l caratter ént so frount, o ént soua man,

10 Coul lì décò a beivèrà dë vin dë l'ira d'Iddiou, mëscia coun 'l vin pur ént 'l calice dë l'ira dë chiel, e a sarà tourmentà coun dë feu e dë sourfou, én présensa d'i angel sant, e én présensa dël Agnel.

11 E l fum d'i so tourment a s'aussèrà ént i secoul d'i se-coul ; e a l han nen dë ripos nè dì nè neuit, coui ch'a l han adourà la bestia e soua imagine, e chi ch'a l avrà ricevù 'l caratter dël nom dë chila.

12 Sì a sta la passiensa d'i sant, i quai a ousservou i pre-cet d'Iddiou, e la fede dë Gesu.

13 E i heu senti una vouss dal ciel, ch'a l ha di-me : Scriv : Beati i mort, ch'a meuirou ént 'l Ségnour. D'ouranans, l'Spirit a dis già, ch'a së riposou dë soue fatighe, pérché soue opere dë lour a i seguitou.

14 E i heu guardà, e eccou una nuvoula candia, e énsima

dë la nuvoula a l'era un assëtâ
simil al Fieul dë l'om, ch'a l'
avia sù soua testa una cou-
rouna d'or, e ènt soua man un
dai uss.

15 E un autr angel a l'è
surti dal tempio, criand a auta
vouss a coul ch'a l'era assëtâ
ënsima dë la nuvoula: Vira
to dai, e taia, pérché a l'è
arrivà l'oura dë mei, da già
chë la mëssoun dë la terra a
l'è séca.

16 E coul ch'a l'era assëtâ
sù la nuvoula, a l'ha taia èn
siand coun so dai sù la terra,
e la terra a l'è staita mës-
sounâ.

17 E un autr angel a l'è
surti dal tempio ch'a l'è ènt
l'ciel, ch'a l'avia déco chiel
un dai uss.

18 E un autr angel a l'è
surti dal altar, ch'a l'avia au-
tourità sù l'feu; e a l'ha crià a
auta vouss a coul ch'a l'avia l'
dai uss, disand: Mena to dai
uss, e vendumia le rape dë la
vigna dë la terra, pérché soue
ue a soun madure.

19 E l'angel a l'ha mënà
so dai sù la terra, e a l'ha
vendumia la vigna dë la terra,
e a l'ha campà *la vendumia*
ènt la gran tina dë l'ira d'Iddiou.

20 E la tina a l'è stait carcà
fors dë la sità, e a l'è surti-ie
dë sang da la tina fin a la brila
d'i cavai pér mila e sess sent
stade.

CAP. XV.

*Cou i han vint la bestia, e l'imagine, e l'
numer dë chila, a dan gloria a Dio.*

E i heu vëdù un autr prou-
digy, grand e amirabil ènt l'
ciel, sett angel ch'a pourtavou
le sett piaghe ultime; pérché
coun couste a së soudisfa l'ira
d'Iddiou.

2 E i heu vëdù coum un
mar dë veder mëscia coun dë
feu, e coui, ch'a l'han vint la
bestia, e soua imagine, e l'
numer dë so nom, a stan sù l'
mar dë veder, ténand d'arpe
divine.

3 E a cantavou l'cantich
dë Mose sërvitour d'Iddiou, e
l'cantich dël Agnel, disand:
Grande, e amirabil a soun
toue opere, Sëgnour Iddiou
Onnipotent; giuste e vere a
soun toue vie, o Re d'i sant.

4 Chi è-lou ch'a té téméra-
nen, o Sëgnour, e ch'a darà
nen gloria al to nom? Pérché
ti soul té seus pietous: ounde
tutte le nassioun a venérant, e
a s' inchinéran dënans a ti,
pérché i to giudissi a soun
rendù manifest.

5 Dop dë lon i heu guardà,
e eccou a s'è durvi-sse l'tempio
dël tabernacoul dël testimoni
ènt l'ciel:

6 E a i è surti-ie dal tempio
i sett angel, ch'a pourtavou le
sett piaghe, vësti dë lin pur, e
candi, e cint d'ëntourn al pett
coun dë fasse d'or.

7 E un d'i quat animai a l'
ha dait ai sett angel sett calice

CAP. XVI.

d'or, pien dë l'ira d'Iddiou vi-
vent ai secoul d'i secoul.

8 E l tempio a s'e ëmpissé
dë sum pér la maestà d'Iddiou,
e pér soua virtù dë chiel: e
nëssun a poudia nen éntré ént
l tempio, fin ch'a fousou nen
coumpie le sett piaghe d'i sett
angel.

CAP. XVI.

Le sett ultime piaghe vèrsà sù la terra.

E i heu senti una gran vouss
dal tempio, ch'a disia ai
sett angel: Ende, e verse le
coupe dë l'ira d'Iddiou sù la
terra.

2 E l prim a l è éndait, e a
l ha vèrsà soua coupa sù la
terra; e a l è vénùi-ne una
feria crudel e pessima ai omini,
ch'a l aviou 'l caratter dë la
bestia, e a coui ch'a l han
adourà soua imagine.

3 E l secound angel a l ha
vèrsà soua coupa ént l mar, e
a l è diventà coum sang dë
cadaver; e tutti i animai vi-
vent ént l mar a soun mort.

4 E l ters angel a l ha vèr-
sà soua coupa ént i fium, e
ént le fountane d'acque, e a
soun diventà sang.

5 E i heu senti l'angel dë
le acque, ch'a disia: Të seus
giust, o Sègnour, chë tê seus,
e chë t'ere, e chë tê saras,
pérché chë t'has sentensià
parei;

6 Pérché a l han vèrsà 'l
sang d'i sant, e d'i proufeta, e
t'has dà-ie da beivi dë sang;
pérché a lou meritou.

7 E i l heu senti-ne un
autr dal altar, ch'a disia:
Sicurament, o Sègnour Iddiou
Onnipotent, giust e veritabil i
to giudissi.

8 E l quart angel a l ha
vèrsà soua coupa ént 'l soul, e
a l è stà-ie dait d'affligi i omini
coun 'l calour, e coun 'l feu;

9 E i omini a buiou pér 'l
gran calour, e a l han bëstemià
'l nom d'Iddiou ch'a l ha pou-
destà sù couste piaghe; ma a
soun nen pènti-sse, pér dé
gloria a chiel.

10 E l quint angel a l ha
vèrsà soua coupa sù 'l trono dë
la bestia, e so regno a l è di-
ventà tenebrous, e pér 'l dou-
lour a së mangiavou le lingue.

11 E a l han bëstemià 'l
Diou dël ciel pérché d'i so
doulour e ferie, e a soun nen
counvèrti-sse da soue opere.

12 E l sest angel a l ha
vèrsà soua coupa ént 'l gran
fium dë l'Eufrate; e soue
acque a soun suà-sse, afin ch'a
së prounteissa la stra ai re
d'ourient.

13 E i heu vëdù seurti da
la bouca dël dragoun, e da la
bouca dë la bestia, e da la
bouca dël faus proufeta tre
spirit immondi simil a le rane;

14 Pérché a soun i spirit d'i
demoni, ch'a fan dë proudigi,
e a van dai re dë tutta la terra
pér raduné-ie én battaia ént 'l
gran dì d'Iddiou Onnipotent.

15 Eccou ch'i venou coum
a ven 'l lader. Fourtunà, chi
ch'a via, e ch'a l ha cura dë

APOCALISSI,

soue vëstimente pér nen èndé patanù, dë manera ch'a vëdou soua ounta.

16 E a l ha radunà-ie ènt 'l leug ch'a së ciama èn Ebraich Armageddon.

17 E 'l settim angel a l ha vërsà soua coupa pér aria ; e a i è surti-ie una gran vouss dal tempio, e dal trono, ch'a l ha dit : A l è fait.

18 E a l è vénù-ne dë lozne, e dë vouss, e dë trou, e un gran terremot ; tal ch'a i è mai stài-ne, dop ch'i omuni a soun sù la terra, talmente a l è stait grand coul tèrremot.

19 E la gran sità a s'è sciancà-sse èn tre part, e le sità dë le gent a soun cascà èn terra ; e a s'è fâ-sse memoria dënans a Diou dë la gran Babilonia, pér dé a chila 'l calice dël vin dë l'idegnassioun dë l'ira dë chiel.

20 E tutte le isoule a soun scapà, e le mountagne a soun scoumparse.

21 E a i è toumbà-ie dal ciel una tempesta grossa coum un talent sù i omuni ; e i omuni a l han bëstemia Iddiou pér la piaga dë la tempesta ; pér-ché a l è staita estremament grossa.

CAP. XVII.

La proustituiua, ossia Babilonia, piena d'el sang d'i martir, assità sù la bestia dë le sett teste, e dess corn..

E A i è vénù-ie un d'i sett angel ch'a l aviou le sett coupe, e a l ha parlà coun mi, disand : Ven, i té fareu vëdi

la coundanassioun dë la gran proustituiua ch'a l è assëtä sù tante acque.

2 Coun laqual a l han fournicà i re dë la terra, e coun 'l vin dë soua fourniciassioun a soun èmbriacà-sse i abitant dë la terra.

3 E a l ha mënà-me èn spirit ènt 'l désert, e i heu vëdù una dona a caval d'una bestia coulour dë scarlata, piena dë nom dë bëstemie, ch'a l avia sett teste e dess corn.

4 E la dona a l era vëstia dë pourpoura, e dë scarlata, e tutta carià d'or, e dë pere pressiouse, e dë perle ; e a l avia èn man un bicer d'or pien d'abouminassioun, e d'impurità dë soua fourniciassioun.

5 E ènt 'l front dë chila 'l nom scrit : Misteri, la gran Babilonia, mare dë le fourniciassioun edèle abouminassioun dë la terra.

6 E i heu vëdù coula dona èmbriaca dël sang d'i sant, e dël sang d'i martir dë Gesu ; e i soun stait sourpreis da una gran amirassioun ènt 'l vëdë-la.

7 E l' angel a l ha di-me : Pérché té stupissés-tu ? I té direu 'l misteri dë la dona e dë la bestia ch'al la porta, laqual a l ha sett teste e dess corn.

8 La bestia chë té l has vëdù, a l è stait, e a l è nen, e a mounterà dal abisso, e a èndarà èn perdition ; e a restieran ènt l'amirassioun i abitant dë la terra, (coui ch'i son nom a soun nen scrit ènt 'l

CAP. XVIII.

liber dë la vita da la foundasioun dël mound), vëdand la bestia, ch'a l era, e ch'a l è pinen, e chë però a l è.

9 Ensi-ssi a sta la ment, ch'a l ha saviëssa. Le sett teste a soun le sett mountagne, chë la dona a i è assëtä ènsima.

10 E sett a soun i re, sinq a soun toumbà; un a l è, e l'aut a l è èncoura nen vénù; e vénù ch'a sia, a dev duré poc temp.

11 E la bestia, ch'a l era, e ch'a l è nen, chila décò a l è l'outav; e a l è dë coui sett, e a va èn perdissiouun.

12 E i dess corn, chë t'has vëdù, a soun dess re, i quai a l han èncoura nen ricevù 'l regno; ma a ricevèran la poudestà coume re, pér un'oura dop la bestia.

13 Cousti a soun d'un sentiment soul, e a buttéran soua poudestà e soue forse èn man dë la bestia.

14 Cousti-ssi a coubattéran coun l'Agnel; e l'Agnel a i vincerà, pérché ch'a l è 'l Ségnour d'i Ségnouri, e Re d'i Re; e coui, ch'a soun ènsem a chiel, *a soun dël numer* d'i ciama, d'i elett, e d'i fedei.

15 E a l ha di-me: Le acque chë t'has vëdù, doua ch'a sta la proustituia, a soun i popoul, le gent, e le lingue.

16 E i dess corn, chë t'has vëdù a la bestia, cousti a l avran in odio la proustituia, e a la rendéran desoulà, e spouià,

e a mangëran soue carn, e a la distruëran coun 'l feu.

17 Pérché Diou a l ha buttàie ènt 'l cœur dë lour dë sé lon, ch'a i è piasù-ie a chiel, e dë dé so regno dë lour a la bestia, fin ch'a s'adempissa la parola d'Iddiou.

18 E la dona, chë t'has vëdù, a l è la sità granda, ch'a regna sù i re dë la terra.

CAP. XVIII.

Ruina, giudissi, piaghe, e vendette dë Babylonia.

E DOP dë lon i heu vëdù un autr angel ch'a calava dal ciel, e a l avia una gran poudestà, e la terra a l è staita illuminà da so splendour.

2 E a l ha crià fort, disand: A l è toumbà, a l è toumbà la gran Babilonia, e a l è diventà l'abitassioun d'i demoni, e la présoun dë tutti i spirit impur, e présoun dë tutti i voulatil sporc e oudious.

3 Pérché dël vin dë la fournicassioun dë chila, *vin* d'ira, tutte le gent a l han bëvù-ne; e i re dë la terra a l han prevaricà ènsem a chila; e i marcant dë la terra a soun ènrichi-sse dë l'abboundansa dë soue delissie.

4 E i heu senti un'autra vouss dal ciel, ch'a disia: Seurti da chila, mè popoul, pérnen essi partecipi d'i so péca, nè feri da soue piaghe;

5 Pérché i péca dë chila a soun arrivà fin al ciel, e 'l

APOCALISSI,

Ségnour a s'è arcourdà-sse dé soue iniquità.

6 Rendi a chila, secound chë chila a l ha rendù-ve a voui-aiti, e dupliche l'endoubi secound le opere dé chila ; vèrse-ie 'l doubi ént l bicer, ént l qual a l ha dait da beivi.

7 Outant a s'è elevà-sse, e a l ha vivù ént le delissie, deie un autr tant dé tourment, e dé deul ; pérché ént so cœur a dis : I soun regina, e i soun nen vidoua, e i savreu nen cosa sia 'l piouré.

8 Pérché dé lon ént un dì soul a venéran le piaghe dé chila, la mort, 'l deul, e la fam, e a sarà interament brusà coun 'l feu ; pérché 'l Ségnour Iddiou ch'a la giudichèrà a l è fort.

9 E a piouréran e a menéran deul pér chila i re dé la terra, i quai a l han fournicà-ie énsem, e a l han vivù ént le delissie, quand a védran 'l sum dé so incendi,

10 Stasand lountan, pér paura d'i so tourment, disand : Ahi ! ahi, coula gran sità dé Babilonia, coula sità forte, ént un'atomo to giudissi a l è vénù.

11 E i marcant dé la terra a piouréran, e a géméran sù chila, pérché nèssun a coumprerà pi nen soue marcansie,

12 Le marcansie d'or, e d'argent, e le pere pressiouse, e le perle, e 'l lin fin, e la pourpoura, e la seda, e la scarlata, e tutti sort dé bosc odoriferi e tutti i vass d'avolio,

474

e tutti i vass dé pera presiouse, e dé brounz, e dé fer, e dé marmou ;

13 E 'l cinnamomo, e i oudour, e l'ounguent, e l'incens, e 'l vin, e l'euli, e la fiour dé farina, e 'l gran, e le bestie da soma, e i moutoun, e i cavai, e le viture, e i sérvitour, e le anime d'i omini.

14 E i frut ch'a plasiou tant a toua anima a soun éndàsséne lountan da ti, e tut 'l gras, e tutta la poumpa a l è peria pér ti, e a la trouvèran pi nen.

15 E coui, ch'a negoussia-
vou dé coule cose, e ch'a soun
stait énrichi da chila, a së n'a
staran a la lountana pér paura
d'i so tourment, piourand e
gémard,

16 E a diran : Ahi ! ahi, la
gran sità, ch'a l era vëstia dé
lin fin, e dé pourpoura, e dé
scarlata, e ch'a l era cuverta
d'or, e dé pere pressiousse, e
dé perle :

17 Coum ént un atomo a
soun staite ridoute al niente
tante richesse ! E tutti i pilot,
e tutti coui ch'a navigavou pér
'l lac, e i marinier, e coui ch'a
fasiou dé trafic sù 'l mar, a son
stait a la lountana ;

18 E a l han crià, guardand
'l leug dé so incendi, disand :
Che sità i è-lou mai stà-ie
granda parei dé cousta ?

19 E a soun campà-sse la
pouver sù la testa, e a l han
crià piourand, e gémard : Ahi !
ahi, la gran sità, dé le richesse

CAP. XIX.

ch'a soun fâsse rich tutti coui
ch'a l'aviou dë bastiment sù 'l
mar : ént un atomo a l'è staita
ridouta al niente.

20 Cielo, esulta sù chila, e
voui, santi Apostoul, e proufeta : pérché Iddiou a l'ha
prounounsia sentensa pér voui
couutra dë chila.

21 Anloura un angel rou-
bust a l'ha aussà una pera,
coum una grossa pera da mu-
lin, e a l'ha campà-la ént 'l
mar, disand : Coun l'istess
impeto a sarà campà Babilonia,
la gran sità ; e a sparirà.

22 E a së sentirà pi nen
ént ti la vouss d'i sounadour
da arpa, e d'i musich, e d'i
troumbëtta ; nè a së treuvèrà
pi nen ént ti nésson artefice
dë qualunque arte ; e a së
sentirà pi nen ént ti un rumour
dë mulin.

23 Nè cair dë lucerna a
farà pi nen cair ént ti ; nè
vouss dë spouss e dë spousa a
së sentirà pi nen ént ti ; pér-
ché i to marcant a l'erou i
magnati dë la terra ; pérché
ën causa dë toue magie tutte
le nassioun a soun staite se-
doute.

24 E a s'è trouvà-sse ént
chila 'l sang d'i proufeta, e d'i
sant, e dë tutti coui ch'a soun
stait scanà sù la terra.

CAP. XIX.

*I sunt a dan gloria a Diou pér 'l giudissi
fait couutra la proustituia.*

D'op ste cose, i heu senti
coum una vouss dë gran

turbe dë gent ént 'l ciel, ch'a
disiou : Alleluia ! Salute, e
gloria, e virtù al Sëgnour nost
Diou :

2 Pérché i so giudissi a
soun veri, e giust, e a l'ha
giudicà la gran proustituia,
ch'a l'ha courout la terra coun
soua proustitussiou ; e a l'ha
fait vendetta dël sang d'i so
sërvitour vërsà da le man dë
chila.

3 E a l'han dit pér la se-
counda volta : Alleluia ! E 'l
fum dë chila a l'è mountà pér
i secoul d'i secoul.

4 E a soun prousternà-sse i
vint e quat vei, e i quat ani-
mai, e a l'han adourà Iddiou
assétà sù 'l trono, disand :
Amen, Alleluia !

5 E a l'è surti ie dal trono,
una vouss, ch'a l'ha dit : De
lode a nost Diou tutti voui
aiti i so sërvitour ; e voui aiti
ch'i lou tème, pécit e grand.

6 E i heu senti una vouss
coum dë gran moltitudine, e
coum vouss dë diverse acque,
e coum vouss dë gran trou, ch'a
disiou : Alleluia : Nos-
sëgnour Iddiou Onnipotent a l'è
ént 'l regno.

7 Rallegroumë-sse, e es-
ultouma, e douma gloria a
chiel ; pérché le nosse dë l'Ag-
nel a soun vénue, e soua con-
sorte a s'è buttà-sse al ourdin.

8 E a i' è stà ie dait dë
vêsti-sse dë lin fin candi, e
lucent. Pérché 'l lin fin a
soun le giustificassioun d'isant.

9 E a l'ha di-me : Scriv :

APOCALISSI,

Fourtunà coui ch'a soun stait ciamà a la cena nussial dë l'Agnel. E a l ha di-me : Ste parole d'Iddiou a soun vere.

10 E i soun campà-me a i so pè pér adouré-lou. Ma chiel a l ha di-me : Pië-te guarda dë sé lon ; i soun sér-vitour parei dë ti, e parei d'i to fratei i quai a rendou testimouniansa a Gesu. Adora Diou ; pérché la testimouniansa dë Gesu a l è l'spirit dë proufessia.

11 E i heu védù 'l ciel duvert, e eccou un caval bianc, e coul ch'a i era énsima, a së ciamava Fedel e Verace, e a giudica coun giustissia, e a coumbat.

12 I so eui a l erou coum dë feu fiamant ; e a l avia sù la testa diversi diadema, e a pourtava scrit un nom counéssù a néssun atri, mac a chiel.

13 E a l era vësti d'una vesta tinta dë sang, e l so nom a së ciama, Verbo d'Iddiou.

14 E le armade ch'a soun ént 'l ciel, a lou seguitavou sù dë cavai bianc, essend vësti dë fin lin, bianc e pur.

15 E da soua bouca a i surtia una spa a doui tai, coun laqual a ferissa le gent : e a i gouvernérà coun una vërga dë fer ; e a pia'l torç dël vin dë sourour d'ira d'Iddiou Onnipotent.

16 E a l ha scrit sù soua vesta, sù so fianc : Re d'i Re, e Ségneur d'i Ségouri.

17 E i heu védù un angel, ch'a l era ént 'l soul, e a l ha crià a auta vouss, disand a

tutti i ousei ch'a voulavou én mes al ciel : Véni, e radune-ve pér la gran cena d'Iddiou ;

18 Pér mangé le carn d'i re, e le carn d'i tribun, e le carn d'i poutent, e le carn d'i cavai, e d'i cavaliè, e le carn dë tutti, liber e sérvitour, e pécit, e grand.

19 E i heu védù la bestia, e i re dë la terra, e soue armade radunà pér sé battaia coun coul ch'a l era sù 'l caval, e coun soua armada.

20 E la bestia a l è staita pià, e coun chila 'l proufeta faus ch'a l avia fait dë prou-digi dénans a chila, coun i qui a l ha sedout coui ch'a l han ricevù l caratter dë la bestia, e ch'al han adourà soua imagine. Tutti doui a soun stait buttà viv ént una tampa dë feu ardent dë sourfou.

21 E i aiti a soun stait massà da la spa dë coul ch'a l è sù 'l caval, laqual a seurt da soua bouca ; e tutti i ousei a soun lèvà-sse la fam coun soue carn.

CAP. XX.

Dë la felicità dë la ciesa pér mil'anni : giudicii dë tutti i mort, secound soue opere.

E i heu védù un angel a calé giù dal ciel, ch'a l avia la ciav dë l'abisso, e una gran cadena én man ;

2 E a l ha éembrancà 'l dragoun, coul sérpent antic, ch'a l è 'l diaou, e Satan, e a l'ha lià-lou pér mil'anni :

3 E a l'ha campà-lou ént

CAP. XXI.

l'abisso, e a l'ha sarà-lou, e a l'ha buttà-ie 'l sigil ènsima, pér ch'a sedua pi nen le nassioun, fin a tant ch'a siou coumpi i mil'anni, dop dël che a devessi liberà pér poc temp.

4 E i heu védù d'i trono, a soun assétà-ssie ènsima, e a l'è stà-ie dait dë giudiché: e le anime dë coui, ch'a l han taiàie la testa èn causa dë la testimouniansa dë Gesu, e èn causa dë la parola d'Iddiou, e coui ch'a l han nen adourà la bestia, nè soua imagine, nè so caratter a l'è nen stà-ie buttà èn frount, o ènt le man, e a l han vivù e regnà coun Crist pér mil'anni.

5 I aiti mort peui a l han nen vivù, fin ch'a siou coumpi i mil'anni: Cousta a l'è la prima risurressioun.

6 Beato e sant chi l ha part ènt la prima risurressioun; la secounda mort a l ha nen pouter sù lour, ma a saran sacerdot d'Iddiou, e dë Crist, e a regnéran coun chiel pér mil'anni.

7 E coumpi i mil'anni, Satan a sarà liberà da soua prèsoun,

8 E a seurtirà, e a seduérà le nassioun ch'a soun ènt i quat' angoul dë la terra, Gog e Magog; e a i radunèrà a battaïa, l'numer d'i quai a l'è coum la sabbia dël mar.

9 E a soun stendù-sse pér l'ampiessa dë la terra, e a l han ènvirounà i allogiament d'i sant, e la sità diletta; ma a l'è toumbà-ie dal ciel un feu d'Iddiou, l'qual a l ha divorà-ie.

10 E l diaou ch'a i seduia, a l'è stait campà ènt una tampa dë feu e dë sourfou, doua décò la bestia e 'l proufeta faus; e a saran tourmentà dì e neuit, pér i secoul d'i se-coul.

11 E i heu védù un gran trono bianc, e un ch'a l era assétà ènsima, da la vista dël qual a soun scapà la terra e 'l ciel; e a soun pi nen coumpars.

12 E i heu védù i mort, grand e pécit, a sté dénans a Iddiou, e a soun durvi-sse i liber; e un autr liber a s'è durvi-sse, ch'a l'è coul dë la vita; e i mort a soun stait giudicà d'apress a lon ch'a l era scrit ènt i liber, secound soue opere-dë lour.

13 E l mar a l ha restitui i mort ch'a ténia ènt chiel; e la mort e l'infèrn a l han restitui i mort ch'al aviou; e a s'è fasse giudissi dë ciaschedun secound lon ch'a l aviou ouperà.

14 E la mort e l'infèrn a soun stait campà ènt una tampa dë feu: cousta a l'è la secounda mort.

15 E chi ch'a s'è nen trouvà-sse scrit ènt 'l liber dë vita, a l'è stait campà ènt la tampa dë feu.

CAP. XXI.

*Rinouà 'l ciel e la terra, ...
a l'è preparà pér sposa dë l'Agnel; i sant glorificà, i cattiv campà ènt la tampa dë feu.*

E i heu védù un neuv ciel e una neuva terra. Pérché

APOCALISSI,

'l prim ciel e la prima terra a l è passà, e 'l mar a l è già pien.

2 E mi Giouan, i heu vèdù la sità santa, la neuva Gerusalem a calé giù da Diou dal ciel, buttà in ourdin, coum una sposa ch'a s'è vesti-sse pér so spouss.

3 E i heu senti una gran vouss dal ciel, ch'a disia: Eccou 'l tabernacoul d'Iddiou coun i omuni, e a starà coun lour aiti; e lour a saran so popoul, e l'istess Diou a sarà ènsem a lour so Diou.

4 E Iddiou a suerà dai so eui tutte le lacrime, e a i sarà pi nen dë mort; nè deul, nè gemit, nè doulour a i sarà pi nen, pérché le prime cose a soun passà.

5 E coul ch'a l era assétà sù 'l trono, a l ha dit: Eccou, ch'i rineuvou tutte le cose. E a l ha di-me: Scriv, pérché ste parole a soun degnissime dë fede, e veritabil.

6 E a l ha di-me: A l è fait. I soun l'Alfa e l'Omega, prinsipi e fin. I dareu gratuitament a chi l avrà sè, dë la fountana d'acqua dë vita.

7 Chi sarà vincitor, a sarà padroun dë tutte cose, e i sareu so Diou, e a sarà mèfieul.

8 Pér i paurous peui, e pér i incredul, i abominevoul, e i omicida, e i fornicatour, e coui ch'a èntossiou, e i idolatri, e pér tutti i busiard, soua poursioun a sarà ènt la tampa ar-

dent dë feu, e dë sourfou, ch'a l è la secounda mort.

9 E a i è vénù-ie un d'i sett angel, ch'a l aviou le sett coupe piene dë le sett ultime piaghe, e a l ha parlà coun mi, e a l ha di-me: Ven, e i té fareu vèdi la sposa, founna dël Agnel.

10 E a l ha pourtà-me èn spirit sù una mountagna grande e sublime, e a l ha fà-me vèdi la sità granda, la santa Gerusalem, ch'a calava dal ciel da Diou.

11 Laqual a l avia la ciarrèssa d'Iddiou; e soua luce a sèmiava a una pera pressiousa, coum pera dë diaspro, coum 'l cristal.

12 E a l avia una gran muraia, auta, ch'a l avia doudess porte; e a le porte doudess angel, e scrit ènsima i nom, ch'a soun i nom dë le doudess tribù d'Israel.

13 A l'ourient tre porte; al settentrioun tre porte; a mesdì tre porte; e al oucident tre porte.

14 E la muraia dë la sità a l avia doudess foundamente, e ènt lour i nom d'i doudess Apostoul dël Agnel.

15 E coul ch'a parlava coun mi, a l avia una cana d'or da mésuré, pér pié le mésure dë la sità, e dë le porte, e dë la muraia.

16 E la sità a l è quadrangular, e soua loungħëssa a l è ugual a soua largħëssa; e a l ha mésurà la sità coun la cana

CAP. XXII.

ën doudess mila stadi ; e soua lounghessa, soua autëssa, e soua larghëssa a soun uguale.

17 E a l ha mësura soua muraia ën sent e quarant'e quat cubi, a mësura d'om, coum a l è coula dël angel.

18 E soua muraia a l era faita coun dë pere iaspide ; la sità stessa peui, or pur parei dël veder pur,

19 E le foundamente dë la muraia dë la sità ournà d'ogni sort dë pere pressiouse. La prima foundamenta, l'iaspide ; la secounda, l'zaffiro ; la terza, 'l calcedonio ; la quarta, l'smerald ;

20 La quinta, 'l sardonich ; la sesta, 'l sardio ; la settima, 'l crisolito ; l'outava, 'l beril ; la nona, 'l topasi ; la decima, 'l crisopras ; l'oundecima, 'l giassint ; 'l duodecim, l'ame-tisto.

21 E le doudess porte *a soun* doudess perle ; e ogni porta a l era d'una perla ; e la piassa dë la sità, or pur, trasparent coum 'l cristal.

22 E i heu nen vëdù-ie drinta néssun tempio. Pérché 'l so tempio a l è 'l Sëgnour Iddiou Onnipotent, e l'Agnel.

23 E la sità a l ha nen da bësogn dë soul, nè dë luna, ch'a la illuminou ; pérché l' splendour d'Iddiou a l'ha illuminà-la ; e soua lampada a l è l'Agnel.

24 E le gent ch'a saran stait salv a caminéran apress a soua luce ; e i re dë la terra a

i portëran soua gloria dë lour, e l'ounour.

25 E soue porte a së sarëran nen ènt 'l dì ; pérché a i sarà nen dë neuit.

26 E a chila a sarà pourtà la gloria e l'ounour dë le gent.

27 A i intrerà ènt chila niente d'impur, o ch'a coumet l'abouminassioun, e la busia, ma bensì coui ch'a soun scrit ènt 'l liber dë la vita dël Agnel.

CAP. XXII.

Provbissiouen severa dë gioune o dë levé a cousta proufessa.

E a l ha moustrà-me un fium d'acqua viva, limpid coum cristal, ch'a surtia dal trono d'Iddiou, e dël Agnel.

2 Ènt 'l mes dë soua piassa, e dëssà e dèlà dël fium l'erbou dë la vita, ch'a porta doudess frut, dasand meis pér meis so frut ; e le feuie dël erbou pér meisina dë le nassioun.

3 E a i sarà pi nen dë male-dissioun, jna la sede d'Iddiou e dël Agnel a sarà ènt chila, e i so sërvitour a lou sërviran ;

4 E a vëdran so moustas, e so nom sù i so frount.

5 E a i sarà pi nen dë neuit ; e a l avran pi nen da bësogn dë lum dë lucerna, nè dë lum dë soul ; pérché 'l Sëgnour Iddiou a i illumina, e a regnèran pér i secoul d'i secoui.

6 E a l ha di-me : Couste parole a soun fedelissime, e vere ; e 'l Sëgnour, Iddiou d'i spirit d'i proufeta, a l ha spedi 'l so angel, a dimoustre a i so

APOCALISSI.

séravitour le cose ch'a devou arrivé prest.

7 E eccou, ch'i venou prest : Beato chi ch'a ousserva le parole dë proufessia dë coust liber.

8 E mi Giouan, i soun coul ch'a l ha senti e vëdù couste cose ; e quand i heu avù vist e senti, i soun campà-me ai pè dël angel, ch'a më moustrava coule cose, pér adouré-lou.

9 E a l ha di-me : Pië-te guarda dë fé loll ; pérché i soun séravitour parei dë ti, e parei d'i to fratei i proufeta, e dë coui, ch'a ousservou le parole dë proufessia dë coust liber : Adora Diou.

10 E a l ha di-me : Sigilann le parole dë proufessia dë coust liber, pérché l temp a l è vësin.

11 Chi ch'a fa dë tort a d'aiti, ch'a fassa éncoura dë tort ; e chi ch'a l è ént l'im-purità, ch'a diventa éncoura pi impur ; e chi l è giust, a së fassa éncoura pi giust ; e chi l è sant, ch'a së santifica éncoura.

12 Eccou, ch'i venou prest ; e ch'i portou coun mi da dé la ricoumpensa, e rendi a ciaschedun secound soue opere.

13 I soun Alfa, e Omega, prim e ultim, prinsipi e fin.

14 Beati coui, ch'a ousser-

480

vou i so coumandament, afin d'avei drít al erbou dë la vita, e intré pér le porte dë la sità.

15 Fora i can, e coui ch'a éntossiou, e i impudich, e i omicida, e i idolatri, e chiounque ama e pratique la busia.

16 Mi Gesu, i heu spedi 'l mè angel a noutifiché-ve ste cose ént le ciese. I soun la stirpe e la progenie dë David ; la steila risplendent, e mattu-tina.

17 E l' Spirit e la sposa a diou : Ven ; e chi scouta, a dia : Ven ; e chi l ha sè, ch'a vena ; e chi veul, ch'a pia dë l'acqua dë vita gratuitament.

18 Pérché i fas décò savei a chiounque scouta le parole dë proufessia dë coust liber : Chë së queicadun a i giuntèrà, Id-diou a i buttèrà ados le piaghe scritte ént coust liber.

19 E së queicadun a levèrà queicosa dë le parole da 'l liber dë cousta proufessia, Id-diou a i levèrà soua poursioun dal liber dë la vita, e da la sità santa, e da le cose ch'a soun scritte ént coust liber.

20 Coul ch'a fa fede dë tai cose, a dis : Sicurament i venou ben prest : Amen ! Coussi-sia, ven, Ségnour Gesu.

21 La grassia dë Nossègnour Gesu-Crist coun tutti voui. Amen.

FIN DËL TESTAMENT NEUV.

YC 101079

Digitized by Google

